

ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๙

วันจันทร์ที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการตรวจแล้ว วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

สภารับรองในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่.....วัน.....เดือน.....พ.ศ. ....

สารบัญ	
รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	
ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๙	
วันจันทร์ที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙	
ณ ตึกรัฐสภา	

	หน้า
ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม	๑
- เรื่อง สรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงาน	๑
ระหว่างสภานิติบัญญัติแห่งชาติและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	
และคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	
ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม	๒
ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙	๒
ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙	
ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว	๒
๓.๑ รายงานของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อน	๒
การปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	
และประพฤติมิชอบ เรื่อง (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี	
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์	
ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ.	
ผู้อภิปราย	
- นายปานเทพ กล้านรงค์ราญ	๔ ๕๒
- นายอนุสรณ์ คุนมากร	๖ ๕๔
- นายวสันต์ ภัยหลีกลี้	๙ ๕๖
- นายสมชาติ เจริญชัย	๑๑
- นายคำคุณ สิริธิตะมาน	๑๖
- นายนิกร จำนง	๒๒

	หน้า
- นายประสิทธิ์ ปทุมรักษ์	๓๐
- พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	๓๔
- พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	๔๑
- นายวันชัย สอนศิริ	๔๒
- พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	๔๖
ผลการตรวจสอบองค์ประชุม	๕๘
ผลการลงมติ	๕๙
๓.๒ เรื่อง รายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อน	๖๐
การปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	
เรื่อง การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์	
โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)	
<u>ผู้อภิปราย</u>	
- พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	๖๒ ๑๔๑
- นางถวิลวดี บุรีกุล	๖๔
- รองศาสตราจารย์ตระกูล มีชัย	๖๙
- นายอภิรักษ์ ซื่อธานวงศ์	๗๘
- นายนิกร จำนง	๘๖
- นายกษิต ภิรมย์	๙๓
- นายอำพล จินดาวัฒนะ	๙๘
- พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	๑๐๓
- นายชูชาติ อินสว่าง	๑๐๘
- พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์	๑๑๓
- นายชูชัย ศุภวงศ์	๑๑๘
- พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	๑๒๔
- พลตำรวจโท อำนวย นิยมมะโน	๑๓๐

หน้า

- นายกิตติ กิตติโชควัฒนา ๑๓๒

- พลตำรวจโท สุวัระ ทรงเมตตา ๑๓๖

ผลการตรวจสอบองค์ประชุม ๑๔๔

ผลการลงมติ ๑๔๕

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี ๑๔๗

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่เสนอใหม่ ไม่มี ๑๔๗

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ ๑๔๗

- เรื่อง การหารือของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ผู้อภิปราย

- พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องาม ๑๔๗

ภาคผนวก

รายชื่อสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ที่มา ลา ขาดในการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๙
วันจันทร์ที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๐๑	พลโท กมล สุวภาพ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๒	นายกฤษฎา จินะวิจารณ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๓	พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๔	นายกลินท์ สารสิน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๕	นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๖	นายกษิตี อาชวนคุณ		✓		
๐๐๗	นายกษิต ภิรมย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๘	นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๙	นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๐	นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๑	นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๒	นายเกรียงยศ สุดลาภา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๓	พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๔	นายขวัญชัย ดวงสถาพร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๕	พลอากาศเอก ขวัญชัย เขี่ยมรักษา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๖	นายเข้มชัย ชุตินวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๗	พลโท คณิต แจ่มจันทร์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๘	พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๙	พลเอก คณิต อุทิตสาร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๐	นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๑	พลอากาศเอก คราฑพิทย์ ภูษธร ณ อยุธยา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๒	นายคำณูณ สิทธิสมาน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๓	นายคุรุจิต นาครทรรพ		✓		

เลขประจำตัว สมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๒๔	หม่อมราชวงศ์จักรธร จิตรพงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๕	พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๖	นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๗	พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๘	พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสกุณ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๙	นายจุมพล สุขมัน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๐	นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๑	พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๒	นายเฉลิมพล ประทีปะวงษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๓	นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๔	พลเรือเอก ชรินทร์ ชุนทรัพย์พันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๕	นายชัย ชิดชอบ		✓		
๐๓๖	พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๗	นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๘	นายชาลี เอียดสกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๙	พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๐	นายชูชัย ศุภวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๑	นายชูชาติ อินสว่าง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๒	นายชูศักดิ์ เกวี่	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๓	พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๔	พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรฤทธิ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๕	พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๖	นายธำปบุตร ชมเสวี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๗	พลเอก ฐิติวัฒน์ กำลึงเอก		✓		
๐๔๘	นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๙	พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๐	พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัว สมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๕๑	นายณัฐ ชพานนท์		✓		
๐๕๒	นายดำรงค์ พิเดช	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๓	ศาสตราจารย์ดุสิต เครื่องงาม		✓		
๐๕๔	นายดุสิต ลีลาภรพันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๕	พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๖	นายเดชาภักดิ์ ฌ สงขลา		✓		
๐๕๗	นายตระกูล วินิจนัยภาค	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๘	พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิ์วิชัย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๙	นายต่อพงศ์ เสลานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๐	พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๑	นางถวิลวดี บุรีกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๒	พลอากาศเอก ทวีเดช อังศุสิงห์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๓	นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๔	ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๕	นายธงชัย ลืออดุลย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๖	พลเอก ธวัช สารสุข	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๗	พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๘	นายธเนศพล ธนบุญวัฒน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๙	ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงษ์พิชญาภิต	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๐	พลเอก ธวัช จารุกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๑	นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๒	นายธวัชชัย พักอังกร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๓	พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๔	นายธานินทร์ ณะเฒ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๕	พลตำรวจโท อธิจักร อุตมะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๖	พลอากาศเอก อธิภาส เสนะวงษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๗	พลเอก นคร สุขประเสริฐ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัว สมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๗๘	นางนรรัตน์ พิมพ์เสน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๙	นายนิกร จำนง	✓			
๐๘๐	นางนินนาท ชลิตานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๑	พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๒	นายบวรเวท รุ่งรุจี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๓	นายบัญชา ปรมีศนาภรณ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๔	พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๕	นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๖	พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๗	นางประภา เภตระกุล ศรีนวลนัฏ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๘	นายประภาศ คงเอียด	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๙	นายประมนต์ สุธีวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๐	ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๑	นายประยูร เขียววัฒนา	✓			
๐๙๒	นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๓	พลเอก ปราการ ชลยุทธ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๔	นายปรีชา บุตรศรี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๕	พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๖	นางปัทมา เจริญวิเศษกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๗	นายปานเทพ กล้านรงค์ราญ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๘	นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐ์บาทูกา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๙	นายปิตพงษ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๐	พลอากาศเอก เผด็จ วงษ์ปิ่นแก้ว		✓		
๑๐๑	นายพงศ์ศักดิ์ เสมนันต์	✓			
๑๐๒	นายพนม ศรศิลป์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๓	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๔	คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๐๕	นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์		✓		
๑๐๖	พลเอก พลพล สง่านคร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๗	พลเอก พอพล มณีรินทร์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๘	พลเรือเอก พะจุนด์ ตามประทีป	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๙	พลตำรวจตรี พิสิทธิ์ เปาอินทร์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๐	นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิตร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๑	นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๒	พลเอก ภิญญู แก้วปลั่ง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๓	พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๔	พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๕	นายมนู เลียวไพโรจน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๖	นางมิ่งขวัญ วิชารังสฤษฎ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๗	นางเมธิณี เทพมณี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๘	พันตำรวจตรี ยงยุทธ สารสมบัติ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๙	พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๐	พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๑	นางรวีวรรณ ภูริเดช	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๒	นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๓	พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๔	พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๕	นายเลิศปัญญา บุณณบัณฑิต		✓		
๑๒๖	พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๗	นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๘	พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๙	นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	✓			
๑๓๐	พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๑	นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัว สมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๓๒	พลโท วรภัท บัญญะสิทธิ์		✓		
๑๓๓	นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๔	พลเอก วัฒนา สรรพพานิช	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๕	พลอากาศเอก วีธน มณีนัย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๖	นายวันชัย คักดีอุดมไชย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๗	นายวันชัย สอนศิริ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๘	นายวัลลภ พริ้งพงษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๙	พลเอก วิจิต ยาทิพย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๐	นายวิเชียร ขวาลิต	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๑	พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๒	นายวิทยา แก้วภราดัย		✓		
๑๔๓	นายวินัย ตะหลั่น	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๔	นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๕	นายวิรัช ชินวินิจกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๖	นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๗	นายวิวรรณ แสงสุริยะฉัตร	✓			
๑๔๘	พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๙	นายไวกุณธ์ ทองอร่าม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๐	พลตำรวจเอก ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล		✓		
๑๕๑	นายศานิตย์ นาคสุขศรี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๒	นายศิริชัย ไม้งาม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๓	นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๔	พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๕	นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๖	นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๗	นายสมชัย ฤชุพันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๘	นายสมชาย พุฒิกัลป์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัว สมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๕๙	พลโท สมชาย ลิ่นประเสริฐ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๐	นายสมเดช นิลพันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๑	นายสมพงษ์ สระแก้ว	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๒	นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๓	พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๔	พลโท สสิน ทองภักดี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๕	นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๖	นายสันตศักย์ จรูญ งามพิเชษฐ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๗	พลตรี สิริวัตร นาคทอง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๘	นายสุชน ชาลีเครือ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๙	พันเอก สุชาติ จันทรโชติกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๐	นายสุนชัย คำนูนเศรษฐ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๑	นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๒	พลโท สุรเดช เพ็ญเจริญ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๓	นายสุรินทร์ จิรวินิชย์		✓		
๑๗๔	พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๕	นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๖	พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๗	นายเสรี สุวรรณภานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๘	นายเสรี อดิภัทระ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๙	นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	✓			
๑๘๐	พลอากาศเอก อนาวิน อิมรย์รัตน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๑	พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๒	นายอนุสร จิรพงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๓	นายอนุสิษฐ คุณากร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๔	นายอภิชาติ จงสกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๕	พลเอก อภิชาติ เพ็งกิตติ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

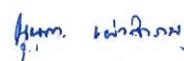

เลขประจำตัว สมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๘๖	นายอภิรักษ์ ชื่อธามวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๗	พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๘	นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๙	นายอรุณ จิรชวาลา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๐	นายอลงกรณ์ พลบุตร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๑	ศาสตราจารย์อัครา ศานติศาสน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๒	นายอักรินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๓	นายอัศุลฮาติม มินซาร์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๔	พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๕	พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๖	พันตรี อาณันย์ วัชรไทย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๗	พลตำรวจโท อำนวย นิยมมะโน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๘	นายอำพล จินดาวัฒนะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๙	นายอุทัย เลาหิเชียร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๒๐๐	พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
รวม ๒๐๐		๑๘๖	๑๔	-	

นางสาววรรณภัตสร รุจิกุลศิริ

ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ

นางบุญพา เฝ้าสำราญ

ตำแหน่ง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๙

วันจันทร์ที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๑๘๖ คน

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :
สวัสดีครับ เรียนท่านสมาชิก ขณะนี้มีสมาชิกลงชื่อมาประชุมจำนวน ๑๑๐ ท่าน
ครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อดำเนินการประชุม
ตามระเบียบวาระนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ซึ่งไม่ปรากฏในระเบียบวาระ
คือ

รับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงาน ๒ ฝ่าย และ
คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภา

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภา ครั้งที่ ๔๒
วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมมีมติให้นำสรุปผลการประชุมของคณะกรรมการ
ประสานงาน ๒ ฝ่าย และคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภา แจ้งให้สมาชิกทุกท่าน
ได้ทราบการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะกรรมการดังกล่าว รายละเอียดปรากฏ
ตามเอกสารที่เจ้าหน้าที่ได้แจกประจำที่นั่งของสมาชิกทุกท่านแล้วนะครับ จึงขอแจ้ง
ที่ประชุมรับทราบ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

รับรองรายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ซึ่งได้วางไว้ให้ท่านสมาชิกตรวจสอบแล้ว เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙
บริเวณห้องรับรองสมาชิก ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๑ และหอสมุดรัฐสภา ก่อนที่จะเสนอ
ให้ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศรับรองครับ

(ไม่มีสมาชิกขอแก้ไข)

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :
เมื่อไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นถือว่าที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมดังกล่าวครับ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

๓.๑ รายงานของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เรื่อง (ร่าง) ระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ
เพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....

รายงาน

ของ

คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบ

เรื่อง “(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และ
วิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส
พ.ศ. ....”

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๐๔	๐๗	สปช.

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ (สปท) ๓๔๙๒/๒๕๕๙

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เรื่อง “(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....”

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ	ประธานกรรมการ
๒. พลเรือเอก พะจุนธุ์ ตามประทีป	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายประมนต์ สุธีวงศ์	ที่ปรึกษากรรมการ
๕. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	โฆษกกรรมการ คนที่หนึ่ง
๖. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	โฆษกกรรมการ คนที่สอง
๗. พันเอก กฤษณะ วโรภาช	กรรมการ
๘. นายกษิต ภิรมย์	กรรมการ
๙. พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	กรรมการ
๑๐. นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ	กรรมการ
๑๑. นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	กรรมการ
๑๒. พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	กรรมการ
๑๓. พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	กรรมการ
๑๔. นายรัชชัย ไทยเขียว	กรรมการ
๑๕. พลเอก นคร สุขประเสริฐ	กรรมการ
๑๖. นายประภาศ คงเอียด	กรรมการ
๑๗. พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	กรรมการ
๑๘. พลเอก เยาวदनัย ภูเจริญยศ	กรรมการ
๑๙. คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	กรรมการ
๒๐. นายอนุสิษฐ์ คุณากร	กรรมการ
๒๑. นายวสันต์ ภัยหลิก	เลขานุการกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบได้พิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง “(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....” ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ปานเทพ กล้าณรงค์ราญ

(นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ)

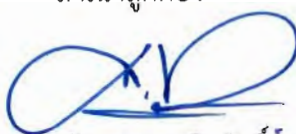
ประธานกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

สำนักกรรมาธิการ ๓

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๐

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๑

สำเนาถูกต้อง

(นายสาธิต ประเสริฐศักดิ์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๓

เกียรติศักดิ์/ร่าง
สุนันทา/พิมพ์
อารยะหญิง/ตรวจ

สารบัญ

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
เรื่อง “(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์
ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....”

๑. แผนการปฏิรูป	๑
๒. วิธีการปฏิรูป	๔
๓. ผลการพิจารณาศึกษา	๘
๔. ข้อเสนอแนะ	๑๑
๕. กำหนดเวลาการปฏิรูป	๑๑
๖. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๑๑
๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๑๑

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์
ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....

ภาคผนวก ข รายนาม

๑) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบ

๒) คณะอนุกรรมการศึกษา เสนอแนะมาตรการและกลไกในการปลูกฝังและป้องกันการทุจริต
และประพฤติมิชอบ

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
เรื่อง “(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์
ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....”

---

๑. แผนการปฏิรูป

เรื่องที่ ๒ แผนการป้องกันการทุจริต

เรื่อง ๒.๓ แผนการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายที่ไม่เอื้อต่อการป้องกันการทุจริต

ปัญหา

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของประเทศซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่ามีส่วนสำคัญที่ทำให้การพัฒนาเป็นไปด้วยความล่าช้า ชัดชัดให้ประเทศยังอยู่ในภาวะด้อยพัฒนา ติดกับดักของประเทศรายได้ปานกลาง (middle income trap) คือ ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในสังคมไทยเป็นปัญหาหนึ่งที่นับว่าแก้ไขได้ยาก เนื่องจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้มีบทบาทในสังคมประกอบด้วย กลุ่มข้าราชการประจำและเจ้าหน้าที่ของรัฐ กลุ่มนักการเมืองและข้าราชการการเมือง และกลุ่มนักธุรกิจภาคเอกชน โดยเฉพาะการแก้ปัญหาจะยิ่งยากที่สุดหากฝ่ายการเมืองไม่มีเจตจำนง (political will) อย่างชัดเจนในเรื่องนี้ เมื่อความรุนแรงของปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบมีมากจนถึงขีดจำกัดเกินไปกว่าที่ประชาชนโดยรวมจะยอมรับได้ (zero tolerance) จึงนำไปสู่การแก้ไขโดยการรวมพลังของประชาชนใช้อำนาจนอกกรอบของกฎหมายตามระบอบประชาธิปไตยในการเข้าแก้ไขปัญหา

การทุจริตและประพฤติมิชอบมีสาเหตุจากหลายประการ อาทิ ความย่อหย่อนในการบังคับใช้กฎหมาย การขาดความตระหนักร่วมของสาธารณะ และการที่กฎหมายเปิดช่องหรือเอื้อให้เกิดการทุจริตได้ง่ายก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่ง และที่สำคัญก็คือการทุจริตจากการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินนอกงบประมาณ หรือแม้แต่เงินกู้ก็ตาม

การทุจริตจากการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายมีทั้งการจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายเงินสวัสดิการ การเบิกเงินค่าเช่าบ้าน ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ หรือการฝึกอบรม เป็นต้น แต่การจัดซื้อจัดจ้างจะมีวงเงินที่มีการทุจริตมากที่สุด การทุจริตจากการจัดซื้อจัดจ้างโฆษณาประชาสัมพันธ์ทั้งการจัดกิจกรรมรณรงค์ (Event) การโฆษณาผ่านสื่อมวลชน การทำสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อกลางแจ้งล่วนก่อให้เกิดการใช้จ่ายที่ไม่คุ้มค่า และไม่มีประสิทธิภาพเมื่อเปรียบเทียบกับวงเงินงบประมาณที่จ่ายไปกับผลลัพธ์ที่ได้จากการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งมีการใช้การประชาสัมพันธ์กดดัน แทรกแซงเพื่อให้สื่อเอื้อต่อผลประโยชน์ส่วนตน และการที่ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำทำป้ายคัตเอาท์ (Cut Out) โฉวตัวบุคคล ตลอดจนมีการดำเนินการในเชิงที่นักการเมืองมีผลงานด้วยการสนับสนุนชุมชนหรือท้องถิ่น และยิ่งจะมีมากขึ้นในห้วงเวลาที่มีการเลือกตั้งหรือใกล้จะถึงวาระการเลือกตั้งเข้าทำนอง “การหาเสียง” โดยใช้งบประมาณแผ่นดินนั่นเอง

จากงานวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) พบว่า ในปี ๒๕๕๖ ภาครัฐรวมค่าใช้จ่ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ของรัฐ ใช้เงินถึง ๗,๘๘๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๗ ในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ^๑ โดยครึ่งหนึ่งเป็นของรัฐวิสาหกิจ และพบว่าหน่วยงานราชการที่ใช้งบประมาณมากที่สุดในการ

---

^๑ นายธิปไตย แสลงวงศ์, ๒๕๕๗, “การครอบงำสื่อสาธารณะของภาคการเมือง”.

ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สำนักนายกรัฐมนตรีมีค่าโฆษณาอยู่ที่ ๕๐๖ ล้านบาท รองลงมา คือ กระทรวงอุตสาหกรรม ค่าโฆษณาอยู่ที่ ๔๖๘ ล้านบาท ขณะที่หน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ใช้งบประมาณมากที่สุด ได้แก่ ธนาคารออมสิน องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อสมท.) และ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ตามลำดับ

ประเด็น “การซื้อสื่อของภาครัฐ” เป็นอีกหนึ่งปัญหาย่อยของการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐที่พบในรูปแบบของการใช้งบประมาณที่ไม่ระบุแน่ชัดว่านำไปใช้เพื่ออะไร และเพื่อให้เป้าประสงค์ใด เนื่องจากการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อการประชาสัมพันธ์ไม่มีมาตรฐานหรือราคากลางหรือราคาอ้างอิงที่แน่นอน จึงง่ายต่อการกลบเกลื่อนการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ไม่สมเหตุสมผลและไม่คุ้มค่า ขณะเดียวกันในส่วนของสื่อ ซึ่งถือว่าเป็นกระบอกเสียงให้แก่ประชาชน หากถูกรวบงำโดยรัฐจะทำให้การนำเสนอข่าวหรือการรับรู้ข้อมูลของประชาชนเป็นไปด้วยวิธีการที่ไม่ตรงไปตรงมา สูญเสียความเป็นอิสระในการทำหน้าที่เปิดเผยหรือการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ ซึ่งช่องทางของรัฐในการแทรกแซงสื่อมี ๓ ช่องทาง ได้แก่

๑) เป็นเจ้าของสื่อเองโดยตรงอย่างโทรทัศน์และวิทยุ ทำให้การครอบงำสื่อของรัฐเป็นไปค่อนข้างง่าย และสื่อโทรทัศน์สามารถเข้าถึงคนไทยได้มากที่สุด

๒) เป็นผู้ให้สัมปทานสื่อในช่องโทรทัศน์และวิทยุ แต่ปัจจุบันมีการประมูลทีวีดิจิทัล (Digital TV) ส่งผลให้อำนาจดังกล่าวลดน้อยลง

๓) ซื้อสื่อ โดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็นสื่อที่น่าหวงที่สุดที่จะถูกรวบงำโดยรัฐ เพราะเป็นธุรกิจเสรี มีการแข่งขันสูงและอาจถูกซื้อได้มากกว่าสื่ออื่นๆ ประกอบกับรัฐไม่มีธุรกิจนี้เป็นของตัวเองและมีแนวโน้มว่าสื่อหนังสือพิมพ์จะเข้าถึงประชาชนได้เร็วมากขึ้นจากการปรับตัวเพื่อสื่อสารให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและในหลายช่องทาง อาทิ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ หนังสือพิมพ์แจกฟรี เป็นต้น

ในเมื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาครัฐเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้ภาคประชาชนและภาคเอกชนได้รับรู้ ได้เข้าถึงข้อมูล และการบริการของรัฐได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม อีกทั้ง นำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอแนะ ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ แต่จากเหตุการณ์ที่ผ่านมาพบว่ามี การแทรกแซงสื่อเพื่อควบคุมสื่อมวลชนให้เอื้อประโยชน์ให้กับผู้นำทางการเมือง พรรคการเมือง ผู้นำหน่วยงานภาครัฐ มีการนำงบประมาณแผ่นดินไปแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงาน ใช้งบประมาณโฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างสิ้นเปลืองและไม่คุ้มค่า จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงเพื่อให้การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของภาครัฐเป็นไปอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อส่งเสริมและสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องของประชาชนให้เข้าใจในการบริหารงานของรัฐ ข้อเสนอส่วนหนึ่งจากงานวิจัยของทีดีอาร์ไอดังกล่าว ก็คือ การออกกฎหมายควบคุมการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐ จะเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่สามารถลดปัญหาการทุจริตในงบประมาณประชาสัมพันธ์ เพื่อป้องกันการใช้งบประมาณของรัฐหาเสียงส่วนตัว เช่น ห้ามมีรูป ชื่อ เสียง ของนักการเมืองหรือข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐและสโลแกนหรือสัญลักษณ์ของพรรคการเมืองในสื่อประชาสัมพันธ์ที่ใช้เงินของหน่วยงานรัฐ ซึ่งข้อห้ามนี้ไม่รวมพื้นที่ในเว็บไซต์ของรัฐ ส่วนหนังสือข้าราชการสามารถลงลายมือชื่อและชื่อผู้รับผิดชอบได้ รวมทั้งหากมีการใช้พื้นที่การประชาสัมพันธ์ในสื่อควรมีลักษณะไม่มุ่งเน้นหรือสร้างผลประโยชน์ทางการเมืองของรัฐบาลหรือโจมตีฝ่ายตรงข้าม และควรระบุว่าเป็นโฆษณาที่จัดทำขึ้นโดยใช้งบประมาณของรัฐพร้อมระบุชื่อหน่วยงานผู้ลงโฆษณา ขณะเดียวกันรัฐต้องจัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีและเปิดเผยต่อประชาชนผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน และหากฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวต้องมียกโทษพร้อมกอบระยะเวลา โดยมีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายนี้ ขณะที่ในส่วนของสื่อมวลชนเองต้องมีการปรับปรุงการกำกับดูแลภาควิชาชีพ ตามกรอบจรรยาบรรณและตามหลักจริยธรรม ภายใต้กฎหมายที่มีการบังคับใช้

ประเด็นปัญหา

๑) ปัญหาการแทรกแซงสื่อเพื่อควบคุมสื่อมวลชนให้เอื้อประโยชน์ให้กับผู้นำทางการเมือง
พรรคการเมือง ผู้นำหน่วยงานภาครัฐ

๑.๑) การฟ้องหมิ่นประมาทถูกใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งที่นักการเมืองและหน่วยงานของรัฐนำมาใช้ในการแทรกแซงเสรีภาพของสื่อมวลชน การฟ้องหมิ่นประมาทนั้นเป็นที่สร้างความเดือดร้อนรำคาญต่อนักข่าวและบรรณาธิการโดยการฟ้องหมิ่นประมาทนั้นผู้ฟ้องร้องสามารถฟ้องที่ไหนก็ได้ในประเทศไทยและสามารถส่งตัวแทนได้ แต่สื่อมวลชนที่ถูกฟ้องต้องให้บรรณาธิการไปรับทราบข้อกล่าวหาและประกันตัวในทุกพื้นที่ที่มีการฟ้องร้อง และหากมีการฟ้องร้องในหลายพื้นที่ก็ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมากขึ้น นอกจากนี้ สื่อที่ถูกฟ้องต้องมีการระงับในการพิสูจน์ว่าประเด็นที่ถูกกล่าวหา (เช่น การทุจริต การประพฤติมิชอบใดๆ) เป็นเรื่องจริง

๑.๒) การใช้อิทธิพลทางธุรกิจหรือการเมืองแทรกแซงการทำงานของสื่อต่าง ๆ ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ ได้แก่

๑.๒.๑) การเข้าซื้อหุ้นหรือกิจการของสื่อ เพื่อให้สามารถเปลี่ยนกรรมการและส่งกรรมการเข้ามาับกรับกระบวนการทำงาน กดดันให้นักข่าวและทีมบรรณาธิการต้องเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงาน หรือต้องลาออกไปจากสื่อที่ถูกนักการเมืองเข้าควบคุมการบริหาร (Takeover)

๑.๒.๒) การใช้อิทธิพลผ่านเครือข่ายทางธุรกิจหรือหน่วยงานภาครัฐให้ถอนโฆษณาส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของสื่อนั้น ๆ

๑.๒.๓) การใช้หน่วยงานราชการ เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) เข้าตรวจสอบทรัพย์สินของสื่อมวลชน เช่น กรณีผู้บริหาร บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เป็นต้น เพื่อสร้างความยุ่งยากและข่มขู่คุกคาม

๑.๒.๔) การใช้อำนาจบริหารกดดันผู้บริหารสถานีโทรทัศน์หรือวิทยุให้ปรับผังรายการ ถอดรายการหรือหาหนทางในการยกเลิกสัญญากับรายการที่วิพากษ์วิจารณ์ฝ่ายการเมืองหรือหน่วยงานภาครัฐ

๑.๓) การจู่โจม การใช้ระบบอุปถัมภ์ หรือการสร้างความเกรงใจของสื่อมวลชน เพื่อให้มั่นใจว่าสื่อมวลชนนั้น ๆ จะเป็นพรรคพวกหรือให้การสนับสนุน เช่น การให้สิทธิพิเศษในการจัดรายการ การให้สิทธิพิเศษในการได้ข่าวก่อนสื่ออื่น ๆ การอุดหนุนงบประมาณให้จัดกิจกรรมของสื่อมวลชน การให้สัมปทานการว่าจ้างหรือการมอบหมายงาน การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ที่ใช้เงินจากงบประมาณแผ่นดินอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

๒) ปัญหาการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of interests)

เมื่อนักการเมืองหรือผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐ ถือโอกาสในการใช้งบประมาณแผ่นดินไปแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน เช่น การจัดทำโครงการโฆษณาต่าง ๆ แต่มีการจัดทำป้ายที่มีรูปภาพของนักการเมืองหรือผู้นำหน่วยงานประกอบ เพื่อประกาศว่าเป็นผู้สนับสนุนนโยบายหรือผู้อุดหนุนงบประมาณ เพื่อนำไปสู่ประโยชน์ทางการเมืองในอนาคต

ปัญหาที่เกิดจากการแทรกแซงสื่อโดยระบบทุน ที่มีพฤติกรรมแสวงหาผลประโยชน์ และการทุจริตประพฤติมิชอบที่แทรกซึมอย่างกว้างขวางและทวีความซับซ้อนในวงการสื่อสารมวลชน เป็นปัจจัยที่ขัดขวางกระบวนการทำงานของการสื่อสารมวลชน ความรับผิดชอบของสื่อต่อสังคม และความเป็นกลาง นำความตกต่ำเข้าสู่วงการสื่อสารมวลชนอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน แสดงถึงความเสื่อมโทรมของหลักจริยธรรมจรรยาบรรณของสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ นอกจากนี้ ในยุคที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร มีการใช้เทคโนโลยีที่เป็นสื่อสังคม (Social Media) การเกิดของวิทยุชุมชนและช่องโทรทัศน์ขึ้นมากมาย ทำให้การส่งข่าวและเผยแพร่ข้อมูล ทำได้โดยง่าย ทั้งกลุ่มที่เป็นสื่อมวลชนจริงและสื่อมวลชนแฝงทำให้ยากในการควบคุมและกำกับดูแล สื่อมวลชนไม่สามารถดำรงยืนหยัดเป็นที่พึ่งของประชาชนและสังคมอย่างจริงจัง

๓) ปัญหาจากพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันจากการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ซึ่งทำให้รัฐต้องสูญเสียและสิ้นเปลืองทรัพยากร

๓.๑) หน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานใช้งบประมาณโฆษณาประชาสัมพันธ์ ส่งผลให้สื่อมวลชนทั้งที่เป็นสื่อหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุหลายแห่งพึ่งพารายได้จากงบประมาณส่วนนี้ การที่ต้องพึ่งพางบประมาณทำให้สื่อต่าง ๆ มักอยู่ภายใต้อิทธิพลของหน่วยงานของรัฐหรือนักการเมือง ในฐานะที่เป็นผู้ซื้อสื่อ เช่น จากการศึกษาพบว่า การพึ่งพารายได้จากรัฐของสื่อสิ่งพิมพ์ ประมาณร้อยละ ๑๒ ของรายได้จากการขายพื้นที่โฆษณาโดยรวม พบว่า ลักษณะของการโฆษณาของรัฐเน้นนักการเมืองและข้าราชการระดับสูงสื่อกลุ่มนี้อาจจะขาดความเป็นกลาง นอกจากนี้ ที่ผ่านมายังพบว่าการโฆษณาผ่านสื่อมักให้ความสำคัญกับบุคลากรกลุ่มนี้เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นโดยตรงหรือแฝงมาในรูปของการจัดรายการ พฤติกรรมเช่นนี้เคยถูกต่อต้านจากสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ว่าการใช้จ่ายงบประมาณเช่นนี้ มิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน และเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความขัดแย้งแห่งผลประโยชน์ ใช้งบประมาณอย่างสิ้นเปลืองไม่คุ้มค่าจึงได้เรียกร้องให้มีการตรากฎหมายควบคุมการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ

๓.๒) การที่หน่วยงานภาครัฐเริ่มมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการโฆษณาประชาสัมพันธ์มากขึ้นจึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เนื่องจากการวัดผลงานและการติดตามตรวจสอบนั้นทำได้ไม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะค่าใช้จ่ายมักใช้ไปกับค่าออกแบบ ค่าความคิด และค่าออกอากาศในรายการต่าง ๆ ผ่านสื่อของภาคเอกชน เป็นต้นซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้ยังไม่มีราคามาตรฐานที่สามารถใช้เป็นตัววัดความเหมาะสมจนมีการกล่าวหา และการให้ข้อมูลว่ามีการเรียกเงินสินบนจากโครงการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ

๓.๓) งบประมาณด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ นอกจากจะมีการกำหนดเป็นงบประมาณประชาสัมพันธ์ไว้ต่างหากแล้วยังมีการจัดสรรงบประมาณบางส่วนที่แอบแฝงเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในโครงการหรือแผนงานอื่นๆ หรือมีการโอนย้ายงบประมาณในช่วงปลายปีงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมและผนวกงบประมาณด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ไว้เป็นส่วนหนึ่งด้วย ส่งผลให้ไม่สามารถติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายได้อย่างชัดเจน

๒. วิธีการปฏิรูป

ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้ส่งรายงานผลการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กรณีร่างพระราชบัญญัติโฆษณาประชาสัมพันธ์ภาครัฐ พ.ศ. .... ซึ่งคณะอนุกรรมการปฏิรูปการใช้งบประมาณภาครัฐในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ในคณะกรรมการการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และคณะกรรมการการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ได้ทำการศึกษาโดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙ ดังนี้

๑) รับทราบรายงานผลการพิจารณาดังกล่าวตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ

๒) ให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการ ดังนี้

- แจ้งผลการพิจารณาของกระทรวงยุติธรรมให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อนำเสนอสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศต่อไป

- แจ้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ
ร่วมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

หลังจากนั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้มอบหมายให้ คณะอนุกรรมาธิการศึกษา เสนอแนะมาตรการและ
กลไกในการปลูกฝังและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติโฆษณา
ประชาสัมพันธ์ภาครัฐ พ.ศ. .... (ฉบับสภาพิรูปแห่งชาตินำเสนอคณะรัฐมนตรี) ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช .... (ฉบับลงประชามติ) และจากการเข้าพบหารือกับรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)
เกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูปการโฆษณาประชาสัมพันธ์ภาครัฐ ซึ่งได้รับคำแนะนำ
ในการขับเคลื่อนการโฆษณาประชาสัมพันธ์ว่า ควรจะดำเนินการในรูปของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งจะ
ทำให้การประกาศใช้บังคับมีความรวดเร็ว ซึ่งหากยกร่างเป็นพระราชบัญญัติจะต้องใช้ระยะเวลายาวนาน
สุดท้ายคณะอนุกรรมาธิการและเลขานุการเห็นว่าเป็นเรื่องที่ต้องรีบดำเนินการจึงได้ดำเนินการจัดทำเป็น
“(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความ
โปร่งใส พ.ศ. ....” โดยพิจารณาให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน คณะอนุกรรมาธิการฯ
พิจารณาศึกษาได้มีการรับฟังและศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากอดีตสมาชิกสภาพิรูปแห่งชาติ (สปช.) และ
ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีรายชื่อดังต่อไปนี้

๑) สภาพิรูปแห่งชาติ (สปช.)

นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์

อดีตสมาชิกสภาพิรูปแห่งชาติ (สปช.)

๒) สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

นายธิปไตย แสละวงศ์

นักวิจัย

๓) สำนักงบประมาณ

(๑) นายเดชาภักดิ์ ณ สงขลา

รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

(๒) นางวิดา โชติรัตน์ศิริ

ผู้อำนวยการสำนักจัดทำงบประมาณ
ด้านการบริหาร สำนักงบประมาณ

(๓) นายมนตรี เจริญฉัตรชัย

นิติกรชำนาญการพิเศษ

๔) กรมประชาสัมพันธ์

(๑) นายจรูญ ไชยศรี

รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

(๒) นายชูชาติ เทศสีแดง

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเครือข่าย
การประชาสัมพันธ์

(๓) นายพศิน ชุตติคุณพงศ์

นิติกรชำนาญการพิเศษ

(๔) นางสาววิภา ติมทอง

นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ

(๕) นายอนุชา นาคฤทธิ์

นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ

(๖) นายเจษฎา ชาลีมี

นักสื่อสารมวลชนปฏิบัติการ

(๗) นายรัตนพล รอดมณี

นักสื่อสารมวลชน

๕) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

(๑) นางกอบเพชร หาญพัฒน์พานิชย์

ผู้อำนวยการกองกลาง

(๒) นางสาวสุวรรณา เกษมพรหมณี

นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ

(๓) นายสมชาย คนตรง

นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ ได้ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา การแก้ไขปัญหการบริหารการประชาสัมพันธ์ ในภาครัฐทั้งการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า ไม่มีประสิทธิภาพหรือเข้าข่ายการทุจริต การแทรกแซงสื่อ และการมีผลประโยชน์ทับซ้อนด้วยการให้มีกฎหมายเฉพาะขึ้น ซึ่งคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ในด้านการประชาสัมพันธ์ของชาติโดยรวม สรุปผลการศึกษาและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเท็จจริงในปัจจุบัน

ในปัจจุบันการประชาสัมพันธ์ภาครัฐมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นกฎหมายของฝ่ายบริหารที่รองรับงานประชาสัมพันธ์ของชาติ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ (กปช.) เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อน ซึ่งคณะกรรมการประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินหกคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง เป็นกรรมการ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เป็นกรรมการ และเลขาธิการ รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ที่อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์มอบหมาย และผู้อำนวยการสำนัก ในกรมประชาสัมพันธ์ที่อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์มอบหมาย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

๑) เสนอนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ รวมทั้ง เสนอแนะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ของชาติ แผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติต้องสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และต้องกำหนดหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามแผนด้วย

๒) เสนอแนะ และให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐตาม (๑) และประสานการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ

๓) แนะนำ และให้ความเห็นด้านการบริหารงานสื่อแก่หน่วยงานสื่อมวลชนภาครัฐเพื่อให้สอดคล้องและบรรลุเป้าหมายตามนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ

๔) ประสานการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน เพื่อให้สอดคล้องและบรรลุเป้าหมายตามนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ

๕) ประเมินสถานการณ์ที่อาจมีผลกระทบต่อประเทศชาติและกำหนดมาตรการประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสมและทันต่อเหตุการณ์

๖) ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงงานประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๗) สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการอบรม การประชุม หรือสัมมนา เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ อันถูกต้อง และประสานงานในการปฏิบัติงานการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน

๘) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรี

๙) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โดยกรมประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นส่วนราชการระดับกรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี รับผิดชอบทางวิชาการและธุรการของ กปช. รวมทั้ง ศึกษาวิเคราะห์ นโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ ประสานงาน ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยส่งเสริม และสนับสนุนการจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐเพื่อให้สอดคล้องกับแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐเสนอ กปช. จัดฝึกอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนาวิชาชีพ และสร้างความเข้าใจอันถูกต้องเพื่อเป็นประโยชน์ในการประสานงาน ตลอดจนดำเนินการตามที่ กปช. มอบหมาย

อีกทั้ง ยังได้กำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือส่วนราชการที่ไม่มีฐานะเป็นกรมแต่มีผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการดังกล่าว เป็นอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดี ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- เสนอแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติต่อ กปช.
- ติดตามประเมินผลการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานเพื่อนำผลการดำเนินการไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
- รายงานผลการดำเนินการตามแผนการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์แห่งชาติประจำปีของหน่วยงานต่อ กปช.
- ร่วมมือและประสานงานกับ กปช. รวมทั้ง สนับสนุนด้านงบประมาณแก่ กปช. เพื่อการปฏิบัติงานตามแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ

ดังนั้น จึงเห็นว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวค่อนข้างจะมีความครอบคลุมเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ โดยเฉพาะการกำหนดให้มีแผนประชาสัมพันธ์แห่งชาติ ในลักษณะของแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งแผนปัจจุบันเป็นแผนประชาสัมพันธ์แห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) มียุทธศาสตร์หลัก ๔ ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย

- ๑) ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์สร้างความปรองดองของคนในชาติ
- ๒) ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์นโยบายแห่งรัฐ
- ๓) ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ
- ๔) ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมภาพลักษณ์ประเทศสู่ประชาคมโลก

การดำเนินการต่อปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และความไม่มีธรรมาภิบาลในการใช้จ่ายงบประมาณ

จากการให้ข้อมูลของผู้แทนสำนักงบประมาณ พบว่า การจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐได้มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณส่งมายังสำนักงบประมาณ เพื่อพิจารณาว่า มีความคุ้มค่ากับงบประมาณที่เสนอขอมาหรือไม่ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฝึกอบรมสัมมนาประชาสัมพันธ์ ค่าจ้างเหมาบริการ ค่าจ้างที่ปรึกษา การวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยี ค่าเช่า ค่าใช้จ่ายการเดินทางไปต่างประเทศ งบดำเนินงาน งบเงินอุดหนุน งบจ่ายอื่น กองทุนและเงินหมุนเวียน เพื่อพิจารณาแผนงานโครงการและงบประมาณโดยละเอียดอีกครั้ง สำนักงบประมาณจะพิจารณาเฉพาะงบประมาณปกติจะไม่สามารถพิจารณาในส่วนของเงินนอกงบประมาณ เป็นเงินทั้งปวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการ และราชการบริหารส่วนท้องถิ่นได้ นอกจากเงินงบประมาณรายจ่าย เงินรายได้แผ่นดิน เงินเบิกเกินงบฯ และเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน ซึ่งสำนักงบประมาณดำเนินการได้เพียงขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลเท่านั้น เช่น เงินที่อยู่ในกองทุนต่าง ๆ บริษัทเอกชนที่อยู่ในกำกับดูแลของส่วนราชการ กอปรกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงบประมาณจะเป็นผู้วิเคราะห์และเสนอแนะในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณของฝ่ายนิติบัญญัติ ส่วนการบริหารงบประมาณหลังการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นอำนาจโดยตรงของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หากพบความผิดปกติในการใช้จ่ายเงิน เช่น การใช้จ่ายที่ไม่คุ้มค่าหรือไม่มีประสิทธิภาพก็ขอที่จะขอให้มีการชี้แจงและระงับโครงการ หรือมีการเรียกเงินคืนตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๓. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาถึงสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น และเห็นว่าควรเสนอให้จัดทำเป็น “(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....” โดยมีข้อเสนอแนะทางการแก้ไขปัญหาดังนี้

๑) แนวทางแก้ไขการแทรกแซงสื่อเพื่อควบคุมสื่อมวลชนให้เอื้อประโยชน์ให้กับข้าราชการการเมือง พรรคการเมือง ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐ ควรให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ และสำนักงานฯ ในการเฝ้าระวังและตรวจสอบหากมีการพบเห็นการกระทำหรือมีข้อร้องเรียนจากประชาชนหรือกลุ่ม องค์กรภาคประชาสังคม ในกรณีดังต่อไปนี้

๑.๑) การใช้อิทธิพลผ่านเครือข่ายทางรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานภาครัฐให้ถอนโฆษณา ที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยชอบ เพื่อให้สื่อกระทำการหรืองดเว้นกระทำการเพื่อประโยชน์ส่วนตน อันจะส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของสื่ออื่น ๆ

๑.๒) การสั่งการให้หน่วยงานภาครัฐ เข้าทำการตรวจสอบทรัพย์สินของสื่อ เพื่อเป็นการข่มขู่คุกคาม

๑.๓) การใช้อำนาจบริหารกดดันผู้บริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์หรือวิทยุกระจายเสียงให้มีการแก้ไขปรับปรุงผังรายการ ถอดรายการหรือการยกเลิกสัญญาอันไม่เป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการ

๑.๔) การจู่โจม หรือการใช้ระบบอุปถัมภ์ อาทิ การให้สิทธิพิเศษในการจัดรายการ

๒) แนวทางแก้ไขปัญหาการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of interests) ควรให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการและสำนักงานในการเฝ้าระวังและตรวจสอบหากมีการพบเห็นการกระทำหรือมีข้อร้องเรียนจากประชาชนหรือกลุ่ม องค์กรภาคประชาสังคม ในกรณีดังต่อไปนี้

๒.๑) การไม่ใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์ที่ไม่จำเป็น เนื่องจากลักษณะงานเช่นนั้นเป็นภารกิจโดยตรงของหน่วยงานอยู่แล้ว เช่น การจัดประชุมของหน่วยงาน

๒.๒) ต้องไม่มีข้อความหรือภาพหรือเสียงของผู้บริหารของหน่วยงานในภาครัฐ นักการเมืองหรือข้าราชการการเมือง รวมทั้งต้องไม่มีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง ที่อาจก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบทางการเมือง หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน

ดังนั้น จึงต้องเพิ่มเติมให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ในกรณีที่การประชาสัมพันธ์ในภาครัฐมีลักษณะของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๐ เป็น (๕) ดังนี้

“(๕) เป็นหัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ หรือผู้บริหารระดับสูงของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานราชการในกำกับ องค์กรมหาชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีส่วนในการจัดสรร และค่าใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการประชาสัมพันธ์โดยตรงหรืออ้อมแฝงไม่ว่าจะเป็นภาพหรือเสียง หรือทั้งภาพและเสียงเพื่อให้ตนเอง ผู้ใด หรือพรรคการเมืองใดได้รับประโยชน์จากการใช้จ่ายงบประมาณหรือเงินแผ่นดิน อันอาจส่งผลกระทบต่อรายได้เปรียบเสียเปรียบในการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในอนาคต”

๓) แนวทางแก้ไขพฤติกรรมกรรมการทุจริตคอร์รัปชันจากการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ซึ่งทำให้รัฐต้องสูญเสียและสิ้นเปลืองทรัพยากร ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๓.๑) สำนักงบประมาณ

การพิจารณาการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และการขอเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณจากแผนงาน โครงการอื่นมาเป็นการประชาสัมพันธ์ โดยให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานราชการในกำกับ องค์การมหาชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำรายละเอียดของแผนปฏิบัติการ โครงการด้านการประชาสัมพันธ์ หรือโครงการอื่นที่มีงานประชาสัมพันธ์รวมอยู่ด้วย และจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อการประชาสัมพันธ์ หรือที่มีการประชาสัมพันธ์เป็นกิจกรรมหนึ่งในโครงการอื่นใด จะต้องระบุค่าใช้จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน หรือมีเงินนอกงบประมาณ หรือเงินกู้ ใช้จ่ายรวมอยู่ด้วย

(๒) ในการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อการประชาสัมพันธ์ หรือที่มีงานประชาสัมพันธ์รวมอยู่ด้วยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยจะต้องมีสาระสำคัญประกอบด้วย

(๒.๑) เหตุผลและความจำเป็นของการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์

(๒.๒) จำแนกกิจกรรมทั้งหมดของวงเงินงบประมาณว่าเป็นค่าใช้จ่ายทางด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ในสัดส่วนเท่าใด

(๒.๓) การประเมินความคุ้มค่าในการจัดกิจกรรมรณรงค์ หรือการโฆษณา หรือการประชาสัมพันธ์

(๒.๔) เป็นงานที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐสามารถจัดทำเอง หรือต้องจัดซื้อจัดจ้างจากภายนอก

(๒.๕) ต้องมีราคากลางหรือราคาอ้างอิง

(๒.๖) วงเงินงบประมาณทั้งโครงการ

(๒.๗) ระยะเวลาในการดำเนินการ

(๒.๘) การวัดผลสัมฤทธิ์ทั้งทางด้านผลผลิตและผลลัพธ์อย่างชัดเจน

๓.๒) กรมบัญชีกลาง

การจัดซื้อเวลาออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์ การจ้างจัดกิจกรรมรณรงค์ (Event) หรือการจ้างจัดทำสื่อ (Media plan) หรือการซื้อเวลาออกอากาศในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย

(๑) การกำหนดขอบเขตลักษณะของงาน (TOR : Term of Reference) ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ หรือการโฆษณา หรือการประชาสัมพันธ์แล้วแต่กรณีจะต้องไม่เื้อต่อผู้ประกอบการรายใด หรือมีการเลือกปฏิบัติ หรือกีดกันผู้ประกอบการรายใด

(๒) กรมบัญชีกลางต้องจัดให้มีราคากลางหรือราคาอ้างอิงเพื่อใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง (โดยใช้การเปรียบเทียบราคาในการจัดซื้อจัดจ้างมากำหนด)

(๓) กำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญการเฉพาะด้านนั้น ๆ จากภายในหน่วยงานหรือหน่วยงานภายนอกก็ได้ อย่างน้อย ๑ ใน ๓ ของจำนวนกรรมการทั้งหมดเป็นกรรมการดำเนินการในทุกขั้นตอน หรือจะให้ผู้ที่ปรึกษาจากสมาคม หรือองค์กรวิชาชีพด้านสื่อประชาสัมพันธ์ก็ได้

(๔) กำหนดให้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างจากผู้เสนอราคาที่คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ ดำเนินการจัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ ที่มีการประกาศเจตนารมณ์แนวร่วมปฏิบัติการต่อต้านคอร์รัปชัน (CAC) เท่านั้น

๓.๓) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๑) กำหนดรูปแบบและรายการรายละเอียดของการจัดทำรายงานตามที่ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านการออกเสียงประชามติ) บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕

(๒) กำหนดระยะเวลาในการรายงานของหน่วยปฏิบัติ จะต้องรายงานภายใน ๓๐ วันนับแต่ได้มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหรือแล้วเสร็จ และรายงานผลการประชาสัมพันธ์ภายในสามสิบวัน เมื่อมีการส่งมอบงานจ้างงวดสุดท้ายและคณะกรรมการตรวจการจ้างได้ทำการตรวจการจ้างแล้วเสร็จ

(๓) เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการดำเนินการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์จะไม่เป็นไปโดยสุจริต ไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล หรืออาจทำให้รัฐเสียประโยชน์ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) มีอำนาจสั่งให้หน่วยปฏิบัตินั้นชี้แจงแสดงเหตุผล หากไม่อาจแสดงให้เห็นความสุจริต หรือมีประโยชน์คุ้มค่า หรือมีผลสัมฤทธิ์ที่เอื้อต่อการสร้างการรับรู้ของประชาชน ให้มีอำนาจสั่งระงับโครงการได้

(๔) จะต้องมีการประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินการว่ามีความสอดคล้อง หรือได้รับผลสัมฤทธิ์มากน้อยแค่ไหนเพียงใด หรือมีประสิทธิภาพเท่ากับที่เสนอขอตั้งงบประมาณไว้หรือไม่ กรณีที่มีการรายงานเฉพาะผลผลิตให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า การดำเนินงานขาดประสิทธิภาพและไม่คุ้มค่า

(๕) ประกาศผลการตรวจสอบให้สาธารณะทราบทั้งการปิดประกาศไว้ที่หน่วยปฏิบัติและทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

หมายเหตุ

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๐ บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับ หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือนิติกรรมสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือ ทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาใน ลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือ ลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของ ผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้น อาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น”

๒. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... มาตรา ๓๕ บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๓๕ บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้

การให้นำข่าวสารหรือข้อความใด ๆ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนจัดทำขึ้น ไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย

การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้ หน่วยงานของรัฐที่ใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชน ไม่ว่าเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อการอื่นใดในทำนองเดียวกัน ต้องเปิดเผยรายละเอียดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบตามระยะเวลาที่กำหนด และประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง แต่ให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์และภารกิจของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ด้วย

๔. ข้อเสนอแนะ

เสนอให้จัดทำ “(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....” (ตามภาคผนวก ๑)

๕. กำหนดเวลาการปฏิรูป

- **ระยะที่ ๑** จัดส่งรายงานร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....” ไปยังคณะรัฐมนตรี ภายในระยะเวลา ๗ วัน นับแต่วันที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีมติ

- **ระยะที่ ๒** เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....” จากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศแห่งชาติ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- **ระยะที่ ๓** ต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส ภายในระยะเวลา ๙๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อดำเนินการต่าง ๆ ตามที่ระเบียบกำหนด

๖. แหล่งที่มาของงบประมาณ

งบประมาณของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานงบประมาณ
- กรมบัญชีกลาง
- กรมประชาสัมพันธ์
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอรายงาน เรื่อง “(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....” เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วยขอได้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายวสันต์ ภัยหลีกลี้)

เลขานุการกรรมการ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร
การประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส
พ.ศ. ....

(ร่าง)
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส
พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรกำกับดูแล ตรวจสอบและติดตามการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ภาครัฐเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้ หรือไม่นำไปสู่การแทรกแซงสื่อทั้งทางตรงและทางอ้อม และต้องไม่เป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ หรือการจูงใจให้มีการประชาสัมพันธ์ด้วยข้อความ ถ้อยคำ ภาพ หรือเสียงที่เป็นประโยชน์ส่วนตนของนักการเมือง ข้าราชการการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส

“การประชาสัมพันธ์” หมายความว่า การจัดกิจกรรมรณรงค์ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสารมวลชน สื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อสังคมออนไลน์

“ภาครัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การในกำกับของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส

“การแทรกแซงสื่อ” หมายความว่า การใช้อำนาจรัฐหรือการใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน หรือเงินนอกงบประมาณ ในการโน้มน้าว ครอบงำ หรือทำให้สื่อไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่หรือบทบาทที่ควรจะเป็นตามวิชาชีพสื่อมวลชน

ข้อ ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส เรียกโดยย่อว่า “กบป.” ประกอบด้วย

(๑) รองนายกรัฐมนตรี	
ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย	เป็นประธานกรรมการ
(๒) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์	เป็นกรรมการ
(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	เป็นกรรมการ
(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์	เป็นกรรมการ
(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการตลาด	เป็นกรรมการ
(๖) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการโฆษณา	เป็นกรรมการ
(๗) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	เป็นกรรมการ
(๘) ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ	เป็นกรรมการ
(๙) อธิบดีกรมบัญชีกลาง	เป็นกรรมการ
(๑๐) อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	เป็นกรรมการ
(๑๑) เลขาธิการคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
(๑๒) ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	เป็นเลขานุการ
(๑๓) ข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และมาตรการในการกำกับและติดตามการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐให้บังเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใส
- (๒) ส่งเสริมให้มีการบูรณาการการจัดทำคำของบประมาณด้านการประชาสัมพันธ์และแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์แห่งชาติ
- (๓) ให้ข้อสังเกตในการดำเนินการตามโครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณและวินิจัยสั่งการเกี่ยวกับการวิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน และโครงการสำคัญในการประชาสัมพันธ์ที่พบว่าไม่มีธรรมาภิบาล มีการขัดกันแห่งผลประโยชน์หรือมีการทุจริตจากการใช้จ่ายงบประมาณ
- (๔) ออกประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งให้หน่วยงานในภาครัฐดำเนินการ ยกเลิกหรือหยุดดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในการประชาสัมพันธ์ที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการโดยตรง หรือโดยอ้อม หรือสั่งให้มีการชี้แจงแสดงเหตุผล หรือรายงานข้อเท็จจริงได้ตามความจำเป็น

- (๕) รายงานผลการดำเนินการ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี
- (๖) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- (๗) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๗ เมื่อมีกรณีที่ต้องคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้สำนักงานประกาศรับสมัครบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับหรือเมื่อมีเหตุทำให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องพ้นจากตำแหน่ง โดยผู้สมัครต้องยื่นใบสมัครตามแบบที่สำนักงานกำหนด และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการรับสมัครและผู้สมัครไม่ครบจำนวนตามข้อ ๕ ให้สำนักงานหาบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๘ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ครบจำนวนตามข้อ ๕ ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันสิ้นสุดการรับสมัคร

ให้สำนักงานตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร หรือผู้ได้รับการหาบบทาม และจัดทำบัญชีรายชื่อของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการหาบบทาม พร้อมทั้งปิดประกาศบัญชีชื่อดังกล่าว ณ สำนักงาน แล้วให้สำนักงานส่งบัญชีรายชื่อทั้งหมดให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาคัดเลือกเพื่อแต่งตั้ง

ข้อ ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ใน กบป. ตามข้อ ๕ ต้อง

(ก) มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
- (๒) มีสัญชาติไทย
- (๓) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์
- (๔) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้

ความสามารถ ความเชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์ที่มีผลงานอย่างชัดเจน เป็นที่ยอมรับ มีความเป็นมืออาชีพ และมีประสบการณ์ในด้านใดด้านหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๔.๑) ด้านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
- (๔.๒) ด้านการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (๔.๓) ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์
- (๔.๔) ด้านการตลาด
- (๔.๕) ด้านการโฆษณา

(ข) ไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๒) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๓) ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๕) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๖) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันที่ยื่นใบสมัครหรือได้รับการหาบบทาม เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๗) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่
- (๘) เคยถูกไล่ออก ปลดออกหรือให้ออกจากราชการจากหน่วยงานในภาครัฐ

เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๐) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๑) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง

(๑๒) เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๑๓) เป็นผู้ที่มีการขัดกันแห่งผลประโยชน์

(๑๔) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ

ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกหรือผู้ที่ได้รับการทาบทามต้องแสดงเอกสารหลักฐานซึ่งแสดงว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม พร้อมทั้งรับรองความถูกต้องและความมีอยู่จริงตามข้อความในใบสมัคร กรณีที่ข้อความใดไม่เป็นจริงให้ถือว่าเป็นการแจ้งความเท็จต่อเจ้าหน้าที่

ข้อ ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่งหากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับตำแหน่งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ข้อ ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๘

(๔) มีอายุครบ ๗๕ ปีบริบูรณ์

(๕) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติว่ากรรมการ กบป. กระทำการทุจริตต่อหน้าที่ หรือร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๖) คณะกรรมการมีมติสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

ในกรณีมีปัญหาว่ากรรมการ กบป. ผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตาม (๖) หรือไม่ ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัย

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เหลืออยู่ไม่ถึงสามคน

ข้อ ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการว่าด้วยการประชุม โดยการประชุมอาจกระทำได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ ข้อบังคับการประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้คณะกรรมการมีอำนาจขอให้หน่วยงานในภาครัฐแสดงความ
คิดเห็นหรือจัดส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๔ ให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานได้รับเบี้ยประชุมตามกฎหมาย
ว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๑๕ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส
เป็นหน่วยงานภายในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ
โดยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับ

(๑) สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ

(๒) จัดทำแผนพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อทำหน้าที่
ในการกำกับดูแลและสนับสนุนงานด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและ
มีประสิทธิภาพ

(๓) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติ
การประชาสัมพันธ์ของภาครัฐที่มีธรรมาภิบาล ความโปร่งใส ใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า และมี
ประสิทธิภาพ

(๔) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานในภาครัฐ เกี่ยวกับการบูรณาการงบประมาณ
แผนงาน และโครงการปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส

(๕) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์
ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส

(๖) การจัดทำรายงานการปฏิบัติงานของคณะกรรมการและสำนักงานเสนอคณะรัฐมนตรี

(๗) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดในระเบียบนี้ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๒

หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส

ข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหาร
การประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส โดยต้องจัดทำแล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มี
การประชุมครั้งแรก และประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังนี้

(๑) ข้อความที่แสดงว่าดำเนินการโดยใช้จ่ายจากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือเงินนอก
งบประมาณ หรือเงินกู้

(๒) เป็นภารกิจหรือการดำเนินงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานในภาครัฐ

(๓) เป็นการรณรงค์ การโฆษณา การประชาสัมพันธ์เฉพาะในเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ
หน่วยงานในภาครัฐเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน การคุ้มครองหรือรักษาความสงบเรียบร้อย
ศีลธรรมอันดี หรือสุขอนามัยของประชาชน ความคับหน้าตลอดจนปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินการ
ตามนโยบายโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ การส่งเสริมภาพลักษณ์และค่านิยมที่ดี และการสร้างความเชื่อมั่น
ด้านต่าง ๆ ของประเทศ

(๔) ไม่มีข้อความหรือภาพหรือเสียงของผู้บริหารของหน่วยงานในภาครัฐ นักการเมืองหรือข้าราชการการเมือง รวมทั้งต้องไม่มีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองที่อาจก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบทางการเมือง หรือมีการขัดกันแห่งผลประโยชน์

ความในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่การโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือการรณรงค์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์และค่านิยมที่ดี และการสร้างความเชื่อมั่นด้านต่าง ๆ ของประเทศ ในสื่อสารมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ หรือสื่ออื่นใดทั้งภายในประเทศและในต่างประเทศ

ข้อ ๑๗ หน่วยงานในภาครัฐต้องบริหารการประชาสัมพันธ์ ด้วยความโปร่งใส มีความพร้อมที่จะรับผิดชอบและถูกตรวจสอบได้ ภายใต้หลักธรรมาภิบาลและไม่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต

ข้อ ๑๘ ให้หน่วยงานในภาครัฐมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารการประชาสัมพันธ์ ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนปฏิบัติการจัดกิจกรรมเพื่อการรณรงค์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

(๒) จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส และมีความคุ้มค่า

(๓) ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการประชาสัมพันธ์ต่อคณะกรรมการ

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานในภาครัฐมีการศึกษา วิเคราะห์ และสร้างสรรค์งานนวัตกรรมทางการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์กรภาครัฐให้มีประสิทธิภาพต่อการสร้างการรับรู้นโยบายภารกิจและบริการสาธารณะให้กับประชาชน

(๕) ดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๙ ภายใต้บังคับข้อ ๑๘ การจัดทำแผนปฏิบัติการและคำของบประมาณการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานในภาครัฐ จะต้องเป็นแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่หรือภารกิจหลักของหน่วยงาน แผนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ โดยมีการควบคุมตรวจสอบให้เกิดความโปร่งใส คุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๒๐ ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีในแผนปฏิบัติการ โครงการด้านการประชาสัมพันธ์ หรือโครงการอื่นที่มีงานประชาสัมพันธ์รวมอยู่ด้วย ให้หน่วยงานในภาครัฐดำเนินการดังนี้

(๑) จัดทำรายละเอียดของแผนปฏิบัติการ โครงการด้านการประชาสัมพันธ์ หรือโครงการอื่นที่มีงานประชาสัมพันธ์รวมอยู่ด้วย และจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อการประชาสัมพันธ์ หรือที่มีการประชาสัมพันธ์เป็นกิจกรรมหนึ่งในโครงการอื่นใด จะต้องระบุว่าใช้จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน หรือมีเงินนอกงบประมาณ หรือเงินกู้ ใช้จ่ายรวมอยู่ด้วย

(๒) ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อการประชาสัมพันธ์ หรือที่มีงานประชาสัมพันธ์รวมอยู่ด้วยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยจะต้องมีสาระสำคัญประกอบด้วย

(๒.๑) เหตุผลและความจำเป็นของการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์

(๒.๒) จำแนกกิจกรรมทั้งหมดของวงเงินงบประมาณว่าเป็นค่าใช้จ่ายทางด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ในสัดส่วนเท่าใด

(๒.๓) แนวทางและวิธีการประเมินความคุ้มค่าในการจัดกิจกรรมรณรงค์ หรือการโฆษณา หรือการประชาสัมพันธ์

(๒.๔) เป็นงานที่หน่วยงานในภาครัฐสามารถจัดทำเอง หรือต้องจัดซื้อจัดจ้างจากภายนอก

(๒.๕) ต้องมีราคากลางหรือราคาอ้างอิง

(๒.๖) วงเงินงบประมาณทั้งโครงการ

(๒.๗) ระยะเวลาในการดำเนินการ

(๒.๘) แนวทางและวิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ทั้งทางด้านผลผลิตและผลลัพธ์

หมวด ๓

การกำกับและติดตามการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ

ข้อ ๒๑ ให้หน่วยงานในภาครัฐจัดส่งผลการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมให้กับคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมมีผลบังคับใช้

ในกรณีที่มีการโอนและหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณ หรือการโอนและหรือเปลี่ยนแปลงเงินเหลือจ่ายจากการดำเนินงานหรือจากการจัดซื้อจัดจ้างให้หน่วยงานในภาครัฐต้องดำเนินการจัดส่งผลการโอนหรือเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไปให้คณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่โอนและหรือเปลี่ยนแปลงรายการ

ข้อ ๒๒ ให้หน่วยงานในภาครัฐจัดส่งผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมตามที่มีการใช้จ่ายงบประมาณตามที่ได้รับการจัดสรรตามข้อ ๒๑ ที่ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้กับคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการส่งมอบงานและคณะกรรมการตรวจการจ้างทำการตรวจรับงานเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๒๓ ให้หน่วยงานในภาครัฐจัดให้มีการบริหารการประชาสัมพันธ์ตามระเบียบนี้ต้องเปิดเผยข้อมูลการบริหารการประชาสัมพันธ์ไว้ในระบบดิจิทัลของหน่วยงานนั้น ๆ ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่เริ่มดำเนินการ และจัดทำรายงานผลการบริหารการประชาสัมพันธ์ได้มีการดำเนินการไปแล้วตลอดทั้งปีเผยแพร่ทั้งในรูปของเอกสาร และในระบบดิจิทัลภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ข้อ ๒๔ ข้อมูลที่หน่วยงานในภาครัฐต้องเปิดเผยตามข้อ ๒๓ อย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

(๑) จำนวนเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ หรือเงินกู้ที่ใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์เป็นรายแผนงาน หรือโครงการ

(๒) สำเนาสัญญาจัดซื้อจัดจ้างงานรณรงค์เผยแพร่ หรืองานโฆษณา หรืองานประชาสัมพันธ์

(๓) ผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมการรณรงค์ การโฆษณา หรือการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งระบุผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อการประชาสัมพันธ์

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่าการดำเนินการใดไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติที่ กบป. กำหนด หรืออาจมีการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ให้รายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบโดยเร็ว

ข้อ ๒๖ ให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยการดำเนินการของหน่วยงานในภาครัฐที่สำนักงานตรวจสอบพบว่าอาจมีการกระทำที่เข้าข่ายการทุจริต หรือกรณีมีข้อร้องเรียน หรือคณะกรรมการพบเห็นเอง โดยต้องให้หน่วยงานในภาครัฐได้มีโอกาสดำเนินการชี้แจงแสดงเหตุผลก่อนพิจารณาวินิจฉัย

การวินิจฉัยของคณะกรรมการอาจเป็นการสั่งการให้หน่วยงานในภาครัฐมีการปฏิบัติใดเพิ่มเติม หรือยับยั้งการปฏิบัติการใด ๆ ที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ หรือเป็นการแทรกแซงสื่อ หรือการใช้จ่ายงบประมาณที่เข้าข่ายการทุจริต ไม่คุ้มค่าหรือขาดประสิทธิภาพ

กรณีเป็นการกระทำที่เข้าข่ายการทุจริต หรือเป็นขัดกันแห่งผลประโยชน์ให้คณะกรรมการส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบการทุจริตแห่งชาติ หรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

กรณีเป็นการแทรกแซงสื่อโดยให้ หรือสนับสนุนทางการเงิน อาทิ การลงโฆษณา หรือการมีสัญญาซื้อหรือสัญญาจ้างให้คณะกรรมการสั่งให้หน่วยงานในภาครัฐมีการพิจารณาทบทวน เพื่อยกเลิก เพิกถอน ในกรณีเป็นการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบ ให้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อหัวหน้าหน่วยงานในภาครัฐรับผิดชอบเพื่อให้ดำเนินการทางวินัยและอาจเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งโยกย้ายหรือพักการปฏิบัติงาน ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานในภาครัฐนั้น

กรณีเป็นการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า หรือไม่มีประสิทธิภาพให้คณะกรรมการส่งเรื่องให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาเพื่อประกอบการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อระงับ ยับยั้งเรื่องดังกล่าว โดยทันที หรืออาจปรับลดหรือเปลี่ยนแปลงลักษณะของโครงการใหม่ในงบประมาณถัดไปแล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๗ การไม่จัดส่งรายงานหรือส่งรายงานล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตามข้อ ๒๑ และข้อ ๒๒ หรือไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒๓ ให้สำนักงานแจ้งเตือนภายในเจ็ดวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาดังกล่าว หากการแจ้งเตือนไม่เป็นผล ให้รายงานให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยสั่งการให้หัวหน้าหน่วยงานในภาครัฐพิจารณาลงโทษทางวินัยตามควรแก่กรณีต่อไป

หมวด ๔

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๘ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดหาบุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ การปฏิบัติงานที่ทันสมัยและเหมาะสมกับภารกิจในการกำกับและติดตามการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ รวมทั้งจัดตั้งงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการกำกับและติดตามการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐของคณะกรรมการ อย่างเพียงพอ

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ข รายนาม

- ๑) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- ๒) คณะอนุกรรมการศึกษา เสนอแนะมาตรการและกลไก
ในการปลูกฝังและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

**๑) คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ**

๑. นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ	ประธานกรรมการ
๒. พลเรือเอก พะจุนธุ์ ตามประทีป	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายประมนต์ สุธีวงศ์	ที่ปรึกษากรรมการ
๕. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	กรรมการ
๖. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	กรรมการ
๗. พันเอก กฤษณะ วโรภาษ	กรรมการ
๘. นายกษิต ภิรมย์	กรรมการ
๙. พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	กรรมการ
๑๐. นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ	กรรมการ
๑๑. นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	กรรมการ
๑๒. พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	กรรมการ
๑๓. พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	กรรมการ
๑๔. นายธวัชชัย ไทยเขียว	กรรมการ
๑๕. พลเอก นคร สุขประเสริฐ	กรรมการ
๑๖. นายประภาศ คงเอียด	กรรมการ
๑๗. พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	กรรมการ
๑๘. พลเอก เยาวदनัย ภูเจริญยศ	กรรมการ
๑๙. นายอนุศิษฐ์ คุณากร	กรรมการ
๒๐. นายวสันต์ ภัยหลิกี้	เลขานุการกรรมการ

**๒) คณะอนุกรรมการศึกษา เสนอแนะมาตรการและกลไก
ในการปลูกฝังและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ**

๑. นายอนุสิทธิ์ คุณากร	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายกษิต ภิรมย์	รองประธานอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	รองประธานอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นางสาว กวินา กิจกำแหง	อนุกรรมการ
๕. พันโท กรทิพย์ ดาโรจน์	อนุกรรมการ
๖. นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	อนุกรรมการ
๗. นายทศพร รัตนาศิทธิพิสัย	อนุกรรมการ
๘. พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	อนุกรรมการ
๙. นายพรชาติ บุณาค	อนุกรรมการ
๑๐. นายมานะ นิมิตรมงคล	อนุกรรมการ
๑๑. พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	อนุกรรมการ
๑๒. พลเอก เขียวดน้อย ภูเจริญยศ	อนุกรรมการ
๑๓. นายวิวัฒน์ชัย กุลมาตย์	อนุกรรมการ
๑๔. นายอุทิศ ขาวเขียว	อนุกรรมการ
๑๕. นายสมชาติ เจศรีชัย	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๖. นางสาวกนกกาญจน์ อนุแก่นทราย	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๑๗. นายกมลธรรม วาสบุญมา	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๑๘. นายกิตติเดช ฉันทังกุล	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๑๙. นายเฉลิม วัชรภานนท์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๒๐. นางสาวธนันท์ สิงหเสม	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๒๑. นายธวัชชัย ไทยเขียว	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๒๒. นายประมนต์ สุธีวงศ์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๒๓. นายประยัด พวงจำปา	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๒๔. นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ

ด้านที่สุด

ที่ (สปท) ๓๘๙๒/๒๕๕๙

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เรื่อง “(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....”

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ	ประธานกรรมการ
๒. พลเรือเอก พะจุนธุ์ ตามประทีป	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายประมนต์ สุธีวงศ์	ที่ปรึกษากรรมการ
๕. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	โฆษกกรรมการ คนที่หนึ่ง
๖. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	โฆษกกรรมการ คนที่สอง
๗. พันเอก กฤษณะ วโรภาส	กรรมการ
๘. นายกษิต ภิรมย์	กรรมการ
๙. พลเอก จิระ โคมทพงศ์	กรรมการ
๑๐. นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ	กรรมการ
๑๑. นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	กรรมการ
๑๒. พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	กรรมการ
๑๓. พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	กรรมการ
๑๔. นายรัชชัย ไทยเขียว	กรรมการ
๑๕. พลเอก นคร สุขประเสริฐ	กรรมการ
๑๖. นายประภาส คงเอียด	กรรมการ
๑๗. พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	กรรมการ
๑๘. พลเอก เยาวदनัย ภูเจริญยศ	กรรมการ
๑๙. คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	กรรมการ
๒๐. นายอนุสิษฐ คุณากร	กรรมการ
๒๑. นายวสันต์ ภัยหลิกสี	เลขานุการกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบได้พิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง “(ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....” ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายปานเทพ กล้านรงค์ราญ)

ประธานกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

สำนักกรรมการ ๓

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๐

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๑

ได้รับเรื่องแล้ว

กัญจน์ มั่นคง

๒๗ ก.ค. ๕๕

๑๖.๔๕ น. /ร่าง

สุนันทา/พิมพ์

๑๖ /ตรวจ

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :

ด้วยประธานกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้มีหนังสือขออนุญาตให้ท่านสมชาติ เจศรีชัย อนุกรรมการและเลขานุการคณะอนุกรรมการศึกษาและเสนอแนะมาตรการและกลไกในการปลูกฝังและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและตอบประเด็นข้อซักถามของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งได้พิจารณาแล้ว จึงได้อนุญาต ขอเชิญผู้มีรายชื่อดังกล่าวเข้าร่วมประชุมชี้แจงต่อที่ประชุม

สำหรับรายชื่อผู้นำเสนอและชี้แจง ก็มีดังนี้ครับ ๑. ท่านปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ประธานกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ อดีตประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ๒. ท่านอนุสิษฐ คุณากร ประธานอนุกรรมการศึกษาและเสนอแนะมาตรการและกลไกในการปลูกฝังและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ป.ป.ท. อดีตเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ๓. ท่านวสันต์ ภัยหลีกลี้ เลขานุการกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บมจ. อสมท. ๔. ท่านสมชาติ เจศรีชัย ท่านเป็นอดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด้านกิจการการบริหารกลาง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขอเรียนเชิญท่านปานเทพ กล้าณรงค์ราญ

นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ (ประธานกรรมการ) : กราบเรียน ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ สมาชิก สปท. กรรมการวิสามัญ ป.ป.ช. ขอเสนอรายงาน เรื่อง (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....

เหตุผลที่นำเสนอเรื่องนี้เนื่องจากว่าเป็นวาระการปฏิรูปที่ส่งต่อมาจาก สปช. และเกี่ยวเนื่องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในเรื่องการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้งบประมาณในการประชาสัมพันธ์ยังไม่คุ้มค่าและไม่มีประสิทธิภาพ ที่สามารถจะวัดผลสัมฤทธิ์ได้

ประการที่ ๒ ก็คือได้มีการแทรกแซงสื่อทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นไปในลักษณะที่เป็นการกระทำที่เป็นการขัดกันต่อผลประโยชน์

ประการที่ ๓ ก็คือเป็นการประชาสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นการจูงใจ ให้มีการประชาสัมพันธ์ด้วยข้อความ ถ้อยคำ ภาพหรือเสียงที่เป็นประโยชน์ส่วนตัว ของนักการเมือง ข้าราชการการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เพราะฉะนั้นจึงเห็นสมควรที่จะได้มีการกำกับดูแล ตรวจสอบ และติดตาม การบริหารการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพต่อไป จึงได้เสนอให้มีการจัดตั้ง คณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส ที่เรียกว่า กบป. ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้จะมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และมาตรการ เพื่อกำกับดูแล และการประชาสัมพันธ์ให้เกิดประสิทธิภาพและความโปร่งใส โดยได้กำหนดเป็นหลักการ และกำกับดูแลให้เป็นไปตามนั้น โดยที่จะให้ส่วนราชการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือส่วนราชการต่าง ๆ จะต้องปฏิบัติตาม โดยส่วนราชการนั้น ๆ จะต้องไปออกระเบียบให้สอดคล้องกับระเบียบใหญ่และนอกจากนั้น ถ้าสมมุติว่ากระทำต่าง ๆ ไม่ถูกต้องก็จะได้มีผลในการบังคับ โดยจะต้องส่งเรื่องให้หน่วยงาน ตรวจสอบต่าง ๆ ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป เช่นในเรื่องการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ก็ต้องส่งให้ทางด้านของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามมาตราของ ป.ป.ช. คือมาตรา ๑๐๐ ต่าง ๆ นอกจากนั้นแล้วจะต้องเป็นไปตามกฎหมายขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลและ ผลประโยชน์ส่วนรวมซึ่งกำลังจะออกเป็นกฎหมายต่อไปนะครับ นอกจากนั้นอาจจะต้อง

มีคำจำกัดความเกี่ยวกับเรื่องการขัดกันแห่งผลประโยชน์เพื่อให้เกิดความชัดเจนขึ้นนะครับ แต่ไม่ได้หมายความว่าคณะกรรมการชุดนี้จะต้องมีหน้าที่ไปอนุมัติแผนการงบประมาณต่าง ๆ ทั้งงบประมาณที่ผ่านพระราชบัญญัติหรืองบประมาณนอกงบประมาณต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่มากมายเป็นแต่เพียงวางหลักเกณฑ์เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ นั้นเป็นไปตามหลักการต่าง ๆ นอกจากนั้นเพื่อความรวดเร็วจึงขอออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีก่อน ซึ่งในปัจจุบันนี้ก็มีระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประชาสัมพันธ์ของชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ อยู่แล้ว แต่เป็นกฎหมายระเบียบซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ของทางราชการ เพราะฉะนั้นเมื่อออกระเบียบตรงนี้ขึ้นมาก็จะได้ร่วมกันในส่วนของการป้องกันและการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ นี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามนโยบายของรัฐบาล และเพื่อความโปร่งใสต่อไปครับ ซึ่งในรายละเอียดต่างๆ ผมจะขออนุญาตให้ท่านอนุสิษฐ คุณากร ท่านประธานอนุกรรมการได้รายงานเรื่องนี้ต่อไปครับ กราบเรียนขออนุญาต ท่านประธานครับ

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :

ขอบคุณครับ ขอเรียนเชิญท่านอนุสิษฐ คุณากร

นายอนุสิษฐ คุณากร (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและท่านสมาชิกทุกท่านครับ ผม นายอนุสิษฐ คุณากร ลำดับที่ ๑๘๓ ในประเด็นที่คณะกรรมการได้รับมอบหมาย ทั้งเป็นเรื่องสืบเนื่องมาจาก สปท. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีได้กรุณาให้ความเห็นชอบในหลักการ แล้วก็ส่งเรื่องนี้กลับมายัง สปท. เพื่อให้ช่วยพิจารณาแนวทางการปฏิบัติ หรือออกเป็นกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการบริหารจัดการการโฆษณาประชาสัมพันธ์ซึ่งในสถานการณ์ที่ผ่านมา เราได้รับรู้รับทราบว่าประเด็นของการทุจริตและประพฤติมิชอบนั้นมีมาอย่างหลากหลายรูปแบบ และที่สำคัญประการหนึ่งก็คือในเรื่องของการทุจริตในภาครัฐเกี่ยวกับเรื่องของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้นำมาสู่แนวทางการพิจารณาว่าหลักเกณฑ์และวิธีการที่ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายภายในประเทศนั้นมีจุดอ่อน มีช่องว่างประการใด ซึ่งจะเห็นได้ว่าตัวพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับงานประชาสัมพันธ์นั้นมีข้อจำกัดอยู่มาก แม้กระทั่งในส่วนของคุณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติเองก็ได้ถูกกำหนดไว้ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีรองนายกรัฐมนตรีวิษณุ เครืองาม เป็นประธานคณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ ในส่วนของคุณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาตินั้นมีประเด็นและอำนาจหน้าที่มุ่งเน้นไปในเรื่องของภารกิจในงานของการประชาสัมพันธ์เป็นหลัก มีภารกิจมุ่งเน้นในเรื่องของการกำหนดยุทธศาสตร์ว่าด้วยการประชาสัมพันธ์ในหลาย ๆ เรื่อง ทั้งตัวยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาล มียุทธศาสตร์ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ แล้วยังมียุทธศาสตร์อีกหลายประการที่คุณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ หรือที่เรียกว่า กปช. เป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องเหล่านี้ สิ่งที่สำคัญก็คือประเด็นของการทุจริตในเรื่องของการโฆษณาประชาสัมพันธ์นั้นเรายังขาดหลักเกณฑ์ ยังขาดวิธีการที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการ หรือการกำกับดูแลให้เกิดธรรมาภิบาลให้เกิดความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ฉะนั้นสิ่งที่กรรมาธิการได้มอบหมายให้คุณะอนุกรรมาธิการศึกษาเสนอแนะมาตรการและกลไกในการปลูกฝังและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งกระผมเองเป็นประธานอนุกรรมาธิการชุดนี้และร่วมด้วยอนุกรรมาธิการอีกหลายท่านนะครับ ซึ่งมีรายงานอยู่ในหน้าสุดท้ายของรายงานที่อยู่ในมือของท่านสมาชิกครับ

ประเด็นที่สำคัญ จากงานวิจัยของทีดีอาร์ไอ (TDRI) เองครับ เห็นภาพของการทุจริตที่มีมาอย่างต่อเนื่อง แล้วอยู่ในวงเงินที่ค่อนข้างน่าตกใจ ในปีนี้เองจากตัวเลขที่ประมาณการโดยคร่าว ๆ มีมูลค่าเกินกว่าหมื่นล้านบาทขึ้นไป ปัญหาที่เกิดขึ้นในระยะเวลาที่ผ่านมา

ในประการแรก เรื่องของการแทรกแซงสื่อเพื่อเข้าไปควบคุมและเอื้อประโยชน์ต่อทั้งด้านการเมืองเองก็ดี ทั้งในส่วนของหัวหน้าหน่วยงานภาครัฐก็ดี ประเด็นเหล่านี้มีประเด็นที่ถูกร้องเรียนกันมาโดยต่อเนื่อง มีการใช้อิทธิพลทางธุรกิจหรือการเมืองแทรกแซงการทำงาน มีการเข้าซื้อหุ้น ซื้อกิจการ มีการใช้อิทธิพลผ่านเครือข่ายทางธุรกิจซึ่งไปเชื่อมโยงกับการโฆษณา หรือการถอนโฆษณา มีเรื่องของการใช้อำนาจทางการบริหารกดดันผู้บริหาร แม้กระทั่งสถานีโทรทัศน์และสถานีวิทยุบางประการโดยไม่ชอบ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงความไม่ชอบมาพากล แล้วก็นำไปสู่การทุจริต ปัญหาในเรื่องของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ซึ่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมนั้นก็ได้มีการยกเว้นและกำกับในเรื่องเหล่านี้ไว้ สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาก็คือปัญหาจากพฤติกรรมของการทุจริตคอร์รัปชันจากการโฆษณาประชาสัมพันธ์นั้น ทำให้รัฐต้องสูญเสียและสิ้นเปลืองทรัพยากร สูญเสียโอกาสที่จะทำให้รัฐบาลสามารถบริหารประเทศไปอย่างโปร่งใสอย่างชัดเจน จึงนำมาสู่แนวทางการดำเนินการของอนุกรรมการฯ จากที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐบาลโดยอาศัยแนวทางของสภาพัฒน์แห่งชาติ คณะอนุกรรมการได้มีการประชุมหารือกันหลายครั้งจนในท้ายที่สุดเรามองเห็นว่างานการบริหารการโฆษณาประชาสัมพันธ์นั้นจำเป็นที่จะต้องมีการปรึกษาร่วมกับฝ่ายบริหาร จึงได้เข้าพบท่านรองวิษณุซึ่งในฐานะที่เป็นประธานคณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ ในการเข้าพบครั้งนั้นมีแนวความคิด ๒ ประการครับ

ในประการแรก รัฐบาลอยากจะมีระเบียบ อยากจะมีหลักเกณฑ์และวิธีการให้สามารถลงไปกำกับดูแลงานทางด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในภาครัฐให้มีความชัดเจน

ในประการที่ ๒ ในระยะยาวเนื่องจาก พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญในส่วนของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบนั้นขณะนี้อยู่ในระหว่างการยกร่าง ในระยะยาวจึงมีข้อเสนอว่าน่าจะได้มีการนำภารกิจในส่วนนี้ไปผนวกไว้ใน พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้นในวันนี้เองกรรมการจึงขออนุญาตเสนอต่อที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในมติในเรื่องของการยกร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....

การดำเนินการในส่วนที่ผ่านมาเราได้มีการหารือผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยครับ ทั้งผู้แทนของ สปช. ในอดีตเอง สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ สำนักงานประมาณ กรมประชาสัมพันธ์ รวมทั้งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และได้มีการศึกษาข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ จากเอกสารทางวิชาการ จนในท้ายที่สุดได้ปรากฏข้อเท็จจริงแล้วก็ปรากฏแนวทางหลักเกณฑ์และวิธีการในการที่จะนำมาสู่การยกร่างระเบียบชุดนี้ ซึ่งในข้อคิดเห็นและความเห็นของหน่วยงานต่าง ๆ นั้นปรากฏอยู่ในเอกสารรายงานที่ผมขออนุญาตไม่กล่าวสรุปในที่นี้ครับ

สำหรับในประเด็นรายละเอียดเกี่ยวกับสถานการณ์นั้น พอตีทางท่านวสันต์ ซึ่งได้มีการเตรียมการเพื่อจะให้ท่านได้นำเรียนต่อกรรมการเกี่ยวกับรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นข้อห่วงใยของรัฐบาลและนำมาสู่การปฏิรูปในมติของการยกร่างระเบียบฉบับนี้ก็ขออนุญาตทางคุณวสันต์ได้กรุณานำเสนอในส่วนของรายละเอียดความเป็นมาโดยสรุปเพื่อให้กรรมการได้เห็นภาพของการขับเคลื่อนในเรื่องนี้ครับ และหลังจากนั้นผมขออนุญาตท่านประธานได้นำไปสู่การอธิบายถึงร่างระเบียบโดยคุณสมชาติ เจศรีชัย ในขั้นต้นขออนุญาตทางคุณวสันต์ได้รายงานครับ

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :
ขอบคุณครับ ขอเรียนเชิญท่านวสันต์ ภัยหลิกี้

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้ (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาและท่านสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพครับ ผม วสันต์ ภัยหลีกลี้ เลขานุการ กรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้รับมอบหมายให้นำเสนอเรื่องที่มาที่ไปของร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับนี้ครับ ก่อนหน้านี้ทางสภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและคณะกรรมการปฏิรูปสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศได้ร่วมกันนำเสนอให้มีร่างพระราชบัญญัติขึ้นมาฉบับหนึ่งเพื่อที่จะดูแลในเรื่องของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ ทั้งนี้ทั้งนั้นเนื่องจากว่าในช่วงที่ผ่านมาได้เกิดปัญหา ๒-๓ ประการที่สำคัญ

ประการแรก ก็คือเรื่องการทุจริตหรือเบียดบังเงินงบประมาณของแผ่นดินที่ใช้ไปในเรื่องของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาครัฐนะครับ ซึ่งปีหนึ่ง ๆ ตกประมาณ ๗,๐๐๐-๘,๐๐๐ ล้านบาท -----

สปท. ๕๕/๒๕๕๙

สะแกวัลย์ ๖/๑

ยังไม่รวมถึงบที่จัดกิจกรรมในลักษณะที่เรียกกันว่าอีเวนต์ (Event) อีกประมาณจำนวนเท่ากัน รวมแล้วเป็นเงินประมาณ ๑๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท นอกจากการเบียดบังงบประมาณในส่วนนี้ ก็ยังมีปัญหาเรื่องที่มีการนำการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาครัฐไปโฆษณาตัวบุคคลหรือว่า พรรคการเมือง และที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นก็คือว่ามีการนำเงินส่วนนี้ไปแทรกแซงสื่อ แทรกแซงสื่อเพื่อที่จะให้สื่อเป็นพวกของตัวเอง แทรกแซงสื่อเพื่อที่จะยับยั้งหรือว่า เพื่อที่จะปรามสื่อไม่ให้ทำหน้าที่ของสื่อที่ดี ปัญหาเหล่านี้ทำให้ทางสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้ร่วมกันศึกษาแล้วก็นำเสนอขอให้มีการจัดทำเป็นร่างกฎหมายขึ้นมาเพื่อที่จะจัดการกับ ปัญหาเหล่านี้ เนื่องจากในเรื่องของการเบียดบังเงินงบประมาณมีการเรียกรับผลประโยชน์ ๓๐-๔๐ เปอร์เซ็นต์ของวงเงินที่ใช้ไป บางกรณีมีการเรียกรับผลประโยชน์ถึง ๗๐ เปอร์เซ็นต์เลยก็มี จากปัญหาดังนี้ก็มีข้อเสนอที่ชัดเจนออกมา อย่างไรก็ตามทางคณะกรรมการการปฏิรูป การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศแห่งนี้ ได้พิจารณาแล้วเห็นมีรายละเอียดบางอย่างที่ควรจะต้องปรับแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ ยิ่งขึ้น ก็เลยมีการปรับแก้ไขข้อเสนอที่ทางสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติได้นำเสนอ โดยที่สำคัญก็คือ หลักการหรือว่าหัวใจของร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวที่เคยนำเสนอในช่วงสภาปฏิรูปแห่งชาติ ยังคงอยู่เหมือนเดิม แต่ว่าปรับในเรื่องของหน่วยงานที่จะรับผิดชอบ จากเดิมที่เสนอว่า ควรจะเป็นสำนักงานงบประมาณก็ได้มีการปรับแก้ไขให้เป็นสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แล้วก็จากเดิมที่เห็นว่าควรจะเป็นในรูปกฎหมายก็ได้มีการพูดคุยกันว่าเพื่อความรวดเร็วแล้วก็ให้มีการปฏิบัติได้ในช่วงระยะอันใกล้นี้เห็นควรปรับแก้เป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีขึ้นครับ เนื้อหาสาระอื่น ๆ ก็ยังคงอยู่เช่นเดิม โดยมีวัตถุประสงค์ก็คือว่าเพื่อป้องกันการทุจริต เพื่อป้องกันปัญหาการขัดกันแห่งผลประโยชน์คือใช้เงินของหลวงตรงนี้ไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว หรือว่าของพรรคพวก ของพรรคการเมือง แล้วอีกประการสำคัญก็คือว่าเพื่อป้องกันการ ใช้เงินส่วนนี้ไปแทรกแซงสื่อทำให้สื่อไม่สามารถทำหน้าที่ได้โดยอิสระ ขอบพระคุณ ท่านประธานครับ

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :
ขอบคุณนะครับ ต่อไปขอเรียนเชิญท่านสมชาติ เจริญชัย

นายสมชาติ เจศรีชัย (ผู้ชี้แจงในนามคณะกรรมการ) : กราบเรียน ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม นายสมชาติ เจศรีชัย เลขานุการของคณะอนุกรรมการ ศึกษาและเสนอแนะมาตรการและกลไกในการปลูกฝังและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เรื่องของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ ภาครัฐเพื่อความโปร่งใส มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญอยู่ด้วยกัน ๓ ประการ ดังเช่นที่ท่านประธาน ปานเทพได้นำเรียนที่ประชุมไปแล้ว ก็คือการมุ่งที่จะให้การประชาสัมพันธ์ภาครัฐเป็นไปด้วย ความโปร่งใส คุ่มค่า ปราศจากการทุจริต สามารถตรวจสอบได้ ไม่มีการแทรกแซงสื่อ และประการสุดท้ายก็คือป้องกันในเรื่องของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ในส่วนของ ร่างระเบียบนี้มีอยู่ด้วยกันทั้งหมด ๔ ส่วน

ส่วนแรกจะเป็นเรื่องของคณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ เพื่อความโปร่งใสซึ่งอยู่ในข้อ ๕ ถึงข้อ ๑๕ ในส่วนของข้อ ๕ นั้นจะพูดถึงองค์ประกอบของ คณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส หรือ กบป. ซึ่งในโครงสร้างของคณะกรรมการชุดนี้จะมียุ่ด้วยกันทั้งหมด ๔ ส่วน

ส่วนแรกก็คือประธานกรรมการ ซึ่งได้แก่ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งท่านนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ส่วนที่ ๒ ก็เป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีอยู่ด้วยกันทั้งหมด ๕ ด้าน คือ ด้านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ด้านที่ ๒ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านที่ ๓ ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์ ด้านที่ ๔ ด้านการตลาด และด้านที่ ๕ ด้านการโฆษณา

ส่วนองค์ประกอบที่ ๓ ก็คือคณะกรรมการที่มาจากกรรมการโดยตำแหน่ง ก็ประกอบไปด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง ๕ ท่าน คือ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และเลขาธิการคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ส่วนที่ ๔ ก็คือส่วนที่เป็นฝ่ายเลขานุการ ก็จะประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส ซึ่งเป็นส่วนงานหนึ่งในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แล้วก็มีข้าราชการในสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ในส่วนของอำนาจหน้าที่หลัก ๆ ก็จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนด ยุทธศาสตร์ กำหนดนโยบาย มาตรการในการกำกับและติดตามการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมให้มีการบูรณาการในเรื่องของการจัดทำคำของบประมาณ ในเรื่องของการให้ข้อสังเกตในการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี ในการออกประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการยกเลิกหรือหยุดดำเนินการ นอกจากนั้นก็มีอำนาจในการที่จะรายงานการดำเนินการต่าง ๆ ต่อคณะรัฐมนตรี

ในส่วนของข้อ ๗ จนถึงข้อ ๑๕ ก็จะเป็นส่วนที่ว่าด้วยเรื่องของการได้มาซึ่งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วก็เรื่องของการประชุม แล้วก็เรื่องของค่าเบี้ยประชุมต่าง ๆ ซึ่งก็เป็นไปตามหลักการของการมีคณะกรรมการ

แล้วก็ในส่วนข้อ ๑๕ ก็จะเป็นเรื่องของสำนักงานคณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส ซึ่งในเบื้องต้นก็ขอให้ทางสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ เพราะเนื่องจากงานในภารกิจดังกล่าวนี้ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งนะครับ

ในส่วนที่ ๒ ของระเบียบนี้ก็จะเป็นเรื่องสำคัญที่ว่าด้วยเรื่องของหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส ขออนุญาตกราบเรียน ท่านประธานว่าในร่างระเบียบดังกล่าวในข้อ ๑๖ ก็จะเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปที่จะให้ทาง คณะกรรมการ กบป. ไปดำเนินการออกหลักเกณฑ์และวิธีการในการที่จะไปกำกับดูแล การบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อให้เกิดความโปร่งใส

ในส่วนต่อมาก็คือเรื่องของการจัดทำงบประมาณซึ่งอยู่ในข้อ ๑๘ ซึ่งให้ หน่วยงานในภาครัฐมีหน้าที่ในเรื่องของการดำเนินการต่าง ๆ เช่น ในเรื่องของการจัดทำ แผนปฏิบัติการ การจัดทำคำของบประมาณ การติดตาม ประเมินผล แล้วก็การส่งเสริม และสนับสนุน

ในข้อที่สำคัญก็คือข้อ ๒๐ ครับ ข้อ ๒๐ จะเป็นเรื่องของการจัดทำคำขอ งบประมาณซึ่งโดยทั่วไปก็ต้องเป็นไปตามแผนปฏิบัติการจะต้องมีความสอดคล้องต้องกัน กับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ

ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงานในภาครัฐจะต้องมีหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ก็คือเรื่องของเหตุผลความจำเป็น เรื่องของกิจกรรม เรื่องของวิธีการในการที่จะประเมินความคุ้มค่า ในเรื่องที่เป็นงานที่รัฐสามารถจัดทำเอง หรือต้องจัดซื้อจัดจ้างจากองค์กรภายนอก จะต้องมียุทธศาสตร์หรือราคาอ้างอิงซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญ จะต้องมียุทธศาสตร์งบประมาณ จะต้องมียุทธศาสตร์ของระยะเวลาดำเนินการ และจะต้องมีแนวทางและวิธีการในการที่จะวัดผลสัมฤทธิ์ทั้งทางด้านผลผลิตแล้วก็ผลลัพธ์อย่างชัดเจน

ส่วนที่ ๓ ก็คือส่วนที่อยู่ในหมวด ๓ ที่เป็นในเรื่องของการกำกับและติดตามการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ ซึ่งส่วนนี้จะเป็นส่วนที่ทั้งสำนักงานคณะกรรมการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใสหรือคณะกรรมการ กบป. จะต้องไปดำเนินการ

ซึ่งในส่วนแรกก็คงเป็นเรื่องที่จะต้องจัดทำหรือว่าส่งผลของการอนุมัติงบประมาณ เพราะฉะนั้นในลักษณะที่ปรากฏในร่างระเบียบนี้ก็จะเป็นเรื่องของการโพสต์อดีต (Post Audit) มากกว่าที่จะไปตรวจสอบดูแลตั้งแต่ต้นในเรื่องของการที่จะเอาไปขออนุมัติงบประมาณ

ในส่วนที่ ๒ ก็เป็นเรื่องของการรายงานผลการดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้างไปแล้วหรือในส่วนของการที่ดำเนินการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตลอดจนการจัดกิจกรรมรณรงค์หรือที่เรียกกันว่าอีเวนต์ (Event) ไปแล้ว ในส่วนที่ ๒ นอกจากตัวของรายงานแล้วก็คือเรื่องของเปิดเผยข้อมูล ในยุคดิจิทัล (Digital) นี้เราต้องยอมรับกันว่าประชาชนหรือคนที่เป็นเจ้าของภาวภูมิมีความสนใจ มีความต้องการที่จะได้ทราบเรื่องราวความเป็นไปของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เพราะฉะนั้นในร่างระเบียบนี้จึงต้องการให้หน่วยงานของรัฐที่ไปดำเนินการเรื่องเกี่ยวกับการบริหารการประชาสัมพันธ์จะต้องเปิดเผยข้อมูลทั้งในระบบดิจิทัล (Digital) และในรูปของเอกสารสิ่งพิมพ์ ข้อมูลที่จะเปิดเผยอย่างน้อยก็จะต้องมีเรื่องของเงินงบประมาณ เรื่องของสำเนาสัญญาซื้อขาย เรื่องของผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมดังกล่าว นอกจากนั้นก็จะเป็นการบังคับหรือการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการหลังจากที่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของการขออนุมัติงบประมาณแล้ว เรื่องของการดำเนินการแล้ว ก็จะอยู่ในข้อ ๒๖ ในข้อ ๒๖ นี้จะเป็นการที่ให้คณะกรรมการ กบป. ได้มีการพิจารณาวินิจฉัยการดำเนินงานของหน่วยงานในภาครัฐที่เกี่ยวกับการบริหาร

การประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าตรวจสอบแล้วพบว่าการเข้าข่ายทุจริต หรือในกรณีที่มีข้อร้องเรียน หรือแม้แต่ที่คณะกรรมการไปพบเห็นเองก็ตาม ก็อาจจะมีการดำเนินการให้มีการชี้แจงแสดงเหตุผลก่อนที่จะพิจารณาวินิจฉัย การวินิจฉัยของคณะกรรมการ กบป. ก็อาจจะสั่งให้หน่วยงานในภาครัฐปฏิบัติการเพิ่มเติมใด ๆ ก็ได้ หรือมีการยับยั้งการปฏิบัติการใด ๆ อันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ หรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการแทรกแซงสื่อ หรือการใช้จ่ายงบประมาณที่เข้าข่ายทุจริต ไม่คุ้มค่าหรือไม่มีประสิทธิภาพนั้น ๆ ครับ ส่วนในกรณีที่มีการกระทำที่เข้าข่ายทุจริต หรือเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตรงนี้เป็นอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการจะต้องส่งไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือหน่วยงานหรือองค์กรที่ทำหน้าที่ในเรื่องดังกล่าว ในกรณีที่พบว่ามี การแทรกแซงสื่อ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็น โดยการให้เงินหรือการสนับสนุนทางการเงินใด ๆ ก็ตาม กรณีดังกล่าวก็อาจจะเสนอเรื่องต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบเพื่อให้ดำเนินการทางวินัยและอาจเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีการพิจารณาสั่งโยกย้ายหรือพักการปฏิบัติงานผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานในภาครัฐนั้นได้นะครับ

ประเด็นสุดท้ายก็คือเรื่องของการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า หรือไม่มีประสิทธิภาพก็ให้คณะกรรมการส่งเรื่องไปยังสำนักงบประมาณเพื่อพิจารณาประกอบในการเสนอคณะรัฐมนตรีนั้นครับ ทั้งนี้อาจจะเป็นการเสนอเพื่อระงับ ยับยั้งเรื่องดังกล่าว หรืออาจจะมี การปรับลด หรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณในปีงบประมาณต่อไปก็ได้ครับ

ส่วนในเรื่องของการไม่จัดส่งรายงานหรือรายงานล่าช้าอันนี้ก็เป็นเรื่องที่จะต้องไปว่ากันในเรื่องของการดำเนินการทางวินัยต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการต่อไปนะครับ

แล้วก็ประเด็นสุดท้ายเนื่องจากเราเห็นว่าเรื่องนี้ควรจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญก็คือหน่วยงานทางธุรการที่เข้ามาดูแลอำนวยความสะดวกให้กับคณะกรรมการ กบป. ก็เห็นว่าคณะกรรมการนี้ควรจะอยู่ในหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานกลาง ก็คือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ก็ขอให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีการจัดหาบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและจำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ กบป. ต่อไปครับ อันนี้ก็เป็นสาระสำคัญของร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับนี้ ขอกราบขอบพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นางสาวลลิตรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นางสาวลลิตรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ กรรมาธิการชี้แจงเสร็จแล้วนะคะ ดิฉันมีชื่อผู้อภิปรายขณะนี้อยู่ ๔ ท่าน ท่านแรก ท่านคำณูณ สิทธิสมาน ท่านที่ ๒ ท่านนิกร จำนง ท่านประสิทธิ์ ปทุมรักษ์ และ ท่าน พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช ขอเรียนเชิญท่านแรก ท่านคำณูณ สิทธิสมาน อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ อดีตสมาชิกวุฒิสภาค่ะ

นายคำณูณ สิทธิสมาน : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ กระผม คำณูณ สิทธิสมาน สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ท่านประธานครับ วาระหรือแผนการปฏิรูปนี้นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่าเป็นแผนการปฏิรูปที่เกิดขึ้นจากสภาพความเป็นจริงของสังคมไทยผมว่าช่วงวิกฤติทางการเมือง

ตลอดระยะเวลา ๑๐ ปีหรือกว่านั้นนะครับ พูดภาษาชาวบ้านก็คือว่าสื่อมวลชนไทย ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อวิทยุโทรทัศน์อยู่ได้ด้วยยอดของการลงโฆษณามากกว่ายอดขาย ไม่ว่าจะเป็นสื่อแขนงใดนะครับ ทีนี้ยอดของการโฆษณาเป้าหมายก็แน่นอนครับว่าเป็นเอกชน ผู้ประกอบการธุรกิจ หรือรัฐวิสาหกิจ พอรัฐวิสาหกิจก็จะข้ามพรมแดนเข้ามาเกี่ยวพันกับภาครัฐแล้วละ แต่ที่สำคัญไปกว่านั้นก็คือว่าถ้าท่านศึกษารายงานดูให้ดีก็จะพบว่ายอดของการโฆษณาหรือจะเรียกว่าประชาสัมพันธ์อะไรก็แล้วแต่ในสื่อมวลชนในช่วง ๑๐ ปีให้หลังนี้มีมาจากภาครัฐถึงมากกว่า ๑๐ เปอร์เซ็นต์ จะเป็น ๑๒ เปอร์เซ็นต์หรือผมว่าถ้ารวมทั้งหมดรวมถึงการจัดงานประชาสัมพันธ์หรือที่เรียกว่าจัดอีเวนต์ (Event) ด้วยอาจจะถึง ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ก็เป็นเม็ดเงินที่ทำให้สื่อมวลชนอยู่ได้ โดยเฉพาะในช่วงเศรษฐกิจฝืดเคือง ทีนี้ประเด็นปัญหาสำคัญก็คือว่ามันมีประเด็นปัญหาสำคัญอยู่ ๒ ประการด้วยกัน คือ

๑. ภาครัฐทุกหน่วยงานของรัฐ ทุกกระทรวง ทบวง กรม มีความจำเป็นจะต้องโฆษณาประชาสัมพันธ์ตัวเองมากน้อยแค่ไหน เพียงใด ถ้าท่านประธานหรือว่าเพื่อนสมาชิกทั้งหลายที่เราเปิดฟังวิทยุขณะเราขับรถหรืออยู่ที่บ้านอะไรก็ตามแต่เราก็จะเห็นการโฆษณาภาพลักษณ์ของหน่วยงานของภาครัฐ ในบางหน่วยงานซึ่งกระผมฟังดูแล้วก็ตอบอยู่แก่ใจตัวเองว่าก็ไม่ได้เห็นมีความจำเป็นที่จะต้องโฆษณาเลยนะครับ เพราะว่าราชการก็มีหน้าที่ต้องบริการประชาชนอยู่แล้ว แล้วถ้าเผื่อว่าหน่วยงานราชการนั้นเป็นหน่วยงานใหม่จำเป็นจะให้ประชาชนรับรู้ทำไมไม่ใช้ช่องทางการโฆษณาผ่านหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นกรมประชาสัมพันธ์ -----

หรือว่าเป็นการขออนุเคราะห์การประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานภาครัฐในลักษณะที่ไม่ต้องใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินนะครับ ตั้งแต่กระผมเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ ได้มีโอกาสเป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณตลอดมา จนถึงการเป็นสมาชิกวุฒิสภานี้ะครับ เราจะเห็นว่าหน่วยราชการ กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ตั้งงบประมาณสัมพัทธ์ยอดนี้ไว้ทุกหน่วยงาน ซึ่งบางทีมันก็เกิดความซ้ำซ้อนแล้วก็ขาดหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติที่ชัดเจน จนกระทั่งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเขาต้องตั้งเป็นอนุกรรมาธิการเพื่อพิจารณาเรื่องงบประมาณสัมพัทธ์ ท่านประธาน บังเอิญท่านเป็นผู้อำนวยการสำนักงบประมาณในอดีต ถ้าท่านจะใช้สิทธิอภิปรายผมว่าก็เป็นเรื่องที่ดี เพราะว่าบางทีมันเกิดความซ้ำซ้อนกัน แล้วก็ไม่มีแผนรวมว่าจะใช้เงินงบประมาณไปแค่ไหน เพียงไร อันนี้เป็นชอต (Shot) ที่ ๑ นะครับว่า หน่วยราชการมีความจำเป็นที่จะต้องประชาสัมพันธ์โฆษณาขนาดนี้จริงหรือ ชอต (Shot) ที่ ๒ ก็คือการใช้จ่ายเงินจำนวนนั้นถ้ามันเป็นไปด้วยความเท่าเทียมกันของสื่อทุกสื่อ มีความโปร่งใสก็ดีครับ แต่ว่าในระยะหลังมันก็มีหลายกรณีที่สื่อบางสื่อ บางค่าย บางสำนัก ก็ได้รับงบมากกว่าสื่ออื่น อาจจะเพราะเขาเก่งกว่าหรืออะไรก็สุดแท้แต่เนะครับ แต่มันก็ก่อให้เกิดข้อถกเถียงว่ามันเป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์หรือเปล่า มีการเอื้อทางการเมืองหรือเปล่า หรือว่าเป็นการทำให้สื่อมวลชนที่ได้รับงบประมาณโฆษณาประชาสัมพันธ์มากนั้นละเว้นการเสนอข่าวที่เป็นผลลบต่อหน่วยงานของรัฐหน่วยงานนั้นหรือเปล่า เพราะฉะนั้นนี่คือภาพรวมของแผนปฏิรูปอันนี้ ซึ่งกระผมเห็นว่าโดยหลักการแล้วกระผมสนับสนุนอย่างยิ่งนะครับ ที่นี้ถ้าลงในรายละเอียด กระผมอาจจะมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะที่ท่านกรรมาธิการอาจจะต้องช่วยตอบนะครับ คือกระผมเห็นว่าแผนปฏิรูปนี้มันเป็นการร่างแล้วก็เขียนและแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบรวม ๒ ฉบับด้วยกัน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก

๑. ก็คือร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส ผมไม่คิดว่าจะลดระดับจากร่างพระราชบัญญัติมาเป็นร่างระเบียบ

๒. ก็คือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งกระผมเห็นว่ามันน่าจะเป็นกฎหมายแฝด

ที่แผนการปฏิรูปหรือข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปนี้ควรจะต้องดำเนินการไปควบคู่กัน ส่วนรัฐบาลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องจะไปทำเป็นระยะอย่างไรก็สุดแท้แต่ แต่ว่าในแผนการปฏิรูปฉบับนี้นั้นะครับ ชื่อเรื่องก็เป็นหนึ่งเดียวคือครึ่งเดียว และแม้ว่าในรายงานของท่านหน้า ๘ ท่านจะพูดเอาไว้ว่าจำเป็นที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ในกรณีที่มีการประชาสัมพันธ์ ในภาครัฐมีลักษณะของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตาม พ.ร.บ. ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้วท่านก็เสนอแก้ไขเป็นตุ๊กตาไว้ว่าเพิ่มเป็น (๕) ในมาตรา ๑๐๐ ของ พ.ร.บ. ป.ป.ช. นั้นะครับ แต่เมื่อมาพิจารณารายงานในหน้า ๑๑ ทั้งในส่วนข้อ ๔ ข้อเสนอแนะ ทั้งในส่วนข้อ ๕ กำหนดระยะเวลาการปฏิรูปแล้ว ท่านไม่ได้พูดถึงการแก้ไข พ.ร.บ. ป.ป.ช. มาตรา ๑๐๐ ซึ่งกระผมเห็นว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง มีความสำคัญอย่างไรครับ เพราะว่าในร่างระเบียบฉบับนี้ กบป. ไซ้ไหมครับ ในมาตราที่สำคัญที่สุดก็คือดาบของ กบป. ก็คือในข้อ ๒๖ ท่านสมาชิกและท่านประธานอาจจะดูได้ในภาคผนวก ก หน้า ๘ ข้อ ๒๖ นั้นะครับ ข้อ ๒๖ วรรคสาม กรณีที่เป็น การกระทำที่เข้าข่ายการทุจริต หรือเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ให้คณะกรรมการส่งเรื่อง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ -----

ท่านประธานครับ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในกรณีของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ก็คือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งมีบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๐ ซึ่งเป็นหมวดเฉพาะ ซึ่งก็เป็นการอนุวัติตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ นะครับ ที่นี้ถ้าการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ยังคงไว้ตามเดิมไม่มีการเพิ่มเข้าไปเป็น (๕) ตามรายงานหน้า ๘ กระผมคงไม่จำเป็นต้องอ่าน มันก็จะทำให้การปฏิบัติตามระเบียบ ข้อ ๒๖ หลุดออกไป สมมติว่ารัฐบาลรับแผนนี้และดำเนินการตามกำหนดระยะเวลาการปฏิรูประยะที่ ๑ ระยะที่ ๒ ระยะที่ ๓ ไปแล้ว แต่ว่าการแก้ไข พ.ร.บ. ป.ป.ช. ในมาตรา ๑๐๐ ยังไม่เกิดขึ้น การปฏิบัติตามข้อ ๒๖ วรรคสาม มันจะหลุดไป เพราะฉะนั้นในข้อสังเกตที่สำคัญของกระผมก็คือว่ารายงานฉบับนี้น่าจะเพิ่มเรื่องการแก้ไข พ.ร.บ. ป.ป.ช. มาตรา ๑๐๐ โดยเพิ่ม (๕) เข้าไป ให้อยู่ในทั้งข้อเสนอแนะและอยู่ในทั้งกำหนดระยะเวลาการปฏิรูป ส่วนท่านจะเพิ่มเข้าไปในชื่อเรื่องด้วยหรือไม่ก็สุดแท้แต่จะครับ อันนี้ก็ขึ้นข้อสังเกต ขอกราบเรียนยืนยันนะครับว่าในส่วนอื่นนั้นกระผมเห็นด้วยในหลักการ แต่ก็มีรายละเอียดอยู่ตามสมควรที่จะต้องหารือกัน แต่เนื่องจากว่าเราไม่ใช่เป็นสภาทางด้านนิติบัญญัติโดยตรงการลงรายละเอียดเกินไปก็อาจจะเป็นการเสียเวลา แต่ขออนุญาตว่าคณะกรรมการ กบป. อีกนิดเดียวครับ ท่านประธาน กบป. มีทั้งสิ้น ๑๓ คนใช้ไหมครับ ท่านจะเห็นได้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิมี ๕ คนใน ๑๓ คน กระผมขอตั้งข้อสังเกตว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งแล้วผู้ทรงคุณวุฒิท่านอยู่ ๔ ปี อยู่ได้ไม่เกิน ๒ วาระ ในขณะที่ตำแหน่งอื่น ๆ มาตามตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี อธิบดีกรมบัญชีกลาง เพราะฉะนั้นผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๕ สาย จำเป็นที่จะต้องมีการเขียนข้อบังคับที่เข้มข้นไว้ตามสมควร จะเป็นอย่างไรนั้นถ้ากระผมมีประเด็นจะเสนอแนะต่อคณะกรรมการธิการโดยตรงนะครับ

ประเด็นที่ ๒ ที่เห็นก็คือว่าผู้ที่มาโดยตำแหน่ง ตำแหน่งหมายเลข ๑๑ ในข้อ ๕ ที่ท่านให้เลขาธิการคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการ อันนี้เป็นความทันสมัยอย่างยิ่ง แต่กระผมก็อยากขอหารือว่าแทนที่จะเป็นเลขาธิการคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรจะเป็นเลขาธิการ กสทช. หรือไม่ประการใด อันนี้ก็ฝากไว้เป็น ๒ ประการ นอกจากนั้นประเด็นที่กระผมอยากจะให้

กรรมาธิการช่วยชี้แจงสักนิตหนึ่งหรืออย่างไรก็สุดแท้แต่ก็คือว่าความเชื่อมโยงระหว่างระเบียบฉบับนี้ แล้วนอกจากจะต้องมีการแก้ไข พ.ร.บ. ป.ป.ช. มาตรา ๑๐๐ เพิ่ม (๕) เข้าไปแล้ว ในขณะนี้ก็มีร่างกฎหมายอีกฉบับหนึ่งซึ่งก็เป็นผลงานของคณะกรรมการมาธิการชุดนี้ เป็นผลงานของ สปช. แล้วก็เป็นผลงาน ๕ เรื่องเอกที่ท่านประธาน สปช. ส่งมอบให้กับ ท่านนายกรัฐมนตรีโดยตรงเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ แล้วก็เข้าใจว่าใกล้จะเข้าสู่ สภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้วก็คือร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. .... นะครับว่ามันจะมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยง หรือจะมีผลทำให้ระเบียบนี้ต้องปรับอย่างไร หรือไม่ หรือจะมีผลทำให้ร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนั้นจะต้องปรับอย่างไร หรือไม่ ซึ่งเท่าที่กระผมอ่านโดยเร็วแล้วเข้าใจว่าก็ไม่ได้มีอะไร ที่ขัดกัน แต่ว่ามันก็ทำให้หัวหน้าส่วนราชการที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบนี้จะต้องระมัดระวัง อย่างยิ่ง เพราะว่ามันจะเป็นเพียงระเบียบซึ่งรัฐบาลชุดไหนก็แก้ไขได้นี้ นะครับ แต่ว่าเมื่อมีพระราชบัญญัติออกมาแล้วซึ่งเน้นย้ำต้องแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วย แล้วก็ร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ออกมามีโทษถึงจำคุก เพราะฉะนั้นก็ขอความกระจ่างในกรณีนี้ด้วย

อีกประการหนึ่งสุดท้ายแล้วจริง ๆ ก็คืออยากให้ทางคณะกรรมการชี้แจงสักนิดหนึ่ง คือเรื่องนี้มันเป็นมิติที่ซ้อนกันอยู่ระหว่างมิติของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกับมิติของการปฏิรูปสื่อมวลชน ทีนี้ในสภา สปท. เรามันจะมีการพิจารณาเรื่องการปฏิรูปสื่อหลายวาระหลายเรื่อง พุ่งนี้ก็จะมีการหนึ่งก็คือเป็นร่างพระราชบัญญัติการประกอบการวิทยุและโทรทัศน์ฉบับใหม่แล้วก็จะมียี่สิบหลายเรื่องนะครับ ผมอยากจะกราบเรียนว่าโดยภาพรวมได้มีการหารือกันแล้วก็ได้มีการจัดทำแผนผังให้เห็นป่าทั้งป่าแล้วหรือยังว่าการปฏิรูปสื่อมวลชนกับการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน เมื่อมองภาพรวมทั้งหมดในพระราชบัญญัติฉบับต่าง ๆ และข้อเสนอแผนการปฏิรูปต่าง ๆ มันมีอะไรที่สอดคล้องประสานกันได้บ้าง มองเห็นทิศทางร่วมกันได้บ้างหรือมีอะไรที่อาจจะขาดตกบกพร่อง หรือว่ามีลักษณะเหลื่อมกันอยู่ ก็ขอกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังกรรมการว่าหากจะกรุณาชี้แจงให้เห็นภาพรวมอีกสักนิดหนึ่งก็จะเป็นประโยชน์ กราบขอบพระคุณครับท่านประธาน

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ขอบพระคุณท่านคำณูมากค่ะ ต่อไปเรียนเชิญท่านนิกร จ่านองอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม เรียนเชิญค่ะ

นายนิกร จ่านอง : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกท่านกรรมการที่เคารพ รายงานระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส เน้นคำว่า เพื่อความโปร่งใส พ.ศ. .... ผมอยากจะเรียนว่าโดยภาพรวมผมเห็นด้วยกับข้อเสนอส่วนหนึ่ง ในส่วนที่ว่าจะเป็นมาตรการในการกำหนดหลักเกณฑ์และการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ เพื่อให้การประชาสัมพันธ์ในภาครัฐไม่เป็นเครื่องมือทางการเมือง ป้องกันการทุจริต และสร้างความเป็นอิสระให้กับสื่อมวลชนเป็น ๓ มิติของท่าน ลักษณะเป็นหูเป็นตาประชาชนในการเสนอข้อมูลต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบ โดยไม่ต้องอยู่ในภายใต้อิทธิพลใดไม่ว่าจะเป็นอิทธิพลทางการเงินหรือทางการเมืองผมเห็นด้วยกับจุดนี้ แต่ผมเห็นด้วยเป็นอย่างมากต่อประเด็นเรื่องความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ ประเด็นที่จะเสนอต่อจากนี้คือชี้ ๒ มุมในเชิงเป้าหมายเป้าหมายเรื่องนี้เห็นด้วย แต่ที่เห็นด้วยมากกว่าคือความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ

๒๓

สปท. ๕๕/๒๕๕๙

เสาวลักษณ์ ๑๒/๒

ผมมีรายละเอียด ผมอยู่ในการเมืองมานานแล้วก็เห็นเรื่องนี้ มายาวนานมากแล้ว เริ่มตั้งแต่
อยู่สำนักโฆษกตอนเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีท่านบรรหารก็สัมพันธ์กับเรื่องพวกนี้อยู่
เห็นมาตลอดว่าลบตรงไหน บวกตรงไหน อะไร อย่างไร ชัดเจน การประชาสัมพันธ์เป็นเรื่อง
สำคัญมากของภาครัฐ ในอนาคตจะยิ่งสำคัญมากขึ้น ๆ เหตุที่ว่าสำคัญเพราะทุกมิติ
ในการดำเนินการของรัฐ การประชาสัมพันธ์จะเป็นตัวช่วยเป็นตัวส่งให้ประชาชนได้รับทราบ
มีความสำคัญทุกระยะตั้งแต่ระยะการเริ่ม ระยะระหว่างดำเนินการและเสร็จแล้ว
เป็นตัวสำคัญเลย มันเหมือนเป็นตัวซอลเวนต์ (Solvent) หรือถ้าเราเป็นเครื่องจักร
การประชาสัมพันธ์เป็นเหมือนน้ำมันเครื่องครับท่านประธาน ถ้าไม่มีน้ำมันเครื่อง เครื่องจักร
จะเดินไม่ได้เลย มันจะโอเวอร์ฮีต (Overheat) จะร้อน เราถึงต้องเปลี่ยนน้ำมันเครื่องอยู่ตลอด
เรื่องนี้ไม่มีไม่ได้ เป็นเรื่องสำคัญ ผมยกตัวอย่างว่าก่อนเกิดโครงการถ้าเราทำเรื่องราวใด ๆ
ขณะนี้ประเทศเราแทบจะไม่ต้องพัฒนาแล้ว เพราะว่าเกิดจากในอดีตที่มีปัญหายาวนาน
เกี่ยวกับเรื่องนี้ การไม่ใส่ใจกับเรื่องการประชาสัมพันธ์ การเอาแต่ได้ การดำเนินการทำให้
เกิดปัญหาต่อภาคประชาชนมาก เราสังเกตว่าขณะนี้การดำเนินการโครงการสำคัญ ๆ
ทำไม่ได้เลย มีประชาพิจารณ์เมื่อไรก็เป็นเรื่องที่ตลกเหมือนกัน เกิดจากความไม่เข้าใจ -----

ผมยกตัวอย่างชัด ๆ ก็ได้ว่ายกโครงการเชิงบวกก่อน โครงการตามแนวพระราชดำริ โครงการลุ่มน้ำปากพนัง โครงการนี้สำเร็จดีมาก เป็นการแยกน้ำจืดกับน้ำเค็มออก ท่านทราบไหมครับ ตอนเริ่มทำอะไร มีการเริ่มแล้วก็มีนำเสนอพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีการพูดลงในรายละเอียดกำหนดไว้เสร็จว่าชาวปากพนังไปเป็นแรงงานในหาดใหญ่ อยากจะให้เขากลับมาตรงนี้ เพราะฉะนั้นเป็นเรื่องที่เป็นธงนำ ต่อจากนั้นเองการประชาสัมพันธ์ลงละเอียดมาก กองทัพอากาศ ๔ เองลงเดินในพื้นที่ เพราะว่าทำตรงนี้แม่น้ำปากพนังไปทำโครงการลักษณะเป็นการแยกน้ำจืดกับน้ำเค็มในเรื่องการทำนากุ้ง มันไปขัดผลประโยชน์ของประชาชนหลาย ๆ ส่วน ถ้าเกิดการไม่ยินยอมขึ้นมาเป็นการขวางลักษณะที่ว่าเป็นโครงการที่ดีแต่มีผลกระทบอยู่ตามสมควร ดังนั้นการลงไปเดินเพื่อบอกว่าคนที่ทำอาชีพตรงนี้ ๆ จะทำไม่ได้เพราะมันจะกลายเป็นน้ำเค็ม ในจุดที่เป็นน้ำเค็มแยกออกไปก็ต้องมีการเตรียมเรื่องอาชีพ มีการเตรียมอะไร ทหารเป็นจำนวนมากตอนนั้นทั้งฝ่ายปกครองทั้งฝ่ายทหารเดินลงพื้นที่ไปทำความเข้าใจกับประชาชน โครงการนี้ทำได้ดีมาก แล้วก็สุดท้ายมีผลสัมฤทธิ์ไม่มีอะไรมาขวางเลยเกิดจากการประชาสัมพันธ์นำหน้าไป ขณะนี้หลังจากเสร็จแล้วเรายังมีปัญหาอยู่บ้าง โครงการนี้ก็คือว่าระหว่างทำไม่มีปัญหา แต่หลังนี่นะครับ เป้าหมายของงานจริง ๆ แล้วไม่ใช่เชื่อนที่พระองค์ท่านมีพระราชดำริก็คือให้ประชาชนชาวปากพนังมีอาชีพที่ดีต่างหาก ตรงนี้การประชาสัมพันธ์ยังมีปัญหาอยู่บ้างในระยะหลังซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการต่อไป

ผมยกตัวอย่างอีกโครงการหนึ่งที่มีปัญหาจนถึงปัจจุบันแล้วเป็นโครงการที่กระทบโครงการอื่นต่อเนื่องไปอีกยาวนาน โครงการแก่งเสือเต้น โครงการนี้ก็เป็นเรื่องที่ดีตั้งแต่เริ่ม แต่เนื่องจากว่าเดิมการทำเขื่อนเราต้องการแค่น้ำมาทำไฟฟ้า ลักษณะน้ำเพื่อการเกษตรตอนหลังแก่งเสือเต้นจะช่วยป้องกันน้ำท่วมได้แต่ไปแล้ว ความไม่เข้าใจตั้งแต่เริ่มกลายเป็นแก่งเสือเต้นเป็นซิมโบลิก (Symbolic) หรือเป็นสัญลักษณ์ของความขัดแย้งทางความคิดในสังคม เพราะฉะนั้นต่อจากนี้แก่งเสือเต้นจะเป็นประเด็นหลักในการสร้างเขื่อนไม่ว่าจะดีหรือไม่ดีเลิกสร้างกันแล้ว ไม่สามารถทำได้แล้ว จริง ๆ ราคาถูกแต่เนื่องจากว่าเราทำเพื่อการเกษตรเขาก็ไม่เชื่อ มันเป็นเรื่องที่ตอนหลังการไฟฟ้าฝ่ายผลิตมาชี้แจงกันตอนหลังระยะหลังแต่ว่าสายไปเสียแล้ว นี่คือการประชาสัมพันธ์ที่ผิดพลาดมาเป็น ๒๐ ปี ๓๐ ปี แล้วก็จบกันไป แล้วยังมีเรื่องเขื่อนแม่น้ำมูลที่ว่าไปมีปัญหาแล้วประชาชนส่งเขาไปอยู่และไปอยู่

ที่ไหนไปอยู่ในที่ที่ว่าทำเกษตรไม่ได้มันทับกันมา ๆ นี่คือการเข้าใจในอีกมิติหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ที่เป็นความบกพร่อง เพราะฉะนั้นเรื่องเหล่านี้เองผมเน้นว่าการประชาสัมพันธ์เป็นความสำเร็จหรือเป็นความล้มเหลวของโครงการของรัฐได้เลยในทุกเรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องไหน ในอนาคตเราจะทำอะไรเรื่องถ่านหินขณะนี้ จริง ๆ แล้ววิธีการในการทำความเข้าใจถ่านหินก็มีปัญหาจากแม่เมาะใช้ไหมครับ ปัจจุบันนี้ภาพรอยดำจากแม่เมาะทับไปทั้งพื้นที่เรามีถ่านหินดี ๆ ก็ทำไม่ได้ เป็นเรื่องประชาสัมพันธ์ทั้งสิ้น ท่านประธานที่เคารพครับ ระหว่างดำเนินการผมได้กราบเรียนไปแล้วว่าความก้าวหน้าหรือเป้าหมายการไม่เป็นไปตามแผนงาน ข้อมูลเหล่านี้เป็นเรื่องที่ประชาชนต้องรับทราบแล้วก็มีกรดำเนินการต่อเนื่องไปหน่วยงานราชการอื่นรับทราบด้วย เพราะว่างานเดียวกันแต่ทำหลายหน่วย ความไม่เข้าใจระหว่างกันและกันก็เป็นปัญหา ดังนั้นการประชาสัมพันธ์ในทางขวาง ในทางตรง ทางตั้ง มีนัยสำคัญหมดในการวางแผนประชาสัมพันธ์ เรื่องเสร็จแล้วที่ผมกราบเรียนไปแล้วเมื่อก็ว่า ก็มีความสำคัญ ดังนั้นผมให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ภาครัฐมาก ท่านมาเสนอตรงนี้ผมเห็นด้วย แต่ประเด็นที่ท่านเสนอเป้าหมายคืออะไรเป็นประเด็นอยู่ ผมจะเสนอต่อจากนี้ครับ ความสำคัญการประชาสัมพันธ์ที่ผมเรียนแล้วว่าเป็นความสำคัญมากนะครับ มากกว่าการคอร์รัปชัน การคอร์รัปชันเป็นปัญหาดีเฟกต์ (Defect) หนึ่ง เป็นปัญหาหนึ่งแต่เป็นปัญหาที่รองมาจากความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ ผมย้ำตรงนี้ เอาละผมจะพูดลงในรายละเอียดว่าในประเด็นที่ท่านเสนอมาด้วยความเคารพอันนี้ไม่ใช่เป็นการติติงแต่เป็นการนำเสนอความเห็น ผมจะพูดจากเรื่องที่สำคัญน้อยไปหาสำคัญมากนะครับ เรื่องที่สำคัญน้อยแต่ว่ายังมีปัญหาอยู่ อยากจะฝากเรียนว่าการจัดส่งงบประมาณท่านประธานก็ทราบ ท่านประธานก็ดูแลสำนักงบประมาณมาในนี้เสนอว่าต้องส่งงบประมาณตามข้อ ๒๑ ทั้งหมดไปยังสำนักงบประมาณ จัดสรรงบประมาณส่งทั้งหมดไปยังกรรมการมีการดำเนินการ จริง ๆ แล้วไม่มีความจำเป็น ถ้าเราจะเอาเฉพาะเรื่องประชาสัมพันธ์ก็ส่งเฉพาะเรื่องประชาสัมพันธ์ การส่งตรงนี้ต้องเขียนให้ชัดว่าต้องส่งงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมดให้คณะกรรมการ -----

ผมมองว่าเป็นเรื่องที่ใหญ่เกินไป มากเกินไปไม่มีความจำเป็นเพราะงบประมาณส่วนนั้นจะไปสัมพันธ์กับลักษณะของเป้าหมายของประเทศด้วยอะไรด้วยตามแผนพัฒนา ๕ ปี หลายส่วนสัมพันธ์กันอยู่หมดแล้ว แต่การประชาสัมพันธ์ก็ว่าด้วยเรื่องนี้เพราะกรรมการรับแต่เรื่องนี้ กรรมการจะไปวิเคราะห์เรื่องอื่นได้อย่างไร แล้วมันทำให้งานประชาสัมพันธ์มีเยอะมันจะไปคั่งพอก็คงมันจะไม่ทันกาลพอไม่ทันกาลงานที่ทำก็จะมีปัญหาเพราะว่างานของเราเป็นปีต่อปี ตามปีงบประมาณ ประเด็นนี้ผมเห็นว่าการที่จะต้องส่งงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมดมาให้ ต้องเขียนให้ชัดว่าเป็นงบประมาณสัมพันธ์กับประชาสัมพันธ์เฉพาะส่วน มันจะได้ไปเป็นขึ้นเล็ก แล้วก็คณะกรรมการจะได้ทำงานกันได้ เรื่องการเอาผิดทางวินัยตามข้อ ๒๗ มีการกำหนดไว้ว่าถ้าไม่นำส่งรายงานตามการจัดสรรงบประมาณ ไม่ส่งผลดำเนินการ ไม่เปิดเผยข้อมูล มีการกำหนดไว้ในข้อ ๒๑ แต่ไม่มีการกำหนดว่าการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่กรรมการตามข้อ ๑๖ เราไม่ได้เขียนไว้ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญในการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบ หรือว่ากฎหมาย ก็คือโทษ ขาดโทษมันจะไม่เป็นผล ดังนั้นผมมีความเห็นว่าน่าจะกำหนดโทษ การฝ่าฝืนไว้ให้เสร็จเพราะเป็นทางวินัย วินัยมาก วินัยน้อยคือมันไม่ชัด เขียนไว้ให้ชัด ๆ ไปเลย ไปอยู่ในข้อ ๑๖ ก็ได้ที่ท่านร่างไว้ข้อนี้จะอยู่ในข้อร่างตามข้อ ๒๗ แต่ว่าในข้อ ๒๖ น่าจะมีพื้นที่ ที่ให้ใส่ลงไปได้ให้ชัด ๆ ไม่อย่างนั้นพอเข้าไปสมมติว่าเป็นผู้บริหารของหน่วยนี้มีส่วนเกี่ยวข้อง แล้วก็มีการดำเนินการกับผู้ดำเนินการแล้วไปตั้งกรรมการวินัยขึ้นมาดูแลเขียนให้ชัดไปว่า ใครเป็นคนดูแลเรื่องนี้ผมว่าจะเป็นประโยชน์ ประเด็นสำคัญที่สุดที่ผมอยากจะเรียนเมื่อก็บอกว่าสำคัญมาก ๆ ท่านประธานครับ ผมไม่เห็นด้วยกับชื่อ ชื่อเป็นเนกาทีฟ (Negative) มาก เป็นการมองอีกด้านที่ผมเรียนแล้วว่าเรากำลังพูดถึงถึงเรื่องการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ ซึ่งสำคัญมาก สำคัญมาก ๆ ในการทำงานของรัฐในการใช้งบประมาณ แต่ขณะนี้ถ้าอย่างนั้น ถ้าชื่อที่เราคิดว่าเหมาะสมแล้วเราก็คงจะต้องเปลี่ยนระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพัสดุ เพื่อความโปร่งใสไว้ถ้าอย่างนั้น เพราะว่าการจัดซื้อจัดจ้างเป็นเงินมากมายมหาศาลต่อปี คำตรงนี้เป็นคำที่ดี คำที่เหมาะสมและทำให้เกิดสิ่งที่ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้เราก็ต้อง เอาไปเติมไว้ว่าด้วยพัสดุเพื่อความโปร่งใสด้วย นี่ผมยกเป็นตรรกะมาวาง เหตุผลที่ผมพูดอย่างนี้เพราะว่าในเมื่อการประชาสัมพันธ์เป็นเรื่องสำคัญที่ผมกล่าวมาตั้งแต่ต้นแล้ว การที่เราจะทำรั้วขึ้นไปจนสูงเสียดฟ้าแล้วข้ามไม่ได้เป็นประเด็นปัญหาครับ เพราะว่าความรู้สึกต่อ

เรื่องการประชาสัมพันธ์กรรมการชุดนี้ตั้งขึ้นมาเพื่อคอยดักอย่างเดียวไม่ได้ ผมพอใจที่จะให้มีการเขียนให้เคร่งครัดกว่านี้เป็น ๑๐ เท่า ๑๐๐ เท่าก็ได้แต่ข้อตรงนี้ผมมองว่าไม่จำเป็นจะต้องเขียนไว้ การประชาสัมพันธ์ภาครัฐมีการเขียนเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีให้ละเอียดเลยขณะนี้เราประชาสัมพันธ์ใช้เงินเป็นจำนวนมากแล้วเราโยนขึ้นไปสู่ฟ้า หมายความว่าเอาไปประชาสัมพันธ์แล้วไม่มีใครติดตามว่าได้ผลแค่ไหน ออกมาประชาชนรับทราบแค่ไหน คือพอปล่อยออกไปแล้วก็เท่ากับจบ มีการประชาสัมพันธ์ในหนังสือพิมพ์แล้วก็จบ จะเกิดผลเท่าไรไม่รู้ มีการโฆษณาวินาทีหนึ่งเป็นแสน ๆ บาทนะครับ แต่ว่าพอไปแล้วหน่วยงานที่ตรวจสอบความสัมฤทธิ์ผล กลไกราคากลางที่ท่านเสนอดีแล้ว แต่ว่าข้อตรงนี้พอเราทำขึ้นมา มันจะกลายเป็นว่าเรากำลังสร้างเหมือนงาแซงคอยดัก มันจะส่งผลในเชิงลบมากต่อการประชาสัมพันธ์ แล้วผมมองว่าจะเป็นปัญหาเสียด้วยซ้ำ เพราะฉะนั้นเราแค่ตัดตรงนี้ออกไปแล้วเติมข้อจำกัดให้มากกว่านี้เป็น ๑๐ เท่าก็ได้ แต่ข้อนี้ผมมองว่าเหมือนกับเราตั้งอะไรบางอย่างขึ้นมาเหมือนอย่างที่ผมเรียนแล้วเมื่อกี้ ตรรกะที่ว่าก็คือว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้เพื่อความโปร่งใส ถ้าอย่างนั้นก็ไปใส่ตรงนั้นด้วย ผมยกตัวอย่างว่าไม่จำเป็นต้องใส่ว่ามีระเบียบที่ดีเรื่องนี้ผมเห็นด้วยมาก แต่ผมอยากให้ตัดข้อความว่า เพื่อความโปร่งใส ออก เป็นสิ่งที่ออกมาอาจจะได้เห็นว่าเป็นเรื่องกรรมาธิการทำเต็ม อาจจะในอนาคตมันเป็นอีกอย่าง ผมยกตัวอย่างอย่างนี้นะครับ บางเรื่องมันเป็นประเด็นใครจะว่าก็ได้ผมเคยทำเรื่องนี้มา ท่านประธานตัวอย่างก็คือว่า ท่านประธาน ขับรถไป ท่านประธานเห็นรถมอเตอร์ไซด์เปิดไฟหน้าเวลากลางวันแสงก็พอ เรื่องนี้ผมเองครับ ออกเป็นระเบียบนี้ผมคิดในฐานะเป็นรัฐมนตรี ท่านวสันต์ก็ทราบสมัยนั้นที่ทำเรื่องโรดเซฟตี้ (Road Safety) เราไปเจอเรื่องนี้ว่าการเปิดไฟหน้าเวลากลางวันเป็นเรื่องดี -----

แต่ว่ามันจะมาขัดกับประชาชนในประเทศมาก เขาไม่ยอมรับ ผมทำอะไร ผมรู้ว่าเป็นเรื่องจากญี่ปุ่นว่าลดได้ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ผมเริ่มตั้งแต่ผมเข้าไปมาเลเซีย ไปเอาข้อมูลจากยู ออฟ มาเลเซีย (U of Malaysia) มาว่าที่นั่นเขาทำเหมือนเรา มาเลเซีย ยกตัวอย่างมาเลเซียได้ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ที่ผมเคยพูดแล้วว่าขั้วรถนี้ไฟหน้าต้องเปิด ไม่อย่างนั้นประชาชนผิด เราก็มาคิดว่าถ้าเรามาบังคับแบบนี้กับประชาชนของญี่ปุ่นบังคับรถให้เปิดไฟเป็นออโตเมติก (Automatic) แต่มาเลเซียบังคับคนว่าต้องเปิดไฟไม่เหมือนกัน เราก็มาคิดว่าประชาชนจะต่อต้านมากเพราะเป็นความเคยชินของเขา แล้วเขาจะบอกว่าจะบ้าหรือเปล่า เห็นกันชัด ๆ แต่เปิดไฟหน้าแต่หลักการนี้ชัด ผมทำอะไรท่านประธานครับ ผมไปบังคับใช้ที่สงขลา จังหวัดเดียวเพราะอะไร เพราะสงขลาเป็นจังหวัดที่อยู่ติดกับชายแดนมาเลเซีย ปาดังเบซาร์ คนสงขลามือ ๒ มิติที่ผมคิดก็คือว่าคนที่สงขลาเขารู้ว่าในประเทศมาเลเซียเขาเปิดไฟหน้าเวลากลางวันเหมือนกัน ไม่ใช่เป็นเรื่องแปลกแยกสำหรับเขา แล้วผมก็ขึ้นป้ายในสงขลาเป็นรูปผม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมที่สงขลา เหตุผลเพราะว่าเรื่องนี้เรารู้ว่าคนเขาจะยึดถือกับบุคคลบ้างเหมือนกัน ผมเป็นคนสงขลาและเป็นรัฐมนตรีก็ออกประกาศตรงนี้ใช้ในเฉพาะจังหวัดสงขลา เขาก็พอรับได้เพราะเหมือนเป็นคนบ้านเดียวกันถูกไหมครับ นี่เป็นหลักการไปขึ้นป้ายแบบนี้ถ้าเป็นไปตามระเบียบนี้ก็ผิดแต่มันเป็นหลัก มันไม่ได้ใช้งบประมาณอะไร มีการใช้สถานีวิทยุโฆษณาท้องถิ่น พอหลังจากนั้นเราประกาศใช้ไปเดือนหนึ่งเราก็ทำสำรวจหลังจากนั้นพอเดือนที่ ๓ การตาย การเจ็บลดลงไปได้ ๒๕ เปอร์เซ็นต์จริงเท่าที่ของมาเลเซีย ผมก็เอามาประกาศทั่วประเทศเลยที่นี่ โดยเอาเหตุผลจากการยอมรับจากจุดหนึ่งไปสู่จุดหนึ่งนะครับ คือเอาเหตุผลจากสงขลาที่เราทำ ๓ เดือนนี้ว่าลดได้จริงตรงนี้ ข้อมูลชัดเจนไม่ต้องไปอ้างญี่ปุ่น ไม่ต้องไปอ้างมาเลเซีย แต่หลักการนี้มันเป็นการประชาสัมพันธ์ที่มีการวางแผนโดยละเอียด จนขณะนี้ครับท่านประธานจะเห็นว่ารถมอเตอร์ไซด์นี้เปิดไฟหน้าเวลากลางวันช่วยลดอุบัติเหตุเรื่องมอเตอร์ไซด์ไปได้เยอะ ถ้าเป็นแบบนี้ก็ผิดระเบียบผิดแน่ ๆ เพราะว่าดันไปมีหน่วยราชการก็คือกรมการขนส่งทางบกอยู่ด้วย แล้วก็ไปมีรัฐมนตรีคนนี้อยู่ด้วย คือเป็นการหาเสียงว่าไม่ใช่เลย แต่เป็นการใช้ความเป็นท้องถิ่น ลักษณะความใกล้เคียงมันเป็นแผนในการประชาสัมพันธ์ที่จะประกาศคลุมทั่วประเทศแล้วหลังจากนั้นเราใช้เวลา ๖ เดือน แล้วประกาศใช้มายาวนานมากแล้ว ลักษณะตัวอย่างแบบนี้มันเป็น

รายละเอียดในการดำเนินการ ผมไม่ได้ตั้งความหวังไว้ว่าจะมีแต่ผมเพียงอย่างเดียวจะเรียนว่า สิ่งตรงนี้เองถ้าเราไปเขียนเพื่อความโปร่งใส ผมเกรงว่ากรรมการจะตั้งแล้วพกอวูรทุกคน แล้วมันจะทำให้คนที่ทำโครงการประชาสัมพันธ์ซึ่งสำคัญมากนี้ไม่กล้าทำครบท่านประธาน และสิ่งสำคัญในการบริหารงานภาครัฐจะถูกยับยั้งหมด จะถูกไม่เข้าใจ จะถูกต่อต้าน แล้วเราจะทำอะไรกับสิ่งนั้น ผมเห็นด้วยแต่ว่าอยากจะให้มีการปรับก็แล้วแต่ทางกรรมการนะครับ

สุดท้ายผมอยากจะยกเอาพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับเรื่องการทำงานลักษณะนี้ ในเรื่องของใจในการดู อาจจะยกให้สำหรับคณะกรรมการที่จะตั้งขึ้นมานะครับ ซึ่งเป็นพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๗ มาเสนอฝากต่อไปยัง กรรมการที่เราจะตั้งเพราะว่าตรงนี้มีความสำคัญความว่าอย่างนี้ครับ “ในอันที่จะทำงานของตนให้ประสานกับงานอื่นและประสานกับฝ่ายอื่น บุคคลอื่น การปฏิบัติตัว ปฏิบัติงานอย่างคับแคบมิได้เป็นอันขาด ท่านจะต้องทำตัวทำใจให้กว้างขวางหนักแน่นและเที่ยงตรง ยึดถือเหตุผลความถูกต้อง ความพอเหมาะพอควร และประโยชน์ส่วนรวมร่วมกันเป็นเป้าหมาย” ผมอยากจะฝากพระราชดำรัสตรงนี้ไว้เกี่ยวกับเรื่องการทำงาน เพราะว่าขณะนี้เรากำลังเดินหน้าประเทศ เพราะฉะนั้นบางสิ่งบางอย่างเราอาจจะต้องลดความคมลงบ้าง อะไรลงบ้างก็จะเป็นประโยชน์มาก กราบเรียนด้วยความเคารพจริง ๆ ท่านประธานครับ ขอบพระคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อกันนะค่ะ เรียนเชิญท่านประสิทธิ์ ปทุมรักษ์ อดีตสมาชิก สภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตสมาชิกวุฒิสภาค่ะ

นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์ : ขอบคุณท่านประธานครับ กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม ประสิทธิ์ ปทุมารักษ์ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ลำดับที่ ๐๙๒ ก็เห็นหัวข้อแล้วก็ยังตั้งใจในเรื่องของตัวระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับนี้ว่า ชื่อเรื่องนี้คล้าย ๆ กับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งฉบับนี้เป็นว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ ตัวนี้ก็คล้าย ๆ กัน ทีนี้ผมขอเรียนอย่างนี้ครับ เพราะว่าระเบียบศักดิ์ชั้นของกฎหมายต่ำกว่าพระราชกฤษฎีกาด้วย แล้วก็ยังต่ำกว่าพระราชบัญญัติด้วย ฉะนั้นถ้าจะให้ตัวกติกาฉบับนี้สามารถใช้บังคับในภาครัฐได้ทุกหน่วยงานผมยังเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างเช่นที่ท่านคำนวณได้เสนอไว้ในช่วงต้นนะครับว่าตรงนั้นถ้าสามารถทำได้ไม่ทราบว่าลองทบทวนดูได้อย่างไร แต่ก็ต้องชื่นชมนะครับว่าทางคณะกรรมการชุดนี้ได้มีความคิดริเริ่มในสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะเข้ามาดูแลเรื่องงบประมาณประชาสัมพันธ์ งบประมาณนี้เป็นสิ่งทีู่้กันนะครับ ไม่ว่าจะเป็นจัดในลักษณะที่ตรงไปตรงมาหรือจัดในลักษณะที่อีเวนต์ (Event) ก็ตามตรงนี้ รวบรวมมาก ผมเองมีโอกาที่จะชี้แจงงบประมาณของสำนักงานอัยการติดต่อกันเกือบ ๑๐ ปี แล้วก็ไปชี้แจงที่งบประมาณจะมีอนุกรรมการที่ตั้งกันขึ้นมาเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องการประชาสัมพันธ์ทุกปีในเรื่องของตัวร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ก็เป็นอย่างนี้ แล้วก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ ฉะนั้นในขั้นต้นตั้งแต่มีการเสนอค่าของงบประมาณนี้มาครับ ตรงนั้นถ้าทีมงานของท่านประธาน เดิม ๆ นะครับต้องขออนุญาตเอ่ยนามจะได้พิจารณาตรงนี้ถึงความจำเป็น แล้วก็คุยย้อนหลังว่าการใช้จ่ายเป็นอย่างไร ตรงนั้นจะทำให้เม็ดเงินซึ่งเป็นภาษีอากรของราษฎรนั้นสามารถใช้ได้โดยคุ้มค่า เพราะว่าการจัดงบประมาณในลักษณะนี้โดยส่วนใหญ่จะใช้วิธีการผ่านอแกไนเซอร์ (Organizer) แล้วก็ไม่สามารถที่จะตรวจสอบได้ชัดเจนว่างบที่ผ่านออกไปนั้นมีการใช้จ่ายไปมากน้อยสักเท่าใด ปีหนึ่งเป็นหมื่นล้านก็น่าเสียดายนะครับว่าถ้าหากว่าคิดคำนวณออกมาแล้วร่วไหลไปประมาณ ๓๐ เปอร์เซนต์ หายไปประมาณ ๓,๐๐๐ ล้านบาทแล้วตรงนี้ก็สมารถที่จะนำเงินงบประมาณเหล่านี้ไปพัฒนาประเทศชาติในทางที่ทำให้ประเทศนั้นมีความก้าวหน้าแล้ว ก็มีความพร้อมได้มากยิ่งขึ้น แต่ก็ต้องขอบคุณที่กรรมการชุดนี้ได้ริเริ่ม เพราะว่าท่านประธานกรรมการเองท่านก็อยู่ในหน่วยงานตรงนี้ แต่อยากให้งำชับในหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะหน่วยงานที่ต้องรายงานต่อสภาเกี่ยวกับเรื่องการใช้จ่าย โดยเฉพาะทาง
 ป.ป.ช. ไม่ทราบว่าทางอดีตท่านประธานได้รายงานด้วยตัวเองหรือไม่ เพราะในทางปฏิบัติ
 ส่วนใหญ่จะให้เลขา ซึ่งเลขาที่ไปรายงานกับทางรัฐสภาก็รายงานแล้วก็รับทราบ
 เพราะไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาด้วยตัวเอง เพราะเป็นรูปของคณะกรรมการ ในเมื่อเลขไปอย่างเก่ง
 ก็เต็มที่ครับ ขอบขอบคุณครับที่เสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแล้วจะนำไปกราบเรียน
 ท่านคณะกรรมการหรือองค์อำนาจให้ทราบถึงผลการสังเกตต่าง ๆ แล้วก็นำมาใช้ปรับในปี
 ต่อ ๆ ไป ปีหน้าก็เหมือนเดิมครับ พูดเหมือนท่องเป็นเทป (Tape) เลยครับ ก็จะได้แบบนี้
 ฉะนั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลง เป็นไปได้ไหมครับว่าจะกำหนดตรงนี้กฎหมายเลย ระเบียบตัวนี้
 อาจจะไปขัดกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยต่าง ๆ ตรงนั้น ถ้าเป็นกฎหมาย
 ออกมา ศักดิ์ขั้นของกฎหมายพระราชบัญญัติไม่ว่าเป็นพระราชบัญญัติปกติหรือ
 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ศักดิ์ขั้นนั้นเท่ากัน เมื่อเท่ากันแล้วกฎหมายที่ออก
 หลังสุดนี่ก็จะเป็นประโยชน์มากกว่า เพราะสามารถใช้บังคับได้ กฎหมายใดที่ขัดหรือแย้ง
 กับกฎหมายที่ล่าสุดก็จะใช้กฎหมายในปัจจุบัน ก็จะทำให้การตรวจสอบแล้วก็การกำกับ
 หรือว่าการสังเกตอะไรต่าง ๆ นี่สามารถนำไปใช้ได้ -----

เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าสามารถกำหนดได้นะครับ กระผมก็ขออนุญาตเสนอว่ากำหนดได้ไหมครับ อย่างน้อยตัวคณะกรรมการในเรื่องขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือองค์กรในรัฐธรรมนูญ ตรงนั้นอย่างน้อยต้องมีองค์คณะของตัวบุคลากรของคณะกรรมการมาร่วมรับฟังในการรายงาน แล้วก็รับข้อสังเกตเหล่านี้ไป ปีหน้ามาชี้แจงอีก หรือมารายงานอีก จะได้รับรู้รับทราบว่ามีสิ่งที่น่าสนใจไปนั้นนำไปใช้แล้วก็นำไปแก้ไขถึงข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะให้ประเทศชาติพัฒนาหรือว่าเดินไปด้วยความรัดกุมหรือรอบคอบจะได้มีการปรับแก้ เพราะถ้าไม่มีตรงนี้ผมเชื่อว่าพอเลือกเสร็จบรรดากรรมการต่าง ๆ ในองค์กรอิสระเหล่านี้พอได้เป็นแล้วไม่เคยมาเลย เมื่อไม่เคยมาประโยชน์ไม่เกิด ฉะนั้นในเมื่อถ้าจะแก้ตรงนี้ให้รับรู้แล้วมารับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ๆ ก็จะได้ทราบถึงปัญหาในแต่ละครั้ง ๆ ที่ทางฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งเป็นผู้ให้ข้อสังเกตเพราะในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชนจะได้ดำเนินการได้ตรงไปตรงมานะครับ ตรงนั้นก็ข้อสังเกตอย่าคิดว่าเป็นการติแต่คิดว่าดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งนะครับ แล้วก็งานต่าง ๆ ที่ออกมาไม่ทราบว่าไม่มีตัวเลขใหม่ ทาง ป.ป.ช. มีตัวเลขใหม่ครับว่างานที่ได้รับเข้ามาแล้วผลการดำเนินการเป็นอย่างไร ประสิทธิภาพสำเร็จมากน้อยแค่ไหน แล้วก็ผลสุดท้ายมีการลงโทษได้จริงจังมากน้อยแค่ไหน ผมเองในฐานะที่เคยเป็นพนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องโอกาสที่จะฟ้องคนเรื่องทุจริตประพฤติมิชอบลักษณะมันเป็นนามธรรมครับ โอกาสที่จะนำตัวเข้าสู่โทษต่าง ๆ ยากมากเพราะอะไร เพราะ ๑. ด้วยกาลเวลา ๒. ก็อยู่อย่างไทย ๆ เพราะว่าความใกล้ชิดสนิทสนมบางครั้งพอรู้จักนาน ๆ เข้าความเกรงอกเกรงใจมี เพราะฉะนั้นการที่จะดำเนินการต่อไปก็อาจจะไม่ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ อีกทั้งกว่าที่จะได้มีการดำเนินการก็ใช้เวลานาน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง พยานบุคคลต่าง ๆ ก็พ้นจากตำแหน่งพ้นจากภาระ เกษียณอายุราชการไปแล้วก็มี ก็ทำให้ประโยชน์ที่จะนำบุคคลเหล่านี้มาเบิกความหรือมาให้การในชั้นศาลที่จะยืนยันการกระทำความผิดบางครั้งก็ตามหาตัวยากแล้วแล้วก็ไม่มาให้แถลงต่อศาลเพื่อออกมาจับก็ไม่เกิดประโยชน์ อันนั้นก็ช่องว่าง เพราะฉะนั้นถ้าหากว่ามีการเร่งรัดในเรื่องเหล่านี้ให้มีความกระชับยิ่งขึ้น ผมก็เชื่อมั่นว่าอาจจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งซึ่งปัจจุบันก็ได้แก้ไขไปส่วนหนึ่งเพราะว่าทางศาลยุติธรรมใช้วิธีพิจารณาต่อเนื่องแล้วก็นัดกันช่วงระยะเวลาและที่เดียวเลยรวดเดียว เมื่อลักษณะอย่างนี้ก็จะทำให้พยานหลักฐานต่าง ๆ

สามารถที่จะนำมาเบิกความหรือว่ามาให้การในชั้นศาลได้เร็วกว่าแต่ก่อน ก็อยากให้ดูแลในส่วนนี้นะครับ

ก็ขอลงในส่วนที่เกี่ยวข้องอีกสักกรณีหนึ่งเนื่องจากว่าตัวคณะกรรมการก็ดี กรรมการที่เป็นโดยตำแหน่งโดยเฉพาะข้าราชการเท่าที่พบมาหลายหน่วยงานบางครั้งผู้แทนของตำแหน่งไม่สามารถมาได้ก็จะไล่ลงไปเรื่อย ๆ บางครั้งตำแหน่งที่มาแทนเป็นตำแหน่งที่ไม่สูงแล้วก็ไม่กล้าที่จะตัดสินใจ แล้วก็ไม่สามารถที่จะให้ข้อมูลได้ อีกทั้งโดยสถานภาพที่มา ก็พอจะทราบว่าตนเองนั้นมีสถานะทางราชการไม่สูงพอ ผมเคยเจอก็ขออนุญาตไม่เอ่ย หน่วยงานตั้งลงมาต่ำกว่าระดับผู้อำนวยการคือตำแหน่งเลขาโดยตรงหรือระดับอธิบดี ตั้งตำแหน่งที่ต่ำกว่าระดับรองผู้อำนวยการอย่างนี้ เพราะฉะนั้นมาแล้วก็ไม่กล้าที่จะตัดสินใจ พอถามมาก ๆ เขาก็รับจะกลับไปหาหรือ ลักษณะเดียวกับองค์กรอิสระที่ส่งเลขามาแล้วก็ไม่มีอำนาจการตัดสินใจได้แต่มารับข้อสังเกตกลับไป ซึ่งตรงนี้ผมเห็นว่าไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเป็นไปได้จะปรับได้ไหมว่าขั้นต่ำของผู้ที่จะมาแทน ผู้แทน โดยตำแหน่งตรงนั้นควรจะเป็นใครเพื่อให้การตัดสินใจหรือการร่วมให้ความรู้หรือการให้คำแนะนำต่าง ๆ สามารถใช้ได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ผมมีข้อสังเกตนิดเดียวครับ -----

ตัวระเบียบนี้ถ้าจะปรับให้มีความกระชับยิ่งขึ้นในการที่จะบังคับการใช้ประชาสัมพันธ์ เพราะว่าหลายหน่วยงานที่ประชาสัมพันธ์ออกไปเป็นการไปจัดซื้อจัดจ้างเรื่องของฝากก็ดี ไม่ว่าจะเป็นกระเป๋าสตางค์ เสื้อผ้า หรือว่าปากกา หรือดินสอ แล้วในทางปฏิบัติเป็นอย่างไรรู้ไหมครับ ส่วนใหญ่นี้ไปกองอยู่กับผู้บริหาร หรือระดับรองผู้บริหาร แล้วก็เวลาเรามีการจัดประชุมสัมมนา หรือประชุมเฉพาะกลุ่ม เรื่องส่วนตัวด้วยซ้ำก็นำไปแจกเสมือนเป็นของส่วนตัว ตรงนี้จะมีวิธีการควบคุมอย่างไร เช่น หมวกก็ดี เสื้อก็ดี ร่มก็ดี จะเห็นเป็นจำนวนมากมายแล้วก็ทิ้งครับ เพราะว่าผู้บริหารหรือพวกบรรดาที่อบรมหลาย ๆ หลักสูตรนี้จะวนแล้ววนอีก วนเจอกันอยู่เป็นประจำแล้วก็รับฝากของเหล่านี้ มันก็ไม่ไปไหนหรอกครับ การประชาสัมพันธ์ไม่มีครับ แล้วก็เอาไปทิ้งไปขว้าง แล้วเสียดายครับ เงินภาษีอากรของราษฎรทั้งนั้น ฉะนั้นเป็นไปได้ไหมครับในการที่จะตรวจสอบการใช้จ่ายหรือว่ามีวิธีการที่เข้มข้น คณะกรรมการตรวจสอบชุดนี้มีจริง แต่ผมเกรงว่าการดำเนินการนั้นจะไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย แล้วก็ไม่สามารถที่จะบรรลุเป้าหมายได้นะครับ ฉะนั้นขอย้อนกลับมาตรงนี้นิดหนึ่งเรื่องของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ นี้ ตรงนี้ต้องถือว่ามีความวางแนวทางไว้ค่อนข้างที่จะรัดกุมแล้วก็ชัดเจน แล้วก็ป็นธรรมาภิบาล นำส่วนนั้นมาใช้แล้วก็กำชับตรวจสอบจริง ๆ จัง ๆ นี่ผมเชื่อว่าจะสามารถทำได้ แต่ถ้าจะให้ดียิ่งขึ้นนะครับ ถ้าออกเป็นพระราชบัญญัตินั้นจะครอบคลุมแล้วก็สามารถใช้ได้กับทุกหน่วยงาน ก็ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังคณะกรรมการครับ ขอขอบคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอขอบคุณค่ะ ต่อไปเชิญท่าน พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช ประธานกรรมการบริหาร สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตกรรมการกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ อดีตสมาชิกวุฒิสภา เรียนเชิญค่ะ

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ กระผม พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ขอขอบคุณท่านประธานที่ให้โอกาสในการอภิปรายในเรื่องระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ เพื่อความโปร่งใส ผมก็เห็นด้วยกับเพื่อนสมาชิกทั้ง ๓ ท่านที่อภิปรายไปแล้วว่าเรื่องนี้

๓๕

สปท. ๕๕/๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๑๘/๒

เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ แล้วก็สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่จะมีผลบังคับใช้ ที่ผ่านประชามติซึ่งในรัฐธรรมนูญนั้นก็ได้พูดถึงเรื่องการประชาสัมพันธ์ การใช้งบประมาณประชาสัมพันธ์ อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างมีความโปร่งใส อันนี้ก็น่าจะเป็นระเบียบที่สามารถนำมารองรับ มาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญฉบับผ่านประชามติได้ ผมคงจะขออนุญาตพูดถึงตัวร่างระเบียบ สัก ๔-๕ ประเด็น เพราะเพื่อนสมาชิกยังไม่ค่อยได้พูดถึงกันเป็นการเสริมจากที่ได้มีการอภิปรายไปแล้ว ในเรื่องของคณะกรรมการที่เรียกตัวย่อว่าคณะกรรมการ กบป. เมืองค์ประกอบซึ่งผมคิดว่ากรรมาธิการคงจะได้พิจารณาความเหมาะสมแล้ว ก็คงไม่มี ข้อสังเกตอะไรมากมายนัก เพียงแต่ว่าในการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อได้มีการทำบัญชีแล้ว ประกาศรับสมัครแล้ว ทาบทามแล้ว แล้วสรุปว่าในข้อ ๗ ให้สำนักงานส่งบัญชีรายชื่อทั้งหมด ให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาคัดเลือกเพื่อแต่งตั้ง อาจจะเป็นการเขียนกระบวนการที่รวบรัด ไปนิดหนึ่งนะครับ แล้วก็ดูแล้วขาดความโปร่งใสเพราะสำนักงานไปประกาศรับสมัคร ไปทาบทามคนแล้วส่งชื่อนายกรัฐมนตรี เพราะแม้แต่การแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญใหม่นี้เขาก็ก็น่าจะเขียนให้เห็นว่ามีกรรมการสรรหาซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง ไม่ใช่ให้นายกรัฐมนตรีเป็นคนไปเลือกคนทั้งหมด ฉะนั้นก็น่าจะเขียนให้มีลักษณะเป็นให้นายกรัฐมนตรีตั้งกรรมการสรรหาขึ้นมาพิจารณาเสนอหรือดำเนินการสรรหานะครับ อันนี้ก็จะทำให้ดูดีขึ้นแล้วก็มีความเหมาะสมขึ้น ไม่เอาภาระไปทิ้งไว้ให้ท่านนายกรัฐมนตรี แต่เพียงท่านเดียว ส่วนในเรื่องของอำนาจการอนุมัติที่เป็นในข้อ ๖ ข้อ ๓ นี้ ให้ข้อสังเกต ในการดำเนินการตามโครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณและวินิจฉัยสั่งการ -----

ปัจจุบันนี้คณะรัฐมนตรีชุดนี้ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘ คือเมื่อ ๑ ปีเศษ ได้มีมติ คณะรัฐมนตรีว่างบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ (Event) งบกิจกรรมที่ใช้เงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้หน่วยงานรวบรวมนำเสนอต่อ คตร. คตร. คือคณะกรรมการติดตามและตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ ซึ่งคณะรัฐมนตรีตั้งขึ้นนะครับ เมื่อ คตร. ได้รับรายงานแล้ว ก็คงพิจารณาและรวบรวมทั้งหมดส่งคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ เพราะฉะนั้นการดำเนินการ ลักษณะที่ระเบียบนี้กำลังดำเนินการก็ไม่ใช่ว่าอะไรที่จะไปทำจนหน่วยงานจะคิดว่าเป็นเรื่องใหม่ เอี่ยม่อง หน่วยงานทุกวันนี้ก็ปฏิบัติอยู่แล้วในขั้นของโอเปอเรชั่น (Operation) คือขั้นตอน ทั้งหมดเราต้องมองเห็นว่าขั้นแรก คือขั้นการของงบประมาณ ซึ่งขั้นนั้นเราก็ต้องทำโครงการ ค่อนข้างละเอียดตามระเบียบที่กำหนดไว้ส่งให้สำนักงบประมาณ แต่สำนักงบประมาณไม่ได้ส่ง คณะรัฐมนตรีนะครับส่งสำนักงบประมาณ สำนักงบประมาณจะไปดู ครม. ไม่มีโอกาส ดูหรอกในช่วงแรกนั้นนะ สำนักงบประมาณจะดูความเหมาะสมจะมีขึ้นขึ้นมาไล่เลยว่า งบที่ขอมานี้มีประโยชน์ไหม มีประสิทธิภาพไหม เรื่องความโปร่งใสคงยังดูไม่ได้เพราะมันยัง ไม่ได้ดำเนินการ ถ้าเขาเห็นด้วยเขาก็นำเสนอ ครม. ในเรื่องของงบที่จะจัดตั้งขึ้นจากนั้นก็มาสู่สภา ตรงสถานีแหละครับ กรรมการสภาจะเห็นรายละเอียดของงบที่เสนอขึ้นมาในการใช้ทำ อีเวนต์ (Event) หรือทำประชาสัมพันธ์ และกรรมการของสภาก็จะเป็นคนไล่เลียง ถึงประสิทธิภาพ ถึงความเหมาะสมต่าง ๆ แต่ความโปร่งใสมันไปดูกันตอนจะใช้งบ เพราะฉะนั้นมติ ครม. ที่ผมกล่าวถึงให้ คตร. มีหน้าที่ในการตรวจสอบ คือเมื่อหน่วยงาน จะจัดซื้อจัดจ้างก็ให้รายงานให้กับ คตร. คตร. ก็รวบรวมส่งคณะรัฐมนตรี ตรงนี้คือการที่ ภาครัฐหรือหน่วยงานตรวจสอบจะได้เห็นของจริงว่าเขาทำอะไร และเขาก็มาติดตามอีกทีหนึ่ง หลังจากนั้นเมื่อได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ดำเนินการประชาสัมพันธ์ไปแล้ว ก็รายงาน อีกครั้งหนึ่ง รายงานผลการดำเนินการภายใน ๓๐ วันให้คณะกรรมการต่าง ๆ ทราบ ผมก็เพียงแค่ตั้งข้อสังเกตให้เห็นในภาพกว้างว่ามันทำกันอย่างไรนะครับ แล้วก็คิดว่าอยากจะ เสนอแนะให้คณะกรรมการเพิ่มขึ้นต่ำ เช่น ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาทเหมือนที่ดำเนินการอยู่ ทุกวันนี้ มีฉะนั้นแล้วท่านจะมีภาระเอกสาร ภาระมากมาย โครงการประชาสัมพันธ์ของ หน่วยงานของรัฐผมว่ามีเป็นพันเป็นหมื่นโครงการ โครงการเล็กโครงการน้อย เพราะฉะนั้น ถ้าเผื่อท่านไม่มีมินิมัม (Minimum) ไว้เลย ไม่มีการกำหนดไว้เลยท่านก็จะทำงานยากครับ

ต่อไปในส่วนข้อ ๑๑ ครับ ข้อ ๑๑ ก็ฝากท่านดูนิดหนึ่ง คำพูดอาจจะเขียนแล้วปฏิบัติยาก ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระแล้วยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ผมคิดว่าน่าจะเขียนว่าให้คณะกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเท่าที่มีอยู่ ก็จะทำให้เวิร์กดี (Wording) มันดีขึ้นนะครับ

ในประเด็นของหมวด ๒ หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส ท่านก็วางมา ๔ หลักเกณฑ์ในข้อ ๑๖ นะครับ ไม่มีข้อความเสียงของผู้บริหาร เป็นการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ และท่านก็มาสรุปไว้ในวรรคสองของข้อ ๑๖ นี้ว่าความในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่การโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือการณรงค์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์และค่านิยมที่ดี และการสร้างความเชื่อมั่นด้านต่าง ๆ ของประเทศในสื่อสารมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ หรือสื่ออื่นใดทั้งภายในประเทศและในต่างประเทศ ตรงนี้ผมอยากจะกราบเรียนนิดหนึ่งถึงข้อยกเว้นนี้ เมื่อสักครู่ท่านนิกร จำนำขออนุญาตเอ่ยนามท่าน ท่านพาดพิงถึงผมโดยทางอ้อมโดยท่านไม่ทราบ -----

ท่านพูดถึงการประชาสัมพันธ์โครงการปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ท่านประธาน กรรมการ ท่านปานเทพคงจะทราบดี ผมเป็นประธานกรรมการประชาสัมพันธ์ในโครงการนั้น ตอนที่ท่านเป็นเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารบกก็ดำเนินการอย่างที่ท่านนิกรพูดนั่นแหละ คือจริง ๆ แล้วการประชาสัมพันธ์ลักษณะเช่นนั้นเป็นการประชาสัมพันธ์และการ ปจว. คือปฏิบัติการจิตวิทยาด้วยมันต้องใช้หลายรูปแบบ แต่งบที่ตั้งมาเป็นงบประมาณประชาสัมพันธ์ก็ดำเนินการทั้งในส่วนของการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ทั่ว ๆ ไป แล้วการจัดกิจกรรม ปจว. ก็คือการส่งทหารไปคุยกับชาวบ้าน ไปอธิบายเหตุและผลแต่ละครัวเรือน พวกท่านากุ้งว่า เขาจะต้องเสียสละให้ออกไปอยู่ชายทะเลต่าง ๆ เหล่านี้ เพราะการกั้นแม่น้ำปากพนัง ด้วยประตูระบายน้ำตามแนวทางพระราชดำรินั้นก็จะทำให้น้ำทะเลเข้ามาไม่ได้ น้ำในแม่น้ำ ก็จะกลายเป็นน้ำจืด ซึ่งเป็นพระราชดำริที่ทำให้ประชาชนหลายหมื่นคนที่ต้องละทิ้งที่ทำนา ๕๐๐,๐๐๐ ไร่ สามารถกลับมาทำนาได้เพราะได้ปรับเป็นน้ำจืด เพราะฉะนั้นการดำเนินการ โครงการใด ๆ ก็แล้วแต่ก็ต้องมีผู้ที่เสียประโยชน์ แต่โครงการพระราชดำริก็จะมองถึง ประชาชนส่วนใหญ่ แต่การที่จะให้ผู้เสียประโยชน์ส่วนน้อยยอมเสียสละก็เป็นเรื่องของ การดำเนินการที่ต้องใช้หลายภาคส่วนเข้ามาช่วย ก็ฝากตรงนี้ว่าการดำเนินการโครงการ พระราชดำริที่เป็นการประชาสัมพันธ์ ส่วนหนึ่งก็จะมียาน ปจว. อยู่ด้วย และที่สำคัญคือจะมี งบบริจาคเป็นส่วนใหญ่ วันนั้นผมหาเงินกว่า ๑๐๐ ล้านบาทเพื่อนำมาใช้ ทุกวันนี้สิ่งที่ยังเหลืออยู่ คือแม้แต่การก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถานและที่ทรงงานที่อยู่ปากพนังมูลค่า ๖๐ ล้านบาท ก็เป็นส่วนหนึ่งของงานประชาสัมพันธ์ที่ได้จากเงินบริจาค เพราะฉะนั้นเวลาท่านเขียน ท่านพูดถึงเงิน ๓ ส่วน คือ เงินงบประมาณแผ่นดิน เงินนอกงบประมาณ และเงินกู้ ท่านอาจจะรวมถึงเงินบริจาคด้วย เพราะทุกครั้งที่ผมทำงานด้วยเงินบริจาคไม่ว่าจะเป็น การปลูกพื้นที่ สีสันต่าง ๆ นี่ สำนักงบประมาณจะบอกว่าเงินบริจาคคือเงินที่จะต้องใช้จ่ายตามระเบียบ ของการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน เพราะฉะนั้นกรุณาเพิ่มเงินบริจาคเข้าไปด้วย แล้วก็ทำให้เกิดความยุ่งยากมากเลยจะซื้ออะไรสักอย่างก็ต้องเข้าขั้นตอนนะครับ จะขั้นตอนปกติ หรือขั้นตอนพิเศษก็แล้วแต่ การทำโครงการที่เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ก็เช่นเดียวกันเราก็ใช้ทหาร ลงไปเดินเพื่อให้ชาวบ้านยอมออกจากอ่างเก็บน้ำที่จะต้องกลายเป็นอ่างเก็บน้ำเมื่อทำเขื่อนกันแล้ว ตามแนวทางพระราชดำริ นั่นก็ใช้การทำงานลักษณะ ปจว. จัดคอนเสิร์ตขึ้นมาเพื่อสร้าง

ภาพลักษณ์ต่าง ๆ เพราะฉะนั้นก็ต้องฝากข้อสังเกตไว้ว่างบประมาณสัมพัทธ์มันสามารถใช้ได้มากกว่าอีเวนต์ (Event) ด้วย อีกนิตหนึ่งนะครับท่านประธาน ในเรื่องของการส่งเรื่องให้ใครมันมีในรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ในมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านประชามติว่าเมื่อใช้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชนรัฐจะกระทำมิได้ หน่วยงานของรัฐที่ใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชนไม่ว่าเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อการอื่นใดในทำนองเดียวกันต้องเปิดเผยรายละเอียดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ทราบตามระยะเวลาที่กำหนด และประกาศให้ประชาชนทราบด้วย อันนี้ในระเบียบของกรมการได้พูดถึงเรื่องการเปิดเผยรายงานผลการดำเนินงานโดยส่งให้คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นใหม่ภายใน ๓๐ วัน ผมคิดว่าเพื่อให้เป็นร่างระเบียบที่สอดคล้องรองรับรัฐธรรมนูญใหม่ก็ควรที่จะกำหนดไว้ด้วยเลยนะครับว่าให้ส่งให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินด้วย -----

สปท. ๕๕/๒๕๕๙

ฉันทา ๒๑/๑

เพราะในการปฏิบัตินั้นคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินนี้แหละเป็นผู้ที่ตรวจการใช้จ่ายเงินของแผ่นดิน ส่วนเมื่อท่านจะมีกรรมการ กบป. ขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ถ้าเขาตรวจพบว่ามีเงินที่ไม่ถูกต้องเขาต้องส่งที่ สตง. ก่อน สตง. เป็นผู้ที่จะตรวจสอบการใช้จ่ายเงินอย่างมีกฎหมายรองรับ ถ้า สตง. เห็นว่ามีเงินที่ผิดหลักเกณฑ์ ที่ไม่เหมาะสม สตง. นี้แหละจะเป็นผู้สรุปแล้วก็เสนอหรือฟ้องไปที่ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการขั้นต่อไปและขั้นตอนก็เป็นเช่นนั้น เพราะฉะนั้นการมีคณะกรรมการขึ้นมาดำเนินการอยู่ตรงกลางก็ไม่ได้เสียหายอะไร ผมคิดว่าเป็นการช่วยให้ สตง. ทำงานง่ายขึ้นคือเอาผลการสอบสวน เอาหลักฐาน ที่คณะกรรมการ กบป. ที่ตั้งขึ้นมาให้นำมาใช้ประโยชน์ได้ต่อไปนะครับ

ประเด็นสุดท้าย ในข้อ ๒๖ วรรคสี่ ท่านบอกว่าเมื่อมีการแทรกแซงสื่อนี้ให้ดำเนินการทางวินัยและอาจเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งโยกย้ายหรือพักการปฏิบัติงานผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานในภาครัฐ ผมไม่แน่ใจว่าถ้าเราคิดว่ามีคนทำผิดแล้วเราจะไปเสนอคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีมีอำนาจในการย้ายคนขนาดไหน อย่างไหนครับ ไม่ทราบขั้นตอนนี้จะถูกหรือไม่ก็ฝากกรรมการไปดูว่าถ้าเราพบว่าคนคนหนึ่งมีพฤติกรรมในการแทรกแซงสื่อ พฤติกรรมในการมีผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ ขั้นตอนคงไม่ใช่ไปสรุปเสนอคณะรัฐมนตรีกระมังครับคงไม่ใช่ คณะรัฐมนตรีจะไปสั่งการอะไร ผมไม่เคยเห็นมติ ครม. เรื่องเหล่านี้เลย มันก็ควรจะส่งให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ จะเป็นรัฐมนตรีที่รับผิดชอบคนคนนั้นจะเป็นปลัดกระทรวง อธิบดี หรือถ้าคิดว่าหลักฐานชัดเจนก็ส่ง สตง. หรือส่ง ป.ป.ช. ก็แล้วแต่ถ้ามีอำนาจตรงนั้น ก็ขออนุญาตฝากข้อสังเกตไว้ ๔-๕ ประเด็นครับ ก็ขอสนับสนุนรายงานฉบับนี้แล้วก็ร่างระเบียบซึ่งผมคิดว่าจะทำให้เราสามารถควบคุมการใช้งบประมาณของรัฐในด้านการประชาสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้นครับ ขอบพระคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปเราเหลือผู้อภิปรายอีก ๒ ท่านนะคะ คือ พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์ และท่านวันชัย สอนศิริ เชิญ พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์ รองเจ้ากรมพระธรรมนูญ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมค่ะ

พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์ : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศครับ กระผม พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศขออภิปราย ผมเห็นด้วยกับรายงานฉบับนี้แต่มีประเด็นที่จะอภิปรายขอเสนอข้อคิดเห็นประเด็นเดียวนะครับว่ารายงานฉบับนี้ที่เสนอมาเป็นระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรีและมีท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติก็ได้กรุณาอภิปรายว่าสมควรจะเป็นร่างพระราชบัญญัติหรือไม่ ในประเด็นนี้ผมมีความเห็นว่าในร่างรายงานฉบับนี้ก็อาจจะมีทางออกเพื่อให้เดินหน้าต่อไปได้ก็แบ่งเป็น ๒ ระยะ ระยะแรกเป็นระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรีก่อนและอาจจะกำหนดไว้ว่าใช้ปฏิบัติไปสัก ๑ ปีหรือ ๒ ปี หลังจากนั้นจะมีการประเมินผล หากดูแล้วตัวระเบียบนี้มีปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้ก็จะมีการพิจารณาจัดทำเป็นพระราชบัญญัติต่อไปหรืออาจจะเป็นร่างพระราชกฤษฎีกาอาศัยพระราชบัญญัติอื่นเป็นฐานรองรับก็ได้นะครับก็ยกตัวอย่างเช่นระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ อันนี้ก็เป็นระเบียบแล้วก็ปฏิบัติไปปฏิบัติมาก็บอกว่าระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรีสามารถจะมีมติคณะรัฐมนตรีมาแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ปัจจุบันก็จัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติแล้ว ซึ่งผมมองว่าในระยะเริ่มแรกถ้าเป็นระเบียบก่อนนี้แล้วก็ค่อยประมวลปัญหาอุปสรรคแล้วก็เก็บรวบรวมไว้ แล้วนำมาจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติจะทำให้เป็นร่างพระราชบัญญัติที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นกว่าที่จะมายกร่างเป็นร่างพระราชบัญญัติครั้งแรก อันนี้ก็มีข้อเสนอแนะในการอภิปรายเพียงสั้น ๆ เพียงเท่านี้ขอบพระคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ท่านสุทธายณะคะ ท่านวันชัย สอนศิริ เรียนเชิญท่านวันชัย สอนศิริ ทนายความตำแหน่งหัวหน้าสำนักงาน อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตสมาชิกวุฒิสภาค่ะ

นายวันชัย สอนศิริ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม วันชัย สอนศิริ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ท่านประธานครับ เรื่องนี้ต้องถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องสำคัญมาก แต่ผมอยากจะกราบเรียนต่อท่านประธานผ่านไปยังกรรมการธิการ ข้อเสนอแนวทางต่าง ๆ ของท่านผมดูว่าเป็นเรื่องดี แต่การประชาสัมพันธ์ของท่านเอง ต่อเรื่องนี้ผมว่าต้องยิ่งใหญ่กว่านี้ เพราะเรื่องนี้มันเป็นเรื่องใหญ่จริง ๆ ครับท่านประธาน แต่เราเสนอ หรือเราทำ หรือกำลังจะคลอตออกไปก็ตาม ผมกราบเรียนเลยว่าดูจะเจียบเกินไปนะครับท่านประธานผ่านไปยังท่านวสันต์ครับ เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องที่จะกระทบต่อเรื่องสำคัญมาก ๆ ถ้าท่านประธานจะลองนึกภาพดูในอดีตบ้านเมืองเรามันจะเต็มไปด้วยป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปทั่วทุกหัวระแหงแม้แต่ตำบล หมู่บ้าน มันลามไปถึง อบต. อบจ. เทศบาลนะครับท่านประธาน ผมว่ายิ่งหน้านี้หน้าทอดกฐินกำลังจะลอยกระทง ท่านประธาน ลองถอยภาพไปในอดีต นักการเมืองเราปีใหม่มาก็จะมีป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปทั่วทุกหนทุกแห่งหมด ตั้งแต่ผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านนายอำเภอ อบต. อบจ. เทศบาล กล่าวยวยพร กันสารพัดไปหมด ตรุษจีนมาอีกแล้วครับท่านประธานครับ ตรุษจีนมาอีกแล้วนักการเมือง นี่แหละครับ แม้แต่ข้าราชการประจำก็เอาด้วย เดิมผมเข้าใจว่าคงจะมาจากภาคการเมือง ไป ๆ มา ๆ ข้าราชการประจำเอากับเขาด้วยครับ แม้แต่ตำรวจผมไม่เคยเห็นเลยครับ เดียวนี้ เป็นผู้กำกับ เป็นผู้การ เป็นผู้บัญชาการ ผบ.ตร. ก็ประชาสัมพันธ์ไปด้วย ผมว่าก็คงจะติดมากับเรื่องเหล่านี้ซึ่งเมื่อก่อนไม่เคยมี สงกรานต์เอาอีกแล้วครับท่านประธาน เต็มไปหมดเลยครับ เข้าพรรษา ออกพรรษา ลอยกระทง คริสต์มาส จนกระทั่งปีใหม่เอาอีกแล้วครับ มาในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นสิ่งที่ท่านคณะกรรมการธิการเสนอเรื่องนี้ผมจึงถือว่า มาถูกเรื่อง มาถูกจังหวะ มาถูกเวลาที่ต้องทำ ที่ผมออกมาพูดวันนี้ฉันอยากจะมาเชียร์ แล้วก็สนับสนุนและรวมทั้งมีข้อสังเกตครับท่านประธาน ผมเองโดยอาชีพทำทั้งวิทยุ ทำทั้งทีวี (TV) ก็จะเจอเกี่ยวกับเรื่องงบบริจาคประชาสัมพันธ์ ทั้งสัมผัสเอง ทั้งรู้เอง เห็นเอง และรวมทั้งพรรคพวกเครือข่ายที่เขาทำเรื่องโฆษณาประชาสัมพันธ์ ต้องยอมรับว่ามีการโกงกัน กินกัน ทูจริตกัน หาประโยชน์กันจากงบบริจาคประชาสัมพันธ์นี้มากครับท่านประธานครับ ดินะที่รัฐสภาเราไม่ค่อยมีประชาสัมพันธ์เรื่องพวกนี้สักเท่าไร แต่ปรากฏว่าองค์กรหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหมดมีเรื่องประชาสัมพันธ์ สิ่งที่ผมอยากจะกราบเรียนต่อท่านประธานดูจากรายงานของเขา

ดูจากรายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน บอกว่างบประมาณสัมพัทธ์ที่ใช้ในการโฆษณามากที่สุดก็คือ
สำนักนายกรัฐมนตรีมีอยู่ประมาณ ๕๐๖ ล้านบาท รองลงมากระทรวงอุตสาหกรรมอยู่ที่
๔๖๘ ล้านบาท และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ใช้งบประมาณมากที่สุด ท่านทั้งหลายลองเดา
สิครับว่าหน่วยงานใด ผมว่าท่านทั้งหลายก็คงจะเห็นอยู่แล้วก็คือธนาคารออมสิน กับ อสมท.
และ ปตท. ผมเองได้รับทราบหน่วยงานบางหน่วยงานคนที่จะไปขอสปอนเซอร์ (Sponsor)
สนับสนุนทำอีเวนต์ (Event) ต่าง ๆ ต้องเสียเงินมีทั้งได้ได้ตะบันกันเป็นจำนวนมาก เพื่อนผม
รับจัดอีเวนต์ (Event) เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแม้แต่ออกพระราชดำริบัตรเทโวโรหณะ
ใช้งบประมาณกันเกือบ ๑๐ ล้านบาท ต้องมีจ่ายได้ได้ตะบันกันเกือบ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท เขามาเล่า
ให้ผมฟัง -----

แต่เดี๋ยวนี้นี้ดิฉันครับตั้งแต่มีการรัฐประหารมาพวกนี้ลดน้อยถอยลง นี้อยู่กระทรวงนะครับ ใช้อีเวนต์ (Event) กันทีหนึ่งเป็นสิบล้านบาทนะครับ มีการแสดงดนตรีมีโหรี มีลิเก มีหนังกัน เยอะแยะ เป็นสิบ ๆ ล้านบาท เพื่อนผมบอกว่าต้องหิ้วเงินไปให้ท่านนายกเทศมนตรีนั่นไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งหมดเหล่านี้ผมจึงเห็นว่าสิ่งที่คณะกรรมการการทำมานั้นเป็นเรื่องดี แน่นนอนครับการทำงานของหน่วยงานในองค์กรทั้งกระทรวง ทบวง กรม แม้ว่าท่านจะทำงาน เก่งขนาดไหน แต่ถ้าไม่มีการประชาสัมพันธ์ผมว่าชาวบ้านเขาก็ไม่รู้และบางทีต้องการบอก เรื่องที่มันเป็นประโยชน์โรคระบาด หรือต้องการจะเตือนกับพี่น้องประชาชนในเรื่องสำคัญ ๆ บอกกล่าวเล่าความต่าง ๆ ทั้งหมด การประชาสัมพันธ์สำคัญครับ แต่การประชาสัมพันธ์ ในลักษณะเป็นผลประโยชน์ทับซ้อนที่ท่านเสนอมานี้ผมว่าดีมากเลยครับ เพราะเวลา เป็นรัฐมนตรีเจ้ากระทรวง เป็นอธิบดีคุมกรมนี้ ท่านเอารูปตัวท่านเองขึ้นไปเต็มบ้าน เต็มเมืองเลยครับ อ้าวแล้วแปลว่าอะไรครับเวลาฝ่ายตรงข้ามที่ผมไม่ได้รับเลือกตั้งผมก็นั่งมอง เหมือนกันครับ และเวลาผมเป็นรัฐมนตรีเป็นเจ้ากระทรวงอีกผมก็ทำเหมือนกันอีก ไป ๆ มา ๆ เรื่องแบบนี้มันเป็นทั้งผลประโยชน์ทับซ้อนคือ ๑. หาเสียงให้กับตัวเองไปด้วย ๒. มีผลประโยชน์ ในการทำมาหากิน งบประมาณประชาสัมพันธ์เขาบอกหากินกันมาก ๆ ท่านวสันต์ ภัยหลิกี้ ขอภัย ที่เอ่ยนามท่าน ท่านอยู่ในแวดวงสื่อคงเข้าใจได้ดีและสื่อเองรวมทั้งภาคการเมืองก็ตี ภาคราชการก็ตี ก็ย่อมจะอาศัยสื่อเป็นมือเป็นไม้ในการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครับ ท่านประธาน รัฐมนตรีที่โลกลิ้ม ข้าราชการที่โลกลิ้ม ปลัดกระทรวงที่โลกลิ้ม คนบางคน ทำงานเก่งแต่ประชาสัมพันธ์ไม่เป็น หรือบางคนทำงานไม่เป็นด้วยประชาสัมพันธ์ไม่เป็นด้วย เลยมันเหมาะสมกันพอดีเลยครับลองผูกกับผีเน่าเจอกันเลยครับท่านประธาน ไป ๆ มา ๆ สื่อก็วิ่งไปหาท่านก็ต้องใช้สื่อ แล้วก็ทำมาหากินเอื้อประโยชน์กันสื่อก็เชียร์ด้วยตีไปให้ด้วย และเป็นอย่างไรครับ แปลว่าท่านกำลังเอางบประมาณแผ่นดินนั้นไปเพื่อประโยชน์ของตัวเอง ลำพังโฆษณาประชาสัมพันธ์หน่วยงานท่านผมไม่ว่าแต่บางทีเอาตัวเองเหมือนกับจะบอกว่า ฉันทำงานโลกไม่ลิ้มนะ หรือบางทีโลกลิ้มจริง ๆ คนที่เป็นรัฐมนตรี คนที่เป็นนักการเมือง อบต. อบจ. เทศบาล ที่เขาทำงานดีมีฝีมือเขาไม่จำเป็นต้องอาศัยสื่อหรอกครับ มีแต่สื่อวิ่งหา เขาเขาอยากจะทำรัฐมนตรีนี่จะไปทำเรื่องอะไร อย่างไร และมันเป็นข่าวอยู่แล้ว แต่รัฐมนตรีตลอดจนข้าราชการ อบต. อบจ. บางคนเขาทำไม่เป็นหรือไม่ได้ทำ นี่แหละ

เกิดช่องว่างตรงนี้ครับ เพราะฉะนั้นผมจึงกราบเรียนต่อท่านประธานว่าผมสนับสนุนแนวทางที่คณะกรรมการทำเรื่องนี้อย่างยิ่ง จริงจัง และอยากให้สัมฤทธิ์ผล เพราะเรื่องนี้มันเป็นหนามตำออกของทั้งประชาชนและนักการเมืองแต่ละฝ่ายด้วยกันด้วย เวลาอีกพรรคขึ้นอีกพรรคหนึ่งก็อึดอัด เวลาอีกพรรคขึ้นอีกพรรคลงก็อึดอัดกันเหมือนกัน เพราะใช้งบมาละเลงเพื่อประชาสัมพันธ์กันเยอะแยะมากมายเลยครับ และเท่าที่ผมรู้บางแห่ง บางกลุ่ม บางพวกถึงขนาดตั้งบริษัทของตัวเองมารองรับงบประมาณทำมาหากินอย่างนี้ แม้แต่ กทม. เพิ่งโดนม. ๔๔ ไป ก็เพราะเรื่องอย่างนี้ ก็อยากจะกราบเรียนครับว่า สิ่งที่ท่านเสนอนั้นมีข้อสังเกต ๒ ประการต่อท่านกรรมการ เรื่องนี้เป็นเรื่องเด่น เรื่องจำเป็น เรื่องสำคัญ แต่เบาเกินไปครับ ในการที่ท่านจะขับเคลื่อนนั้นผมอยากให้ท่านทำด้วยประการใดก็ได้ให้มันอีกทีก็โครมมากกว่านี้ เป็นข่าวออกไปมากกว่านี้

๒. ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ผมได้อ่านโดยละเอียดแล้ว แล้วก็มีหลายท่านตั้งเป็นข้อสังเกตแล้ว ผมจะไม่ขออนุญาตพูดซ้ำ แต่กราบเรียนว่าไม่ว่าจะเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส หรือการกำกับและการติดตามประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ ผมจะไม่ลงในรายละเอียด แต่เรียนต่อท่านว่าผมมีความรู้สึกว่ามันเบาบางเกินไปในการที่จะใช้การบังคับ ท่านลองคิดหาวิธีการอื่นใดที่มันหนักและมันเข้มแข็งในการที่จะกำราบและปราบให้มันดูมีน้ำหนักมากกว่าที่ท่านคิดมา ณ ขณะนี้ แต่ข้อสังเกตหลาย ๆ ท่านที่ตั้งมาแล้วผมคิดว่าเป็นประโยชน์มาก ความจริงผมก็มีเหมือนกันแต่เกรงจะกินเวลาท่านอื่น ก็กราบเรียนว่าเอาย่อ ๆ พอสังเขปเพียงเท่านั้นะครับ กราบขอบพระคุณท่านประธานครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ มีสมาชิกจะอภิปรายเพิ่มไหมค่ะ เชิญค่ะ ขานชื่อท่านด้วยนะคะ

พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ คณะกรรมการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ กระผม พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก ก็ได้นั่งฟังอภิปรายเรื่องนี้นะครับ ความจริงผมไม่ได้มีความประสงค์จะอภิปรายนะครับ แต่ว่าเมื่อนั่งฟังผู้อภิปรายทั้งหมด รวมทั้งในเบื้องต้นที่คณะกรรมการได้มีความตั้งใจอย่างสูงในการทำเรื่องนี้นะครับ ผมเองในวิชาชีพของตำรวจแล้วก็ได้ทำงานด้านการประชาสัมพันธ์มาส่วนหนึ่ง ทั้งในหน้าที่แล้วก็ทั้งชีวิตได้คลุกคลีกับบรรณพิภพของสื่อสารมวลชน ท่านประธานครับ ในที่นี้มีคำอยู่คำหนึ่งครับว่า การแทรกแซงสื่อ หรือมีคำว่า ชื้อสื่อ แล้วก็หลาย ๆ ท่านได้พูดยกตัวอย่างหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของเอกชนหรือหน่วยงานใดก็ตามว่าใช้งบสูงมาก ท่านประธานครับ ความจริงรายงานเรื่องนี้มันมี ๒ ซีกนะครับ ซีกหนึ่งคือในการที่กรรมการพูดว่า ขออนุญาตพูดว่า โพสต์ออดิต (Post Audit) คือว่ามีการตรวจสอบความคุ้มค่าในการใช้งบหรือในการจัดการ หรือในการอรรถประโยชน์ที่แท้จริงที่ประชาชนทั้งชาติพึงจะได้รับจากเม็ดเงิน รวมทั้งความรู้ความเข้าใจที่พึงจะได้รับตามสิทธิพื้นฐานหรืออรรถประโยชน์ในชีวิตของชาวบ้านหรือคนทั่ว ๆ ไปพึงจะได้รับส่วนหนึ่ง มิติหนึ่งเพื่อบ่งเน้นการตรวจสอบมิให้การกระทำเช่นนี้เกิดขึ้นอีก แมว่ามันจะซ้ำ ๆ วันแล้ววันเล่า มีเทศกาลอะไรเราก็ใช้มุกเดิม ใช้วิธีการเดิมซ้ำ ๆ ชาวบ้านก็รู้ แมว่าต่อมาความก้าวหน้า

ทางเทคโนโลยีก้าวขึ้นเข้าสู่ยุค ๔ จี (4G) ก็ตาม สิ่งเหล่านี้ก็อาจจะแปรเปลี่ยนไปเฉพาะกายภาพ แต่คอนเทนต์ (Content) เนื้อหาสาระยังไม่เปลี่ยน ความเชื่อถือ ความศรัทธาต่อรัฐ ต่อบุคคล หรือในภาคของระบบการเมืองที่หลายท่านอภิปรายระบบพรรคการเมือง ระบบนักการเมือง ก็ตามนะครับ ถ้ามหาชนบ้านตาสีตาสาคนทั่วไปคิดอย่างไรในใจนะครับก็ยังมีความรู้สึก ความศรัทธานั้นยังอยู่ในระดับหนึ่ง ท่านประธานครับ ผมจึงขอขอบคุณคณะกรรมการ ที่ได้ทำเรื่องนี้ที่ผมบอกว่ายจริง ๆ แล้ว ๒ ชีกคือชีกของการตรวจสอบกับอีกชีกหนึ่งซึ่งมีความสำคัญมาก ๆ คือเนื้อหาสาระของด้านสารัตถะ สารัตถะที่ว่าคือเนื้อหาความจำเป็น ให้ทั้งความรู้ ให้ทั้งความเข้าใจ ให้กับประชาชน ให้กับภาคสังคมนะครับ สื่อมวลชนต้องให้ทั้งความรู้ ให้ทั้งความเข้าใจนะครับ แต่ไม่ได้บวกแสง สี เสียง ที่เต็มไปด้วยความเห็นของตน หรือตามกฎหมายข้อ ๑ ที่มีการตรวจสอบ มีการให้ลงไปจนเจอแล้วก็เบี่ยงเบนไปเช่นนั้น ประชาชนรับทราบครับ แต่ประชาชนไม่รู้จะทำอย่างไรนะครับ ประชาชนสมัยนี้เข้าใจดีและเป็นยุค ๔ จี (4G) การพีอาร์ (PR) นั้นจากกระดาษเราจะพบว่าหลายสำนักพิมพ์ได้หยุดตัวลง วารสารที่เป็นคลาสสิก (Classic) เดิม สมัยเราจะเห็นว่าหลาย ๆ ส่วนได้ปิดตัวลง กลไกต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปในรูปของสื่อต่าง ๆ ตรงนี้ท่านประธานครับผมจึงเข้าสู่ประเด็นว่า ที่คณะกรรมการได้นำเสนอมาผมได้อ่านดูเมื่อสักครู่นี้ตั้งแต่หน้าแรกมาถึงหน้า ๓ มีอยู่ ๓ ข้อ ขอทวนอีกครั้งหนึ่งคือว่า

อันที่ ๑ จุดมุ่งหมายที่ทำนี้คือบอกไม่คุ้มค่า

อันที่ ๒ คือมีการลักษณะเหมือนหาเสียงใช้การประชาสัมพันธ์กดดัน
แทรกแซง เพื่อผลประโยชน์ต่อส่วนตน และการที่ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ
อะไรต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการหาเสียงไม่คุ้มค่า

อันที่ ๓ คือการแทรกแซงสื่อเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้นำทางการเมือง
หรือพรรคการเมือง หรือผู้นำทางรัฐนะครับ

ทั้ง ๓ ส่วนนี้ผมก็อยากขอเสริมกับคณะกรรมการธิการที่มีข้อเสนออยู่แล้ว
ในส่วนที่หลาย ๆ ท่านอภิปรายนะครับได้บอกไปแล้วนะครับ ก็ขอเสริมว่าในเรื่องของความรู้
ความเข้าใจจะเกิดความเชื่อมั่นนั้น ในหัวเรื่องหรือในภาพรวมทั้งหมด ภาพทั้งจอหรือภาพ
ทั้งหมดเลยนี้ จริง ๆ แล้วก็ควรจะพูดหรือลึกลงไปในส่วนที่ชัดเจนก็คือว่าในส่วนของการ
ตรวจสอบที่ทางคณะกรรมการได้พูดว่าโพสต์ออดิต (Post Audit) การตรวจสอบ
ความคุ้มค่านั้นส่วนหนึ่ง หรือว่าจะเพิ่มประสิทธิภาพในส่วนของการสื่อสารมวลชนในแง่ของ
ในเชิงบวก เพิ่มถึงขั้นก้าวไปสู่ความเชื่อมั่นได้มันได้ขึ้นไปเรื่อย ๆ ถึงขั้นจริยธรรมขั้นสูง
ในสาขาวิชาชีพนี้ เพราะฉะนั้นท่านประธานครับผมก็ขอเสริมในส่วนนี้สัก ๓ ข้อ
เพื่อให้คณะกรรมการได้ช่วยพิจารณานะครับ

อันแรก คือในส่วนของการแทรกแซงสื่อที่ว่านี้ในส่วนนี้นอกจากเรามีบอร์ด
(Board) คือคณะกรรมการที่เราจะร่างแล้วหากเราจะเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาเราควรจะมีส่วน
ของตัวแทนโดยชอบธรรมที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนี้นะครับ อาทิเช่นสมาคมวิชาชีพด้านสื่อ
พวกนี้ได้แสดงจุดยืนเข้ามาระหว่าง ๒ ฝ่ายนี้ให้ได้นะครับ ระหว่างที่สมมุติว่าคนนี้เข้มแข็ง
หมายถึงว่าสมมุติว่าสถาบันสื่อระดับใหญ่ไม่ได้ไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องงบอะไรต่าง ๆ นี้ แต่ระดับ
บางส่วน สื่อมวลชนส่วนมากจะตื่นตระหนกแต่บางส่วนก็เอื้อกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ
กับเจ้าหน้าที่สื่อเหล่านั้น เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็ต้องการให้นอกจากคณะกรรมการนี้แล้วก็มี
หน่วยอื่น ๆ โดยเฉพาะภาคประชาชนซึ่งเป็นเสียงเจียบจากเขาเผ่าคู่อ้อยมีบทบาทมากขึ้น
แสดงจุดยืนที่ชัดเจนขึ้น

แล้วก็อีกส่วนหนึ่งก็คือว่าควรจะต้องปรับในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการหรือวิธีการ ถ้าหากเราจะเน้นในเชิงของวิธีการจัดการในการตรวจสอบ ซึ่งแน่นอนมันต้องเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ สารัตถะของสิ่งที่เราจะประชาสัมพันธ์ไปนะครับ ความเคลื่อนไหว ความรวดเร็ว ขอโทษครับ ใช้คำภาษาอังกฤษเรียกว่านิวมีเดีย (New Media) มันจะเคลื่อนไหวไหลบ่าเข้ามามีอิทธิพลสูง ในขณะนี้ เราจะอยู่ทุกอณูหรืออยู่ทุกหนแห่งในโลกนี้เราสามารถสื่อสารกันได้ แล้วก็ มีการเปลี่ยนแปลงไปจากระบบเดิม ๆ ระบบของกระดาษ ระบบของจอภาพ ทีวี (TV) ต่าง ๆ เหล่านี้จะเข้าสู่ของโซเชียลมีเดีย (Social Media) อีกส่วนหนึ่ง ขณะนี้เราพบว่าตรงนี้มีอิทธิพลสูงแต่เรายังไม่มีการบวนการประเมินที่จริงจังอย่างน่าเชื่อถือได้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ควรจะมีการวิจัยแล้วก็มีกระบวนการเรื่องนี้ให้ชัดเจนในสายวิชาชีพนี้

อันที่ ๓ อีกอันหนึ่งก็คือกระบวนการประชาสัมพันธ์ในสิ่งนี้ นอกจากวิธีการตรวจสอบแล้ว การที่จะได้เนื้อหาสาระชัดเจนนั้นเราควรบูรณาการหรือว่าอินทิเกรต (Integrate) ผสมผสานในการสื่อสารในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดการค้ำค่า คือในส่วนนี้นอกจากเราจะตามเหมือนเราตามจับคนร้ายมันเข้าไปแล้ว คือเราต้องมองในแง่ดี ถึงเวลาที่เราต้องลุกขึ้นมามองกันในแง่ดี คิดแต่ในแง่ดีว่าเราต้องเชื่อใจซึ่งกันและกัน ถ้าเราจ้องจับผิดสังคมเราก็จะอยู่อย่างนี้ ผมเชื่อมั่นเช่นนั้น ลองทำดู อย่างเช่นสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ ผมเคยศึกษาว่าเขามีคำว่าคอนเทนต์โพรไวเดอร์ (Content Provider) ก็คือว่าที่เราพูดเมื่อกี้ คณะกรรมการการพูดว่าไปอีเวนต์ (Event) ต่าง ๆ ไม่คุ้ม ผมเคยทำอย่างนี้หลายเรื่องแล้วก็พยายามค่อย ๆ ทำไปใจเย็น ๆ แบบที่ว่าค่อยเป็นค่อยไปก็คือว่าทำอีเวนต์ (Event) หนึ่งแล้วเอาสาระ สารัตถะเหล่านี้หมุนไปทำเป็นสกู๊ป (Scoop) เป็นอะไรต่าง ๆ ได้เยอะ เป็นสหวิทยาการกระจายไปได้หลาย ๆ ขั้นตอน ทำให้คุ้มค่า อันนี้ก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งนอกจากโพสต์ออดิต (Post Audit) ที่ว่าตรวจสอบ จ้องจับผิด ลงโทษ ลงทัณฑ์ มันล้าสมัยแล้ว ทัวโลกเขาไม่ได้ทำอย่างนี้แล้วผมเชื่อว่าประโยคแรกที่ผมลุกขึ้นพูดว่าในบรรณพิภพ จรรยาบรรณวิชาชีพเราต้องให้เกียรติผมไม่ได้เชียร์สื่อ แล้วผมก็อยู่ของผมนะอย่างนี้ หลาย ๆ ท่านอภิปรายว่าถ้าคนที่มีคุณภาพจริง ๆ สื่อวิงหาเอง ผมเชื่อมั่นเช่นนั้นในประสบการณ์ชีวิตผมจนกระทั่งเกษียณผมก็เชื่อมั่นเช่นนั้นว่าถ้าเราดีจริงมีคุณภาพจริง ผมว่าคนเขาอยากเข้าใกล้เข้าหาแม้ว่าจะไม่มีแสงสีฉูดฉาดนักแต่มีอานุภาพที่เยือกเย็นและมีอานุภาพที่คนมีเสน่ห์ มีเสน่ห์ในตัวเองก็คือมีเสน่ห์ในความเป็นเนื้อหาสาระของในคอนเทนต์ (Content) นั้น ๆ เพราะฉะนั้นสื่อเขาต้องการ โลกสมัยนี้ต้องการจะเห็นวาม เราพูดอยู่ที่กาฬสินธุ์ ๒-๓ นาที่ไปอยู่ที่วอชิงตันดีซี อยู่ที่ลอนดอน สิ่งเหล่านี้มันขจรขยายไกล เพราะฉะนั้นสิ่งนี้ผมฝากไว้ด้วยว่าหากเรามีการทำเรื่องนี้นอกจากวิจัยให้ลึกแล้ว ก็ช่วยในเรื่องกลุ่มอาชีพนี้ให้เขาลุกขึ้นมาได้อย่างชัดเจน แม้ว่าสภาพสังคมปัจจุบันสื่อจะเปลี่ยนไป อันนี้เมื่อมีชัดเจน เมื่อสื่อหรือจรรยาบรรณพวกนี้เขาอยู่ได้แล้วเขาก็จะทำหน้าที่ได้สมบูรณ์แบบ แล้วก็ทำในส่วนของฟังก์ชัน (Function) หน้าที่เหล่านี้มากระจายให้เกิดความค้ำค่าโดยวิธีการเสนอแนะ เหมือนนักกีฬาครับ ถ้าร่างกฎหมายท่านจ้องจับผิดอย่างเดียวได้ครับ ผมเคยทำสืบสวนสอบสวนทำเรื่องวินัยนี้เยอะ ทั้งวินัยในเรื่องการของบแล้วมาใช้ผิดปกติ ผมพอทราบขั้นตอนต่าง ๆ แต่ช่วงหลัง ๆ ผมคิดว่าเหนื่อย

และมันไม่มีประโยชน์กับแผ่นดินนี้ ต้องชี้แนะตื้นขึ้นมากุณินาที่ว่าเพื่อนร่วมโลกเรา หรือเพื่อนเราเป็นคนดีแล้วเราจะเอาความดีนี้ให้คนอื่นได้อย่างไร เจกเช่นเดียวกัน ผมเสนอในข้อ ๓ ว่าคอนเทนต์โพรไวเดอร์ (Content Provider) ก็คือว่าการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารหลากหลายจะให้เกิดการคุ้มครองค่ารับท่านประธาน กราบขอบคุณครับ

นางสาวลัษณ์ ศรียุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปก็ขอเชิญท่านประธานกรรมาธิการและคณะกรรมาธิการ ตอบข้อซักถามของสมาชิก เรียงเชิญค่ะ

นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ (ประธานกรรมาธิการ) : กราบเรียน ท่านประธานที่เคารพครับ ก่อนอื่นผมต้องขอขอบพระคุณท่านสมาชิกทั้ง ๗ ท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะแล้วก็ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์เป็นอย่างยิ่งที่เดียวนะครับ ในรายละเอียดเดียวผมให้ท่านอนุสีษฐานะครับ แต่ผมจะเรียนหลัก ๆ อย่างนี้ครับ

สำหรับเรื่องระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีตัวนี้ ก็อย่างที่ท่านกฤษณะได้เรียนขอประทานโทษที่เอ่ยชื่อ เราคงทำเป็นรูปของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีก่อนสักระยะหนึ่ง แล้วก็ดูผลต่าง ๆ แล้วก็ไปประสานงานกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่มีอยู่แล้ว แล้วก็สามารถจะปรับเปลี่ยนมาเป็นพระราชบัญญัติต่อไป ซึ่งเราก็ได้ประสานกับทางด้านของรัฐบาลอยู่แล้ว

อีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องที่ท่านคำนูณได้กรุณาพูดถึงเรื่องการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน ผมคิดว่าบางทีก็มีความจำเป็นที่จะต้องมีการประชาสัมพันธ์หน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานซึ่งเป็นหน่วยงานใหม่ ๆ ที่ทางด้านของประชาชนอาจจะยังไม่รับรู้รับทราบนะครับ อย่างหน่วยงานที่กระทรวงใหม่ อันนี้อาจจะต้องประชาสัมพันธ์ นอกจากนั้นแล้วยังมีกิจการต่าง ๆ ที่จำเป็นจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ อย่างเช่นเรื่องของโรคภัยไข้เจ็บขณะนี้ก็มีอย่างมากมายทีเดียวนะครับ เพราะฉะนั้นจะต้องให้ประชาชนระมัดระวังตัวอย่างไร อะไรต่ออะไรพวกนี้ ผมคิดว่าอันนี้ก็มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ ส่วนเรื่องการใช้งบประชาสัมพันธ์ที่ไม่ถูกต้องอันนี้ก็จะต้องอยู่ในระเบียบที่จะต้องว่ากัน เรามีระเบียบกลางอยู่แล้วก็ระเบียบของหน่วยงานต่าง ๆ ก็ต้องรองรับต้องเป็นไปตามนั้น ถ้าไม่ได้ก็ต้องมีผลบังคับต่าง ๆ ซึ่งอย่างที่ท่านวันชัยว่าขอประทานโทษจะต้องให้มันมีระเบียบต่าง ๆ ที่เข้มงวด อันนั้นก็ต้องรองรับต่าง ๆ ระเบียบต่าง ๆ ก็สามารถจะบังคับไปตามนั้นได้ครับ นอกจากนั้นแล้วที่ท่านคำนูณได้กรุณาบอกว่าเรื่องของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ อันนี้แน่นอนครับเราจะต้องเสนอให้มันสอดคล้องกับเรื่องกฎหมายของ ป.ป.ช. มาตรา ๑๐๐ แล้วก็ในเรื่องของอนุมาตราต่าง ๆ ซึ่งขณะนี้เรากำลังจะเสนอเข้าไปในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญนะครับก็จะใส่เรื่องนี้เข้าไปด้วย รวมทั้งเรื่องของเคลียร์เฮาส์ (Clearing House) ซึ่งคิดว่าจะเป็นประโยชน์นะครับ เราก็ต้องจัดการเอาเข้าไปด้วย เพราะฉะนั้นก็ต้องทำในส่วนนี้นะครับ

ส่วนเรื่องของท่านนิกร ขอประทานโทษเอียนามนะครับ ก็ขอบคุณที่ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ การประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ จะต้องทำอย่างรวดเร็ว ถูกต้องอะไรต่าง ๆ นะครับ

ส่วนเรื่องของชื่อ เนื่องจากว่าเรื่องนี้เราไปพูดถึงเรื่องของความโปร่งใส เรื่องของการตรวจสอบอะไรต่าง ๆ เพราะฉะนั้นก็ต้องขออนุญาตคงชื่อตรงนี้ไว้ก่อนนะครับ ส่วนว่าในเรื่องของเวลาเข้าไปแล้วจะปรับเปลี่ยนอย่างไรก็ว่ากันไปนะครับ แต่จุดประสงค์เราต้องการตรงนี้จริง ๆ เพราะอย่างที่ทราบกันว่ามันมีเรื่องของททุจริต เรื่องของอะไรต่าง ๆ มันมากมายทีเดียวนะครับ เพราะฉะนั้นต้องขออนุญาตตรงนี้ความโปร่งใสซึ่งก็ถือว่าเป็นเรื่องที่เราต้องการจะทำตรงนั้น

ส่วนของท่านประสิทธิ์ก็ขอบคุณที่ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ป.ป.ช. เขาก็ทำของเขานะครับอะไรต่ออะไรเขาทำอยู่ เรื่องของระเบียบ เรื่องของอะไรต่าง ๆ ก็พยายามที่จะทำอยู่ คณะกรรมการชุดใหม่ก็พยายามที่จะปรับปรุงงานต่าง ๆ อย่างเต็มที่

ท่าน พลเอก เลิศรัตน์ ขอขอบคุณนะครับเรื่องของงานที่จะสรรหากรรมการต่าง ๆ จริง ๆ ท่านนายกรัฐมนตรีใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ ในการทำให้ใหม่ครับ ส่วนว่าจะมีการปรับปรุงอย่างไรก็ว่ากันไปนะครับ เวลาเข้าไปในวิป (Whip) ๓ ฝ่าย อาจจะต้องมีการเพิ่มเติมอะไรก็ว่ากันไปนะครับ นอกจากนั้นแล้วข้อเสนอของท่านต่าง ๆ ในข้อ ๑๑ ข้อ ๒๖ อันนั้นรับไว้เลยนะครับ

ส่วนท่านวันชัยท่านบอกว่าต้องทำให้มันครีโคมอย่างนี้ก็ต้องทำนะครับ เพราะว่ามันเป็นเรื่องที่สำคัญก็จะได้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์เรื่องนี้ต่อไปนะครับ

รวมทั้งของท่านเรื่องศักดิ์ ขอขอบพระคุณที่ได้ให้ข้อคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ ก็ขอรับไปนะครับ

ผมขออนุญาตให้ทางด้านท่านอนุสิษฐเพิ่มเติมจากที่ผมได้เรียนไปครับ ขอบพระคุณท่านครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : เรียนเชิญท่านอนุสิษฐค่ะ

นายอนุสิษฐ คุณากร (กรรมาธิการ) : ขอบพระคุณครับท่านประธานครับ เรียนท่านสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศครับ มีประเด็นที่เป็นข้อเสนอและเป็นคำถามหลายประการ สำหรับข้อเสนอหลายส่วนผมคิดว่าเดี่ยวทางกรรมาธิการจะรับไปแก้ไข อย่างเช่นการเปลี่ยนแปลงข้อเสนอตามข้อ ๑๑ ของท่าน พลเอก เลิศรัตน์ ยังมีข้อเสนอในเรื่องขั้นตอนของการปฏิรูปซึ่งจะต้องนำเสนอการเปลี่ยนแปลงการยกร่างกฎหมายฉบับใหม่เพื่อให้สอดคล้องเพื่อจะได้เป็นกฎหมายที่ถาวรในอนาคตอันนั้นก็จะต้องอยู่ในขั้นตอนนะครับ ส่วนบางกรณีผมเรียนอย่างนี้ ผมขออนุญาตเอ่ยนามท่านวันชัย ต้องขอบพระคุณท่านมากครับ สิ่งที่ท่านได้นำเสนอและสะท้อนให้พวกเราได้เห็นนั้น เราต้องเผชิญกับความเป็นจริงเรากำลังอยู่ในสถานการณ์ใดเกี่ยวกับเรื่องของททุจริตในชาติบ้านเมือง เราหลบเลี่ยงความเป็นจริงนี้ไม่ได้ และความเป็นจริงนี้ต้องทำลาย ต้องมีการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหามาในสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศครั้งนี้ แล้วผมเชื่อว่าเราพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงเราพร้อมที่จะรับผิดชอบ เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นผมขออนุญาตกราบขอบพระคุณท่านได้สะท้อนความเป็นจริงในเรื่องนี้

ประเด็นที่สำคัญเรื่องของ การตีปีบ เรื่องของการประชาสัมพันธ์ที่จะให้ประชาชนรับรู้รับทราบนั้น ผมเรียนว่าหลายเรื่องเป็นความภูมิใจที่กระผมได้อยู่ในสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ผมเห็นกรรมาธิการเสนอเรื่องที่เป็นสิ่งที่น่าภูมิใจเยอะแยะเลยแล้วมีประเด็นที่สำคัญต่อชาติบ้านเมืองมากมาย แต่ประเด็นของการประชาสัมพันธ์ผมเชื่อว่า มีข้อจำกัดครับ ข้อจำกัดนั้นคือสิ่งที่เรากำลังทำมันยังไม่ได้ยุติว่าเมื่อทำไปแล้วในท้ายที่สุดคืออะไร เวลาเราจะพูดกับประชาชนเราพูดได้ไม่เต็มปากผมเรียนอย่างนั้น แต่อย่างไรก็ดีผมคิดว่าถ้าประชาชนโดยรวมได้มีการติดตามงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่อง ผมคิดว่าเขาเห็นภาพของการทำงานที่น่าภูมิใจของพวกเรา นะครับ เพราะฉะนั้นประเด็นนี้ผมขอรับก็จะประสานกับท่านประธานว่าถ้ามีโอกาสจะได้มีการขยายผลไปยังภาคประชาชน ซึ่งจริง ๆ แล้วมีอีกหลายเรื่องที่เราไม่ได้ตีปีบเราไม่ได้บอกประชาชน ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งยังไม่ได้ประกาศใช้นั้น มีหลายเรื่องที่สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศกรรมาธิการหลายคนได้ทำหน้าที่ในการยกร่างแม้กระทั่งร่างกฎหมายเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อรองรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้แต่เรายังพูดไม่ได้ นะครับ

ขออนุญาตในประเด็นของท่านคำคุณครับ ขอบพระคุณท่านมากเลยที่ท่านได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องการเพิ่มเติม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๐ ซึ่งในเรื่องนี้คงจะต้องนำไปใส่ไว้ในขั้นตอนการปฏิรูปเพิ่มเติมครับ

ในส่วนของท่านนิกรครับ เรื่องรายชื่อผมขออนุญาตเรียนสั้น ๆ นิดเดียวครับ เราถกแถลงกันมาเยอะว่าเราจะใช้ชื่อใดดี ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ภาครัฐแค่นี้พอไหม ประเด็นก็กลับมาสู่ที่ว่าถ้าชื่อแค่นั้นมีคำถามต่อ มันมีการประชาสัมพันธ์เรื่องเศรษฐกิจ เรื่องสังคม แล้วจะไปทำเรื่องนี้อย่างไร บทบาทที่ปากพจน์อย่างที่ท่านยกตัวอย่างนะครับ จริง ๆ แล้วระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่เราเสนอในครั้งนี้นี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องของคณะกรรมการการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ แต่เป็นหลักเกณฑ์และสาระที่เกี่ยวข้องกับความโปร่งใส ซึ่งแม้กระทั่งยูเอ็นซีเอซี (UNCAC) เองที่เราเข้าไปเป็นสมาชิกก็ได้กำหนดในเรื่องความโปร่งใสของประเทศไว้ และกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนไว้ ผมเรียนครับในเรื่องกระบวนการมีส่วนร่วมรัฐบาลกำลังเตรียมยกร่างพระราชบัญญัติเพื่อรองรับร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องของการต่อต้าน ในเรื่องของการชี้เบาะแส และรัฐบาลจะต้องให้ความคุ้มครองต่อประชาชนเหล่านั้นซึ่งจะต้องร่างเป็นกฎหมายก็ยังมีอีกหลายประการครับที่สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ทำเรื่องต่าง ๆ มากมายไปแล้วอย่างมากนะครับ เพียงแต่ว่าการประชาสัมพันธ์นั้นอาจจะไม่ครอบคลุมเท่าไรนัก

ท่านประสิทธิ์ศรีรับก็ต้องขอบพระคุณครับต้องเรียนว่าการทำงานขององค์กรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระยะเวลาที่ผ่านมามีปัญหาครับ มาตรฐานทางคดีไม่เท่ากันครับ บางครั้งพูดจากันไม่รู้เรื่องครับต่างคนต่างรักษากฎหมายของตัวเอง รักษาวัฒนธรรมขององค์กรตัวเองจนทำให้ระบบของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีปัญหา ผมเชื่อว่าถ้าหลายท่านได้ศึกษารูปแบบของกฎหมายหลาย ๆ ฉบับของหลาย ๆ องค์กร ท่านจะเห็นถึงความบกพร่อง ท่านจะเห็นถึงการไม่ประสานงานซึ่งกันและกัน ท่านจะเห็นถึงมาตรฐานทางคดีที่ไม่เท่าเทียมกัน ฉะนั้นผมขออนุญาตนำเรียนและขอขอบพระคุณท่านครับ และในส่วนนี้คณะกรรมการมาก็จะได้มีการประสานงานไม่ได้ผ่านทาง สปช. ก็อาจจะผ่านไปทางกรรมการร่างรัฐธรรมนูญหรือมีช่องทางอื่น ๆ ที่จะต้องมีการประสานงานเพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นนะครับ

สำหรับเรื่องในส่วนของท่านเลิศรัตน์ผมรับเรื่องนี้ที่จะไปปรับปรุงแก้ไขแล้วก็อีกส่วนหนึ่งเมื่อนำเสนอเข้าสู่วิป (Whip) ๓ ฝ่ายแล้ว ข้อเสนอแตกต่าง ๆ เหล่านี้จะถูกบันทึกไว้ในวิป (Whip) ๓ ฝ่าย แล้วก็จะไปเสนอเพราะว่าร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่เราเสนอนั้นเป็นร่างระเบียบภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นอำนาจของท่านนายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีที่จะออกระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการบริหารราชการแผ่นดินครับ อันนี้ในส่วนของกรรมาธิการก็จะรับเรื่องนี้ไป และการร่างระเบียบนั้นประเด็นที่สำคัญต้องไม่ขัดแย้งกับ พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายอื่น ๆ ที่มีอยู่ อันนี้ก็ประเด็นที่ทางกรรมาธิการขออน้อมรับแล้วก็จะไปปรับปรุงแก้ไขรวมทั้งจะได้มีการประสานงานในชั้นของวิป (Whip) ๓ ฝ่ายด้วยครับ ขอบพระคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ต่อไปท่านวสันต์นะคะ เชิญท่านวสันต์คะ

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้ (กรรมาธิการ) : ขอบคุณครับท่านประธานครับ ก็ขออนุญาตสรุปช่วงท้ายอย่างนี้นะครับว่าวาระการปฏิรูปครั้งนี้เป็นวาระที่สำคัญอย่างที่ท่านคำนึง สติธิตสมาน ได้ว่าไว้นะครับ ทั้งในแง่ของการป้องกันการทุจริตแล้วก็การปฏิรูปสื่อ

ในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิรูปสื่อขออนุญาตเรียนว่าไปในทิศทางเดียวกันนะครับ ข้อเสนอในการปฏิรูปครั้งนี้ไปในทิศทางเดียวกันกับการปฏิรูปสื่อ นั่นก็คือว่าให้สื่อมีสิทธิเสรีภาพแล้วก็ปราศจากการแทรกแซง อย่างที่ทราบในช่วง ๑๐ กว่าปีที่ผ่านมาสื่อถูกแทรกแซงอย่างหนัก โดยเฉพาะจากทางอำนาจทุนแล้วก็การใช้การโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อแทรกแซงนี้ ก็เห็นได้ชัดเจน มีการถอนงบโฆษณาจำนวนหลายสิบล้านบาทหรือว่าตัดการโฆษณาให้กับสื่อ บางสำนักเป็นร้อยล้านบาทเพื่อที่จะบีบให้สื่อนี้มาเป็นพวก หรือแม้กระทั่งการประเคนงบโฆษณาเพื่อที่จะดึงให้สื่อมาเป็นพวกมาสนับสนุน อันนี้ก็ทำให้เกิดปัญหาเรื่องของการที่ทำให้สื่อเลือกข้างหรือว่าแบ่งพวกแบ่งข้างด้วยนะครับแล้วก็เกิดเป็นปัญหาวิกฤติการเมืองตามมาด้วยนะครับ ในเรื่องการแทรกแซงสื่อนี้นะครับก็ทำให้ทางองค์กรวิชาชีพสื่อก็ได้พูดคุยกับทางองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) แล้วก็ทางทีดีอาร์ไอ (TDRI) จริง ๆ ก็เป็นต้นเรื่องเป็นที่มาของการเสนอให้มีการแก้ไขปัญหานี้และทาง สปช. ก็ได้รับเข้ามาดำเนินการจนกระทั่งมาเป็นร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ขอบคุณที่ท่านให้ความสำคัญแล้วก็คิดว่าในเรื่องของ พ.ร.บ. ก็คงเป็นสิ่งที่เราคาดหวังว่าในอนาคตจะเกิดขึ้นแต่เห็นว่าในระยะเริ่มต้นน่าจะเริ่มที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีก่อน แล้วก็คิดว่าอันนี้น่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการแก้ปัญหา ๓ ปัญหาที่สำคัญคือทั้งเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันเงินโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ การที่นำเงินส่วนนี้มาใช้ประโยชน์เพื่อตัวเองซึ่งเราก็เห็นได้ชัดว่า

มีการโฆษณาตัวบุคคลหรือว่าเพื่อความได้เปรียบทางการเมือง รวมทั้งเรื่องของการแทรกแซงสื่อ ก็ขอบพระคุณนะครับ ส่วนเรื่องนี้จะครึกโครมแค่ไหน ผมคิดว่าหลังจากที่สภาแห่งนี้ให้ความเห็นขอบพระคุณ ท่านวันชัย สอนศิริ และท่านคำณูณ สิทธิสมาน ในฐานะโฆษกของ สปท. ก็คงได้กรุณาช่วยเป็นปากเป็นเสียง แล้วก็ช่วยประชาสัมพันธ์ด้วยอีกทางหนึ่งนะครับ ขอบพระคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ตอบเสร็จแล้วนะคะ ก็เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงาน เรื่อง (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. .... แล้วนะคะ ก่อนที่จะขอมติจากที่ประชุม ดิฉันขอตรวจสอบองค์ประชุมก่อนค่ะ

(นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนทำการตรวจสอบองค์ประชุม)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิแสดงตน โดยโปรดเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตนค่ะ
(สมาชิกทำการเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : เชิญท่านปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา ใช้วิธีการขานชื่อค่ะ เจ้าหน้าที่อย่าเพิ่งปิดระบบนะคะ ยังมีสมาชิกทยอยมา ขอผลของการแสดงตนค่ะ ผู้เข้าร่วมประชุม ๑๖๘ ท่าน และท่านปิติพงศ์ เป็น ๑๖๙ ท่านนะคะ

เรื่อง

วันที่ 31 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 เวลา 11:55

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 168 + 1 = 169

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
เรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และ
วิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส
พ.ศ. .... (การตรวจสอบองค์ประชุม)

หน้า 1 / 1.813

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
1		พลโท กมล สุภาพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
2		นายกฤษฎา จินะวิจารณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
3		พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
4		นายกสินท์ สารสิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
5		นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
6		นายกษิต ภิรมย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
7		นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
8		นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
9		นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
10		นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
11		นายเกรียงยศ สุดลาภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
12		นายขวัญชัย ดวงสถาพร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
13		พลอากาศเอก ขวัญชัย เขี่ยมรักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
14		นายเข้มชัย ชุตินวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
15		พลโท คณิต แจ่มจันทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
16		พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
17		พลเอก คณิต อุทิตสาร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
18		นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
19		พลอากาศเอก คราธิพิย ภูษธร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
20		นายคำณูณ สิทธิสมาน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
21		หม่อมราชวงศ์จักรกรรณ จิตรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
22		พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
23		นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
24		พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
25		พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
26		นายจุมพล สุขมัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
27		นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
28		พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
29		นายเฉลิมพล ประทีปะวณิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
30		นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
31		พลเรือเอก ชรินทร์ ชุนทรัพย์พันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
32		นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
33		นายชาติ เียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
34		พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
35		นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
36		นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
37		นายชูศักดิ์ เกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
38		พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
39		พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรฤทธิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
40		พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
41		นายฐาปบุตร ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
42		นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
43		พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
44		นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
45		นายดุสิต สีสลักทรัพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
46		พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
47		นายตระกูล วินิจฉัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
48		พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
49		นายต่อพงศ์ เสลานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
50		นางถวิลวดี บุรีกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
51		นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
52		นายธงชัย ลีอดุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
53		พันเอก ธนศักดิ์ มิตรมานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
54		นายธนศพล ธนบุญวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
55		ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
56		พลเอก ธวัช จารุกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
57		นายธวัชชัย พักอังกร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
58		พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
59		นายธานินทร์ ณะเฒ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
60		พลตำรวจโท ธีรจิตร อุตมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
61		พลอากาศเอก ธีระภาพ เสนะวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
62		พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
63		นางนรรัตน์ พิมพ์เสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
64		นายนิกร จำนง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
65		นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
66		พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
67		นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
68		นายบัญชา ปรมีศนาภรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
69		พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
70		นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
71		พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
72		นางประภา เติระกุล ศรีนวนนิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
73		นายประภาศ คงเอียด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
74		นายประมนต์ สุธีวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
75		ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
76		นายประยูร เขียววัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
77		นายประสิทธิ์ ปทุมรักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
78		นายปรีชา บุตรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
79		พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
80		นายปานเทพ กล้านรงค์ราญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
81		นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐาบุทกา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
82		นายพงศ์ศักดิ์ สุขสันต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
83		นายพนม ศรีศิลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
84		นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
85		คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
86		พลเอก พหล สง่าเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
87		พลเอก พอพล มณีรินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
88		พลเรือเอก พะจันต์ ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
89		พลตำรวจตรี พิสิษฐ์ เปาอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
90		นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
91		นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
92		พลเอก ภิบุญ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
93		พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
94		นางมิ่งขวัญ วิทยาธัญญ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
95		นางเมธิณี เทพมณี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
96		พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
97		พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
98		พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
99		นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
100		พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
101		พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
102		พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
103		นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
104		พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
105		นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
106		พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
107		นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
108		นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
109		พลเอก วัฒนา สรรพานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
110		พลอากาศเอก วัธน มณีน้อย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
111		นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
112		นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
113		นายวัลลภ พริ้งพวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
114		พลเอก วิชิต ยาทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
115		นายวิเชียร ขวาลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
116		พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
117		นายวินัย ดะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
118		นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
119		นายวิรัช ชินวินิจกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
120		นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
121		นายวิวรรณ แสงสุริยะฉัตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
122		นายไฉญนท์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
123		นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
124		นายศิริชัย ไม้งาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
125		นายสถิตย ลิมพงค์พันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
126		พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
127		นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
128		นายสมชัย ฤชุพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
129		นายสมชาย พุฒิกัลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
130		พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
131		นายสมเดช นิลพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
132		นายสมพงษ์ สระกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
133		นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
134		พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
135		นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
136		นายสันตศัณย์ จรุงญามพิเชษฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
137		พลตรี สิริวิตร นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
138		นายสุชน ชาลีเครือ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
139		พันเอก สุชาติ จันทระโชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
140		นายสุนชัย คำนูณเศรษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
141		นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
142		พลโท สุรเดช เพ็ญเจริญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
143		พลเรือเอก สุรินทร์ เริงอารมณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
144		นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
145		พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
146		นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
147		นายเสรี อติภัทระ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
148		นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
149		พลอากาศเอก อนาวิน ภิรมย์รัตน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
150		พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
151		นายอนุสร จีรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
152		นายอนุสิทธิ์ คุณากร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
153		นายอภิชาติ จงสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
154		พลเอก อภิชาติ เพ็ญกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
155		นายอภินันท์ ชี้อธรรณวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
156		พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
157		นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
158		นายอรุณ จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
159		ศาสตราจารย์อิสรา ศานติศาสน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
160		นายอักรินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
161		นายอับดุลฮาติม มินซาร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
162		พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
163		พลตำรวจโท อาจัน ไซติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
164		พันตรี อาดณัย วัชรโรทัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
165		พลตำรวจโท อำนวย นิมมะโน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
166		นายอำพล จินดาวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
167		นายอุทัย เลาหวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
168		พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

หมายเหตุ

มีสมาชิกฯ ขอใช้สิทธิแสดงตนเพิ่มเติมด้วยวาจา คือ

169	นายปิณฑศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

ครบองค์ประชุมค่ะ ต่อไปดิฉันจะขอมติจากที่ประชุมว่าจะเห็นชอบกับ
รายงานเรื่อง (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร
การประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. .... หรือไม่คะ

(นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
คนที่สอง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
คนที่สอง) : ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนค่ะ ผู้ใดเห็นชอบโปรดกดปุ่ม
เห็นด้วย ผู้ใดไม่เห็นชอบโปรดกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียงโปรดกดปุ่ม
งดออกเสียงค่ะ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
คนที่สอง) : มีสมาชิกท่านใดยังไม่ได้ใช้สิทธิ ท่านปีติพงศ์เรียบร้อยไหมคะ

นายปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา : เรียบร้อยครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
คนที่สอง) : เรียบร้อยนะคะ มีสมาชิกท่านใดยังไม่ได้ใช้สิทธิไหมคะ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
คนที่สอง) : ขอผลการลงคะแนนค่ะ มีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ๑๖๙ ท่าน เห็นด้วย ๑๖๗ ท่าน
ไม่เห็นด้วย ไม่มี งดออกเสียง ๒ ท่าน ไม่ลงคะแนนเสียง ไม่มีค่ะ

เรื่อง

วันที่ 31 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 เวลา 11:56

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 169

เห็นด้วย 167

ไม่เห็นด้วย 0

งดออกเสียง 2

ไม่ลงคะแนนเสียง 0

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
เรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และ
วิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส
พ.ศ. ....

เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ เรื่อง ร่างระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร
การประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....
โดยให้คณะกรรมการนำความเห็นและข้อเสนอแนะของ
สมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี
เพื่อดำเนินการต่อไป

หน้า 1 / 1.814

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	1	พลโท กมล สุภาพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
2	2	นายกฤษฎา จินะวิจารณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
3	3	พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
4	4	นายกสินธ์ สารสิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
5	5	นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
6	7	นายกษิต ภิรมย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
7	8	นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
8	9	นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
9	10	นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
10	11	นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
11	12	นายเกรียงยศ สุดลาภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
12	14	นายขวัญชัย ดวงสถาพร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
13	15	พลอากาศเอก ขวัญชัย เขี่ยมรักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
14	16	นายเข็มชัย ชุติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
15	17	พลโท คณิต แจ่มจันทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
16	18	พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
17	19	พลเอก คณิต อุทิศสาร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
18	20	นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
19	21	พลอากาศเอก คราฑพิภย์ ภูษธร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
20	22	นายคำคุณ สิริธสมาน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
21	24	หม่อมราชวงศ์จักรกร จิตรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
22	25	พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
23	26	นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
24	27	พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
25	28	พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสฤณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
26	29	นายจุมพล สุขมัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
27	30	นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
28	31	พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
29	32	นายเฉลิมพล ประทีปวงนิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
30	33	นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
31	34	พลเรือเอก ชรินทร์ ชุนทรัพย์พันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
32	37	นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
33	38	นายชาลี เอียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
34	39	พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
35	40	นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
36	41	นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
37	42	นายชูศักดิ์ เกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
38	43	พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
39	44	พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรฤทธิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
40	45	พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
41	46	นายฐานุบุตร ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
42	48	นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
43	50	พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
44	52	นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
45	54	นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
46	55	พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
47	57	นายตระกูล วินิจนัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
48	58	พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิ์วิชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
49	59	นายต่อพงศ์ เสลานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
50	61	นางถวิลวดี บุรีกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
51	63	นายทวีศักดิ์ กอนันตกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
52	65	นายธงชัย ลืออดุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
53	67	พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
54	68	นายธเนศพล ธนบุญวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
55	69	ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญมัตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
56	70	พลเอก ธวัช จารุกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
57	72	นายรัชชัย พักอังกูร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
58	73	พลเอก รัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
59	74	นายธานินทร์ ณะเฒ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
60	75	พลตำรวจโท ธีรจิตร อุตมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
61	76	พลอากาศเอก ธีระภาพ เสนะวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
62	77	พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
63	78	นางนรรัตน์ พิมพ์เสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
64	79	นายนิกร จำนง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
65	80	นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
66	81	พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
67	82	นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
68	83	นายบัญชา ปรมิตนารณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
69	84	พลโท บัญชา สัทธวิทย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
70	85	นางเบญจวรรณ สว่างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
71	86	พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
72	87	นางประภา เหวดระกุล ศรีนวลนัด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
73	88	นายประกาศ คงเอียด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
74	89	นายประมนต์ สุธีวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
75	90	ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
76	91	นายประยูร เขียววัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
77	92	นายประสิทธิ์ ปทุมรักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
78	95	พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
79	97	นายปานเทพ กล้านรงค์ราญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
80	98	นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐาทุกา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
81	99	นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
82	101	นายพงศ์ศักดิ์ สมนันต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
83	102	นายพนม ศรีศิลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
84	103	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
85	104	คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
86	106	พลเอก พหล สง่าเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
87	107	พลเอก พอพล มณีรินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
88	108	พลเรือเอก พะจุนธุ์ ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
89	109	พลตำรวจตรี พิสิทธิ์ เปาอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
90	110	นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิท	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
91	111	นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
92	112	พลเอก ภิญโญ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
93	113	พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
94	116	นางมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษฎ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
95	117	นางเมธิณี เทพมณี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
96	118	พันตำรวจตรี ยงยุทธ สารสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
97	119	พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
98	120	พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
99	122	นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
100	123	พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
101	124	พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
102	126	พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
103	127	นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
104	128	พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
105	129	นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
106	130	พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
107	131	นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
108	133	นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
109	134	พลเอก วัฒนา สรรพานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
110	135	พลอากาศเอก วัธน มณีน้อย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
111	136	นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
112	137	นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
113	138	นายวัลลภ พริ้งพวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
114	139	พลเอก วิชิต ยาทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
115	140	นายวิเชียร ขวลิท	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
116	141	พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
117	143	นายวินัย ดะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
118	144	นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
119	145	นายวิรัช ชินวินิจกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
120	146	นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
121	147	นายวิวรรธรณ์ แสงสุริยะฉัตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
122	149	นายไวกุณธ์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
123	151	นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
124	152	นายศิริชัย ไหมงาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
125	153	นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
126	154	พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
127	156	นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
128	157	นายสมชัย ฤชุพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
129	158	นายสมชาย พุฒิกัลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
130	159	พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
131	160	นายสมเดช นิลพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
132	161	นายสมพงษ์ สระกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
133	162	นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
134	163	พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
135	165	นายสังคีต พริยะรังสรรค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
136	166	นายสันตศักรย์ จรุง งามพิเชษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
137	167	พลตรี สิริวิตร นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
138	168	นายสุชน ชาลีเครือ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
139	169	พันเอก สุชาติ จันทรโชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
140	170	นายสุนชัย คำบุญเศรษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
141	171	นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
142	172	พลโท สุรเดช เพ็ญเจริญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
143	174	พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
144	175	นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
145	176	พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
146	177	นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
147	178	นายเสรี อติภักตะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
148	179	นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
149	180	พลอากาศเอก อนาวิน อิมะย์รัตน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
150	181	พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
151	182	นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
152	183	นายอนุสิทธิ์ คุณากร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
153	184	นายอภิชาติ จงสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
154	185	พลเอก อภิชาติ เพ็งกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
155	186	นายอนันต์ ชี้อาณวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
156	187	พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
157	188	นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
158	189	นายอรุณ จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
159	190	นายอลงกรณ์ พลบุตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
160	191	ศาสตราจารย์อศรา ศานติศาสตร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
161	192	นายอัศวินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
162	193	นายอัปดุลฮาลิม มินฮาร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
163	194	พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
164	195	พลตำรวจโท อาจิดน ไชติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
165	196	พันตรี อาณันย์ วัชรวิทย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
166	197	พลตำรวจโท อำนวย นิยมะโน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
167	198	นายอำพล จินดาวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
168	199	นายอุทัย เลาหิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
169	200	พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

เป็นอันว่าที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการการวิสามัญ
ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
เรื่อง (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์
ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. .... แล้วนะค่ะ ซึ่งคณะกรรมการจะได้นำความคิดเห็น
และข้อเสนอแนะของสมาชิกไปปรับปรุงก่อนจะส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา
ดำเนินการต่อไปค่ะ จบการพิจารณารายงานของคณะกรรมการการวิสามัญขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบแล้วนะค่ะ
ขอขอบพระคุณท่านประธานกรรมการและขอขอบพระคุณท่านกรรมการค่ะ

ต่อไปเป็นการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๓.๒ เรื่อง รายงานของคณะกรรมการ
ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่อง การบริหารจัดการของจังหวัด
ที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) ซึ่งเลื่อนมาจากการประชุม
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๕๔/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

รายงาน

ของ

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การบริหารจัดการของจังหวัด
ที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach)”

๑๐	๑๒	สปท.

สำนักกรรมการ ๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่ (สปท) ๒๖๒๑ / ๒๕๕๙

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. พันตำรวจตรี ยงยุทธ สารสมบัติ	ประธานกรรมการ
๒. พลเอก อภิชาติ เพ็งกิตติ	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. พลเอก วัฒนา สรรพานิช	ที่ปรึกษากรรมการ
๕. พลเอก ธวัช จารุกุล	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	โฆษกกรรมการ
๗. นางถวิลวดี บุรีกุล	โฆษกกรรมการ
๘. นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	กรรมการ
๙. พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	กรรมการ
๑๐. พลอากาศเอก อนาวิน ภิรมย์รัตน์	กรรมการ
๑๑. นายธงชัย ลืออดุลย์	กรรมการ
๑๒. นายอภิรักษ์ ซื่อธานวงศ์	กรรมการ
๑๓. พลเอก ธงชัย สารสุข	กรรมการ
๑๔. นายเดชาภักดิ์ วัฒน	กรรมการ
๑๕. นายพงศ์ศักดิ์ สมนันต์	กรรมการ
๑๖. พลตำรวจโท อาจิม โชติวงศ์	กรรมการ
๑๗. นายธานินทร์ ฝะเฒ	กรรมการ
๑๘. พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	กรรมการ
๑๙. พลเอก สุรเดช เพ็ญเจริญ	กรรมการ
๒๐. พลเอก สสิน ทองภักดี	กรรมการ
๒๑. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	เลขานุการกรรมการ
๒๒. นายอนุสิษฐ คุณากร	เลขานุการกรรมการ
๒๓. นายศานิตย์ นาคสุขศรี	เลขานุการกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษารายงานเรื่อง “การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)” ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินเสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ

(ยงยุทธ สาระสมบัติ)

ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

สำนักงานกรรมการ ๒
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๑๐
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๑๐

ปิติกัทร/ร่าง
รวิวรรณ/พิมพ์
ประสิทธิผล/ตรวจ

สำเนาถูกต้อง

ว่าที่ร้อยตำรวจตรี

(อาพิชิต์ สุขะนันท์)

ผู้อำนวยการสำนักงานกรรมการ ๒
แทนเลขานุการกรรมการ

สารบัญ
รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
เรื่อง “การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach)”

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ แผนการปฏิรูป	๒
๑.๒ หลักการและเหตุผล	๒
๑.๓ สภาพปัญหา	๓
๑.๔ กำหนดเวลาการปฏิรูป	๖
๑.๕ แหล่งที่มาของงบประมาณ	๖
๑.๖ หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๖
ส่วนที่ ๒ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก	๗
๒.๑ การพัฒนาที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Development Approach)	๘
๒.๒ การนำ Area-based ไปใช้ในนานาประเทศ	๑๗
ส่วนที่ ๓ การดำเนินงานพัฒนาโดยยึดพื้นที่เป็นหลักในประเทศไทย	๒๗
๓.๑ แผนแม่บทชุมชน	๒๘
๓.๒ การวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Collaborative Research)	๓๑
๓.๓ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในปัจจุบัน	๔๑
ส่วนที่ ๔ วิธีการศึกษา	๔๘
๔.๑ การจัดทำแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของ จังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)”	๔๙
๔.๒ ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของประชาชน	๕๕

๔.๓	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัดในการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาลประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศครั้งที่ ๒๓	๕๕
๔.๔	ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดโดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ในพื้นที่จังหวัดต้นแบบ	๕๕
๔.๕	ผลการลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัดต้นแบบตามโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ	๕๕
๔.๖	ผลการสัมมนาสรุปผลการดำเนินการตามแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)”	๕๖
ส่วนที่ ๕	ผลการดำเนินการของคณะกรรมการในพื้นที่ต้นแบบ ๕ จังหวัด	๕๙
๕.๑	การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก : ศึกษาเฉพาะกรณี	๖๐
๕.๒	ถอดบทเรียนจากการดำเนินการกิจกรรมเพื่อยกระดับการบริการเพื่อสร้างการบริการที่เป็นเลิศโดยใช้ตัวแบบของการขับเคลื่อนด้วยการพัฒนาที่ยึดพื้นที่เป็นหลักแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่จังหวัด จำนวน ๕ จังหวัด ที่ครอบคลุมทุกภาคของประเทศไทย	๖๖
ส่วนที่ ๖	ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)	๗๐
๖.๑	การพัฒนากระบวนการขับเคลื่อน	๗๑
๖.๒	การพัฒนากลไกการมีส่วนร่วม	๗๒
๖.๓	การพัฒนาระเบียบและกฎที่เอื้อต่อการดำเนินการ	๗๒
๖.๔	ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จ	๗๔
ส่วนที่ ๗	เอกสารอ้างอิง	๙๕
ส่วนที่ ๘	ภาคผนวก	๙๘
	ภาคผนวก ก แผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการฯ	
	ภาคผนวก ข การสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน	

ภาคผนวก ค การประชุมคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล
ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ครั้งที่ ๒๓ โดยเชิญผู้ว่าราชการ
จังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าร่วมประชุมด้วย

ภาคผนวก ง สรุปประเด็นสำคัญการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่
มุ่งเน้นหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)”

ภาคผนวก จ ผลการดำเนินการของคณะกรรมการในพื้นที่ต้นแบบ ๕ จังหวัด

ภาคผนวก ฉ เอกสารรายงานการดำเนินการของจังหวัดตามโครงการสัมมนาเชิง
ปฏิบัติการ เรื่อง เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach)” : จังหวัดระยอง จังหวัดสงขลา จังหวัดยโสธร
จังหวัดพะเยา และจังหวัดปทุมธานี

ภาคผนวก ช ภาพกิจกรรมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ และการลงพื้นที่
เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัด

ส่วนที่ ๙ รายชื่อของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน

สารบัญตาราง
รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
เรื่อง “การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach)”

	หน้า
ตารางที่ ๑	ตัวอย่างการนำกระบวนการพัฒนาเชิงพื้นที่ไปใช้ของประเทศต่าง ๆ ๒๓
ตารางที่ ๒	ระยะเวลาในการดำเนินการการวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-based Collaborative Research) ๔๐
ตารางที่ ๓	ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)” ๕๗
ตารางที่ ๔	ผลการดำเนินการของจังหวัดระยอง ๖๑
ตารางที่ ๕	ผลการดำเนินการของจังหวัดสงขลา ๖๒
ตารางที่ ๖	ผลการดำเนินการของจังหวัดยโสธร ๖๓
ตารางที่ ๗	ผลการดำเนินการของจังหวัดพะเยา ๖๔
ตารางที่ ๘	ผลการดำเนินการของจังหวัดปทุมธานี ๖๕
ตารางที่ ๙	ข้อเสนอกลไกเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปการยกระดับการบริการเพื่อสร้างการบริการที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลักจำแนกข้อเสนอแนะตามกลุ่มผู้รับผิดชอบ ๗๒

สารบัญภาพ
รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
เรื่อง “การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach)”

	หน้า
ภาพที่ ๑	องค์ประกอบที่เป็นศักยภาพของพื้นที่ ๙
ภาพที่ ๒	องค์ประกอบของเครื่องมือในการขับเคลื่อนเชิงพื้นที่ ๑๐
ภาพที่ ๓	ตัวแบบการพัฒนาระบบราชการที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based) ๑๓
ภาพที่ ๔	สรุปกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อยกระดับการบริการที่เป็นเลิศ ๑๖
ภาพที่ ๕	องค์ประกอบ ๒ ส่วน ของงาน ABC ๓๕
ภาพที่ ๖	การทำงานร่วมกันของนักวิจัยกับกลุ่มเกษตรกร/ผู้ผลิต ในเรื่องของพริก ปลอดภัยที่จังหวัดชัยภูมิ ๓๖
ภาพที่ ๗	กระบวนการการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ๔๗
ภาพที่ ๘	กระบวนการดำเนินการตามแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ ๕๒
ภาพที่ ๙	การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ๕๓
ภาพที่ ๑๐	สรุปการถอดบทเรียนจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาที่มุ่งหวัง ผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) ในพื้นที่จังหวัด ต้นแบบ ๖๙
ภาพที่ ๑๑	รูปแบบการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาจากพื้นที่สู่จังหวัด (กลไกในการจัดทำแผนหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด) ๗๖
ภาพที่ ๑๒	สรุปตัวแบบของการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการ แผ่นดิน เรื่อง การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่ เป็นหลัก ๙๒

ส่วนที่ ๑

บทนำ

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
เรื่อง “การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach)”

๑.๑ แผนการปฏิรูป

การพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของประเทศ และการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ

๑.๒ หลักการและเหตุผล

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ เรื่อง การบูรณาการแผนงาน/โครงการในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่จังหวัด (Area Based) เพื่อให้การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชน (Demand Side) ได้รับการตอบสนองจากแผนงาน/โครงการของส่วนราชการ (Supply Side) โดยให้ส่วนราชการที่มีแผนงาน/โครงการลงไปปฏิบัติในพื้นที่ แจ้งแผนงาน/โครงการทุกรายการให้จังหวัดทราบ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและความต้องการของประชาชนในพื้นที่และห้วงเวลาดำเนินการให้เกิดความเหมาะสม โดยให้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) สามารถเสนอแนะในเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพื้นที่และหรือห้วงเวลาดำเนินการของแผนงาน/โครงการดังกล่าวของส่วนราชการได้ และให้ส่วนราชการที่มีภารกิจที่จะดำเนินการแผนงาน/โครงการ (Supply Side) ในพื้นที่จังหวัดใด นำโครงการในแผนพัฒนาจังหวัด (Demand Side) ไปบรรจุเป็นคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของส่วนราชการให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่

จากสถานการณ์ปัจจุบันการจัดสรรงบประมาณของส่วนราชการที่จะดำเนินการในพื้นที่จังหวัดไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ทำให้ไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง เนื่องจากส่วนราชการยังไม่ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดเท่าที่ควร และพบว่างบประมาณที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้รับการจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีสัดส่วนเป็นร้อยละ ๐.๖๙ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของประเทศ ในขณะที่งบประมาณของกระทรวง กรม ที่ลงไปดำเนินการในพื้นที่จังหวัด มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๖๖.๘๒ กรณีดังกล่าวทำให้จังหวัดไม่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่ให้บังเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

เพื่อให้แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดเป็นเครื่องมือในการบูรณาการพัฒนาพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของประชาชนในจังหวัด โดยการมีส่วนร่วมของส่วนราชการ ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชนในพื้นที่ รวมทั้งการหากลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการของจังหวัด เพื่อสามารถดำเนินงานการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ดังนั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการ

แผ่นดินจึงได้ดำเนินการศึกษาและขับเคลื่อนการปฏิรูปการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) เพื่อพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมต่อไป

๑.๓ สภาพปัญหา

๑.๓.๑ ปัญหาเชิงโครงสร้าง

(๑) ปัญหาการทำงานแบบแยกส่วนและขาดการบูรณาการ

รัฐได้วางหลักการการบริหารงานแบบบูรณาการในลักษณะยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) โดยใช้ “จังหวัด” และ “กลุ่มจังหวัด” เป็นกลไก และใช้ “แผนพัฒนาจังหวัด” และ “แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด” เป็นเครื่องมือในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาลและเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญยิ่ง ด้วยเหตุนี้ “จังหวัด” และ “กลุ่มจังหวัด” จึงเป็นจุดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทั้งแนวนอนระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชน และความสัมพันธ์แนวดิ่งระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

แต่ในทางปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาคยังขาดการบูรณาการเนื่องจากหน่วยงานส่วนกลางส่วนใหญ่ยังคงบริหารงานแบบแนวดิ่งตามภารกิจหรือฟังก์ชัน และยังคงวางแผนยุทธศาสตร์และโครงการจากส่วนกลางลงสู่พื้นที่ ด้วยเหตุนี้ ส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในจังหวัดและในระดับภูมิภาค จึงบริหารงานสนองตามนโยบายและจัดทำโครงการ/กิจกรรมตามที่ส่วนกลางได้วางไว้ หรือ/และมีการจัดทำแผนงานและโครงการ รวบรวมประมาณตามนโยบายของส่วนกลาง โดยขาดการเชื่อมโยงและบูรณาการไว้ใน “แผนพัฒนาจังหวัด” และ “แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด” จะมีหน่วยงานส่วนน้อยที่เพียงแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อทราบเท่านั้น จึงทำให้ “แผนพัฒนาจังหวัด” และ “แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด” มีลักษณะขาดการบูรณาการและขาดความเป็นเอกภาพ

(๒) การขาดข้อต่อระดับอำเภอ

ส่วนราชการส่วนภูมิภาคที่มีบทบาทใกล้ชิดกับประชาชนที่สำคัญอีกหน่วยงานหนึ่ง ได้แก่ อำเภอ ซึ่งได้รับมอบภารกิจให้ต้องดำเนินการเฉกเช่นเดียวกับจังหวัด อำเภอเป็นกลไกทำหน้าที่รวบรวม กลั่นกรอง และบูรณาการความต้องการของประชาชนระดับล่างได้เป็นอย่างดี ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล และทำหน้าที่บริหาร ประสานส่วนราชการทั้งแนวดิ่งและแนวนอนเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างเป็นจริง และช่วยให้ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชนในพื้นที่ร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมและโครงการตามนโยบายประชารัฐอีกด้วย

แม้ว่าในทางปฏิบัติ จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการในหลายจังหวัดก็ตาม แต่สถานภาพมิได้มีการรองรับตามกฎหมาย โดยเฉพาะเรื่องการจัดทำค่าของงบประมาณเพื่อสนับสนุนแผนโครงการหรือกิจกรรมให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชน ที่หลุดรอดจากแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนา

จังหวัด จึงทำให้น้ำหนักการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ ขาดปัจจัยและกำลังสนับสนุนการบริหารงานแบบบูรณาการไป

(๓) การขาดแผนพัฒนาชุมชน/หมู่บ้าน และงบประมาณสนับสนุน

ชุมชน/หมู่บ้าน ซึ่งมีอยู่ราวประมาณ ๗๔,๙๖๕ หมู่บ้าน/ชุมชน เป็นฐานรากสำคัญของประเทศ ชุมชน/หมู่บ้านส่วนใหญ่มีคณะกรรมการหมู่บ้าน ทำหน้าที่เป็นกลไกแสดงความความต้องการ เสนอปัญหาและการร้องเรียน/ร้องทุกข์ทางเวทีประชาคม ซึ่งจัดให้มีการประชุมเป็นระยะ ๆ ขึ้นอยู่กับ อีกทั้งส่วนใหญ่ยังขาดการจัดเก็บข้อมูลความต้องการของชุมชน/หมู่บ้านอย่างเป็นระบบ และที่สำคัญ ชุมชน/หมู่บ้านส่วนใหญ่ ไม่มีแผนพัฒนาชุมชน/หมู่บ้านแบบบูรณาการด้วยข้อจำกัดด้านศักยภาพของคณะกรรมการหมู่บ้าน ขาดเจ้าภาพและขาดงบประมาณ

ถึงแม้ว่า ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นจะได้มีการสำรวจความต้องการของประชาชนผ่านเวทีประชาคมก็ตาม แต่ปรากฏว่าความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ถูกนำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นและ/หรือแผนพัฒนาจังหวัด ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณ และ/หรือทิศทางนโยบายของส่วนท้องถิ่น และภูมิภาคเป็นสำคัญ

ด้วยเหตุนี้ การส่งเสริมให้ชุมชน/หมู่บ้านมีแผนพัฒนาของตนเอง พร้อมมีงบประมาณสนับสนุน จะช่วยให้ชุมชน/หมู่บ้านสามารถดำเนินการได้เอง โดยไม่พึ่งรัฐเป็นวาระแรก จะเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคประชาชน สามารถพึ่งตนเองได้ โดยเฉพาะจะสอดคล้องกับแนวทางการสร้างเสริมศักยภาพชุมชนและการสร้างความเข้มแข็งฐานราก ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๓.๒ ปัญหาการขาดพลังขับเคลื่อน

การบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการที่ผ่านมายังขาดความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน (Passion) ในการนำไปปฏิบัติตามแนวทางและเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สาเหตุอาจเนื่องมาจาก (๑) กระบวนการมีส่วนร่วมยังมีภาคส่วนเข้าร่วมไม่ครบถ้วน (Inclusive) (๒) บรรยากาศการมีส่วนร่วมยังมีลักษณะเป็นทางการแบบราชการ ไม่เอื้อให้เกิดบรรยากาศการถกเถียง พุดคุย หาทางออกใหม่ ๆ (๓) วัฒนธรรม กระบวนทัศน์ และเจตคติการทำงานของหน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่ มีรูปแบบตายตัว เข้มงวด โดยเฉพาะเจตคติที่มีต่อประชาชน (๔) ค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคมไทย อาทิ การไม่กล้าแสดงออก ความต้องการรักษาหน้าตนเองและผู้อื่น การรักษาสัมพันธภาพและกลัวความผิดพลาด เป็นต้น เป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการสร้างความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน

ยิ่งไปกว่านี้ การขาดความรู้ความเข้าใจของภาคประชาชนส่วนใหญ่เกี่ยวกับความสำคัญของแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดว่า มีอิทธิพลและมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง อีกทั้งขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ตรงข้าม มีความเชื่อว่าแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นภาระหน้าที่ของภาครัฐ จะเห็นได้จากหน่วยงานรับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นของส่วนราชการแต่ลำพัง ไม่ปรากฏความเป็นเจ้าภาพร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งแน่นอนย่อมไม่เกิดพลังขับเคลื่อนการนำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดไปปฏิบัติ

๑.๓.๓ คุณภาพของบุคลากรลดลง

บุคลากรภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน จำนวนมากในทุกระดับ ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาระดับชาติจนถึงพื้นที่ การขาดองค์ความรู้ในมิติต่าง ๆ มิติทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม วิถีชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขาดทักษะการทำแผนพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ เป็นต้น จึงทำให้ขีดความสามารถของบุคลากรข้างต้นลดลง จำต้องได้รับการฝึกอบรมและเพิ่มขีดความสามารถ

๑.๓.๔ ปัญหากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดยังต้องเพิ่มประสิทธิภาพ ยังขาดมิติเชิงยุทธศาสตร์ควบคู่กับมิติเชิงพื้นที่ ทิศทางหลักและเป้าหมายยังไม่ชัดเจน วิธีการและขั้นตอนการบรรลุเป้าหมาย ประกอบกับกรอบระยะเวลาการดำเนินงานในระดับต่าง ๆ มีลักษณะไม่เอื้อหรือเหลื่อมล้ำกัน ตั้งแต่แผนกระทรวง แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด แผนอำเภอ แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนชุมชน/หมู่บ้าน จึงเป็นข้อจำกัดในการจัดทำแผนเพื่อให้เกิดการบูรณาการและเป็นเอกภาพ

นอกจากนี้ ระบบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดยังขาดปัจจัยสนับสนุน อาทิ ขาดศูนย์และฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบและรวมศูนย์ องค์ความรู้ต่าง ๆ วัฒนธรรม วิถีชีวิตเชิงพื้นที่ เป็นต้น อีกทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดยังต้องปรับปรุงและเป็นจุดอ่อนอยู่

๑.๓.๕ ปัญหากระบวนการจัดทำงบประมาณ

กระบวนการจัดทำงบประมาณและแหล่งงบประมาณแบบบูรณาการของกลไกและองค์กรในแต่ละระดับมีช่องโหว่ในหลายประเด็น ได้แก่ ส่วนราชการส่วนกลางไม่ได้จัดตั้งและจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด กรอบระยะเวลาการจัดทำงบประมาณระหว่างส่วนราชการกลางและภูมิภาคกับส่วนราชการส่วนท้องถิ่น (กรอบระยะเวลาการจัดตั้งงบประมาณ ๓ ปี) มีความเหลื่อมกันเป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่งในการบูรณาการแผนจังหวัด

๑.๓.๖ การขาดความต่อเนื่องและขาดความยืดหยุ่น

ปัญหาเชิงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และกฎระเบียบ ที่มีลักษณะรวมศูนย์อยู่ส่วนกลาง การสั่งการและการตัดสินใจต้องรอคำสั่งและวินิจัยจากส่วนกลาง และมักมีความขัดแย้งระหว่างส่วนราชการส่วนกลางกันเอง ประกอบกับการมอบอำนาจจากส่วนกลางให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีลักษณะเข้มงวด ไม่สามารถมอบอำนาจต่อได้ การบริหารจัดการในจังหวัดไม่สามารถกระทำได้เบ็ดเสร็จในพื้นที่

การขาดความต่อเนื่องอันเกิดจากการปรับเปลี่ยนผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนครบวาระก็เป็นปัญหาอีกประการหนึ่ง ทำให้การบริหารงานในพื้นที่ต้องหยุดชะงักและผู้มารับตำแหน่งใหม่มักไม่สานต่อนโยบายและแนวทางการทำงานที่ได้วางไว้ก่อน ทำให้การบริหารงานของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเกิดการชะงักงันและขาดความต่อเนื่อง

๑.๔ กำหนดเวลาการปฏิรูป

การทบทวนบทบาทและภารกิจองค์กรโดยเน้นรูปแบบที่ประชาชนเข้าถึงได้ มีความโปร่งใส และเป็นธรรม โดยวิธีการปฏิรูปการพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)

ระยะที่ ๑ (ธันวาคม ๒๕๕๘ – ธันวาคม ๒๕๕๙)

ระยะที่ ๒ (ธันวาคม ๒๕๕๙ – มิถุนายน ๒๕๖๐)

ระยะที่ ๓ (ส่งมอบภารกิจให้แก่รัฐบาลชุดต่อไป)

๑.๕ แหล่งที่มาของงบประมาณ

๑.๕.๑ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๑.๕.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๖ หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๑.๖.๑ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๑.๖.๒ สำนักงานงบประมาณ

๑.๖.๓ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๖.๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

๑.๖.๕ กระทรวงมหาดไทย

๑.๖.๖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๒

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เป็นหลัก

ส่วนที่ ๒ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก

๒.๑ การพัฒนาที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Development Approach)

การพัฒนาที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก คือ การพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการนำพื้นที่ซึ่งเป็นทั้งพื้นที่ทางภูมิศาสตร์หรือพื้นที่ในมิติอื่น ๆ เช่น พื้นที่ทางวัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง แทนการเน้นกลุ่มเป้าหมาย หรือกลุ่มงาน แนวคิดนี้ได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในทวีปยุโรป แอฟริกา ตะวันออกกลาง ประเด็นที่นำแนวคิดนี้ไปใช้มักจะเป็นเรื่องของพัฒนาประเทศ การพัฒนาชนบท การบริการสาธารณะ การแก้ปัญหาความยากจน การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การจัดการทรัพยากร เป็นต้น บางโครงการที่มีการใช้เวลานานาประเทศก็จะมีกรณีอื่นเข้ามาประกอบในการพัฒนาที่เน้นพื้นที่เป็นหลักด้วย เช่น นำมิติของความเสมอภาคหญิงชายเข้ามาประกอบหรือมิติพหุนิยม เป็นต้น

๒.๑.๑ เกณฑ์สำหรับการพิจารณาเรื่องของการคำนึงถึงพื้นที่เป็นหลัก ประกอบด้วย

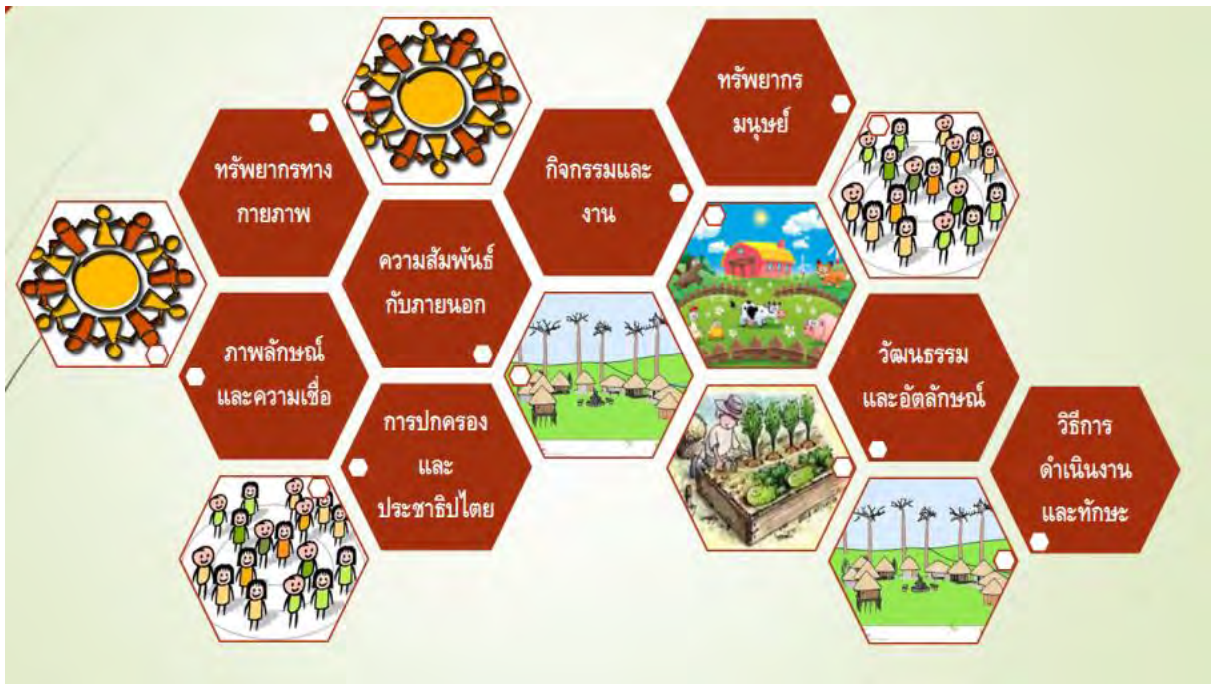
เรื่องของการเป็นชุมชนที่มีความเหมือนกันในเรื่องของคุณลักษณะของความเป็นท้องถิ่นหรือความเป็นชนบทหรือความเป็นสังคมนั้น ๆ เป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ ยังมีเรื่องของพื้นที่ที่ไม่กว้างใหญ่เกินไปและมีอัตลักษณ์ของตนเอง ตลอดจนความหนาแน่นของประชากรที่ไม่สูงเกินไป มีความต้องการที่จะดำเนินการร่วมกัน มีความเชื่อมประสาน และจะมีเรื่องของประเด็นปัญหาที่เห็นพ้องต้องกันว่าเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการร่วมกัน แต่ก็ไม่มีขอบเขตที่กำหนดชัดเจนว่าต้องขนาดเท่าใดหรือกว้างขวางเพียงใด

เรื่องของการใช้การพัฒนาที่เน้นพื้นที่เป็นหลักนี้เป็นเรื่องของการนำสรรพกำลังที่มี เช่น ทรัพยากร เข้ามาสู่การขับเคลื่อนในรูปแบบของการคำนึงถึงพื้นที่เป็นหลัก

๒.๑.๒ ขั้นตอนที่สำคัญในการดำเนินการ

๑. การศึกษาศักยภาพของพื้นที่เป็นเรื่องที่สำคัญมากในการออกแบบการพัฒนานี้ โดยเริ่มจากศึกษาศักยภาพของพื้นที่ตน ทั้งในเรื่องของกายภาพและในเรื่องของทรัพยากรมนุษย์ เรื่องของกิจกรรมหรืองานที่มี ตลอดจนทักษะความสามารถของผู้คน วัฒนธรรม อัตลักษณ์ของพื้นที่ การเมือง การปกครอง ความเชื่อ ค่านิยม ภาพลักษณ์ความสัมพันธ์กับภายนอก เป็นต้น

ทั้งนี้ การค้นหาทุนของพื้นที่ควรจะต้องดูว่าในอดีตเป็นมาอย่างไร มีประวัติศาสตร์อย่างไร ในอนาคตต้องการจะเห็นอย่างไร ส่วนทุนภายในและทุนภายนอกนั้นก็ต้องมีการศึกษาให้ชัดเจนในเรื่องของทุนภายในเป็นการดูความสัมพันธ์ของแต่ละเรื่อง ส่วนทุนภายนอกเป็นเรื่องของการมีศักยภาพที่จะแลกเปลี่ยนกับพื้นที่ภายนอกหรือสังคมภายนอก

ภาพที่ ๑ : องค์ประกอบที่เป็นศักยภาพของพื้นที่

๒. การวิเคราะห์เริ่มต้นในการดำเนินงาน นอกจากการพิจารณาว่าสถานการณ์ขณะนี้ เป็นเช่นไร สิ่งที่ต้องดำเนินการ คือ ต้องมาพิจารณาในเรื่องของชุมชนในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีใครบ้างที่จะมี บทบาทสำคัญ ทั้งนี้ การใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อที่จะร่วมกันวิเคราะห์พื้นที่เบื้องต้นเป็นสิ่งจำเป็นมาก

๓. การออกแบบอนาคตร่วมกันมีการจัดทำภาพอนาคตที่มีทางเลือกหลายทาง

๔. การวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่งว่า จะเริ่มต้นดำเนินการในด้านใดหลังจากที่ได้จัดลำดับ ความสำคัญของทางเลือกและได้เลือกที่จะดำเนินการเรื่องอะไรก่อนแล้ว และมีการระบุผลที่จะเกิดขึ้นทั้ง ทางตรงและทางอ้อม ตลอดจนระบุถึงการประสานพลังในการดำเนินการร่วมกันการหาความเป็นไปได้ในการที่ จะขับเคลื่อนโครงการหรือการจะต้องปรับไปในทิศทางใด

ดังนั้น เครื่องมือในการวิเคราะห์ตนเองมีความสำคัญมาก หากอธิบายเป็นกราฟก็จะมี ทั้งหมดแปดแกนซึ่งแกนแนวตั้ง คือ เรื่องของความสัมพันธ์กับภายนอกและในเรื่องของอัตลักษณ์และ วัฒนธรรม ส่วนแกนแนวนอนก็จะเป็นเรื่องของทรัพยากรทางกายภาพ การเมือง การปกครอง และ การบริหาร ส่วนแกนแนวเฉียงก็จะมีเรื่องของภาพลักษณ์ เรื่องของความรู้เชิงกระบวนการและทักษะ เรื่องของกิจกรรมและงาน ตลอดจนทรัพยากรมนุษย์

ภาพที่ ๒ : องค์ประกอบของเครื่องมือในการขับเคลื่อนเชิงพื้นที่

๕. การวิเคราะห์เพื่อที่จะจัดทำกลยุทธ์ในการดำเนินการโดยเริ่มจากการแลกเปลี่ยนผลของการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญเพื่อที่จะบูรณาการการดำเนินงานและเลือกประเด็นที่สำคัญที่สุดตลอดจนสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันในการมองอนาคตของพื้นที่

๖. การกำหนดกลยุทธ์ โดยเริ่มจากการเลือกสิ่งที่รู้สึกร่วมกันและเน้นอยู่ที่กระบวนการ ตลอดจนการมีวิสัยทัศน์แบบบูรณาการ หลังจากนั้นเรื่องปัจจัยนำเข้าและการปรับกลยุทธ์ในการดำเนินการ การหาผลที่จะเกิดขึ้นในหลายมิติตลอดจน จัดทำแผนที่จะติดตามและประเมินผลและผู้รับผิดชอบ

๗. การดำเนินการแบบมีส่วนร่วมและการมีกลยุทธ์ในการดำเนินการสิ่งที่สำคัญสำหรับการพัฒนาที่ยืดพื้นที่เป็นหลักนี้ คือ การสร้างพลวัตของการทำงานแบบมีส่วนร่วมในโครงการที่เน้นพื้นที่เป็นหลัก โดยมีการวิเคราะห์และเตรียมโครงการ เตรียมเครื่องมือสำหรับดำเนินการ และมีการปรึกษาหารือกัน นอกจากนี้ เป็นเรื่องของการแสวงหากลยุทธ์ที่ชนะร่วมกันตลอดจนความสามารถที่จะเข้าถึงกลไกต่าง ๆ เพื่อการดำเนินการให้เป็นผล

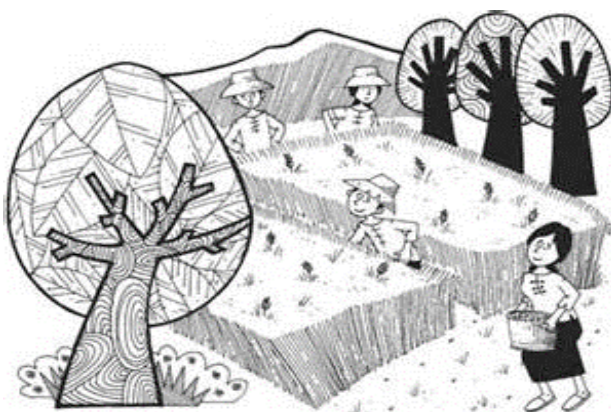
ตัวอย่างของแนวคิดในการจัดทำกลยุทธ์เช่นการเน้นในเรื่องของการทำงานร่วมกัน การทำงานบนพื้นฐานของการมีประโยชน์ร่วมกัน การส่งเสริมการบูรณาการกัน การมีการรวมตัวกันบนความ

หลากหลายและการสร้างความสามัคคี การสร้างค่านิยมใหม่ การฟื้นฟูคุณค่าของทุนที่เคยมีอยู่ในพื้นที่ การหาจุดสมดุลใหม่หรือการสร้างแรงจูงใจ ตลอดจนการดำเนินการแบบมีพลวัตและการสร้างสิ่งที่น่าสนใจเพื่อเชิญชวนให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมดังนั้นจึงมีหลายมิติที่เกี่ยวข้องกัน สิ่งที่สำคัญสำหรับการทำงานในลักษณะนี้ก็คือการมองไปข้างหน้า

๘. กำหนดโครงการหรือกิจกรรมย่อย ดังนั้น ควรจะมีการระบุโครงการที่จะดำเนินการและขอบเขตของการทำงานตลอดจนความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่ต้องใช้ซึ่งมีความแตกต่างกันตามบริบทพื้นที่ ควรคำนึงถึงทรัพยากรที่มีในพื้นที่ ในหน่วยงานเพื่อมาบูรณาการให้นำมาใช้ได้อย่างคุ้มค่า และหาวิธีการสร้างมูลค่าจากการสร้างคุณค่าของการทำงาน และจากศักยภาพที่มี ตลอดจนมีการเปรียบเทียบการทำงานแบบนี้กับการทำงานแบบแยกส่วน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การดำเนินการที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก เป็นเรื่องของการดำเนินงานในพื้นที่ที่ไม่ใหญ่นัก มีความคล้ายกันทางสังคม มีความสามัคคี และมักจะอธิบายด้วยการมีวัฒนธรรมเดียวกัน มีอัตลักษณ์ มีความรู้สึกของความเป็นเจ้าของ หรือมีความต้องการร่วมกันและมีความคาดหวังร่วมกัน ซึ่งพื้นที่นั้นจะเป็นพื้นที่เป้าหมายในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ด้วยการคำนึงถึงว่าพื้นที่มีความสำคัญในการดำเนินการและมีความตระหนักถึงจุดแข็งของพื้นที่และคำนึงถึงจุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามในพื้นที่นั้น ๆ ตลอดจนศักยภาพภายในซึ่งอาจจะเป็นส่วนเอื้อต่อการพัฒนาหรือขัดขวางการพัฒนาได้

การดำเนินการในลักษณะนี้จะเป็นประโยชน์เพราะเป็นเรื่องที่มีการออกแบบการพัฒนา ออกแบบการดำเนินการที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อย่างแท้จริง สอดคล้องกับความต้องการของคนในพื้นที่ และศักยภาพของพื้นที่โดยเฉพาะศักยภาพในการแข่งขันซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อลดปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องของการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความยากจน ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม หรือปัญหาอื่น ๆ ที่สำคัญคือ พื้นที่ในที่นี้ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับพื้นที่ที่มีการกำหนดที่เป็นทางการไว้ก่อนแล้ว เป็นการเริ่มจากภายในซึ่งน่าจะไปสอดคล้องกับนโยบายหรือยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์หลักอันเป็นภาพใหญ่ของการพัฒนาประเทศ

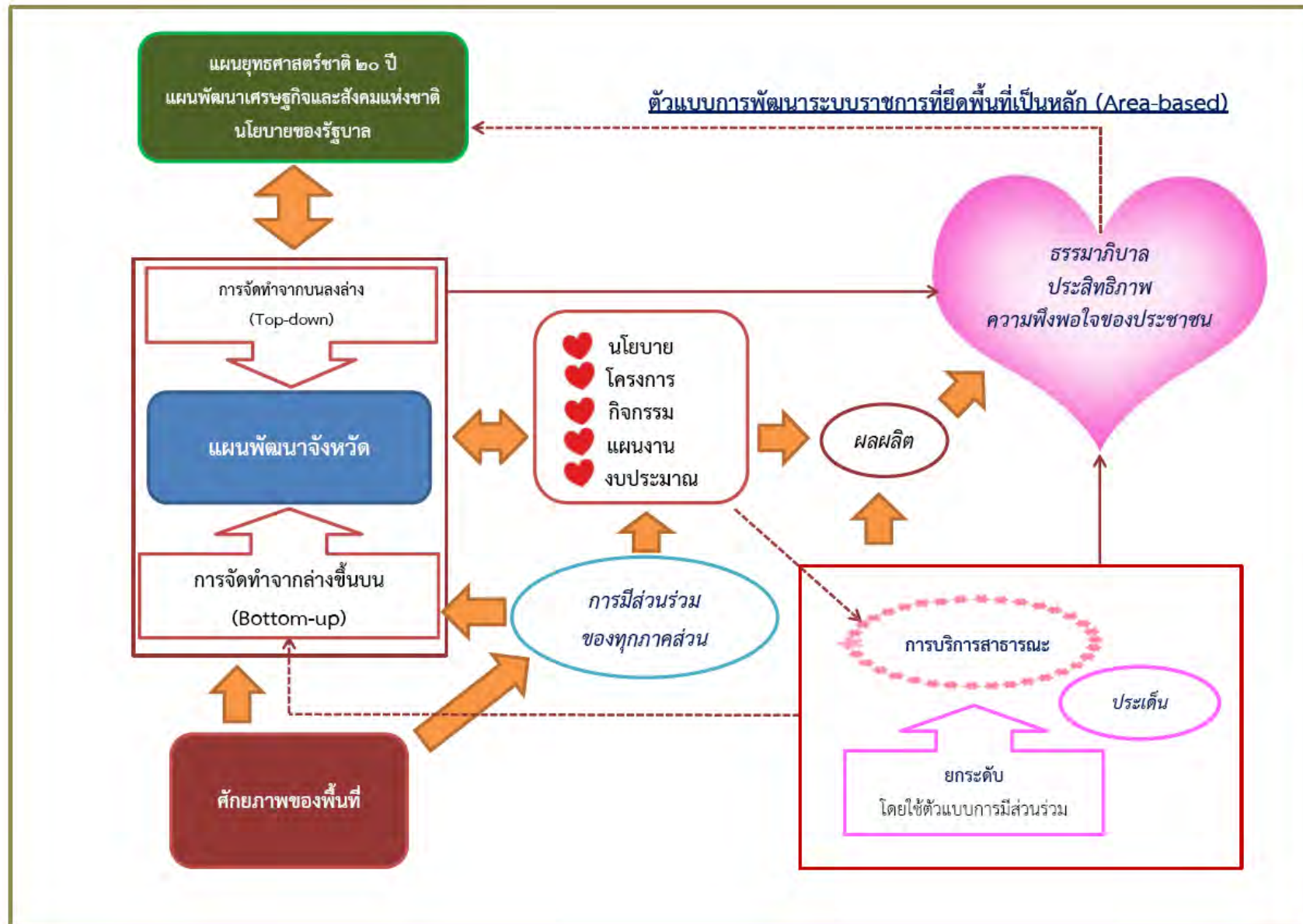

๒.๑.๓ ตัวแบบการพัฒนาาระบบราชการที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based development model)

สำหรับการออกแบบแนวคิดการพัฒนาที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based approach) มีสองส่วนที่สำคัญ ส่วนแรก คือ เรื่องของการใช้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือ โดยการยึดการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สำคัญ ทั้งนี้ เป้าหมายที่สำคัญที่ต้องการเห็น คือ การบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล มีประสิทธิภาพ และประชาชนมีความพึงพอใจในการบริการสาธารณะ โดยมาตรการที่สำคัญที่จะทำให้เกิดผลตามเป้าหมาย ก็คือการมีนโยบายที่เอื้อต่อการทำงานที่สามารถก่อให้เกิดผลผลิต (output) ที่สร้างธรรมาภิบาล มีประสิทธิภาพและประชาชนมีความพึงพอใจ ทั้งนี้ นโยบายนั้นต้องสามารถแปลงไปสู่แผนโครงการและกิจกรรมที่เหมาะสม ด้วยเหตุนี้การก่อให้เกิดกิจกรรมจะทำได้อย่างไร ในที่นี้จะใช้การบริหารงานที่ยึดพื้นที่เป็นหลักโดยใช้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือ เนื่องจากแผนพัฒนาจังหวัดจะเป็นแผนรวมของเรื่องที่จะเกิดการพัฒนาในจังหวัดนั้น ๆ ซึ่งแต่ละจังหวัดจะมีความแตกต่างกันออกไปตามบริบทของพื้นที่ของตน ดังนั้น ขนาดที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาที่จะทำให้บังเกิดผลก็คือ ขนาดของจังหวัด ส่วนที่สอง คือ การเลือกประเด็นการบริการสาธารณะที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของจังหวัด เพื่อการยกระดับการบริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งของประเด็นในแผนพัฒนาจังหวัด

สำหรับการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแต่เดิมนั้น จะดำเนินการตามความต้องการของชาติซึ่งเป็นเรื่องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือนโยบายจากข้างบนสู่ข้างล่าง (Top-down) แต่รูปแบบที่นำเสนอนี้เป็นเรื่องของกระบวนการจัดทำแผนที่เริ่มจากข้างล่าง (Bottom-up) ซึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดังนั้น แต่ละจังหวัดจึงมีประเด็นที่มาจากข้างล่างหรือมาจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมถึงประชาชน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่แตกต่างกันไป และในที่สุดก็จะไปร่วมกับแผนพัฒนาจังหวัดที่จะปรับให้เข้ากับบริบทของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรวมทั้งยุทธศาสตร์ชาติในอนาคต

ประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัดจะมาช่วยกันออกแบบจังหวัดที่เขายากจะเห็นในอนาคต เมื่ออยากเห็นเช่นนั้นจะต้องดำเนินการอย่างไร ซึ่งเป็นเรื่องของแผนพัฒนาจังหวัดที่มุ่งจะไปให้ถึงตรงนั้น หลังจากแผนก็จะทำให้เกิดโครงการและกิจกรรมซึ่งเป็นความรับผิดชอบของหลายภาคส่วน และจะนำไปสู่การคำนวณเรื่องงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการขับเคลื่อน ตลอดจนผู้ที่ต้องมาช่วยกันดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็นผลเพื่อบรรลุเป้าหมายของจังหวัดในอนาคต เมื่อเป็นเช่นนี้สิ่งที่เรียกว่าเสียงของประชาชนก็จะมีมารับฟัง และตอบสนองด้วยการกำหนดออกมาเป็นกิจกรรมเป็นโครงการที่อยู่ในแผนพัฒนาจังหวัด ประชาชนเหล่านั้นก็จะมาติดตามผลงานของการมีส่วนร่วมของพวกตน โครงการและกิจกรรมที่เกิดขึ้นก็จะสามารถไปสนองตอบต่อความต้องการของภาคส่วนต่าง ๆ นำไปสู่การเกิดความพึงพอใจในการบริการถึงแม้การดำเนินการจะบรรลุเพียงบางส่วน แต่ประชาชนเหล่านั้นก็จะมีใจว่าเพราะเหตุใด เพราะพวกเขาได้มีบทบาทในการคิด ในการออกแบบ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากร พวกเขาจะเข้าใจว่างบประมาณมีจำกัด ดังนั้น พวกเขาจะต้องช่วยกันจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่มีอยู่ในแผนพัฒนาจังหวัด หลังจากนั้นก็จะมีการจัดสรรงบประมาณ ตลอดจนสมทบงบประมาณที่มาจากภาคส่วนอื่น ๆ ในที่นี้การสมทบทรัพยากรอาจไม่อยู่ในรูปตัวเงิน แต่อาจเป็นในรูปของแรงงานหรือสิ่งอื่น ๆ ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเกิดขึ้นได้อย่างบรรลุผล

ภาพที่ ๓ : ตัวแบบการพัฒนาระบบราชการที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based)

๒.๑.๔ ใครจะเป็นผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดก็ควรต้องเป็นประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัดนั้น ตลอดจนเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในจังหวัดนั้น ไม่ว่าจะเป็นผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากหน่วยงานที่มาจากส่วนกลาง รวมทั้งหน่วยงานของจังหวัด ตลอดจนภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ผู้นำชุมชน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเยาวชน ผู้พิการ ชนเผ่าชาติพันธุ์ต่าง ๆ หรือผู้ด้อยโอกาสก็ตาม เพราะพวกเขาเหล่านี้ล้วนอาศัยอยู่ในจังหวัดนั้น ๆ ทั้งสิ้น

ส่วนในกรณีที่ทำเป็นรายกรณี ๆ เช่น เรื่องที่จะดำเนินการอาจมีหลายเรื่องที่อยู่ในแผนพัฒนาจังหวัดแต่เมื่อจะนำเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาดำเนินการ ผู้เกี่ยวข้องก็จะรวมผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องนั้น ๆ จะเข้ามาเป็นคนสำคัญในการช่วยกันคิดและออกแบบ ตลอดจนขับเคลื่อนโครงการนั้น ๆ ไปสู่ความสำเร็จ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ก็จะมีผู้อื่นที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงและผู้เกี่ยวข้องเข้ามา ดังนั้น บุคคลหนึ่งอาจจะเป็นตัวหลักในเรื่องนี้ แต่ส่วนเรื่องอื่นพวกเขาจะออกไปอยู่วนนอกเป็นผู้ให้ความร่วมมือหรือผู้สังเกตการณ์แล้วแต่กรณี ผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละเรื่องจึงมีความแตกต่างกันแต่ถ้าสามารถเชิญชวนพวกเขาให้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรกจะทำให้แผนพัฒนาจังหวัดได้รับการออกแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เพราะผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบจะได้รับเชิญให้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรกจะเป็นการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมในชุมชนนั้น ๆ

กระบวนการจัดทำแผนของเรื่องต่าง ๆ หรือที่เรียกว่า แผนพัฒนาเพื่อยกระดับการบริการ ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาจังหวัด กระบวนการนี้เริ่มจากการศึกษาบริบทของจังหวัดเองและค้นหาศักยภาพของพื้นที่หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่มีอยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลทั้งด้านกายภาพและชีวภาพ รวมทั้งข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของประชากร ข้อมูลด้านสุขภาพ ข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น เพื่อที่จะให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของพื้นที่นั้น ๆ นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลอีกชุดหนึ่งที่อาจจะไม่ได้มีการเก็บไว้ แต่เป็นข้อมูลที่มาจากพื้นที่ เป็นข้อมูลที่มาจากประชาชน ซึ่งประชาชนในชุมชนต่าง ๆ จะมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของพวกเขา ข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของวัฒนธรรมประเพณีคุณค่าของพื้นที่หรือชนบทหรือชุมชนนั้น ๆ ข้อมูลเหล่านี้สามารถรวบรวมได้ด้วยประชาชนเองและอาศัยความช่วยเหลือของผู้อื่น กระบวนการที่จะให้ประชาชนเหล่านั้นได้ช่วยกันจัดทำฐานข้อมูลตรงนี้ เช่น ข้อมูลเรื่องทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสังคม ข้อมูลเกี่ยวกับปราชญ์ชาวบ้านหรือวิถีชีวิต ตลอดจนความสามารถของคนในชุมชนนั้น ๆ ข้อมูลเหล่านี้จะมีการรวบรวมไปประกอบกับข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐเก็บรวบรวมไว้ จะทำให้เป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ที่ทำให้มองภาพของพื้นที่ได้อย่างละเอียดลึกซึ้งและเกิดความเข้าใจในเรื่องของสังคมมากขึ้น การจะออกแบบอนาคตร่วมกันจึงอยู่บนพื้นฐานของการใช้ข้อมูลหลายหลายรูปแบบและทำให้ทุกคนมองไปข้างหน้าร่วมกันบนพื้นฐานของสิ่งดี ๆ ที่มีร่วมกัน ตลอดจนบนพื้นฐานของปัญหาที่ประสบาร่วมกัน

ขั้นตอนที่สองเป็นเรื่องของการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพราะฉะนั้นถ้ามีนักวิชาการที่สามารถที่จะช่วยนำข้อมูลที่มีอยู่มานำเสนอให้กับทุกภาคส่วนได้เข้าใจในรูปแบบที่ง่าย ๆ ทั้งข้อมูลทางกายภาพและชีวภาพข้อมูลทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ก็จะทำให้เกิดการมองภาพใหญ่ได้ร่วมกันและเป็นพื้นฐานสู่การออกแบบอนาคตได้ถือว่าเป็นการวิเคราะห์เบื้องต้น

ขั้นตอนที่สามเป็นเรื่องของการหาแนวร่วม เป็นเรื่องของการหาเครือข่ายที่จะมาร่วมกันออกแบบ โดยแนวร่วมเหล่านี้สามารถที่จะมาเข้าร่วมตั้งแต่เริ่มแรกในการรวบรวมข้อมูล เพราะฉะนั้นในแต่ละจังหวัดสามารถที่จะร่วมกันเป็นเครือข่ายเพื่อที่จะพัฒนาจังหวัดไปด้วยกัน การจัดทำฐานข้อมูล การใช้ข้อมูลจะทำให้พวกเขารู้สึกเป็นเจ้าของ ในกระบวนการวิเคราะห์พวกเขาก็จะเข้ามาวิเคราะห์ร่วมกับผู้อื่นซึ่งมีความรู้ทางวิชาการในการวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้นด้วย

ขั้นตอนที่สี่เป็นเรื่องของการร่วมกันออกแบบอนาคต ในที่นี้จะต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ในการจัดกิจกรรมที่สามารถทำให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามาร่วมกันระดมสมอง ร่วมกันระดมความคิดบนพื้นฐานของข้อมูลที่มีว่าทำอะไรเพื่อที่จะออกแบบอนาคตที่จะสามารถแก้ปัญหาของพื้นที่ตลอดจนนำเสนอไปสู่จุดหมายร่วมกัน ขั้นตอนนี้มีความสำคัญอย่างมากและต้องใช้เวลา เพราะฉะนั้นสามารถที่จะทำได้ในระดับพื้นที่และนำไปดำเนินการต่อในระดับที่สูงขึ้นไปก็ได้ ซึ่งตรงนี้จะต้องมีผู้ที่เข้าร่วมที่มาจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริงเพื่อให้เกิดการออกแบบที่มาจากกระบวนการจริง ๆ ดังนั้น ผู้แทนจากหน่วยงานราชการในพื้นที่ ผู้แทนจากท้องถิ่น ผู้แทนจากเอกชนและประชาชนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะหากขาดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็จะทำให้การออกแบบอนาคตไม่สามารถที่จะตอบสนองผู้คนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อสามารถออกแบบร่วมกันได้ก็จะทำให้เกิดแนวคิด เกิดแผน เกิดโครงการ และเกิดกิจกรรมที่มาจากกระบวนการออกแบบ ในกระบวนการนี้จะนำไปสู่การร่วมกันกำหนดบทบาทของแต่ละคนเพื่อที่จะมาช่วยกันนำแผนที่ช่วยกันคิดนี้ไปสู่จุดหมายรวมทั้งการออกแบบงบประมาณที่จะใช้ไปจนถึงการออกแบบตัวชี้วัดความสำเร็จ รวมทั้งการหาทรัพยากรมาเสริมและหาแนวร่วมตลอดจนผู้ประสานงานที่จะทำให้โครงการแต่ละโครงการไปสู่จุดหมายได้ นอกจากนี้ พวกเขาจะร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่พวกเขาร่วมกันออกแบบอีกด้วยนำไปสู่การสร้างฉันทามติว่าทุกความคิดมีคุณค่าไม่มีใครผิดหรือถูก ๑๐๐% แต่ทุกคนเท่าเทียมกันทุกคนพร้อมที่จะกำหนดอนาคตของพื้นที่กำหนดอนาคตของพวกเขาและจะนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

ขั้นตอนที่ห้า คือ การนำแผนและโครงการหรือกิจกรรมนั้นไปเขียนเพื่อของงบประมาณหรือกำหนดงบประมาณหรือเตรียมจัดหาทรัพยากรที่จะทำให้โครงการนั้นเป็นผลได้ หากมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนจะไปหางบประมาณจากที่ใด หรือโครงการใดที่ภาคส่วนต่าง ๆ สามารถเอาไปทำได้เลยโดยไม่ต้องเขียนของงบประมาณจากส่วนกลาง หรือบางโครงการอาจจะต้องไปบรรจุอยู่ในแผนของท้องถิ่น บางโครงการในงานต่าง ๆ ก็จะไปบรรจุอยู่ในแผนของตนเอง แต่ประชาชนจะทราบว่าโครงการใดจะไปดำเนินการต่ออย่างไรจะนำไปสู่การติดตามเรื่องเรื่องนั้นได้ นอกจากนี้ จะทราบถึงขั้นที่ว่าโครงการใดจะต้องดำเนินการก่อนเมื่อใดและโครงการใดจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป และโครงการซึ่งเป็นโครงการใหญ่มากใช้งบประมาณมากนั้นจะต้องไปช่วยกันดำเนินการผลักดันต่อไปอย่างไร หรือบางโครงการจะต้องไปขอเสนอในระดับชาติก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

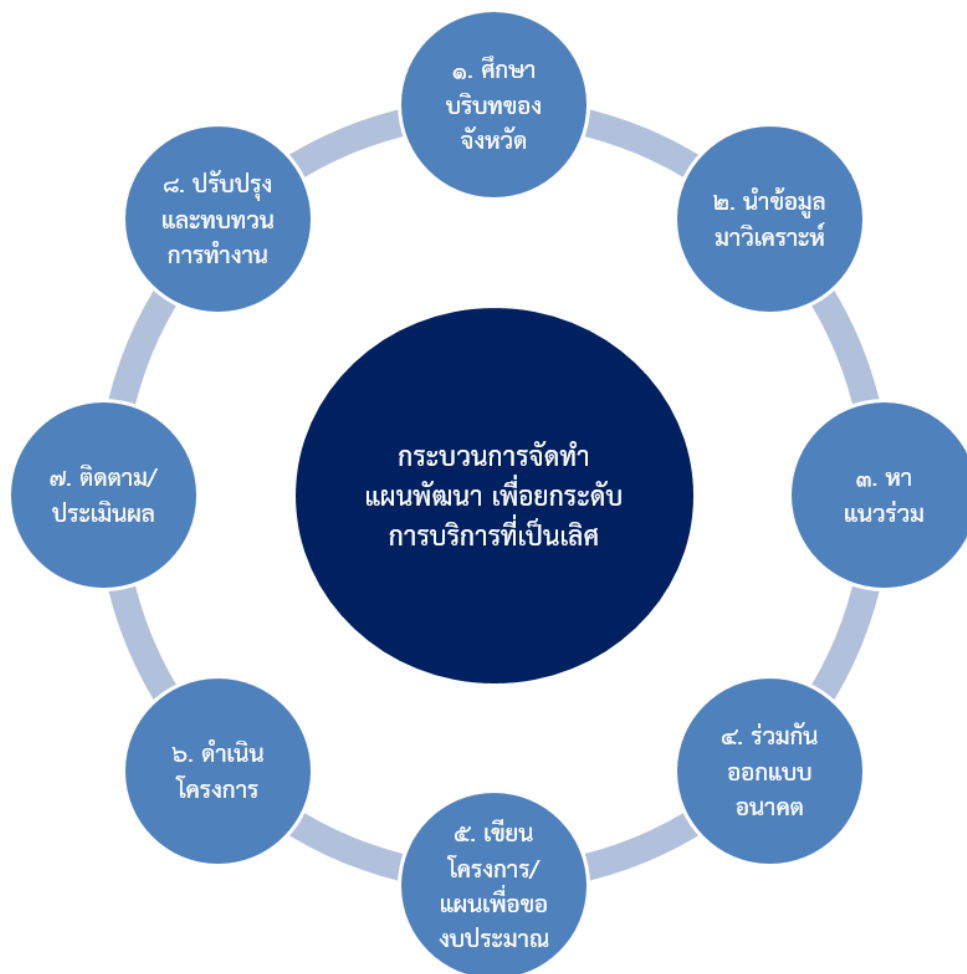
ขั้นตอนที่หกเป็นเรื่องของการดำเนินการ เมื่อมีทรัพยากรทั้งบุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ ร่วมกันก็จะสามารถดำเนินการได้ ขั้นตอนนี้อาจเป็นขั้นตอนที่ยุ่งยากเพราะก่อนที่จะดำเนินการได้จะต้องมีการเตรียมการอย่างดีว่าจะดำเนินการที่ใด กับใคร เมื่อใด และผลจะเป็นอย่างไร แต่อย่างไรก็ตาม หากทุกภาคส่วนได้เข้ามามีบทบาทตั้งแต่แรกพวกเขาจะช่วยกันออกแบบวิธีการทำงานที่จะทำให้บรรลุผลได้ ส่วนบางโครงการเป็นการทำงานของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐก็จะเป็นผู้รับผิดชอบโดยมีภาคส่วนต่าง ๆ ที่เป็นภาค

ประชาชนและเอกชนมาช่วยกันติดตามผล และอาจตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาภาคประชาชนที่จะช่วยกันติดตามการทำงานตามโครงการนั้น ๆ ได้

ขั้นตอนที่เจ็ด คือ การติดตามประเมินผล เพื่อที่จะศึกษาว่าตัวชี้วัดที่ตั้งไว้นั้นสามารถทำให้บรรลุได้หรือไม่ ความสำเร็จที่อยากจะเห็นนั้นพวกเขาช่วยกันให้เกิดความสำเร็จได้หรือไม่ และจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร จะต้องมีการตั้งงบประมาณต่อเนื่องหรือไม่ หรือจะต้องมีการปรับปรุงอย่างไรบ้าง บางเรื่องอาจจะไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการต่อก็อาจจะต้องการยุติหรือบางเรื่องจะต้องรับดำเนินการต่อร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ หรือผู้อื่นก็อาจจะต้องการออกแบบต่อไป

ขั้นตอนสุดท้ายเป็นเรื่องของการปรับปรุงและทบทวนการทำงาน หลังจากที่มีการประเมินผลแล้วเพื่อที่จะนำไปสู่การออกแบบโครงการในอนาคต อันนำไปสู่การจัดทำแผนในอนาคตอีกด้วย ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องของการออกแบบการดำเนินการของแผน

แนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปมีสองส่วน ส่วนที่หนึ่ง เป็นเรื่องของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการที่เน้นพื้นที่เป็นหลัก ส่วนที่สอง เป็นเรื่องของการยกระดับการบริการเพื่อสร้างการบริการที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based approach) และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ภาพที่ ๔ : สรุปกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อยกระดับการบริการที่เป็นเลิศ

๒.๒ การนำ Area-based ไปใช้ในนานาประเทศ

บทเรียนจากต่างประเทศ: กรณีศึกษา

หลังจากที่องค์การระหว่างประเทศระดับโลกและระดับภูมิภาคอย่างสหภาพยุโรปได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกต่าง ๆ และประเทศที่เคยเป็นเมืองอาณานิคม ซึ่งล้าหลังด้านเศรษฐกิจ แต่พบว่าปัญหาด้านเศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้ก็ยังไม่ดีขึ้นเนื่องจากสภาพปัญหาที่มีความซับซ้อนในหลายมิติ ด้วยเหตุนี้ สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติภูมิภาคยุโรปและกลุ่มรัฐคอมมอนเวลท์ (UNDP Regional Bureau for Europe & CIS หรือ RBEC) ได้ทบทวนแนวทางการพัฒนาและปรับเปลี่ยนหันมาใช้แนวทางการพัฒนาแบบยึดพื้นที่เป็นหลัก

RBEC ได้จัดทำโครงการพัฒนายึดพื้นที่เป็นหลักในภูมิภาคยุโรปและกลุ่มรัฐคอมมอนเวลท์ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือโครงการพัฒนายึดพื้นที่เป็นหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางวางแผนและการนำแผนไปปฏิบัติงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค

จากเอกสารคู่มือของ RBEC ฉบับนี้ ได้ให้คำนิยาม “การพัฒนายึดพื้นที่เป็นหลัก หรือ ABD” คือ การพัฒนาด้วยการกำหนดพื้นที่เป้าหมายทางภูมิศาสตร์ในประเทศอย่างเฉพาะเจาะจงซึ่งมีสภาพปัญหาซับซ้อนด้วยการใช้แนวทางการพัฒนาแบบบูรณาการและอย่างยืดหยุ่นบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

โครงการพัฒนายึดพื้นที่เป็นหลักของสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติภูมิภาคยุโรปและกลุ่มรัฐคอมมอนเวลท์ หรือ RBEC มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาคำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

- (๑) ปัญหาความยากจน
- (๒) ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือที่มนุษย์เป็นผู้กระทำ
- (๓) ปัญหาความขัดแย้ง
- (๔) ปัญหาความต้องการแยกตัวออกเป็นพื้นที่อิสระ

กรอบในการออกแบบและจัดทำโครงการพัฒนา ABD ของ RBEC เริ่มจาก

(๑) การกำหนดให้ “จังหวัด” เป็นพื้นที่เป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ส่วนราชการส่วนภูมิภาค และการเชื่อมประสานกับองค์กรรัฐบาลระดับชาติ

(๒) การจัดให้มีการประเมินสถานการณ์เพื่อการพัฒนาโดยเน้นย้ำให้มีการเก็บรวบรวมหรือการสำรวจข้อมูลอย่างเป็นระบบ

(๓) การจัดให้มีงานการศึกษาและวิจัยพื้นที่เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการประเมินความต้องการของคนในพื้นที่ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และกำหนดทางเลือกเพื่อการพัฒนาอันจะสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของชุมชน ประชาชนในพื้นที่

- (๔) การจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วน

เมื่อได้ข้อมูลผลการวิเคราะห์แล้ว จึงนำมากำหนดเป็นโครงการ มีผลลัพธ์ วัตถุประสงค์ ผลผลิต ขนาด และมิติของโครงการด้วย ประการสำคัญ คือ การนำแผนและโครงการพัฒนายึดพื้นที่เป็นหลักไปลงมือปฏิบัติ

จะต้องมีการวางยุทธศาสตร์การทำงาน การกำหนดยุทธภูมิหรือการวางตำแหน่ง (Positioning) ของโครงการ และการหาพันธมิตรหุ้นส่วนในการจัดทำโครงการ

โครงการพัฒนายึดพื้นที่เป็นหลักของ RBEC ให้ความสำคัญกับประเด็น “การมีส่วนร่วมของประชาชน” และเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

(๑) การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน (Empowerment) ด้วยการส่งเสริมขีดความสามารถของชุมชนทั้งด้านความรู้ การสร้างรายได้ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การให้ความคุ้มครองตามกฎหมายและสิทธิมนุษยชน

(๒) การสร้างกลไกให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ตั้งแต่การริเริ่มโครงการ การจัดทำแผนงานหรือโครงการ การลงมือปฏิบัติ จนถึงติดตามตรวจสอบ การสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรชุมชน/องค์กรจัดการตนเอง รวมทั้งการจัดตั้งเครือข่ายหรือสมาคมองค์กรชุมชน/องค์กรจัดการตนเอง ในรูปของเวทีการประชุมหรือ ฟอรัม การจัดสรรงบประมาณ การส่งเสริมให้มีกองทุนเงินออมชุมชน เป็นต้น

(๓) การมีส่วนร่วมจะต้องผนวกประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียของทุกภาคส่วน (Inclusiveness)

(๔) การบรรจุความต้องการของประชาชนไว้ในแผนหรือโครงการ ต้องกระทำจากล่างสู่บน (Bottom-up approach) โดยเคารพการตัดสินใจของชุมชน/ประชาชน

(๕) การให้ภาควิชาการเข้ามามีบทบาทในงานศึกษาวิจัย เพื่อการวางยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาจังหวัด ท้องถิ่น และท้องถิ่น

อย่างไรก็ดี โครงการพัฒนายึดพื้นที่เป็นหลักของ RBEC ยังคงให้ความสำคัญต่อบทบาทการนำและการทำหน้าที่สนับสนุนของส่วนราชการส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กฎเกณฑ์ความสำเร็จในการทำโครงการพัฒนายึดพื้นที่เป็นหลัก ขึ้นอยู่กับปัจจัย ๔ ประการ ได้แก่

(๑) ดัชนีการกระจายอำนาจด้านบริหารและงบประมาณ

(๒) คุณภาพของข้าราชการทั้งด้านความเชี่ยวชาญหรือเทคนิค การบริหารจัดการ และธรรมาภิบาล

(๓) สภาพความเป็นผู้นำ

(๔) ดัชนีหรือความเข้มข้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางแผนและการตัดสินใจ

ตัวอย่างกรณีศึกษาของต่างประเทศในการจัดทำโครงการพัฒนายึดพื้นที่เป็นหลัก

(๑) ด้านการวางแผนงาน การจัดทำระบบงบประมาณ และการลงทุนภาครัฐ (Planning, Budgeting, and Public Investment)

กรณีที่มีกรอบนโยบายและกฎหมายด้านการกระจายอำนาจด้านบริหารและงบประมาณตามความเหมาะสมแล้ว โครงการพัฒนายึดพื้นที่เป็นหลักจะเน้นหนักการสร้างสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวางแผนงานการจัดทำระบบงบประมาณ และการลงทุนภาครัฐ ในบางประเทศที่ไม่มีหน่วยงานด้านการวางแผนงานในท้องถิ่น ก็จัดให้มีหน่วยวางแผนในท้องถิ่นหรือไม่ก็ให้สถาบันวิจัย/มหาวิทยาลัยท้องถิ่นเข้ามาสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกแบบยุทธศาสตร์และแผนงาน

ตัวอย่าง ประเทศอุซเบกิสถาน : ด้านการวางแผนงาน การจัดทำระบบงบประมาณ และการลงทุนภาครัฐ

ประเทศอุซเบกิสถาน : ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นและภูมิภาค

โครงการยกระดับมาตรฐานการครองชีพ (Enhancement of Living Standards Project) ประเทศอุซเบกิสถาน ได้สนับสนุนการจัดเตรียมยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นและภูมิภาค ซึ่งใช้เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) เป็นกรอบในการจัดทำแผนและบ่งชี้ความต้องการ รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วน

คณะทำงานประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาควิชาการและงานวิจัย และภาคประชาสังคม ได้เข้าร่วมกันจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการว่าด้วยกระบวนการพัฒนาแห่งสหัสวรรษเพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนาในท้องถิ่นในชุมชนหลายแห่ง

ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้ถูกนำมาจัดทำเป็นยุทธศาสตร์และนำไปบรรจุไว้ในกระบวนการลดความยากจน เนื่องจากมีปัญหาด้านคุณภาพ ยุทธศาสตร์เหล่านี้จึงนำมาใช้ในประเทศอุซเบกิสถานเท่านั้น ในปี ๒๐๐๖ (๒๕๔๙) การสนับสนุนเงินเพื่อใช้ทำแผนก็มีไม่มากพอ จึงทำให้กระทรวงเศรษฐกิจกลับมาทบทวนและแก้ไขยุทธศาสตร์เหล่านี้ ยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นตัวอย่างสำหรับการพัฒนาพื้นที่ในประเทศอุซเบกิสถาน

ประการสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การสร้างการมีส่วนร่วมและการขอคำปรึกษาหารือจากประชาชน ภาคธุรกิจเอกชนและผู้มีส่วนได้เสียเพื่อนำความคิดเห็นมาใช้ในการวางแผนงาน เพื่อยืนยันว่าได้ผนวกความต้องการของประชาชนเข้าไว้ในแผนงาน พร้อมกับการจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนก่อนหลัง ผลที่จะได้รับตามมาก็คือ จะได้รับความสนับสนุนจากประชาชน

(๒) ด้านการกระจายอำนาจและการจัดการตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

กรณีอำนาจการบริหารราชการแผ่นดินอยู่ที่ส่วนกลางและเงินงบประมาณที่จัดสรรให้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นและภูมิภาคมีจำกัด และ ไม่ได้ให้ความสำคัญในการใช้เวลาและทุ่มเทไปกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและภูมิภาค

ภายใต้สภาพการณ์เช่นนี้ โครงการพัฒนายึดพื้นที่เป็นหลักจึงมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างกลไกและเพิ่มขีดความสามารถให้ชุมชนขนาดเล็ก (Community Empowerment) อาทิ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ การสร้างรายได้ให้ชุมชน เป็นต้น

สำหรับโครงการพัฒนายึดพื้นที่เป็นหลัก ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมระดับท้องถิ่นนั้น จึงจำเป็นต้องโน้มน้าวให้ส่วนกลางปฏิรูปกรอบนโยบายและกฎหมายส่งเสริมการกระจายอำนาจด้านบริหารและงบประมาณ และการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

ดังนั้น โครงการพัฒนา ABD จึงให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงโครงการส่งเสริมการบริหารท้องถิ่นและการกระจายอำนาจของ UNDP อย่างใกล้ชิดในระดับนโยบาย โครงการพัฒนา ABD จึงสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายโครงสร้างการปกครองตนเองในพื้นที่ที่โครงการพัฒนา ABD ตั้งอยู่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

จัดทำและสร้างฉันทามติให้มีหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและกระจายอำนาจต่อผู้กำหนดนโยบายและผู้มีอำนาจตัดสินใจที่ส่วนกลาง และให้ข้อมูลองค์ความรู้และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมายและการปฏิรูปโครงสร้างองค์กร/หน่วยงาน

ตัวอย่าง ประเทศุศุครน : ด้านการกระจายอำนาจและการจัดการตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

ประเทศุศุครน : โครงการแม่บทเพื่อโยงกับโครงการ ABD ในระดับนโยบาย

ในประเทศศุศุครน RBEC สนับสนุนโครงการพัฒนาศูนย์ที่เป็นหลักรวม ๓ โครงการ ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี โครงการพัฒนาศูนย์ที่เป็นหลักทั้ง ๓ โครงการ ดำเนินงานอย่างอิสระ ไม่เกี่ยวข้องกัน เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนแปลงนโยบายส่วนกลางเพื่อให้จัดตั้งองค์กรในระดับชุมชนได้

RBEC จึงได้จัดให้มีโครงการแม่บทขึ้น (Umbrella Project) เพื่อประมวลและเชื่อมประสานโครงการ ABD ทั้ง ๓ โครงการเพื่อนำเสนอต่อผู้กำหนดนโยบายและมีอำนาจตัดสินใจในรัฐบาลกลาง ด้วยการจัดตั้งเครือข่ายความรู้และการบริหารท้องถิ่น (Local Governance and Development Knowledge Network) ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ผู้ดำเนินการ และผู้กำหนดนโยบายจากส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่น เพื่อโน้มน้าวให้บุคคลเหล่านี้ทบทวนและจัดให้มีการปฏิรูปกฎหมายและนโยบาย ในขณะเดียวกัน เครือข่ายนี้จะเป็นช่องทางสื่อสารการเปลี่ยนแปลงนโยบาย กฎหมายและระเบียบขั้นตอนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้และนำไปปฏิบัติในระดับชุมชน

การใช้การพัฒนาเชิงพื้นที่ในประเทศอังกฤษ

อังกฤษมีการใช้การพัฒนาเชิงพื้นที่ตั้งแต่มีการเลือกตั้งได้พรรคแรงงานเลยในเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๐ โดยมีการเพิ่มขึ้นของการนำการพัฒนาเชิงพื้นที่มาใช้ตัวอย่างของการนำมาใช้คือเรื่องของการศึกษาที่ดำเนินการในมากกว่า ๒๕ พื้นที่ ครอบคลุมโรงเรียนมัธยมและโรงเรียนประถมซึ่งพื้นที่นั้นมีปัญหาในเรื่องของผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาและปัญหาเรื่องของเศรษฐกิจและสังคม และในอีกหลายพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะ เช่น ปัญหาความยากจน การพัฒนาเชิงพื้นที่ถูกนำมาใช้เพื่อเป็นการบูรณาการทรัพยากรในการลดปัญหาการว่างงานในชนบทในหลายพื้นที่ การพัฒนาอยู่บนพื้นฐานของการเริ่มจากฐานรากการสร้างการเป็นหุ้นส่วนระหว่างคนในพื้นที่ ตัวอย่างเช่น พื้นที่ดำเนินการเรื่องการพัฒนาการสาธารณสุขที่เริ่มต้นจากฐานรากเป็นเรื่องของการสร้างการเป็นหุ้นส่วนระหว่างหน่วยงานทางด้านสุขภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มภาคประชาชนและเอกชน

รัฐบาลได้ใช้การพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาเรื่องของการต้องการเร่งด่วน นอกจากนี้ การพัฒนาเชิงพื้นที่เป็นไปเพื่อการกระจายทรัพยากรไปยังพื้นที่เป้าหมายอย่างเหมาะสมซึ่งต่างจากในอดีตที่ไม่มีกลไกที่จะประกันได้ว่างบประมาณที่จัดสรรลงไปในนั้นไปถึงพื้นที่เป้าหมาย รัฐบาลอังกฤษยังได้กำหนดนโยบายสำหรับชุมชนเพื่อมุ่งสู่การแก้ปัญหาที่หลากหลายในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่มีขนาดเล็ก มี ๑,๐๐๐ ถึง ๔,๐๐๐ ครัวเรือน ในปี ๒๕๔๑ มีการใช้ข้อมูลในเรื่องเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่เล็ก ๆ เพื่อติดตามผลการใช้การพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนของการใช้งบประมาณ

จากประสบการณ์ของการใช้รูปแบบของการพัฒนาเชิงพื้นที่ในประเทศอังกฤษสามารถสรุปสิ่งที่สำคัญได้ ดังนี้

เหตุผลของการพัฒนาเชิงพื้นที่

๑. เนื่องจากมีพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่มีความเหมือนกันและมีปัญหาบางเรื่องโครงการที่มุ่งเน้นไปที่พื้นที่ภายใต้ความกดดันที่คนในพื้นที่นั้นมีต่อรัฐมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ การใช้การพัฒนาเชิงพื้นที่จึงมีความเหมาะสม

๒. การมีปัญหาค้ำจุนกัน ซ้ำซ้อนกันในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ซึ่งต้องมีการดำเนินการเพิ่มขึ้นเป็นการเฉพาะ

๓. ความแตกต่างอย่างชัดเจนของพื้นที่ที่เพิ่มขึ้น และจะแย่งชิงถ้าคงอยู่ด้วยกัน การพิจารณาถึงวิธีการที่เพิ่มพิเศษจึงจำเป็นและการมีเหตุผลที่สำคัญทางด้านสังคมและการเมืองที่ต้องได้รับการพิจารณาเฉพาะจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บางแห่ง

๔. เนื่องจากการให้ความสำคัญกับปัญหาหรือประชาชนที่มักถูกละเลย ถ้าทรัพยากรในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ได้รับการพิจารณาเฉพาะก็จะเป็นเรื่องที่มากกว่าการนำทรัพยากรนั้นไปใช้โดยทั่วไปแบบเท่าเทียมกัน เพราะบางพื้นที่มีความต้องการและจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรนั้นมากกว่า

๕. การเน้นที่กิจกรรมในพื้นที่เล็ก ๆ ภายใต้ขอบเขตที่ไม่กว้างขวางนักก็จะทำให้เกิดผลกระทบที่ดีกว่า

๖. การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีความแตกต่างจากโครงการในระดับประเทศ เพราะมักจะเน้นการเริ่มต้นจากฐานรากซึ่งจะให้ความสำคัญกับการทำงานแบบเป็นหุ้นส่วนอันจะมีผลต่อการระบุปัญหาที่เหมาะสมและนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างดี

๗. โครงการในชนบทอาจนำไปสู่การเพิ่มความมั่นใจ และความสามารถที่จะมีส่วนร่วมในชุมชน

๘. โครงการการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สำเร็จจะดำเนินการในพื้นที่ต้นแบบและในที่สุดก็นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการดำเนินการทางนโยบาย

สิ่งที่ท้าทายของการพัฒนาเชิงพื้นที่

๑. ประชาชนผู้ด้อยโอกาสบางกลุ่มจะไม่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ด้อยโอกาสนั้นและมักจะถูกกลืนจากโครงการเป้าหมายซึ่งก็จะเป็นเรื่องที่ได้แย้งกันว่า กลุ่มหรือประชาชนควรจะได้รับการคำนึงถึงมากกว่าเชิงพื้นที่

๒. นโยบายที่ให้ความสำคัญกับพื้นที่อาจไม่เป็นธรรมในพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งจะไม่อยู่ในโครงการนั้น แม้ว่าบางครั้งจะมีความต้องการคล้ายกัน

๓. การพัฒนาเชิงพื้นที่อาจเป็นการระบุปัญหาที่ผิดพลาดได้ในบางพื้นที่เช่นเรื่องของอาชญากรรมหรือการว่างงาน

๔. ปัญหาบางปัญหาเกิดขึ้นในระดับประเทศ ดังนั้น การดำเนินการควรจะอยู่ในระดับประเทศ

๕. โครงการเชิงพื้นที่อาจนำมาสู่ความต้องการที่จะทำในระดับประเทศมากกว่าโดยผ่านนโยบายเฉพาะ

๖. การดำเนินการที่ใช้ในพื้นที่ควรจะทำให้เล็กลงเพื่อแก้ปัญหาเนื่องจากการแทรกแซงโดยกระบวนการอาจนำมาสู่ความไม่พึงปรารถนามากกว่าเป็นเรื่องดี

๗. มีการโต้แย้งว่าข้อมูลในพื้นที่เล็ก ๆ และความรู้ในเรื่องของสิ่งใดที่ไม่ได้รับการดูแลนั้นอาจจะยังไม่เหมาะสมเพียงพอที่จะเกิดการตัดสินใจว่าพื้นที่ใดก็จะเป็นพื้นที่เป้าหมายก็ได้

ตารางที่ ๑ : ตัวอย่างการนำกระบวนการพัฒนาเชิงพื้นที่ไปใช้ของประเทศต่าง ๆ

ประเทศ หัวข้อ	สาธารณรัฐ อุซเบกิสถาน	ยูเครน	บอสเนียและ เฮอร์เซโกวีนา	สาธารณรัฐ ทาจิกิสถาน	สาธารณรัฐ ไครเมีย	สาธารณรัฐเคนยา	สาธารณรัฐอิสลาม อัฟกานิสถาน
ประเด็น เชิงพื้นที่	■ แก้ปัญหาความยากจน ■ ยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่	■ การจัดการภัยพิบัติ ■ การฟื้นคืนสู่สภาพปกติและการพัฒนาหลังกรณีเซอร์โนบิล ■ การพัฒนาและบูรณาการเพื่อป้องกันอาชญากรรม ■ การดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อม ■ ความเสมอภาคทางเพศ	■ การจัดการความขัดแย้ง ■ การฟื้นฟูพื้นที่ ■ การเงินฐานรากเพื่อการลงทุน	■ การพัฒนาและการฟื้นฟูสวนสาธารณะ ■ การจัดการน้ำสำหรับประชาชน ■ การบริการด้านสุขภาพหลังจากสงคราม	■ การบริการสาธารณะด้านระบบการบริการน้ำในชนบท ■ การพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์	■ ป้องกันการใช้แรงงานเด็ก	■ การพัฒนาชุมชนเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน

ประเทศ หัวข้อ	สาธารณรัฐ อุซเบกิสถาน	ยูเครน	บอสเนียและ เฮอร์เซโกวีนา	สาธารณรัฐ ทาจิกิสถาน	สาธารณรัฐ โครเอเชีย	สาธารณรัฐเคนยา	สาธารณรัฐอิสลาม อัฟกานิสถาน
วิธีการ	■ ใช้แนวทาง การพัฒนา แห่งสหประชา	■ นโยบายจาก ส่วนกลาง ■ การตัดสินใจ ด้วยการใช้ธรร มาภิบาลท้องถิ่น ■ เครือข่ายใน การพัฒนา ความรู้ ■ ใช้เครือข่ายใน การผลักดัน การ เปลี่ยนแปลง นโยบายและ กฎหมาย ตลอดจน กระบวนการ นำไปใช้ใน ระดับชุมชน	■ เลือกพื้นที่นำ ร่อง ■ สร้าง เครือข่าย ■ ให้ความรู้ ■ คำนคว้าวิจัย ควบคู่ ■ ให้ข้อมูลทาง เทคนิค	■ ค้นหาความ ต้องการ ■ จัดทำแผน โดยการรับ ฟังความ คิดเห็นของ ประชาชน	■ สร้างวิสาหกิจ ชุมชนที่ได้รับ อนุญาตในการ ดำเนินการ เรื่องน้ำ ■ ใช้การเสวนา	■ ค้นหาข้อมูล ■ ปรีक्षाผู้นำ ชุมชน ■ ระบุ ผู้ร่วมงาน ■ ตั้งกรรมการ ■ เยาวชนมี ส่วนร่วมใน โครงการ	■ ดำเนินการใน หมู่บ้านและ ชุมชน ■ ให้เงิน สนับสนุนการ ทำงานแทน การผ่าน ท้องถิ่น

ประเทศ หัวข้อ	สาธารณรัฐ อุซเบกิสถาน	ยูเครน	บอสเนียและ เฮอร์เซโกวีนา	สาธารณรัฐ ทาจิกิสถาน	สาธารณรัฐ ไครเมีย	สาธารณรัฐเคนยา	สาธารณรัฐอิสลาม อัฟกานิสถาน
เครือข่ายที่ร่วม ดำเนินการ	■ กลุ่มทำงานร่วม ■ ผู้แทน อปท. ■ ภาควิชาการ ■ สถาบันวิจัย ■ ภาคประชาสังคม	■ ผู้เชี่ยวชาญ ■ นักกิจกรรม ■ ผู้กำหนดนโยบาย ■ เจ้าหน้าที่รัฐระดับภาคและท้องถิ่น ■ การทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ภูมิภาคและท้องถิ่น ■ เครือข่ายการพัฒนาความรู้	■ รัฐ ท้องถิ่น และนักธุรกิจ	■ ชุมชน	■ ชุมชน ■ ท้องถิ่น ■ คณะกรรมการเสริมสร้างการพัฒนาและความมั่นคงของมนุษย์	■ ชุมชน ■ องค์กรต่างๆ	■ ชุมชน

ประเทศ หัวข้อ	สาธารณรัฐ อุซเบกิสถาน	ยูเครน	บอสเนียและ เฮอร์เซโกวีนา	สาธารณรัฐ ทาจิกิสถาน	สาธารณรัฐ ไครเมีย	สาธารณรัฐเคนยา	สาธารณรัฐอิสลาม อัฟกานิสถาน
ผลการ ดำเนินการ	■ รัฐบาลใช้เป็นตัวอย่างในการขับเคลื่อนต่อ	■ ปฏิรูปนโยบาย	■ เพิ่มรายได้ทางภาษีของท้องถิ่น ■ ปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ■ ความสามารถในการลงทุนต่อเนื่องและฐานภาษี ■ มีงบประมาณเพิ่มขึ้นการพัฒนาสังคม	■ ประชาชนมีความพึงพอใจว่าชีวิตดีขึ้น	■ การก่อตั้งสมาคมองค์กรชุมชน	■ เป็นนโยบายชาติ ■ พัฒนาชุมชน ■ เครือข่ายเข้มแข็ง	■ การพัฒนาในระดับอำเภอที่เชื่อมกับรัฐบาลกลาง

ส่วนที่ ๓

การดำเนินงานพัฒนาโดยยึดพื้นที่เป็นหลักในประเทศไทย

ส่วนที่ ๓ การดำเนินงานพัฒนาโดยยึดพื้นที่เป็นหลักในประเทศไทย

๓.๑ แผนแม่บทชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้ส่งเสริมให้จัดทำแผนชุมชนโดยมีการประเมินคุณภาพมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยมีแนวความคิดเกี่ยวกับแผนแม่บทชุมชน ดังนี้

๓.๑.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนชุมชน

การให้ชาวบ้านในหมู่บ้านและชุมชนจัดทำแผนชุมชนเพื่อพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนของตนเอง มีแนวคิดหลักการที่สำคัญ ดังนี้

๑) แนวคิดจากปรัชญาพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นสากลที่บอกว่าชาวบ้านมีศักยภาพสามารถพัฒนาตนเองได้ถ้าให้โอกาส และการพัฒนาต้องเริ่มต้นที่ชาวบ้าน

๒) แนวคิดจากหลักการพัฒนาชุมชน คือ การมีส่วนร่วม การพึ่งตนเอง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการรับผิดชอบต่อชุมชนของตนเอง

๓) แนวคิดในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง คือ การให้ชุมชนได้มีกระบวนการในการจัดการชุมชนและมีการเรียนรู้ร่วมกันในกระบวนการชุมชน

๔) แนวคิดในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง คือ การสร้างพลังชุมชนและใช้พลังชุมชนในการพัฒนาชุมชน

๕) แนวคิดที่ว่าไม่มีใครรู้ปัญหาชุมชนเท่าคนในชุมชน ดังนั้น การแก้ปัญหาชุมชนจึงเริ่มจากชุมชน การให้การสนับสนุนของภาครัฐจะต้องมีลักษณะเป็น Bottom-up ไม่ใช่ Top-down

๓.๑.๒ นิยาม “แผนแม่บทชุมชน”

แผนแม่บทชุมชน หมายถึง แผนที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชน เป็นแผนชีวิต แผนยุทธศาสตร์ ที่กำหนดเป้าหมายว่า “ชุมชนจะไปทางไหน และจะไปให้ถึงที่นั่นได้อย่างไร” ไปด้วยกัน ไปพร้อมกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างไป ดังนั้น คนในชุมชนจึงต้องทำแผนร่วมกัน เพราะเป็นแผนของชุมชนไม่ใช่ของผู้ใด เป็นระบบการเรียนรู้ที่เรียนไปด้วยทำแผนไปด้วย การจัดทำแผนชุมชนจึงเป็นกระบวนการที่ใช้เวลาจากนั้นจึงเป็นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ทำให้เกิดผลต่อชีวิตชุมชน ทำให้ชุมชนพัฒนาไปสู่การพึ่งตนเอง อันเป็นเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้

๓.๑.๓ กระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชน

กระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชนมีหลักการที่สำคัญ คือ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ชาวบ้านเป็นเจ้าของ ทำการพัฒนาให้เป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงของชุมชนท้องถิ่น โดยรวมพลังของผู้คนในชุมชนประสานเข้ากับการสนับสนุนจากภายนอกภาค ความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน

๓.๑.๔ กระบวนการจัดทำแผนชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำแผนชุมชนไว้ ๕ ขั้นตอน (กรมการพัฒนาชุมชน, ๒๕๕๑) ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ เตรียมความพร้อมชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้นำชุมชน ผู้แทนคุ้มบ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ผู้แทนกลุ่ม/องค์กรชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้

- ๑) ทีมงานระดับชุมชนมีความพร้อมและมีแนวทางในการจัดกระบวนการแผนชุมชน
- ๒) ผู้นำชุมชนตระหนักถึงความสำคัญและสามารถระบุความจำเป็นในการจัดกระบวนการแผนชุมชน
- ๓) ผู้นำชุมชนกำหนดแผนปฏิบัติการและยอมรับพร้อมมีส่วนร่วมในกระบวนการแผนชุมชนประเด็นการเรียนรู้
- ๔) เป้าหมายของการทำงานเพื่อชุมชน และความสำคัญของประชาชนทุกคนในการทำงานเพื่อชุมชน

๕) สถานการณ์ของชุมชนได้รับการระบุอย่างตรงจุด

๖) สถานการณ์การทำงานจากภาครัฐได้เข้ามามีส่วนร่วม

๗) ชุมชนได้รับทราบแนวความคิดการจัดกระบวนการแผนชุมชน

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูลเรียนรู้ตนเองและชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้นำชุมชน ผู้แทนคุ้มบ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ผู้แทนกลุ่ม/องค์กรชุมชน ตัวแทนครัวเรือน ประชาชนในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้

๑) ชุมชนได้เรียนรู้ข้อมูลของตนเอง ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล แยกแยะทุนทางสังคม และสภาพปัญหา

๒) ชุมชนได้วิเคราะห์สาเหตุปัญหาและจัดลำดับความต้องการของชุมชน

๓) ชุมชนแยกแยะศักยภาพที่มีอยู่และสภาพปัญหาที่เป็นแนวโน้มซึ่งกำลังเกิดขึ้นกับชุมชน

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนา

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้แทนหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ผู้แทนกลุ่ม/องค์กรชุมชน และประชาชนในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชนกำหนดเป้าหมายว่าจะพัฒนาไปเป็นชุมชนแบบไหนในอนาคต พร้อมทั้งกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาตามศักยภาพของชุมชน

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดแผนงานโครงการพัฒนาชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้นำชุมชน ผู้แทนหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ผู้แทนกลุ่ม/องค์กรชุมชน และประชาชนในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชนมีแนวทางในการพัฒนาชุมชนสู่การเป็นชุมชนที่ปรารถนา

ขั้นตอนที่ ๕ การปฏิบัติตามแผนชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย คือ คณะกรรมการบริหารชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หน่วยงานสนับสนุนการพัฒนาในพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามแผนชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

การจัดทำแผนชุมชนทั้ง ๕ ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น เป็นแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้ศึกษาค้นคว้าจากกรณีศึกษาแผนชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมกระบวนการแผนชุมชน ทั้งนี้ อาจปรับให้เข้ากับบริบทล้อมรอบหรือภูมิสังคมแต่ละพื้นที่ได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการดำเนินงานนั้น ๆ ดังนี้

- ๑) ปัจจุบันเราอยู่จุดไหน โดยการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
- ๒) เราต้องการไปสู่จุดไหน โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ ตำแหน่ง และทิศทาง
- ๓) เราจะไปสู่จุดนั้นได้อย่างไร โดยแนวทางแก้ไขและการมีแผนยุทธศาสตร์
- ๔) เราจะต้องทำอะไรเพื่อไปถึงจุดนั้น โดยการแปลงแผนยุทธศาสตร์สู่กิจกรรม/โครงการ
- ๕) ลงมือทำยื่นขอรับการสนับสนุนต่อหน่วยงานและติดตามประเมินผล

๓.๑.๕ การประเมินคุณภาพแผนชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำระบบฐานข้อมูลการประเมินคุณภาพแผนชุมชน โดยให้จังหวัดเป็นผู้บันทึกข้อมูลผลการประเมินคุณภาพเมื่อพื้นที่มีการปรับปรุงแผน ผ่านทางระบบเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลกลาง www.cdd.go.th ซึ่งเป็นระบบออนไลน์แบบเรียลไทม์ กรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ จำนวน ๖ ตัวชี้วัด ดังนี้

๑) ใช้ข้อมูลพื้นฐาน จปฐ. กชช. ๒ค และหรือข้อมูล บัญชีรับ-จ่ายครัวเรือน ร่วมในการวิเคราะห์และจัดทำแผนชุมชนร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป

๒) ตัวแทนครัวเรือนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนมากกว่าร้อยละ ๗๐ ของครัวเรือนทั้งหมด

- ๓) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนตั้งแต่ต้น
- ๔) มีแผนชุมชนเป็นลายลักษณ์อักษร
- ๕) มีกระบวนการชุมชนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแผนงาน/โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข
- ๖) มีกิจกรรมพึ่งตนเอง (ทำเอง) อย่างน้อยร้อยละ ๓๐ ของกิจกรรมในแผนชุมชน และมีการนำไปปฏิบัติได้จริงร้อยละ ๓๐ ของกิจกรรมพึ่งตนเอง

๓.๒ การวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Collaborative Research)

๓.๒.๑ การนำแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่มาใช้ในประเทศไทยโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยได้นำแนวคิดระบบงบประมาณเชิงพื้นที่ (Area-Based Budgeting (ABB) และงาน “งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่” ภายใต้ชื่อย่อว่า ABC (Area-Based Collaborative Research) มาใช้ในประเทศไทยหลายปี (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ,2559) ด้วยเหตุผลคือการบริหารราชการแผ่นดินของไทยที่ผ่านมา เป็นการบริหารที่เน้นให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ในปัจจุบันประเทศไทยบริหารประเทศภายใต้ ๒๐ กระทรวง แต่ละกระทรวงมีหน้าที่และกระบวนการบริหารงานที่แตกต่างกัน ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย การทำงานของกระทรวงตามภารกิจเหล่านี้ เป็นการทำงานตาม function แต่การบริหารราชการแผ่นดินในทุกประเทศทั่วโลกมีหน่วยบริหารงานของรัฐอีกประเภทหรือเรียกว่า หน่วยท้องถิ่น ซึ่งจะดูแลใกล้ชิดประชาชนในพื้นที่มากกว่าหน่วย function ยิ่งประเทศใหญ่เท่าไร หน่วยท้องถิ่น หรือ area ยิ่งต้องมีบทบาทมากขึ้น เพื่อดูแลประชาชนให้ทั่วถึง โดยเฉพาะในปัญหาที่กระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนโดยตรง

สำหรับประเทศไทย เรามีหน่วยงานที่บริหารเชิงพื้นที่แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือหน่วยงานภูมิภาค และหน่วยปกครองท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่แท้จริงในการขับเคลื่อนการสร้างเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ คือ ทั้งหน่วยภูมิภาคและท้องถิ่นมีอำนาจและความยืดหยุ่นในการตัดสินใจที่จำกัด ทำให้ไม่สามารถดูแลประชาชนได้อย่างที่ควรจะเป็น โครงการพัฒนาต่าง ๆ ส่วนใหญ่จึงยังถูกกำหนดจากส่วนกลาง โดยกรมต่าง ๆ มากกว่าฟังเสียงของประชาชนที่เดือดร้อนในพื้นที่ นอกจากนี้ เพื่อเป็นทั้งกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลการใช้งบประมาณแผ่นดิน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตนเอง การสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาล การควบคุมพฤติกรรมนักรบการเมืองโดยประชาชนในพื้นที่ และการบูรณาการการทำงานของหน่วย function และหน่วย area ที่อยู่ในพื้นที่ร่วมกัน

ระบบงบประมาณเชิงพื้นที่ (Area-Based Budgeting : ABB)เป็นแนวคิดของการทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม (participatory budgeting) ซึ่งมีการเริ่มทำครั้งแรกที่ประเทศบราซิลในระดับเมือง และต่อมาได้ขยายไปในหลายประเทศทั่วโลก

“การจัดระบบงบประมาณแบบนี้จะเอื้อต่อการฟังเสียงคนข้างล่างเป็นสำคัญ ทำให้การตั้งโจทย์ปัญหาจากคนและหน่วยงานในพื้นที่ การหาทางแก้ปัญหาอาจเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยพื้นที่กับหน่วยฟังก์ชัน เห็นทางออกที่คนในพื้นที่มาเห็นว่าเหมาะสมกับบริบทที่เป็น มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ แต่ในขณะเดียวกันพื้นที่ก็ต้องดำเนินอยู่ในกรอบทิศทางหลักของประเทศตามนโยบายที่กำหนดจากส่วนบนด้วย จะทำให้ประเทศขับเคลื่อนโดยที่ Bottom up มาเจอกับ Top-Down เพราะประเทศต้องมีการทำงานทั้งสองแบบ”

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อน คือ กระบวนการทำแผนพัฒนาจังหวัดที่ต้องสามารถดึงประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมเชิงรุก และจะใช้ข้อมูลความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยให้สามารถริเริ่มแผนงานโครงการที่จะสามารถแก้ปัญหาให้คนในพื้นที่ได้จริง โดย สกว. ได้เสนอให้การทำงานชุดนี้มีเจ้าภาพหลัก ๆ ได้แก่ (๑) กระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะต้องเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดกระบวนการทำแผน โดยได้เสนอให้กระทรวงมหาดไทยทำทีม ทีมละ ๖ - ๗ คน จำนวน ๑๒ - ๑๕ ทีม เพื่อทำงานประกบกับกลุ่มจังหวัด เป็นทีมจัดการที่ช่วยควบคุมคุณภาพ ดูกระบวนการทำงาน เป็นการต่อข้อมูลขึ้นมาและเชื่อมต่อกับส่วนกลาง (๒) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) จะต้องมียุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงขบวนการภาคประชาชนหรือทำร่วมกับภาคประชาชนที่เข้มแข็ง ทำกันเป็นเครือข่าย (๓) ส่วนของการสร้างข้อมูลและความรู้มารองรับ ซึ่งตรงนี้จะสัมพันธ์กับ สกว. ซึ่งเป็นองค์กรสร้างความรู้จากงานวิจัย

การดำเนินงานในปัจจุบัน กระทรวงมหาดไทยเริ่มดำเนินการตามแผนนี้บ้างแล้ว มีการเตรียมพื้นที่ ในส่วนของสำนักงบประมาณได้มีการเสนอแผนปรับโครงสร้างใหม่ของสำนักงบประมาณ ให้มีสำนักงบประมาณเขตเพื่อดูแลการจัดทำงบประมาณจังหวัดให้ใกล้ชิดขึ้น มีการทำเอกสารข่าวคาดเดาเป็นรายจังหวัด และได้เริ่มมีการเปิดเผยข้อมูลงบประมาณรายจังหวัดแล้ว ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๘ นับเป็นความก้าวหน้าที่สำคัญ ซึ่งน่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงระบบงบประมาณ เพราะระบบงบประมาณนี้จะเปิดเผยข้อมูล และเป็นการเพิ่มอำนาจให้ประชาชน เพราะกระบวนการตัดสินใจเรื่องงบประมาณจะเข้าไปใกล้ประชาชนมากขึ้น อย่างน้อยในระยะ ๑๐ ปี ประชาชนจะมีความรู้เรื่องงบประมาณและมีข้อมูลมากขึ้น และเห็นข้อมูลภายในจังหวัดของตัวเอง และเห็นข้อมูลของจังหวัดอื่น ๆ จะเกิดการเปรียบเทียบข้อมูลกันและกัน นอกจากนี้ ยังจะทำให้ประชาชนสามารถตรวจสอบนักการเมืองผู้แทนที่ตนเลือกเข้าไปว่าสามารถ ทำหน้าที่ตัวแทนของราษฎรในจังหวัดได้มากน้อยเพียงไรอีกด้วย อันจะเป็นการปูพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยที่แข็งแกร่งจากข้างล่างขึ้นมา

ส่วน สกว. ได้ทำงาน “งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่” ภายใต้ชื่อย่อว่า ABC (Area-Based Collaborative Research) เริ่มในปี ๒๕๔๘ และได้ริเริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อปี ๒๕๕๐ เน้นเรื่องการแก้ปัญหาความยากจน ในปี ๒๕๕๓ เป็นต้นมามีกลไกมหาวิทยาลัย ที่เกิดระบบการเชื่อมต่อ ระหว่างจังหวัดกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่ ทำให้มหาวิทยาลัย เป็นที่ปรึกษา เป็นผู้ผลิตข้อมูลความรู้ในการทำงานของพื้นที่ได้ นอกจากนี้งาน ABC มีการดำเนินงานมาได้ประมาณ ๑๐ ปี ในกระทรวงมหาดไทยได้นำแนวคิด Area-Based Collaborative approach ไปใช้ในการบริหารงาน เกิดการยกระดับการทำงานของนักพัฒนาเอกชนและภาคประชาชน เกิดความตื่นตัวทั้งในภาคชุมชนและหน่วยงานรัฐในการใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผน มหาวิทยาลัยหลายแห่งมีการปรับตัวและปรับโครงสร้างเพื่อรับโจทย์จากพื้นที่มา เป็นโจทย์ของการทำงานวิจัยและบริการวิชาการ

จากบทเรียนของการทำงาน ABC ดังกล่าว และพบว่าความจำเป็นของการจัดโครงสร้างระบบที่จะต้องรองรับการทำงานพัฒนา พื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างด้านกำลังคน โครงสร้างด้านความรู้ และโครงสร้างด้านงบประมาณ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ABC to ABB งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่สู่ การปฏิรูปงบประมาณของประเทศ. ประชาคมวิจัย ฉบับที่ : 123 หน้าที่ : 70 05 มกราคม 2559 http://www.trf.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=8807:abc-to-abb&catid=337&Itemid=498)

๓.๒.๒ แนวคิด ABC : การวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Collaborative Research)

ABC ย่อมาจาก Area-Based Collaborative Research เป็นรูปแบบใหม่ของการจัดการงานวิจัยเพื่อสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ริเริ่มขึ้น และได้ทดลองอย่างน้อย ๑๗ จังหวัดทั่วประเทศ ผลของการดำเนินงานพบว่า เกิดผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบหลายระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำให้เกิดระบบบูรณาการทรัพยากรและความร่วมมือในจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ผลกระทบที่เป็นรูปธรรม คือ มีครัวเรือนที่สามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้จนสามารถปลดหนี้สินได้จำนวนมาก

การทำงานที่เน้นพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area based) เป็นแนวคิดในการทำงานที่ได้มีการพูดกันมานานตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๘ ที่จะช่วยเสริมการทำงานที่ยึดเอาภารกิจเป็นตัวตั้ง (Function based) เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าในการสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมานี้แนวคิดนี้ยังขาดเครื่องมือ กระบวนการและแนวทางในการทำงานเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

บทเรียนจากการดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาสังคมและสุขภาวะของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ดำเนินการใน ๑๗ จังหวัด ได้ค้นพบรูปแบบ (Model) การทำงานที่ประกอบด้วย เครื่องมือ กระบวนการ และแนวทางการทำงานที่สำคัญนี้

๑. เครื่องมือการทำงานที่สำคัญ คือ บัญชีครัวเรือนและแผนชุมชน

๒. กระบวนการทำงานที่สำคัญ คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้และกระบวนการจัดการความสัมพันธ์

๒.๑ กระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน เพื่อให้เข้าใจความหมายของข้อมูลบัญชีครัวเรือน อันจะนำไปสู่การคิดหาทางออกร่วมกันเกิดเป็นแผนชุมชนที่มีข้อมูลสนับสนุน

๒.๒ กระบวนการจัดการความสัมพันธ์ หมายถึง การสานสร้างความสัมพันธ์แนวราบระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งฝ่ายชุมชน ท้องถิ่น ท้องที่ วิชาการ ส่วนราชการต่าง ๆ ในจังหวัด จนถึงผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อให้เกิดท่าทีการทำงานที่ไว้วางใจและสามารถเสริมพลังกันได้

๓. แนวทางการทำงานที่สำคัญ คือ

๓.๑ การสร้างทีมงานในส่วนกลาง อันประกอบด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ร่วมกับการสนับสนุนด้านวิชาการ จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ทำหน้าที่กำหนดทิศทางและนโยบายเพื่อสนับสนุนการบูรณาการความร่วมมือ และทำหน้าที่กระตุ้นหนุนเสริมจังหวัด/พื้นที่ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนา

๓.๒ การสร้างทีมงานภาคประชาชนในจังหวัด ร่วมกับทีมงานจากภาคีส่วนราชการทั้งท้องถิ่น ภูมิภาค วิชาการ และส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งมีจุดสำคัญคือการพยายามให้ทีมภาคประชาชนต้องคิดและวางแผนการขับเคลื่อนงานเองให้มากกว่าที่หน่วยงานรัฐจะเป็นผู้ทำ ให้ ในการนี้ จำเป็นต้องมีการจัดโครงสร้างทีมงานตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล ลงไปถึงหมู่บ้านเพื่อสนับสนุนการจัดเก็บข้อมูลบัญชีครัวเรือนและ การสร้างกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการทำแผนชุมชน

๓.๓ การจัดเก็บข้อมูลบัญชีครัวเรือน โดยเจ้าของครัวเรือนเป็นผู้บันทึกและจัดเก็บรายการรายรับ - รายจ่ายเองและมีทีมงานหรือวิทยากรทำหน้าที่ในการรวบรวมบัญชีครัวเรือน ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อนำไปบันทึกลงในโปรแกรมประมวลผลข้อมูลที่ อบต./เทศบาล ในขั้นตอนนี้ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีทรัพยากรในการจัดพิมพ์แบบบันทึกบัญชีครัวเรือน และการจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อบันทึก ซึ่งจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ข้อมูลเหล่านั้นเพื่อใช้ในการวางแผนและจัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาของครัวเรือนในพื้นที่ด้วย

๓.๔ การจัดเวทีเรียนรู้ร่วมกันในระดับหมู่บ้านและตำบลจากข้อมูลบัญชีครัวเรือน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ถึงปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหา ไปจนถึงการเรียนรู้เพื่อค้นหาทางเลือกในการแก้ปัญหา เป็นกระบวนการสำคัญในการทำให้ครัวเรือนเข้าใจสาเหตุของปัญหาและสามารถริเริ่มการแก้ปัญหาได้เองตั้งแต่ระดับครัวเรือนและชุมชนขึ้นมา ทำให้เกิดกระบวนการวางแผนจากล่างขึ้นบนที่สะท้อนปัญหาและความต้องการที่แท้จริงได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการหมู่บ้านและสภาองค์กรชุมชนควรร่วมกันสนับสนุนการทำให้ เกิดเวทีเรียนรู้สำหรับชุมชน ซึ่งจะเป็นการประสานความร่วมมือให้เกิดความสามัคคีในระดับหมู่บ้านด้วย

๓.๕ การจัดทำข้อเสนอในการแก้ปัญหาทั้งในส่วนที่ครัวเรือนจะดำเนินการเอง จะทำร่วมกันเป็นกลุ่ม จะขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมด้วย และที่จะขอให้ส่วนราชการช่วยเหลือเหล่านี้จะถูกประมวลขึ้นเป็นแผนชุมชน น้ำหนักของแผนชุมชนนี้ขึ้นอยู่กับน้ำหนักของข้อมูลที่สนับสนุน ซึ่งอาจเพิ่มข้อมูลอื่นๆนอกเหนือจากข้อมูลบัญชีครัวเรือนได้

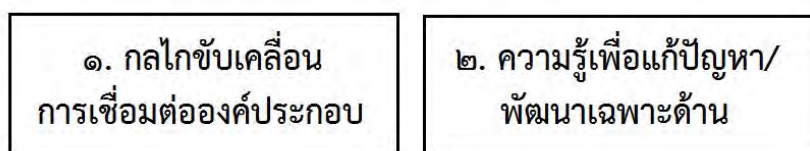
๓.๖ การเจรจาภาคีเพื่อร่วมสนับสนุนทรัพยากรตามโครงการในข้อเสนอแผนชุมชน เพื่อให้เกิดการจัดสรรงบประมาณทั้งของส่วนราชการตามภารกิจ ของจังหวัด ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และงบตามนโยบายพิเศษอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงที่สะท้อนผ่านแผนชุมชน ขั้นตอนนี้เป็นการทำ demand - supply matching

ผลลัพธ์ในภาพรวมที่เกิดขึ้นคือกระบวนการบูรณาการทรัพยากรในจังหวัด (Supply) เพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชน (demand)

การดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะใน ข้อ ๓.๒ จะส่งผลต่อการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน/ชุมชน และนักพัฒนาเอกชน ตลอดจนส่วนราชการต่าง ๆ ในการร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัด เกิดเป็นกลไกที่สามารถบูรณาการทรัพยากรและความร่วมมือได้ เป็นการแก้ปัญหาต่างคนต่างทำ หรือสภาพ “เครื่องหลุด” ให้กลับเข้ามาประกอบกันและเคลื่อนไปด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพการทำงานในส่วนนี้จึงสำคัญมาก เปรียบเสมือนการประกอบส่วนของหัวรถจักรที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาในจังหวัด

ทั้งนี้ การนำแนวคิด เครื่องมือ กระบวนการ และขั้นตอนนี้ไปทดลองดำเนินการในจังหวัดต่างๆ ควรให้จังหวัดจัดทำเป็นโครงการ เพื่อให้มีการกำหนดตัวบุคคลจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่จะเข้ามาร่วมกันทำงานมีการออกแบบการทำงานร่วมกัน สามารถกำหนดระยะเวลาและผลที่คาดว่าจะได้รับ กำหนดบทบาทและจังหวะก้าวในการทำงานร่วมกัน ทั้งในเรื่องของการสนับสนุนการจัดเก็บให้ได้มาซึ่งข้อมูลบัญชีครัวเรือน การประมวลผล การจัดเวทีเรียนรู้ การค้นหาทางเลือก การจัดทำแผนชุมชนไปจนถึงการประสานทรัพยากรจากภาคส่วนต่าง ๆ มาร่วมสนับสนุนโครงการตามแผนชุมชน

องค์ประกอบ ๒ ส่วน ของงาน ABC

ภาพที่ ๕ : องค์ประกอบ ๒ ส่วน ของงาน ABC

องค์ประกอบอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญของงาน ABC คือส่วนที่เป็นการเติมความรู้ข้อมูลเพื่อการแก้ปัญหาเฉพาะด้าน เป็นงานวิจัยประเภทที่นักวิชาการเป็นผู้ดำเนินการเป็นหลักเนื่องจากต้องการความชำนาญเฉพาะทาง อาทิ เทคโนโลยีด้านการเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การจัดการน้ำ ระบบสารสนเทศ การพัฒนาเด็กและการศึกษา เป็นต้น การเชื่อมต่องานวิจัยประเภทนี้ให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ต้องไปต่อกับกลไกพัฒนาพื้นที่ที่เกิดจากกระบวนการวิจัยประเภทแรกข้างต้น และใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิด “ปฏิบัติการร่วมกันโดยใช้ความรู้”

กรณีตัวอย่างความสำเร็จ ได้แก่ การทำงานร่วมกันของนักวิจัยกับกลุ่มเกษตรกร/ผู้ผลิตในเรื่องของพริกปลอดภัยที่จังหวัดชัยภูมิ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อการจำหน่ายโดยกลุ่มเกษตรกรที่จังหวัดชัยนาท การลดต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดที่จังหวัดพะเยาและพิษณุโลก การลดต้นทุนปุ๋ยที่จังหวัดพิษณุโลก การยืดอายุการรักษาคุณภาพเงาะเพื่อการส่งออกที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น

ภาพที่ ๖ : การทำงานร่วมกันของนักวิจัยกับกลุ่มเกษตรกร/ผู้ผลิต
ในเรื่องของพริกปลอดภัยที่จังหวัดชัยภูมิ

๓.๒.๓ เป้าหมาย

๑. เป้าหมายปลายทางคือ การบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ที่เห็นผลเป็นรูปธรรม อาทิ การปลดหนี้ การเพิ่มรายได้ ครอบครัวอบอุ่น ความสามัคคีในชุมชน ชุมชนและสังคมเข้มแข็ง

๒. เป้าหมายเชิงอุดมการณ์ คือ

๒.๑ การสร้างเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นปฏิบัติบูชาแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๒.๒ การสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูลและความรู้ในการตัดสินใจ

๒.๓ การสร้างกระบวนการประชาธิปไตยฐานราก ที่ประชาชนตระหนักในสิทธิหน้าที่และมีส่วนร่วมในการบริหารการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาพื้นที่ของตน

๒.๔ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน

๓. เป้าหมายเชิงระบบ คือ

๓.๑ ระบบและกลไกบูรณาการทรัพยากรและความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาจังหวัด

๓.๒ ระบบข้อมูลที่ได้มาจากชุมชน/หมู่บ้านและเชื่อมโยงสู่การวางแผนและพัฒนาพื้นที่

๓.๒.๔ ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

๑. ระดับครัวเรือน

๑.๑ จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมการทำบัญชีครัวเรือนในโครงการของจังหวัด

๑.๒ จำนวนครัวเรือนที่สามารถลดและ/หรือปลดหนี้ได้ และครัวเรือน

ต้นแบบ

๒. ระดับหมู่บ้าน

๒.๑ จำนวนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และหมู่บ้านต้นแบบ

๒.๒ การจัดเวทีเรียนรู้จากข้อมูลบัญชีครัวเรือนที่มีคุณภาพ

๒.๓ การนำข้อมูลมาใช้ในการทำแผนชุมชนที่มีคุณภาพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ

๓๐ ของหมู่บ้านในแต่ละจังหวัด

๒.๔ การเกิดขึ้นของผู้นำใหม่ในชุมชน

๓. ระดับตำบล

๓.๑ ฐานข้อมูลบัญชีครัวเรือนที่ อปท. และระบบข้อมูลระดับตำบลเพื่อใช้

ในการวางแผนพัฒนาตำบล

๓.๒ สัดส่วนของโครงการตามแผนชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

จากท้องถิ่น และจากแหล่งอื่น

๓.๓ จำนวนตำบลเข้มแข็งเป็นตำบลต้นแบบ

๔. ระดับจังหวัด

๔.๑ การยกระดับการแก้ปัญหาของพื้นที่ทั้งด้านอาชีพ/เศรษฐกิจ ด้าน

ทรัพยากร ด้านสังคม

๔.๒ การมีทีมวิทยากรกระบวนการ/วิทยากรพัฒนาเฉพาะด้านที่มีคุณภาพ

๔.๓ การมีทีมบูรณาการกลางของจังหวัด ที่มาจากหลายภาคส่วน

๕. ส่วนกลาง

๕.๑ การมีทีมงานในส่วนกลาง ในการสนับสนุน กระตุ้น หนุนเสริม ให้เกิด

กระบวนการเรียนรู้ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

๕.๒ การมีกระบวนการเชื่อมโยงและบูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วนใน

พื้นที่

๓.๒.๕ แนวทางการดำเนินงาน

๑. ส่วนกลาง

๑.๑ จัดตั้งทีมงานบูรณาการกลางในส่วนกลาง ประกอบด้วยผู้แทนจาก กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และสนับสนุนวิชาการโดย สกว. เพื่อเป็นทีมงานกลางในการ

- กำหนดทิศทางการออกแบบการดำเนินงานในพื้นที่ รวมทั้ง กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องเพื่อหนุนเสริมโครงการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบ ABC” ในพื้นที่

- สนับสนุน กระตุ้น หนุนเสริม ให้เกิดการพัฒนาและดำเนิน โครงการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบ ABC” ในทุกจังหวัดให้เป็นไปตามเป้าหมายของโครงการ

- สนับสนุนกระบวนการเชื่อมโยงและบูรณาการหน่วยงานทุกภาค ส่วนในพื้นที่

๑.๒ จัดประชุมชี้แจง (Kick off project) เพื่อสร้างความเข้าใจในแนวคิด และแนวทางการทำงานโครงการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบ ABC” แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมกัน ๗๖ จังหวัด

๑.๓ จัดประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจในแนวคิดและแนวทางการทำงาน โครงการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบ ABC” แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดรายภาค

๑.๔ ส่งเสริมความรู้ พัฒนาฝีมือ เครื่องมือ เพื่อสนับสนุนการทำงานใน จังหวัด

๑.๕ ทีมงานส่วนกลางและ สกว. ร่วมติดตามและสนับสนุนกระบวนการพัฒนา โครงการในแต่ละจังหวัด ตลอดจนติดตามสนับสนุนตลอดการดำเนินงาน

๑.๖ สกว. เป็นพี่เลี้ยงในการสกัดความรู้ บทเรียน และสังเคราะห์ผลการ ดำเนินงานที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการขยายผลต่อไป

๒. จังหวัด

๒.๑ ทุกจังหวัดจัดทำโครงการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบ ABC โดยให้ พิจารณาคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย อำเภอละ ๑ ตำบลเป็นอย่างน้อย

๒.๒ จัดทีมงานบูรณาการระดับจังหวัดจากทุกภาคส่วน โดยมีรองผู้ว่า ราชการจังหวัด ๑ คน ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายให้รับผิดชอบโดยตรง การคัดเลือกทีมงานควรเน้นบุคคล ที่มีทักษะ และความสามารถในการประสานความร่วมมือภาคีต่าง ๆ ในวงกว้างได้ และสามารถอุทิศเวลา ติดตามงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้

๒.๓ ทีมบูรณาการกลางในจังหวัด จัดทีมงานระดับตำบล หมู่บ้าน

- ระดับตำบล ควรมีนายอำเภอเป็นที่ปรึกษา ทีมงานควรประกอบด้วย นายก อบต. และ/หรือ สมาชิก อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในทุกหมู่บ้านที่มีการนำร่อง ผู้นำชุมชน พัฒนาการ อาสาสมัคร ทั้งด้านเกษตร สาธารณสุข ผู้อำนวยการโรงเรียน ฯลฯ

- ระดับหมู่บ้าน ควรประกอบด้วย อาสาสมัครชาวบ้าน วิทยากร กระบวนการที่จะช่วยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตั้งคำถาม เพื่อวิเคราะห์และเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นแกนหลักในการจัดตั้งทีมงาน

* หมายเหตุ ทั้ง ๒ ระดับนี้ ควรให้มีอาสาสมัครภาคประชาชนในสัดส่วนที่สูงกว่าภาครัฐ

๒.๔ ทีมงานบูรณาการกลางในจังหวัดจัดแบ่งบทบาทหน้าที่แก่หน่วยงานรัฐ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบ ABC” ในจังหวัด

- “นายอำเภอ” ควรทำความเข้าใจแนวคิด เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อสามารถชี้แจงต่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ไปชี้แจงต่อกับประชาชนในหมู่บ้าน โดยเฉพาะการกระตุ้นให้เกิดการจัดทำบัญชีครัวเรือนในหมู่บ้านให้กว้างขวาง

- “ท้องถิ่นจังหวัด/อบต.” สนับสนุนให้ อบต. จัดพิมพ์แบบบันทึกบัญชีครัวเรือน เพื่อใช้ในตำบลของตนเอง และจัดหาเจ้าหน้าที่ลงโปรแกรมบันทึกข้อมูลบัญชีครัวเรือน รวมทั้งสนับสนุนบุคลากรและงบประมาณเพื่อการจัดเวทีเรียนรู้

- “พัฒนาชุมชน” หนุนช่วยด้านการชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลบัญชีครัวเรือน + ข้อมูลอื่น ๆ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และตั้งคำถาม เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์เรียนรู้ร่วมกัน และจัดทำแผนชุมชนที่มีคุณภาพ

๒.๕ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นประจำทุกเดือน

- การจัดเวทีเรียนรู้ระดับหมู่บ้าน ควรเป็นการทำงานร่วมกัน ระหว่างกรรมการหมู่บ้าน สภาองค์กรชุมชน สภาพัฒนาการเมือง และกลไกอื่นๆ ระดับหมู่บ้านเพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถใช้เป็นประโยชน์จากข้อมูลร่วมกัน รวมทั้งเกิดการสานความสัมพันธ์ ลดการแบ่งแยกในชุมชน

- การจัดเวทีเรียนรู้ระดับตำบล ให้คณะทำงานตำบลเป็นผู้รับผิดชอบโดยมีเป้าหมายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลระหว่างหมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบลให้เห็นภาพรวมและสามารถคิดริเริ่มโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในระดับตำบลได้

- การจัดเวทีเรียนรู้ระดับจังหวัด ให้คณะทำงานจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีเป้าหมายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามตำบล ให้สามารถเห็นภาพรวมของข้อมูล ปัญหา ความต้องการของประชาชน และนำไปสู่การคิดริเริ่มโครงการพัฒนาในระดับจังหวัดได้

๒.๖ การจัดทำแผนชุมชนและการเชื่อมโยงงบประมาณ

- ผลจากเวทีเรียนรู้ระดับล่างสุด คือ ระดับหมู่บ้าน นำมาจัดทำเป็นข้อเสนอ/แผนเพื่อแก้ปัญหาของครัวเรือน หมู่บ้าน/ชุมชน เกิดเป็นแผนชุมชนที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมที่กว้างขวาง

- จัดเวทีเจรจาภาคี เพื่อให้ชุมชนได้นำเสนอข้อเสนอ/แผนชุมชนต่ออปท. และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเวลาที่สอดคล้องกับการจัดทำข้อบัญญัติ ข้อเสนองบประมาณเพื่อให้ อปท. และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องสามารถพิจารณาให้การสนับสนุนได้ตรงตามความต้องการได้

๓.๒.๖ ระยะเวลาในการดำเนินการ

เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ – เดือนมกราคม ๒๕๕๗ รวมทั้งสิ้น ๒ ปี

ตารางที่ ๒ : ระยะเวลาในการดำเนินการการวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-based Collaborative Research)

ระยะที่ ๑ กุมภาพันธ์ - กันยายน ๒๕๕๕	ระยะที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ - กันยายน ๒๕๕๖	ระยะที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๖ - มกราคม ๒๕๕๗
๑. ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจในแนวคิดและวิธีการดำเนินโครงการ ๒. จัดตั้งทีมงานบูรณาการในส่วนกลาง ๓. ส่งเสริมความรู้ พัฒนาคู่มือเครื่องมือ ๔. ติดตามและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาโครงการในแต่ละจังหวัด จังหวัด ๑. จัดทำโครงการ ๒. จัดตั้งทีมงานบูรณาการส่วนกลางของจังหวัด ตำบล ๑. จัดเก็บข้อมูล ๒. พัฒนาระบบฐานข้อมูล	๑. จัดเก็บข้อมูลบัญชีครัวเรือนต่อเนื่อง ๒. จัดเวทีสร้างการเรียนรู้วิเคราะห์ข้อมูลต่อเนื่อง ๓. จัดทำแผนชุมชน/ข้อเสนอโครงการ ๔. ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการในแต่ละจังหวัด	๑. สกัดความรู้ บทเรียน และสังเคราะห์ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ๒. นำเสนอและเผยแพร่ผลการดำเนินงานทั้งในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ

๓.๓ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในปัจจุบัน

๓.๓.๑ ขั้นตอนและวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด และค่าของงบประมาณของจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัดเป็นแผนที่มุ่งเน้นการพัฒนาจังหวัดแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทุกมิติในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในจังหวัด โดยมีขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

๑. การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

๑.๑ การศึกษากรอบนโยบาย แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชาติ และการสำรวจความต้องการและศักยภาพของประชาชนในพื้นที่

๑.๒ การวิเคราะห์และจัดทำแผน

(๑) ก.บ.จ. วิเคราะห์ผลสำรวจความต้องการและศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ มาจัดทำเป็นความต้องการของประชาชนและศักยภาพในระดับจังหวัด และจัดส่งข้อดังกล่าวให้ ก.บ.ก. ด้วย เพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

(๒) ก.บ.ก. ส่งแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ให้ ก.บ.จ. เพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

(๓) ก.บ.จ. นำนโยบายของรัฐบาลโดยเฉพาะนโยบายเร่งด่วน และข้อมูลความต้องการของประชาชนและศักยภาพในระดับพื้นที่จังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด มาวิเคราะห์และจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด ประกอบด้วย

- วิสัยทัศน์ของจังหวัด
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาหรือวิสัยทัศน์
- เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์
- กลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์
- โครงการภายใต้กลยุทธ์

๑.๓ การประชุมปรึกษาหารือ

(๑) เมื่อ ก.บ.จ. ได้จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแล้ว ให้ส่งให้ผู้อำนวยการนำแผนดังกล่าวไปจัดประชุมปรึกษาหารือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในจังหวัดเพื่อรับฟังความคิดเห็น

(๒) ให้ ก.บ.จ. นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประชุมปรึกษาหารือไปปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์

๑.๔ เสนอคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

(ก.น.จ.)

(๑) ก.บ.จ. นำแผนพัฒนาจังหวัดที่ปรับปรุงแล้ว ส่งให้ ก.น.จ. เพื่อพิจารณา และสำเนาให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำคำของบประมาณของส่วนราชการ

(๒) ก.น.จ. พิจารณา แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๒. การจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด

๒.๑ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) นำแผนพัฒนาจังหวัดที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว มาสังเคราะห์จัดทำเป็นแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด

๒.๒ แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดจะต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) รายละเอียดโครงการ

(๒) กำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์

(๓) กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

(๔) กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้ดำเนินโครงการ จำแนกเป็น

- โครงการที่ดำเนินการโดยจังหวัด ซึ่งนำมาจัดทำเป็นคำของบประมาณจังหวัด

- โครงการที่ดำเนินการโดยส่วนราชการ และใช้งบประมาณของส่วนราชการ

- โครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- โครงการที่เป็นความร่วมมือของภาคเอกชนที่ภาคเอกชนดำเนินการ

๒.๓ เมื่อ ก.บ.จ. จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดเสร็จแล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดส่งให้ ก.น.จ. และสำเนาให้คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) เพื่อประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดด้วย รวมทั้งสำเนาให้กระทรวง กรมที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำคำของบประมาณของส่วนราชการ

๒.๔ ก.น.จ. พิจารณาก่อนนำเสนอมติต่อไป

๓. การจัดทำคำของบประมาณของจังหวัด

๓.๑ เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดตามที่ ก.น.จ. เสนอแล้ว ให้ ก.น.จ. ส่งสำเนาให้สำนักงานงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดสรรงบประมาณ โดยสำนักงานงบประมาณต้องดำเนินการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เพียงพอต่อการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด

๓.๒ ส่งแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดให้สำนักงานงบประมาณตามข้อ ๓.๑ ถือเป็นการยื่นคำของบประมาณต่อสำนักงานงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับงบประมาณของจังหวัดแล้วด้วย

๔. โครงร่างของแผน

๔.๑ แผนพัฒนาจังหวัด ประกอบด้วย

- (๑) สภาพทั่วไปของจังหวัด
- (๒) การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

(๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ บัญชีรายการชุดโครงการ

๔.๒ แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประกอบด้วย

- (๑) วิสัยทัศน์
- (๒) ประเด็นยุทธศาสตร์
- (๓) กลยุทธ์
- (๔) โครงการ ประกอบด้วย รายละเอียดโครงการ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และงบประมาณ

๓.๓.๒ ขั้นตอนและวิธีการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของ กลุ่มจังหวัด และคำของบประมาณของกลุ่มจังหวัด

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดเป็นแผนที่มุ่งเน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัด และนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนและสร้างรายได้ให้กลุ่มจังหวัด โดยมีขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

๑. การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

๑.๑ สำรวจความต้องการและศักยภาพของประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัด

๑.๒ วิเคราะห์และจัดทำแผน

(๑) ก.บ.ก. วิเคราะห์ผลสำรวจความต้องการและศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ มาจัดทำเป็นข้อมูลความต้องการของประชาชนและศักยภาพในระดับกลุ่มจังหวัด

(๒) ก.บ.ก. นำนโยบายของรัฐบาล หรือนโยบายระดับชาติ และข้อมูลความต้องการของประชาชนและศักยภาพในระดับจังหวัดมาวิเคราะห์และจัดทำร่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

- วิสัยทัศน์ของกลุ่มจังหวัด
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาหรือวิสัยทัศน์
- เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์
- กลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์
- โครงการภายใต้กลยุทธ์

(๓) ก.บ.ก. นำแผนพัฒนาจังหวัดส่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดนำไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

๑.๓ ประชุมปรึกษาหารือ

(๑) เมื่อ ก.บ.ก. ได้จัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดแล้ว ให้ส่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัด นำแผนดังกล่าวไปจัดประชุมปรึกษาหารือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในจังหวัดเพื่อรับฟังความคิดเห็น

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดประชุมปรึกษาหารือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในจังหวัด เพื่อพิจารณาแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัดในคราวเดียวกันหรือแยกกันแล้วแต่กรณี และสรุปผลการประชุมให้ ก.บ.ก. ตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

(๓) ก.บ.ก. นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประชุมปรึกษาหารือไปปรับปรุงแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้สมบูรณ์

๑.๔ เสนอ ก.น.จ. และคณะรัฐมนตรี

(๑) ก.บ.ก. ส่งแผนพัฒนาจังหวัดที่ปรับปรุงแล้ว ส่งให้ ก.น.จ. เพื่อพิจารณา และสำเนาให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำคำขอของงบประมาณของส่วนราชการ

(๒) ก.น.จ. พิจารณา แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๒. การจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด

๒.๑ ก.บ.ก. นำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว มาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด

๒.๒ การจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด ต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) รายละเอียดโครงการ โดยโครงการต้องเป็นโครงการที่ดำเนินการภายในกลุ่มจังหวัดเพื่อให้เป็นไปตามทิศทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย

- โครงการที่ดำเนินการโดยกลุ่มจังหวัด
- โครงการที่ดำเนินการโดยส่วนราชการ
- โครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ

- โครงการที่เป็นความร่วมมือของภาคเอกชน

(๒) เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์

(๓) หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

(๔) งบประมาณ

- โครงการที่ดำเนินการโดยกลุ่มจังหวัด ซึ่งนำมาจัดทำเป็น

คำของบประมาณกลุ่มจังหวัด

- โครงการที่ดำเนินการโดยส่วนราชการ และใช้

งบประมาณของส่วนราชการ

- โครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

และใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- โครงการที่เป็นความร่วมมือของภาคเอกชน ที่

ภาคเอกชนดำเนินการ

๒.๓ เมื่อ ก.บ.ก. จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดเสร็จแล้วให้หัวหน้ากลุ่มจังหวัดจัดส่งให้ ก.น.จ.

๒.๔ ก.น.จ. พิจารณากลับกรอง ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. การจัดทำคำของบประมาณกลุ่มจังหวัด

๓.๑ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด ตามที่ ก.น.จ. เสนอแล้ว ให้ ก.น.จ. ส่งให้สำนักงานงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดสรรงบประมาณ โดยสำนักงานงบประมาณต้องดำเนินการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เพียงพอต่อการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด

๓.๒ ส่งแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดให้สำนักงานงบประมาณตามข้อ ๓.๑ ถือเป็นการยื่นคำของบประมาณต่อสำนักงานงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับงบประมาณของกลุ่มจังหวัดแล้วด้วย

๔. โครงร่างของแผน

๔.๑ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย

- (๑) สภาพทั่วไปของกลุ่มจังหวัด
- (๒) การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ บัญชีรายการชุดโครงการ

๔.๒ แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย

- (๑) วิสัยทัศน์
- (๒) ประเด็นยุทธศาสตร์
- (๓) กลยุทธ์
- (๔) โครงการ ประกอบด้วย รายละเอียดโครงการ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และงบประมาณ

ภาพที่ ๗ : กระบวนการการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

ส่วนที่ ๔

วิธีการศึกษา

ส่วนที่ ๔ วิธีการศึกษา

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยคณะทำงานพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองต่อภารกิจของประเทศและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ ในคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)” โดยมีวิธีการพิจารณาศึกษา ดังนี้

๔.๑ การจัดทำแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)”

๔.๑.๑ หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยกำลังมีการปฏิรูปประเทศเพื่อมุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อันจะนำไปสู่สังคมที่มีสันติสุข การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เป้าหมายเหล่านี้บรรลุผล เพราะประชาชนเป็นทั้งผู้รับผลและยังเป็นผู้ร่วมกระบวนการปฏิรูปไปด้วยกัน โดยข้าราชการ เจ้าหน้าที่รัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ทุกภาคส่วนล้วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิรูปครั้งนี้ ตามแนวคิด “ประชารัฐ” กลไกที่สำคัญที่จะทำให้เกิดผลก็คือ การบริหารราชการแผ่นดินที่ยึดเอาความต้องการของประชาชนเป็นหลัก (Bottom Up) และการยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) เพราะจะเป็นการเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล และกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ อีกทั้งเป็นการให้ความสำคัญของการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

กลไกสำคัญในการพัฒนาโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) คือ แผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ แผนพัฒนาจังหวัดต้องสะท้อนปัญหาและความต้องการ รวมทั้งเป้าหมายในอนาคตของแต่ละจังหวัดว่าต้องการขับเคลื่อนจังหวัดไปในทิศทางใดเพื่อตอบสนองเป้าหมายของประเทศ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดและส่วนราชการต่าง ๆ ในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน ตลอดจนภาคประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ซึ่งรวมทั้งการสนับสนุนจากระดับส่วนกลางในหลายมิติ ทั้งภารกิจ งบประมาณ ระบบงาน และบุคลากร ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาเชิงพื้นที่ในระดับจังหวัด จึงต้องรับการสนับสนุนจากภายนอก (Outside In) เป็นปัจจัยสำคัญอีกทางหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม จังหวัดยังมีความสามารถระดับหนึ่งในการบริหารจัดการโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก และด้วยหลักการบูรณาการของทุกภาคส่วนที่จัดสร้างงานพัฒนา และบริการที่เป็นเลิศโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นการปฏิรูปการทำงานจากภายใน (Inside Out) ด้วยกันเอง สามารถลดขั้นตอนการทำงาน การทำงานที่มีธรรมาภิบาล ประชาชนมีความพึงพอใจ และสามารถตอบสนองการแก้ไขปัญหาความต้องการหรือความเดือดร้อนของประชาชนในจังหวัด เมื่อมีการดำเนินการทั้งจากภายนอกและภายในไปด้วยกัน จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการในระดับพื้นที่มากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จึงได้เห็นชอบให้จัดทำแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการเรื่องตัวแบบการบริหารจัดการของ

จังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) อันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “การพัฒนาบรรพชาการให้มีธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของประเทศและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก” เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนศักยภาพของจังหวัดในทางวิชาการ ศึกษาแบบการบริหารจัดการที่จังหวัดสามารถพัฒนาระบบการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ และปัจจัยที่มีอิทธิพล ทั้งที่เป็นปัจจัยส่งเสริม และปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการบริหารจัดการของจังหวัด เพื่อนำสู่การจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปประเทศต่อไป

๔.๑.๒ วัตถุประสงค์

(๑) ส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยทางด้านวิชาการที่จะช่วยขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการด้านการบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลักของจังหวัด

(๒) ศึกษาจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อให้มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ มีธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนโดยมีแผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือบูรณาการ

๔.๑.๓ กลุ่มเป้าหมายและวิธีดำเนินการ

(๑) กำหนดพื้นที่ศึกษาปฏิบัติการจำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัดสงขลา จังหวัดยโสธร จังหวัดพะเยา และจังหวัดปทุมธานี

(๒) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการบริหาร การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์แก่หัวหน้าส่วนราชการ ผู้แทนองค์กรภาคประชาชน ชุมชน และเอกชน ในจังหวัดตามข้อ (๑)

(๓) การศึกษาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการบริการที่เป็นเลิศ หรือความสามารถในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน กรณีที่จังหวัดคัดเลือกเป็นกรณีเฉพาะ โดยร่วมกับทีมงานขับเคลื่อนที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศของจังหวัด (Core Team)

(๔) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ร่วมกับคณะที่ปรึกษาทางวิชาการ และสถาบันพระปกเกล้า สนับสนุนการเสริมสร้างองค์ความรู้เชิงกระบวนการพัฒนา และสรุปบทเรียนจากการศึกษาเชิงปฏิบัติการ เพื่อใช้เป็นตัวแบบ และจัดทำข้อเสนอในการปฏิรูป ระเบียบ กฎหมายในการปฏิบัติงานของจังหวัด

๔.๑.๔ ระยะเวลาดำเนินการ

๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙

พฤษภาคม – มิถุนายน ๒๕๕๙

๑๖ มิถุนายน – ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙

- ประชุมหารือร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด
- จังหวัดกำหนดกรณีศึกษาและแต่งตั้งทีมงานขับเคลื่อนฯ
- คณะที่ปรึกษาทางวิชาการ และสถาบันพระปกเกล้า
เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาคมและทีมงาน
ขับเคลื่อนในระดับจังหวัด
- จังหวัดระยอง (๑๖ – ๑๗ มิ.ย. ๕๙)
- จังหวัดสงขลา (๓๐ มิ.ย. – ๑ ก.ค. ๕๙)
- จังหวัดยโสธร (๗ – ๘ ก.ค. ๕๙)

มิถุนายน – สิงหาคม ๒๕๕๙

สิงหาคม – กันยายน ๒๕๕๙

■ จังหวัดพะเยา (๑๔ – ๑๕ ก.ค. ๕๙)

■ จังหวัดปทุมธานี (๒๑ – ๒๒ ก.ค. ๕๙)

- จังหวัด คณะที่ปรึกษาทางวิชาการ และสถาบันพระปกเกล้า
ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการบริหารจัดการสู่ความ
เป็นเลิศต่อกรณีศึกษา

- ติดตามผลการดำเนินการของจังหวัด

- สรุปผลการศึกษาเชิงปฏิบัติการและจัดทำข้อเสนอการปฏิรูป
ประเทศร่วมกับจังหวัด

๔.๑.๕ หน่วยงานรับผิดชอบ

(๑) จังหวัดที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมโครงการ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัด
สงขลา จังหวัดยโสธร จังหวัดพะเยา และจังหวัดปทุมธานี

(๒) คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยคณะทำงานพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพ เพื่อ
ตอบสนองต่อภารกิจของประเทศและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ ในคณะอนุกรรมาธิการขับเคลื่อนการ
ปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

(๓) สถาบันพระปกเกล้า

๔.๑.๖ งบประมาณ

คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ร่วมดำเนินการ

๔.๑.๗ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(๑) จังหวัดเป้าหมายสามารถจัดการบริการประชาชนในกรณีศึกษาให้เป็นเลิศ

(๒) สามารถสร้างตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่
เป็นหลัก

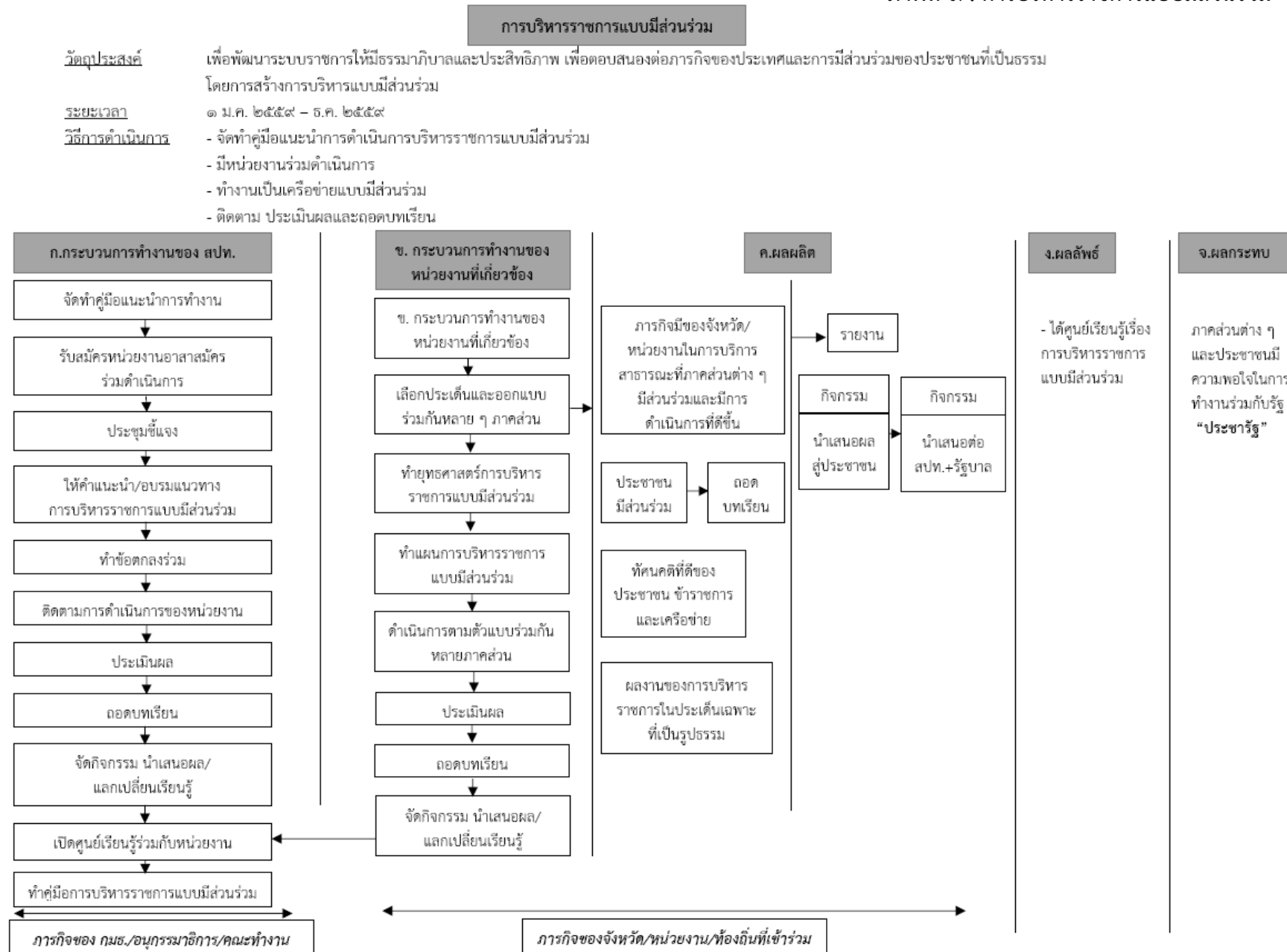
(๓) สามารถจัดทำข้อเสนอในการปฏิรูประบบกลไกการปฏิบัติงานของจังหวัด
เพื่อเสริมสร้างการบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในพื้นที่จังหวัด

กระบวนการดำเนินการตามแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ

ภาพที่ ๘ : กระบวนการดำเนินการตามแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ

ภาพที่ ๙ : การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

การดำเนินการของอนุกรรมการ

- จัดทำคู่มือแนะนำการทำงาน
- รับสมัครหน่วยงานนำร่อง
- ประชุมชี้แจง เชิญชวน
- จัดทำข้อตกลง
- มอบหมายให้คำแนะนำการให้บริการที่เป็นเลิศ (Public Service Excellence Program)
- ติดตามการทำงานของหน่วยงานร่วมดำเนินการและให้คำแนะนำ
- ประเมินผล
- ถอดบทเรียน
- จัดสัมมนาเผยแพร่ผลงานของหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ

การดำเนินการของ
หน่วยงานร่วมดำเนินการ

- ตั้งคณะทำงาน
- ทบทวนบทบาท
- เลือกบทบาท/ภารกิจที่จะปรับปรุงให้ประชาชนเข้าถึงง่ายขึ้น
- จัดทำแผนปฏิบัติการ
- ศึกษาวงจรการบริการของตน ค้นหาจุดด้อย
- หาวิธีปรับปรุงงาน
- จัดทำมาตรฐานงานใหม่ และตัวชี้วัดการประเมิน
- ประกาศปณิญาเพื่อปรับปรุง
- ปรับปรุงการดำเนินการ
- ติดตามผล
- สรุป และถอดบทเรียน
- รายงานผลสู่ประชาชน

ผลผลิต

- มีการบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ ที่มีการยกระดับการดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงง่าย โปร่งใสและเป็นธรรม

ผลลัพธ์

- ประชาชนมีความพึงพอใจในการบริการ

ผลกระทบ

- ศูนย์เรียนรู้เรื่องบริการที่เป็นเลิศในมิติพื้นที่

๔.๒ ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน จัดโดยกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และสถาบันพระปกเกล้า เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมวายุภักษ์ ๖ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นทราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

๔.๓ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา รองผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร รองผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา และรองผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี ในการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๒๓ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๒๐ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

๔.๔ ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดโดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ในพื้นที่จังหวัดต้นแบบ ดังนี้

๔.๔.๑ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดระยอง” ในระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๑๖ – วันศุกร์ที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ โรงแรมโกลเด้น ซิตี้ ระยอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

๔.๔.๒ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดสงขลา” ในระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มิถุนายน – วันศุกร์ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมบีพี สมิหลา บีช รีสอร์ท สงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

๔.๔.๓ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดยโสธร” ในระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๗ – วันศุกร์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรม เจี พี เอ็มเมอร์ลด์ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

๔.๔.๔ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดพะเยา” ในระหว่างวันพุธที่ ๑๓ – วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมพะเยาเกทเวย์ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

๔.๔.๕ สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดปทุมธานี” เมื่อวันที่ศุกร์ที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมปทุมธานีเพลส อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

๔.๕ ผลการลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัดต้นแบบตามโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ ดังนี้

๔.๕.๑ จังหวัดระยอง เมื่อวันที่พุธที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ศาลากลางจังหวัดระยอง

๔.๕.๒ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่พุธที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ศาลากลางจังหวัดสงขลา

๔.๕.๓ จังหวัดยโสธร เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ศาลากลางจังหวัดยโสธร

๔.๕.๔ จังหวัดพะเยา เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ศาลากลางจังหวัดพะเยา

๔.๕.๕ จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมนครรังสิต
ชั้น ๑๒ อาคารสำนักงานเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

๔.๖ ผลการสัมมนาสรุปผลการดำเนินการตามแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)” จัดโดยคณะกรรมการฯ การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ ณ โรงแรมเซ็นทาราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ ๓ : ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)”

วันที่	การดำเนินการ	สถานที่
วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙	การสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน	ณ โรงแรมเซ็นทราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร
วันจันทร์ที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙	การประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ครั้งที่ ๒๓ โดยเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา รองผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร รองผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา และรองผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี เข้าร่วมประชุมด้วย	ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๒๐ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒
วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ – วันศุกร์ที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙	การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดระยอง”	ณ โรงแรมโกลเด้น ซิตี้ ระยอง อำเภอมือง จังหวัดระยอง
วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มิถุนายน – วันศุกร์ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙	การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดสงขลา”	ณ โรงแรมบีพี สมิหลา บีช รีสอร์ท สงขลา อำเภอมือง จังหวัดสงขลา
วันพฤหัสบดีที่ ๗ – วันศุกร์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙	การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดยโสธร”	ณ โรงแรม เจ พี เอ็มเมอร์ลด์ อำเภอมือง ยโสธร จังหวัดยโสธร
วันพุธที่ ๑๓ – วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙	การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดพะเยา”	ณ โรงแรมพะเยาเกทเวย์ อำเภอมือง จังหวัดพะเยา
วันศุกร์ที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙	สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดปทุมธานี”	ณ โรงแรมปทุมธานีเพลส อำเภอมือง จังหวัดปทุมธานี

วันที่	การดำเนินการ	สถานที่
วันพุธที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙	การลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัดระยองตามโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ	ณ ศาลากลางจังหวัดระยอง
วันพุธที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙	การลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัดสงขลาตามโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ	ณ ศาลากลางจังหวัดสงขลา
วันศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙	การลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัดยโสธรตามโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ	ณ ศาลากลางจังหวัดยโสธร
วันศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙	การลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัดพะเยาตามโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ	ณ ศาลากลางจังหวัดพะเยา
วันจันทร์ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๙	การลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัดปทุมธานีตามโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ	ณ ศาลากลางจังหวัดปทุมธานี
วันพฤหัสบดีที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙	การสัมมนาสรุปผลการดำเนินการตามแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)”	ณ โรงแรมเซ็นทราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ ๕

ผลการดำเนินการของคณะกรรมการธิการ
ในพื้นที่ต้นแบบ ๕ จังหวัด

ส่วนที่ ๕ ผลการดำเนินการของคณะกรรมการในพื้นที่ต้นแบบ ๕ จังหวัด

๕.๑ การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก : ศึกษาเฉพาะกรณี

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้เสนอแนวทางขับเคลื่อนการปฏิรูปเรื่องการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลักในประเด็นที่จะเสริมสร้างประสิทธิภาพและประชาชน มีความพึงพอใจในการบริการของหน่วยงานภาครัฐ โดยการนำแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่มาใช้ในพื้นที่ต้นแบบ ๕ จังหวัด คือ จังหวัดระยอง สงขลา ยโสธร พะเยา และปทุมธานี

ในแต่ละจังหวัดมีการเลือกประเด็นในการดำเนินการที่แตกต่างกันซึ่งเป็นรูปแบบของการบริการสาธารณะที่จะนำแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ไปสู่การยกระดับการบริการเพื่อสร้างการบริการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แต่ละจังหวัดจะเลือกประเด็นบนพื้นฐานของความจำเป็นของพื้นที่ตลอดจนศักยภาพของ พื้นที่ดังต่อไปนี้

จังหวัดระยอง ได้เลือกการจัดการเพื่อแก้ปัญหาไข้เลือดออกเนื่องจากจังหวัดระยองมีปัญหาอยู่มาก จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดที่เลือกเรื่องของการสร้าง ระบบเศรษฐกิจที่มีความเข้มแข็งในเรื่องของเกษตรสุภาพ เกษตรคุณภาพเกษตรผสมผสานและเกษตรทางเลือก จังหวัดยโสธร ได้เลือกเรื่องของการยกระดับการบริการของศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดพะเยา ได้เลือกการรักษาวิถีวัฒนธรรมไทยแบบดั้งเดิมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นต้นแบบในการขับเคลื่อน และ จังหวัดปทุมธานี ได้เลือกเรื่องของการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาขยะซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญของชุมชนเมือง และกำลังเป็นภัยคุกคามการบริหารจัดการในจังหวัด อยู่ในปัจจุบันนี้

คณะกรรมการได้ศึกษารูปแบบการนำแนวคิดนี้ไปใช้ในหลายหลายประเทศและในประเทศไทย หลังจากนั้นได้พัฒนาตัวแบบสำหรับการประยุกต์ใช้ในประเทศไทยและนำเสนอสู่จังหวัดต้นแบบ อีกทั้งได้จัดทำแผนการทำงานซึ่งมีกระบวนการทำงานเริ่มจากการเชิญชวนผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้บริหารของจังหวัดมาร่วมแลกเปลี่ยนและได้แนวคิดที่จะนำรูปแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่ไปใช้ หลังจากนั้นจะมีการสัมมนาในพื้นที่ เพื่อเป็นการเสนอรูปแบบการทำงานแบบมีส่วนร่วมจนกระทั่งได้แผนปฏิบัติการที่จะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมกัน คณะกรรมการมีการลงพื้นที่เพื่อติดตามผลและถอดบทเรียนในหลายจังหวัดได้มีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องและมีการปรับปรุงการบริการที่เห็นเด่นชัดไปบ้างแล้ว ดังสรุปผลการจัดสัมมนาและการดำเนินงานของแต่ละจังหวัดที่ปรากฏต่อไปรวมทั้งในภาคผนวก

ตารางที่ ๔ : ผลการดำเนินการของจังหวัดระยอง

ผลการดำเนินการ/วิธีทำงาน	ข้อดี	ข้อจำกัด	ข้อเสนอแนะ	ประเด็นเพิ่มเติม
• กรณีศึกษา บ้านชน โมเดล • บริบทของระยองเปลี่ยนแปลงไป โดยมีภาคอุตสาหกรรมเข้ามาเพิ่มขึ้น • งบประมาณได้รับมาจาก ภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม แต่แนวคิดมาจากประชาชน • สร้างแรงขับเคลื่อนให้กับภาคประชาชนที่ต้องการแก้ไขปัญหานี้ • ร่วมกันคิดแก้ไขปัญห และ จัดลำดับความสำคัญ • กำหนดร่างแผนงานในแผน ปีงบประมาณปี ๒๕๖๐ จาก ผลการสัมมนา • ทำ MOU กับหน่วยงานพื้นที่ • ติดป้ายประชาสัมพันธ์ • ประชุมร่วมกันทุกฝ่าย	• มีการคืนข้อมูลพื้นที่สีแดงให้กับประชาชนในพื้นที่รับรู้ จึงเกิดแนวคิดในการมาร่วมกันแก้ไขปัญห • ใช้กระบวนการ PDCA ในการขับเคลื่อน • ผู้ว่าให้ความสำคัญ ได้กำลังใจ • ใช้กระบวนการบันได ๑๐ ขั้น • มีการคัดเลือกต้นแบบ จัดประกวด • ความมุ่งมั่นตั้งใจของผู้บริหารในการลงพื้นที่ • ภาคส่วนต่างๆ ทำงานแบบประชารัฐที่เข้มแข็ง สภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม อบท. ภาคราชการ • ได้รับงบประมาณจากหลายภาคส่วนงบจากท้องถิ่น จากกองทุนไฟฟ้า • ความเป็นผู้นำของผู้บริหารทุกระดับท้องถิ่น ท้องที่	• การบูรณาการ • การทำงานที่เน้นผู้มีอำนาจหน้าที่เฉพาะเป็นหลัก	• เริ่มต้นจากการสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนให้เกิดความรู้สึกร่วม • เอกชนมีส่วนร่วม ตั้งแต่เริ่มแรกและมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	• บ้านชน เป็นพื้นที่สีแดงของระยอง ปัญหาใช้เลือดออกของระยองเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ โดยปัจจุบันลงไปอยู่ที่อันดับห้า • สาธารณสุขจังหวัดให้ความสำคัญ ติดตามต่อเนื่อง • ชมรม อสม เข้มแข็งมาก อาสาสมัครมาก

ตารางที่ ๕ : ผลการดำเนินการของจังหวัดสงขลา

ผลการดำเนินการ/วิธีทำงาน	ข้อดี	ข้อจำกัด	ข้อเสนอแนะ	ประเด็นเพิ่มเติม
- มีการหารือกันว่า ควรเน้นเรื่องใด - เน้นนวัตกรรมเกษตรด้วย - คนสงขลามีปัญหาสุขภาพ - เป็น Trend - จัดทำวาระสงขลา ๑๕ วาระ - น้ำคืด ช่วยทำ น้ำสงขลานั้นคง - เชิญทุกฝ่ายมาร่วมกัน - เกษตรผสมผสานตามรอยเท้าพ่อ ๑ไร่ ได้ ๑ แสน - เน้นพื้นที่ยุทธศาสตร์ - เน้นผลไม้ที่เป็นอัตลักษณ์ ส้มจุก - จำปาตะไคร้เมล็ด ละมุดที่จันทะ - เพิ่มพื้นที่นอกฤดู - สร้างแบรนด์ สร้างตลาด - ปลูกพืชร่วม พืชแซม - เจาะกลุ่มเกษตรกรรายจน - ปรับงบประมาณปี ๕๙ บางส่วน	- มีหน่วยงานระดับเขต - มี มอ ปิดตานี้ - มีงานวิจัยจากสถานศึกษาในพื้นที่ - มีการหารือร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม - มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางแผนร่วมกันจากทุกภาคส่วน - สร้างเครือข่ายผสม Smart farmer - สร้างเครือข่ายเกษตรกร	- บางครั้งหน่วยงานติดรูปแบบ ที่ไปเน้นบริหารงบประมาณให้บรรลุผล โดยจริงๆ อาจต้องบูรณาการร่วมกัน - แผนการเกษตรที่จะมาจัดการน้ำในพื้นที่เกษตร - ปัญหาราคาสินค้าเกษตรสุขภาพสู่ราคาผักปกติไม่ได้ - การบูรณาการกัน โดยเฉพาะการบูรณาการระดับอำเภอกระทำได้นยาก	- ต้องให้เป็นผลงานร่วมกัน - ทำอย่างไรให้งบประมาณหน่วยกับงบประมาณเขตมาใช้ร่วมกัน	- ใช้ปราชญ์ในพื้นที่เป็นหลัก และใช้หน่วยงานมหาวิทยาลัยเข้ามาเสริม เรื่อง ผักไฮโดร - ตั้งการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ตั้งความต้องการของเอกชน ให้เกษตรกรรับรู้ - การมีกรรมการประชาชาติ ทำให้เข้มแข็งมากขึ้น ซึ่งมาจากนโยบายของรัฐบาล - กล้วยหิน ทำงานร่วมกันผลิตส่งญี่ปุ่น - ทำ CSR ทำ social enterprise

ตารางที่ ๖ : ผลการดำเนินการของจังหวัดยโสธร

ผลการดำเนินการ/วิธีทำงาน	ข้อดี	ข้อจำกัด	ข้อเสนอแนะ	ประเด็นเพิ่มเติม
- เลือกเรื่องที่สำคัญตามนโยบายของรัฐบาล - โจทย์หลัก คือ ทำอย่างไรให้การบริการประชาชนเกิดความเสมอภาค มีคุณภาพ รวดเร็ว ลดขั้นตอน ให้ประชาชน พึงพอใจ - ภารกิจของศูนย์ คือ “สองรับ สองให้” บวกหนึ่ง คือ รับเรื่องร้องทุกข์ รับฟังความเห็น ให้บริการ ให้ข้อมูลข่าวสาร และ บวกการรับภารกิจพิเศษ	- มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาจัดการแก้ไข ปัญหาที่เข้ามาที่ ศูนย์ดำรงธรรม นำระบบ Vdo call เข้ามาใช้ - มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน	แผนไม่ได้รับงบประมาณ เนื่องจากไม่ได้คิดงานในเชิงพื้นที่	- ต้องคิดปัญหาในเชิงพื้นที่ก่อน - กระจายอำนาจไปยังส่วนภูมิภาค เพื่อให้แก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง - ให้กำนัน ผอ.อบต. อาสาสมัครดินแดน เข้าร่วมกับศูนย์ดำรงธรรม - ควรทำงานร่วมกัน แบบบูรณาการ - มีคณะกรรมการร่วมทุกภาคส่วน โดยมี กม. รองรับ - ทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ - ทุกภาคส่วนให้การช่วยเหลือ และสามารถทำงานทดแทนกันได้ - ให้ศูนย์ดำรงธรรมเป็นหน่วยงานอิสระ - มีอัตรากำลังเป็นของตนเอง - มีคณะทำงานแต่ละด้านอย่างชัดเจน เป็นระบบ - มีการติดตามระดับชุมชน ร่วมขับเคลื่อนในทุกระดับแบบต่อเนื่อง - อยากให้ ผู้ว่าฯ มีอำนาจแก้ปัญหาเรื่องร้องเรียนยังศูนย์ดำรงธรรมได้เลย ในลักษณะ over rule	ตัวเลขผู้ร้องทุกข์ที่เพิ่ม ไม่ใช่ปัญหาเพิ่มขึ้น แต่แสดงถึงความเชื่อมั่นของปชช. ที่มีต่อศูนย์ดำรงธรรม

ตารางที่ ๗ : ผลการดำเนินการของจังหวัดพะเยา

ผลการดำเนินการ/วิธีทำงาน	ข้อดี	ข้อจำกัด	ข้อเสนอแนะ	ประเด็นเพิ่มเติม
- ส่งเสริมการบูรณาการแผน ควบคุมวิถีวัฒนธรรมไทย - ใช้บริบทชุมชนบ้านบัวเป็น หลักสำคัญ - กำหนดภาพรวม พัฒนา ความสุขและความสุจริต เน้น ธรรมชาติกับวัด เน้นความถูกต้อง การมีส่วนร่วมที่เน้นประโยชน์ สุขของประชาชนเป็นสำคัญ - บูรณาการทำงานร่วมกัน โดย ใช้ Area-based - พัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ - สร้างกลไกการทำงาน	- เน้นการมีส่วนร่วม - เน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน - ผู้นำในชุมชนส่งต่อข้อมูลถึงกัน ใคร มาพบผู้ว่า สามารถนำเสนอแทนกัน ได้หมด ข้อมูลถูกต้องตรงกัน - ผู้ว่าฯ เป็นผู้ช่วยประสานแผนจาก ส่วนต่างๆ ให้เชื่อมกัน - ใช้แผนชุมชนหมู่บ้านเป็นตัวตั้ง ทำ ให้แผนมีคุณภาพ และนำมาเชื่อม กับท้องถิ่น - จังหวัดใช้กระบวนการนี้เพื่อตั้ง งบประมาณทั้งจังหวัดออกมาใช้ - ผู้นำมีความสามารถ เป็นเครือข่ายดี กัน ช่วยเหลือกัน - ร่วมมือ แบ่งปัน - ใช้ทรัพยากรในพื้นที่ - ใช้ปราชญ์ชาวบ้านเป็นตัวอย่าง - ยึดหลักธรรมาภิบาลทำงานแบบ ประชาธิปไตย	- ความรู้ ความเข้าใจ ของชุมชน - การเชื่อมโยง แผนพัฒนา และการ จัดการระดับ พื้นที่ - ความชัดเจน ในเรื่อง กรอบเวลา	- ผู้บริหารของจังหวัด ควรเข้าใจกลไกการทำงาน - ผู้แทนส่วนราชการ ปชช ต้องเห็นภาพ ร่วมกัน - งานในการพัฒนา จำเป็นต้องออกเป็น แผนงานโครงการ เพื่อของบประมาณ - แต่บางเรื่องก็ไม่ จำเป็นต้องใช้ งบประมาณหากมา ทำงานร่วมกันได้ - ทำอย่างไรให้ ประชาชนพึงพอใจ	- หวังให้ชุมชนมีความ เจริญ - ทำอย่างไรให้วิถี วัฒนธรรมยังคงอยู่ ควบคู่ไปด้วย จึงจะถือ เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน - มีการพบว่าชาวบ้านบัว ค้นปัญหาด้วยตัวเองว่า พบสารเคมีตกค้างใน ร่างกาย จึงมาตกลง ร่วมกันงดใช้สารเคมี ต่างๆ ในแหล่งน้ำ

ตารางที่ ๘ : ผลการดำเนินการของจังหวัดปทุมธานี

ผลการดำเนินการ/วิธีทำงาน	ข้อดี	ข้อจำกัด	ข้อเสนอแนะ	ประเด็นเพิ่มเติม
- เน้นการมีส่วนร่วม กำหนดเป็น คณะกรรมการ สอดรับกับทาง กระทรวงมหาดไทยที่มี นโยบายจังหวัดสะอาด - กลุ่มเป้าหมาย คือ พื้นที่ชนบท หมู่บ้านจัดสรร/อาคารชุด/ ตลาด/ห้างสรรพสินค้า และ สถานศึกษา - ดำเนินการโดยเครือข่ายที่มีอยู่ ในจังหวัด ประกอบด้วย กรรมการชุมชน กรรมการ หมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาสังคม นิติบุคคลหมู่บ้าน อปท เอกชน - หน่วยงานสนับสนุน คือ ที่ดิน จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด อปท	- มีคณะทำงานประกอบขึ้นจาก ทุกภาคส่วน ทั้งระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับ ท้องถิ่น ร่วมกับ สภาหอการค้า และ สภาอุตสาหกรรม - อปท. เป็นกำลังสำคัญในระดับ พื้นที่ มีงบ มีคน และสามารถ ทำได้	- ยังมีปัญหาขยะ ตกค้าง ในพื้นที่ ของเอกชน - มีปัญหาขยะ ตกค้างตามราย ถนน กองข้างทาง จากสถาน ประกอบการ ทั้งหลาย และ ดำเนินการจัดเก็บ ไม่ได้ เนื่องจาก เป็นพื้นที่ของ เอกชน - การบูรณาการทุก ภาคส่วน - การนำแผนไป ปฏิบัติได้จริง	ได้รับข้อเสนอจาก คณะติดตาม (สปท) ให้ร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยด้วย เพราะเป็นหน่วย ผลิตขยะจำนวน มาก	- มีการเฝ้าระวังขยะมาทั้ง จากสถานประกอบการ - มีพื้นที่สองส่วน คือ ภาคเกษตร (ปลูกปาล์ม ที่ หนองเสือ) มีสภาพ ของความเป็นชุมชน

๕.๒ ถอดบทเรียนจากการดำเนินการกิจกรรมเพื่อยกระดับการบริการเพื่อสร้างการบริการที่เป็นเลิศโดยใช้ตัวแบบของการขับเคลื่อนด้วยการพัฒนาที่ยืดหยุ่นที่เป็นหลักแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่จังหวัดจำนวน ๕ จังหวัด ที่ครอบคลุมทุกภาคของประเทศไทยได้ ดังนี้

๑. การกำหนดประเด็นในการทำงาน

การกำหนดประเด็นนี้ต้องมีความสอดคล้องกับพื้นที่โดยมาจากการศึกษาศักยภาพของพื้นที่และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นตลอดจนมีความเห็นพ้องต้องกันว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนหรือพวกเขามีความสนใจร่วมกัน หรือเป็นประเด็นที่มีผลกระทบในวงกว้าง เช่น การเกิดไข้เลือดออกทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตและสุขภาพของประชาชนในจังหวัดระยอง จังหวัดระยองจึงเลือกการจัดการไข้เลือดออกมาเป็นประเด็นในการยกระดับการบริการ หรือจังหวัดพะเยาใช้อัตลักษณ์ของความเป็นจังหวัดที่มีวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมมาเป็นตัวขับเคลื่อนเพื่อเป็นการจัดการวัฒนธรรม ส่วนจังหวัดยโสธรได้เห็นความสำคัญของการบริการประชาชนในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนตามนโยบายของภาครัฐโดยการเลือกเรื่องของการยกระดับการบริการของศูนย์ดำรงธรรม ขณะที่จังหวัดสงขลามีทรัพยากรทางการเกษตรที่หลากหลายและอยากจะให้ประชาชนมีรายได้มากขึ้น จึงได้เลือกเรื่องของการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรที่ให้เป็นเกษตรคุณภาพ สุขภาพ และมีความยั่งยืน ส่วนจังหวัดปทุมธานีมีปัญหาในเรื่องของการจัดการขยะเพราะเป็นชุมชนเมือง จึงให้ความสนใจในเรื่องเร่งด่วนและจัดการได้ยาก ก็คือเรื่องการจัดการขยะ ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงประเด็นที่ยกขึ้นมาทุกฝ่ายก็จะเห็นพ้องต้องกันด้วยเหตุผลที่มองเห็นร่วมกันตั้งแต่เริ่มแรก

๒. กระบวนการทำงานซึ่งประกอบไปด้วย

๒.๑ การเลือกพื้นที่ที่จะดำเนินการตลอดจนการเลือกประเด็นที่จะขับเคลื่อนซึ่งเป็นประเด็นที่มาจากศึกษาศักยภาพของพื้นที่และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน นอกจากนี้ เป็นเรื่องของการมีจุดหมายที่ชัดเจนเข้าใจตรงกันและเน้นในเรื่องของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่จะเห็นผลเป็นรูปธรรมในเวลาไม่นานนัก ซึ่งในหลาย ๆ จังหวัดก็ให้ความสำคัญกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน นำมาสู่การปฏิบัติทำให้ภาคส่วนต่าง ๆ เห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้ เป็นเรื่องของการมีจุดหมายที่รู้ว่าจะเดินทางไปทางใดร่วมกันเป็นการคิดร่วมกันตั้งแต่แรก

๒.๒ การใช้ข้อมูลพื้นฐานหรือศักยภาพของพื้นที่ หรือปัญหาของพื้นที่ที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่ามีความจำเป็นที่จะต้องนำมาพิจารณาก่อน นั่นคือ การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นที่จะนำมาสู่การขับเคลื่อนหรือการยกระดับให้เป็นผล และมีการใช้ข้อมูลจากภาคประชาชนเพื่อมาประกอบการจัดทำโครงการ

๒.๓ การมีการวางแผนร่วมกันตั้งแต่เริ่มแรกจะทำให้สามารถมีผู้เข้ามาเกี่ยวข้องและรับผิดชอบมากขึ้นตลอดจนทราบว่าจะดำเนินการอย่างไร เมื่อไหร่ และใช้ทรัพยากรจากที่ใด การดำเนินการร่วมกันนี้มีการจัดสรรการทำงานและมีการบริหารทรัพยากรแบบมีส่วนร่วมและทุกคนรู้บทบาทของตนเองที่ชัดเจนในการแบ่งภารกิจซึ่งในหลายจังหวัดมีการจัดสรรการทำงานอย่างเหมาะสม เช่น ในจังหวัดยโสธรมีโครงการยกระดับการบริการของศูนย์ดำรงธรรมซึ่งมีภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมและช่วยกันทำให้โครงการนี้สามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนไปได้มาก ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการนี้มี

ทั้งภาคประชาชน หน่วยงานทหาร หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ เช่น กระทรวงยุติธรรมได้นำศูนย์ยุติธรรมชุมชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนการบริการของศูนย์ดำรงธรรมอีกด้วย

๒.๔ การสนับสนุนทรัพยากรในที่นี้การขับเคลื่อนที่จะบรรลุผลนั้นจะต้องมีทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร หรือเป็นทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน ตลอดจนสถานที่และอื่น ๆ ซึ่งในการดำเนินการพบว่าหลายจังหวัดผู้ว่าราชการจังหวัดได้เข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากร ตลอดจนภาคส่วนต่าง ๆ ก็มาระดมสรรพกำลังนำทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีมาช่วยให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ ทรัพยากรไม่จำเป็นจะต้องมีค่าเป็นตัวเงินเสมอไป แต่เป็นเรื่องของทรัพยากรที่ไม่เห็นเป็นตัวเงินแต่เป็นเรื่องของแรงกายแรงใจและการสมทบในเรื่องอื่น ๆ ที่มีใช้เป็นตัวเงิน

๒.๕ การติดตามและสรุปผลเพื่อให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงไปมาน้อยเพียงใดสามารถที่จะทำการประเมินได้จากการสัมภาษณ์สอบถามและสังเกตเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงให้ดีขึ้นและการร่วมชื่นชมกันและกันว่าสามารถทำงานให้ลุล่วง การสร้างความไว้วางใจเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการขับเคลื่อนงาน เพราะจะมีเครือข่ายภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาร่วมมากขึ้น ภาคเอกชนก็ได้รับการเชิญให้เข้ามามีส่วนร่วม ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาที่คำนึงถึงพื้นที่เป็นหลักและร่วมกันยกระดับการบริการครั้งนี้

๒.๖ การมอบอำนาจในที่นี้หมายถึง การกระจายบทบาทที่สำคัญที่จะทำให้โครงการนี้ขับเคลื่อนไปได้ ตลอดจนมีผู้รับผิดชอบเป็นผู้ประสานงานโครงการเพื่อเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนและติดต่อไม่ว่าจะเป็นผู้แทนจากหน่วยงานเฉพาะหรือจากสำนักงานจังหวัด แต่ผู้นั้นจะต้องเป็นผู้ประสานงานกลางและอำนวยความสะดวกให้ผู้อื่นสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่

๓. ผู้ปฏิบัติงาน

ในการทำงานให้บรรลุผลนี้ ผู้ปฏิบัติงานทุกคนในทุกระดับจะต้องมีความเข้าใจตรงกันว่าจะเดินทางไปอย่างไร ด้วยวิธีการใด ใช้ทรัพยากรจากที่ไหน นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ให้มีการยอมรับว่าการทำงานต้องเป็นลักษณะของการมีส่วนร่วม เป็นเครือข่าย และร่วมแรงร่วมใจ ตลอดจนมีการวางแผนร่วมกันตั้งแต่แรกเพื่อที่จะให้เกิดการผนึกกำลังในการพร้อมกันเดินทางไปสู่การปฏิรูปสู่เป้าหมายใหม่ของการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ พวกเขาต้องเปลี่ยนบริบทการทำงานของตนเองที่เน้นการรวมศูนย์เป็นการกระจายบทบาทออกไปและให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของผู้อื่น การทำงานอย่างต่อเนื่องก็มีความสำคัญเพราะมีเช่นนั้นโครงการก็จะสิ้นสุดโดยรวดเร็วเพราะไม่มีคนเข้ามามีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงไม่สามารถที่จะประสานงานได้ ปล่อยเป็นภารกิจของผู้ที่ดูแลโครงการนั้นหรือเป็นผู้ที่เคยทำโครงการแบบนั้นมาตั้งแต่แรก นอกจากนี้ ลักษณะของการทำงานที่เน้นการบูรณาการและการทำงานร่วมกันโดยไม่เห็นว่าเป็นเรื่องของตน นอกจากนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกันในโครงการนี้จะทำให้เกิดพลังที่มีคุณค่ามาก

๔. ผู้บริหารซึ่งต้องใส่ใจและให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรก นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่กำกับดูแล คอยให้กำลังใจให้การสนับสนุนด้านทรัพยากร และติดตามการทำงานตามโครงการนี้อย่างต่อเนื่องจนประสบผลสำเร็จ

๕. การมีทรัพยากรในการดำเนินการอย่างพอเพียงทั้งในเรื่องของงบประมาณที่มาจากการบูรณาการและบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและมีการตระหนักถึงเรื่องของการพัฒนาที่เน้นพื้นที่เป็นหลัก ประกอบกับการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนซึ่งบุคลากรทุกคนจะต้องเปิดใจที่จะทำงานร่วมกันกับผู้อื่น

๖. การมีกลยุทธ์ในการดำเนินการ

๖.๑ การใช้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นกลไกในการขับเคลื่อนและเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาที่เน้นพื้นที่เป็นหลัก

๖.๒ การมีเครือข่ายในการร่วมดำเนินการที่มาจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สำคัญก็คือหน่วยงานของรัฐที่มาจากส่วนกลาง

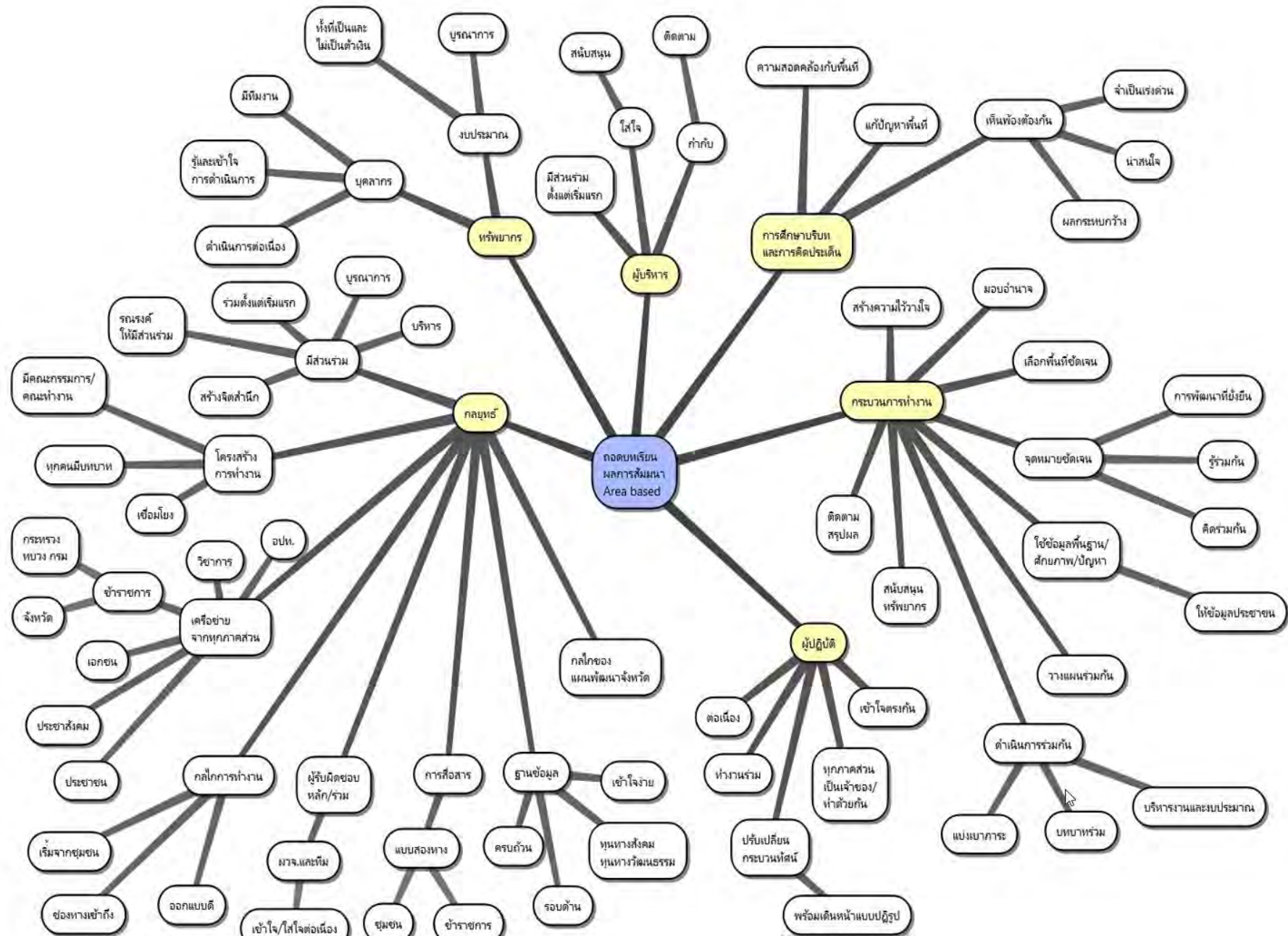
๖.๓ การทำงานแบบมีส่วนร่วมก็เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญ การมีเทคนิคในการสร้างกระบวนการเพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร่วมคิดร่วมทำตั้งแต่เริ่มแรกนำไปสู่การสร้าง ความพอใจให้กับทุกคนเพราะกิจกรรมที่ดำเนินการนั้นมาจากความคิดเห็นของทุกคนร่วมกัน

๖.๔ การสื่อสารซึ่งต้องเป็นการสื่อสารสองทางไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารกันเองในกลุ่ม ผู้ดำเนินการหรือการสื่อสารในชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น เป็นการทำให้ทุกคนเกิดความเข้าใจ ตรงกันและเข้าใจเป้าหมายของโครงการเป็นอย่างดี

๖.๕ การมีฐานข้อมูลซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมศักยภาพของพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทุนทางสังคม ทุนวัฒนธรรม และความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่มาจากทั้งหน่วยงานของรัฐเอกชนและตัวชุมชนเอง ซึ่งภาคประชาชนก็เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพวกเขา เช่น วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล ที่สามารถนำมาเป็นประโยชน์ในการทำงาน นอกจากนี้ ข้อมูลนั้นจะต้องถูกแปลงนำมาสู่การเป็นความรู้และสร้างปัญญาในการขับเคลื่อนการพัฒนาไปด้วยกันต้องเป็นข้อมูลที่เข้าใจง่ายและสามารถที่จะเข้าถึงได้

๖.๖ การมีผู้รับผิดชอบที่สำคัญเพื่อเป็นผู้ประสานงานในโครงการนับเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญมาก และผู้นั้นควรจะเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีและสามารถที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมแทนที่จะเป็นผู้ที่ดำเนินการเพียงลำพัง เนื่องจากเป็นหน่วยงานเฉพาะและรับผิดชอบเรื่องนั้นมาแต่แรกซึ่งจะทำให้ผู้อื่นไม่ยากที่จะเข้ามาร่วมกิจกรรมด้วยเพราะเห็นว่ามีผู้รับผิดชอบดำเนินการเรื่องนั้นอยู่แล้ว

๖.๗ มีโครงสร้างการทำงานที่เอื้อต่อการดำเนินการ ซึ่งโครงสร้างนี้อาจจะเป็นโครงสร้างที่เป็นทางการและโครงสร้างที่ไม่เป็นทางการ ทั้งนี้ โครงสร้างที่เป็นทางการนั้นคงจะต้องเป็นเรื่องสำคัญ เช่น กฎระเบียบที่เอื้อให้มีการทำงานในลักษณะนี้ ส่วนโครงสร้างที่ไม่เป็นทางการนั้นก็จะเป็นโครงสร้างที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติหรือเป็นโครงสร้างที่จัดตั้งขึ้นแบบหลวม ๆ เพื่อให้ทุกคนมีบทบาทที่สำคัญและรู้ภารกิจของตนเอง

ภาพที่ ๑๐ : สรุปการถอดบทเรียนจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) ในพื้นที่จังหวัดต้นแบบ

ส่วนที่ ๒

ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการของจังหวัด
ที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach)

ส่วนที่ ๖ ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)

ใช้การพัฒนาเชิงพื้นที่เป็นหลักและใช้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ ทั้งนี้จะสามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดย

๖.๑ การพัฒนาระบบการขับเคลื่อน

การพัฒนาระบบการขับเคลื่อนให้เกิดประสิทธิผลโดยการจัดทำคู่มือการขับเคลื่อนด้วยรูปแบบของการพัฒนาเชิงพื้นที่และการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน การสร้างเครือข่ายและการเป็นผู้เลือกกระบวนการในการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดทำแผนการดำเนินการและแผนพัฒนาจังหวัด ตลอดจนการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการซึ่งเป็นตัวชี้วัดเพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้นและสะท้อนถึงผลสำเร็จของการดำเนินการ ทั้งนี้ การดำเนินการจะมีสิ่งที่สำคัญเพื่อให้การดำเนินการในการพัฒนาระบบการที่ใช้ตัวแบบของการพัฒนาเชิงพื้นที่ ดังนี้

๖.๑.๑ การจัดทำฐานข้อมูลที่รวมศักยภาพของพื้นที่ในด้านต่าง ๆ และประเด็นการยกระดับการบริการที่มาจากความต้องการของทุกภาคส่วนร่วมกัน ซึ่งจะนำมาสู่การกำหนดประเด็นในการพิจารณาปรับปรุง แก้ไข หรือยกระดับการบริการร่วมกัน

๖.๑.๒ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีการจัดทำเครือข่ายและมีผู้เอื้อกระบวนการที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง

๖.๑.๓ มีแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่ผ่านการจัดทำร่วมกันของทุกภาคส่วน อันจะเป็นแผนที่แสดงถึงทิศทางที่จะดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการบริการสาธารณะและจะนำไปสู่การผลักดันแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด

๖.๑.๔ การมีบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและมีความสามารถในการที่จะขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการปฏิบัติงานจริงตามแผนที่จัดไว้ นอกจากนี้ต้องมีการอบรมเจ้าหน้าที่และผู้แทนจากเครือข่ายเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในเรื่องของการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมและความเข้าใจในเรื่องของแผนพัฒนาจังหวัดและการพัฒนาที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก ตลอดจนมีทักษะในการช่วยประสานติดตามประเมินผลและสรุปบทเรียนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

๖.๑.๕ การมีคู่มือในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่คำนึงถึงการพัฒนาเชิงพื้นที่เป็นหลักโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ อย่างทั่วถึงรวมทั้งมีตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อแสดงถึงความสำเร็จของกระบวนการทำงานและแนวทางในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

๖.๒ การพัฒนากลไกการมีส่วนร่วม

การพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมเหมาะสมในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก โดยใช้กลไกที่มีคณะกรรมการประชากรรัฐเป็นตัวขับเคลื่อน คณะกรรมการนี้มาจากหลายภาคส่วนร่วมกัน เช่น ข้าราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ประชาชนทั่วไป และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนผู้แทนของหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ กรรมการชุดนี้จะมาช่วยทำให้แผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการเพื่อยกระดับการบริการตามแผนพัฒนาจังหวัดนั้นมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่องนำไปสู่ความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารจังหวัดหรือไม่ก็ตาม เพราะพวกเขาเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่และมีส่วนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนดำเนินการโครงการที่เป็นไปตามแผนพัฒนาจังหวัดร่วมกัน รูปแบบของคณะกรรมการนี้จะใช้กลไกที่มีอยู่ก็ได้แต่เพิ่มสัดส่วนของประชาชน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองท้องที่ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานจากราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค เพิ่มเติม ทั้งนี้ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานเครือข่ายต่าง ๆ ให้ร่วมกันขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดและแผนโครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดร่วมกันต่อไป

๖.๓ การพัฒนาระเบียบและกฎที่เอื้อต่อการดำเนินการ

การพัฒนาระเบียบและกฎที่เอื้อต่อการดำเนินการ โดยมีระเบียบที่ออกมาเพื่อเป็นการเอื้อในการจัดทำข้อตกลงระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัด และหน่วยงานส่วนกลางเพื่อให้เกิดพันธสัญญาในการขับเคลื่อน การใช้การพัฒนาเชิงพื้นที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดให้เป็นผล ในที่นี้มีหน่วยงานหลักก็คือคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ หรือ ก.พ.ร. ซึ่งจะเป็นผู้ดูแลในเรื่องของการพัฒนาระบบราชการตลอดจนโครงสร้างต่าง ๆ รวมถึงคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งดูแลในเรื่องของการจัดทำแผนที่จะเป็นผู้ดำเนินการ โดยจำแนกหน่วยรับผิดชอบได้ดังตาราง

ตารางที่ ๙ : ข้อเสนอกลไกเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปการยกระดับการบริการเพื่อสร้างการบริการที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลักจำแนกข้อเสนอแนะตามกลุ่มผู้รับผิดชอบ

ข้อ ที่	ประเด็นข้อเสนอ	ผู้รับผิดชอบ	
		ส่วนราชการของจังหวัด ต้องดำเนินการ	ก.พ.ร./หน่วยงาน กลางที่ดูแลเรื่องนี้ ต้องดำเนินการ
๑	การปรับนโยบาย เพื่อให้เอื้อต่อการยกระดับ การบริการเพื่อสร้างการบริการที่เป็นเลิศโดยยึด พื้นที่เป็นหลัก		✓
๒	จัดตั้งคณะกรรมการประชากรของรัฐของจังหวัด โดย เป็นผู้แทนที่มาจากทุกภาคส่วน เพื่อเป็นผู้ดูแล โครงการร่วมกัน ซึ่งต้องมีกลไกทางกฎระเบียบ สนับสนุน	✓	✓

ข้อ ที่	ประเด็นข้อเสนอ	ผู้รับผิดชอบ	
		ส่วนราชการของจังหวัด ต้องดำเนินการ	ก.พ.ร./หน่วยงาน กลางที่ดูแลเรื่องนี้ ต้องดำเนินการ
๓	กำหนดประเด็นการยกระดับการบริการ สาธารณะที่มาจากการคิดร่วมกัน	✓	
๔	รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของพื้นที่เพื่อ ประกอบการจัดทำแผนงานยกระดับการบริการ สาธารณะ	✓	
๕	จัดทำแผนงานแบบบูรณาการที่มาจากการมี ส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งแผนงาน ประกอบด้วย แผนกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ ระยะเวลา ตัวชี้วัด วิธีการสร เก็บข้อมูลตัวชี้วัด งบประมาณ แหล่งทุน และ ผู้รับผิดชอบ	✓	
๖	มีกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแบบ บูรณาการ	✓	
๗	มีผู้เอื้อกระบวนการที่มีความรู้ความเข้าใจ	✓	
๘	มีที่ปรึกษาให้คำแนะนำและติดตามการทำงาน ตามโครงการ		✓
๙	มีข้อตกลงร่วมระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดที่มา ประจำในจังหวัดทุกคน กับ ก.พ.ร. เพื่อให้มีการ ดำเนินการต่อเนื่อง	✓	✓
๑๐	มีการดำเนินการต่อเนื่องและมีข้อตกลงร่วมกัน ของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนเรื่องนั้นๆ	✓	✓
๑๑	อบรมเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรในจังหวัดให้ สามารถจัดทำแผนแบบบูรณาการได้ ตลอดจน อบรมผู้เป็นที่ปรึกษาในการติดตามการจัดทำ แผนและผู้เอื้อกระบวนการ	✓	✓
๑๒	ติดตาม ประเมินผลเป็นระยะ และรายงานผล เพื่อปรับปรุง ตลอดจนประเมินผลสัมฤทธิ์	✓	✓
๑๓	ถอดบทเรียนจากการดำเนินการ	✓	✓
๑๔	สรุป รายงานผลต่อสาธารณะ และเริ่มวงจรการ ยกระดับการบริการต่อไป	✓	
๑๕	ชื่นชมผลงาน	✓	✓

๖.๔ ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จ

ความสำเร็จจะเกิดขึ้นจากปัจจัยที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

๖.๔.๑ การทำให้แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดมีคุณภาพและมีธรรมาภิบาลตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

(๑) มีการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การพัฒนา จากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี – แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ – แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด – แผนพัฒนาจังหวัด – แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ในจังหวัด) – แผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างเป็นรูปธรรม และมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน

(๒) รัฐบาลปรับการบริหารที่ยึดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง กรม แต่ทางเดียว ให้มีการบริหารแบบคู่ขนาน โดยเพิ่มการบริหารเชิงพื้นที่ในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ทั้งด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากร

(๓) การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาล

(๔) กำหนดให้มีการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based) เพื่อมีการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการในจังหวัด ทั้งแผนของหน่วยงานของรัฐ และแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกัน โดยรัฐบาล หน่วยงานของรัฐในส่วนกลาง ต้องใช้พื้นที่จังหวัด กลุ่มจังหวัด ในการปฏิบัติงานตามบทบาทอำนาจหน้าที่ และภารกิจของแต่ละหน่วยงาน โดยมีการประเมินผลการบริหารและการพัฒนาของหน่วยงานของรัฐในเชิงพื้นที่ จังหวัดและกลุ่มจังหวัด

๖.๔.๒ การพัฒนากลไกการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่สู่แผนพัฒนาจังหวัด (กลไกในการจัดทำแผนหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)

(๑) ให้มีการกำหนดระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งกลไกการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ (หมู่บ้าน ชุมชน ตำบล อำเภอ) กับแผนพัฒนาจังหวัด

(๒) ให้พัฒนาการทำแผนพัฒนาอำเภอเพื่อเป็นหลักในการประสานแผนพัฒนาของพื้นที่สู่จังหวัดโดยระดมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างกว้างขวาง

(๓) ระเบียบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (ของกระทรวงมหาดไทย) ต้องสอดคล้องและบูรณาการกับระเบียบการวางแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ในทุกระดับ

(๔) กลไกการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานสนับสนุน เพราะอยู่ในพื้นที่และมีบุคลากรอยู่แล้ว

๖.๔.๓ อำนาจการบริหารจัดการแผนพัฒนาของจังหวัด

(๑) ปรับระบบการบริหารจัดการแผนพัฒนาจังหวัดให้เกิดเอกภาพ ครอบคลุมภารกิจของส่วนราชการในจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด โดยมีการบูรณาการแผนงานโครงการ ที่สอดคล้องและตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนและพื้นที่

(๒) แก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการ ให้มีกลไก กระบวนการ อำนาจ หน้าที่ ของจังหวัดในการบริหารเชิงพื้นที่ภายใต้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่ครอบคลุมอำนาจการบริหารคน บริหารเงิน และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

(๓) พัฒนาให้หน่วยงานจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีศักยภาพ และขีดความสามารถในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ ความคุ้มค่าของโครงการ และการตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ การทำแผนพัฒนาจังหวัดต้องครอบคลุมแบบบูรณาการของแผนตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ (เช่น แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด แผนสิ่งแวดล้อมจังหวัด แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เป็นต้น)

๖.๔.๔ การบูรณาการงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดกับส่วนราชการในส่วนกลาง

(๑) แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณจังหวัด โดยให้จังหวัดเป็นส่วนราชการในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้อย่างแท้จริง

(๒) แก้ไขวิธีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้มีการกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของจังหวัด (เฉพาะงบประมาณเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่) ตามข้อเสนอของแผนพัฒนาจังหวัด และให้ทุกส่วนราชการที่ทำงานงบประมาณรายจ่ายประจำปีนำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ของจังหวัดไปพิจารณาจัดทำงบประมาณภายใต้กรอบวงเงินงบประมาณของส่วนราชการและกรอบวงเงินงบประมาณของจังหวัด โดยให้มีหน่วยงานกลางของรัฐบาลร่วมกันพิจารณานำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ของแผนพัฒนาจังหวัดไปจัดทำงบประมาณ

(๓) แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ การบริหารงบประมาณจังหวัด ให้จังหวัดมีอำนาจในการบูรณาการงบประมาณของทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ที่มีงบประมาณลงในพื้นที่จังหวัดให้สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของจังหวัด

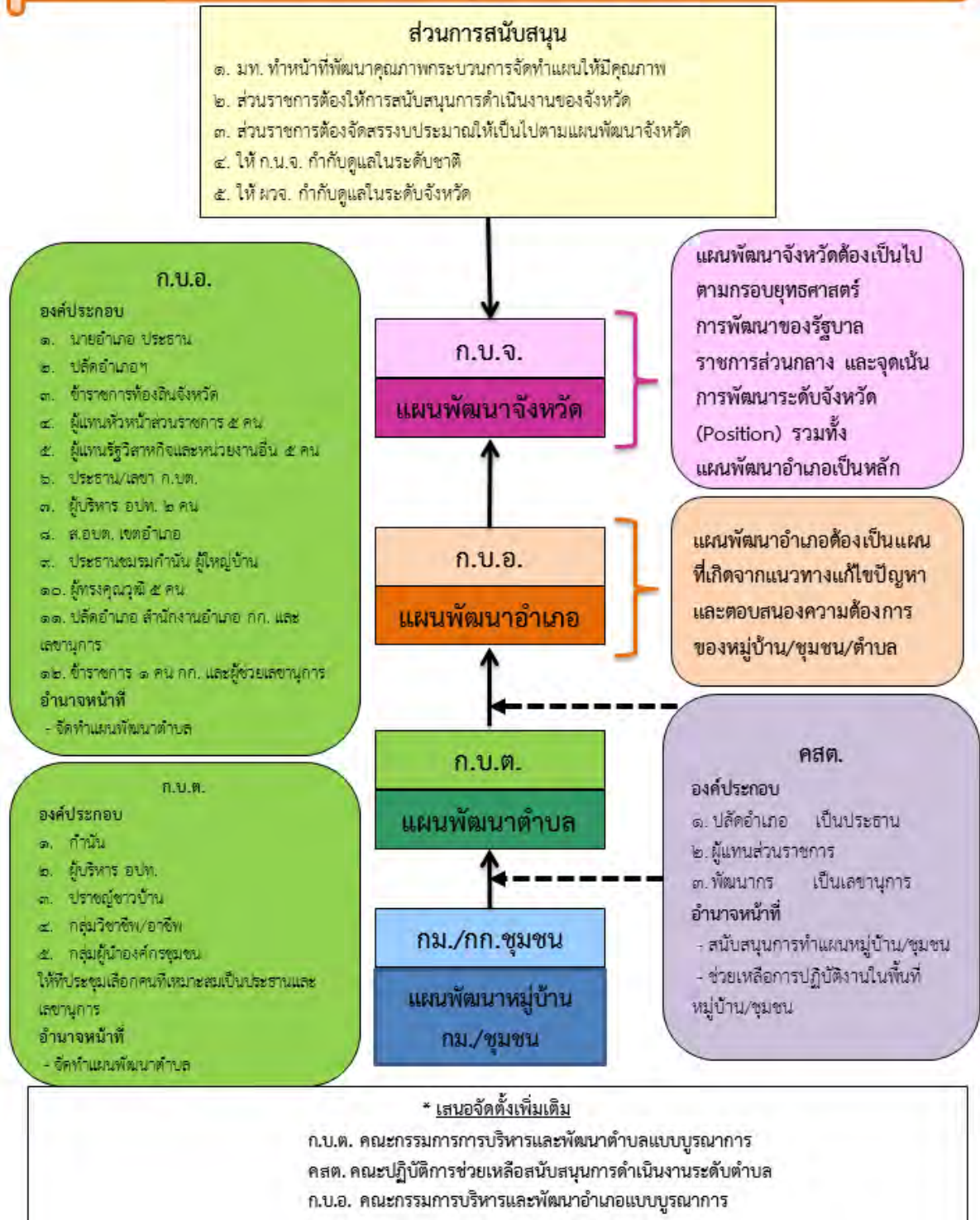
(๔) แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ การบริหารงบประมาณจังหวัด ให้จังหวัดมีอำนาจการนำงบประมาณเหลือจ่ายของทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่มีงบประมาณลงในพื้นที่จังหวัดมาบูรณาการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของจังหวัด โดยไม่ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเรียกคืนงบประมาณเหลือจ่ายกลับไปยังหน่วยงานนั้น ๆ

(๕) แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีการบูรณาการเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ตามแผนพัฒนาจังหวัดที่อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(รายละเอียดข้อเสนอในการขับเคลื่อนด้านการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่สู่จังหวัด ปรากฏตามร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ พ.ศ. .... ดังต่อไปนี้)

รูปแบบการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาจากพื้นที่สู่จังหวัด
(กลไกในการจัดทำแผนหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)

ภาพที่ ๑๑ : รูปแบบการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาจากพื้นที่สู่จังหวัด
(กลไกในการจัดทำแผนหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)

สรุปสาระสำคัญ

ของร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ พ.ศ. ....

ข้อเสนอการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่

ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่
พ.ศ. ....

ข้อเสนอการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

หลักการบริหารงานจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (ปัจจุบัน)

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัด
และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑
(ก.น.จ.) (ก.บ.จ.) (ก.บ.ก.)

ข้อเสนอ

๑. เพิ่มบทบาทความสำคัญของแผนพัฒนาจังหวัด
๒. เพิ่มกระบวนการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่

ข้อเสนอการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

(๑/๒)

๑. พัฒนabatบาทของแผนพัฒนาจังหวัด (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๒๒)

- ๑.๑ ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาของรัฐบาลและราชการส่วนกลาง
- ๑.๒ ตอบสนองจุดเน้นการพัฒนาระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (Position)
- ๑.๓ ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ข้อเสนอการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

(๑/๓)

๒. มท. และ ก.น.จ. สนับสนุนการพัฒนากระบวนการ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๒๔)

- แจ้างกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาของรัฐบาลและส่วนกลาง
- กำหนดปฏิทินจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

ข้อเสนอการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

(๑/๔)

๓. ส่วนราชการต้องให้การสนับสนุน (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๒๕)

- แจกกรอบแผนงานและการเสนอคำของบประมาณ
ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดโดยตรง
- ให้จัดทำคำของบประมาณตามแผนงานโครงการจากจังหวัด

ข้อเสนอการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่

(๒/๑)

(หมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล อำเภอ)

หลักการดำเนินงาน

ความเชื่อมโยงและตอบสนอง
การแก้ปัญหาของประชาชนในพื้นที่

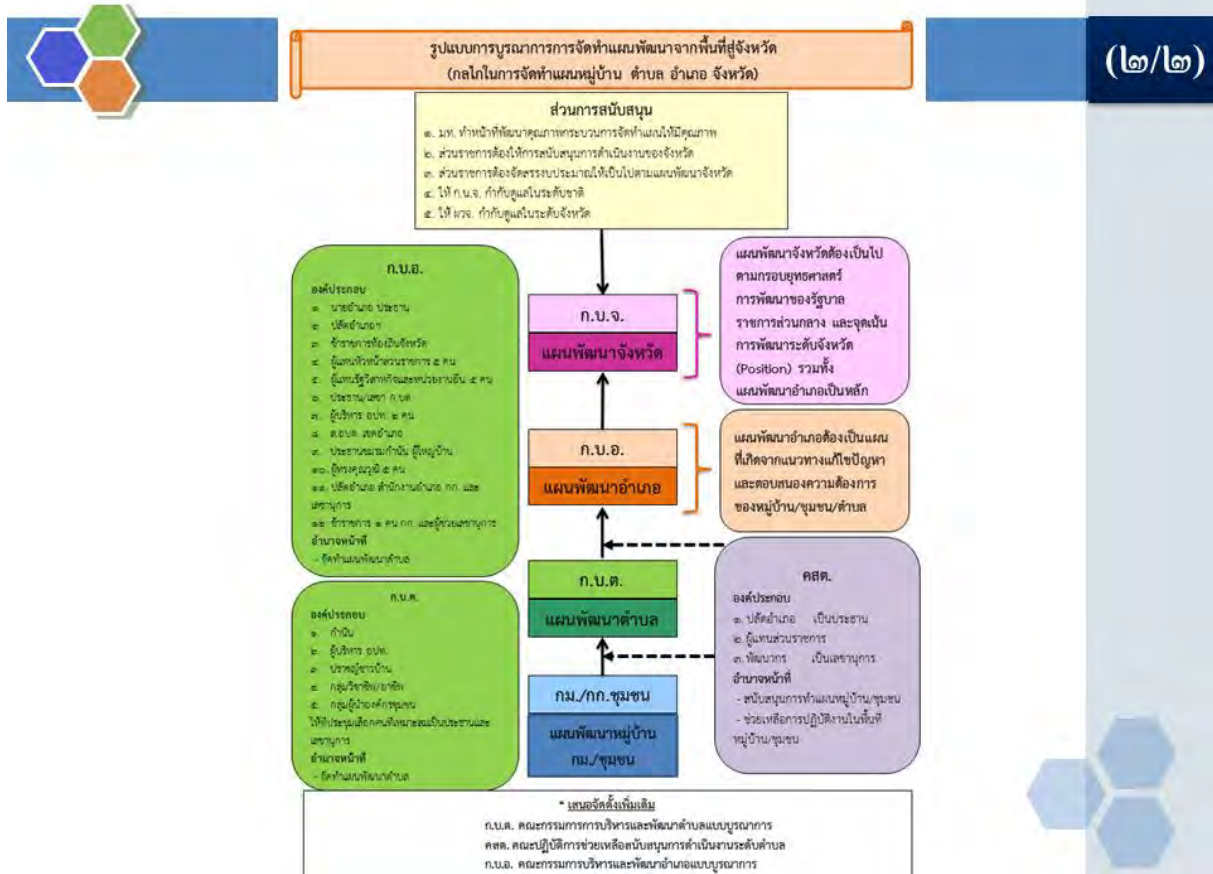
ร่างระเบียบฯ ข้อ ๖ (๗), ๑๐, ๑๘, ๑๘, ๒๐ และ ๒๒

ทุกส่วนราชการ และ อปท. ต้องให้ความสำคัญ
และช่วยเหลือสนับสนุน

ร่างระเบียบฯ ข้อ ๘, ๑๓ วรรคสาม และ ๑๗ วรรคสอง

ทุกส่วนราชการ และ อปท. ต้องนำแผนพัฒนาในพื้นที่
ไปจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงาน

ร่างระเบียบฯ ข้อ ๑๓ วรรคสาม และ ๑๗ วรรคสอง

ข้อเสนอการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่ (๒/๓)

แผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน

- กม./ กก.ชุมชน จัดทำและประสานงบประมาณ (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๖ (๒))
- เน้นระบบข้อมูล (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๖ (๑))
- ส่งต่อประกอบทำแผนพัฒนาตำบล (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๖ (๓))
- หมู่บ้าน/ชุมชน สามารถเป็นหน่วยดำเนินการตามแผนงานโครงการของส่วนราชการในพื้นที่ (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๘)

ข้อเสนอการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่

(๒/๔)

แผนพัฒนาตำบล

- ❖ ก.บ.ต. จัดทำแผนพัฒนาตำบลและบริหารจัดการกิจกรรม (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๕ และ ๑๐)
  - กำนัน
  - ผู้บริหาร อปท.
  - ผู้นำองค์กรประชาชน ๕ คน
  - ผู้แทนกลุ่มอาชีพ/วิสาหกิจชุมชน ๕ คน
  - ผู้ทรงคุณวุฒิภาคประชาชน ๕ คน
- ประธานและเลขานุการคัดเลือกกันเอง
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเป็นหน่วยสนับสนุน

ข้อเสนอการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่

(๒/๕)

แผนพัฒนาตำบล

- ❖ คสต. ช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานระดับตำบล (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๑๓)
  - ปลัดอำเภอ
  - พัฒนาการ
  - ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบตำบล

ข้อเสนอการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่

(๒/๖)

แผนพัฒนาอำเภอ

อำนาจหน้าที่ ก.บ.อ. (๑)

(ร่างระเบียบฯ ข้อ ๑๕)

- จัดทำแผนพัฒนาอำเภอ (บูรณาการข้อมูลปัญหา ความต้องการของประชาชนจากแผนพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน และตำบล รวมถึงแผนงานและโครงการของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่อำเภอ)

ข้อเสนอการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่

(๒/๗)

แผนพัฒนาอำเภอ

ก.บ.อ. ประกอบด้วย (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๑๔)

(๑) นายอำเภอ	ประธานกรรมการ
(๒) ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานปกครอง	กรรมการ
(๓) ข้าราชการท้องถิ่นจังหวัด	กรรมการ
(๔) ผู้แทนหัวหน้าส่วนราชการอำเภอ ๕ คน	กรรมการ
(๕) ผู้แทนรัฐวิสาหกิจ ๕ คน	กรรมการ
(๖) ประธานและเลขานุการ ก.บ.ต. ทุกตำบล	กรรมการ
(๗) ผู้บริหาร อปท. ๒ คน	กรรมการ
(๘) สมาชิก อบจ. เขตอำเภอ	กรรมการ
(๙) ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน	กรรมการ
(๑๐) ผู้ทรงคุณวุฒิภาคประชาชน ๕ คน	กรรมการ
(๑๑) ปลัดอำเภออำนวยการสำนักงานอำเภอ	กรรมการและเลขานุการ
(๑๒) ข้าราชการที่นายอำเภอแต่งตั้ง ๑ คน	กรรมการและเลขานุการ

ข้อเสนอการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่

(๒/๘)

แผนพัฒนาอำเภอ

อำนาจหน้าที่ ก.บ.อ. (๒)

- กำหนดแนวทางบูรณาการแผนพัฒนาตำบล (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๑๘ และ ๑๙)
- ประสานการปฏิบัติตามแผนพัฒนาอำเภอ (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๑๕ (๕))
- จัดทำแผนความต้องการระดับอำเภอเสนอ ก.บ.จ. (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๑๕ (๔) และ ๒๑)

(ร่าง)

**ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่
พ.ศ. ....**

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดแนวทางเกี่ยวกับบทบาทของแผนพัฒนาจังหวัด และกำหนดกระบวนการจัดทำและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ขึ้นตั้งแต่หมู่บ้าน ชุมชน ตำบล และอำเภอ เพื่อบูรณาการให้เกิดความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดจึงมีความจำเป็นต้องมีกลไกขับเคลื่อนการบูรณาการแผนงานโดยให้อำเภอเป็นจุดเชื่อมต่อของการประสานและจัดทำแผนพัฒนาระหว่างหมู่บ้านและชุมชน ตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาอำเภอ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ พ.ศ. ....”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่” หมายความว่า การเชื่อมโยงและบูรณาการแผนในระดับหมู่บ้านและชุมชน ตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ ให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาจังหวัดที่เป็น การบูรณาการการทำงาน of ทุกหน่วยงานภาคประชาสังคมและภาคธุรกิจเอกชนในเขตจังหวัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน

“จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแต่ไม่รวมถึง กรุงเทพมหานคร

“กลุ่มจังหวัด” หมายความว่า กลุ่มจังหวัดที่จัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

“อำเภอ” หมายความว่า อำเภอตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นตามกฎหมายจัดตั้ง

“ก.น.จ.” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

“ก.บ.ก.” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

“ก.บ.จ.” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

“แผนพัฒนาจังหวัด” หมายความว่า รายการเกี่ยวกับโครงการและแผนงานต่าง ๆ ของจังหวัดที่ จำเป็นต้องจัดทำเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาของจังหวัด

“แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด” หมายความว่า แผนที่แปลงแผนพัฒนาจังหวัดสู่การปฏิบัติ โดยระบุถึงโครงการต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการในจังหวัดในแต่ละปีงบประมาณเพื่อให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาของจังหวัด ทั้งนี้ ไม่ว่าโครงการนั้นจะดำเนินการโดยจังหวัด กระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ หรือเอกชน

“แผนพัฒนาอำเภอ” หมายความว่า รายการเกี่ยวกับโครงการและแผนงานต่าง ๆ ของอำเภอที่ สะท้อนถึงปัญหาและความต้องการของประชาชน ตลอดจนความต้องการของทุกภาคส่วนในพื้นที่อำเภอ โดยจัดทำเพื่อให้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาของอำเภอ รวมทั้งต้อง สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด

“แผนความต้องการระดับอำเภอ” หมายความว่า รายการที่เกี่ยวกับโครงการและแผนงานต่าง ๆ ของ อำเภอที่ระบุถึงปัญหาและความต้องการที่สำคัญ ๆ ของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเกินกว่าขีดความสามารถของ หมู่บ้านและชุมชน และภารกิจหน้าที่ปกติของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ อำเภอ โดยต้องจัดกลุ่มของปัญหาและความต้องการออกเป็นหมวดหมู่และส่งไปยังจังหวัดหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดหรือ แผนปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

“แผนพัฒนาท้องถิ่น” หมายความว่า แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ตาม ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

“แผนพัฒนาหมู่บ้าน” หมายความว่า รายการเกี่ยวกับโครงการและแผนพัฒนางานต่าง ๆ ของหมู่บ้าน โดยการบริหารจัดการตนเองที่คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนในหมู่บ้านร่วมคิด วิเคราะห์ปัญหา ศักยภาพความพร้อมของหมู่บ้าน ภายใต้ข้อมูลที่คนในหมู่บ้านจัดเก็บ และจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ใน หมู่บ้าน เพื่อรวบรวมให้เป็นกรอบแนวทางการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาหมู่บ้านให้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของหมู่บ้าน

“แผนพัฒนาชุมชน” หมายความว่า รายการเกี่ยวกับโครงการและแผนพัฒนาต่าง ๆ ที่จัดทำจากการ วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการที่มาจากเวทีประชาคมของชุมชนในพื้นที่ที่ไม่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

“แผนพัฒนาตำบล” หมายความว่า รายการเกี่ยวกับกับโครงการและแผนงานต่าง ๆ ของตำบลโดยการบริหารจัดการตนเองที่คณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ (ก.บ.ต.) และประชาชนในตำบลร่วมกันจัดทำขึ้นภายใต้ข้อมูลของตำบล และแผนพัฒนาหมู่บ้านชุมชน

“คณะกรรมการหมู่บ้าน” (กม.) หมายความว่า คณะกรรมการหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่และคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๕ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามระเบียบนี้และให้มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ พร้อมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อให้ดำเนินการเป็นไปตามระเบียบนี้

ส่วนที่ ๑

การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนพัฒนาชุมชน

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน มีหน้าที่บูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับทุกภาคส่วน

(๑) การรวบรวมและจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้าน

(๒) การบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน

(๓) การประสานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน

(๔) การประสานจัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านร่วมกับคณะทำงานด้านต่าง ๆ เพื่อดำเนินการเองหรือขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน

(๖) การปรับปรุงและทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้าน

(๗) จัดส่งแผนพัฒนาหมู่บ้านให้คณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ (ก.บ.ต.) เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

การดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้านตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามกระบวนการขั้นตอนการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการชุมชนจัดทำแผนพัฒนาชุมชนตามแนวทางข้อ 6 และให้เป็นไปตามกระบวนการ ขั้นตอนที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๘ การดำเนินงานแผนงาน และโครงการของส่วนราชการในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนสามารถกำหนดให้หมู่บ้านและชุมชนเป็นหน่วยดำเนินการ ซึ่งให้หมายรวมทั้งการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลที่เป็นการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ของหมู่บ้านและชุมชน เช่น การช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย ผู้ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ เป็นต้น

ส่วนที่ ๒

การจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ข้อ ๙ ในแต่ละตำบลให้มีคณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ (ก.บ.ต.) ประกอบด้วย กำนัน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตำบล และผู้ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากผู้นำองค์กรประชาชน เช่น ผู้นำกลุ่มสตรี เยาวชน หรือผู้สูงอายุ จำนวน ๕ คน ผู้แทนกลุ่มอาชีพ หรือวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๕ คน ผู้ทรงคุณวุฒิภาคประชาชน หรือปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน ๕ คน เป็นกรรมการ

ประธาน และเลขานุการของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง มาจากการคัดเลือกกันเองในที่ประชุมคณะกรรมการคราวแรก

ข้อ ๑๐ ในแต่ละตำบลให้ ก.บ.ต. มีอำนาจหน้าที่บูรณาการจัดทำแผนพัฒนาตำบลที่เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของหมู่บ้านและชุมชน รวมทั้งบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงานในตำบลร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งนี้ เป็นไปตามกระบวนการขั้นตอนตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๑๑ ก.บ.ต. สามารถแต่งตั้งคณะทำงานประจำหรือเฉพาะกิจจากประชาชนในพื้นที่หรือข้าราชการของส่วนราชการในอำเภอขึ้นมาช่วยเหลือการปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๒ ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ เป็นหน่วยงานช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ก.บ.ต. โดยอาจจะมอบหมายให้ข้าราชการในสังกัดรับผิดชอบเป็นรายตำบล

ข้อ ๑๓ ให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะปฏิบัติการช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินงานระดับตำบล (คสต.) ประกอบด้วย ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบลเป็นประธาน พัฒนาการประจำตำบลเป็นเลขานุการ และข้าราชการหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบประจำตำบลเป็นกรรมการตามที่เห็นสมควร

คสต. มีอำนาจหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ประสานงาน สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาตำบลและกิจการที่ดำเนินงานของภาคราชการและภาคประชาชนในพื้นที่ตำบล

ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการหมู่บ้าน ชุมชน และ ก.บ.ต. ช่วยเหลือสนับสนุนกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน และตำบล รวมทั้ง นำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน และตำบล ประกอบการจัดทำแผนงาน และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓
การจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ

ข้อ ๑๔ ให้อำเภอมีคณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ (ก.บ.อ.) ประกอบด้วย

(๑) นายอำเภอ	ประธานกรรมการ
(๒) ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานหรือฝ่ายบริหารงานปกครอง	กรรมการ
(๓) ข้าราชการสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ที่ท้องถิ่นจังหวัดมอบหมาย	กรรมการ
(๔) ผู้แทนหัวหน้าส่วนราชการที่มีสำนักงานอยู่ในพื้นที่อำเภอ จำนวน ๕ คน	กรรมการ
(๕) ผู้แทนรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐที่ดำเนินกิจการอยู่ในอำเภอ จำนวน ๕ คน	กรรมการ
(๖) ประธานและเลขานุการคณะกรรมการบริหารและพัฒนาตำบล แบบบูรณาการทุกตำบล	กรรมการ
(๗) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอ ซึ่งคัดเลือกกันเอง จำนวน ๒ คน	กรรมการ
(๘) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตอำเภอ	กรรมการ
(๙) ประธานชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านประจำอำเภอ	กรรมการ
(๑๐) ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคประชาชน จำนวน ๕ คน	กรรมการ
(๑๑) ปลัดอำเภอ งานสำนักงานอำเภอ	กรรมการและเลขานุการ
(๑๒) ข้าราชการที่นายอำเภอแต่งตั้ง จำนวน ๑ คน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการตาม (๔) (๕) และ (๑๐) ให้นายอำเภอพิจารณาแต่งตั้งจากผู้ที่ปฏิบัติงาน หรือมีภูมิสำเนาในพื้นที่อำเภอ โดยมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี สำหรับหน่วยงานตาม (๔) และ (๕) หากมีจำนวนไม่ครบ ๕ คน ให้แต่งตั้งตามจำนวนเท่าที่มีอยู่จริงในพื้นที่อำเภอ

องค์ประชุมและการประชุมของ ก.บ.อ. ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อ ๑๕ ให้ ก.บ.อ. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ช่วยเหลือนายอำเภอในการวางแผนทางปฏิบัติและอำนวยการบริหารงานแบบบูรณาการในอำเภอ รวมทั้งกำหนดกรอบแนวทางปฏิบัติในการประสานแผนพัฒนาพื้นที่ของภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอ ให้เป็นไปตามหลักการ นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๒) ดำเนินการประสานและรวบรวมข้อมูล ปัญหา และความต้องการของประชาชนจากแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนพัฒนาชุมชน และแผนพัฒนาตำบล รวมถึงแผนงานและโครงการของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่อำเภอ เพื่อนำมาประมวลให้เกิดการพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการและจัดทำเป็นแผนพัฒนาอำเภอ

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการที่ขอประสานในแผนพัฒนาอำเภอและตรวจสอบโครงการพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอจากภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโครงการพัฒนาซ้ำซ้อนกันในพื้นที่ และหากตรวจพบความซ้ำซ้อนของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ให้ ก.บ.อ. เร่งแจ้งข้อเท็จจริง พร้อมทั้งความเห็นประกอบไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ

(๔) จัดทำแผนความต้องการระดับอำเภอ และนำเสนอแผนความต้องการระดับอำเภอ พร้อมทั้งความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ระดับอำเภอต่อ ก.บ.จ. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดหรือแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๕) ประสานกับทุกภาคส่วนในพื้นที่รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำแผนพัฒนาอำเภอไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอำเภอ เพื่อการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาในพื้นที่อย่างยั่งยืน

(๖) กำกับ ติดตามผล และให้คำแนะนำแก่หน่วยงานต่างๆ ที่ดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ระดับอำเภอในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(๗) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่มอบหมาย

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ ก.บ.จ. มอบหมาย

ข้อ ๑๖ ให้ ก.บ.อ. นำโครงร่างของแผนพัฒนาจังหวัดมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ โดยกำหนดให้แผนพัฒนาอำเภอมีระยะเวลา สอดคล้องกับช่วงเวลาของแผนพัฒนาจังหวัด

แผนพัฒนาอำเภออย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดของวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ โครงการ แหล่งงบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หรือรายละเอียดอื่น ๆ ตามที่ ก.บ.อ. กำหนด

ข้อ ๑๗ ให้สำนักงานอำเภอเป็นหน่วยงานช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ก.บ.อ. โดยให้นายอำเภอสามารถแต่งตั้งข้าราชการของส่วนราชการในระดับอำเภอมาปฏิบัติงานในสำนักงานอำเภอได้ตามที่เห็นสมควร

ให้ทุกหน่วยงานในพื้นที่ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้การสนับสนุนการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ พร้อมทั้งนำแผนพัฒนาอำเภอไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานในพื้นที่อำเภอด้วย

ข้อ ๑๘ ให้ ก.บ.อ. แจกกรอบแผนพัฒนาอำเภอให้ ก.บ.ต. ทราบอย่างน้อย ๓๐ วัน เพื่อประสานข้อมูลและบูรณาการโครงการและแผนงานในการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ ทั้งนี้ การแจกกรอบแผนพัฒนาอำเภอต้องสอดคล้องกับช่วงเวลาการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

การกำหนดกรอบแผนพัฒนาอำเภอ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และรูปแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๑๙ ให้ ก.บ.ต. จัดส่งโครงการและแผนงานให้ ก.บ.อ. เพื่อนำมาประมวลผลเข้ากับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยให้ ก.บ.อ. ใช้กรอบแผนพัฒนาอำเภอและทิศทางการพัฒนาของจังหวัดเป็นแนวทางในการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของแผนงานโครงการเพื่อจัดทำเป็นบัญชีรายการชุดโครงการในแผนพัฒนาอำเภอ

ข้อ ๒๐ ให้ ก.บ.อ. ประกาศใช้แผนพัฒนาอำเภอและจัดส่งแผนพัฒนาอำเภอให้กับทุกหน่วยงานที่อยู่ในอำเภอ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ระดับอำเภอ

ข้อ ๒๑ ให้จังหวัดนำแผนความต้องการระดับอำเภอไปใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด รวมทั้งเพื่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ส่วนที่ ๔

การประสานแผนระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ข้อ ๒๒ ให้จังหวัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของรัฐบาล จุดเน้นการพัฒนาของจังหวัด และแผนความต้องการระดับอำเภอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ แนวทาง และปฏิทินที่ ก.น.จ. กำหนด

กรณีแผนความต้องการของอำเภอสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับกลุ่มจังหวัด ให้จังหวัดนำเสนอต่อ ก.บ.จ. เพื่อบูรณาการให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และ ก.บ.ก. สามารถพิจารณาให้การสนับสนุนงบประมาณของกลุ่มจังหวัดได้ตามสมควร

ข้อ ๒๓ การประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ให้เป็นไปตามปฏิทินการจัดทำแผนพัฒนาที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๒๔ ให้กระทรวงมหาดไทยและ ก.น.จ. สนับสนุนการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีคุณภาพ และต้องแจ้งกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาของรัฐบาลและนโยบายของราชการส่วนกลางให้จังหวัดถือเป็นแนวทางจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามปฏิทินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่ ก.น.จ. กำหนด

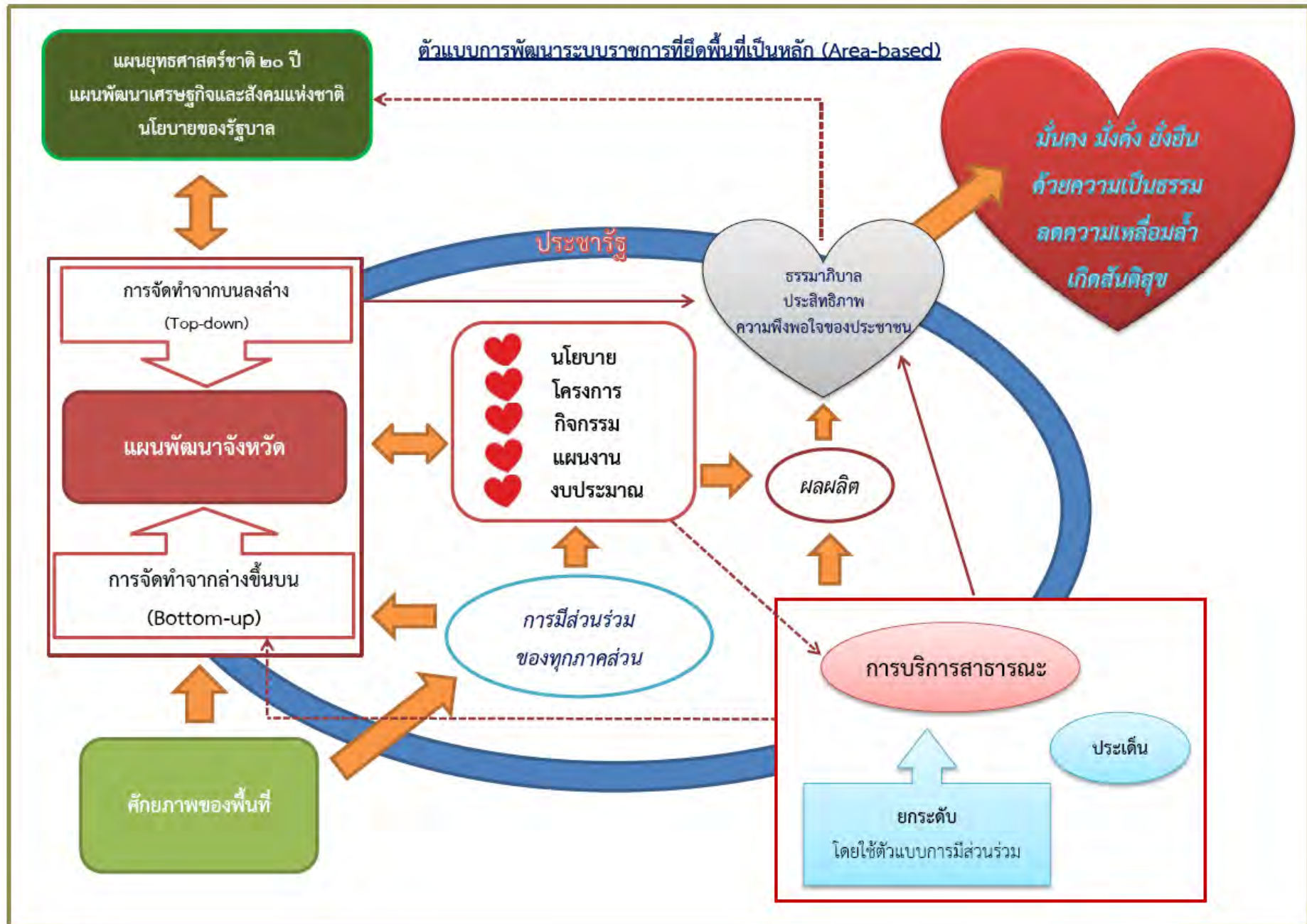
ข้อ ๒๕ ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐต้องให้การสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด การแจ้งกรอบแผนงาน และการเสนอคำของบประมาณประจำปีของส่วนราชการที่มีหน่วยงานในสังกัดส่วนภูมิภาค ให้แจ้งตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้น และเมื่อได้รับแผนงานโครงการที่เกี่ยวข้องจากจังหวัดแล้ว ให้จัดทำคำของบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานของจังหวัด

ข้อ ๒๖ ภายใต้การปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำกับ ติดตาม และบูรณาการกับทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ในทุกระดับ

ประกาศ ณ วันที่ ..... พ.ศ. ....

.....

นายกรัฐมนตรี

ภาพที่ ๑๒ : สรุปตัวแบบของการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่อง การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก

คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานเรื่อง “การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)” เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วยขอได้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดำเนินการต่อไป

(นายศานิตย์ นาคสุขศรี)

เลขานุการกรรมการ

ส่วนที่ ๗
เอกสารอ้างอิง

ส่วนที่ ๗ เอกสารอ้างอิง

เอกสารภาษาไทย

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เอกสารประกอบการประชุมระดับความคิดเห็น
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ระดับภาค, [http://www.nesdb.go.th/download/Plan12/เอกสาร
ประกอบความคิดเห็นร่างแผนฯ%2012.pdf](http://www.nesdb.go.th/download/Plan12/เอกสารประกอบความคิดเห็นร่างแผนฯ%2012.pdf)

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูป
ประเทศ กระทรวงมหาดไทย และ สถาบันพระปกเกล้า, สัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพ
การบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล
และการมีส่วนร่วมของประชาชน, 24 มีนาคม 2559 ณ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ
กรุงเทพมหานคร

จารุพร ฉันทวิเศษกุล, วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานคณะกรรมการการปกครอง สำนักกรรมการ ๒,
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, การปฏิรูประบบราชการไทยทำได้จริงหรือ?: ด้านการบริหารราชการ
แผ่นดิน,
[http://www.senate.go.th/w3c/senate/comm.php?url=view&comm_id=1562&content_id
=4526](http://www.senate.go.th/w3c/senate/comm.php?url=view&comm_id=1562&content_id=4526)

จารุพร ฉันทวิเศษกุล, วิทยากรปฏิบัติการ, กลุ่มงานคณะกรรมการการปกครอง นักกรรมการ ๒
ความสำคัญของการปฏิรูป : ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน, , สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา,
[http://www.senate.go.th/w3c/senate/comm.php?url=view&comm_id=1562&content_id
=4536](http://www.senate.go.th/w3c/senate/comm.php?url=view&comm_id=1562&content_id=4536)

ถวิลวดี บุรีกุล ผู้เรียบเรียง, ธรรมาภิบาล: หลักการเพื่อการบริหารรัฐกิจแนวใหม่, วารสารสถาบันพระปกเกล้า
ปี 2546 เล่มที่ 2, [http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=ธรรมาภิบาล:_หลักการเพื่อการบริหารรัฐ
กิจแนวใหม่](http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=ธรรมาภิบาล:_หลักการเพื่อการบริหารรัฐกิจแนวใหม่)

นุชจรี วงษ์สันต์ รักษาการผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนยุทธศาสตร์จังหวัด, ทิศทางและการพัฒนาประเทศตาม
นโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒, ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ ,
<http://www.ic.moi.go.th/doc/bmt29/slide/2.pdf>

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงาน ก.พ. , แนวคิดเรื่องสมรรถนะ

http://www.ocsb.go.th/upload/contents/20/attachfiles/F6523_250708.pdf

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, เมล็ดพันธุ์ข้าวดีที่ชัยนาท, สกว. สัญจร: ABC สร้างความรู้สู่โอกาสและ
ทางเลือกของสังคมไทย เล่มที่ ๔,
[http://www.trf.or.th/index.php?searchword=ABC&searchphrase=all&Itemid=323&option
=com_search](http://www.trf.or.th/index.php?searchword=ABC&searchphrase=all&Itemid=323&option=com_search)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย,อุบลราชธานี: ลงทุนพื้นที่ กำไรสังคม, สกว. สัญจร: ABC สร้างความรู้สู่
โอกาสและทางเลือกของสังคมไทย เล่มที่ ๗,
http://www.trf.or.th/index.php?searchword=ABC&searchphrase=all&Itemid=323&option=com_search

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.),เอกสารประกอบการประชุมแนว
ทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนากา เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12
สู่การปฏิบัติ, <http://www.nesdb.go.th/download/Plan12/plan12doc01.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
(พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐), http://www.opdc.go.th/content.php?menu_id=4&content_id=2562

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ABC to ABB งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่สู่ การปฏิรูปงบประมาณของ
ประเทศ. ประชาคมวิจัย ฉบับที่ : ๑๒๓ หน้าที่ : ๗๐ ๐๕ มกราคม ๒๕๕๙,
http://www.trf.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=8807:abc-to-abb&catid=337&Itemid=498

เอกสารภาษาต่างประเทศ

Goodlad Robina . et al.,Effectiveness at What? The Processes and Impact of Community
Involvement in Area-Based Initiatives. Environment and Planning C Government and
Policy. December 2005 vol. 23 no. 6 923-938.

GSDRC. Area based e-Pro wish approach programming. <http://www.gsdr.org/publications/the-impact-of-area-based-programming/>

Harfst, Jan. A Practitioner’s Guide to Area-Based Development Programming. UNDP Regional
Bureau for Europe & CIS. ABD Toolkit Draft 11/13/2012

International Labor Orgnization. Integrated area – based approach as a strateg for laying
foundations for child labor – free zones ; A case of Busan,Kilifi and KituiDistricts in
Kenya. International Programme on the Elimination of Child Labor (IPEC) 2013.

Krieger N , et al. Choosing area based socioeconomic measures to monitor social inequalities
in low birth weight and childhood lead poisoning: The Public Health Disparities
Geocoding Project (US) . J Epidemiol Community Health 2003;57:186-199

Rhodes John. et al., New Developments in Area-based Initiatives in England: The Experience
of the Single Regeneration Budget. Urban Studies. July 2003 vol. 40 no. 8 1399-1426

Seni, Richard Muscat. Area Based Initiatives – do they deliver? Centre for Local Economic
Strategies. CLES Briefing . February 2010

Smith, Gillian, Area-Based Initiatives: The Rationale and Options for Area Targeting (May 1999).
LSE STICERD Research Paper No. CASE025. Available at SSRN:
<http://ssrn.com/abstract=1158916>

Stewart, Murray AREA BASED INITIATIVES AND URBAN POLICY. Paper presented at the
Conference on Area-based Initiatives in contemporary Urban Policy, Danish Building and
Urban Research and European Urban Research association. Copenhagen May 2001

The European LEADER Association for Rural Development (ELARD). Andrea - based approach.
http://www.elard.eu/en_GB/the-area-based-approach

The Soul of Nation, The public participation process, Ch. 13,
[http://www.sahistory.org.za/archive/chapter-13-public-participation-
process#sthash.cC5A4u71.dpuf](http://www.sahistory.org.za/archive/chapter-13-public-participation-process#sthash.cC5A4u71.dpuf)

ส่วนที่ ๘
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการฯ

แผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศ
โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)”

โดย
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยกำลังมีการปฏิรูปประเทศเพื่อมุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อันจะนำไปสู่สังคมที่มีสันติสุข การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เป้าหมายเหล่านี้บรรลุผล เพราะประชาชนเป็นทั้งผู้รับผลและยังเป็นผู้ร่วมกระบวนการปฏิรูปไปด้วยกัน โดยข้าราชการ เจ้าหน้าที่รัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ทุกภาคส่วนล้วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิรูปครั้งนี้ ตามแนวคิด “ประชารัฐ” กลไกที่สำคัญที่จะทำให้เกิดผลก็คือ การบริหารราชการแผ่นดินที่ยึดเอาความต้องการของประชาชนเป็นหลัก (Bottom Up) และการยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) เพราะจะเป็นการเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล และกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ อีกทั้งเป็นการให้ความสำคัญของการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

กลไกสำคัญในการพัฒนาโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) คือ แผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ แผนพัฒนาจังหวัดต้องสะท้อนปัญหาและความต้องการ รวมทั้งเป้าหมายในอนาคตของแต่ละจังหวัด ว่าต้องการขับเคลื่อนจังหวัดไปในทิศทางใดเพื่อตอบสนองเป้าหมายของประเทศ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดและส่วนราชการต่าง ๆ ในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน ตลอดจนภาคประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ซึ่งรวมทั้งการสนับสนุนจากระดับส่วนกลางในหลายมิติ ทั้งภารกิจ งบประมาณ ระบบงาน และบุคลากร ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาเชิงพื้นที่ในระดับจังหวัด จึงต้องรับการสนับสนุนจากภายนอก (Outside In) เป็นปัจจัยสำคัญอีกทางหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม จังหวัดยังมีความสามารถระดับหนึ่งในการบริหารจัดการโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก และด้วยหลักการบูรณาการของทุกภาคส่วนที่จัดสร้างงานพัฒนา และบริการที่เป็นเลิศโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นการปฏิรูปการทำงานจากภายใน (Inside Out) ด้วยกันเอง สามารถลดขั้นตอนการทำงาน การทำงานที่มีธรรมาภิบาล ประชาชนมีความพึงพอใจ และสามารถสนองตอบการแก้ไขปัญหาความต้องการ หรือความเดือดร้อนของประชาชนในจังหวัด เมื่อมีการดำเนินการทั้งจากภายนอกและภายในไปด้วยกัน จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการในระดับพื้นที่มากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จึงได้เห็นชอบให้จัดทำแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการเรื่องตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) อันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “การพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของ

ประเทศและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก” เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนศักยภาพของจังหวัดในทางวิชาการ ศึกษาแบบการบริหารจัดการที่จังหวัดสามารถพัฒนาระบบการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ และปัจจัยที่มีอิทธิพล ทั้งที่เป็นปัจจัยส่งเสริม และปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการบริหารจัดการของจังหวัด เพื่อนำสู่การจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปประเทศต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ ส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยทางด้านวิชาการที่จะช่วยขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการด้านการบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลักของจังหวัด

๒.๒ ศึกษาจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนโดยมีแผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือบูรณาการ

๓. กลุ่มเป้าหมายและวิธีดำเนินการ

๓.๑ กำหนดพื้นที่ศึกษาปฏิบัติการจำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสงขลา จังหวัดยโสธร และจังหวัดพะเยา

๓.๒ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการบริหาร การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ แก่หัวหน้าส่วนราชการ ผู้แทนองค์กรภาคประชาชน ชุมชน และเอกชน ในจังหวัดตามข้อ ๓.๑

๓.๓ การศึกษาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการบริการที่เป็นเลิศ หรือความสามารถในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน กรณีที่จังหวัดคัดเลือกเป็นกรณีเฉพาะ โดยร่วมกับทีมงานขับเคลื่อนที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศของจังหวัด (Core Team)

๓.๔ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ร่วมกับคณะที่ปรึกษาทางวิชาการ และสถาบันพระปกเกล้า สนับสนุนการเสริมสร้างองค์ความรู้เชิงกระบวนการพัฒนา และสรุปบทเรียนจากการศึกษาเชิงปฏิบัติการ เพื่อใช้เป็นตัวแบบและจัดทำข้อเสนอในการปฏิรูป ระเบียบ กฎหมาย ในการปฏิบัติงานของจังหวัด

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙	- ประชุมหารือร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด
พฤษภาคม – มิถุนายน ๒๕๕๙	- จังหวัดกำหนดกรณีศึกษาและแต่งตั้งทีมงานขับเคลื่อนฯ
๑๖ มิถุนายน – ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙	- คณะที่ปรึกษาทางวิชาการ และสถาบันพระปกเกล้า เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาคมและทีมงานขับเคลื่อนในระดับจังหวัด
	▪ จังหวัดระยอง (๑๖ – ๑๗ มิ.ย. ๕๙) ▪ จังหวัดสงขลา (๓๐ มิ.ย. – ๑ ก.ค. ๕๙)

- จังหวัดยโสธร (๗ - ๘ ก.ค. ๕๙)
- จังหวัดพะเยา (๑๔ - ๑๕ ก.ค. ๕๙)
- จังหวัดปทุมธานี (๒๑ - ๒๒ ก.ค. ๕๙)

มิถุนายน - สิงหาคม ๒๕๕๙	- จังหวัด คณะที่ปรึกษาทางวิชาการ และสถาบันพระปกเกล้า ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ ต่อกรณีศึกษา
สิงหาคม - กันยายน ๒๕๕๙	- ติดตามผลการดำเนินการของจังหวัด - สรุปผลการศึกษาเชิงปฏิบัติการและจัดทำข้อเสนอการปฏิรูป ประเทศร่วมกับจังหวัด
กันยายน ๒๕๕๙	- นำเสนอต่อคณะกรรมการฯ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ จังหวัดที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมโครงการ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัดสงขลา จังหวัด ยโสธร จังหวัดพะเยา และจังหวัดปทุมธานี

๕.๒ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการ ปฏิรูปประเทศ โดยคณะทำงานพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนอง ต่อภารกิจของประเทศและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ ในคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูป ธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

๕.๓ สถาบันพระปกเกล้า

๖. งบประมาณ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ร่วมดำเนินการ

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๗.๑ จังหวัดเป้าหมายสามารถจัดการบริการประชาชนในกรณีศึกษาให้เป็นเลิศ
- ๗.๒ สามารถสร้างตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
- ๗.๓ สามารถจัดทำข้อเสนอในการปฏิรูประบบกลไกการปฏิบัติงานของจังหวัด เพื่อเสริมสร้างการ บูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในพื้นที่จังหวัด

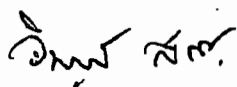
๘. ผู้เสนอแผนงาน

(นางถวิลวดี บุรีกุล)

คณะทำงานและเลขานุการคณะทำงานพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาล
และประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของประเทศ
และการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ

๙. ผู้เห็นชอบแผนงาน

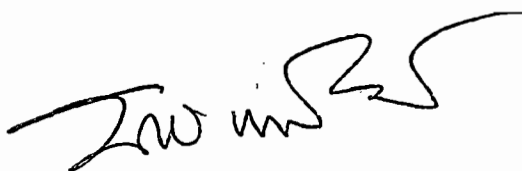

(นายวิบูลย์ สงวนพงศ์)

ประธานอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล
ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

๑๐. ผู้อนุมัติแผนงาน

พันตำรวจตรี

(ยงยุทธ สาระสมบัติ)

ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

ภาคผนวก ข

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงาน
จังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อ
เสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน

จัดโดย

กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และ
สถาบันพระปกเกล้า

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมวายุภักษ์ ๖ ชั้น ๕
โรงแรมเซ็นทาราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ

กรุงเทพมหานคร

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๒๑๒.๑/ ๑๑๓๗๐

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

พ/ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
แบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน

เรียน ประธานคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดิน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดโครงการสัมมนาฯ กำหนดการและแบบตอบรับ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และสถาบันพระปกเกล้า กำหนดจัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานขับเคลื่อนการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ รวมทั้ง การสนับสนุนให้แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดเป็นแผนที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

เพื่อให้โครงการสัมมนาฯ ข้างต้น สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ จึงขอเชิญท่านและคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดิน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เข้าร่วมสัมมนาฯ ตามกำหนดการดังกล่าว โดยขอความกรุณาแจ้งรายชื่อตามแบบตอบรับ ส่งให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด

โทร/โทรสาร ๐๒ ๒๒๑ ๙๒๐๐

**โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพ
การบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ :
การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน**

*****

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายในการบูรณาการแผนงาน/โครงการในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่จังหวัด (Area Based) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชน (Demand Side) ได้รับการตอบสนองจากแผนงาน/โครงการของส่วนราชการ (Supply Side) รวมทั้งให้ส่วนราชการที่มีภารกิจที่จะดำเนินการแผนงาน/โครงการ (Supply Side) ในพื้นที่จังหวัดใดนำโครงการในแผนพัฒนาจังหวัด (Demand Side) ไปบรรจุเป็นคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของส่วนราชการให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ประกอบกับคณะอนุกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (อ.ก.น.จ.) ด้านแผนและด้านงบประมาณ ได้แต่งตั้งคณะทำงานประสานแผนส่วนกลางและจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยมีนายบัญญัติ จันทน์เสนะ เป็นประธานคณะทำงาน ผู้แทนจากส่วนราชการระดับกระทรวงเป็นคณะทำงาน และเจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณ และเจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทยเป็นฝ่ายเลขานุการ ทำหน้าที่สนับสนุนการเชื่อมโยงแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดกับแผนของส่วนราชการ และพิจารณากลับกรองแผนงาน/โครงการของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

คณะทำงานพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของประเทศและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ ได้รับมอบหมายจากคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ทำการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของประเทศและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การบูรณาการแผนงาน/โครงการในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่จังหวัด (Area Based) ภายใต้การบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ซึ่งเห็นว่าการดำเนินการที่ผ่านมายังมีปัญหาอุปสรรคทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติในพื้นที่ เช่น ปัญหาด้านโครงสร้างและระบบการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ปัญหาการดำเนินงานที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ปัญหาการบูรณาการแผนงาน/โครงการและงบประมาณในระดับพื้นที่ รวมทั้ง การพัฒนาคุณภาพแผนและการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนและการจัดทำงบประมาณเชิงพื้นที่

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้เกิดประสิทธิภาพ ภายใต้หลักธรรมาภิบาลและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และสถาบันพระปกเกล้า กำหนดจัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการขับเคลื่อนการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

๒.๒ เพื่อสนับสนุนให้แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดเป็นแผนที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน

๒.๓ เพื่อสนับสนุนให้เกิดธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมในการบริหารเชิงพื้นที่

๒.๔ เพื่อสนับสนุนการจัดทำงบประมาณเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม

๒.๕ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในการบริหารราชการแผ่นดินเชิงพื้นที่

๓. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เข้าร่วมอบรม รวมทั้งสิ้น ๒๐๐ คน

๓.๑ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะอนุกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาลและการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ และคณะทำงานพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของประเทศและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ จำนวน ๒๐ คน

๓.๒ คณะทำงานประสานแผนส่วนกลางและจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ภายใต้คณะอนุกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ด้านแผนและด้านงบประมาณ จำนวน ๒๑ คน

๓.๓ ผู้บริหารระดับสูงและหัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๒๗ คน

๓.๔ ผู้แทนสถาบันพระปกเกล้า จำนวน ๖ คน

๓.๕ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ จำนวน ๑๙ คน

๓.๖ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน ๑๐ คน

๓.๗ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. จำนวน ๑๐ คน

๓.๘ ผู้ว่าราชการจังหวัด (ที่คัดเลือก) ๕ จังหวัด (พะเยา ระยอง ยโสธร ปทุมธานี และสงขลา) รวม ๕ คน

๓.๙ หัวหน้ากลุ่มจังหวัด จำนวน ๑๘ กลุ่มจังหวัด รวม ๑๘ คน

๓.๑๐ ผู้ว่าราชการจังหวัดในกลุ่มจังหวัด (ที่คัดเลือก) กลุ่มจังหวัดละ ๑ คน รวม ๑๘ คน

๓.๑๑ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดที่คัดเลือก ๕ จังหวัด (พะเยา ระยอง ยโสธร ปทุมธานี และสงขลา) รวม ๕ คน

๓.๑๒ หัวหน้าสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด กลุ่มจังหวัดละ ๑ คน รวม ๑๘ คน

๓.๑๓ ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์/กองและเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๒๓ คน

๔. วิธีดำเนินการ

๔.๑ จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการในลักษณะการอภิปราย การให้ความรู้ การตอบข้อซักถามโดยวิทยากร และผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยมีประเด็นในการดำเนินการ ดังนี้

๑) โครงสร้างการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ภายใต้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

๒) การกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด การจัดทำและบริหารงบประมาณจังหวัดและงบประมาณกลุ่มจังหวัด

๓) การประเมินคุณภาพแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

๔) การบูรณาการแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดกับแผนของส่วนราชการ และแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕) การจัดทำงบประมาณเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม

๔.๒ แบ่งกลุ่มย่อยเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายร่วมอภิปรายในประเด็นดังกล่าว

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๑ วัน

๖. สถานที่ดำเนินการ

โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

๗. งบประมาณ

เบิกจ่ายจากงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ของ สบจ.สป. ผลผลิตส่วนราชการ มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ กิจกรรม สนับสนุนการบริหารงานจังหวัด/กลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ งบดำเนินงาน รหัสงบประมาณ 1500282003000000 รหัสกิจกรรมหลัก 150021000K2113 แหล่งของเงิน 5911220 รหัสกิจกรรมย่อย 1000K2113139

๘. หน่วยงานรับผิดชอบ

๘.๑ สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

๘.๒ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๘.๓ สถาบันพระปกเกล้า

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ ได้รับทราบข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการขับเคลื่อนการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เพื่อนำไปสู่กระบวนการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๙.๒ หน่วยงานที่เข้าร่วมการสัมมนาสามารถนำปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของที่ประชุมไปแก้ไขและพัฒนาให้การขับเคลื่อนการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดมีประสิทธิภาพ สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้สนองต่อความต้องการของพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

๙.๓ นำข้อมูลปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการขับเคลื่อนการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้ง นำผลการประชุมดังกล่าวเสนอคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาในระดับนโยบายต่อไป

๑๐. ผู้เสนอ โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ลงชื่อ

(นางสุกานดา วรเชษฐบัญชา)

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สป.

๑๑. ผู้เห็นชอบ โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ลงชื่อ

(นายณัฐพงศ์ ศิริชนะ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑๒. ผู้อนุมัติ โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ลงชื่อ

(นายณัฐพงศ์ ศิริชนะ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กำหนดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ :

การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ของกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และ สถาบันพระปกเกล้า

ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมวายุภักษ์ ๖ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

*****

เวลา ๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน
เวลา ๐๙.๐๐ - ๐๙.๓๐ น.	พิธีเปิดการสัมมนา - ประธานในพิธีเปิด โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย - กล่าวรายงาน โดย ปลัดกระทรวงมหาดไทย
เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๐.๐๐ น.	ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ โดย : พันตำรวจตรี ยงยุทธ สารสมบัติ ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.	เริ่มการอภิปรายในประเด็น : ๑) โครงสร้างการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการภายใต้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ๒) การกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด การจัดทำและบริหารงบประมาณจังหวัดและงบประมาณกลุ่มจังหวัด ๓) การประเมินคุณภาพแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ๔) การบูรณาการแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดกับแผนของส่วนราชการ และแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕) การจัดทำงบประมาณเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม ดำเนินการอภิปรายโดย : รศ.ดร.ภูมิจัย มีชัย อาจารย์ประจำภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ร่วมการอภิปราย : ผู้แทนจาก สก.ป. สสช. สำนักงาน ก.พ.ร. รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (บริหาร) และ นายศุภชัย เอี่ยมสุวรรณ ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา
เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๔.๓๐ น.

ประชุมกลุ่มย่อยระดมความคิดเห็น โดยแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่ม ตามประเด็น ดังนี้

๑) โครงสร้างการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการภายใต้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

๒) การกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด การจัดทำและบริหารงบประมาณจังหวัดและงบประมาณกลุ่มจังหวัด

๓) การประเมินคุณภาพแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

๔) การบูรณาการแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดกับแผนของส่วนราชการ และแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕) การจัดทำงบประมาณเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม

วิทยากรประจำกลุ่มย่อย ๕ กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ ๑ รศ.ตระกูล มีชัย	อาจารย์ประจำภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กลุ่มที่ ๒ นายสุริยะ ประสาทบัณฑิต	อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่
กลุ่มที่ ๓ นายอภิรักษ์ ชื่นธนาวงศ์	อธิบดีกรมที่ดิน
กลุ่มที่ ๔ นางฉวีลวดี บุรีกุล	สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
กลุ่มที่ ๕ นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เวลา ๑๔.๓๐ – ๑๔.๔๕ น.

พักรับประทานอาหารว่าง

เวลา ๑๔.๔๕ – ๑๕.๓๐ น.

ประชุมระดมความคิดเห็นกลุ่มย่อย (ต่อ)

เวลา ๑๕.๓๐ – ๑๖.๓๐ น.

การนำเสนอผลการประชุมกลุ่มย่อย โดย ผู้แทนกลุ่มย่อย ๕ กลุ่ม และ กล่าวปิดการสัมมนา

โดย : นายวิบูลย์ สงวนพงศ์

สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และ

ประธานคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

* หมายเหตุ : ๑. กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

๒. ห้องประชุมที่ใช้สำหรับการประชุมกลุ่มย่อยระดมความคิดเห็น ประกอบด้วย

กลุ่มที่ ๑ ห้องบีบี ๒๐๑ ชั้น ๒

กลุ่มที่ ๒ ห้องบีบี ๒๐๘ ชั้น ๒

กลุ่มที่ ๓ ห้องบีบี ๒๐๙ ชั้น ๒

กลุ่มที่ ๔ ห้องบีบี ๒๑๐ ชั้น ๒

กลุ่มที่ ๕ ห้องบีบี ๒๑๑ ชั้น ๒

ที่ มท ๐๒๑๒.๑/๐๕๗๑๙

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๗ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
แบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน

เรียน ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๒.๑/๓๗๔๙ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปผลการสัมมนา จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และสถาบันพระปกเกล้า ได้จัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร นั้น

กระทรวงมหาดไทย ขอนำส่งสรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ ดังกล่าว พร้อมทั้ง แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เพื่อกรุณาพิจารณาใช้ประกอบการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของประเทศและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิรักษ์ บุญราช)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด
โทร/โทรสาร ๐๒ ๒๒๑ ๙๒๐๐

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพ
การบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ :
การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน
ของกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และ สถาบันพระปกเกล้า
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙
ณ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

*****

๑. การสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ :
การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน จัดโดย กระทรวงมหาดไทย
ร่วมกับ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศ และสถาบันพระปกเกล้า มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๒๒๐ คน ประกอบด้วย
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูป
ประเทศ ผู้แทนสถาบันพระปกเกล้า ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงมหาดไทย หัวหน้ากลุ่มจังหวัดทุกกลุ่ม
จังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด จำนวน ๒๓ จังหวัด ผู้แทนสำนักงานประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. โดย ปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้ให้
เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนา

๒. การปาฐกถาพิเศษ โดย ศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ ประธานกรรมการ
ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หัวข้อ :
การบริหารราชการแผ่นดินแบบบูรณาการ : ยุทธศาสตร์หลักของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความมั่นคง
มั่งคั่ง อย่างยั่งยืนของประเทศ สรุปได้ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ และการบริหารราชการแผ่นดิน มี ๓ ภาค ประกอบด้วย

ภาค ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนที่การบิน และทางเสือนำประเทศ)

ภาค ๒ การปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (กรรมการ แบ่งเป็นอนุกรรมการ ๓
คณะ ศึกษาพิจารณาปัญหาและวิธีการปฏิรูป) โดยยึดหลัก

ปัญหา (ทุกข) หรือสิ่งที่ไม่อย่างก็มีแต่มีอยู่ หรือ สิ่งที่ยอยากมี แต่ไม่มี

สมุทัย สาเหตุของปัญหา อนุกรรมการได้ศึกษาเหตุแห่งปัญหา

มรรค วิธีแก้ปัญหามียุทธศาสตร์/ต้องบูรณาการ ทั้งกลุ่มภารกิจ/ทุกภาคส่วน
ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น

นิโรจน์ ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เข้มแข็งในประชาคมโลก

ภาค ๓ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน

๒.๒ แนวทางการบริหารราชการแผ่นดินแบบบูรณาการ : ยุทธศาสตร์ชาติหลักของการขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย

๑. สภาพปัญหาที่จะต้องมี ยุทธศาสตร์ชาติ

๒. การจัดทำ และการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ การกำหนดกรอบแนวคิดและกลไก

๓. ความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติในร่างรัฐธรรมนูญ

๔. การขับเคลื่อนโดยการบูรณาการปฏิรูปการบริหาร

- ๔.๑ ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นแม่บทหลักที่เป็นกรอบชี้แนะ การพัฒนา/การขับเคลื่อน
- ๔.๒ การขับเคลื่อนต้องมียุทธศาสตร์ประกอบอย่างน้อย ๔ ประการ คือ
- (๑) โครงสร้างที่มีคุณภาพ
  - (๒) กลไกที่มีประสิทธิภาพ
  - (๓) ทรัพยากรบุคคลที่มุ่งมั่น
  - (๔) การจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ
- ๔.๓ การตั้งปณิธานร่วมเพื่อการขับเคลื่อน
- ๔.๔ กลไกการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติและประสิทธิผล
- ๔.๕ ศึกษาต้นแบบการปฏิรูประบบการบริหารงานทั้งพื้นที่ (ทั้ง ๓ อนุ กมธ.)
- ๔.๖ แนวทางและวิธีการขับเคลื่อนการปฏิรูปเชิงพื้นที่ (ลงพื้นที่แก้ปัญหาพร้อมกันทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น/ภาคเอกชน/ประชาชน)
๕. ผลที่จะเกิด คือ ความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ลดความซ้ำซ้อน และสร้างความคุ้มค่า
๖. บทสรุป
- ๖.๑ ปฏิรูป (Reform)
  - ๖.๒ ปรับเปลี่ยน (Transform)
  - ๖.๓ ปฏิบัติ (Perform) เพื่อรัฐและประชาชน (ประชารัฐ) สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
- ๒.๓ สภาพปัญหาของการพัฒนาประเทศที่ต้องมียุทธศาสตร์ชาติ**
๑. การพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่อง
  ๒. ประเทศไทยมีแผนพัฒนาและแผนยุทธศาสตร์ที่หลากหลายกระจายไปตามกระทรวงและหน่วยงานต่างๆ ซึ่งขาดการบูรณาการเท่าที่ควร
  ๓. การจัดสรร และการใช้งบประมาณในการพัฒนาประเทศเป็นการดำเนินการแบบแยกส่วน
  ๔. การกำหนดอนาคตของประเทศที่ผ่านมากำหนดโดยนักการเมืองและภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ เอกชนมีส่วนร่วมน้อย และประชาชนเกือบไม่มีส่วนร่วม
  ๕. ประเทศที่พัฒนา และกำลังพัฒนามากว่า ๖๐ ประเทศทั่วโลกมียุทธศาสตร์ชาติที่เป็นทางการ
- ๒.๔ กรอบความคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ** ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ/เป้าประสงค์หลักของชาติ ดังนี้
- มีเอกราชและระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
  - สังคมไทยร่มเย็นเป็นสุข มีพัฒนาการที่ยั่งยืน มั่นคง มีพลัง อยู่ดีมีสุข
  - มีเกียรติและเข้มแข็งในประชาคมโลก อยู่กับประเทศเพื่อนบ้านอย่างสันติสุข
- ๒.๕ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติโดยบูรณาการการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน**
- ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นแม่บทหลักที่เป็นกรอบชี้แนะการกำหนดนโยบายและแผนต่างๆ สำหรับการพัฒนาประเทศ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย หรือ แนวทางการพัฒนาประเทศ การบริหารราชการแผ่นดิน และเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาของภาคเอกชนและภาคประชาชนด้วย
- ๒.๖ ศึกษาต้นแบบการปฏิรูประบบการบริหารงานเชิงพื้นที่ (Area-based Management System)**
- ๑) กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน
- ผลผลิต**
- จัดระบบอำนวยการความสะดวก (Office of Strategy Management : OSM) ในกลุ่มจังหวัด)
  - แก้ปัญหาการทำงานซ้ำซ้อนระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น

๒) การพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาล และประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของประเทศ และการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ

ผลผลิต

- พัฒนาตัวแบบการพัฒนาระบบราชการที่ดี
- เป็นศูนย์เรียนรู้เรื่องการบริหารราชการและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ
- มีการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ (ไม่น้อยกว่า ๔ จังหวัด/หน่วยงาน ในส่วนกลางอย่างน้อย ๑ แห่ง/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อย ๔ แห่ง)

๓) กระบวนการจัดทำและวิธีการงบประมาณแผ่นดิน ตั้งแต่ระบบงบประมาณส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น (เชิงพื้นที่) การบริหารงบประมาณ และการติดตามและตรวจสอบการใช้งบประมาณ

ผลผลิต

- ตัวแบบการจัดทำงบประมาณเชิงพื้นที่ (๑ จังหวัด และ ๑ กลุ่มจังหวัด)
- แก้ไข และยกย่องกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิรูประบบงบประมาณ และการคลังภาครัฐ

๔) พัฒนากลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างราชการ บริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

ผลผลิต

- วางระบบการปฏิบัติงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- แก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- พัฒนาศูนย์ข้อมูล

บทสรุป (Conclusion) คือ ประเทศ + ประชาชน (ประชารัฐ) = มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

๓. การอภิปรายเกี่ยวกับการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ในประเด็น ดังนี้

๑) โครงสร้างการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการภายใต้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการ บริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

๒) การกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และ แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด การจัดทำและบริหาร งบประมาณจังหวัดและงบประมาณกลุ่มจังหวัด

๓) การประเมินคุณภาพแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

๔) การบูรณาการแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดกับแผนของ ส่วนราชการ และแผนขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

๕) การจัดทำงบประมาณเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม

ดำเนินการอภิปราย โดย รศ.ตระกูล มีชัย อาจารย์ประจำภาควิชาการปกครองคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

ผู้ร่วมการอภิปราย ประกอบด้วย

๑. นายณัฐพงศ์ ศิริชนะ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

๒. นายสุภชัย เอี่ยมสุวรรณ ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา

๓. นายเฉลิมพล เพ็ญสูตร ผู้อำนวยการสำนักจัดทำงบประมาณเพื่อการบูรณาการงบประมาณเขตพื้นที่ และการบูรณาการงบประมาณในการบริหารราชการในต่างประเทศ สำนักงบประมาณ

๔. นายประพันธ์ มุสิกพันธ์ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๕. นางสาวสุร่งลักษณ์ เมฆะอำนวยการชัย ผู้อำนวยการกองพัฒนาระเบียบราชการส่วนภูมิภาคและความสัมพันธ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงาน ก.พ.ร.

๔. การแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นในประเด็นการอภิปราย ข้อ ๒ โดยแบ่งเป็น ๕ กลุ่มย่อย กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เข้าร่วมการสัมมนาจากจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ผู้แทนภาคเอกชน/ประชาชน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิทยากรประจำกลุ่มย่อย ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ รศ.ตระกูล มีชัย	อาจารย์ประจำภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กลุ่มที่ ๒ นายสุริยะ ประสาทบัณฑิต	อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่
กลุ่มที่ ๓ นายอภิรักษ์ ซื่อธานวงศ์	อธิบดีกรมที่ดิน
กลุ่มที่ ๔ นางฉวีลวดี บุรีกุล	สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
กลุ่มที่ ๕ นายวันชัย คงเกษม	ที่ปรึกษาด้านการบริการงานจังหวัดแบบบูรณาการ

๕. การนำเสนอผลระดมความคิดเห็นกลุ่มย่อยต่อที่ประชุม ดังนี้

๕.๑ โครงสร้างการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการภายใต้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

สภาพปัญหา	ข้อเสนอ/แนวทางการแก้ไข
๕.๑.๑ โครงสร้างสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด (The Office of Strategy Management : OSM) ยังไม่มีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน	- กำหนดโครงสร้างสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด (OSM) ให้ชัดเจนตามกฎหมาย โดยให้เป็นระดับเขตพื้นที่ - กำหนดให้สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด (OSM) มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงบประมาณ
๕.๑.๒ การบริหารงานของสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด(OSM)	- ควรกำหนดให้ OSM เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเฉพาะการจัดทำแผน/ยุทธศาสตร์ (Strategy Unit) และการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่โดยกำหนดให้จังหวัดเป็นหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ - ควรแยก OSM ออกจากสำนักงานจังหวัด และควรมีหน้าที่ในการบริหารโครงการของกลุ่มจังหวัดในลักษณะเป็นหน่วยงานทางวิชาการ ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่กำหนดให้หัวหน้า OSM เป็นข้าราชการประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญ
๕.๑.๓ แนวคิดการแบ่งกลุ่มจังหวัด (Cluster) โดยใช้เกณฑ์ทางกายภาพเป็นหลัก	- ควรมีการทบทวนความเหมาะสมในการแบ่งกลุ่มจังหวัด (Cluster) ใหม่เพื่อให้กลุ่มจังหวัดมีความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนา โดยนำแนวคิดใหม่มาปรับใช้ในการร่วมกลุ่มจังหวัด (Cluster) เช่น Product Champion, ศักยภาพจังหวัดในเรื่องต่าง ๆ (Issue) เช่น

สภาพปัญหา	ข้อเสนอ/แนวทางการแก้ไข
	กลุ่มจังหวัดเกษตรอุตสาหกรรม กลุ่มจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดในบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ซึ่งมีการผลิตข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพ กลุ่มจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางการค้าและการให้บริการ
๕.๑.๔ การยอมรับในตัวหัวหน้ากลุ่มจังหวัดที่เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดที่เป็นผู้แทนของกลุ่มจังหวัด	- หัวหน้ากลุ่มจังหวัดควรแต่งตั้งมาจากบุคลากรในส่วนกลาง เช่น ผู้ตรวจราชการกระทรวง หรือบุคคลที่มีตำแหน่งเหนือกว่าผู้ว่าราชการจังหวัดหนึ่งระดับ เพื่อให้การบังคับบัญชาและการกำกับดูแลมีประสิทธิภาพและเกิดผลเป็นรูปธรรม
๕.๑.๕ โครงสร้างของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.)	- ควรมีหลักเกณฑ์การถ่วงน้ำหนักของโครงสร้างที่ชัดเจน - ควรมีคณะกรรมการทำงานกลั่นกรองโครงสร้างก่อนเข้าคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.)/คณะกรรมการ ก.บ.ก. - ควรแต่งตั้งคณะกรรมการภาคประชาชน/ประชาสังคมให้เป็นปัจจุบัน - เพิ่มสัดส่วนของผู้แทนจากภาคประชาสังคม โดยให้คำนึงถึงความเท่าเทียมกันของสัดส่วนระหว่างเพศชายกับเพศหญิง - เพิ่มสัดส่วนของผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - เพิ่มผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณ ในองค์ประกอบของคณะกรรมการ ก.บ.ก. และคณะกรรมการ ก.บ.จ.
๕.๑.๖ ส่วนราชการในระดับเขต/ภาค ไม่มีส่วนร่วมหรือบทบาทในคณะกรรมการ ก.บ.ก.	- ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการ ก.บ.ก. ให้มีผู้แทนจากส่วนราชการหรือหน่วยงานในระดับเขต/ภาคหรือกลุ่ม
๕.๑.๗ องค์ประกอบของคณะกรรมการ ก.บ.ก. มีสัดส่วนของผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากเกินไป	- ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการ ก.บ.ก. ให้มีสัดส่วนของผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสม โดยอาจกำหนดให้มีเฉพาะผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เพื่อให้เป็นหน่วยงานหลักในการประสานแผนของท้องถิ่นในระดับจังหวัด หรืออาจกำหนดให้องค์ประกอบของคณะกรรมการ ก.บ.ก. มีผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทละ ๑ คน โดยปรับลดสัดส่วนจาก ๑๒ คน เป็น ๔ คน
๕.๑.๘ ตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย กำหนดให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของกลุ่มจังหวัด (OSM) เป็นเลขานุการของคณะกรรมการ ก.บ.ก. แต่ในทาง	- ควรกำหนดให้หัวหน้าสำนักงานจังหวัดของจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของกลุ่มจังหวัด (OSM) เป็นเลขานุการของคณะกรรมการ ก.บ.ก. - ควรกำหนดให้หัวหน้าสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด

สภาพปัญหา	ข้อเสนอ/แนวทางการแก้ไข
ปฏิบัติผู้ที่ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของ ก.บ.ก. คือ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดของจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของกลุ่มจังหวัด (OSM)	(OSM) เป็นผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ ก.บ.ก.
๕.๑.๙ โครงสร้างการบริหารงานตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ยังขาดกลไกการจัดทำแผนในระดับชุมชนและอำเภอ โดยเฉพาะการกำหนดให้แผนพัฒนาอำเภอเป็นกลไกเชื่อมโยงระหว่างแผนชุมชนกับแผนพัฒนาจังหวัด	- ควรกำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาทั้งในระดับชุมชน หมู่บ้าน ตำบล และแผนพัฒนาในระดับอำเภอ - ควรมีคณะกรรมการประสานแผนระดับอำเภอ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างแผนในระดับต่าง ๆ - อาจปรับปรุงจากกลไกที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน คือ การจัดทำแผนความต้องการของอำเภอ - สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยอาจพิจารณาจัดสรรบุคลากรจากส่วนกลางไปลงไปยังสำนักงานอำเภอ เพื่อช่วยชี้แจง รวบรวม และจัดทำแผนตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับอำเภอ ก่อนเชื่อมโยงแผนต่าง ๆ ดังกล่าวไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดโดยสำนักงานจังหวัด
๕.๑.๑๐ การขาดความเข้าใจถึงความเจตนาารมณ์ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑	- อบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหัวหน้าส่วนราชการ

๕.๒ การกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด การจัดทำและการบริหารงบประมาณจังหวัดและงบประมาณกลุ่มจังหวัด

สภาพปัญหา	ข้อเสนอ/แนวทางการแก้ไข
๕.๒.๑ การกำหนดนโยบายการจัดทำแผน	- นโยบายควรครอบคลุมในระยะ ๔ ปี โดยระยะเวลาต้องสอดคล้องกับความต้องการของส่วนรวม มีความชัดเจน ไม่เปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อย และควรยึดโยงกับสถานการณ์ของพื้นที่ในปัจจุบัน
๕.๒.๒ หลักเกณฑ์การจัดทำแผนและแนวทางการปฏิบัติไม่ชัดเจน ทั้งจากระเบียบปฏิบัติและข้อสั่งการในบางเรื่อง ประกอบกับปัญหาในทางปฏิบัติสำหรับผู้ปฏิบัติในพื้นที่ที่ได้ดำเนินการไปแล้วและมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติในภายหลัง นอกจากนี้ การสื่อสารหลักเกณฑ์ไม่ครบถ้วนและมีขั้นตอนมากเกินไป	- ควรกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำแผนให้มีความชัดเจนแน่นอน และมีความยืดหยุ่น - ควรมีการกำหนดแนวทางการแก้ไขหรือเปลี่ยนรายละเอียดของงบประมาณ/โครงการ/กิจกรรมในรายละเอียดให้ชัดเจนตั้งแต่เริ่มดำเนินการ (ต้นทาง) - คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) ควรมอบอำนาจเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการมากขึ้น
๕.๒.๓ การแยกส่วนการบริหารงบประมาณและการวางแผนในระดับพื้นที่	- นำแนวคิด Area-based Approach มาใช้อย่างจริงจัง เพื่อให้หน่วยงานในระดับพื้นที่มีบทบาทนำในการวางแผนในระดับพื้นที่ที่มีความชัดเจนในเรื่องข้อมูล ซึ่งจะทำได้

สภาพปัญหา	ข้อเสนอ/แนวทางการแก้ไข
	ทุกภาคส่วนทั้งในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการตามแผนไปร่วมกันได้ - การวางแผนควรเน้นตามบริบทของพื้นที่ นั่นคือหน่วยงานเชิงภารกิจ (Function) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการหรือการให้ความสำคัญตามแผนของหน่วยงานเชิงพื้นที่ (Area)
๕.๒.๔ ระยะเวลาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดมีความกระชั้นชิดและมีห้วงเวลาที่ซ้ำซ้อนกัน	- ควรกำหนดปฏิทินและแนวทางให้มีความชัดเจน - ควรเหลื่อมระยะเวลาการจัดทำแผน เว้นระยะเวลาในการจัดทำจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้ต่างกัน
๕.๒.๕ ขาดข้อมูลในการจัดทำแผน เนื่องจากปัญหาการขาดความเชื่อมั่นในฐานข้อมูล ส่งผลให้ไม่มีนำข้อมูลมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผน ประกอบกับแต่ละหน่วยงานจะมีฐานข้อมูลเป็นของตนเองซึ่งขาดความเชื่อมโยงกัน	- ควรให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดระบบข้อมูลเป็นแบบเดียวกันทั่วประเทศ
๕.๒.๖ แผนพัฒนาไม่มีความยืดหยุ่น	- แผนพัฒนาจังหวัดควรกำหนดกรอบแนวทางแบบกว้างๆ /แผนปฏิบัติการประจำปีควรจัดเป็นลักษณะแผนงาน/โครงการ
๕.๒.๗ ข้อมูลกลุ่มจังหวัดขาดความสมบูรณ์	- ข้อมูลกลุ่มจังหวัดควรมีการวิเคราะห์เพื่อการใช้งานให้มากขึ้น
๕.๒.๘ ความซ้ำซ้อนของการจัดทำแผน เนื่องจากการที่หน่วยงานต่าง ๆ มักจะเสนอโครงการต่าง ๆ ผ่านหลายช่องทาง และเมื่อโครงการได้รับการอนุมัติจากหลายช่องทาง จึงก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนกันของแผนและเกิดเป็นปัญหาการขอเปลี่ยนแปลงพื้นที่หรือการขอยกเลิก ซึ่งส่งผลต่อเนื่องไปยังความล่าช้าในการดำเนินโครงการตลอดจนการเบิกจ่ายงบประมาณ	- จัดทำปฏิทินการจัดทำแผนให้เหลื่อมเวลากัน - กำหนดกระบวนการให้แผนงานของทุกหน่วยงานต้องผ่านไปที่จังหวัด เพื่อกรองความซ้ำซ้อน และตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของโครงการนั้นๆ
๕.๒.๙ การรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจไว้ที่ส่วนกลาง เช่น เรื่องงบประมาณ แม้ว่าในภายหลังจะมีการมอบอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ก็เกิดจากการเรียกร้องจากพื้นที่ในขณะที่ในหลาย ๆ เรื่องยังคงรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง	- กำหนดให้การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ก.บ.จ. และคณะกรรมการ ก.บ.ก./อนุกรรมการ ก.บ.จ./ก.บ.ก. ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานในพื้นที่เกิดความคล่องตัวต่อเนื่อง - ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการบริหารแผนบูรณาการทุกระดับ

สภาพปัญหา	ข้อเสนอ/แนวทางการแก้ไข
๕.๒.๑๐ การขอเปลี่ยนแปลงโครงการหรือโอนงบประมาณจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงบประมาณ ทั้ง ๆ ที่การขอเปลี่ยนแปลงโครงการหรือโอนงบประมาณหากไม่กระทบแผน ควรให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ก.บ.ก./คณะกรรมการ ก.บ.จ. และเพียงแต่รายงานให้สำนักงบประมาณทราบ	- แก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มอำนาจให้คณะกรรมการ ก.บ.ก./คณะกรรมการ ก.บ.จ. สามารถเปลี่ยนแปลงโครงการหรืองบประมาณที่ไม่กระทบแผนได้ - ขอให้สำนักงบประมาณมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถปรับปรุงแก้ไขโครงการและการบริหารงบประมาณที่ดำเนินการในพื้นที่
๕.๒.๑๑ การจัดทำโครงการผูกพันข้ามปี	- ควรกำหนดให้แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดสามารถจัดทำโครงการผูกพันข้ามปีได้ ซึ่งจะช่วยให้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของทั้งโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๕.๒.๑๒ บทบาทของแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และวิธีการจัดทำแผน	- แผนพัฒนาจังหวัดควรมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาของจังหวัด - แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดควรมีบทบาทตอบสนองการพัฒนาตามศักยภาพของกลุ่มจังหวัด ซึ่งแผนเชิงภารกิจ (Function) กับแผนของจังหวัดยังไม่สอดคล้องกัน - แผนพัฒนาจังหวัดควรเป็นแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ - แผนพัฒนาจังหวัดกลุ่มจังหวัดควรพัฒนาเชิงนโยบายในการจัดทำแผนควรกำหนดเป้าหมายและวิธีการร่วมกันแล้วจึงถอดเป็นโครงการ ต้องมีการทำผังเมือง (Physical Planning) ระดับประเทศ ภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัด ท้องถิ่น - ควรกำหนดแนวทางให้ชัดเจนและหน่วยงานส่วนกลางควรประสานงานกัน
๕.๒.๑๓ โครงการของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดไม่สามารถเชื่อมโยงกับต่างประเทศได้	- ควรเปิดโอกาสให้จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ที่มีใช้จังหวัดชายแดน หรือยังไม่ได้ MOU ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการต่างประเทศ แต่เป็นจังหวัด/กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพ มีภาคเอกชนที่เข้มแข็ง ได้นำภาคเอกชนไปต่างประเทศ เพื่อแสดงศักยภาพของสินค้าและบริการของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดในต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ

๕.๓ การประเมินคุณภาพแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

สภาพปัญหา	ข้อเสนอ/แนวทางการแก้ไข
๕.๓.๑ การจัดทำแผนมีระยะเวลาน้อยและมีระยะเวลาสั้น	- ควรจัดทำปฏิทินล่วงหน้า - ควรให้มีระยะเวลาการจัดทำแผนมากขึ้น และให้ส่วนราชการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนมากขึ้น

สภาพปัญหา	ข้อเสนอ/แนวทางการแก้ไข
๕.๓.๒ ปัญหาการประเมินคุณภาพแผน เกณฑ์ในการชี้วัด และการขาดการประเมินผลสัมฤทธิ์เนื่องจากในการประเมินคุณภาพแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นการประเมินว่าจังหวัดและกลุ่มจังหวัดจัดทำแผนเป็นไปตามขั้นตอนตามที่ทีมบูรณาการกลางกำหนดไว้หรือไม่ ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปที่จะใช้เป็นฐานในการวางแผน การวิเคราะห์ศักยภาพ การกำหนดวิสัยทัศน์ ตลอดจน การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยกำหนดเป็นค่าคะแนนออกมา ซึ่งจะนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณให้จังหวัด การประเมินดังกล่าวนี้เป็นแค่การประเมินที่กระบวนการจัดทำแผน ซึ่งแผนที่มีความภาพจะต้องเป็นแผนที่ไม่ใช่แค่ทำตามขั้นตอนของกระบวนการจัดทำแผน แต่ต้องเป็นแผนที่นำไปปฏิบัติแล้วเกิดผลขึ้นจริง ๆ	- ให้เน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ นั่นคือ ผลผลิต (output) และผลกระทบระยะยาว (Impact) ของแผน มากกว่าการประเมินกระบวนการจัดทำแผน (Process) โดยควรแบ่งการประเมินเป็น ๒ รอบ คือ (๑) ประเมินกระบวนการจัดทำแผน (๒) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผน - ควรเปิดโอกาสให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดสามารถชี้แจงและให้ข้อมูลเพิ่มเติม หรืออุทธรณ์เกี่ยวกับผลการพิจารณาประเมินได้ - ควรใช้ผลการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพแผนให้ดีขึ้น มิใช่นำไปใช้เพื่อกำหนดสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณ - ควรกำหนดหลักเกณฑ์ตัวชี้วัดให้ชัดเจนให้สามารถชี้วัดความพึงพอใจของประชาชนได้ - กำหนด Outline Template ของแผนให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการใช้ดุลพินิจของการประเมินคุณภาพแผน - ควรเน้นความเชื่อมโยงของแผนเป็นหัวข้อสำคัญในการประเมิน - ในการประเมินควรมีการตรวจสอบมาตรฐานการประเมิน และควรนำผลประเมินมาใช้จริง โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้และสร้างความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผน - ควรอาศัยความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาในแต่ละจังหวัดหรือภูมิภาคเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินแผน ซึ่งจังหวัด/กลุ่มจังหวัดจะได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประเมินของสถาบันการศึกษา แทนการให้ทีมบูรณาการกลางซึ่งเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นผู้ประเมินแผนแต่เพียงผู้เดียว
๕.๓.๓ ไม่มีการแจ้งรายละเอียดของคะแนนคุณภาพแผน	- ควรระบุปัญหาและข้อเสนอให้จังหวัดทราบ และควรปรับน้ำหนักคะแนนในแต่ละประเด็นให้เหมาะสม
๕.๓.๔ ปัญหาด้านบุคลากร บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดความรู้ในการจัดทำแผน	- ควรบรรจุแต่งตั้งข้าราชการให้เพียงพอต่อภาระงาน และพัฒนาความรู้ความสามารถและการทำงานของบุคลากรเป็นทีม เพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานทดแทนกันได้เมื่อมีสับเปลี่ยนโยกย้ายตำแหน่ง - ควรมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการจัดทำแผนจริง ๆ เป็นหลักในการจัดทำแผนของหน่วยงานในพื้นที่ โดยให้ได้รับค่าตอบแทนเป็นพิเศษ เพื่อให้การจัดทำแผนมีคุณภาพ - เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการ

สภาพปัญหา	ข้อเสนอ/แนวทางการแก้ไข
	จัดทำแผนควรมีความรู้ความสามารถหรือมีสมรรถนะหลักเกี่ยวกับการจัดทำแผน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด - พัฒนานองค์ความรู้ด้านการจัดทำยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ - ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่มีความรู้มาทำงานร่วมกันหรือการจ้างที่ปรึกษา
๕.๓.๕ ปัญหาด้านข้อมูล	- รวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำฐานข้อมูล - พัฒนฐานข้อมูลด้านการวางแผนในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
๕.๓.๖ ส่วนราชการเสนอแต่โครงการในลักษณะของการก่อสร้าง	- การจัดแผนควรต้องคำนึงถึงยุทธศาสตร์ของจังหวัดประกอบ
๕.๓.๗ ผู้รับการประเมินไม่ยอมรับในผลการประเมิน	- ควรมีการพูดคุยหรือซักซ้อมความเข้าใจกันระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่ประเมินกับผู้รับการประเมินเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และขั้นตอนการประเมิน รวมทั้งตัวชี้วัด - กระบวนการประเมินต้องเป็นมาตรฐานเดียวกันในแต่ละพื้นที่

๕.๔ การบูรณาการแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด กับแผนของส่วนราชการ และแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สภาพปัญหา	ข้อเสนอ/แนวทางการแก้ไข
๕.๔.๑ การบูรณาการแผนในทุกระดับ	- ต้องทำผังกายภาพ (Physical Planning) ระดับประเทศ ภาค จังหวัด และท้องถิ่น - การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการ ก.น.จ. ควรบูรณาการในระดับเหนือขึ้นไป ก่อนสั่งการให้พื้นที่ดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน - เน้นผลสัมฤทธิ์ของโครงการ - ควรให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าภาพในการบูรณาการแผน - สำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ.ร. และกระทรวงมหาดไทย ร่วมกันจัดประชุมเชิงบูรณาการในพื้นที่ เพื่อเสนอตัวแบบแผนที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการต่าง ๆ
๕.๔.๒ ขาดการเชื่อมโยงกันระหว่าง Function กับ Area และบูรณาการระหว่างแผนต่าง ๆ	- ส่วนราชการ จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญในการจัดทำแผนในทุกระดับ - ปฏิทินการจัดทำแผนควรเหลื่อมกัน - ควรมีคณะกรรมการกลั่นกรองบูรณาการโครงการ

สภาพปัญหา	ข้อเสนอ/แนวทางการแก้ไข
	- หน่วยงานส่วนกลางควรมีคณะกรรมการในแต่ละด้าน - บูรณาการกับกลุ่มจังหวัด - ต้องมีกลไก/ตัวชี้วัดในการบูรณาการแผนของทุกภาคส่วน - สร้างกระบวนการเรียนรู้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของการจัดทำแผน ตั้งแต่ส่วนกลาง จังหวัด ไปจนถึงระดับชุมชน
๕.๔.๓ แผนพัฒนาจังหวัดและแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สอดคล้องกัน	- ใช้กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเป็นหลัก - ใช้แผนของจังหวัดเป็น Master Plan - ต้องมีกลไก/ตัวชี้วัดในการบูรณาการแผนของทุกภาคส่วน
๕.๔.๔ บุคลากรที่จัดทำแผนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผน	- ให้ความรู้แก่บุคลากร (คณะกรรมการหมู่บ้าน/เจ้าหน้าที่) ระดับต่างๆ (อปท./อำเภอ/จังหวัด)
๕.๔.๕ การขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดทำแผน	- ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการจัดทำแผน และตระหนักถึงความสำคัญของแผน
๕.๔.๖ การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในท้องถิ่น	- สร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการบูรณาการ พัฒนาการ และยกระดับความรู้ของบุคลากรในการจัดทำแผนอย่างต่อเนื่อง
๕.๔.๗ ห้วงเวลาในการจัดทำแผนและระยะเวลาของแผนแต่ละระดับไม่เท่ากัน	- การกำหนดกรอบห้วงเวลาในการจัดทำแผนในแต่ละระดับ ตั้งแต่ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัด และส่วนราชการให้ชัดเจน - ควรกำหนดช่วงเวลาในการจัดทำแผนทั้งในระดับท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด และกลุ่มจังหวัด ให้เป็นคนละห้วงเวลา - ปรับระยะเวลาของแผนให้เท่ากัน

๕.๕ การจัดทำงบประมาณเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม

สภาพปัญหา	ข้อเสนอ/แนวทางการแก้ไข
๕.๕.๑ ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนและภาคประชาชน	- สร้างและส่งเสริมเวทีให้ประชาชน/เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการให้มากขึ้น - สร้างช่องทางที่หลากหลายเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ง่ายขึ้น เช่น ช่องทาง Social Media - สร้างความเข้มแข็งให้ กม. เป็นตัวแทนที่แท้จริงของประชาชน - นำความต้องการของประชาชน (แผนชุมชน) มาจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างจริงจัง - ต้องให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง - กำหนดกรอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัด

สภาพปัญหา	ข้อเสนอ/แนวทางการแก้ไข
	- ต้องมีการประเมินแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าตอบสนองต่อยุทธศาสตร์จังหวัดหรือไม่
๕.๕.๒ ประชาชนยังขาดความเข้าใจในการจัดทำแผน โดยมักเสนอความต้องการมากกว่าเสนอปัญหาในพื้นที่	- สร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะคณะกรรมการหมู่บ้านให้เห็นความสำคัญของแผนในการเสนอความต้องการต้องมาจากปัญหาและศักยภาพของพื้นที่ ไม่ใช่มาจากการต้องการของประชาชนเพียงอย่างเดียว
๕.๕.๓ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำบริการและติดตามงบประมาณ	- เพิ่มบทบาทภาคประชาชนให้เข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณเชิงพื้นที่ - เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม
๕.๕.๔ กระทรวง ทบวง กรมไม่ได้ให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัด	- กำหนดหลักเกณฑ์ให้ส่วนราชการ (กระทรวง ทบวง กรม) สนับสนุนงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัด

ปัจจัยสำคัญที่ต้องขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

โครงสร้าง	นโยบาย/หลักเกณฑ์	ประเมินคุณภาพแผนฯ	การบูรณาการแผนฯ	การจัดทำ งบม. เชิงพื้นที่
ปัญหา - สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด (OSM) ไม่เป็นส่วนราชการ - หน.กลุ่มจังหวัดไม่ได้รับการยอมรับ (อาวุโส) - ทัศนคติ, ปฏิบัติหน้าที่ หน. OSM - ความไม่เหมาะสมในการแบ่งกลุ่มจังหวัด - การกำหนดฝ่ายเลขานุการ ก.บ.ก. ที่ไม่เหมาะสม	ปัญหา - เปลี่ยนหลักเกณฑ์การทำงานบ่อย - ก.บ.จ./ก.บ.ก. มีข้อจำกัดในการบริหารงบประมาณ - ปฏิบัติงานในแต่ระดับไม่สอดคล้องกัน	ปัญหา - ระยะเวลาการทำงานมีจำกัด - เกณฑ์การประเมินคุณภาพแผนขาดความเหมาะสม - การประเมินไม่มีมาตรฐาน - ขาดระบบฐานข้อมูลการวางแผน - ขาดบุคลากรด้านการวางแผน	ปัญหา - ขาดกลไกการบูรณาการในระดับพื้นที่ - หน่วยงานพื้นที่ไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำและบูรณาการแผนฯ	ปัญหา - ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน - ส่วนราชการยังไม่ให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณเชิงพื้นที่
แนวทางแก้ไข - กำหนดให้ OSM เป็นส่วนราชการ - แต่งตั้ง หน. OSM เป็นการเฉพาะ - ทบทวนการแบ่งกลุ่มจังหวัด - ให้ รอง ปมท. ทำหน้าที่เป็นหน.กลุ่มจังหวัด	แนวทางแก้ไข - หลักเกณฑ์ควรชัดเจนและยึดโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน - ก.บ.จ. ควรมอบอำนาจการบริหารฯ ให้ ก.บ.จ./ก.บ.ก. - การวางแผนควรเป็นตามบริบทของพื้นที่ (Bottom-Up) - กำหนดปฏิทินให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกัน	แนวทางแก้ไข - ให้เวลาในการจัดทำแผนมากขึ้น - ควรประเมินที่ผลสัมฤทธิ์ - กำหนดมาตรฐานการประเมิน ให้เป็นที่ยอมรับ - แจ้งผลการประเมินให้จังหวัดทราบ และสามารถชี้แจงและให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้ - ให้สถาบันการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินฯ - พัฒนาระบบฐานข้อมูลและบุคลากรด้านการวางแผน	แนวทางแก้ไข - สร้างกลไกการบูรณาการในระดับพื้นที่ - สร้างการเรียนรู้ให้ทุกภาคส่วนให้เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนและการบูรณาการแผนในทุกระดับ	แนวทางแก้ไข - สร้างเวทีให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น - กำหนดหลักเกณฑ์ให้ส่วนราชการ (Function) สนับสนุน งบม. ให้พื้นที่ตามความเหมาะสมและจำเป็น
แนวทางการขับเคลื่อน - แก้ไข พรฎ. ว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ (ระยะยาว) - พรบ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ (ระยะยาว)	แนวทางการขับเคลื่อน - ก.บ.จ. ควรมอบอำนาจการบริหารฯ ให้ ก.บ.จ./ก.บ.ก. (ระยะสั้น) - แก้ไขประกาศ ก.บ.จ. เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ ๒) (ระยะกลาง) - ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ (ระยะยาว)	แนวทางการขับเคลื่อน - จัดทำระบบฐานข้อมูลและพัฒนาบุคลากร (ระยะสั้น) - ปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพฯ (ระยะกลาง)	แนวทางการขับเคลื่อน - กำหนดแนวทางปฏิบัติในการเชื่อมโยงและบูรณาการแผนในระดับพื้นที่ (ระยะสั้น) - จัดทำระเบียบว่าด้วยการประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ (ระยะกลาง)	แนวทางการขับเคลื่อน - กำหนดแนวทางปฏิบัติในการประสานแผนและงบประมาณในระดับพื้นที่ (Area based) (ระยะสั้น) - จัดทำระเบียบ/กฎหมายเพื่อกำหนดให้ส่วนราชการให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (ระยะกลาง)

ภาคผนวก ค

การประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล

ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๒๓

วันจันทร์ที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๒๐

ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

โดยเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัด

เข้าร่วมประชุมด้วย

การประชุม
คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๒๓
วันจันทร์ที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๒๐ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

เรื่องพิจารณา

- พิจารณาเตรียมการดำเนินงานโครงการ “การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพ และธรรมาภิบาล” โดยเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา จังหวัดยโสธร จังหวัดระยอง จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสงขลา ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และคณะทำงานในคณะกรรมการฯ เข้าร่วมประชุม

นายวิบูลย์ สงวนพงศ์ ประธานอนุกรรมการฯ ได้อธิบายถึงความเป็นมาของการดำเนินการโครงการ “การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพ และธรรมาภิบาล” ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศแล้ว ตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในเรื่องประชารัฐและมติคณะรัฐมนตรีที่สนับสนุนให้ใช้แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นเครื่องมือดำเนินการ และให้ความสำคัญกับส่วนภูมิภาคที่เป็นส่วนเชื่อมระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น รวมถึงองค์กรภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่

นอกจากนี้ ประธานอนุกรรมการฯ ได้ชี้แจงถึงเหตุผลในการพิจารณาเลือกจังหวัดต้นแบบว่า ได้พิจารณาจากทั้งตัวบุคคลซึ่งได้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด และพื้นที่ซึ่งได้แก่จังหวัด

นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน อดีตนายกรัฐมนตรี ได้อธิบายต่อที่ประชุมถึงวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการฯ ว่า ต้องการให้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นตัวขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดิน ที่สามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์เฉพาะของรัฐบาล (Agenda) ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ การพัฒนาพื้นที่ ตลอดจนมีการบูรณาการกับแผนของส่วนท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงการนำแผนพัฒนาจังหวัดมาประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ทั้งนี้ เนื่องจากแผนพัฒนาจังหวัดในด้านยุทธศาสตร์โดยหลักเป็นไปเพียงเพื่อตอบสนองต่องบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจาก ก.พ.ร. อีกทั้งที่ผ่านมา ส่วนกลางจะเป็นผู้จัดทำแผนยุทธศาสตร์เฉพาะของรัฐบาลแล้วจึงส่งให้จังหวัดดำเนินการ ซึ่งในทางปฏิบัติไม่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของหลายพื้นที่ ดังนั้น จึงขอเชิญจังหวัดเข้าร่วมโครงการเพื่อร่วมกันออกแบบแผนพัฒนาจังหวัดที่สามารถตอบโจทย์ข้างต้นได้ โดยอาจพิจารณาปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง เห็นด้วยว่าผลสัมฤทธิ์ของโครงการนี้จะช่วยให้การปฏิรูปประเทศบรรลุตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากภูมิภาคเป็นส่วนสำคัญในการดูแล

ประชาชน ตลอดจนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่พื้นที่ที่มีความสำคัญยิ่ง อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นมาโดยตลอดคือการบูรณาการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ที่ผ่านมาแผนพัฒนาจังหวัดมักจะเป็นแผนเฉพาะของส่วนกลางลงไปสู่พื้นที่ แลงบประมาณก็จะถูกจัดสรรผ่านกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ แม้ต่อมาจะมียุทธศาสตร์จังหวัด แต่ก็ยังเป็นจำนวนเพียงเล็กน้อย ดังนั้น แผนพัฒนาจังหวัดควรประกอบด้วย ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่งคือนโยบายรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ และส่วนที่สองคือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ (Area-based) และมีการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับแผน ยิ่งไปกว่านั้น แผนพัฒนาจังหวัดจะต้องบูรณาการแผนงานโครงการของทุกภาคส่วน ซึ่งรวมถึงภาคประชาชนและองค์กรที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ (Non Government Organizations : NGOs) และมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้นำการประสานงาน

นายทรงพล สวาสดิ์ธรรม ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ได้เพิ่มเติมประเด็นการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กรณีของจังหวัดสงขลาจะมีการเชื่อมโยงแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาอำเภอ จนมาถึงแผนพัฒนาจังหวัด โดยพิจารณาความเชื่อมโยงในหลายมิติประกอบกัน คือ บนลงล่าง (Bottom-up) ล่างขึ้นบน (Top-down) และอดีตกับอนาคต อีกทั้ง มีการบูรณาการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนด้วย

นายนิมิต วันไชยธนวงศ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา ได้ชี้แจงว่า แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาจะมุ่งเน้นทั้งการตอบสนองต่อยุทธศาสตร์เฉพาะของรัฐบาล (Agenda) และกระทรวงมหาดไทย และการตอบสนองความต้องการของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม จังหวัดได้ประสบกับข้อจำกัดในด้านงบประมาณ หากจะมีการนำแผนพัฒนาจังหวัดมาเป็นหลักในการพัฒนาก็ควรที่จะมีกฎหมายหรือระเบียบมารองรับเพื่อให้เกิดความชัดเจน และส่วนกลางที่ไปปฏิบัติงานในพื้นที่ก็ควรจะต้องยึดความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นหลักแทนที่จะนำเอาแผนงานของกระทรวง ทบวง กรม ของตน มาใส่ไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด

นายนิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร รองผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี เห็นว่า ในการดำเนินงานของจังหวัดนั้นควรดำเนินการ ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์กระทรวงและหน่วยงาน (Function) และส่วนที่สอง บางจังหวัดควรมีโครงการยุทธศาสตร์ (Agenda Project) ของตน ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละจังหวัด เพื่อการตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่โดยให้ทุกภาคส่วนในจังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการยุทธศาสตร์จังหวัดนี้ เช่น จังหวัดปทุมธานีมีวาระการเตรียมความพร้อมให้กับเมืองปทุมธานีในการรองรับการขยายตัวของมหานคร

ในส่วนงบประมาณนั้น งบประมาณจังหวัดที่ได้รับการจัดสรรจาก ก.พ.ร. เป็นงบผูกพันกับแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้เมื่อ ๒ ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้จังหวัดไม่สามารถนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เป็นปัจจุบันได้ นอกจากนี้ จังหวัดยังประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ในกรณีที่ส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ได้ จังหวัดก็ไม่สามารถเข้าไปดำเนินการแทนได้เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ อีกทั้งยังขาดงบประมาณ เช่น จังหวัดปทุมธานีประสบปัญหาเรื่องการจัดการขยะ ซึ่งตามกฎหมายกำหนดให้เป็นภารกิจของส่วนท้องถิ่น ผู้ว่าราชการจึงไม่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการติดตามงาน ส่วนกลางก็มักจะไปติดตามงานจากผู้ว่าราชการจังหวัด เนื่องจากเป็นผู้รับผิดชอบหลักของจังหวัด จึงควรมีการพิจารณาเพื่อหาทางออกในกรณีที่ส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ได้

นายวิบูลย์ รัตนภรณ์วงศ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร ได้อธิบายถึงปัญหาการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดที่มีความขัดแย้งกันระหว่างส่วนกลางกับจังหวัดในการดำเนินการบางเรื่อง และเห็นว่า งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จของแผนพัฒนาจังหวัด

นายเฉลิมพล เพ็ญสูตร สำนักจัดทำงานงบประมาณเพื่อการบูรณาการงบประมาณเขตพื้นที่และการบูรณาการงบประมาณในการบริหารราชการต่างประเทศ สำนักงบประมาณ ได้ชี้แจงว่า งบจังหวัดและกลุ่มจังหวัดจะถูกจัดสรรให้ตามความจำเป็นและความต้องการของจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดเป็นหลัก แต่ด้วยข้อจำกัดจึงไม่อาจจัดสรรงบประมาณให้ตามที่จังหวัดขอมาทั้งหมดได้ อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ เป็นครั้งแรกที่สำนักงบประมาณสามารถจัดสรรงบประมาณของส่วนราชการที่ตรงกับแผนพัฒนาจังหวัดได้ถึง ๑๙,๐๐๐ ล้านบาท จากเดิมประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท ในส่วนของงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัด หากสามารถแสดงให้เห็นได้ว่าการบูรณาการ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และเป็นความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง ก็น่าจะได้รับการตอบรับจากส่วนกลาง เพราะเป็นความต้องการของสำนักงบประมาณเช่นกันที่จะจัดสรรงบประมาณให้ตรงกับความต้องการของประชาชน

นางอารีย์พันธ์ เจริญสุข อนุกรรมการ ในฐานะผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. เห็นว่า จุดคิดของเรื่องนี้อยู่ที่งาน งบ ระบบ คน ดังนั้น จึงควรเริ่มต้นด้วยคำถามที่ว่า เราต้องการให้จังหวัดทำอะไร จากนั้นจึงจะนำไปสู่คำตอบว่า จะให้จังหวัดเป็นผู้จัดการ เป็นผู้แก้ปัญหา หรือเป็นผู้ประสานงาน ซึ่งในการบริหารงานเชิงพื้นที่ (Area-based) นั้น ควรเริ่มต้นจากคำถามที่ว่าพื้นที่นั้นมีปัญหาอะไร แก้ไขปัญหาด้วยงบประมาณใดบ้าง ต้องการการสนับสนุนใดบ้างจากส่วนกลาง ก็จะทำให้เห็นได้ว่ายังมีพื้นที่ใดบ้างที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาในพื้นที่ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่ได้ และต้องการการสนับสนุนจากส่วนกลางอีกเท่าใด

จากนั้น นายอภิรักษ์ ซื่อธานวงศ์ อนุกรรมการ ในฐานะประธานคณะทำงานพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของประเทศและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ ได้เชิญจังหวัดระยอง จังหวัดสงขลา จังหวัดยโสธร จังหวัดพะเยา และจังหวัดปทุมธานี เข้าร่วมโครงการ “การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพ และธรรมาภิบาล” ในฐานะจังหวัดต้นแบบ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัดได้ตอบรับเข้าร่วมโครงการและยินดีสนับสนุนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ

ผลการพิจารณา

จังหวัดระยอง จังหวัดสงขลา จังหวัดยโสธร จังหวัดพะเยา และจังหวัดปทุมธานี ได้ตอบรับเข้าร่วมโครงการ “การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพ และธรรมาภิบาล” ในฐานะจังหวัดต้นแบบ

ภาคผนวก ง

สรุปประเด็นสำคัญการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง
“การพัฒนาที่มุ่งเน้นหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach)”

สรุปประเด็นสำคัญการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งเน้นหวังผลสัมฤทธิ์
โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดสงขลา ของคณะกรรมการสิทธิ
ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมบีพี สมิหลา บีช รีสอร์ท สงขลา

การเสวนาหัวข้อ “เราจะร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาจังหวัดของเราได้อย่างไร”		
ผวจ.สงขลา (นายทรงพล สวาสดิ์ธรรม)	ประธานหอการค้า จังหวัดสงขลา	ผอ.สงขลาพอรั่ม (นางพรณิภา โสทธิพันธุ์)
- จังหวัดให้ความสำคัญกับเรื่องผลิตผลทางการเกษตรมาก เช่น ยางพารา ผลไม้ชนิดต่างๆ ซึ่งมีผลผลิตมาก แต่จะทำอย่างไรให้สามารถมีช่องทางหลายช่องทางที่สามารถขายสินค้าเหล่านี้ได้ - จังหวัดสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพได้มาก แต่ยังไม่ขายไม่ได้ แนวทางการแก้ไขจึงควรผลิตสินค้าเกษตรแบบผสมผสาน (หลายอย่าง) เพื่อให้สามารถมีช่องทางในการขายได้ - ปัญหาของการพัฒนาจังหวัดคือจะทำอย่างไรให้แผนพัฒนาจังหวัด ไปขับเคลื่อน/ตอบสนองต่อพื้นที่หรือความต้องการของพื้นที่หรือยุทธศาสตร์ประเทศได้ - การกระจายความเติบโตจากการพัฒนา/หรือความสมดุลของการพัฒนา ผลที่ได้ยังไม่สามารถลงไปถึงประชาชนได้อย่างแท้จริง จะต้องหาความสมดุลให้เกิดขึ้น และร่วมกันขับเคลื่อน	- การพัฒนาจังหวัด(แผนพัฒนาจังหวัด) จะต้องมองถึงโอกาส/ความต้องการของโลกหรือของทวีป ขณะเดียวกันก็ต้องมองถึงศักยภาพของประเทศ/ภาคจังหวัด/กลุ่มจังหวัด - ตั อ ง เน้ น ห รื อ ตั อ ง ใ ห้ ความสำคัญ เรื่องการพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรม ซึ่งจังหวัดมีศักยภาพที่จะผลิตได้ และตลาดยังมีความต้องการ เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดขึ้น - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัด ยังไม่ต่อเนื่อง ทำให้เสียโอกาสในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด - ที่ผ่านมาการทำงานของภาคราชการส่วนใหญ่ยังทำกันแบบ “แบ่ง” ไม่บูรณาการกัน ไม่ทำร่วมกัน - ภาคราชการต้องมุ่งทำงานให้เกิดประสิทธิภาพให้มากกว่านี้ให้ดีกว่านี้ - กลไกการทำงาน/กฎระเบียบต่างๆ ของภาครัฐ ยังเป็นอุปสรรคและไม่คล่องตัว ที่จะทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ	- ภาคประชาชนรู้สึกเบื่อหน่ายต่อภาคราชการ เช่น กรณีการเข้ามามีส่วนร่วมเนื่องจากเห็นว่าภาคราชการมีเงื่อนไข/มีรูปแบบมาก และไม่มั่นใจในเรื่องการปฏิรูประบบราชการ - การบริหารราชการแผ่นดินต้องยกระดับ/ต้องให้ความสำคัญในเรื่องของ “คน” หรือความเป็น “มนุษย์” โดยในกรณีของการมีส่วนร่วมเห็นว่าราชการยังไม่ให้ ความ สำ คัญ เท่าที่ควร - ภาคประชาชนมีการพัฒนา มีการปรับตัว ในเรื่องการรับรู้ของข้อมูลมาก ในกรณีที่มีการเรียกร้อง ก็ไม่ได้เรียกร้องอะไรลอยๆ แต่มีการนำข้อมูลมาสนับสนุนในการเรียกร้อง

การเสวนาหัวข้อ “เราจะร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาจังหวัดของเราได้อย่างไร”		
ผวจ.สงขลา (นายทรงพล สวาสดิ์ธรรม)	ประธานหอการค้า จังหวัดสงขลา	ผอ.สงขลาฟอรั่ม (นางพรรณนิภา โสทธิพันธุ์)
- จะทำอะไรให้ประชาชนเกิดความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ การมีส่วนร่วม ต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ อันจะส่งผลให้การพัฒนาเกิดความยั่งยืน - ต้องสร้างความเสมอภาค/ความสมดุล/ความเท่าเทียมกันจากการพัฒนาของจังหวัดที่เกิดขึ้น - อยากเห็น/อยากให้เกิด “ทีมจังหวัด” ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในหลายๆฝ่าย(ภาคราชการ/ภาคประชาชน ต้องหารือกันอย่างใกล้ชิด) - จังหวัดยังมีปัญหาเรื่องห่วงเวลา (กระชั้นชิด) ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แต่ก็มีแนวทางการทำงานได้ตามเวลาที่กำหนด โดยกำหนดให้มีทีมงานดำเนินการในแต่ละเรื่อง ในแต่ละประเด็น โดยนำข้อมูลจากการวิจัย/การศึกษามาขยายมาทบทวน ต่อเนื่องตลอดเวลา - การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดต้องเริ่มหรือต้องคิดมาจากล่างขึ้นไปข้างบน กล่าวคือต้องเริ่มจากแผนตำบล แผนอำเภอ ขึ้นไปสู่แผนพัฒนาจังหวัด - จังหวัดต้องสร้างเครือข่ายการพัฒนาต่างๆ เช่น เครือข่ายเกษตรกร ซึ่งจะเป็นประโยชน์	ได้ - ข้อมูลของภาคราชการยังอยู่ในแต่ละหน่วย อยู่กันกระจัดกระจาย ไม่มีศูนย์รวม ไม่มีจุดรวม	

การเสวนาหัวข้อ “เราจะร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาจังหวัดของเราได้อย่างไร”		
ผวจ.สงขลา (นายทรงพล สวาสดิ์ธรรม)	ประธานหอการค้า จังหวัดสงขลา	ผอ.สงขลาฟอรั่ม (นางพรรณนิภา โสติพิพันธุ์)
ที่สามารถเป็นแหล่งข้อมูล สำหรับใช้ประกอบการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดได้ - ต้องมีการลงพื้นที่ เพื่อนำ ปัญหาหรือความต้องการ สำหรับเป็นข้อมูลในการพัฒนา จังหวัด (มีข้อมูลประกอบการ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด)		

สรุปประเด็นสำคัญการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์
โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดยโสธร ของคณะกรรมการ
ขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมเจพี เอ็มเมอรัลด์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

การเสวนาและรับฟังความคิดเห็น เรื่อง “เราจะร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดของเราได้อย่างไร”		
ผวจ.ยโสธร (นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)	ประธานหอการค้าจังหวัดยโสธร (นายขวัญพัฒน์ เชื้อวณิชช์)	ผู้แทนภาคประชาสังคม (ผู้ใหญ่สมฤทธิ์ กัลลวดี)
- ผากให้กรรมการได้พิจารณากรณีหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค บางหน่วยงาน ผวจ.ยังไม่สามารถเข้าไปบูรณาการการทำงาน ไม่มีอำนาจ ไม่สามารถเข้าไปบริหารจัดการในกรณีที่มีปัญหาได้ (เช่น ผวจ.จะขอตัดต้นไม้เล็กๆ สักต้น ก็ไม่มีอำนาจ ไม่สามารถทำได้) - หน่วยงานส่วนราชการภูมิภาคบางหน่วยยังสงวนอำนาจ หรือมอบอำนาจให้จังหวัดโดยมีกฎเกณฑ์เคร่งครัด/ตายตัว ทำให้การทำงานของ ผวจ.ไม่คล่องตัว ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น หน่วยงานมอบอำนาจให้ ผวจ. (แต่ ผวจ. มอบต่อให้รอง ผวจ. ไม่ได้) หรือ ผวจ.ต้องมอบต่อให้กับหน่วยงานส่วนราชการไปเลย ทำให้ ผวจ. ไม่สามารถบริหารจัดการได้ และไม่สอดคล้องกับความรับผิดชอบของ ผวจ.	- ที่ผ่านมาในการติดต่องานกับภาคราชการ ในบางเรื่องจะต้องติดต่อกันหลายที่ หลายหน่วยงาน - ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วม ในการจัดทำ/ในการเสนอของบประมาณของภาครัฐด้วย - ในภาพรวมประเทศยังมีการทุจริตมาก อยากเห็น/อยากให้เกิดระบบธรรมาภิบาลจริงๆจังๆ ไม่ใช่แค่การสวดส่อ่งเฉยๆ แต่จะต้องให้มีการเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย - ทำอย่างไร ให้สามารถนำน้ำชีขึ้นมาใช้ในภาคเกษตรกรรม เพราะยโสธรเป็นเมืองต้นแบบด้านเกษตรอินทรีย์ และวันข้างหน้าจะพัฒนาไปสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ - ต้องการให้ภาครัฐผลักดันให้ยโสธรมีสนามบินโดยการพัฒนา/ปรับปรุงสนามบินที่ อ.เลิงนกทา	- ผลผลิตด้านการเกษตรอินทรีย์ ยังขายไม่ได้ราคา จะต้องทำอย่างไรให้สินค้าเกษตรอินทรีย์สามารถขายได้ หรือนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มได้อย่างไร ต้องการพัฒนา/มีความรู้เรื่องการแปรรูปสินค้าเกษตรที่สามารถนำสินค้าไปขายได้ - มีปัญหายาเสพติดระบาดในพื้นที่มาก จำเป็นต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว - การเมืองในระดับท้องถิ่นยังมีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงกันมาก มีการผูกขาดทางการเมือง ทำอย่างไรให้มีการสร้างการรับรู้-ความเข้าใจของการเลือกตั้ง/การปกครองที่ถูกต้อง - เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาและการจัดทำงบประมาณของหมู่บ้าน/ตำบล ยังแยกส่วนกันทำ จะทำอย่างไรให้

การเสวนาและรับฟังความคิดเห็น เรื่อง “เราจะร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดของเราได้อย่างไร”		
ผวจ.ยโสธร (นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)	ประธานหอการค้าจังหวัดยโสธร (นายขวัญพัฒน์ เชื้อวณิชช์)	ผู้แทนภาคประชาสังคม (ผู้ใหญ่สมฤทธิ์ กัลลวดี)
- หน่วยงานส่วนราชการสั่งงานมาที่จังหวัดซ้ำซ้อนกันและไม่สอดคล้องกัน เช่น เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาในระดับต่างๆ แผนพัฒนาจังหวัด สป.มท. สั่งแผนพัฒนาอำเภอ ปค. สั่งแผนพัฒนาท้องถิ่น สถ. สั่ง (สั่งงานแบบแยกส่วนกัน ไม่บูรณาการกัน) - การจัดสรรงบประมาณให้จังหวัด ไม่สอดคล้องกับบริบทด้านเวลาและปัญหาที่เกิดขึ้น (เพราะการจัดทำ/การเสนอของบประมาณต้องทำ/ต้องเสนอล่วงหน้าเกือบ ๒ ปี แต่ปัญหาในพื้นที่เกิดขึ้นทุกเวลา) - ควรจัดสรรงบประมาณเฉพาะ (แยกส่วนออกมาโดยเฉพาะ) เพื่อการแก้ไขปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน/ตำบล โดยตรง ทั้งนี้การจัดสรรงบประมาณประสิทธิภาพ ความโปร่งใสต้องมีระบบในการตรวจสอบตรวจทาน - ที่ผ่านมาในการจัดสรรงบประมาณให้กับชุมชนดำเนินการ ยังไม่สามารถเข้าไปแก้ไขปัญหาหรือตรงกับจุดความต้องการของพื้นที่นั้นๆ - การจัดสรรงบประมาณให้กับ		๒ สภา (สภาตำบลกับสภาชุมชน) มาทำงานคู่ขนานกัน ไม่แยกส่วนกันทำ เพื่อจะได้ร่วมกันคิด และมีการบูรณาการกัน - อยากเห็นคนจังหวัดยโสธรมีการออม และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ทั้งนี้เพื่อแก้ไขในเรื่องของหนี้สินภาคครัวเรือน

การเสวนาและรับฟังความคิดเห็น เรื่อง “เราจะร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดของเราได้อย่างไร”		
ผวจ.ยโสธร (นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)	ประธานหอการค้าจังหวัดยโสธร (นายขวัญพัฒน์ เชื้อวณิชช์)	ผู้แทนภาคประชาสังคม (ผู้ใหญ่สมฤทธิ์ กัลลวดี)
ท้องถิ่น สด. ควรให้จังหวัดได้มีส่วนร่วมในการพิจารณา และ กลั่นกรองด้วย - ใน กระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัด จะต้องให้มีการสะท้อนหรือมีการนำข้อมูล จากส่วนล่างมาพิจารณาด้วย กล่าวคือต้องนำความต้องการ ที่มาจากท้องถิ่น อำเภอ มา พิจารณา ทั้งนี้ เพื่อให้การ พัฒนามีความครอบคลุมและ รอบด้าน - ในการกำหนดให้จังหวัด ยโสธรเป็นเมืองต้นแบบในเรื่อง การทำเกษตรอินทรีย์ ดังนั้น การสั่งการ/หรือการสนับสนุน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เช่น กระทรวงเกษตรฯ) จะต้อง ชัดเจนทั้งในเรื่องของประเด็น และกิจกรรม - จังหวัดต้องการการพัฒนา และ การบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำจากแม่น้ำโขง/ แม่น้ำชี และการพัฒนา/ ปรับปรุง สนามบินที่ อ.เลิงนกทา แต่ในการดำเนินการดังกล่าว ต้องสร้างการมีส่วนร่วม และ ให้มีการรวมพลังจากทุกภาค ส่วนด้วย - การกำหนดนโยบาย/ การบริหารจัดการของผู้บริหาร		

การเสวนาและรับฟังความคิดเห็น เรื่อง “เราจะร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดของเราได้อย่างไร”		
ผวจ.ยโสธร (นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)	ประธานหอการค้าจังหวัดยโสธร (นายขวัญพัฒน์ เชื้อวณิชช์)	ผู้แทนภาคประชาสังคม (ผู้ใหญ่สมฤทธิ์ กัลลวดี)
ในระดับจังหวัด ต้องทำให้ต่อเนื่อง (ไม่ควรเปลี่ยน/หรือดำเนินการตามความต้องการของผู้บริหาร) ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาเกิดการขับเคลื่อนที่ยั่งยืน และต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาด้านเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น		

**สรุปประเด็นสำคัญการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์
โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดพะเยา ของคณะกรรมการมาธิการ
ขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
ในคณะกรรมการมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมพะเยาเกทเวย์ อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา**

การเสวนาและรับฟังความคิดเห็น เรื่อง “เราจะร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดของเราได้อย่างไร”				
ผวจ.พะเยา (นายศุภชัย เอี่ยมสุวรรณ)	นายก อบจ.พะเยา (นายวรวิทย์ บุรณศิริ)	ประธานหอการค้า จ.พะเยา (นายหัตถ์ชัย แก้วบุญ)	ผู้แทนภาคประชาชน (นายสำเนียง ช่างสากร)	ผู้แทนภาคประชา สังคม (สื่อชุมชน) (นายชัยวัฒน์ จันทิมา)
- ในการพัฒนาของจังหวัดต้องมองให้เห็นว่าจังหวัดเป็นพื้นที่หนึ่ง เป็น Area และต้องกำหนดการทำงานในเชิงบูรณาการกัน - ต้องรู้ปัญหาที่สำคัญของจังหวัดให้ชัดเจน แล้วหาจุดที่แก้ปัญหาหรือโอกาสในการแก้ปัญหาให้เจอ และต้องจัดลำดับความสำคัญของปัญหาให้ได้ (กรณีของจังหวัดพะเยา ลำดับแรก คือ ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร (เนื่องจาก จ.พะเยา เป็นเมืองเกษตรกรรม ดังนั้นน้ำจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต) - การขับเคลื่อนการทำงานของจังหวัด ยึดหรือใช้หลักการทำงานแบบบูรณาการกัน ตามภารกิจตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน/ส่วนราชการ/ภาคประชาสังคม - ในการพัฒนาที่ยึดหลักยุทธศาสตร์การพัฒนา	- ให้ความสำคัญและยึดยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดเป็นหลัก โดยท้องถิ่นนำมาปรับใช้ทั้งในเรื่องของกลยุทธ์หรือวิธีการให้เข้ากันกับการกิจของท้องถิ่น - การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีการนำความต้องการ และปัญหาจากข้างล่างของทุกภาคส่วนมาพิจารณา นำไปสู่การจัดทำเทศบัญญัติของท้องถิ่นต่อไป (แผนงาน/โครงการของท้องถิ่น) - ยังมีปัญหา/อุปสรรคในเรื่องการบูรณาการการทำงานกันบ้างเนื่องจากหน่วยงานมีระเบียบปฏิบัติที่แตกต่างกัน - การถ่ายโอนภารกิจในท้องถิ่นดำเนินการ ปัญหาคือ มอบภารกิจให้ทำ แต่ไม่มีงบประมาณสนับสนุน	- เห็นว่าจังหวัดพะเยาเป็นจังหวัดที่กำลังพัฒนาดังนั้นต้องมีแผนแม่บทเป็นหลักในการพัฒนา และไม่ว่าใครจะมาเป็นผวจ. ก็ต้องดำเนินการหรือขับเคลื่อนให้เป็นไปตามแผนแม่บทที่กำหนด - เป็นห่วงเรื่องรายได้ของเกษตรกรซึ่งยังต่ำมาก (อยากเห็นภาคเกษตรกรรมมีรายได้ที่ยั่งยืน) จำเป็นต้องสร้างองค์ความรู้และการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร เช่น เรื่องการบริหารจัดการน้ำ มีน้ำแต่ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ - ต้องพัฒนา/สร้างระบบโลจิสติกส์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ (มีถนนน้อยมาก) เนื่องจากเห็นว่าพะเยาเป็นจุดผ่านในการเดินทาง/ในการขนส่งไปยังจุดในหลายๆที่ - ต้องการให้เปิดด่านแม่ฮวกให้เป็นด่านถาวร	- จังหวัดพะเยามีการทำงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วมมาหลายปีแล้ว และทำมาอย่างต่อเนื่อง มีเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็งเกิดขึ้นในหลายที่ เกิดพลังที่นำไปสู่การแก้ปัญหาของพื้นที่ได้ - มีการกำหนดวาระของคนพะเยา ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เป็น “เครือข่ายสร้างบ้านแปลงเมือง” เช่น การพัฒนาสวัสดิภาพของคนในชุมชน การพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรการพัฒนาเกษตรปลอดภัย เป็นต้น - ทำอย่างไรให้สังคมมีระบบคุณธรรมที่ชัดเจน และขยายผลออกไปในหลายๆส่วน	- สิ่งที่สำคัญที่สุดในการทำงาน คือ ต้องสร้างระบบการทำงาน/ระบบการปฏิบัติการ และต้องสร้างการขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นจริงๆ จำเป็นต้องมีทีมงานที่เป็นทีมบุกเบิกให้เป็นทีมสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรม - ต้องมีการจัดลำดับการแก้ไขปัญหา และสร้างการยอมรับ - ต้องสร้างเครือข่ายหรือต้องหาเครือข่ายที่มีความชำนาญเฉพาะด้านเข้ามาสนับสนุนการทำงานและแก้ไขปัญหาต่างๆ - โครงการประชารัฐต้องสื่อสารกับสังคมให้เข้าใจ และ

การเสวนาและรับฟังความคิดเห็น เรื่อง “เราจะร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดของเราได้อย่างไร”				
ผวจ.พะเยา (นายศุภชัย เอี่ยมสุวรรณ)	นายก อบจ.พะเยา (นายวรวิทย์ บุรณศิริ)	ประธานหอการค้า จ.พะเยา (นายหัสณัย แก้วบุญ)	ผู้แทนภาคประชาชน (นายสำเนียง ช่างสากุล)	ผู้แทนภาคประชา สังคม (สื่อชุมชน) (นายชัยวัฒน์ จันทิมา)
ของจังหวัดเป็นหลัก ในการขับเคลื่อน โดยมี เครือข่ายต่างๆ ร่วม สนับสนุนการทำงาน เช่น จากมหาวิทยาลัยพะเยา เป็นต้น - ในการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัด มีกระบวนการหรือ วิธีการจัดทำที่ชัดเจน โดย เริ่มจากการนำแผนชุมชน/ อำเภอ มาพิจารณาเป็น ข้อมูลนำไปสู่การจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดต่อไป - ต้องสร้างกระบวนการมี ส่วนร่วม ที่จะทำให้เกิด ความร่วมมือจากทุกภาค ส่วนได้ - ในการทำงานทุกอย่าง ต้องมีเวที/หรือต้องสร้าง เวทีในการคิดร่วมกัน - ต้องทำงานร่วมกันเป็น ทีม ทั้งในเชิงนโยบาย และ การปฏิบัติ และในการ ทำงาน ต้องมองถึง ประโยชน์ของส่วนรวมเป็น สำคัญ	- ต้องสร้างอัตลักษณ์ หรือความโดดเด่นของ จังหวัดพะเยา ให้เกิด การยอมรับ และได้รับ ความสนใจจากคนของ ประเทศและต่างชาติ	ซึ่งจะเป็น ประโยชน์ ต่อการท่องเที่ยวมาก		เกิดการยอมรับ รวมทั้งต้องมีการ กระจายบทบาท/ ความรับผิดชอบให้ เกิดขึ้น

**สรุปประเด็นสำคัญการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งเน้นหวังผลสัมฤทธิ์
โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดปทุมธานี ของคณะกรรมการธิการ
ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมปทุมธานีเพลส ปทุมธานี**

การเสวนาหัวข้อ “เราจะร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาจังหวัดของเราได้อย่างไร”

รอง ผวจ.ปทุมธานี (นายนิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร)	นายก อบจ. ปทุมธานี (นายชาญ พวงเพ็ชร)	ประธานหอการค้า จ.ปทุมธานี (นายภัสพลภัก ชัยสุริยาทวีกุล)	ประธานสภาอุตสาหกรรม จ.ปทุมธานี (นายศักดิ์ชัย มโนจิตงาม)	ประธานชมรมฟื้นฟู สิ่งแวดล้อม จ.ปทุมธานี (นายปรกรณ์ เทพเอื้อตระกูล)
- การแก้ไขปัญหาขยะ น้ำเสีย ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ส่วนหนึ่งหรือบางกรณี เป็นปัญหาที่เกิดจากที่มีบางหน่วยงาน มีความเป็นอาณาจักร/ยึดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเป็นหลักในการทำงาน ไม่เข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่บูรณาการการทำงานร่วมกัน - บทบาทของ ผวจ.มีความสำคัญและเป็นปัจจัยหลัก ในการประสานในการเชื่อมการทำงานของพื้นที่ (ทั้งส่วนกลาง ภูมิภาคท้องถิ่น) เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ - การแก้ไขปัญหาขยะ น้ำเสีย ทุกหน่วยงาน/ภาคประชาชน/ชุมชน ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้คนปทุมธานีอยู่ได้ และปลอดภัยจากของเสียเหล่านี้	- มีปัญหาในการจัดการเรื่อง ขยะ และน้ำเสียมาก และในพื้นที่ก็ยังมีความเห็นที่ไม่ตรงกันในการแก้ไขปัญหา - เรื่องขยะ น้ำเสีย คนปทุมธานีทุกคน ต้องเข้ามาช่วยกันคิด ช่วยกันทำช่วยกันสร้าง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาสำเร็จได้ - ขณะเดียวกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันตามภารกิจ (ต้องบูรณาการกันทั้งงบประมาณและการปฏิบัติ)	- ปัญหาขยะยังเป็นปัญหาหลักของจังหวัดปทุมธานี - เรื่องของผังเมือง โครงสร้างพื้นฐาน การจราจร ต้องมีการพัฒนา/ยกระดับให้ดีขึ้นกว่านี้ - รัฐส่งเสริมให้เกษตรกรทำเกษตรปลอดภัย (เกษตรพรีเมียม) แต่ไม่มีตลาดรองรับสินค้าเกษตรเหล่านี้ขอให้รัฐสนับสนุน/หาช่องทางจำหน่ายไปยังตลาดโลก (ตลาดโลกยังมีความต้องการมาก) เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้และเป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น - ปทุมธานี มีแรงงานต่างด้าวมาก แต่ทำอย่างไรให้แรงงานเหล่านี้ออกมาข้างนอกได้ หรือเดินทางไปท่องเที่ยวในที่ต่างๆ ได้โดยไม่ต้องถูกจับกุม (การออกมาจับจ่ายใช้สอย ก่อให้เกิดรายได้ให้กับพื้นที่) - ด้านโครงสร้างพื้นฐานต้องสร้าง ต้องพัฒนาให้มากกว่านี้ เช่น ถนนหนทาง อันเนื่องมาจากมีจำนวนประชาชนเพิ่มมากขึ้น และมีปัญหา	- ยังมี ปัญหาเรื่องน้ำเสียมาก ส่วนหนึ่งเกิดจากไม่มีการบริหารจัดการที่ดี เช่น น้ำเสียจากครัวเรือน น้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรมขนาดเล็ก - ต้องมีการปรับปรุงผังเมือง ของจังหวัดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ต้องมีการปรับผังเมืองในเขตอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวมากขึ้น	- ปทุมธานียังขาดผู้นำในการแก้ไขปัญหา เช่นปัญหาน้ำเสีย/ขยะที่มีปัญหามาหลายปีแล้ว แต่ปัจจุบันก็ยังเป็นปัญหาอยู่ - ปัญหาขยะ ต้องแก้ไขโดยคนปทุมธานีเอง และต้องเกิดจากการมีส่วนร่วม ของคนปทุมธานี ทั้งหมดที่เริ่มตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ - ปัญหาขยะชุมชน (ขยะอินทรีย์) ชุมชนสามารถกำจัดได้ บางส่วนภายในชุมชนเอง เช่น ขยะที่ย่อยสลายได้ (พืช – สัตว์) - ยังมีปัญหาในการจัดหา/จัดสร้างบ่อกำจัดขยะ โดยเฉพาะขยะอินทรีย์ (หาพื้นที่ไม่ได้ และชุมชนต่อต้าน) ดังนั้นจะทำอย่างไรให้แต่ละชุมชนสามารถกำจัดขยะอินทรีย์ได้ภายในชุมชนของตนเอง

		การจราจรติดขัดมาก - น้ำที่เหลือใช้จากการบริโภค อุปโภคในพื้นที่จะทำอย่างไรให้สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก - ปัญหาขยะอินทรีย์/ขยะชุมชน (เศษอาหารจากพืชและสัตว์) ที่มีทุกครอบครัวภาค รัฐจะหาวิธีกำจัดอย่างไร เช่น จัดให้มีการคัดแยกขยะที่ถูกต้อง การให้ครอบครัว/ชุมชน จัดการกำจัดขยะกันเอง โดยนำไปทำเป็นปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น		
ความเห็นจากผู้แทนประชาชนที่เข้าร่วม : ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ยังมีปัญหาเรื่องขยะมาก จะทำอย่างไรให้มีการสร้างมูลค่าจากจำนวนขยะที่มีปริมาณมาก และอยากให้จังหวัดปทุมธานีเป็นจังหวัดต้นแบบในการแก้ไขปัญหาขยะที่มีประสิทธิภาพ				

ภาคผนวก จ

ผลการดำเนินการของคณะกรรมการธิการ
ในพื้นที่ต้นแบบ ๕ จังหวัด

ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach)” พื้นที่กรณีศึกษา ๕ จังหวัด :

ระยอง สงขลา ยโสธร พะเยา และปทุมธานี

ภาพที่ จ.๑ : กรณีศึกษาการพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)
ในพื้นที่ต้นแบบ ๕ จังหวัด (จังหวัดระยอง สงขลา ยโสธร พะเยา และปทุมธานี)

ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

“การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)”

กรณีศึกษาที่ ๑ : จังหวัดระยอง

ในประเด็น “การจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาไข้เลือดออก”

๑.๑ สรุปผลการระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาไข้เลือดออก

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการที่จังหวัดระยองนั้น ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ระดมความคิดเห็นผ่านการเขียนบัตรคำในประเด็นคำถามที่ว่า “เราจะมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไข้เลือดออกกระบาดได้อย่างไร” โดยเมื่อทำการจัดกลุ่มของบัตรคำต่าง ๆ แล้ว สรุปประเด็นคำตอบได้ ๔ ประเด็นหลัก ได้แก่

๑.๑.๑ การควบคุมแหล่งกำเนิดยุงลาย

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ สรุปได้เป็น ๒ เรื่องหลัก คือ **การควบคุมและการป้องกันที่แหล่งกำเนิดยุงลาย** โดยวิธีการที่นำเสนอในการควบคุมที่แหล่งกำเนิดยุงลายนั้น ส่วนใหญ่ระบุว่า ควรทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ โดยเฉพาะแหล่งน้ำขัง รองลงมาคือ การกำจัดลูกน้ำ รวมทั้งการใส่ทรายอะเบทด้วย ในส่วนวิธีการป้องกันที่ตนเองนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรช่วยกันป้องกัน โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การปิดภาชนะที่เก็บน้ำ เลียงปลาที่กินลูกน้ำ ทำพื้นที่ให้สะอาด รวมทั้ง การจัดการระบบน้ำดีและน้ำเสีย สอดส่องผู้ที่มีอาการป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก หากพบให้รีบนำตัวไปรักษาโดยเร็ว ส่วนวิธีการในลำดับรองลงมา คือ การให้ความรู้และแนะนำวิธีการป้องกันยุงลายให้แก่เพื่อนบ้าน

๑.๑.๒ การดูแลตนเอง

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ แนวทางที่เสนอส่วนใหญ่ คือ **การดูแลบ้านตนเองให้สะอาดและมีความปลอดภัย** รองลงมา คือ ให้นอนกางมุ้ง และระมัดระวังมิให้ถูกยุงลายกัด ส่วนวิธีการอื่น ๆ ได้แก่ การติดมุ้งลวด และการแยกขยะ เป็นต้น

๑.๑.๓ การรักษาความสะอาด

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ จะคล้ายคลึงกับประเด็น “การดูแลตนเอง” กล่าวคือ ส่วนใหญ่เห็นว่า การรักษาความสะอาดนั้น **ควรเริ่มต้นจากตนเองหรือหน่วยงานของตนเองก่อน** นอกจากนี้ มีข้อเสนออื่น ๆ เช่น ควรจัดการขยะที่เกิดจากตนเองให้ถูกวิธี และทำสุขภาพของตนให้เกิดความแข็งแรง

๑.๑.๔ การสร้างความตระหนัก

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่เห็นว่า วิธีการสำคัญ คือ **การรณรงค์สร้างความตระหนักและจิตสำนึกให้เกิดขึ้นทั้งในระดับส่วนตัวและส่วนรวม** รองลงมาคือ ใช้การประชาสัมพันธ์อย่างเป็นวงกว้าง โดยเน้นไปที่กลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งวิธีการอาจจะกระทำได้หลายวิธี เช่น การให้ครูพูดคุยกับนักเรียนในเรื่องนี้อย่างสม่ำเสมอ การนำนักเรียนลงพื้นที่ออกตรวจสอบหาแหล่งเพาะพันธุ์ยุงในสถานศึกษา รวมทั้ง อาจนำผู้ที่เคยป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกมาบอกเล่าประสบการณ์ให้ฟัง เป็นต้น

สรุปแนวทางการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาไข้เลือดออกได้ตามภาพที่ จ.๒

ภาพที่ จ.๒ : สรุปแนวทางการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาไข้เลือดออก กรณีศึกษาจังหวัดระยอง

จากแนวคิดที่เกิดขึ้นจากการระดมความคิดเห็นข้างต้น ผู้เข้าร่วมการสัมมนาได้แบ่งกลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันคิดและจัดทำโครงการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไข้เลือดออกระบาดในจังหวัดระยอง จากนั้นแต่ละกลุ่มได้นำเสนอผลการจัดทำแผนการดำเนินงานแต่ละโครงการ ดังแสดงในภาพที่ จ.๓ และสรุปได้เป็นสี่โครงการ ดังแสดงในตารางที่ จ.๑

ภาพที่ จ.๓ : บรรยายการระดมความคิดในกลุ่มย่อยและการนำเสนอผลการจัดทำแผนการดำเนินงานโครงการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไข้เลือดออกระบาดในจังหวัดระยอง

ตารางที่ จ.๑ : สรุปโครงการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาใช้เลือดออกกระบาดในจังหวัดระยอง

ภารกิจหลัก	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ	แหล่งงบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑. ควบคุมแหล่งกำเนิดยุงลาย	๑. เพื่อไม่ให้ยุงเกิด ๒. ลดลูกน้ำยุงลาย ๓. กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำ	๑. ด้านกายภาพ ใช้ ๕ ป ๑ ข ๒. ด้านชีวภาพ (ดำเนินการ ๖ ร : บ้าน วัด โรงเรียน โรงงาน โรงพยาบาล โรงแรม	มกราคม – ธันวาคม ๒๕๖๐	๑. สถานที่ราชการไม่พบลูกน้ำยุงลาย (CI = 0) ๒. โรงเรียน โรงพยาบาล สถานประกอบการ CI = 0 ๓. บ้านพบลูกน้ำไม่เกินเกณฑ์ HI < 10	ดำเนินการโดยคณะทำงานในพื้นที่ ๑. สำรวจตามความเป็นจริง โดยทุกบ้าน ดำเนินการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำเอง ๒. สุ่มประเมินใน ๖ ร (มีโรงเรียน โรงงาน โรงแรม โรงพยาบาล โรงเรียน โรงเรือน โรงธรรม) โดยทีมคณะทำงานในหมู่บ้าน	๔๐ ล้านบาท - วัสดุ ๑๕ ล้านบาท - บริหารจัดการ ๒๐ ล้านบาท - ครุภัณฑ์ ๕ ล้านบาท	๑. อบจ. ๒. อปท. ๓. สาธารณสุข ๔. ภาคเอกชน ๕. รับบริจาค	

ภารกิจหลัก	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
					๓. สำรวจ/ ประเมินโดย หน่วยงาน ภายนอก ขั้นตอน - ให้ อสม. รวบรวมผล สำรวจแต่ละ บ้านในเขต รับผิดชอบส่ง คณะทำงาน หมู่บ้าน - คณะทำงาน หมู่บ้านร่วม สำรวจ - ร่วมสำรวจโดย ผู้เชี่ยวชาญ (สสจ./ศตม.)			

ภารกิจหลัก	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๒. การดูแล ตัวเอง	เพื่อให้ทุกคน ดูแลสุขภาพของ ตนเอง บ้าน ตัวเอง สภาพแวดล้อม ในครอบครัว ที่ ทำงาน	รณรงค์ใน ๓ กิจกรรม ๑ การ เสริมสร้าง ร่างกายให้ แข็งแรง สามารถ ต้านทานโรคได้ ออกกำลังกาย ทานอาหารมี ประโยชน์ พักผ่อนเพียงพอ ๒ หลีกเสี่ยง แหล่งกระจาย เชื้อโรค ๓ ทำลายแหล่ง เพาะยุงลายใน บ้านของเรา	มีนาคม – เมษายน	ร้อยละ ๘๐ ของแบบสำรวจ มีการป้องกัน ตนเอง/ดูแล ตัวเองของ หมู่บ้านกลุ่ม ตัวอย่าง	แบบสำรวจ/ แบบสอบถาม ดำเนินการโดย อสม.	๑๐,๐๐๐ บาท	ส่วนท้องถิ่น	

ภารกิจหลัก	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๓. การรักษา ความสะอาด	๑. กำจัดแหล่ง เพาะพันธุ์ลูกน้ำ ยุงลาย ๒. เพื่อควบคุม การแพร่ระบาดของ โรคอื่น ๆ ๓. สภาพชุมชน มีความเป็น ระเบียบ เรียบร้อย น่าอยู่ อาศัย ถูก สุขลักษณะ	๑. สร้างความ เข้าใจกับชุมชน หมู่บ้าน เกี่ยวกับข้อมูล การกำเนิด ยุงลาย ๒. ใช้มาตรการ สร้างความ เข้าใจ - สร้างความ เข้าใจกับกลุ่มที่ ให้ความร่วมมือ และกลุ่มที่ไม่ให้ ความร่วมมือ โดยใช้มาตรการ ทางสังคมและ กฎหมาย	- ระยะที่ ๑ : รณรงค์การทำ ความสะอาด - ระยะที่ ๒ : ติดตามผล - ระยะที่ ๓ : ประเมิน ประสิทธิภาพ/ ประสิทธิผล	ครัวเรือนมีการ รักษาความ สะอาดไม่น้อย กว่าร้อยละ ๙๐ (รวมวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ)	๑. จำนวนแหล่ง เพาะพันธุ์ ยุงลายลดลง ๒. จำนวน ผู้ป่วย ไข้เลือดออก ลดลง	ขอรับ งบประมาณจาก อปท. , สาธารณสุข ตำบลละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท		

ภารกิจหลัก	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ	แหล่งงบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๔. การสร้างความตระหนัก	ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องไข้เลือดออกในชุมชน ๑. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ๒. เสริมสร้างทักษะของประชาชนในเรื่องไข้เลือดออก	๑. ประชาคมระดมความคิดในชุมชน ๒. กำหนดเป็นข้อบัญญัติของชุมชน ๓. แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจของชุมชนในเรื่องไข้เลือดออก	ประชุมทุกเดือน (ติดตามผลการดำเนินงานเดือนละ ๑ ครั้ง ตลอดทั้งปี)	๑. จำนวนผู้ป่วยไข้เลือดออกในชุมชนลดลง/ไม่มี ๒. จำนวนลูกน้ำยุงลายลดลง/ไม่มี	๑. แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจมากกว่าร้อยละ ๗๕ ๒. สำนวนค่า HI / CI	งบประมาณจากภาครัฐ ภาคเอกชน และท้องถิ่น		

๑.๒ ผลการติดตามการดำเนินการ (วันพุธที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙)

ภายหลังจากการสัมมนาและได้มีการวางแผนเชิงปฏิบัติการร่วมกันจากการสัมมนาระหว่างวันที่ ๑๖ – ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ โรงแรมโกลเด้น ซิตี้ ระยอง จังหวัดระยอง อนุกรรมการและคณะทำงานได้เดินทางไปติดตามการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่ได้เสนอไว้ ในวันพุธที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ศาลากลางจังหวัดระยอง โดยเป็นการสัมภาษณ์ผู้แทนส่วนราชการและผู้แทนที่รับผิดชอบโครงการต่าง ๆ สรุปผลการติดตามการดำเนินโครงการเพื่อแก้ปัญหาใช้เลือดออกของจังหวัดระยองได้ ดังนี้

๑.๒.๑ แผนพัฒนาจังหวัด

๑) จุดเด่น/ข้อดี มีหรือไม่ อย่างไร

จังหวัดระยองมีภาคส่วนต่าง ๆ ที่ค่อนข้างแข็งแกร่ง เป็นสิ่งนำมาบูรณาการทั้งด้านการบริหารจัดการและงบประมาณ สามารถฝ่าฟันปัญหาต่าง ๆ ได้โดยง่าย โดยนำแนวทางประชารัฐมาปฏิบัติในทุกกระบวนการ แต่ละภาคส่วนทำหน้าที่ของตนเองอย่างสัมพันธ์กัน คือ

๑.๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีงบประมาณจำนวนมาก นำงบประมาณมาบริหารอย่างมีคุณภาพ

๑.๒) องค์กรภาคเอกชนที่เข้มแข็ง เช่น หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรม สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว มูลนิธิ องค์กรการกุศล ที่เป็นองค์กรหลักที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายพัฒนาในระดับจังหวัด มีบทบาทสำคัญสำหรับการสนับสนุนทั้งงบประมาณพิเศษต่าง ๆ การช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่จังหวัดหรือประชาชน

๑.๔) องค์กรภาคประชาชนที่มีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง ซึ่งได้มีบทบาทสำคัญสำหรับข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะจากภาคประชาชนและปกป้องสิทธิต่าง ๆ

๑.๕) ภาคราชการ เป็นผู้นำนโยบายมาปฏิบัติและประสานการดำเนินการต่าง ๆ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดจะรับบทบาทสำคัญในการประสานการดำเนินงานกับภาคส่วนต่าง ๆ ให้ไปด้วยกันอย่างสอดคล้องกัน ซึ่งองค์กรภาคส่วนต่าง ๆ พร้อมที่จะขับเคลื่อนการพัฒนา และรองรับการดำเนินการต่าง ๆ ตามนโยบายของรัฐบาลอย่างเข้มแข็ง โดยไม่มีการขัดแย้งกัน

การผสมกลมกลืนกันในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสนใจของผู้บริหารระดับสูง โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้บริหารในทุกระดับที่ชัดเจน ในการกำหนดนโยบายคอยแนะนำ คอยชี้แจง ทำให้การมีส่วนร่วมในทุกระดับมีมาก

๒) ปัญหาที่พบจากการนำแนวคิด Area-based ไปใช้ กรณีทำแผนจังหวัด

ในระยะเวลาที่ผ่านมาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการอย่างต่อเนื่อง ในระดับจังหวัดแผนพัฒนาจังหวัดถือเป็นแผนที่ใหญ่ที่สุดในระดับจังหวัด ซึ่งตามแนวทางแล้วเป็นการสมควรที่จะเป็นรูปแบบสำหรับหน่วยงานระดับรอง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ ตำบล หรือหน่วยงานในกำกับของจังหวัดจะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการพัฒนาของหน่วยงานนั้น ๆ แต่ในความเป็น

จริงแล้วกลับไม่เป็นเช่นนั้น แผนพัฒนาจังหวัดเป็นเฉพาะกรอบแนวทางการพัฒนาระดับจังหวัดเท่านั้น แต่หน่วยงานระดับล่างยังไม่มีการนำไปเป็นแนวทางแต่อย่างใด

๓) สาเหตุ

ขาดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน

๔) แนวทางการแก้ไข

หน่วยงานที่กำหนดแนวทางควรมีความชัดเจน และประการสำคัญในระดับนโยบายต้องมีความชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางที่ขับเคลื่อนที่ชัดเจนของจังหวัด

๑.๒.๒ กรณีศึกษา เรื่อง การแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออก

๑) จุดเด่น/ข้อดี มีหรือไม่ อย่างไร

จังหวัดระยองมีภาคส่วนต่าง ๆ ที่ค่อนข้างแข็งแกร่ง เป็นสิ่งนำมาบูรณาการทั้งด้านการบริหารจัดการและงบประมาณ สามารถฝ่าฟันปัญหาต่าง ๆ ได้โดยง่าย โดยนำแนวทางประชารัฐมาปฏิบัติในทุกกระบวนการ แต่ละภาคส่วนทำหน้าที่ของตนเองอย่างสัมพันธ์กัน

๒) ปัญหาที่พบจากการดำเนินการกรณีศึกษา ได้แก่

๒.๑) การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนยังดำเนินการได้ไม่ครอบคลุม

๒.๒) การสนับสนุนงบประมาณไม่เพียงพอ

๒.๓) ภาคเอกชนเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหาระบาดออกน้อย เช่น แคมป์ก่อสร้าง บ้านเช่า บ้านจัดสรร ผู้ประกอบการขนาดเล็ก

๓) แนวทางการแก้ไข

๓.๑) ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และนำแผนกลับไปใช้ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ในการแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออก

๓.๒) ส่วนกลาง สนับสนุนงบประมาณในการแก้ไขปัญหตามบริบทของจังหวัดและพื้นที่

๓.๓) บังคับใช้กฎหมาย และ พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘

ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

“การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)”

กรณีศึกษาที่ ๒ : จังหวัดสงขลา

ในประเด็น “เกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน เกษตรทางเลือก”

๒.๑ สรุปผลการระดมความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมให้สงขลาเป็นจังหวัดแห่งเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน เกษตรทางเลือก

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการที่จังหวัดสงขลา นั้น ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ระดมความคิดเห็นผ่านการเขียนบัตรคำในประเด็นคำถามที่ว่า “เราจะมีส่วนร่วมในการพาสงขลาสู่การเป็นจังหวัดแห่งเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน และเกษตรทางเลือก ได้อย่างไร” โดยเมื่อทำการจัดกลุ่มของบัตรคำต่างๆ แล้วสรุปประเด็นคำตอบได้ ๖ ประเด็นหลัก ได้แก่

๒.๑.๑ การสร้างจิตสำนึก

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่ระบุว่า เรื่องที่ต้องสร้างจิตสำนึกเพื่อนำพาสงขลาสู่การเป็นจังหวัดแห่งเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน และเกษตรทางเลือก คือ **การสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นแก่ชาวสงขลาเกี่ยวกับความสำคัญในเรื่องนี้** รองลงมา คือ การสร้างจิตสำนึกในเรื่องของสาเหตุที่ต้องทำเกษตรสุขภาพ การทำเองกินเอง รวมทั้ง การวางแผนและสร้างมาตรฐานการผลิตเกษตรสุขภาพร่วมกัน

๒.๑.๒ การให้ความรู้พัฒนาคน

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ แนวทางที่เสนอส่วนใหญ่ คือ **การสร้างความรู้ความเข้าใจถึงข้อมูลและประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินการเรื่องนี้ให้กับเกษตรกรและคนรุ่นใหม่** รองลงมา คือ การสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องพืชปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภค รวมทั้ง การสร้างแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพสินค้า

๒.๑.๓ สร้างการมีส่วนร่วม

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นการมีส่วนร่วมนี้ แนวทางที่เสนอส่วนใหญ่ คือ **การวางแผนและการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับทุกภาคส่วน** รองลงมา คือ การให้ความร่วมมือกับภาครัฐ และการร่วมประชาสัมพันธ์ รวมทั้ง การสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อไปสู่การสร้างสงขลาให้เป็นเมืองแห่งเกษตรสุขภาพ

๒.๑.๔ สนับสนุนเกษตรกรอินทรีย์

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ แนวทางที่เสนอส่วนใหญ่ คือ **การสนับสนุนให้ลดการใช้สารเคมีเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม** รองลงมา คือ การส่งเสริมพืชผักปลอดภัย รวมทั้ง การทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ใช้น้ำที่ปลอดภัย และส่งเสริมให้ออกไปรับรองแหล่งผลิตพืช (GAP) แก่พืชเกษตรอินทรีย์ด้วย

๒.๑.๕ การจัดกิจกรรมตามพื้นที่

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสัมมนาในประเด็นนี้มีความหลากหลาย โดยมีข้อเสนอให้มีการสร้างเมืองท่องเที่ยวคู่กับการอนุรักษ์ธรรมชาติ การจัดกิจกรรมรณรงค์การไม่ใช้สารเคมี การส่งเสริมผู้ที่ผลิตพืชผักปลอดสารพิษ

๒.๑.๖ ซื้อและจำหน่ายอาหารสุขภาพ

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสัมมนาในประเด็นนี้มีความหลากหลายเช่นเดียวกัน โดยมีข้อเสนอให้ดำเนินการให้มีร้านอาหารเพื่อสุขภาพที่มาจากเกษตรอินทรีย์ และการสนับสนุนการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์เพื่อนำมาใช้ในการบริโภคอย่างต่อเนื่อง

สรุปแนวทางการส่งเสริมให้สงขลาเป็นจังหวัดแห่งเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน เกษตรทางเลือกได้ตามภาพที่ จ.๔

ภาพที่ จ.๔ : สรุปแนวทางการส่งเสริมเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน เกษตรทางเลือก
กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา

จากแนวคิดที่เกิดขึ้นจากการระดมความคิดเห็นข้างต้น ผู้เข้าร่วมการสัมมนาได้แบ่งกลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันคิดและจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน เกษตรทางเลือก จากนั้นแต่ละกลุ่มได้นำเสนอผลการจัดทำแผนการดำเนินงานแต่ละโครงการ ดังแสดงในภาพที่ จ.๕ และสรุปได้เป็นสี่โครงการ ดังแสดงในตารางที่ จ.๒

ภาพที่ จ.๕ : บรรยากาศการระดมความคิดในกลุ่มย่อยและการนำเสนอผลการจัดทำแผนการดำเนินงานโครงการเพื่อส่งเสริมเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน เกษตรทางเลือก ของจังหวัดสงขลา

ตารางที่ จ.๒ : สรุปโครงการเพื่อส่งเสริมเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน เกษตรทางเลือก จังหวัดสงขลา

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณรวม	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
การสร้าง จิตสำนึก	- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายรู้โทษพิษภัยของการใช้สารเคมีและหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี - เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริโภคนิยมสินค้าเกษตรสุขภาพ	- รณรงค์ให้ความรู้ผ่านสื่อ เช่น สื่อบุคคลวิทยุ โทรทัศน์ - ศูนย์เรียนรู้โดยภาครัฐส่งเสริม - ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคสนับสนุนสินค้าอย่างต่อเนื่อง	ปีงบประมาณ ๒๕๖๐	๑. เกษตรกรลดการใช้สารเคมีร้อยละ ๕๐ ๒. ผู้บริโภคสินค้าเกษตรสุขภาพเพิ่มร้อยละ ๕๐	๑. ข้อมูลจากสำนักงานเกษตรกรจังหวัด ๒. ข้อมูลจากพาณิชย์จังหวัด	๑. งบสนับสนุนศูนย์เรียนรู้ ๑๖ ตำบล ตำบลละ ๑๐๐,๐๐๐ = ๑,๖๐๐,๐๐๐ ๒. งบสัมมนาสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์รณรงค์เพื่อสงขลาเกษตรสุขภาพ ๒ ครั้ง ครั้งละ ๒๐๐,๐๐๐ = ๔๐๐,๐๐๐ บาท	- งบพัฒนาจังหวัด - สสส - อบจ	- หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตร - ท้องถิ่นจังหวัด/อบต./อบจ. - กรมประชาสัมพันธ์ - พาณิชย์จังหวัด - พัฒนาชุมชนจังหวัด
การให้ความรู้ พัฒนาคน	- ให้เกิดความรู้/เข้าใจ - นำไปปฏิบัติเผยแพร่	- อบรม/ถ่ายทอดความรู้ - ฝึกปฏิบัติจริง - ศูนย์เรียนรู้	ระยะเวลาขึ้นอยู่กับชนิดกิจกรรม/ฤดูกาล	- ร้อยละของผู้เข้ารับการอบรมนำไปปฏิบัติเครือข่าย - จบหลักสูตรการอบรมผู้เข้ารับการ	ลงพื้นที่สำรวจ/สัมภาษณ์/สังเกตรวบรวมข้อมูล	๑.๖ ล้านบาท	- งบพัฒนาจังหวัด - อบท./เอกชน - หน่วยงานภาคี	- เกษตรและสหกรณ์จังหวัด (หน่วยงานประสาน) - ประมง - ปศุสัตว์

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณรวม	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
	- ต่อยอด ความรู้เดิม			อบรม ต้องผ่าน การปฏิบัติจริง สมบูรณ์				- ปราชญ์ชาวบ้าน
สร้างการมี ส่วนร่วม	- เพื่อบูรณาการ ทำงานของทุก ภาคส่วน - เพื่อเชื่อมโยง การดำเนินงาน จากต้นทาง/ กลางทาง/ ปลายทาง	- สํารวจข้อมูล เครือข่ายที่ เกี่ยวข้อง - สร้างเครือข่าย - ประชุมสร้าง ความเข้าใจ - ทำแผนร่วมกัน	๒๕๖๐	มีเครือข่ายในการ ขับเคลื่อน เกิด แผนบูรณาการ สามารถปฏิบัติได้	- เอกสาร ทะเบียน เครือข่าย - แผนบูรณา การที่เป็น รูปเล่ม	๑.๖ ล้านบาท	- งบยุทธศาสตร์ พัฒนาจังหวัด - งบท้องถิ่น - งบสนับสนุน จากเอกชน	ประชาธิรัฐจังหวัดสงขลา
เกษตรอินทรีย์	๑. เพื่อชาว สงขลามีสุขภาพ ที่ดี ๒. มีสินค้าที่ดีมี คุณภาพและ ปลอดภัย	๑. เกษตรกร ๒. วิธี ดำเนินการผลิต - สร้าง จิตสำนึก - ให้ความรู้/ รณรงค์	ตั้งแต่ ๖ เดือน - ๑ ปีครึ่ง	- ผ่านการรับรอง ของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง - จำนวนเกษตร สินค้าอินทรีย์ เพิ่มขึ้น	- Certificate ไม่ต่ำกว่า ๕ ชนิด - Certificate/ แบบสอบถาม - แบบสอบถาม	- ๒,๐๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐	- ส่วนกลาง - ส่วนจังหวัด - อปท.	- นายปพน จันทรเรือง และ ทีมงานกระทรวงเกษตรฯ - กระทรวงพาณิชย์

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณรวม	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
	๓. สร้าง มูลค่าเพิ่มให้กับ สินค้า	- เน้นปฏิบัติ อย่างจริงจังและ ต่อเนื่อง ๓. คนกลาง/ ตลาด - ชื่อสัตย์/แยก สินค้าชัดเจน - ราคาที่เป็น ธรรม - จัดให้มีตลาด จำหน่าย - สร้างแบรนด์ “สงขลา อินทรีย์” ๔. ผู้บริโภค - สนับสนุน สินค้าอินทรีย์		- เกษตรกรมี รายได้เพิ่มขึ้น ๑๐% - ชาวสงขลามี สุขภาพดีขึ้น ๕%	- ข้อมูลสถิติ จาก โรงพยาบาล			

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณรวม	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
		โดยการซื้อ/บอก ต่อ						
การจัดกิจกรรม ตามพื้นที่	- ปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ - ให้ความรู้เกี่ยวกับพืชที่จะปลูกในพื้นที่ - สร้างกฎระเบียบ เช่น ออกเทศบัญญัติ	-	๑ ต.ค. – ๓๐ ก.ย.	- เกษตรกรมีความรู้เรื่องพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ - ผลผลิตมีคุณภาพเป็นที่ต้องการ	- สร้างแบบทดสอบ - ผลผลิตได้รับการรับรองมาตรฐาน	๕ ล้านบาท	- จังหวัดสงขลา - อปท.	- อปท. - สนง. เกษตรจังหวัด - อาสาสมัคร
ซื้อและ จำหน่าย อาหารสุขภาพ	๑. ขยายตลาดสินค้าเกษตรสุขภาพ ๒. สร้างรายได้และมูลค่าเพิ่ม	ขยายตลาด - ประสานทางหอการค้าให้ดำเนินการในส่วนของการ	๑ ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑	จำนวนตลาดที่จำหน่ายอาหารสุขภาพเพิ่มขึ้น	- ออกแบบสอบถาม - ลงพื้นที่สำรวจข้อมูล	๕ ล้านบาท	- งบพัฒนาจังหวัด - อปท.	- อปท. - หน่วยงานเกษตรฯ - หอการค้า

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณรวม	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
		จัดตั้งรูปแบบ ของการตลาด - ประชา มพันธ์ให้ผู้ผลิต และผู้บริโภคใช้ ร่วมในตลาด แนวใหม่						

๒.๒ ผลการติดตามการดำเนินการ (วันพุธที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙)

ภายหลังจากการสัมมนาและได้มีการวางแผนเชิงปฏิบัติการร่วมกันจากการสัมมนาระหว่างวันที่ ๓๐ มิถุนายน – ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมบีพี สมิหลา บีช รีสอร์ท สงขลา จังหวัดสงขลา อนุกรรมการและคณะทำงานได้เดินทางไปติดตามการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่ได้เสนอไว้ ในวันพุธที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ศาลากลางจังหวัดสงขลา โดยเป็นการสัมภาษณ์ผู้แทนส่วนราชการและผู้แทนที่รับผิดชอบโครงการต่าง ๆ สรุปผลการติดตามการดำเนินโครงการเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน และเกษตรทางเลือกของจังหวัดสงขลาได้ ดังนี้

๒.๒.๑ แผนพัฒนาจังหวัด

๑) จุดเด่น/ข้อดี มีหรือไม่ อย่างไร

๑.๑) จังหวัดสงขลากำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ และแบ่งมอบให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดกำกับดูแลที่ชัดเจน ได้แก่

- ประเด็นการพัฒนาการท่องเที่ยว
- ประเด็นการพัฒนาการเกษตร
- ประเด็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการบริการสาธารณะโลจิสติกส์

ส่งเสริมการค้า และการลงทุน

- ประเด็นการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ประเด็นการบริหารจัดการน้ำ น้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเค็ม น้ำเพื่อการเกษตร
- ประเด็นด้านความมั่นคง
- ประเด็นการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ
- ประเด็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และคุณภาพชีวิต
- ประเด็นการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ และปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง

๑.๒) จังหวัดสงขลา โดยคณะกรรมการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) มีการประชุมทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ทำให้แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ มีความชัดเจน และมีทิศทางเชิงยุทธศาสตร์มากยิ่งขึ้น

๑.๓) ภาวะผู้นำของผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา (นายทรงพล สวาสดิ์ธรรม) มีค่อนข้างสูง สามารถระดมความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนได้เป็นอย่างดี

๑.๔) จังหวัดสงขลาได้สนับสนุนการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนได้เป็นอย่างดี

๑.๕) ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา สามารถสร้างจุดเน้นการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม เกี่ยวข้องโดยตรงกับวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จึงได้รับความสนใจ และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดี

๒) ปัญหาที่พบจากการนำแนวคิด Area-based ไปใช้ กรณีทำแผนจังหวัด

๒.๑) ประสบปัญหาห้วงเวลา การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมีความกระชั้นชิด จนเกินไป

๒.๒) ส่วนราชการยังต้องรับผิดชอบภารกิจของหน่วยงานต้นสังกัดจึงเกิดลักษณะ การทำงานกันแบบแบ่ง ไม่บูรณาการกัน ไม่ทำร่วมกัน

๒.๓) การจัดงบประมาณรายจ่ายประจำปี หน่วยงานต้นสังกัดจะแจ้งส่วนราชการโดยตรง ให้จัดทำแผนค่าของงบประมาณ โดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ทำให้ยากต่อการบูรณาการงบประมาณตาม ภารกิจของหน่วยงานเข้ากับแผนพัฒนาจังหวัด

๒.๔) ภาคเอกชนยังมองเห็นว่า กลไกการทำงาน กฎระเบียบต่าง ๆ ของภาครัฐยังเป็นอุปสรรคและไม่คล่องตัว ไม่ก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

๒.๕) ปัญหาความต้องการพื้นฐานของพื้นที่หมู่บ้าน ชุมชน ยังไม่ได้รับการตอบสนอง หรือแก้ปัญหา ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณที่จำกัด จึงไม่สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการจากพื้นที่หมู่บ้าน ชุมชน ได้ทั้งหมด

๓) สาเหตุ

๓.๑) หน่วยงานต้นสังกัด ยังให้ความสำคัญต่อภารกิจของตนเอง ยังไม่มีความคิด นำเอาแผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือบูรณาการการทำงานในพื้นที่ และนำโครงการในแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อ จัดทำค่าของงบประมาณประจำปี

๓.๒) ปฏิทินการทำแผนพัฒนาและจัดทำค่าของงบประมาณประจำปีควรสอดคล้อง กันทั้งระดับพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด รวมทั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีแผนพัฒนา จังหวัดเป็นจุดบูรณาการ

๓.๓) สภาพพื้นที่จังหวัดกว้างขวาง ส่วนราชการต้องรับผิดชอบภารกิจของตนเอง ปัญหาและความต้องการของชุมชนมีมากมายหลากหลาย การบูรณาการขับเคลื่อนทั้งจุดเน้นการพัฒนาของ จังหวัด ความรับผิดชอบภารกิจหลักของหน่วยงาน และตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึง จึงทำได้ยาก

๔) แนวทางแก้ไข

๔.๑) ควรพัฒนาแผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือบูรณาการทุกภาคส่วน ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ ได้อย่างแท้จริง

๔.๒) จัดให้มีการทำแผนพัฒนาอำเภอ เพื่อเป็นที่รวบรวมปัญหาและความต้องการ ของหมู่บ้าน ตำบล และเป็นจุดเชื่อมโยงไปยังแผนพัฒนาจังหวัด

๔.๓) จัดการอบรมให้ความรู้ทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อพัฒนาทีม
สงขลาให้เข้มแข็ง

๔.๔) แผนพัฒนาจังหวัดควรได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลางอย่างแท้จริง ทั้งด้าน
การให้ความสำคัญ การสนับสนุนงบประมาณและการตรวจติดตามประเมินผล

๒.๒.๒ กรณีศึกษา เรื่อง เกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน และเกษตรทางเลือก

๑) จุดเด่น/ข้อดี มีหรือไม่ อย่างไร

๑.๑) เป็นประเด็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวสงขลาทั้งเรื่องเศรษฐกิจ
และสังคม

๑.๒) เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจไม่ให้พึ่งพาพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยว โดยเฉพาะยางพารา
ที่มีราคาตกต่ำอยู่ในขณะนี้

๑.๓) ได้รับการยอมรับจากภาคประชาชน ประกอบกับมีองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง
และมีความเข้มแข็ง อยู่ในพื้นที่จำนวนหนึ่ง

๑.๔) มีการระดมการมีส่วนร่วม ช่วยคิด ช่วยทำ ช่วยรับผิดชอบ สามารถส่งเสริม
กระบวนการเรียนรู้จากเครือข่ายเกษตรกรได้อย่างแท้จริง

๑.๕) กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานและแผนการขับเคลื่อนที่ชัดเจนเริ่มจากการ
ค้นคว้าหาชนิดพืชที่มีสู่ทางการตลาด และเกษตรกรสนใจได้ ๔๗ ชนิด แยกเป็น ๓ ประเภท คือ พืชเกษตร
คุณภาพ ๒๔ ชนิดพืช พืชเกษตรสุขภาพ ๑๕ ชนิดพืช เกษตรทางเลือก ๘ ชนิดพืช มีเครือข่ายผู้แทนเกษตรกร
เข้าร่วม ๔๘ กลุ่ม

๑.๖) จังหวัดสามารถสร้างจุดเน้นการพัฒนาโดยการขับเคลื่อน สนับสนุนพืช
อัตลักษณ์ของจังหวัด ๓ ชนิด ได้แก่ กลุ่มละมุดหวานในพื้นที่อำเภอบางกล่ำ กลุ่มจำปาตะไคร้เมล็ดในพื้นที่
อำเภอสบไย้อย และกลุ่มส้มจุกในพื้นที่อำเภोजะนง

๑.๗) จังหวัดขับเคลื่อนกระบวนการการมีส่วนร่วมที่สถาบันพระปกเกล้าไปแนะนำ
จัดทำอย่างต่อเนื่อง และได้ผลเป็นอย่างดี

๒) ปัญหาที่พบจากการดำเนินงานกรณีศึกษา ได้แก่

๒.๑) ส่วนราชการโดยเฉพาะที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยังไม่สามารถขอ
การสนับสนุนงบประมาณของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อขับเคลื่อนแผนงานของจังหวัด

๒.๒) จังหวัดสงขลาทบทวนแผนการพัฒนาประจำปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๐ ไม่ทันปฏิทิน
จัดทำงบประมาณปี ๒๕๖๐ จึงไม่สามารถจัดทำเป็นคำของบประมาณในแผนพัฒนาจังหวัดปี ๒๕๖๐

๒.๓) ความเข้าใจของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่ต้องเข้ามามีบทบาทการช่วยเหลือการ
ขับเคลื่อนตามแผนพัฒนาของจังหวัด ยังต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งให้มากยิ่งขึ้น

๒.๔) ความต้องการและปัญหาของเกษตรกรมีมาก แต่จังหวัดได้รับงบประมาณน้อย และต้องรับผิดชอบการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

๒.๕) โครงสร้างพื้นฐานที่เอื้ออำนวยหรือเป็นปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรยังไม่ทั่วถึง เช่น ระบบบริหารจัดการน้ำ ระบบไฟฟ้าเพื่อการเกษตร

๓) แนวทางการแก้ไข

๓.๑) จังหวัดควรเสริมสร้างความเข้มแข็งของทีมงาน และผู้กำกับดูแลแต่ละประเด็น ยุทธศาสตร์การพัฒนา (ระดับรองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง)

๓.๒) ส่วนราชการสนับสนุนงบประมาณประจำปีเพื่อขับเคลื่อนแผนการปฏิบัติการอย่างจริงจัง

๓.๓) หน่วยงานต้นสังกัดควรให้ความสำคัญของจุดเน้นการพัฒนาของจังหวัดในเรื่อง เกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน และเกษตรทางเลือก และนำแผนการพัฒนาจังหวัดไปพิจารณาจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๓.๔) ภายใต้ภาวะจำกัด ต้องสร้างความเข้าใจแก่กลุ่มเกษตรกรไม่ให้เอาเงิน หรือ งบประมาณเป็นตัวตั้ง การขับเคลื่อนต้องใช้หลักพึ่งตนเองและเครือข่ายภายใน/ภายนอกพื้นที่ จังหวัดเป็นผู้หาช่องทางและโอกาสทางการตลาดสนับสนุน

ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

“การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)”

กรณีศึกษาที่ ๓ : จังหวัดยโสธร

ในประเด็น “การยกระดับการบริการของศูนย์ดำรงธรรม”

๓.๑ สรุปผลการระดมความคิดเห็นเพื่อการยกระดับการบริการของศูนย์ดำรงธรรม

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการที่จังหวัดยโสธรนั้น ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ระดมความคิดเห็นผ่านการเขียนบัตรคำในประเด็นคำถามที่ว่า “เราจะมีส่วนร่วมในการเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์ดำรงธรรมเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการให้บริการได้อย่างไร” โดยเมื่อทำการจัดกลุ่มของบัตรคำต่างๆแล้ว สรุปประเด็นคำตอบได้ ๖ ประเด็นหลัก ได้แก่

๓.๑.๑ การมีกฎหมายรองรับ

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่ระบุว่า การที่ศูนย์ดำรงธรรมจะดำเนินการให้มีประสิทธิภาพสูงสุดได้นั้น คือ **การมีกฎหมายรับรองที่ชัดเจนในการจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรม** รวมทั้งรับรองการปฏิบัติงานและอำนาจในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติด้วย

๓.๑.๒ การพัฒนาบุคลากรและความสามารถของคน

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่ คือ **การอบรมให้บุคลากรมีความสามารถเพียงพอในการแก้ไขปัญหาของพี่น้องประชาชนที่มาติดต่อได้อย่างรวดเร็ว** รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลิกภาพในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความจริงใจและใส่ใจต่อปัญหาของประชาชน รวมทั้ง ต้องการให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างบูรณาการ และให้มีการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ

๓.๑.๓ การบริหารจัดการ

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่ คือ **การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และการให้กระจายอำนาจของศูนย์ดำรงธรรมไปยังภูมิภาค** โดยเสนอให้แบ่งการทำงานของศูนย์ดำรงธรรมออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ความเห็นรองลงมาคือ การให้ความสำคัญอิสระในการทำงานของศูนย์ดำรงธรรม โดยเสนอให้เป็นส่วนงานที่ไม่ขึ้นกับสำนักงานจังหวัด และให้มีระบบการติดตามการทำงานของศูนย์ดำรงธรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๔ การปรับปรุงมาตรฐานการบริการและการประเมินผล

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสัมมนาในประเด็นนี้มีความหลากหลาย โดยมีข้อเสนอทั้งให้มีการแก้ไขปัญหาของประชาชนโดยใช้เทคโนโลยีผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ให้มีการปรับปรุงมาตรฐานการให้บริการ รวมทั้ง ควรเพิ่มงบประมาณสนับสนุนให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศูนย์ดำรงธรรม

๓.๑.๕ สร้างความเป็นธรรม

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่ คือ **การที่เจ้าหน้าที่ต้องให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย** ไม่ปฏิบัติงานสองมาตรฐาน และมีความจริงใจในการแก้ไขปัญหา โดยยึดผลประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นสำคัญ รวมทั้ง กระบวนการต่างๆ ในการดำเนินการเพื่อร้องเรียนต้องมีความชัดเจน สามารถติดตามได้ และสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้

๓.๑.๖ การมีสิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่

ในประเด็นนี้ มีผู้เข้าร่วมสัมมนาเสนอว่า เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรมีการปรับปรุงในด้านสถานที่ให้มีความกว้างขวาง มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อย่างเพียงพอ เพื่อเตรียมพร้อมรองรับการให้ความช่วยเหลือประชาชน

สรุปแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์ดำรงธรรมเพื่่มงสู่ความเป็นเลิศในการให้บริการ ได้ตามภาพที่ จ.๖

ภาพที่ จ.๖ : สรุปแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์ดำรงธรรมเพื่่มงสู่ความเป็นเลิศในการให้บริการ
กรณีศึกษาจังหวัดยโสธร

จากแนวคิดที่เกิดขึ้นจากการระดมความคิดเห็นข้างต้น ผู้เข้าร่วมการสัมมนาได้แบ่งกลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันคิดและจัดทำโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์ดำรงธรรมเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการให้บริการ จากนั้นแต่ละกลุ่มได้นำเสนอผลการจัดทำแผนการดำเนินงานแต่ละโครงการ ดังแสดงในภาพที่ จ.๗ และสรุปได้เป็นห้าโครงการ ดังแสดงในตารางที่ จ.๓

ภาพที่ จ.๗ : บรรยากาศการระดมความคิดในกลุ่มย่อยและการนำเสนอผลการจัดทำแผนการดำเนินงานโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์ดำรงธรรมเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการให้บริการของจังหวัดยโสธร

ตารางที่ จ.๓ : สรุปโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์ดำรงธรรมเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการให้บริการ จังหวัดยโสธร

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
สร้างความเป็น ธรรมให้กับทุก ฝ่าย	๑. เพื่อให้ทุก ฝ่ายได้รับการ ปฏิบัติอย่างเป็น มาตรฐาน เดียวกัน ๒. เพื่อสร้าง การมีส่วนร่วม ขององค์กร/ ภาครัฐ/ เอกชน/ชุมชน ๓. เพื่อให้ ประชาชนได้รับ ความเป็นธรรม และเสมอภาค	๑. จัดประชุม ชี้แจง สร้าง ความรู้ความ เข้าใจกับ ผู้ปฏิบัติงาน ศูนย์ดำรงธรรม ทุกระดับ ๒. กำหนด รูปแบบวิธีการ การปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิด ความเป็นธรรม กับทุกฝ่าย - เพิ่มช่องทาง ในการเข้าถึง ให้กับประชาชน - กำหนด มาตรฐานใน การดำเนินงาน - นำมาปรับ ใช้ประเมินผล	๔ ไตรมาส - ก.ค. – ธ.ค. ๕๙ - ม.ค. – มี.ค. ๖๐ - เม.ย. – มิ.ย. ๖๐ - ก.ค. – ก.ย. ๖๐	๑. ศูนย์ดำรง ธรรมได้รับเรื่อง ร้องเรียนจาก ชาวบ้านมากขึ้น ในช่วง ๓ เดือน แรก ๕% ๒. ช่วง ๓ ไตรมาสหลัง ศูนย์ดำรงธรรม ได้รับเรื่อง ร้องเรียนลดลง ๑๐%	- ใช้ แบบสอบถาม และแบบ ประเมินความ พึงพอใจ โดย รวบรวมทุก ๆ ไตรมาส - จำนวนนับ เรื่องร้องเรียน	๑๐๐,๐๐๐ บาท	สำนักงาน จังหวัด	- กระทรวง มหาดไทย - กระทรวง ยุติธรรม - กรมการ ปกครอง	- หัวหน้า สำนักงาน จังหวัดยโสธร - นายดอนดง บริบูรณ์ สำนักงาน ยุติธรรมจังหวัด ยโสธร

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
		วิเคราะห์ผล ตอบรับ ๓. จัดทำปฏิทิน การปฏิบัติงาน ๔. ติดตาม ประเมินผล							
ควรมีกฎหมาย รองรับ	๑. คຸ້ມครอง เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน ๒. มีโครงสร้าง หน่วยงานที่ ชัดเจน ๓. มีภารกิจ อำนาจหน้าที่ ชัดเจน ๔. คຸ້ມครองใน ส่วนของผู้ร้อง ด้วยเช่นกัน	- เสนอแนวทาง ต่อผู้มีอำนาจให้ ออกกฎหมาย มารองรับ วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์	ตาม กระบวนการใน การออก กฎหมายมา รองรับ	รัฐออก กฎหมายมา รองรับอำนาจ หน้าที่และ ภารกิจของศูนย์ ดำรงธรรม	-	ตามความ จำเป็น เหมาะสม ประหยัด	-	- กระทรวง มหาดไทย - กรมการ ปกครอง	ผู้ว่าราชการ จังหวัด
การบริหาร จัดการ	- เพื่อเพิ่ม ศักยภาพในการ ทำงานของศูนย์ ดำรงธรรมฯ ให้	๑. กำหนด วิธีการปฏิบัติ ด้านงานธุรการ ให้ชัดเจน	กรอบเวลา ๑. ๓ เดือน ๒. ๖ เดือน ๓. ๙ เดือน	ระดับ ความสำเร็จของ การบริหาร จัดการศูนย์	การจัดทำข้อมูล ประมวลปัญหา ของการ ของการ	๑๐๐,๐๐๐ บาท	สป. มท.	กระทรวง มหาดไทย	ผู้อำนวยการ ศูนย์ดำรงธรรม จังหวัด

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
	เกิดผลสัมฤทธิ์ และสามารถ ตอบสนองใน การแก้ปัญหา ได้อย่างรวดเร็ว เป็นธรรม และ มีประสิทธิภาพ	๒. กำหนด กรอบเวลาของ การปฏิบัติงาน ต่าง ๆ ให้ชัดเจน ๓. การจัดตั้ง ศูนย์ย่อยภายใน อำเภอให้มี กฎหมายรองรับ ๔. ให้กฎหมาย ครอบคลุมการ ทำงานของ หน่วยงานทุก ระดับ	๔. ๑๒ เดือน	ดำรงธรรมได้ ตามขั้นตอน และเวลาที่ กำหนด	ปฏิบัติงานใน แต่ละขั้นตอน				
การพัฒนา บุคลากร	- เพื่อให้ บุคลากรของ ศูนย์ดำรงธรรม มีความรู้ จิตสำนึกบริการ และแก้ไข ปัญหาได้ตรง ประเด็น	๑. ประชุม ซักซ้อม บุคลากรผู้ เกี่ยวข้องให้มี ความรู้ ความ เข้าใจใน บทบาทหน้าที่ ของตนและ หน่วยงาน โดย	ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๙	ผู้รับบริการไม่ น้อยกว่าร้อยละ ๘๐		๕๐,๐๐๐ บาท	งบดำเนินงาน สำนักงาน จังหวัดยโสธร	สำนักงาน จังหวัดยโสธร	ผู้อำนวยการ ศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดยโสธร

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
		ผู้บริหารมีการติดตาม กำกับดูแลเป็นระยะ ๒. อบรมให้บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการทำงานของส่วนราชการต่าง ๆ มีความพร้อมมีใจรักในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ๓. จัดให้มีเจ้าหน้าที่โดยตรงรับผิดชอบศูนย์ดำรงธรรมรับผิดชอบอย่างถูกต้อง ๔. ผู้บังคับบัญชากำกับดูแลให้คำปรึกษาและมี							

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
		มาตรการจูงใจ เจ้าหน้าที่ในการ ทำงาน ๕. จัดทำคู่มือ ปฏิบัติงาน สำหรับ เจ้าหน้าที่							
การปรับปรุง มาตรฐานการ บริการและการ ประเมินผล	๑ เพื่อปรับปรุง การให้บริการ ให้มีมาตรฐาน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ - กระบวนการ ดำเนินงาน บริการ - ระยะเวลา การดำเนินงาน ๒. เพื่อติดตาม และประเมินผล การให้บริการ	๑. กระบวนการ ดำเนินงานใน การให้บริการ ๑.๑ ทบทวน กระบวนการ ให้บริการเดิม เพื่อปรับปรุง กระบวนการให้ มีประสิทธิภาพ การทำงานให้ เป็นไปอย่าง รวดเร็ว ประสาน สอดคล้องกัน	- ๑๕ วัน - ๓๐ วัน - ๖๐ วัน - ๙๐ วัน	๑. ร้อยละของ ความสำเร็จของ เรื่องราวร้อง ทุกข์ที่ได้รับการ แก้ไข/ยุติเรื่อง (ร้อยละ ๗๕) ๒. ร้อยละความ พึงพอใจของ ผู้รับบริการ (ร้อยละ ๘๐)		-	-	สำนักงาน จังหวัดยโสธร	- คุณศักดา เหล่าแก้ว

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
		๑.๒ นำ เทคโนโลยีมา ช่วยในการ พัฒนาการ ให้บริการ ๒. จัดให้มีแบบ ประเมินความ พึงพอใจ ผู้รับบริการ							

๓.๒ ผลการติดตามการดำเนินการ (วันศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙)

ภายหลังจากการสัมมนาและได้มีการวางแผนเชิงปฏิบัติการร่วมกันจากการสัมมนาระหว่างวันที่ ๗ – ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรม เจ พี เอ็มเมอร์ลด์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร อนุกรรมการและคณะทำงานได้เดินทางไปติดตามการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่ได้เสนอไว้ ในวันศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ศาลากลางจังหวัดยโสธร โดยเป็นการสัมภาษณ์ผู้แทนส่วนราชการและผู้แทนที่รับผิดชอบโครงการต่าง ๆ สรุปผลการติดตามการดำเนินโครงการการยกระดับการบริการของศูนย์ดำรงธรรมของจังหวัดยโสธรได้ดังนี้

๑. การทำแผนพัฒนาจังหวัด

๑.๑ ปัญหาเชิงโครงสร้างองค์กร

๑. องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดยโสธร ขาดความหลากหลาย เนื่องจาก กรรมการมาจากภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาชนเท่านั้น ยังขาดผู้แทนจากส่วนราชการภูมิภาค (นายอำเภอ) ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม เช่น ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิในหลาย ๆ มิติ

๒. องค์กระดัดบรองลงมามีเพียงคณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดยโสธรเพียงคณะเดียว ยังขาดกลไกหน่วยงาน/คณะทำงาน มีหน้าที่รับผิดชอบงานตามหลักการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ การวางแผน Plan การปฏิบัติตามแผน Do การตรวจสอบ Check และ การแก้ไข Act

๑.๒ ปัญหาการบริหารจัดการ

๑. ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารงานแผนพัฒนาจังหวัดยังไม่เป็นระบบ กระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ แผนงานโครงการ งบประมาณ เจ้าของโครงการ เป็นต้น ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูล

๒. ความซ้ำซ้อนของโครงการทั้งในระดับหมู่บ้านจนถึงจังหวัด เป็นผลทำให้เกิดการใช้งบประมาณไม่คุ้มค่า และการทำงานซ้ำซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไม่เป็นโครงการที่ตรงกับความต้องการของประชาชน สาเหตุหนึ่งเกิดจากมีโครงการจากส่วนราชการส่วนกลางระดับภูมิภาคและมีได้อยู่ในกลไกคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) และขาดการประสานมายังจังหวัด

๓. บุคลากรที่มีหน้าที่กำหนดแผนงานพัฒนาจังหวัด ของส่วนราชการ และหน่วยงานภาคีเครือข่าย ขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

๔. กรอบระยะเวลาการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^๑ มีจำกัด

๕. ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ในทุกระดับ ตั้งแต่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอและจังหวัด

^๑ กรอบระยะเวลาการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระยะเวลาเพียง ๓ ปี

ข้อเสนอแนะ

๑. จัดให้มีศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารสาธารณะ และข้อมูลแผนพัฒนาจังหวัด ณ สำนักงานจังหวัด

๒. จัดให้มีแผนการพัฒนาความรู้และการฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดทำแผนและยุทธศาสตร์ หลักธรรมาภิบาล ให้แก่ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ลูกจ้างและพนักงาน

๓. จัดให้มีแผนการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนและยุทธศาสตร์ และหลักธรรมาภิบาล ให้แก่ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม โดยอาจจัดในรูปแบบ Learn by Doing

๔. จัดให้มีเวทีประชาคมทุกระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและจังหวัดเพื่อให้ประชาชนมีส่วนในการจัดทำและมีส่วนร่วมคิด ร่วมพิจารณา ร่วมตัดสินใจและร่วมติดตามประเมินผล

๕. ปรับปรุงกรอบระยะเวลาการจัดทำแผนหรือสร้างกลไกในการเชื่อมประสานแผน

๑.๓ ปัญหากระบวนการมีส่วนร่วม

ภาครัฐ ส่วนราชการภูมิภาค

๑. ขาดการแปลงความต้องการของประชาชน มาทำเป็นแผนงานโครงการระดับอำเภอ และส่วนราชการส่วนท้องถิ่น

ภาคประชาชน

๑. กลไกการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนไม่ทำงาน ได้แก่ การไม่จัดเวทีประชาคมในระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ เพื่อให้ภาคประชาชนแสดงความต้องการ ปัญหาเดือดร้อน ต่อส่วนราชการ

๒. ผู้แทนภาคประชาชนระดับหมู่บ้านที่เข้าร่วมประชุมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ยังไม่ถ่ายทอดและประชาสัมพันธ์แผนหรือโครงการในแผนพัฒนาจังหวัดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านได้รับทราบ

๓. ภาคประชาชนระดับหมู่บ้านยังขาดทักษะการมีส่วนร่วมร่วมกับภาครัฐ การแสดงออก และมีเจตคติต่อภาครัฐในฐานะเป็นผู้ปกครอง ขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของแผนหรือโครงการ มีทัศนคติว่า เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการ

๔. ยังขาดกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน (โดยกรมพัฒนาชุมชน) อย่างเป็นระบบ มีเพียงแต่การสำรวจความต้องการเป็นส่วนใหญ่

ข้อเสนอแนะ

๑. ให้จังหวัดจัดให้มีแผนส่งเสริมและพัฒนาความเข้มแข็งให้แก่ประชาชน เพื่อสามารถพึ่งพาตนเองได้ อาทิ การจัดฝึกอบรม Learn by Doing การจัดเวทีให้ภาคประชาชนจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม

๒. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการนำแผนไปปฏิบัติ

๒. การยกระดับการบริการ/การให้บริการที่เป็นเลิศ : กรณีการเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดยโสธร

๒.๑ วัตถุประสงค์การจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรม

ศูนย์ดำรงธรรม ทำหน้าที่ในการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษา รับเรื่องปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะของประชาชน และทำหน้าที่เป็นศูนย์บริการร่วมตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ตามประกาศ คสช. ฉบับที่ ๙๖/๒๕๕๗

๒.๒ หลักการ

การทำงานแบบบูรณาการ ระหว่างส่วนราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัด อำเภอสวนราชการส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ โดยให้การสนับสนุนด้านบุคลากร ข้อมูลเพื่อบริการประชาชน วัสดุอุปกรณ์งบประมาณ^๒

๒.๓ การปรับปรุงและพัฒนาศูนย์ดำรงธรรม

ได้เริ่มมีการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๘ ตั้งแต่สถานที่บุคลากร^๓ การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ มีการขยายศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธรไปสู่อำเภอ การให้บริการที่เป็นเลิศ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ ได้แก่ จำนวนเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ที่ดำเนินการไป ลดลง ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธรเพิ่มสูงขึ้น

จุดแข็ง

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความสำคัญกับการจัดตั้ง “ศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดยโสธร”
๒. มีเครือข่ายภาคีทำงานคู่ขนานและให้ความสนับสนุนด้านบุคลากรและงบประมาณ ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม^๔ กองพันทหารราบที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๑๖
๓. มีเครือข่ายภาคประชาชน^๕ เข้มแข็งและพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานกับศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

^๒ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๗

^๓ โดยแต่งตั้ง และ มอบหมายให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วยรองผู้ว่าราชการจังหวัด ทำหน้าที่หัวหน้าทีมอำนวยการ หัวหน้าทีมประจำวัน และนิติกรประจำวัน

^๔ มีการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชน ศูนย์ยุติธรรมตำบล คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์ยุติธรรมชุมชนระดับจังหวัด

^๕ ได้เข้ามาช่วยทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยปัญหา

ปัญหาอุปสรรค

๑. ด้านการบริหารจัดการ

๑.๑ การมอบอำนาจหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการในจังหวัด ยังไม่เอื้อหรืออำนวยความสะดวกให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างเบ็ดเสร็จ

๑.๒ ยังขาดกรอบแนวทางและวิธีการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่

๑.๓ เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเฉพาะทาง เช่น ด้านกฎหมาย เป็นต้น เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางการทำงานอย่างถูกต้อง

๑.๔ กรอบระยะเวลาการทำงานในบางกรณี ไม่อาจปฏิบัติงานได้ตามกำหนด เนื่องจากหน่วยงานส่วนราชการมีภารกิจทับซ้อน ไม่ชัดเจน อันเนื่องมาจากมีกฎหมายหลายฉบับ ยกตัวอย่าง กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ปัญหาร้องเรียนบางเรื่องไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ทำให้ต้องแจ้งประสานไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจ ซึ่งต้องใช้เวลา ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

๑.๕ ความพึงพอใจของประชาชนบางครั้งมีความหลากหลาย บางครั้งการแก้ไขเรื่องร้องเรียนให้แก่ประชาชนที่มีความคาดหวัง แต่ไม่สอดคล้องกับกฎหมาย ทำให้ประชาชนมายื่นร้องเรียนซ้ำหรือไปยังหน่วยงานอื่นเพิ่ม

๒. ด้านกฎหมาย

๒.๑ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธรยังไม่ได้รับการรองรับตามกฎหมาย รวมทั้งการคุ้มครอง

คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดยโสธร

องค์ประกอบ

ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานกรรมการ
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกท่าน	กรรมการ
ประธานหอการค้าจังหวัดยโสธร	กรรมการ
ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร	กรรมการ
หัวหน้าสำนักงานจังหวัดยโสธร	กรรมการและเลขานุการ
ผู้แทนหัวหน้าส่วนราชการที่มีสำนักงานอยู่ในจังหวัด รวม ๑๒ ท่าน	กรรมการ
ผู้แทนรัฐวิสาหกิจ ที่ดำเนินกิจการในจังหวัด รวม ๔ ท่าน	กรรมการ
ผู้แทนหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีสำนักงานอยู่ในจังหวัด รวม ๔ ท่าน	กรรมการ

ผู้แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๘ ท่าน

กรรมการ

ผู้แทนภาคประชาสังคม รวม ๒ ท่าน

กรรมการ

หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หัวหน้ากลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

“การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)”

กรณีศึกษาที่ ๕ : จังหวัดพะเยา

ในประเด็น “การรักษาวิถีวัฒนธรรมไทยแบบดั้งเดิมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

๔.๑ สรุปผลการระดมความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการรักษาวิถีวัฒนธรรมไทยแบบดั้งเดิมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการที่จังหวัดพะเยานั้น ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ระดมความคิดเห็นผ่านการเขียนบัตรคำในประเด็นคำถามที่ว่า “เราจะมีส่วนร่วมในการรักษาวิถีวัฒนธรรมไทยแบบดั้งเดิมให้คงอยู่อย่างยั่งยืนได้อย่างไร” โดยเมื่อทำการจัดกลุ่มของบัตรคำต่างๆแล้ว สรุปประเด็นคำตอบได้ ๖ ประเด็นหลัก ได้แก่

๔.๑.๑ การมีส่วนร่วม

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่ระบุว่า วิธีการรักษาวิถีวัฒนธรรมไทยแบบดั้งเดิมให้คงอยู่อย่างยั่งยืนด้วยการมีส่วนร่วมนั้น คือ **การร่วมมือกันในทุกมิติ ตั้งแต่ ร่วมให้ความรู้ ร่วมสร้างจิตสำนึก ร่วมพูดคุย ร่วมรับรู้ ร่วมแรง และร่วมใจกัน** รวมทั้ง การสร้างความภูมิใจในวิถีดั้งเดิมและร่วมสืบทอดวิถีวัฒนธรรมอันดีสืบต่อไป

๔.๑.๒ การให้ความรู้

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่ คือ **การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิถีวัฒนธรรมแก่ลูกหลานเพื่อสืบทอดต่อไป** รองลงมาคือ การสร้างให้เกิดความตระหนักและจิตสำนึกอันดีต่อวิถีวัฒนธรรมชุมชน รวมทั้ง การส่งเสริมให้บุตรหลานได้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อช่วยขัดเกลาและสร้างความรู้อย่างมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่ายในการถ่ายทอดความรู้

๔.๑.๓ การทำตนเป็นตัวอย่าง

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ สอดคล้องไปในทางเดียวกัน คือ **การกระทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกหลาน ด้วยการร่วมรักษาวิถีชุมชนและประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนด้วยตนเอง**

๔.๑.๔ การสื่อสารกับสังคม

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ สอดคล้องไปในทางเดียวกัน คือ **การประชาสัมพันธ์รณรงค์ผ่านสื่อสารมวลชนช่องทางต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจและเป็นการช่วยเผยแพร่วิถีวัฒนธรรมได้เป็นวงกว้าง**

๔.๑.๕ การช่วยฟื้นฟู อนุรักษ์ และการพัฒนาสภาพชุมชน

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ สอดคล้องไปในทางเดียวกัน คือ **การริเริ่มกิจกรรมหรือแกนนำเพื่อช่วยฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาสภาพชุมชนดั้งเดิมที่มีอยู่เพื่อให้ลูกหลานได้รับรู้สืบทอดไป**

๔.๑.๖ การมีมาตรการทางกฎหมายและสังคม

ในประเด็นนี้ มีผู้เข้าร่วมสัมมนาเสนอว่า ควรมีการกำหนดกฎหมาย หรือมีกฎหมายสังคมเพื่อลงโทษผู้ที่ทำลายวิถีวัฒนธรรมชุมชน

สรุปแนวทางในการรักษาวิถีวัฒนธรรมไทยแบบดั้งเดิมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน จังหวัดพะเยา ได้ตามภาพที่ จ.๘

ภาพที่ จ.๘ : สรุปแนวทางในการรักษาวิถีวัฒนธรรมไทยแบบดั้งเดิมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน
กรณีศึกษาจังหวัดพะเยา

จากแนวคิดที่เกิดขึ้นจากการระดมความคิดเห็นข้างต้น ผู้เข้าร่วมการสัมมนาได้แบ่งกลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันคิดและจัดทำโครงการเพื่อรักษาวีถิวัฒนธรรมไทยแบบดั้งเดิมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน จากนั้นแต่ละกลุ่มได้นำเสนอผลการจัดทำแผนการดำเนินงานแต่ละโครงการ ดังแสดงในภาพที่ จ.๙ และสรุปได้เป็นห้าโครงการ ดังแสดงในตารางที่ จ.๔

ภาพที่ จ.๙ : บรรยากาศการระดมความคิดในกลุ่มย่อยและการนำเสนอผลการจัดทำแผนการดำเนินงานโครงการเพื่อรักษาวีถิวัฒนธรรมไทยแบบดั้งเดิมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ของจังหวัดพะเยา

ตารางที่ จ.๔ : สรุปโครงการเพื่อรักษาวิถีวัฒนธรรมไทยแบบดั้งเดิมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน จังหวัดพะเยา

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
การมีส่วนร่วม	๑. เพื่อระดม ความคิดเห็น แลกเปลี่ยน เรียนรู้วิถีชีวิต ของชาวพะเยา ๒. การสร้าง จิตสำนึกในชาติ พันธุ์ของคน พะเยา	๑. เชิญผู้นำ/ ปราชญ์/ผู้รู้มา ระดมความ คิดเห็น แลกเปลี่ยน ความรู้ ๒. บันทึก รวบรวมข้อมูล ๓. ถ่ายทอด จากรุ่นสู่รุ่น ๔. ออกสื่อ เผยแพร่	๑. ๔ เดือน ๒. ๒ เดือน ๓. ๓ เดือน ๔. ๑ เดือน	- ประชาชนใน จังหวัดพะเยามี ความรู้ความ เข้าใจวิถีชีวิต และเข้าร่วม กิจกรรม ๖๐%	- โดยวิธีเก็บ แบบสำรวจ ประชาชนใน พื้นที่ที่สนใจเข้า ร่วมโครงการ/ กิจกรรม	- ๑,๘๗๒,๐๐๐ - ๗๘๐ หมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๑๐ คน ๆ ละ ๒๐๐ บาท = ๑,๕๖๐,๐๐๐ - เอกสาร รูปเล่ม ๑,๕๖๐ เล่ม ๆ ละ ๑๐๐ บาท จำนวนหมู่บ้าน ละ ๒ เล่ม เป็น เงิน ๑๕๖,๐๐๐ บาท	- อบท/อบต./ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องตาม บทบาทภารกิจ อาทิ สนง. วัฒนธรรม	- ประชารัฐ - สนง. วัฒนธรรม	- วัฒนธรรม จังหวัด คุณสายรุ้ง ชาดาจันทร์
ทำตัวเป็น ตัวอย่าง	๑. ถ่ายทอด การกระทำหรือ สิ่งที่ดีงาม ๒. เพื่อให้ ชุมชน/สังคมอยู่ ร่วมกัน	๑. จัดทำเวที แลกเปลี่ยน เรียนรู้เดือนละ ๑ ครั้ง หรือ ตามความ เหมาะสม	เริ่มตุลาคม ๒๕๕๙ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐	๑. ประชาชนมี รายได้เพิ่ม/น.ส ลดลงสร้าง มูลค่าเพิ่มให้กับ สินค้า	- บันทึก รายงานการ ประชุม - ข้อมูลจากผู้ มาใช้บริการ แหล่งเรียนรู้	๓๐๐,๐๐๐	อปท./จังหวัด	อบต. บ้านตุน	นายบาล บุญถ้ำ ผญบ. ม.๔ บ้านตุน

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
	๓. เพื่อเป็น ชุมชนต้นแบบ ให้กับชุมชน ๔. เพื่อ ดำรงชีวิตตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	๒. มอบหมาย หน้าที่ความ รับผิดชอบ ๓. กระจาย ข่าวสารทางหอ กระจายข่าว ๔. มีฐานการ เรียนรู้โดยมี วิทยากรประจำ ฐานการเรียนรู้ เป็นปราชญ์ ชาวบ้าน		๒. ประชาชนมี สุขภาพดี/ คุณภาพชีวิตดี ๓. ชุมชนมี ความเข้มแข็ง อบอุ่น มี ภูมิคุ้มกัน					
การให้ความรู้	๑. เพื่อสร้าง จิตสำนึกให้ชาว พะเยาเห็น คุณค่าของ วัฒนธรรม ดั้งเดิมของชาว พะเยา ๒. เพื่อ ถ่ายทอด วัฒนธรรม	๑. ประสานงาน หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๒. จัดอบรมให้ ความรู้ ๓. ศึกษาแหล่ง เรียนรู้ ๔. นำเยาวชน เข้าร่วม กิจกรรมสำคัญ	ตุลาคม ๒๕๕๙ – กันยายน ๒๕๕๖๐	- ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วม กิจกรรม สามารถนำ ความรู้ไปใช้ในการ ถ่ายทอด - มีเยาวชนเข้า ร่วมกิจกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ ต่อปี	- ประเมินผล โดยใช้ แบบสอบถาม (สังเกต สัมภาษณ์) - ติดตามผล หลังการ ฝึกอบรม/จัด กิจกรรม	๕,๐๐๐,๐๐๐	ท้องถิ่น จังหวัด สง.วัฒนธรรม	- กศน. - สำนักงาน วัฒนธรรม จังหวัด	ผอ. กศน จังหวัดพะเยา ผอ.ปณณพงษ์ ท้าวอาจ

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
	ประเพณีให้คน รุ่นหลังได้สืบ ทอดต่อไป	๕. จัดตั้งชมรม ต่าง ๆ เพื่อ อนุรักษ์ วัฒนธรรม ๖. สรุปผลและ ประเมินผล							
ฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนา ศักยภาพชุมชน	๑. เพื่อฟื้นฟู วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรม ชาติและ สิ่งแวดล้อมที่ เสื่อมโทรมให้ดี ขึ้น ๒. เพื่ออนุรักษ์ และรักษา ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ให้ คงอยู่อย่าง ยั่งยืน ๓. เพื่อการ พัฒนา	๑. การปลูกฝัง จิตสำนึก จัดการองค์ ความรู้โดย ชุมชน มีส่วน ร่วมและแกน หลัก ๒. วิเคราะห์ ปัญหาตาม บริบทของพื้นที่ โดยชุมชนและ ภาคีเครือข่าย ๓. จัดทำกรอบ แผนงานในการ แก้ปัญหาตาม บริบทของชุมชน	ด้านวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม	๑. พื้นที่ที่ได้รับ การฟื้นฟู ทรัพยากร/ วัฒนธรรม เพิ่มขึ้น ๒๐% ๒. จำนวนวิถี วัฒนธรรมที่ ได้รับการฟื้นฟู รักษา สืบทอด ๓. จำนวนของ ประชาชน/ เกษตรกรที่ ได้รับการ พัฒนาศักยภาพ	๑. หา Data based ย้อนหลัง ๓ ปี ๒. วิเคราะห์ ข้อมูลตาม ตัวชี้วัด	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑. งบพัฒนา จังหวัด/งบกลุ่ม จังหวัด ๒. งบประมาณ จาก อปท ๓. งบประมาณ จาก Function ของหน่วยงาน ต่าง ๆ ๔. งบประมาณ จากแหล่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	เจ้าภาพหลักที่ เกี่ยวข้อง	- นายกวรวิทย์ บุรณศิริ นายก อบจ. - นางมุกดา อินต๊ะวงศ์ เครือข่ายเมือง พะเยาและภาคี พัฒนา - นายศรีศักดิ์ ธานี พัฒนาที่ดิน - นายศราวุธ แก้ววิเชียร พลังงาน - สายรุ้ง ธาดา จันทร์ วัฒนธรรม

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
	ทรัพยากร มนุษย์ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้มีศักยภาพใน การแข่งขันสูง	๔. ปฏิบัติตาม แผนงาน โดย การมีส่วนร่วม ของชุมชนและ ภาคีเครือข่าย ๕. ประเมินผล การดำเนินการ เป็นระยะ โดย ใช้กลไกสภา องค์กรชุมชน ตำบลเป็นพื้นที่ กลาง							
สื่อสารกับ สังคม	- ผู้เข้าร่วม กิจกรรม สามารถบอก กล่าวเรื่องราว ประเพณี วัฒนธรรม	- จัดกิจกรรม ส่งเสริม วัฒนธรรม ประเพณีฯ - เผยแพร่จาก สื่อต่าง ๆ เช่น เอกสารฯ เว็บไซต์ สารคดี เป็นต้น	๑ ปี	- มีผู้เข้าร่วม กิจกรรมมากขึ้น - จำนวนผู้ที่ สนใจและ ติดตาม สอบถามมาก ขึ้น	- จำนวน ผู้เข้าร่วม กิจกรรม - สถิติผู้เข้าร่วม กิจกรรม (ผู้เข้าร่วม/ ติดต่อสอบถาม)	๕,๐๐๐,๐๐๐	- ภาครัฐ - เอกชน - ชุมชน	- ภาครัฐ - เอกชน - ชุมชน	- ท้องเที่ยว จังหวัดพะเยา - สำนักงาน จังหวัดพะเยา - อบท. จ.พะเยา - อบจ. พะเยา

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
มาตรการทาง กฎหมายและ สังคม	๑. ความเป็น ระเบียบ เรียบร้อยใน สังคม ๒. ลดการเกิด อาชญากรรมใน สังคม ๓. สร้าง จิตสำนึกให้เกิด ความรัก ความ หวงแหนใน วัฒนธรรม ประเพณี ๔. สร้างความ สามัคคีใน ชุมชน	๑. ประชุม ชี้แจงสร้าง ความเข้าใจใน ชุมชน ๒. ลงประชามติ แสดงความ คิดเห็นเพื่อ กำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ บทลงโทษ ๓. จัดตั้ง คณะกรรมการ เพื่อบริหารใน ชุมชน ๔. จัดทำ โครงการเพื่อให้ ชุมชนมีส่วน ร่วม	๑ ส.ค. ๕๙ – ๓๐ ก.ย. ๖๐	- ชุมชนเกิด ความรักความ สามัคคี - การทำผิด กฎระเบียบของ ชุมชนลดลง	บันทึกการ ประชุม	๕๐,๐๐๐	อปท.ในเขต พื้นที่	อบต. ในเขต พื้นที่	คณะกรรมการ ในชุมชน

๔.๒ ผลการติดตามการดำเนินการ (วันศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙)

ภายหลังจากการสัมมนาและได้มีการวางแผนเชิงปฏิบัติการร่วมกันในการสัมมนาระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมพะเยาเกทเวย์ จังหวัดพะเยา อนุกรรมการและคณะทำงานได้เดินทางไปติดตามการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่ได้เสนอไว้ ในวันศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ศาลากลางจังหวัดพะเยา โดยเป็นการสัมภาษณ์ผู้แทนส่วนราชการ ผู้แทนที่รับผิดชอบในโครงการต่าง ๆ ตลอดจนกลุ่มผู้นำชุมชน ภาคประชาสังคม และประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมประชุมในวันดังกล่าว

สรุปผลการติดตามการดำเนินงาน “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)” ในประเด็น “การรักษาวิถีวัฒนธรรมไทยแบบดั้งเดิมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ของจังหวัดพะเยาได้ดังนี้

๔.๒.๑ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

จังหวัดพะเยามีทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนเป็นของตนเองที่เข้มแข็งอยู่หลายด้าน ทั้งวัฒนธรรมทางประเพณี การกินอยู่ การแต่งกาย การละเล่นดนตรี รวมทั้งการสืบทอดทางวัฒนธรรมวิถีชีวิต ทั้งทางปัจเจกและทางสังคม อีกส่วนหนึ่ง จังหวัดพะเยายังมีทุนทางธรรมชาติ ทุนทางสังคม ที่มีส่วนเชื่อมโยงและร้อยรัดนำไปสู่การพัฒนาด้านทุนทางเศรษฐกิจได้อย่างมีสมดุลอยู่ในระดับที่ดีจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย สรุปได้ว่าจังหวัดพะเยาเป็นเมืองพหุวัฒนธรรมที่มีชาติพันธุ์ต่าง ๆ อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างเข้มข้น จึงสามารถสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมได้ง่าย

๑) ปัญหาที่ค้นพบจากการนำแนวคิด Area-based ไปใช้

๑.๑) ปัญหาเชิงโครงสร้างขององค์กร คณะกรรมการการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) ของจังหวัดพะเยา ยังขาดความหลากหลายที่จะสะท้อนจุดเด่นที่มี คือ ความเป็นพหุวัฒนธรรม กล่าวคือ ขาดความหลากหลายของกลุ่มคนที่เข้าร่วมในกระบวนการการมีส่วนร่วม ดังเช่น ขาดภาคส่วนวิชาการ (โดยเฉพาะจากมหาวิทยาลัยพะเยา) ประชาชนชาวบ้าน ตลอดจนองค์กรที่ต้องดูแลเรื่องเยาวชนของชุมชนทำให้มองเห็นการขาดหายไปของการสืบทอด

๑.๒) ปัญหาการบริหารจัดการ การบูรณาการเชิงโครงสร้างมีความสำคัญมากแต่ผู้ที่ทำหน้าที่ในการประสานงานของกลุ่มต่าง ๆ ยังอยู่ในกลไกของรัฐ ยังไม่ได้ใช้องค์กรที่เกิดจากพหุภาคี กลุ่มต่าง ๆ ที่เข้าร่วม การแบ่งงานของกลุ่มต่าง ๆ ที่จะขับเคลื่อนจึงยังขาดเอกภาพ นอกจากนี้ การบริหารจัดการของท้องถิ่น โดยเฉพาะภาครัฐ ท้องถิ่นกับชุมชน และรัฐบาลกลาง ยังขาดการคิดและร่วมมือกันพัฒนาพื้นที่โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมโดยการวางแผนหารือร่วมกันตั้งแต่ต้น ขาดการเชื่อมโยง และกลไกส่วนภูมิภาคยังมีส่วนเข้ามาร่วมไม่มากเท่าที่ควร

๑.๓) ปัญหาด้านงบประมาณ ภาครัฐยังขาดมิติการมีส่วนร่วมเชิงโครงสร้างทางวัฒนธรรมชุมชนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นกลไกช่วยรัฐบาลในการจัดการการพัฒนาเชิงพื้นที่ ส่งผลให้งบประมาณไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของการพัฒนา อีกทั้งภาคประชาสังคมยังขาดความเข้าใจที่จะช่วยเติมเต็มงบประมาณของรัฐในการพัฒนาเพื่อให้แผนพัฒนาจังหวัดมีความสมบูรณ์

๒) สาเหตุ

๒.๑) เกิดจากนโยบายระดับชาติมุ่งเน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจมากกว่าการมุ่งเน้นหรือจัดความสมดุลด้านสังคมโดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม ที่มีทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนอยู่แล้วในการนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ การรักษาคคุณค่า และสร้างความยั่งยืนให้ชุมชน

๒.๒) เกิดจากโครงสร้างการบริหารของรัฐไม่สอดคล้องกับโครงสร้างท้องถิ่นที่จะเอื้อให้ภาคประชาสังคมและชุมชนสามารถช่วยรัฐบาลในการสร้างรายได้ให้แก่วัฒนธรรมได้อย่างทันที่

๒.๓) งบประมาณของรัฐเป็นงบของกระทรวง ทบวง กรม เป็นส่วนใหญ่ซึ่งมากกว่าเป็นงบประมาณของจังหวัด ทำให้ต่างฝ่ายต่างจัดทำภารกิจ ทำให้งบประมาณไม่อาจตอบสนองปัญหาในเชิงพื้นที่และความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

๓) แนวทางการแก้ไข

๓.๑) ท้องถิ่นหรือชุมชนต้องเข้ามาช่วยเหลือจังหวัดในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่สะท้อนความต้องการการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อน

๓.๒) แผนพัฒนาจังหวัดที่ขับเคลื่อนการพัฒนาต้องสอดคล้องกับแผนของรัฐบาล (ตามแนวนโยบายรัฐบาล) และแผนยุทธศาสตร์ชาติด้วย

๓.๓) ต้องให้ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะในระดับชุมชนตั้งแต่หมู่บ้านจนถึงระดับอำเภอได้มีส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาระดับจังหวัดมากยิ่งขึ้น มีผู้นำประชาชนหรือองค์กรเฉพาะชุมชนใกล้เคียงตัวจังหวัดมาเข้าร่วมเพียงอย่างเดียว

๔.๒.๒ กรณีพื้นที่ศึกษา “แผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม” ในการนำวิถีวัฒนธรรมไทยแบบดั้งเดิมมาพัฒนาที่ยั่งยืน” ของ “บ้านบัว ต.บ้านดู่ อ.เมือง จ.พะเยา”

๑) จุดเด่นของพื้นที่ศึกษา

๑.๑) มีความเป็นชุมชนเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมสูง ซึ่งมีทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติ ทุนทางวัฒนธรรมชุมชนแบบดั้งเดิม และทุนทางสังคมที่มีความเอื้ออาทรต่อกัน

๑.๒) มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งทำหน้าที่ประสานกลุ่มต่าง ๆ ได้ดี

๑.๓) มีวัด (วัดบ้านดอกบัว) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางให้กับชุมชนเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตวิญญาณ และสร้างความสามัคคีให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี

๒) ปัญหาที่พบจากการดำเนินการ

๒.๑) ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนานั้น ภาครัฐทั้งในระดับท้องถิ่นและส่วนกลาง ยังให้ข้อมูลและความสำคัญกับชุมชนและภาคประชาสังคมของพื้นที่โดยเฉพาะในมิติด้านวัฒนธรรมน้อยมาก จึงทำให้ขาดความร่วมมือเท่าที่ควร

๒.๒) ชาวบ้าน ชุมชน และภาคประชาสังคมยังขาดความรู้ การแปลงความเชี่ยวชาญงานทางวัฒนธรรมในพื้นที่เป็นความรู้ไม่เพียงพอ รวมทั้งยังขาดทักษะ จึงไม่สามารถเข้ามาช่วยในกระบวนการกำหนดแผนจังหวัดให้เป็นรูปธรรมได้

๒.๓) งบประมาณที่รัฐบาลจัดให้จังหวัดไม่สอดคล้องกับการพัฒนาที่ใช้ทุนทางวัฒนธรรมช่วยในการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม

๒.๔) ขาดการประสานกับปราชญ์ชาวบ้านด้านวัฒนธรรมชุมชนที่พอจะเข้าใจการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติในพื้นที่ ทำให้ขาดการร่วมคิดและร่วมแก้ปัญหาในพื้นที่ตั้งแต่ต้น

๓) สาเหตุ

๓.๑) ชุมชนที่เป็นเจ้าของพื้นที่ขาดความรู้ในการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจและสังคม ที่เป็นฐานของกระบวนการพัฒนา อีกทั้งไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในการเติมเต็มความรู้โดยการอบรม หรือการถ่ายทอดด้วยวิธีการอื่น ๆ

๓.๒) ชุมชนยังขาดความมั่นใจว่า แผนพัฒนาจังหวัดมีผลต่อการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นของตนได้อย่างไร ทำให้ชุมชนขาดพลังในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๔) แนวทางแก้ไข

๔.๑) ต้องเร่งให้การศึกษา ทั้งข้อมูลและการทำกิจกรรมในเชิงให้ความรู้เรื่องแผนพัฒนาจังหวัดว่าสามารถช่วยให้ชุมชนมีชีวิตและการดำรงชีพที่ดีขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๒) การทำกิจกรรมกับพื้นที่โดยเฉพาะมิติทางวัฒนธรรม ต้องไม่เป็นกิจกรรมที่สร้างอีควัฒนธรรมเข้าไปทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิม เช่น การจัดกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมต้องพยายามทำผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ มาโชว์ หรือจำหน่าย มากกว่าผลิตภัณฑ์นอกชุมชนโดยเฉพาะเป็นผลิตภัณฑ์ต่างประเทศ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์เหล่านั้นสะท้อนแผนการพัฒนาเชิงพื้นที่ของชุมชนได้อย่างชัดเจน

๔.๓) ต้องให้ชาวบ้านในชุมชนประชุมหารือกับหน่วยงานของรัฐทุกระดับ ทั้งส่วนท้องถิ่น ส่วนภูมิภาค และส่วนกลาง ตลอดจนนักวิชาการ ได้มีโอกาสหรือเวทีในการหารือกันบ่อยครั้ง อย่างน้อยไตรมาสละ ๑ ครั้ง เพื่อพัฒนาแผนจังหวัดไปพร้อม ๆ กับชุมชน

๕) ข้อเสนอแนะ

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดโดยเฉพาะแผนที่ต้องการการมีส่วนร่วมในมิติทางวัฒนธรรม ต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมที่มีทุนอยู่แล้วดั้งเดิม ทั้งของชุมชน ท้องถิ่น และภูมิภาค เมื่อเราต้องการจะทำทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนมาสู่แผนเพื่อให้เห็นความสำคัญว่า แผนนั้นสามารถช่วยพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมให้เกิดมูลค่าเพิ่มได้ มูลค่าเหล่านั้นก็จะกลับมาช่วยพัฒนาทั้งชุมชน เมือง จนสู่ระดับประเทศได้ เราต้องสร้างให้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นแผนที่เห็นคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรมชุมชนอย่างชัดเจน จากนั้นการนำคุณค่าสู่มูลค่าเพิ่มก็จะทำได้ง่ายขึ้นด้วยแผนพัฒนาจังหวัด แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการสร้างแผนพัฒนาภูมิภาคไว้ด้วย เพราะจะเป็นแผนที่ช่วยให้ชุมชนเข้มแข็ง เนื่องจากความที่อยู่ใกล้กับพื้นที่ที่เป็นผู้ปฏิบัติ อีกทั้งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของแผนจังหวัดได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น แผนพัฒนาจังหวัดของจังหวัดพะเยาจะสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพโดยมุ่งเน้นการใช้ “วิถีวัฒนธรรมไทย” มาเป็นส่วนขับเคลื่อนนั้น จำเป็นต้องสร้าง “กระบวนการการมีส่วนร่วม” ทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล เช่น นโยบายประชารัฐ เป็นต้น หากแต่แผนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับ “นโยบายของรัฐ” และ “ยุทธศาสตร์ชาติ” ด้วย เพื่อให้ “แผนพัฒนาจังหวัด” ของจังหวัดพะเยาได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ต่อไป

ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

“การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)”

กรณีศึกษาที่ ๕ : จังหวัดปทุมธานี

ในประเด็น “การจัดการเพื่อแก้ปัญหาขยะ”

๕.๑ สรุปผลการระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการขยะ

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการที่จังหวัดปทุมธานีนั้น ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ระดมความคิดเห็นผ่านการเขียนบัตรคำในประเด็นคำถามที่ว่า “เราจะมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดปทุมธานีได้อย่างไร” โดยเมื่อทำการจัดกลุ่มของบัตรคำต่างๆแล้ว สรุปประเด็นคำตอบได้ ๔ ประเด็นหลัก ได้แก่

๕.๑.๑ การมีส่วนร่วม

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่ระบุว่า วิธีการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย คือ *การที่ทุกคนช่วยกันสร้างจิตสำนึกและการสร้างวินัยที่ตนเองก่อน* เช่น การแยกขยะที่บ้าน การใช้ถุงผ้าจ่ายตลาด

๕.๑.๒ การลดปริมาณขยะด้วยตนเอง

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่ คือ *การลดการใช้ขยะตามหลัก ๓R คือ Reuse Reduce และ Recycle* โดยอาจนำขยะไปเพิ่มมูลค่า ทั้งนี้ต้องมีปัจจัยเสริม เพื่อช่วยในการลดปริมาณขยะ ได้แก่ รัฐต้องมีนโยบายสนับสนุน เช่น การออกกฎบังคับไม่ให้ใช้โฟม การมีนโยบายจัดการขยะที่ย่อยสลายเองได้ การเพิ่มบทลงโทษให้หลาบจำ เป็นต้น

๕.๑.๓ การคัดแยกขยะ

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่ คือ *การให้แยกขยะมาแต่ต้นทาง* เช่น แยกเศษอาหาร ออกจากขยะอื่น แยกขยะมีพิษ เป็นต้น รองลงมา คือ การแยกขยะเพื่อนำไปสร้างเป็นรายได้ รวมทั้ง ควรนำขยะย่อยสลายได้ไปทำเป็นปุ๋ยชีวภาพ

๕.๑.๔ วิธีการจัดการและเทคโนโลยี

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่ คือ *การนำเทคโนโลยีเกี่ยวกับการเผาขยะเข้ามาใช้* นอกจากนี้ ได้เสนอให้ควรมีวิธีการจัดการขยะอย่างถูกวิธีและยั่งยืน เช่น การจัดระบบบำบัดขยะ การจัดจุดทิ้งขยะอันตรายในท้องถิ่นทุกแห่งให้ครอบคลุม ควรมีถังและภาคน้ำตาลสำหรับทุกบ้านเพื่อนำไปใช้ในการทำปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น

สรุปแนวทางในการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาขยะ จังหวัดปทุมธานี ได้ตามภาพที่ จ.๑๐

ภาพที่ จ.๑๐ : สรุปแนวทางในการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาขยะ จังหวัดปทุมธานี

จากแนวคิดที่เกิดขึ้นจากการระดมความคิดเห็นข้างต้น ผู้เข้าร่วมการสัมมนาได้แบ่งกลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันคิดและจัดทำโครงการเพื่อจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาขยะ จากนั้นแต่ละกลุ่มได้นำเสนอผลการจัดทำแผนการดำเนินงานแต่ละโครงการ ดังแสดงในภาพที่ จ.๑๑ และสรุปได้เป็นห้าโครงการ ดังแสดงในตารางที่ จ.๕

ภาพที่ จ.๑๑ : บรรยายการระดมความคิดในกลุ่มย่อยและการนำเสนอผลการจัดทำแผนการดำเนินงานโครงการเพื่อจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาขยะในจังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ จ.๕ : สรุปโครงการเพื่อจัดการแก้ปัญหาขยะในจังหวัดปทุมธานี

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
การมีส่วนร่วม	- เพื่อให้ทุก ๆ คน/ทุก ๆ ครัวเรือนมีความ เข้าใจและ ตระหนักในเรื่อง การจัดการขยะใน ครัวเรือน	๑. รถ ประชาสัมพันธ์ ๒. จัดอบรมให้ ความรู้ ๓. จัดกิจกรรม ในชุมชน	- รถวิ่งข่าว หรือหอ กระจายข่าว ควรจะเริ่ม จากถึ่ก่อนไป หาสุดสัปดาห์ - ๔ ครั้งต่อ สัปดาห์ - จัดอบรมให้ ความรู้ไตรมาส ละ ๑ ครั้ง ๔ ครั้ง/ปี	- ปริมาณขยะ ของครัวเรือนมี ปริมาณลด น้อยลง	๑. สํารวจจาก ครัวเรือน ๒. ขอข้อมูล จากเทศบาล	๑๐ ล้านบาท ๗ อำเภอ + ค่า บริหารต่อเนื่อง	- อปท. - อบจ.	- อปท. - อบจ.	ยุทธ สอท.
การบริหาร จัดการโดย ผู้กำหนด นโยบาย	๑. ลดปริมาณ ขยะ ๒. รักษา สภาพแวดล้อม ๓. สร้างความ ตระหนักความรู้- ความเข้าใจ	- มีคณะกรรมการ ผวจ. ประธาน หัวหน้าส่วน ราชการ อปท. ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร - บทบาทหน้าที่ ๑. กำหนด นโยบายมาตรการ	- ต.ค. ๕๙ – ก.ย. ๖๐ แบ่ง ตามไตรมาส	- ลดปริมาณ ขยะ - บ้านเมืองน่า อยู่ - สร้างความ ภาคภูมิใจ	- จำนวนขยะ ลดลง - ความสะอาด ของบ้านเมือง - สภาพแวดล้อม (พึงพอใจ) - ความร่วมมือ ของประชาชน	๕ ล้านบาท	- อบจ. - จังหวัด	- จังหวัด ปทุมธานี	- ผวจ. - ทน. สรก - อปท. - จิตอาสา

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
		๒. พิจารณา จัดสรร งบประมาณ ๓. แต่งตั้ง คณะทำงาน ๔. ติดตาม ประเมินผล ๕. ความยั่งยืน							
การลด ปริมาณขยะ	เพื่อลดปริมาณ ขยะ	- ส่งเสริมให้ ความรู้ สร้าง จิตสำนึกในการ ลดปริมาณขยะ โดยการใช้หลัก 3B - ดำเนินการ ต่อเนื่องจนครบ ทุกหมู่บ้าน ชุมชนในจังหวัด ปทุมธานี	- ระยะสั้น ๑ ปี - ระยะกลาง ๓ ปี - ระยะยาว ๕ ปี	- ปริมาณขยะ ชุมชนลดลง - ภาครวม จังหวัด	- ให้ อบท. จัดทำรายงาน ข้อมูลปริมาณ ขยะเป็นราย เดือน	๑๐ ล้านบาท	- งบประมาณ ส่วนกลาง - กรมส่งเสริม การปกครอง ท้องถิ่น	- จังหวัด ปทุมธานี - สำนักงาน ส่งเสริมการ ปกครอง ท้องถิ่นจังหวัด ปทุมธานี	- ผู้บริหาร องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดปทุมธานี - ผู้ประกอบการ ที่อยู่อาศัย - ผู้นำชุมชน
การคัดแยก ขยะ	๑. เพื่อสร้าง รายได้ให้กับ ครัวเรือน/ชุมชน	๑. ประชา สัมพันธ์ รณรงค์ ให้ความรู้แก่	- (๑ ปี ๑ เดือน) ๑ ส.ค.	๑. ปริมาณ ขยะที่ต้องเก็บ	- เก็บสถิติ ปริมาณขยะ ก่อนดำเนินการ	๕ แสนบาท	๑. งบประมาณ จาก อบท.	อบท. รับผิดชอบ	- อบท. ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน

ภารกิจหลัก/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ รวม	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ประสานงาน
	๒. ลดปริมาณ ขยะที่ต้องเก็บขน ๓. ลดค่าใช้จ่าย ในการเก็บขยะ+ กำจัด ๔. ลดปัญหา มลภาวะ (กลิ่น) ๕. เพื่อลดแหล่ง เพาะพันธุ์สัตว์ที่ เป็นพาหนะนำ โรคต่าง ๆ	ประชาชนใน การคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิด (ครัวเรือน) ๒. ขยะอินทรีย์ - น้ำหมัก ชีวภาพ - ปุ๋ยหมัก - เลี้ยงไส้เดือน - ก๊าซชีวภาพ - อาหารสัตว์	๕๙ – ๓๐ ก.ย. ๖๐	ขนลดลง ๕๐% ๒. ค่าใช้จ่าย ในการ ดำเนินการเก็บ ขนลดลง	และหลัง ดำเนินการ (เพื่อ เปรียบเทียบ ข้อมูล)		๒. งบประมาณ จากจังหวัด		
วิธีการจัดการ และเทคโนโลยี	๑. เพื่อการกำจัด ที่ถูกสุขลักษณะ และเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมโดยใช้ เทคโนโลยี ๒. เพื่อต้นทุนใน การกำจัดที่ถูก ที่สุด ๓. เพื่อสร้าง ประโยชน์จากการ จำกัด	๑. คัดเลือก เทคโนโลยีให้ เหมาะสมกับ ประเภทขยะ ๒. จัดหา สถานที่และ ประเภทการ กำจัดตั้งแต่ ครัวเรือน/ หมู่บ้าน ๓. ลงทุน	- ระยะสั้น ๑ ปี - ระยะกลาง ๓ ปี - ระยะยาว ๕ ปี	๑. ครัวเรือนมี รายได้จากการ จัดการขยะ ๒. ขยะมีการ กำจัดด้วย วิธีการที่ เหมาะสม ชุมชนเป็นสุข	๑. สำนักรวจาก แต่ละครัวเรือน เรื่องรายได้จาก การจัดการขยะ ๒. ปริมาณขยะ ที่ถูกส่งเข้า ระบบจัดการ	๑. ครัวเรือนละ ๕,๐๐๐ ในการ จัดหาภาชนะ แยกประเภท ๒. พื้นที่/ เตาเผา ๕๐ ล้าน	๑. สนับสนุน จาก อปท. ๒. งบประมาณ จาก พช. ๓. งบประมาณ จาก สสวท./จว	๑. บ้านเรือน ๒. ผู้ใหญ่บ้าน/ นิติบุคคล หมู่บ้าน ๓. อบต./ เทศบาล ๔. อบจ.	คุณศักดิ์ชัย คุณภัสพลภ คุณสุชิน

๕.๒ ผลการติดตามการดำเนินการ (วันจันทร์ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๙)

ภายหลังจากการสัมมนาและได้มีการวางแผนเชิงปฏิบัติการร่วมกันจากการสัมมนาระหว่างวันที่ ๑๓ – ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมพะเยาเกทเวย์ จังหวัดพะเยา อนุกรรมการและคณะทำงานได้เดินทางไปติดตามการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่ได้เสนอไว้ ในวันจันทร์ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมนครรังสิต ชั้น ๑๒ อาคารสำนักงานเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยเป็นการสัมภาษณ์ผู้แทนส่วนราชการและผู้แทนที่รับผิดชอบโครงการต่าง ๆ สรุปผลการติดตามการดำเนินโครงการการจัดการเพื่อแก้ปัญหาขยะจังหวัดปทุมธานีได้ ดังนี้

๕.๒.๑ แผนพัฒนาจังหวัด

๑) จุดเด่น/ข้อดี มีหรือไม่ อย่างไร

ในกระบวนการจัดทำแผน มีการเปิดเวทีเพื่อรวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชนเพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางเริ่มต้น ในลักษณะการวางแผนการทำงานทำงานแบบล่างขึ้นบน (Bottom up planning) โดยจังหวัดมีความมุ่งหวังที่จะนำข้อมูลดังกล่าวซึ่งเกิดขึ้นจากประชาชนในพื้นที่ มาใช้กำหนดให้แผนงานเป็นไปตามความสอดคล้องตามความต้องการของประชาชนและศักยภาพของพื้นที่ให้ได้มากที่สุด

๒) ปัญหาที่พบ จากการนำแนวคิด Area-based ไปใช้ กรณีทำแผนจังหวัด

๒.๑) ปัญหาเชิงโครงสร้าง ในเรื่องการที่ไม่มีผู้แทนของสำนักงานงบประมาณและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเจ้าภาพของแผนเป็นคนละกลุ่มกัน ทำให้ขาดความเชื่อมโยง

๒.๒) ปัญหาข้อมูลวิชาการ ขาดความรู้ในเรื่องการจัดทำแผนงบประมาณเชิงพื้นที่

๒.๓) ปัญหาด้านเวลาในการจัดทำแผน ในเรื่องกระบวนการจัดทำแผนท้องถิ่น แผนจังหวัด ซึ่งช่วงเวลาไม่ตรงกันและระยะเวลาของแผนไม่เท่ากัน

๓) สาเหตุ

บุคลากร ยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านวิชาการเกี่ยวกับการจัดทำแผนเชิงพื้นที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่การจัดทำแผนจากล่างสู่บน ยังขาดกลไกในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ รวมทั้ง กระบวนการจัดทำแผนที่ยังขาดมิติการมีส่วนร่วมขึ้นต้นจากระดับชุมชน ท้องถิ่น และอำเภอ อย่างเป็นระบบ

๔) แนวทางการแก้ไข

๔.๑) ควรให้มีผู้แทนจากสำนักงานงบประมาณ และ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมอยู่ด้วยเพื่อสนับสนุนข้อมูลและวิชาการด้านงบประมาณและยุทธศาสตร์

๔.๒) เสนอให้มีการปรับช่วงระยะเวลากระบวนการจัดทำงบประมาณให้เหลื่อมกัน

๔.๓) ให้ส่วนราชการส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นนำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดไปพิจารณาในการจัดทำงบประมาณ และให้ส่วนราชการส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นแจ้งกรอบงบประมาณให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดเพื่อนำไปต่อยอด

๔.๔) ให้จัดทำกรอบแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่แบบบูรณาการและการกำหนดระยะเวลาให้เชื่อมโยงกันได้

๕.๒.๒ กรณีศึกษา เรื่อง การจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาขยะ

๑) จุดเด่น/ข้อดี มีหรือไม่ อย่างไร

การดำเนินการเรื่อง การจัดการปัญหานั้น ได้รับ ความสนใจจากผู้บริหารในลำดับต้นๆ อยู่แต่เดิม ซึ่งได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายร่วมกัน ในการแก้ไขปัญหา ประกอบกับ โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จังหวัดสะอาด ที่เพิ่งสั่งการลงมา ทำให้เป็นการเสริมกระบวนการขับเคลื่อนให้เกิดเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยมีการตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน เครือข่ายการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพจังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีสามระดับ ระดับจังหวัด (วางนโยบาย) ระดับอำเภอ+ท้องถิ่น (เป็นหน่วยปฏิบัติ) และระดับชุมชน (ดำเนินการ) ภายใต้แผนงานการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ ๓ก ๒ว คือ แก่ ก๑ การเกิดขยะ ก๒ การขนขยะ และ ก๓ การกำจัดขยะ และ พื้นฐาน ๑๑ วางระเบียบ (มาตรการทางกฎหมาย/มาตรการบริหารจัดการ) และ ๑๒ สร้างวินัยให้แก่วาปทุมธานี (รณรงค์ ให้รางวัล และค้นหาชุมชนตัวอย่าง)

๒) ปัญหาที่พบจากการดำเนินการกรณีศึกษา ได้แก่

๒.๑) การจัดทำแผนจัดการสิ่งแวดล้อมของจังหวัดถูกต่อต้านจากประชาชนในบางกลุ่มในพื้นที่

๒.๒) ขาดการบูรณาการ ขาดการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน หน่วยงานต่าง ๆ ต่างคนต่างทำ ยังไม่เห็นภาพของการบูรณาการที่เป็นเชิงพื้นที่อย่างแท้จริง

๒.๓) การขาดความยั่งยืนในการดำเนินการ ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณมาก

๓) แนวทางการแก้ไข

๓.๑) ทางจังหวัดต้องใช้แผนเป็นเครื่องมือสร้างความชัดเจน และต้องบูรณาการการทำงานจากแผนทั้งของจังหวัด ๓ก ๒ว แผนงานจากการสัมมนา และ นโยบายจังหวัดสะอาดของกระทรวงมหาดไทย

๓.๒) ควรมีการกำหนดตัวชี้วัด/เป้าหมายให้ชัดเจนในเชิงปริมาณ รวมทั้งมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและมีความยั่งยืนในการดำเนินการ ไม่เปลี่ยนนโยบายบ่อยไปตามผู้บริหาร

๓.๓) ควรวางระบบการบูรณาการเครือข่ายให้กว้างขวางและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยอาจขอความร่วมมือหน่วยงานทางการศึกษามาช่วย เช่น มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในพื้นที่

๓.๔) ควรมีการแสดงงบประมาณจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวกับการจัดการขยะทั้งหมดว่ามีจำนวนเท่าใด เพื่อนำมาบูรณาการ และจะได้รู้ความพอเพียง ก่อนที่จะไปของงบประมาณจากกลุ่มจังหวัด และทำอย่างไร ให้มีการมอบอำนาจให้คณะกรรมการจัดการขยะ สามารถจัดการงบประมาณด้านนี้ได้

๓.๕) ควรหาวิธีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับขยะ เช่น หาแนวทางเปลี่ยนขยะให้เป็นเงิน เป็นต้น

ภาคผนวก ฉ

เอกสารรายงานการดำเนินการของจังหวัดตามโครงการ
สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวัง
ผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach)” : จังหวัดระยอง จังหวัดสงขลา
จังหวัดยโสธร จังหวัดพะเยา และจังหวัดปทุมธานี

เอกสารรายงานฯ
จังหวัดระยอง

ข้อเสนอจังหวัดระยอง
ปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้อง ข้อเสนอแนะ
ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

ส่วนที่ ๑

สภาพทั่วไปของจังหวัด และจุดเน้นการพัฒนาจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปจังหวัดระยอง

จังหวัดระยองถือเป็นจังหวัดขนาดกลาง

- มีพื้นที่ประมาณ ๓,๕๕๒ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ ๒,๒๒๐,๐๐๐ ไร่
- มีประชากรทั้งสิ้น ๖๘๘,๙๙๙ คน (ธันวาคม ๒๕๕๘) มีฐานเศรษฐกิจสำคัญ ๓ ด้าน คือ ด้านอุตสาหกรรม ด้านการเกษตรและด้านการท่องเที่ยว เกษตรกรรม
- แบ่งการปกครอง ๘ อำเภอ แบ่งการปกครอง ๘ อำเภอ ๕๔ ตำบล ๔๓๙ หมู่บ้าน ๑๘๑ ชุมชน องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๒ แห่ง เทศบาลตำบล ๒๗ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๓๗ แห่ง
- มีมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมสูงถึง ๘๗๔,๕๔๗ ล้านบาท (ส่วนใหญ่มาจากภาคนอกเกษตรกรรม ถึง ๘๕๓,๕๘๕ ล้านบาท) จากข้อมูลคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปี ๒๕๕๗
- มีมูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัวประชากร เท่ากับ ๑,๐๐๘,๖๑๕ บาท/คน/ปี เป็นลำดับที่ ๑ ของประเทศ

๑) เกษตรกรรม

- การเกษตรถือเป็นอาชีพหลัก และดั้งเดิมของชาวระยอง
- มีพื้นที่เกษตรกรรม ๑,๔๐๙,๘๔๐ ไร่ จากพื้นที่ทั้งจังหวัด ๒,๒๒๐,๐๐๐ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๑.๖๔ ของพื้นที่ทั้งจังหวัดมีแนวโน้มลดลงทุกปี
- พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ยางพารา สับปะรด มันสำปะหลัง ข้าว ปาล์มน้ำมัน อ้อย ผลไม้ต่างๆ เช่น ทุเรียน เงาะ และ มังคุด
- ด้านการประมง มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตรเศษ มีเนื้อที่ทำการประมงทะเลประมาณ ๑.๕ ล้านไร่และเนื้อที่ทำการประมงน้ำจืด ประมาณ ๖๓,๐๘๐ ไร่

๒) การท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญคือ เกาะ ทะเล น้ำตก ศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ธรรมชาติ มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมเยือนในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ปี ๒๕๕๘ มีจำนวนนักท่องเที่ยว ๔,๑๗๔,๑๘๘ คน ทำรายได้กว่า ๒.๘๓ หมื่นล้านบาท

๓) อุตสาหกรรม

จากการถูกกำหนดให้เป็นเขตอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ ตามโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก(Eastern Seaboard) มีนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เป็นนิคมอุตสาหกรรมแห่งแรก ตั้งแต่ปี ๒๕๒๐ ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙

- จังหวัดระยองมีนิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรม ชุมชนอุตสาหกรรม และสวนอุตสาหกรรมรวมกว่า ๔๐ แห่ง
- พื้นที่รวมประมาณ ๘๐,๐๐๐ ไร่
- โรงงานกว่า ๒,๙๑๙ แห่ง
- เงินลงทุนรวม ๑.๒๓๖ ล้านล้านบาท
- การจ้างงานไม่ต่ำกว่า ๑๖๙,๒๘๐ คน

- อุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุดคือ อุตสาหกรรมเคมี
- พื้นที่ประกอบการอุตสาหกรรมมากที่สุดคืออำเภอเมืองและอำเภอบลวกแดง

๒. ปัญหาสำคัญของจังหวัด

ประเด็นปัญหาและแนวทางการพัฒนาจังหวัดที่สำคัญ

๑. ปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม

ประเด็นปัญหาที่สำคัญคือปัญหาที่เกิดจากการประกอบการทางด้านอุตสาหกรรม โดยเฉพาะปัญหามลพิษด้านต่างๆ ซึ่งเมื่อหากย้อนไปตั้งแต่ปี ๒๕๒๐ จังหวัดระยองมีโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนถูกต้องเพียง ๑๒๖ โรง มีเงินลงทุนรวมเพียง ๘๑๗ ล้านบาท แต่จากการที่รัฐบาลได้พัฒนานิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดอย่างจริงจัง นับตั้งแต่นั้นมาโรงงานอุตสาหกรรมได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว หลากหลายทั้งการผลิตรถยนต์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ แปรรูปสินค้าเกษตร การผลิตไฟฟ้า การผลิต

สำหรับปัญหามลพิษที่ส่งสมมาจนถึงปัจจุบันนั้น มีหลายประการด้วยกัน เริ่มจากปี พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๖ มีปัญหาเรื่องกลิ่นรบกวน จากโรงงานปิโตรเคมีและโรงกลั่น สืบเนื่องจากพื้นที่ตั้งของโรงงานอยู่ใกล้กับชุมชน โดยขาดพื้นที่กันชนโดยเฉพาะใน ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ สังคมไทยได้รับทราบถึงความรุนแรงของมลพิษจากอุตสาหกรรม จากกรณีของครูและนักเรียนโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ที่ต้องปิดปากปิดจมูกในช่วงเวลาเรียน และบางคนยังต้องเข้ารับการรักษายาบาลูกเฉื่อย ซึ่งในที่สุดโรงเรียนดังกล่าวก็ต้องย้ายออกจากพื้นที่เดิมเพื่อหนีมลพิษอุตสาหกรรม

ปัจจุบัน เป็นปัญหาสืบเนื่อง เรื้อรัง

(๑) ปัญหามลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะคุณภาพอากาศในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และเขตประกอบอุตสาหกรรมไออาร์พีซี ได้ส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างชัดเจน มีกลิ่นรบกวนจากสารเคมี เช่น สารเบนซีน โทลูอิน ไซลีน ไอกรดซัลฟูริก และอะครีโลไนคริล เป็นต้น รวมทั้งฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เกิดจากอุตสาหกรรม

(๒) ปัญหาคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำธรรมชาติ พบว่าน้ำทะเลชายฝั่ง และน้ำในคลองธรรมชาติในบริเวณพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียง มีปริมาณโคลิฟอร์มแบคทีเรียในระดับสูงมาก ต้องได้รับการบำบัดอย่างถูกวิธี ส่วนน้ำใต้ดิน(น้ำบาดาล) พบว่ามีสารปนเปื้อนที่มีค่าเกินมาตรฐาน ที่สำคัญได้แก่ สารหนู เหล็กและแมงกานีสซึ่งมาจากการทำเหมืองแร่ในอดีต และพบการปนเปื้อนสารอินทรีย์ระเหยง่ายในน้ำบาดาลในนิคมอุตสาหกรรมในบางจุด

(๓) ปัญหาการขยายพื้นที่อุตสาหกรรมในผังเมือง ในช่วงหลาย ๑๐ ปี ที่ผ่านมา การปรับเปลี่ยนผังเมืองระยองและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่มาบตาพุดและข้างเคียง เป็นไปตามความต้องการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตร ทำให้มีการขยายตัวของพื้นที่อุตสาหกรรมจนชิดกับเขตชุมชนและทับซ้อนกับพื้นที่ชุมชน

การดำเนินการแก้ไขในปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับปรุงผังเมืองรวม ในเขตพื้นที่จังหวัดระยอง หลายฉบับ โดยเฉพาะผังเมืองรวมมาบตาพุด ซึ่งต้องนำแนวความคิดการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ควบคู่ไปกับการการรักษาสิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และการกำหนดเขตพื้นที่กันชนบรรจุไว้ในผังเมือง รวมทั้งให้การบังคับกฎหมายให้โรงงานอุตสาหกรรมดำเนินการตามข้อกำหนดใน EIA และ HIA ด้วย

(๔) ปัญหาประชากรแฝง ในช่วงของการขยายตัวด้านอุตสาหกรรมมีการไหลบ่าเข้ามามากมายของประชากรต่างถิ่น เพื่อเข้ามาทำงานในโรงงานต่างๆ โดยมีได้ย้ายทะเบียนบ้านมาด้วยทำให้ประชากรแฝงในระยองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประมาณการว่าปัจจุบันระยองมีประชากรแฝง ประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแบกรับค่าใช้จ่ายในการดูแลประชากรแฝงเหล่านี้

ด้วย ทั้งในด้านสาธารณสุข การศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ โดยได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐตามจำนวนประชากรในทะเบียนบ้านเท่านั้น

(๖) ปัญหาด้านสังคม เช่น

ด้านการศึกษา สถานที่ศึกษาโดยเฉพาะในระดับพื้นฐานยังไม่เพียงพอรองรับกับจำนวนประชากรแฝง

ด้านสาธารณสุข คือ บุคลากรสาธารณสุขมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะทางทุกสาขา ดังนั้นความต้องการของพื้นที่ที่สำคัญคือ บุคลากรทางการแพทย์ และสถานรักษาพยาบาลเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับสารพิษและสารเคมี

สำหรับการแก้ไขในปัจจุบันหลายฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วม และมีทิศทางไปในทางที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการกำหนดให้จังหวัดระยองมุ่งสู่การเป็นเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน้อยอย่างเต็มรูปแบบ

๒. ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ

ที่ผ่านมาจังหวัดระยองมักจะประสบปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำเกือบทุกปี ยกเว้นในปีนี้ เนื่องจากผลผลิตสินค้าได้มากเกินความต้องการของตลาด โดยเฉพาะผลไม้สำคัญ เช่น สับปะรดทุเรียน เงาะ มังคุด โดยปัจจัยของปัญหามาจากการเปลี่ยนแปลงราคาผลผลิตอยู่ตลอดเวลาทุกปีไม่แน่นอน รวมทั้งในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิต มีผลผลิตจำนวนมากออกสู่ตลาดพร้อม ๆ กัน ทำให้ผลผลิตล้นตลาดเกษตรกรต้องเร่งขาย ทำให้สินค้าเกษตรมีราคาตกต่ำ

๓. ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดระยองมีความงดงามและอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ มีศักยภาพและความพร้อมทางการท่องเที่ยว มีความหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติ ภูเขา น้ำตก ชายหาดทะเลที่สวยงาม และหมู่เกาะที่สวยงาม โดยเฉพาะเกาะเสม็ด ที่มีหาดทรายขาวสวยงามเลื่องชื่อไปทั่วโลก มีสวนผลไม้ให้เยี่ยมชมและชิมรสชาตีสดอร่อย Hi-Light ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด มีมากมาย เช่น การมีชายหาดยาว ๑๐๐ กม.มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและราคาไม่แพง (Value for Money) เป็นแหล่งรับประทานอาหารทะเลสด ที่มีคุณภาพดีและราคาถูก เป็นต้น

๑) การบุกรุกชายหาดและพื้นที่สาธารณะชายหาดที่มีความยาวประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร ทำให้การดูแลทำได้อย่างไม่ทั่วถึง ชายหาดหลายแห่งประสบปัญหาการบุกรุก และการจัดระเบียบ

๒) ขยะและความสะอาดบริเวณชายหาดและเกาะแก่ง เกือบทุกหาดของจังหวัดระยองมีปัญหาด้านภาพลักษณ์ความสกปรกของบริเวณชายหาด

๓) การเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ คุณภาพและมาตรฐานของโรงแรม และที่พักไม่เหมาะสมกับระดับราคา โดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว การเอารัดเอาเปรียบด้านที่พัก ราคาสินค้าอาหาร เครื่องดื่ม การจำหน่ายสินค้าด้วยคุณภาพ

๔) ความเชื่อมั่นในมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการรักษาความปลอดภัยทางทะเลชายฝั่ง การรบกวนนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ

๓. จุดเน้นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดระยองที่ผ่านมา

ภูมิภาคตะวันออกได้พัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม และการท่องเที่ยว ในช่วงต้นปี ๒๕๕๙ เป็นต้นไป จังหวัดระยองและพื้นที่ใกล้เคียงจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม จากเหตุการณ์และนโยบายสำคัญคือ

นโยบายรัฐบาล

๑. การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชากรอาเซียนมีจำนวนรวมกันประมาณ ๖๐๐ ล้านคน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการค้าและการลงทุน จังหวัดระยองจะเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการบินในอนาคตเนื่องจากความพร้อมในหลายๆ ด้าน จะมีการจัดการประชุมต่างๆ การแสดง นิทรรศการ, ศูนย์กระจายสินค้า การบริการด้านการแพทย์และสุขภาพจะเติบโตอย่างมาก จะมีการผสมผสาน ส่งเสริมกันกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในส่วนของอุตสาหกรรมบางอย่าง เช่น รถยนต์ การท่องเที่ยว, การคมนาคม, แต่สิ่งที่น่าห่วงคืออุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลักเช่น ภาคการเกษตร ก่อสร้าง เนื่องจากฐานการผลิตอาจย้ายไปประเทศที่ผลิตสินค้าทดแทนได้ ผู้ลงทุนอาจย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศที่มีค่าแรงถูกกว่า

ยุทธศาสตร์ที่ผ่านมาเน้นเพียงการศึกษาเชิงตั้งรับและปรับโครงสร้างพื้นฐานรองรับการรุกจากต่างชาติ แต่ไม่ทำการศึกษาเชิงรุกเพื่อให้ทุกภาคส่วนในจังหวัดระยองเข้าไปแสวงหาโอกาส และยังขาดข้อมูลที่สำคัญในประเทศสมาชิกว่า ซึ่งหากไม่ทราบข้อมูลเหล่านี้จะทำให้เสียโอกาสและความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมี ปรับตัว เพื่อเตรียมความพร้อมและเชิงรุกเพื่อแสวงหาโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

๒. ซูเปอร์ คลัสเตอร์” คณะรัฐมนตรีมีมติวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๘ เห็นชอบนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ คือ กลุ่มกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต สำหรับจังหวัดระยองถูกจัดอยู่ในคลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

“ซูเปอร์ คลัสเตอร์” รัฐบาลจะให้สิทธิประโยชน์สูงสุด มีมาตรการจูงใจทางภาษีจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนปีโอไอ ไม่ว่าจะเป็น ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๘ ปี และลดหย่อน ๕๐ % เพิ่มเติมอีก ๕ ปี ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร สำหรับกระทรวงการคลังจะให้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา สำหรับผู้เชี่ยวชาญชั้นนำระดับนานาชาติที่เข้ามาทำงานในพื้นที่ที่กำหนด ทั้งคนไทยและต่างชาตินอกจากนี้หากเป็นกิจการเพื่ออนาคตที่มีความสำคัญสูง กระทรวงการคลังจะพิจารณายกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด ๑๐-๑๕ ปี ส่วนนอกเหนือจากด้านภาษีแล้ว จะพิจารณาให้ถิ่นที่อยู่ถาวร สำหรับผู้เชี่ยวชาญชั้นนำระดับนานาชาติ และอนุญาตให้ต่างชาติถือกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมได้

ทั้งนี้การลงทุนในกลุ่มคลัสเตอร์ทั้งหมดจะต้องยื่นขอรับการส่งเสริมจากปีโอไอภายในสิ้นปี ๒๕๕๙ และต้องเริ่มดำเนินการภายในสิ้นปี ๒๕๖๐ เพื่อเร่งรัดให้เกิดการลงทุนโดยเร็ว แต่ในกรณีที่มีความจำเป็น เช่น เป็นโครงการลงทุนขนาดใหญ่ ปีโอไอพิจารณาผ่อนปรนตามความเหมาะสม

“ซูเปอร์คลัสเตอร์” เจาะจงเฉพาะเทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคตมีคลัสเตอร์ ๖ กลุ่มประกอบด้วย ๑.กลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วน ๒.เครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์โทรคมนาคม ๓.ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๔. ดิจิตอล ๕. Food Innopolis (นวัตกรรมทางอาหาร) และ ๖. เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ (Medical Hub) ที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมาย ๙ จังหวัด ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครราชสีมา เชียงใหม่ และภูเก็ต

จังหวัดระยองอยู่ในคลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และส่วนคลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน

คลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นการลงทุนปิโตรเคมีหรือเคมีภัณฑ์ชนิดพิเศษ การผลิตพลาสติกหรือเคมีภัณฑ์ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์จากพลาสติกชีวภาพ และบรรจุภัณฑ์กระดาษเคลือบพลาสติกชีวภาพ ที่เป็นเป้าหมายให้การสนับสนุน รวม ๓๐ ผลิตภัณฑ์ รวมถึงกำหนดนักลงทุนเป้าหมายที่จะเชิญมาลงทุน โดยควรเพิ่มมาตรการสนับสนุนที่จำเป็นในการพัฒนาคลัสเตอร์ ได้แก่

๑) ส่งเสริมการใช้พลาสติกชีวภาพด้วยมาตรการ Green Tax Credit หักลดค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ ๒๐๐ - ๓๐๐ ในการคำนวณภาษีนิติบุคคล เป็นระยะเวลา ๕ ปี (๒๐๐% สำหรับ Partially Bioplastics และ ๓๐๐% สำหรับ Fully Bio-based และ/หรือ Bio-Compostable plastics)

๒) การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ด้วยมาตรการ Green Procurement ซื้อผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพที่ได้มาตรฐานอุตสาหกรรมสูงกว่าทั่วไปไม่เกิน ๒๐% เมื่อเทียบกับพลาสติกทั่วไปเป็นระยะเวลา ๕ ปี

๓) พัฒนาเทคโนโลยีการคอมพาวด์พลาสติกชีวภาพ-สูตรการผลิตเพื่อปรับปรุงคุณสมบัติและลดต้นทุนการผลิต

๔) พัฒนาเทคโนโลยีและบุคลากรการขึ้นรูปพลาสติกชีวภาพ - เครื่องจักร เทคนิคการขึ้นรูป ทักษะช่างและวิศวกรในการแปรรูปพลาสติกชีวภาพ

ขณะนี้มียุทธศาสตร์ที่ได้ต่อบริษัทที่ลงทุนในผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีทั่วไป ชนิดพิเศษและไบโอพลาสติกในเบื้องต้นเงินลงทุนรวมกว่า ๒ แสนล้านบาท เม็ดเงินลงทุนดังกล่าวเป็นในส่วนของเงินลงทุนสำหรับผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีชนิดพิเศษถึง ๑.๐๘ แสนล้านบาท เป็นเงินลงทุนในส่วนของไบโอพลาสติก ๒.๙ หมื่นล้านบาท และเป็นเงินลงทุนสำหรับปิโตรเคมีทั่วไป ๕.๗๗ หมื่นล้านบาท และเงินลงทุนสำหรับโครงสร้างพื้นฐานอีก ๑.๓ หมื่นล้านบาท ที่เกิดจากการลงทุนของกลุ่มบริษัท ปตท.จำกัด(มหาชน) บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด(มหาชน) กลุ่มเอสซีจี บริษัท วีนไทย จำกัด(มหาชน) บริษัท ดาวเคมีคอล เป็นต้น

คลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน ต้องตั้งสถานประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรีและนครราชสีมา โดยกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น โครงการผลิตไส้กรองอากาศที่ทำจากเซรามิกส์ที่มีความละเอียดสูงมาก โครงการผลิตอุปกรณ์กำเนิดก๊าซสำหรับถุงลมนิรภัยในรถยนต์ (Airbag Inflator) โครงการผลิตเทอร์โบชาร์จเจอร์ โครงการผลิตเครื่องปรับอากาศสำหรับรถยนต์พลังงานไฟฟ้า โครงการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับระบบความปลอดภัยในรถยนต์ อาทิ ระบบเบรก ABS ป้องกันไม่ให้ล้อล็อกเมื่อมีการเบรกฉุกเฉิน และระบบ ESC ซึ่งเป็นระบบควบคุมการทรงตัวของรถไม่ให้เสียหลัก ขณะนี้อยู่ระหว่างเสนอมาตรการสนับสนุน เช่น การให้สิทธิประโยชน์ การพัฒนาคนและเทคโนโลยี การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค รวมถึงการสนับสนุนเงินทุน เพื่อดึงดูดนักลงทุน

จะเห็นว่า “ซูเปอร์คลัสเตอร์” จะมีกลุ่มของธุรกิจและสถาบันที่เกี่ยวข้องจะมารวมตัวดำเนินกิจการอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน เพื่อให้มีความร่วมมือเกื้อหนุน เชื่อมโยงและเสริมกิจการซึ่งกันและกันอย่างครบวงจร ซึ่งเน้นเรื่องของพื้นที่มีกระจุกตัวของอุตสาหกรรมอยู่แล้ว และเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัยในพื้นที่ รวมถึงการเชื่อมโยงแหล่งวัตถุดิบ การจ้างงาน SMEs เป็นต้น

การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาลหลักๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับจังหวัดระยอง

๑) โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองพัทยา มาบตาพุด ระยะทาง ๓๒ กิโลเมตร วงเงิน ๒๐,๒๐๐ ล้านบาท (เงินค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ๖,๐๐๐ ล้านบาท ส่วนค่าก่อสร้างงานโยธา ๑๐,๔๒๐ ล้านบาท)แบ่งออกเป็น ๑๓ ตอน เริ่มก่อสร้างในเดือนเมษายน ๒๕๕๙ จะช่วยให้การเดินทางเชื่อมโยงสู่ภาคตะวันออกได้สะดวกและรวดเร็ว และเป็นการส่งเสริมสนับสนุนนโยบายการพัฒนา ระบบ โลจิสติกส์ของประเทศ ให้เป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์เชื่อมกับสนามบินสุวรรณภูมิ สนามบินอู่ตะเภา ท่าเรือแหลมฉบัง และนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด นอกจากนั้นยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย

๒) โครงการรถไฟรางคู่ทางมาตรฐานช่วงหนองคาย - มาบตาพุด (แบ่งเป็น ๔ ช่วง) วงเงิน ๓๖๙,๑๔๘.๖๓ ล้านบาท (อีสต์-เวสต์คอร์ริดอร์) ศึกษาออกแบบถึงเดือนเมษายน ๒๕๕๙ ก่อสร้างรถไฟรางคู่ ขนาดรางมาตรฐาน ๑.๔๓๕ เมตร(Standard Gauge) เส้นทางหนองคาย-โคราช-แก่งคอย-ท่าเรือมาบตาพุด ระยะทาง ๘๗๓ กิโลเมตร การสำรวจออกแบบช่วงที่ ๑ กรุงเทพฯ-แก่งคอย ระยะทาง ๑๓๓ กิโลเมตร และช่วงที่

๓ แก่งคอย-นครราชสีมา ระยะทาง ๑๓๘.๕ กิโลเมตร คืบหน้าไปประมาณ ๘๐% และจะส่งครบ ๑๐๐% ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ คาดว่าจะก่อสร้างช่วงที่ ๑ และ ๓ ได้ประมาณกลางปี ๒๕๕๙ ส่วนช่วงที่ ๒ แก่งคอย-มาบตาพุด ระยะทาง ๒๔๖.๕ กิโลเมตร และช่วงที่ ๔ นครราชสีมา-หนองคาย ระยะทาง ๓๕๕ กิโลเมตร ขณะนี้การออกแบบคืบหน้าประมาณ ๕๐%

จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการเชื่อมต่อการเดินทางขนส่งและช่วยกระจายสินค้าระหว่างภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปสู่พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกที่ทำเรือแหลมฉบังและท่าเรือมาบตาพุดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพิ่มโอกาสการค้าการลงทุน สร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชน และเพิ่มทางเลือกในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะผลิตผลทางการเกษตร เช่น ข้าว ยางพารา ผลไม้ มันสำปะหลัง เป็นต้น ที่ไทยจะส่งไปยังจีน ทวีปยุโรป และสหรัฐอเมริกาได้ และที่สำคัญคือจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาเมืองหลัก กระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมสู่ภูมิภาคโดยเฉพาะระยองซึ่งเป็นปลายทาง

๓) โครงการรถไฟความเร็วสูง กรุงเทพ พัทยา ระยอง วงเงิน ๑๕๕,๗๗๔.๓๕ ล้านบาท ระยะทาง ๑๙๐ กิโลเมตร มีผลการศึกษาเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๔ ในหัวข้อและรายละเอียดของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งจะลงทุนรูปแบบการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน หรือ Public Private Partnerships (PPP) และจะเปิดประกวดราคาภายในปี ๒๕๕๙ ตามเป้าหมาย

๔) โครงการพัฒนาท่าอากาศยานอู่ตะเภา ระยอง พัทยา แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ

(๑) คือระยะที่ ๑ ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ เร่งรัดก่อสร้างอาคารผู้โดยสารหลังที่ ๒ เพื่อเพิ่มศักยภาพการรองรับผู้โดยสารจาก ๒๐๐,๐๐๐ คนต่อปีเป็น ๓,๐๐๐,๐๐๐ คนต่อปี ซึ่งคาดว่าจะเสร็จในและเปิดให้บริการในปี ๕๙

(๒) ระยะที่ ๒ ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ เป้าที่จะเพิ่มยอดจำนวนผู้โดยสารเป็น ๕,๐๐๐,๐๐๐ คนต่อปี

(๓) ส่วนระยะที่ ๓ หลังปี ๒๕๖๓ เป็นต้นไป จะเตรียมก่อสร้างทางวิ่งเส้นที่ ๒ ความยาวไม่ต่ำกว่า ๒,๗๐๐ เมตร

อันจะส่งผลให้การท่องเที่ยว การลงทุนในภาคตะวันออกขยายตัวมากยิ่งขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศสามารถบินตรงมาลงที่สนามบินนานาชาติอู่ตะเภา-พัทยา สนามบินแห่งนี้เมื่อเสร็จสมบูรณ์ จะเป็นสนามบิน นานาชาติที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย และจะทำให้นักท่องเที่ยวหลั่งไหลมาท่องเที่ยว การลงทุนในภาค ตะวันออกเพิ่มขึ้นกว่าเดิมจากการเดินทางที่สะดวกมากขึ้น

๕) โครงการพัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ระยะที่ ๓ เพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ แบ่งเป็นหลังท่า ๕๕๐ ไร่ มีความยาวพื้นที่หน้าท่า ๒,๒๐๐ เมตร ขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งโครงการท่าเรือมาบตาพุด ระยะที่ ๑ และ ๒ พัฒนาเสร็จสิ้นตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ มีการใช้บริการส่งออกหนาแน่น เริ่มใกล้ขีดความสามารถของท่าเรือ ขยายท่าเรือระยะที่ ๓ ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด เฟส ๓ จะรองรับความเจริญเติบโตของประเทศในด้านโลจิสติกส์เชื่อมสนามบินอู่ตะเภา รถไฟฟ้าความเร็วสูง และรถไฟรางคู่ก้าวสู่ประชาคมโลก

๖) ศูนย์ซ่อมอากาศยานอู่ตะเภา ปัจจุบันในไทยแม้จะมีการลงทุนในเรื่องของการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานอยู่บ้าง โดยกระจัดกระจายไปอยู่ตามนิคมอุตสาหกรรมต่างๆในบริเวณชายฝั่งภาคตะวันออกอาทิ นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง ซึ่งเป็นการรับจ้างผลิตจากผู้ผลิตชิ้นส่วนอากาศยานระดับ ๑ (Tier๑) และระดับ ๒ (Tier๒) ที่ไปตั้งฐานการผลิตชิ้นส่วนหลักอยู่ที่ประเทศสิงคโปร์

รัฐบาลมองเห็นว่าไทยเป็นจุดศูนย์กลางอาเซียน น่าจะได้โอกาสจากตรงนี้ จึงเร่งผลักดันโครงการศูนย์ซ่อมอากาศยานอู่ตะเภา โดยจะดึงเอกชนเข้ามาร่วมลงทุนโครงสร้างพื้นฐานและเครื่องมือซ่อมบำรุงอากาศยาน ส่วนรูปแบบการลงทุนต้องเสนอคณะกรรมการ PPP เป็นลงทุนร่วมระหว่างภาครัฐกับเอกชน โดยภาครัฐเป็นคนจัดสรรที่ดิน ส่วนเอกชนจะเป็นผู้ลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ อาคารและโรงงาน เครื่องมือและอุปกรณ์ รวมถึงการให้บริการ ศูนย์ซ่อมอากาศยานอู่ตะเภา ใช้พื้นที่ ๑๓๕ ไร่ วงเงินลงทุนทั้งโครงการ ๑๕,๒๗๔ ล้านบาท แบ่งเป็น ๓ ระยะ

ระยะที่ ๑ (ปี๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) ซ่อมเครื่องบินปีละ ๔๘ ลำ

ระยะที่ ๒ (๒๕๖๑ - ๒๕๖๖) ซ่อมเครื่องบินปีละ ๙๖ ลำ

ระยะที่ ๓ (๒๕๖๙- ๒๕๗๑) ซ่อมเครื่องบินปีละ ๑๔๔ ลำ

ซึ่งจะสร้างโอกาสให้ไทยเกิดกิจกรรมการลงทุนการผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน (Original Equipment Manufacturer หรือ OEM) ตามมา โดยจะส่งเสริมให้ผู้ผลิต OEM ที่ดำเนินธุรกิจอยู่แล้วใน “นิคมอุตสาหกรรมบริเวณชายฝั่งภาคตะวันออก” (อีสเทิร์นซีบอร์ด) แดกไลน์การผลิต รวมถึงดึงดูดให้เกิดผู้ผลิตรายใหม่ ซึ่งไทยเหมาะสมที่จะเป็นฐานการผลิตชิ้นส่วน ลำดับที่ ๓ (Tier ๓) เช่น ชุดฐานล้อ (แลนด์ดิ้งเกียร์) ล้อและชุดเบรก (Wheels&Brakes) และการผลิตวัสดุคอมโพสิต ลำดับที่ ๔ (Tier ๔) เช่นยางเครื่องบิน คาร์บอนไฟเบอร์ สำหรับผลิตปีกเครื่องบิน วัสดุถังถังต่างๆ เป็นต้น เนื่องจากผู้ผลิตระดับนี้เน้นที่การบริหารต้นทุนและไม่ต้องการเทคโนโลยีระดับสูง ทำให้ผู้ผลิตระดับนี้พร้อมจะย้ายฐานการผลิตสู่ประเทศที่มีต้นทุนการผลิตต่ำ

ซึ่งหากศูนย์ซ่อมอากาศยานประสบความสำเร็จ จะสร้างโอกาสให้ไทยเกิดกิจกรรมการลงทุนการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานตามมา ต้องเตรียมส่งเสริมให้ผู้ผลิต และแรงงานรองรับ คาดว่าต้องการบุคลากรเพิ่มเติมอีก ๗,๖๑๕ คน

โดยขั้นตอนหลังจากนี้ให้สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) เสนอข้อมูลให้กองทัพเรือในฐานะเจ้าของพื้นที่พิจารณา ก่อนเสนอขออนุมัติ ครม. และคณะกรรมการพีพีพีต่อไป

นโยบายจังหวัดระยอง

การเป็น MICE CITY (การจัดประชุมนานาชาติการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลและการจัดนิทรรศการ (Meeting, Incentive, Convention and Exhibition)

๑.งานประชุมองค์กร (Meeting) เป็นงานประชุมที่จำเป็นและเป็นทางการของพนักงานในองค์กรนั้นๆ โดยมักจะมีการจัดนอกสถานที่และจำเป็นที่จะต้องให้พนักงานเดินทางจากสถานที่แห่งหนึ่งไปยังสถานที่อีกแห่งหนึ่ง โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการประชุมองค์กร ทางบริษัทหรือองค์กรเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งการประชุมองค์กรมีความแตกต่างจากการประชุมวิชาการ คือ การประชุมองค์กรนั้นพนักงานขององค์กรจำเป็นต้องเข้าร่วมการประชุม

๒. การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive Travel) เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการสากล ที่ใช้ประสบการณ์ที่ไม่สามารถหาได้จากการท่องเที่ยวที่อื่นๆ มาเป็นแรงจูงใจหรือการให้การรับรู้ถึงบุคคลนั้นๆ เพื่อหวังที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและสนับสนุนเป้าหมายองค์กร

๓. งานประชุมวิชาการ (Convention) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยมีกิจกรรมหลัก คือ การมุ่งไปที่การให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมงาน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมงานที่ก่อให้เกิดการอภิปราย การเข้าสังคม หรือการเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ที่ถูกจัดขึ้น โดยมีเป้าหมายในการแสดงสินค้าในกิจกรรมดังกล่าวเป็นเรื่องรอง

๔. งานแสดงสินค้าและนิทรรศการ (Exhibition) เป็นกิจกรรมทางการตลาดที่ถูกจัดขึ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด มีการจัดขึ้นเป็นประจำ โดยมีบริษัทเข้าร่วมงานจำนวนมาก

การพัฒนาไมซ์ซิตี้ (MICE City) มีจุดมุ่งหมายที่จะยกระดับเมืองต่างๆ และเป็นการเพิ่มทางเลือกแก่ผู้จัดงาน อันนับเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางอุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศ ปัจจุบันมีเมืองหลักใน ๕ ภูมิภาคของประเทศให้เป็นไมซ์ซิตี้ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดขอนแก่น

จังหวัดระยองอยู่ระหว่างการดำเนินการร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐระดับนโยบายที่มีการกิจสำคัญในอุตสาหกรรมการจัดประชุมของประเทศ ในการจัดทำยุทธศาสตร์นำเสนอให้จังหวัดระยองเป็น MICE CITY ซึ่งจากการศึกษาศักยภาพเบื้องต้นของจังหวัดระยองพบว่ามีความพร้อมในการเป็น MICE CITY ทั้งในมิติการกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัดที่มุ่งเน้นการยกระดับมาตรฐานความพร้อมของเมืองเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงในระดับโลกอย่างเกาะเสม็ด นอกจากนี้ยังมีเป็นเมืองอุตสาหกรรมอันดับหนึ่งของประเทศ มีวิถีการเกษตรที่หลากหลาย มีวัฒนธรรมดั้งเดิม การเดินทางทั้งทางรถ ทางอากาศ และในอนาคตจะมีทั้งรถไฟความเร็วสูง รถไฟรางคู่ มีการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภา ระยอง-พัทยา มีความพร้อมด้านที่พัก สถานที่จัดประชุม สถานที่จัดนิทรรศการ อีกทั้งมีความเข้มแข็งขององค์กรภาคเอกชน ซึ่งทั้งหมดสอดคล้องกับมาตรฐานเบื้องต้นตามที่ สสปน.กำหนด

เมื่อระยองเข้าสู่ความเป็น MICE CITY มีประโยชน์อย่างยิ่ง ดังนี้

๑) ช่วยสร้างรายได้แก่จังหวัด โดยเฉพาะในด้านการท่องเที่ยว และการบริการ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีคุณภาพและที่มีกำลังซื้อสูง

๒) ช่วยสร้างงานและการกระจายรายได้สู่ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากจะต้องอาศัยองค์ประกอบและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และภาคธุรกิจโดยตรงอื่นๆ เช่น โรงแรม สถานที่จัดประชุม ผู้จัดงานการประชุมมืออาชีพ (Professional Convention Organizer - PCO) ผู้จัดงานแสดง บริษัทรับจัดการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนั้นยังกระจายผลประโยชน์ยังธุรกิจอื่นๆ ที่เชื่อมโยงทั้งภาคการผลิตและภาคบริการก่อให้เกิดการสร้างงานในวงกว้าง

๓) ช่วยสร้างรายได้ทางอ้อมให้บุคลากรสาขาอาชีพต่างๆ เช่น การขายของที่ระลึก ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายเครื่องดื่ม ร้านขายหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

๔) ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของจังหวัดที่ดี เนื่องจากจะได้รับการยอมรับเป็นอย่างดี และช่วยประชาสัมพันธ์ให้กับจังหวัด หากมีความประทับใจและได้รับประสบการณ์ที่ดี ย่อมจะเป็นแรงจูงใจให้เดินทางกลับเข้ามาท่องเที่ยวส่วนตัวอีก รวมทั้งยังช่วยบอกต่อญาติมิตรให้มาท่องเที่ยวด้วย อันเป็นการช่วยประชาสัมพันธ์และช่วยเสริมสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

๕) ช่วยสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในด้านการพัฒนาและลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ

๖) ช่วยสร้างโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ด้านวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดประชุม การจัดงานแสดงสินค้า และการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล ที่มีการนำองค์ความรู้ เทคโนโลยีใหม่มาดำเนินการ

๗) ช่วยให้ประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์จากการลงทุนของรัฐ รัฐจะต้องลงทุนในส่วนโครงสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก ย่อมส่งผลให้ประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์ด้วย

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์ นั้น จังหวัดยึดหลักการสำคัญคือ “เป็นเมืองที่มีคุณภาพชีวิตดี-สร้างสมดุลการพัฒนา-ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

• **เป็นเมืองที่มีคุณภาพชีวิตดี (city of good quality of life)**

ประชาชนมีสุขภาพดี สวัสดิการดี อยู่ในสิ่งแวดล้อมและผังเมืองที่ดี โดยสุขภาพดี คือ การมีสุขภาพที่ดีทั้งทางกาย ใจ จิตวิญญาณ/ปัญญาและสังคม ส่วนสวัสดิการที่ดี คือ ประชาชนและผู้ด้อยโอกาสทางสังคมได้รับสวัสดิการจากภาครัฐตามสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง สิ่งแวดล้อมและผังเมืองที่ดี คือ สิ่งแวดล้อมน่าอยู่และปลอดภัย มีสุขภาพที่ดี มีโครงสร้างของ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมชุมชนที่เหมาะสม รวมทั้งการจัดการโครงสร้างพื้นฐานที่ครบถ้วนและทั่วถึง

• **สร้างสมดุลการพัฒนา (balanced of development)**

ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานความรู้ความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญาภายใต้ปัจจัยสนับสนุนที่เอื้ออำนวยและระบบการแข่งขันที่เป็นธรรม มุ่งปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ

• **น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(Sufficiency Economy Philosophy)**

ภาครัฐใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปณิธานนำทางในการขับเคลื่อนนโยบายวางกฎระเบียบต่างๆ ภาคธุรกิจเอกชนให้ความสำคัญกับการพึ่งตนเองใช้วัตถุดิบในประเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่น ลงทุนขยายกิจการอย่างค่อยเป็นค่อยไป แบ่งผลกำไรคืนสู่สังคม ภาคเกษตร เน้นการนำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายของครัวเรือน **ขณะที่ชุมชน** เน้นการมีส่วนร่วม การพึ่งตนเอง

ในประเด็นหลักๆ ในการวางนโยบายการพัฒนาจังหวัดจากศักยภาพและปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยกำหนดนโยบายในการพัฒนาไว้ ๖ ด้าน คือ ด้านเกษตรกรรม การประมงและปศุสัตว์ ด้านการท่องเที่ยว ด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและการบริการ ด้านสังคมและคุณภาพชีวิตและด้านการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๑. ด้านเกษตรกรรม การประมงและปศุสัตว์

เกษตรกรรม อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่สำคัญและเป็นอาชีพดั้งเดิมของชาวจังหวัดระยอง พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ยางพารา สับปะรด มันสำปะหลัง ข้าว ปาล์มน้ำมัน อ้อย ผลไม้ต่าง ๆ เช่นทุเรียน เงาะ และมังคุด จุดเน้นสำคัญคือ **การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าทางการเกษตร** **ความปลอดภัยของอาหารและสินค้าเกษตร** (ระบบจัดการคุณภาพโดยการปฏิบัติในการผลิตพืชเพื่อให้ได้มาตรฐาน ที่ปลอดภัย Good Agricultural Practice : GAP) (เกษตรที่ปราศจากสารเคมี สารสังเคราะห์ต่างๆ : Organic) และ (Clean food good taste :เกณฑ์มาตรฐานอาหารสะอาด รสชาติอร่อย) **การเพิ่มคุณค่า (Value Add)** เช่น การเก็บรักษาในห้องเย็น การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย รวมถึงการแปรรูปเพื่อเพิ่มราคารวมทั้งขยายช่องทางการตลาดใหม่ๆ ทั้งตลาดในประเทศ ตลาดต่างประเทศโดยเฉพาะใน AEC รวมถึงตลาดในประเทศจีน

ประมง ขณะนี้ชาวประมงชายฝั่งหรือประมงเรือเล็กได้รับความเดือดร้อนมากใน เนื่องจากสัตว์ทะเลเศรษฐกิจ เช่น กุ้ง หอย หมึก ปู ปลา มีน้อยลงและมีการแย่งชิงพื้นที่ประมง ประกอบกับพื้นที่ประมงเดิมมีการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ต้องออกหาไกลขึ้น ต้นทุนสูงขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยเหลือ โดยการสร้างอาชีพเสริมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำประมง สนับสนุนอุปกรณ์ประกอบอาชีพ สร้างแหล่งที่อยู่อาศัยให้กับสัตว์ทะเล เช่น ชั้งเชือก ชั้งปลา ปะการังเทียม รวมถึง พื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

ปศุสัตว์ จังหวัดระยองมีการเลี้ยงปศุสัตว์ควบคู่กับการทำไร่ ทำสวนผลไม้ จุดเน้นคือ **ควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรคสัตว์สู่คน พัฒนาสินค้าปศุสัตว์ตามระบบ GMP (Good Manufacturing Practice : หลักเกณฑ์วิธีการในการผลิตอาหาร หรือเกณฑ์พื้นฐานที่จำเป็นในการผลิตรวมถึงการควบคุมเพื่อให้ผู้ผลิตปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง) HACCP (Hazard analysis and critical control point : ระบบควบคุมการผลิตอาหารเพื่อให้ได้อาหารที่ปลอดภัยจากสารเคมี เชื้อโรค และสิ่งแปลกปลอม)**

๒. ด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดระยอง มีใช้เมืองอุตสาหกรรมเพียงและเมืองเกษตรกรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นเมืองท่องเที่ยว ที่แหล่งท่องเที่ยวครบถ้วน คือ เกาะ ทะเล น้ำตก ศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ธรรมชาติ จึงเป็นเครื่องมือในการเพิ่มรายได้ให้กับจังหวัดตลอดจนท้องถิ่น การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวที่ดีนั้น คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนควบคู่สามารถรักษาสีเขียวแวดล้อม การพัฒนาการท่องเที่ยวเน้นเรื่อง การจัดระเบียบชายหาดตามนโยบายรัฐบาล ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์เสริมสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

๓. ด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและการบริการ

การพัฒนาอุตสาหกรรมของจังหวัดระยองประสบความสำเร็จเชิงเศรษฐกิจ แต่สิ่งสำคัญคือ อยากรวมเห็นการเจริญเติบโตอย่างเท่าเทียมด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและการบริการ อุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว แต่ในทางตรงข้ามความเจริญทางด้านอื่นกับเป็นไปอย่างเชื่องช้า โดยเฉพาะภาคพาณิชยกรรมและการบริการ ที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการที่มีแรงงาน ในพื้นที่กว่า ๑๓๐,๐๐๐ คน แรงงานแฝงอีกประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งแรงงานเหล่านี้มีศักยภาพด้านค่าใช้จ่ายสูง ส่วนในภาคการบริการจะมีปัญหาในเรื่องการอำนวยความสะดวกและต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะเรื่องการขนส่งและโลจิสติกส์

นอกจากนี้ จะต้องมีการการพัฒนาเป็นเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ (ECO TOWN) ที่ผู้ประกอบการต้องมุ่งเน้นกระบวนการผลิตภาคอุตสาหกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด ควบคู่กับการรับผิดชอบต่อสังคม(Corporate Social Responsibility : CSR) ที่ยั่งยืน

๔. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้ชุมชนเมืองขยายตัว ความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินศักยภาพการรองรับของระบบนิเวศ การเสื่อมโทรมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลืองและไม่ถูกวิธี ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายและถูกนำไปใช้อย่างไม่คุ้มค่าทั้งทางบก ทางทะเลและป่าไม้ ซึ่งถือเป็นปัญหาเร่งด่วน สิ่งสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการคือการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งป่าบก ป่าชายเลน พื้นที่ป่าไม้ การอนุรักษ์ ป่าพุ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งสู่ความยั่งยืน การจัดการขยะมูลฝอย การพัฒนาแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคและบริโภค การสร้างเครือข่ายและการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลต่างๆ

๕. ด้านสังคม คุณภาพชีวิต

๑) ด้านการศึกษา เน้นคุณภาพการศึกษา พัฒนาบุคลากรด้านการศึกษา

๒) ด้านสาธารณสุข เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข สุขภาพอนามัยของประชาชน พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข

๓) **ด้านประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น** ประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิมอันดงามได้ถูก ละเลยไปจึงต้องส่งเสริมและอนุรักษ์ไว้ซึ่งความดีงามของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ และ ความสามัคคีของชาวจังหวัดระยอง

๔) **โครงการตามพระราชดำริ** โครงการเฉลิมพระเกียรติและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๕) **การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

นอกจากนั้นยังมีเรื่องของ การเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชน การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันต่างๆ การพัฒนาระบบโครงสร้างและสาธารณูปโภค พื้นฐาน เป็นต้น

๖. **ด้านการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน**

การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปีพ.ศ. ๒๕๕๘ นั้น ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน การค้า การลงทุนเป็นอย่างมาก และจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนทุกคน อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างเพียงพอและเหมาะสมเพื่อให้ ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ ความเข้าใจ และเตรียมพร้อมและสามารถที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวได้จุดเน้นคือส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการของจังหวัดให้มีความทันสมัย สู่ระดับสากล ส่งเสริมสถานประกอบการ/สถานบริการให้มีมาตรฐานสากล พัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการ/สถาน บริการให้มีการตื่นตัวและมีความรู้ ตลอดจนพัฒนาระบบสาธารณูปโภค การขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อรองรับ การพัฒนาและความต้องการ

๔. **แหล่งงบประมาณกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด**

จังหวัดระยองมีลักษณะแตกต่างจากจังหวัดอื่นในเรื่องของช่องทางงบประมาณ เนื่องจากบาง พื้นที่ถูกประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ และมีภาคส่วนต่างๆ เช่นภาคท่องเที่ยว อุตสาหกรรมที่ค่อนข้างเข้มแข็ง

๑. **งบประมาณจากกระทรวง กรม ที่เกี่ยวข้อง (Function)**

๒. **งบยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด** : ปีละประมาณ ๓๐๐ ล้านบาท

๓. **งบยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก** : ปีละประมาณ ๕๐๐ ล้านบาท ต้องเป็น โครงการที่คาบเกี่ยวระหว่าง ๒ จังหวัดขึ้นไป

๔. **งบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ที่สำคัญคือองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ส่วนราชการ/ องค์การสามารถขอรับการสนับสนุนได้โดยตรง โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ กรอบยุทธศาสตร์ที่กำหนด

๕. **งบฉุกเฉินตามวาระต่างๆ ซึ่งจัดสรรเป็นระยะ**

๕.๑ งบฉุกเฉินกระทรวงมหาดไทย

๕.๒ งบฉุกเฉินในอำนาจของรองนายกรัฐมนตรีที่กำกับดูแลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

๕.๓ งบภัยแล้ง

๕.๔ งบเฉพาะกิจซึ่งดำเนินการตามนโยบายขณะนั้น

๕.๕ ฯลฯ

๖. **งบประมาณจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้า จำนวน ๔ กองทุน เป็นกองทุนประเภท ก. ๑ กองทุนและกองทุนประเภท ข อีก ๓ กองทุน**

๖.๑ กองทุนพัฒนาไฟฟ้าเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ประกอบด้วยพื้นที่ตำบลห้วยโป่ง ตำบลทับมา ตำบลมาตาพุด ตำบลเนินพระ ตำบลมาบตาพุดและตำบลบ้านฉาง

๖.๒ กองทุนพัฒนาไฟฟ้าจังหวัดระยอง ๑ ประกอบด้วยพื้นที่ ตำบลปลวกแดง ตำบลตาสีสิทธิ์ และตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง

๖.๓ กองทุนพัฒนาไฟฟ้าจังหวัดระยอง ๒ ประกอบด้วยตำบลทับมา ตำบลน้ำคอก ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมืองระยอง ตำบลหนองละลอก ตำบลหนองตะพาน อำเภอบ้านค่าย ตำบลนิคมพัฒนา ตำบลมาบข่า อำเภอนิคมพัฒนา

๖.๔ กองทุนพัฒนาไฟฟ้า บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วย ตำบลเชิงเนิน ตำบลตะพงและตำบลบ้านแลง

๗. งบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะในพื้นที่

๗.๑ งบประมาณตามแผนการแก้ไขปัญหาตามตพุดอย่างครบวงจร

๗.๒ งบประมาณตามแผนการแก้ไขปัญหามลพิษในเขตควบคุมมลพิษ และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นต้น

๘. งบประมาณจากภาคเอกชน

ในรูปแบบการรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) เช่น กลุ่มบริษัท ปตท. SCG IRPC เป็นต้น

ส่วนที่ ๒

ปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้อง ข้อเสนอแนะ ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัดเป็นแนวทางในการพัฒนาจังหวัดแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทุกมิติในด้าน เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและความมั่นคง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสและอาชีพ ให้สนองต่อความต้องการของประชาชนในจังหวัด โดยต้องแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ และแนวทางหรือมาตรการการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ทิศทางการพัฒนาประเทศ ศักยภาพของพื้นที่ และปัญหาความต้องการของประชาชน

แผนพัฒนาจังหวัด เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนา หรือทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ระดมความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อให้ได้จุดมุ่งหมายในการพัฒนา วิธิดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยนำเอาแนวความคิดการพัฒนาแบบ องค์รวม และการบูรณาการเป็นกรอบแนวทางดำเนินการตั้งแต่ขั้นการวางแผนกลยุทธ์ จนถึงขั้นการวางแผน ปฏิบัติการ ดังนั้น แผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำนโยบายของรัฐบาล และทิศทาง การพัฒนา ประเทศไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และปัญหาความต้องการของประชาชน และเป็นแผนชี้นำการพัฒนาจังหวัดในภาพรวมระยะยาว (๔ ปี) แต่ไม่ยึดมั่นว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด ขึ้นอยู่กับ ปัญหาและความต้องการของประชาชนในขณะนั้น จึงสามารถปรับเปลี่ยนแผนได้ตามความเหมาะสม รวมทั้งการ ปรับเปลี่ยนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลและทิศทางการพัฒนาของประเทศ

กระบวนการหลักในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดต้องประกอบด้วยขั้นตอน อย่างน้อย ๑๐ ขั้นตอนหลัก ดังนี้

๑. การเตรียมการจัดทำแผน โดยมีขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

๑.๑ การรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูล (Database)

๑.๒ การรวบรวมปัญหา/ความต้องการพัฒนาที่สำคัญของจังหวัด

๑.๓ การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและคณะอนุกรรมการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ) และคณะอนุกรรมการประเด็นยุทธศาสตร์ในแต่ละ ประเด็นยุทธศาสตร์

๒. การวิเคราะห์เพื่อประเมินศักยภาพการพัฒนาจังหวัดในปัจจุบัน เป็นการวิเคราะห์ถึงโอกาส ภาวะคุกคาม ที่เป็นสภาวะแวดล้อมภายนอก ที่มีผลต่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของจังหวัด รวมทั้งวิเคราะห์ จุด แข็ง จุดอ่อนของจังหวัด อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายในจังหวัด ซึ่งทั้งหมดเป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินศักยภาพ ของจังหวัดในปัจจุบัน โดยเป็นการตอบคำถามว่า “ปัจจุบันจังหวัดมีศักยภาพการพัฒนาอยู่จุดไหน?” สำหรับใช้ เป็นประโยชน์ในการกำหนดการดำเนินงานในอนาคตต่อไป ทั้งนี้อาจใช้เทคนิค SWOT Analysis เป็นเครื่องมือ

๓. การจัดทำวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัด (Vision) ซึ่งหมายถึง การพัฒนาที่จังหวัดต้องการจะ เป็นในอนาคตตามห้วงระยะเวลาที่กำหนด โดยระบุเป็นข้อความที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นเกี่ยวกับทิศทางและ จุดยืนที่ต้องการผลักดันให้เกิดขึ้น เป็นจุดหมายปลายทางร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการตอบคำถามว่า “จังหวัดต้องการเป็นอะไรในอนาคต” โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ดี อย่างน้อยต้องมีลักษณะ มีความเป็นไปได้ เป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้จริง ทำลาย สามารถใช้เป็นกรอบชี้นำให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมเพื่อบรรลุจุดยืนที่ ต้องการ สื่อให้เห็นทิศทางในอนาคตของจังหวัด รวมทั้งตรวจสอบและวัดผลสำเร็จได้

๔. การกำหนดพันธกิจ (Mission) เป็นการกำหนดกรอบหรือขอบเขตการดำเนินงานของจังหวัดที่จะใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ต่อไป

๕. การกำหนดเป้าประสงค์ (Goal) คือ การระบุหรือบอกให้ทราบเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการจะทำให้ได้หรือสิ่งที่ต้องการต้องการจะเป็นสำหรับระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

๖. การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues) เป็นการกำหนดประเด็นหลักที่ต้องพัฒนาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่จังหวัดตั้งไว้ โดยประเด็นยุทธศาสตร์สามารถทำได้โดยการนำพันธกิจแต่ละข้อมาพิจารณา

๗. การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicators : KPI) เป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าจังหวัดสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้หรือไม่ โดยต้องมีการกำหนดค่าเป้าหมายที่ชัดเจนสามารถวัดได้

๘. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) คือ สิ่งที่จังหวัดจะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ โดยกลยุทธ์นี้ จะกำหนดขึ้นจากการพิจารณาว่า ในการบรรลุเป้าประสงค์ข้อหนึ่ง ๆ นั้น จะมีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จ และเราจำเป็นต้องทำอย่างไรเพื่อไปสู่จุดนั้นได้ ทั้งนี้ ในแต่ละกลยุทธ์ก็จะมีแผนงาน/โครงการที่เป็นตัวขับเคลื่อนให้กลยุทธ์สำเร็จ

๙. การกำหนดแผนงาน/โครงการ (Project Idea) เป็นการกำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญที่จะไปขับเคลื่อนกลยุทธ์ ตัวชี้วัด เป้าประสงค์ ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ให้บรรลุผลสำเร็จ โดยเน้นทำงานร่วมกันระหว่างจังหวัด กระทรวง/กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชนในจังหวัด ทั้งนี้ โดยยึดพื้นที่เป้าหมาย (Areas) เป็นหลัก มีการนำภารกิจ Function ของแต่ละส่วนราชการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการร่วมกัน ในลักษณะของความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) และมีรูปแบบการบริหารจัดการแบบผู้จัดการโครงการ (Project Manager) เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการแก้ไขปัญหาความยากจน ก็จะมีหน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน พัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดรับผิดชอบให้ความรู้กระบวนการผลิตและวิสาหกิจขนาดกลาง/ย่อม ชลประทานรับผิดชอบจัดหาแหล่งน้ำ ในขณะเดียวกัน สำนักงานพัฒนาชุมชนก็รับผิดชอบเกี่ยวกับพัฒนาองค์กรชุมชน กระบวนการเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนมีความเชื่อมโยง สอดคล้อง และสนับสนุนซึ่งกันและกัน นำไปสู่เป้าหมายในทิศทางเดียวกัน

๑๐. การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบ (Agencies) เป็นการกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพ หน่วยงานสนับสนุนในแต่ละแผนงาน/โครงการ

ในระยะเวลาที่ผ่านมาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการอย่างต่อเนื่อง ในระดับจังหวัดแผนพัฒนาจังหวัดถือเป็นแผนที่ใหญ่ที่สุดในระดับจังหวัด ซึ่งตามแนวทางแล้วเป็นการสมควรที่จะเป็นรูปแบบสำหรับหน่วยงานระดับรอง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ ตำบล หรือหน่วยงานในกำกับของจังหวัดใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการพัฒนาของหน่วยงาน นั้นๆ แต่ในความเป็นจริงแล้วกลับไม่เป็นเช่นนั้น แผนพัฒนาจังหวัดเป็นเฉพาะกรอบแนวทางการพัฒนาระดับจังหวัดเท่านั้น แต่หน่วยงานระดับล่างยังไม่มีนำไปเป็นแนวทางแต่อย่างใด

ในการนี้ สำนักงานจังหวัดระยองในฐานะหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ขอสรุปปัญหา อุปสรรคการดำเนินการที่ผ่านมา ดังนี้

๑. ด้านโครงสร้าง

๑.๑ คณะอนุกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (อ.ก.น.จ.) ด้านแผนและด้านงบประมาณ ที่มีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานฯ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณา และกลั่นกรองแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติ ราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด และการจัดทำคำของบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วย วิธีการงบประมาณ และนำเสนอต่อ ก.น.จ. เพื่อให้ความเห็นชอบ มีองค์ประกอบหลักเช่น รัฐมนตรีประจำสำนัก นายกรัฐมนตรีทุกคน ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี อนุกรรมการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนัก งบประมาณ ผู้แทนสำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร.

ควรกำหนดให้มีผู้แทนระดับภูมิภาคที่ไม่ใช่ผู้แทนกระทรวงร่วมเป็นอนุกรรมการฯ ด้วย

๑.๒ หน่วยงานสนับสนุนการจัดทำแผนหลักๆ คือ ทีมบูรณาการประกอบด้วยสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงบประมาณ และ กระทรวงมหาดไทย ทั้งหมดเป็นหน่วยงานในส่วนกลางทั้งสิ้น มุมมองการทำงานจึงมีความแตกต่างจากจังหวัดซึ่ง อยู่ใกล้ชิดพื้นที่ หน่วยงานเหล่านี้ควรกำหนดที่ตั้งในระดับเขตหรือภูมิภาค มิใช่กระจุกตัวอยู่เพียงส่วนกลาง ดังเช่น

กรณีสำนักงบประมาณซึ่งขณะนี้ได้กำหนดเป็นเขตพื้นที่ มีที่ตั้ง ณ กลุ่มจังหวัด ทำให้การ ประสานงาน การรับรู้ข้อมูล การเชื่อมต่อในสิ่งต่างๆ กับจังหวัดมีมากขึ้นกว่าเดิมมาก และเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะการให้คำปรึกษาด้านต่างๆ

๑.๓ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ซึ่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย ระบบการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๔๖ ประกอบด้วย (๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด ประธาน กรรมการ ผู้แทนส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และ ภาคประชาชน โดยมีจำนวนตามความเหมาะสมของภารกิจจังหวัด กบจ.มีหน้าที่สำคัญคือ จัดทำยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัด แผนงานหรือโครงการ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนา ให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค และยุทธศาสตร์ชาติ ส่งเสริม สนับสนุน และ ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อให้มีการพัฒนาให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนา จังหวัดและกลุ่มจังหวัด และบูรณาการการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนา โดยการประสานงานกับส่วน ราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้จังหวัดมี ชีตสมรรถนะที่สูงขึ้นในการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ (Area Approach) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกำหนด นโยบายการบริหารการพัฒนาประเทศ ได้แก่ สำนักงบประมาณ (สปป.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ควรเป็นที่ปรึกษาให้กับจังหวัด/กลุ่มจังหวัดอย่างใกล้ชิด เพื่อสนับสนุนข้อมูล ทางวิชาการทั้งด้านงบประมาณ และด้านการศึกษาวิเคราะห์บริบทการพัฒนาประเทศในภาพรวม ข้อมูลการ จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค ข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาทรัพยากรที่สำคัญ เพื่อนำไปใช้ในการวาง แผนการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศดังนั้น

ควรกำหนดให้มีผู้แทน สปป. และ สศช. ร่วมในคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบ บูรณาการ (ก.บ.จ.)

๑.๔ กฎหมายจะระบุให้มีโครงสร้างและกลไกการบริหารงานแบบบูรณาการเฉพาะระดับชาติ (ก.น.จ.) ระดับกลุ่มจังหวัด (ก.บ.ก.) และระดับจังหวัด (ก.บ.จ.) และมีการระบุลงไปถึงโครงสร้างในระดับอำเภอแต่ยังไม่มี การนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ควรออกระเบียบ อย่างเป็นทางการ เพื่อให้มีระเบียบกฎหมายรองรับอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการกำหนดหลักการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ โครงสร้างการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ และกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาอำเภอ การบูรณาการ และการเชื่อมโยงระหว่างแผนชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาอำเภออย่างเป็นระบบ โดยใช้แนวทางที่สอดคล้องในลักษณะเดียวกัน และเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นระบบใหญ่

๒. ด้านการบริหาร

๒.๑ บุคลากรและองค์กรในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการยังขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการที่แตกต่างกัน อีกทั้งบางครั้งยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากภาคีการพัฒนาในจังหวัดเท่าที่ควร โดยเฉพาะหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดและเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ ยังไม่สามารถปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ว่าราชการจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ รวมทั้งยังมีทัศนคติในการทำงานที่เน้นความสำคัญกับพันธกิจที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลางมากกว่าการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัดในระดับพื้นที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดยังไม่สามารถบริหารงานหรือบังคับบัญชาได้อย่างเต็มที่ในส่วนราชการส่วนกลางที่ไปตั้งที่จังหวัดไม่ขึ้นกับผู้ว่าราชการจังหวัด สิ่งนี้ทำให้การบูรณาการทั้งงาน งบประมาณ การบริหารงาน และบุคลากร เป็นไปด้วยความยากลำบาก

ทุกหน่วยงานที่ลงไปปฏิบัติงาน หรือมีที่ตั้งที่จังหวัดควรอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมากกว่านี้

๒.๒ คณะอนุกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและกลั่นกรองแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด และการจัดทำคำของบประมาณจังหวัด และกลุ่มจังหวัด ตลอดจนการปรับเปลี่ยนงบประมาณมีการประชุมพิจารณาในประเด็นต่างๆ น้อยมากในแต่ละปี โดยเฉพาะการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณต่างๆ ตลอดจนการขอใช้เงินเหลือจ่าย ซึ่งปัจจุบัน ต้องผ่านการพิจารณาจาก ก.น.จ.ทั้งหมด การพิจารณาแต่ละครั้งใช้เวลานานมาก ยกตัวอย่างกรณีเช่น จังหวัดต้องการแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเร่งด่วนโดยขอใช้เงินเหลือจ่ายไปดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำ ซึ่งจังหวัดต้องทำหนังสือขอความเห็นชอบไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร.จะเป็นผู้นำเข้าที่ประชุม อ.ก.น.จ.ด้านแผน และงบประมาณ ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร.จะต้องรอรอบรวมโครงการจากหลายจังหวัด จะต้องนัดคิวผู้บริหาร ทำให้ ปัญหาต่างๆ ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที ก.น.จ.

ควรมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในการแก้ไขเปลี่ยนแปลง การใช้วงเงินเหลือจ่ายได้ในทุกกรณี ยกเว้นไว้เฉพาะโครงการที่มีวงเงินเกิน ๑๐ ล้านบาท

๓. ด้านงบประมาณ

๓.๑ ความมุ่งหวังของส่วนกลาง ไม่สอดคล้องกับงบประมาณจัดสรร งบประมาณแต่ละจังหวัดมีน้อยมากเมื่อเทียบกับพื้นที่และประชาชนที่รับผิดชอบ

ควรเพิ่มงบประมาณให้กับจังหวัดให้มากที่สุดการจัดสรรงบประมาณ หรือควรมี งบประมาณ ๑ ก่อนให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำมาบริหาร ณ ภาวะนั้น ในลักษณะงบกลางของจังหวัดในจำนวนที่

มากพอที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ได้งบประมาณที่ได้มาปัจจุบันได้แก่งบฉุกเฉินปีละประมาณ ๓ ล้านบาท ไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓.๒ การขาดการบูรณาการด้านงบประมาณระหว่างส่วนกลาง จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังเป็นปัญหาหลัก ถึงแม้หลายหน่วยงานจะกำหนดแนวคิด มาตรการต่างๆ แต่ก็ไม่สามารถนำไปบังคับปฏิบัติได้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดหลักเกณฑ์การบูรณาการในเชิงบังคับที่รัดกุมมากกว่าปัจจุบัน เช่น กำหนดให้ส่วนกลางนำเสนอโครงการให้จังหวัดทราบในกรณีดำเนินการในพื้นที่ และให้จังหวัดตรวจสอบเป็นลานลักษณะอักษรก่อนของงบประมาณ เป็นต้น หรือกรณีแผนงาน/โครงการของ อปท. ควรผ่านความเห็นชอบของ ก.บ.จ.ก่อน เป็นต้น

๔. ปัญหาในเชิงระบบ

๔.๑ การขาดความสอดคล้องช่วงเวลาของการทำแผนในระดับต่างๆ แผนในระดับต่างๆ กำหนดกรอบเวลาที่ไม่เท่ากัน เช่น แผนในระดับบน เช่น แผนชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๕ ปี แผนในระดับล่าง เช่น แผนพัฒนาจังหวัด ๔ ปี แผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓ ปี และแต่ละแผนงานมีกรอบเวลาเริ่มต้นในการจัดทำที่ต่างกัน เมื่อเป็นลักษณะนี้ ความสอดคล้องของแผนต่างๆ จึงเป็นไปได้ยาก ควรกำหนดกรอบเวลาที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะแผนพัฒนาจังหวัด หรือแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๒ การขาดความชัดเจนของหน่วยงานกำหนดนโยบาย โดยเฉพาะสำนักงาน ก.พ.ร. และกระทรวงมหาดไทย หลายครั้งที่สำนักงาน ก.พ.ร.กำหนดทิศทาง ความต้องการให้จังหวัดดำเนินการ แต่กระทรวงมหาดไทยกำหนดทิศทางที่แตกต่างกัน ในการกำหนดแนวทางของสำนักงาน ก.พ.ร.มองทิศทางในเรื่องการพัฒนาเป็นสำคัญ แต่มุมมองของกระทรวงมหาดไทยกำหนดทิศทางในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ในฐานะระดับจังหวัดซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมีความเห็นว่าการพัฒนาเป็นเรื่องสำคัญ แต่ในระดับจังหวัดควรเน้นในเรื่องการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนก่อน เพราะเมื่อประชาชนอยู่สบาย การพัฒนาก็จะเกิดขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการเชื่อมโยงการพัฒนาระดับพื้นที่ภายใต้กรอบแนวทางการพัฒนาของแผนชุมชนที่ยึดโยงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

๔.๓ แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดเกิดจากความต้องการของประชาชนในจังหวัดตามศักยภาพของจังหวัด แต่แนวทางและหลักเกณฑ์ในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดที่ ก.น.จ. กำหนดมีระเบียบกฎเกณฑ์มากมาย ใช้ไปในแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ โครงการที่จะสามารถเพิ่มศักยภาพ หรือขับเคลื่อนยุทธศาสตร์หลักไม่สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณได้ ยกตัวอย่างข้อห้ามในการศึกษาดูงานต่างประเทศ หรือหากจังหวัดต้องการต้องทำความตกลงกับสำนักงบประมาณก่อน ซึ่งในภาพแท้จริงแล้วเป็นไปได้ยาก กรณีจังหวัดระยองเป็นจังหวัดท่องเที่ยว และกำลังเข้าสู่ความเป็น MICE CITY ดังนั้น การทำการตลาดกับต่างประเทศจึงเป็นเรื่องสำคัญ และได้มีข้อเรียกร้องจากภาคเอกชนอยู่ตลอดเวลา สำนักงาน ก.พ.ร.ควรลดหย่อน ผ่อนปรน ระเบียบบางข้อให้สอดคล้องกับความต้องการของจังหวัด ซึ่งข้อห้ามในปัจจุบันที่สำคัญ คือ

(๑) พื้นที่ดำเนินการอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่สาธารณะ เว้นแต่ได้รับอนุญาตหรือเห็นชอบจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ

(๒) ไม่ควรก่อสร้างถนนที่เป็นการก่อสร้างเส้นทางใหม่ เว้นแต่เป็นการสร้างทางที่จะทำ ให้ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดบรรลุผลได้อย่างแท้จริง

(๓) เป็นการจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อแจกจ่ายแก่ประชาชนโดยตรง ยกเว้นในกรณีของครุภัณฑ์ที่จัดซื้อนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมภายใต้โครงการที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด

(๔) มีวัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับการศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน ยกเว้นการฝึกอบรมด้านอาชีพ และการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่สำคัญของพื้นที่ หรือการทำแผนแม่บทซึ่งมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ซึ่งต้องใช้องค์ความรู้จากสถาบันการศึกษา

(๕) เป็นโครงการบริการสาธารณะ หรือบริการประชาชนซึ่งเป็นภารกิจประจำของหน่วยงานราชการต่างๆ หรือ อปท. อยู่แล้ว เว้นแต่หน่วยงานนั้นไม่มีแผนดำเนินการและเป็นโครงการที่จะทำให้ประเด็นยุทธศาสตร์บรรลุผลอย่างแท้จริง

(๖) การเดินทางไปราชการต่างประเทศ ยกเว้นเป็นรายการที่มีข้อผูกพันกับต่างประเทศหรือเป็นเรื่องการค้าขายแดน หรือเรื่องการเสริมสร้างความสัมพันธ์

๔.๔ การดำเนินการจัดทำแผน การปฏิบัติตามแผน มีกฎระเบียบมากมาย มีหลายหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้อง มีขั้นตอนต่างๆ ที่ละเอียดซับซ้อน ตลอดจนมีการตรวจติดตามอย่างมากมาย โดยเฉพาะในขั้นตอนการประเมินผล เช่น จาก สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานประมาณ ผู้ตรวจกระทรวง คณะกรรมการจังหวัด สดง. ปปช. และอื่นๆ อีกมากมาย เป็นภาระหนึ่งของจังหวัด และหน่วยดำเนินโครงการที่จะต้องเตรียมการ จึงควรมีการบูรณาการในหน่วยงานต่างๆ สำหรับการตรวจติดตามให้มากกว่านี้

๔.๕ แผนงาน/โครงการเกิดความซ้ำซ้อน เนื่องจากปฏิทินการจัดทำงบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และกระทรวง กรม อยู่ในห้วงเวลาเดียวกัน ทำให้การจัดทำคำของบประมาณของแต่ละฝ่ายไม่ทราบข้อมูลซึ่งกันและกัน เป็นผลทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของแผนงาน/โครงการ หากมีการกำหนดช่วงเวลาของการจัดทำคำของบประมาณให้เหลื่อมกันพร้อมกำหนดให้กระทรวง/กรม ได้นำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดไปพิจารณาประกอบการจัดทำคำของบประมาณของกระทรวง/กรมและแจ้งแผนงาน/โครงการ พร้อมกรอบงบประมาณให้จังหวัด/กลุ่มจังหวัดทราบก่อน ทั้งนี้ เพื่อนำงบประมาณจังหวัดไปเป็นงบต่อยอดโครงการที่มาจากส่วนกลาง และท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

๔.๖ หลักเกณฑ์การจัดทำแผนมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยมาก ในแต่ละปีมีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์อยู่ตลอดเวลา ทั้งเรื่องนโยบาย และแนวทางการจัดทำ ทำให้ขาดความต่อเนื่องในแต่ละปี แต่ละประเด็น บางปีมีการกำหนดจุดเน้น บางปีกำหนดยุทธศาสตร์เฉพาะด้านให้จังหวัดนำมาขับเคลื่อน บางปีหายไปหน่วยงานที่กำหนดแนวทางควรมีความชัดเจน และประการสำคัญในระดับนโยบายต้องมีความชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางที่ขับเคลื่อนที่ชัดเจนของจังหวัด

๔.๗ มีหลายหน่วยงานพยายามป้อนข้อมูลให้จังหวัดดำเนินการ ซึ่งมีความขัดแย้งกัน และไม่มีการบูรณาการข้อมูลกันแท้จริง บางข้อมูลที่ส่วนกลางกำหนดขึ้นนำมาจากฐานข้อมูลกลาง ไม่ทันสมัย ไม่สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลที่ทำได้

๔.๘ หน่วยงานในพื้นที่ไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำ และบูรณาการแผนงาน โครงการ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากกลัวการสูญเสียงบประมาณของตนเอง

๔.๙ การพิจารณาแผนงาน/โครงการตามที่จังหวัดเสนอ หน่วยงานเช่นสำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานประมาณ พิจารณาจากเอกสารเป็นสำคัญ โดยไม่มีการสอบถาม และพิจารณาถึงความจำเป็นที่แท้จริง ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้จังหวัดได้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นของแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีโดยตรง หรือเข้าร่วมสังเกตการณ์ประชุม เพื่อชี้แจงรายละเอียด เหตุผลความจำเป็นของโครงการ/แผนงาน ที่เกิดจากความจำเป็นของพื้นที่ และ

ความต้องการของประชาชน นอกจากนี้ เพื่อให้จังหวัดได้รับรู้ และเข้าใจกรอบแนวทางการพิจารณาของ อ.ก.น.จ. ด้านแผนและด้านงบประมาณ พร้อมรับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดในปีต่อไป

๕. ด้านบุคลากร

๕.๑ เจ้าหน้าที่ของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ยังขาดความรู้และทักษะในการเขียนแผนงาน/โครงการ ให้มีคุณภาพ ทำให้รายละเอียดโครงการไม่ชัดเจน เหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ไม่เชื่อมโยง

ควรมีหลักสูตรอบรมโดยเฉพาะในระดับล่างให้มากกว่าเดิม

๕.๒ ปัญหาทางด้านบุคลากร กระทรวงมหาดไทยได้รับการแก้ไขไปบ้างแล้ว แต่จะมีปัญหาเรื่องการโยกย้ายของเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง หรือการมอบหมายภารกิจให้แก่เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานยังไม่ชัดเจน ซึ่งกรณีนี้จังหวัดได้มีการกำชับแก่ส่วนราชการ หน่วยงานอยู่บ่อยครั้งอยู่แล้ว

๕.๓ เจ้าหน้าที่ หรือหัวหน้าหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญ โดยเฉพาะการเสนอของงบประมาณ เนื่องจากเห็นว่าหน่วยงานมีภาระของตนเองอยู่แล้ว การจัดทำแผนงาน/โครงการเพิ่มเติมอาจเป็นภาระเพิ่มเติมเข้ามาอีก ซึ่งในส่วน of จังหวัดระยองได้มีการชี้แจง ทำความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง

*****

ส่วนที่ ๓

สรุป

ซึ่งทิศทางการพัฒนาจังหวัดระยองต่อไปคงจะเน้นในเรื่องการแบบบูรณาการมากขึ้น ปัจจุบันจังหวัดปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ๒๕๕๑ ซึ่ง จังหวัดมีฐานะตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เป็นส่วนราชการในระดับ กรมฯ หนึ่ง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีงบประมาณ ซึ่งสามารถจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด เพื่อกำหนดทิศทางจนกระทั่งระบุถึงกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ที่จำเป็น ต้องดำเนินการในจังหวัด โดยในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด นั้น ต้องคำนึงถึงความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลัก โดยการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่และจะต้องผ่านการประชุมหารือจากบุคคลจากภาคส่วนต่างๆ เพื่อรับฟังความคิดเห็น ก่อนการยื่นคำขอจัดตั้งรายการงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อสำนักงานงบประมาณซึ่งสามารถกระทำได้ จะลดกระบวนการ หรือขั้นตอนไปเป็นจำนวนมาก

การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการจะมีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น นั่นคือการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัดมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนแรกก็คือ การกำหนดความหลากหลายของ ก.บ.จ. หรือ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ โดยเฉพาะผู้แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในการ วางแนวทางปฏิบัติและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดเป็นไปตามนโยบายรัฐบาล ส่งเสริม ประสานความร่วมมือการพัฒนา ระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคธุรกิจเอกชน เพื่อสร้างบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการลงทุนและชักชวนภาคธุรกิจเอกชนมาลงทุนในจังหวัด และให้มีการพัฒนาให้เป็นไปตามแผนพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน นอกจากนั้น กบจ. ยังสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการในระดับอำเภอเพื่อประสานงานกับองค์กรต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากที่สุด

การพัฒนาจังหวัดนั้น การจะนำยุทธศาสตร์ของจังหวัดและนโยบายรัฐบาล ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งประการสำคัญก็คือจะต้องมุ่งเน้นการบูรณาการลงสู่พื้นที่เป้าหมาย หรือที่เรียกว่า การพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ (Integrated Area Development) เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยจังหวัดต้องนำยุทธศาสตร์ของชาติ ไปสู่การบูรณาการในการพัฒนาสู่พื้นที่เป้าหมาย และมุ่งสู่ประชาชนเป้าหมาย เพื่อจัดระบบการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการตลอดจนนำปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในจังหวัดมาสู่การพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ยุติได้ในระดับพื้นที่จังหวัด

อย่างไรก็ดี ความสำเร็จโดยแท้จริงของการพัฒนาจังหวัด นอกจากจะต้องดึงเอาพลังความร่วมมือร่วมใจจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มาผลักดันให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนแล้ว ยังต้องการการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล หรือ อบต. ซึ่งต่อไปจะเป็นองค์กรขนาดใหญ่ขึ้น มีงบประมาณมาก มีอิสระในการดำเนินนโยบายของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามจังหวัดจะพัฒนาไปไม่ได้เลย หากทิศทางการพัฒนาของท้องถิ่นในพื้นที่ไม่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของจังหวัด ดังนั้น จะต้องมีความร่วมมือ ละมีความสอดคล้อง กันในทุกภาคส่วนเป็นสำคัญ

เอกสารรายงานของจังหวัดระยอง

รายงานการศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์

(Area-based Approach)

หมู่บ้านต้นแบบปลอดโรคไข้เลือดออก

" บ้านชนโมเดล " ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ศาลากลางจังหวัดระยอง

สารบัญ

	หน้า
- บทนำ	1
- หมู่บ้านต้นแบบใช้เลือดออก	5
- กระบวนการดำเนินงานตามตัวแบบ "บ้านชนโมเดล" หมู่บ้านต้นแบบปลอดโรคใช้เลือดออก จังหวัดระยอง	8
- แผนการแก้ไขปัญหาโรคใช้เลือดออกจังหวัดระยอง ปีงบประมาณ 2560	9
- กระบวนการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคใช้เลือดออกให้มีประสิทธิภาพ	13
- ผลผลิตของการดำเนินงาน	16
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรคใช้เลือดออก	19
- การประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์	24
- จุดเด่น	25
- ปัญหาและอุปสรรค	27
- ปัจจัยความสำเร็จ	28
- ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่ต้องปรับปรุง เพื่อให้การทำ Area-based ไปใช้บรรลุผลสำเร็จ	29
- หัวใจสู่ชัยชนะ	30
- เอกสารอ้างอิง	31
- ภาคผนวก	32

เรื่อง การศึกษาตัวแบบการบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Area-based Approach)

หมู่บ้านต้นแบบปลอดโรคไข้เลือดออก "บ้านชนโมเดล" ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

บทนำ

การพัฒนาประเทศเพื่อให้เกิดสังคมที่สันติสุขเป็นสิ่งสำคัญ การทำงานให้กับประชาชน เพื่อให้ได้รับบริการที่ดี เพื่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น โดยมีผู้ให้บริการที่สำคัญคือข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพสูงสุด มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า รับผิดชอบต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน สามารถนำบริการที่ดี มีคุณภาพไปสู่ประชาชนอย่างเสมอภาคทุกระดับ

การบริหารราชการแผ่นดินในการสร้างธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพและการพัฒนาบุคลากรภาครัฐที่ผ่านมามีปัญหาและอุปสรรค เช่น การบริการของรัฐยังขาดประสิทธิภาพ ความรวดเร็ว ความโปร่งใสและมีขั้นตอนในการดำเนินงานมากเกินไป ขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคเอกชน การแต่งตั้งโยกย้ายไม่เป็นธรรม ในความเหลื่อมล้ำในเรื่องค่าตอบแทนและสวัสดิการในระบบราชการ ประเทศไทยกำลังมีการปฏิรูปประเทศเพื่อมุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐภาคเอกชน ภาคประชาสังคมทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิรูปตามกรอบแนวคิด “ประชารัฐ” กลไกที่สำคัญที่จะทำให้เกิดผลก็คือ การบริหารราชการแผ่นดินที่ยึดเอาความต้องการของประชาชนเป็นหลัก (Bottom Up) และการยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area-based Approach) เพราะเป็นการเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐ กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ทั้งเป็นการให้ความสำคัญของการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่มีความแตกต่าง เช่น แผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการเป็นสิ่งสะท้อนปัญหาและความต้องการ รวมทั้งเป้าหมายในอนาคตว่าจะมีการขับเคลื่อนไปในทิศทางใด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดและส่วนราชการต่างๆ ในพื้นที่ร่วมดำเนินการเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง โดยใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน ตลอดจนภาคประชาชนทุกพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาที่สมบูรณ์แบบและยั่งยืนนอกจากนี้การพัฒนาในระดับพื้นที่ (Area-based Approach) เป็นการบูรณาการและพัฒนา ในหลายมิติ ทั้งภารกิจ งบประมาณ บุคลากรทุกภาคส่วนการระดมทรัพยากรร่วมกัน ตลอดจนการปรับโครงสร้างการทำงานและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานเพื่อเอื้อต่อการพัฒนางานเชิงพื้นที่ การบูรณาการองค์ประกอบที่หลากหลายและมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ร่วมกันโดยมีแนวคิดระดับพื้นที่มาใช้เป็นกระบวนการแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนจะทำให้เกิดการวางแผนร่วมกันลดขั้นตอนการทำงานตามแนวนโยบายประชารัฐ ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในการดำเนินงานระดับพื้นที่เพื่อประโยชน์สูงสุดที่เกิดกับประชาชนอย่างแท้จริงและยั่งยืน

จังหวัดระยอง โรคไข้เลือดออกเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของจังหวัดระยอง เนื่องจากมีอัตราป่วยติด 1 ใน 10 ของประเทศไทยตลอดมา ดังนั้นคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ทำการศึกษาตัวแผนการบริหารจัดการของจังหวัด เพื่อมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชน โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและทำแผนพัฒนาจังหวัดและพัฒนาปรับปรุงการบริการประชาชน ให้มีความเป็นเลิศแก่หัวหน้าส่วนราชการ ผู้แทนองค์กรภาคประชาชนและภาคเอกชน โดยได้เลือกโรคไข้เลือดออก เพื่อใช้เป็นแนวทาง แก้ไขปัญหา และศึกษานำร่องเชิงพื้นที่ และเลือกพื้นที่ หมู่ 5 บ้านชน ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เป็นโมเดล ในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาแบบประชารัฐ ซึ่งคณะที่ปรึกษาทางวิชาการและสถาบันพระปกเกล้า ได้จัดสัมมนาการดำเนินงานการตามแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านบริหารราชการแผ่นดิน ในวันที่ 17 มิถุนายน 2559 ณ โรงแรมโกลเด้นซิตี ระยอง มีผู้เข้าประชุมสัมมนาประกอบด้วย ส่วนราชการ ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน จำนวน 120 คน โดยมีกระบวนการประชุมและสร้างความเข้าใจ ด้านบริหารและการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีการประชุมกลุ่มระดมสมองของภาคีเครือข่าย ในจังหวัดระยองทุกภาคส่วน สรุปประเด็นการประชุมดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบบริการ และลดขั้นตอนการปฏิบัติงานของภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชน
2. เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในพื้นที่และร่วมแก้ไขปัญหาโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. จังหวัดระยอง มีตัวแบบการบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Area-based Approach) ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออก
2. ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในจังหวัดมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออก
3. ประชาชนในจังหวัดระยองมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย
4. อัตราป่วยและอัตราตายด้วยโรคไข้เลือดออกลดลง
5. ประชาชนมีความพึงพอใจต่อระบบบริการของภาครัฐ

ปัญหาไข้เลือดออกจังหวัดระยอง

1. อัตราป่วยโรคไข้เลือดออกสูงอยู่ในระดับ 1 ใน 5 ของประเทศ และอัตราการเสียชีวิตสูงเกินเกณฑ์มาตรฐาน
2. การเคลื่อนย้ายของแรงงานต่างด้าว/แรงงานพลัดถิ่นสูง ทำให้มีโอกาสเกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออก
3. วิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนจากการเกษตรเข้าสู่การอุตสาหกรรมทำให้เกิดหมู่บ้านจัดสรร และบ้านเช่าในเขตเมืองและเขตกึ่งเมืองอุตสาหกรรมจำนวนมาก
4. ความหนาแน่นของประชากรต่อการระบาดในรอบปีพบความหนาแน่นของประชากรสูงในเขตเมือง และรอบๆเขตอุตสาหกรรม
5. มีการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสทั้ง 4 ชนิด ในเขตจังหวัดระยองทุกอำเภอ
6. ค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายทั้งในชุมชน/ศาสนสถาน/สถานศึกษา/โรงงาน สูงเกินเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
7. ภาชนะเสี่ยงสูงที่พบลูกน้ำยุงลายสูงที่สุดของจังหวัด คือ เศษภาชนะที่เหลือใช้ ภาชนะเก็บน้ำในบ้านและยางรถยนต์

วิเคราะห์จุดแข็งของจังหวัดระยอง

1. ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ให้ความสำคัญและผลักดันเป็นนโยบายของจังหวัด
2. มีงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงานทั้งภาครัฐและเอกชนรวมถึงได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้าเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด
3. ภาครัฐเครือข่ายในพื้นที่มีความเข้มแข็ง
4. จังหวัดระยอง โดยผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ(MOU)ในการควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออกกับหน่วยงานหลัก 8 กระทรวงหลัก 30 หน่วยงานได้แก่ สาธารณสุขจังหวัด/ท้องถิ่นจังหวัด/อุตสาหกรรมจังหวัด/สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด/พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด/สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาเขต 1และ2 /เกษตรจังหวัด/ประมงจังหวัด/ประธานอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง/นายกเทศมนตรีนครระยอง/นายกเทศมนตรีเมืองมาบตาพุด/นายกเทศมนตรีเมืองบ้านฉาง/การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด/ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด/นายอำเภอทุกอำเภอ/นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง และประธานอาสาสมัครประจำหมู่บ้านจังหวัดระยอง
5. จังหวัดระยองมีภาครัฐเครือข่ายที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออกอย่างเข้มแข็งทำให้ "อำเภอเมืองระยอง" เป็นอำเภอควบคุมโรคเข้มแข็งแบบยั่งยืน ระดับเขตสุขภาพที่ ๖ ในปีพ.ศ.๒๕๕๕ และปี ๒๕๕๙

BAN CHON CITY MODEL

จากปัญหามีไข้เลือดออกสูงสุดในตำบลตะพง
35 ราย (1,725 ต่อแสนประชากร)

ประชาคม , ประชุมผู้นำชุมชน อสม.
และทุกองค์กรในพื้นที่หมู่ 5

มาตรการก่อนเกิดโรค

ประชาคมทุก 1-2 เดือน
(เสียงตามสาย เข้า-เย็น)

จัดสิ่งแวดล้อมรอบบ้าน
เสริมแรงจูงใจ

นวัตกรรม

- ตาข่ายป้องกันลูกน้ำยุงลาย
- ใช้ LINE กลุ่มในการสื่อสาร

* WORK Routines *

* ยึดหมั่นหลักการ "เมื่อไม่มีลูกน้ำ = ไม่มียุงลาย
= ไม่มีไข้เลือดออก"

* ผนรงค์จัดสิ่งแวดล้อมกำจัดลูกน้ำทุกวันศุกร์

* บ้านเรือน * วัด * โรงเรียน

* หน่วยงานรัฐ,เอกชน * บ้านจัดสรร

* รพ.สต.

* พิธีมอบธงให้กับบ้านเรือนที่ปลอดลูกน้ำ
ยุงลาย

มาตรการหลังเกิดโรค

3 3 1

-ลงพื้นที่ กำจัดยุงตัวแก่
โดยใช้ สเปย์พ่นยุง

-กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์
ยุงลาย

-ลงพื้นที่ กำจัดยุงตัว
แก่โดยใช้ ULV

-ประกาศให้ทราบ
แหล่งโรค

เอกสารรายงานของจังหวัดระยอง

หมู่บ้านต้นแบบปลอดไข้เลือดออก
(BAN CHON CITY MODEL)

รพ.สต.ตะพง
อบต.ตะพง

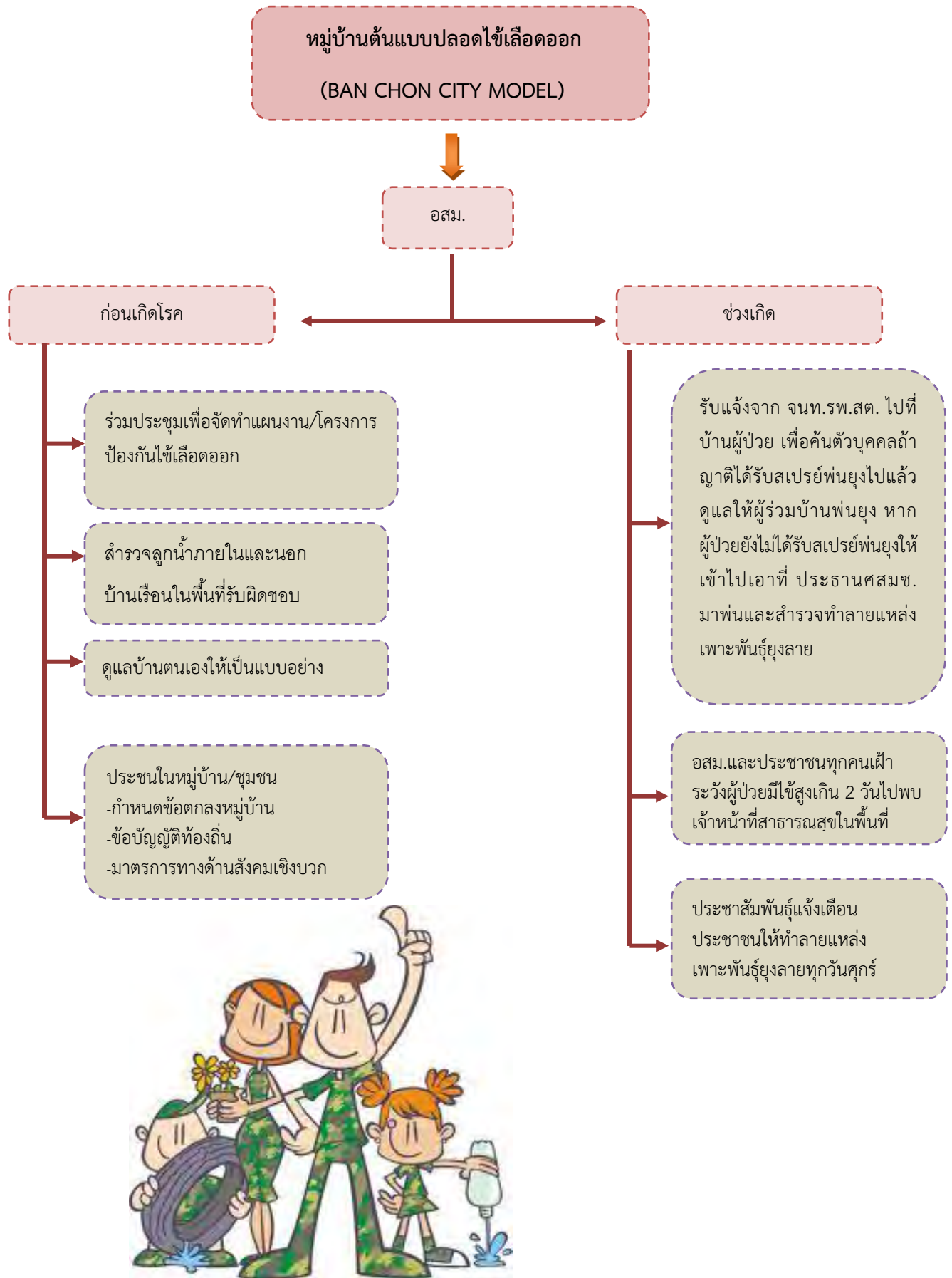
ก่อนเกิดโรค

ช่วงเกิด

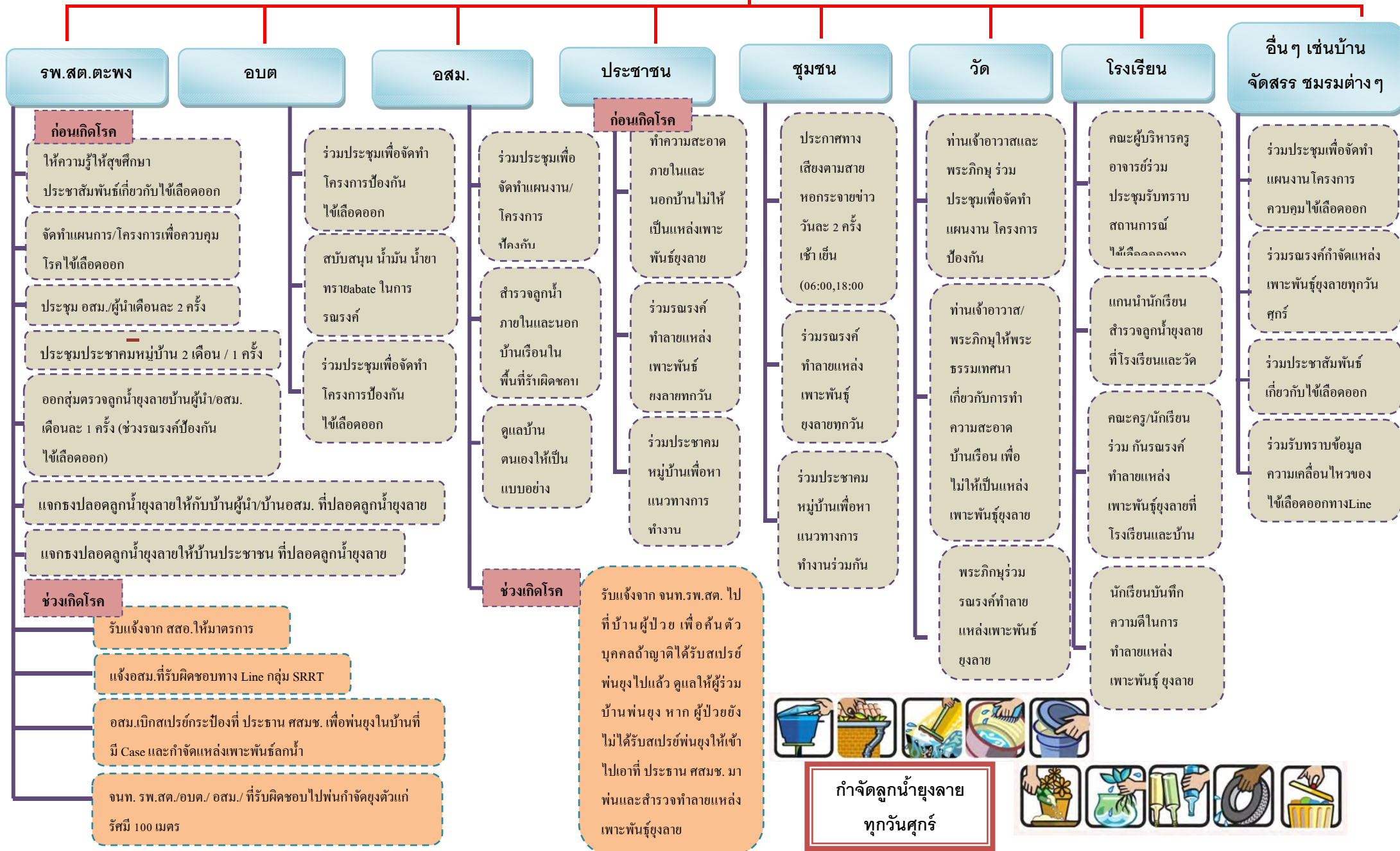
- ให้ความรู้ให้สุศึกษาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับไข้เลือดออก
- จัดทำแผนการ/โครงการเพื่อควบคุมโรคไข้เลือดออก
- ประชุมอสม./ผู้นำเดือนละ 2 ครั้ง
- ประชุมประชาคมหมู่บ้าน 2 เดือน / 1 ครั้ง
- ออกสุ่มตรวจลูกน้ำยุงลายบ้านผู้นำ/อสม. เดือนละ 1 ครั้ง (ช่วงรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก)
- แจกธงปลอดลูกน้ำยุงลายให้กับบ้านผู้นำ/บ้านอสม. ที่ปลอดลูกน้ำยุงลาย
- แจกธงปลอดลูกน้ำยุงลายให้บ้านประชาชน ที่ปลอดลูกน้ำยุงลาย

- รับแจ้งจาก สสอ.ตามมาตรการ 3-3-1
- แจ้งอสม.ที่รับผิดชอบทาง Line กลุ่ม SRRT ใน 1 ชม.
- อสม.เบิกสเปรย์กระบองที่ ประธาน คสมช. เพื่อพ่นยุงในบ้านที่มี ผู้ป่วยและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำบ้านผู้ป่วย ภายใน 3 ชั่วโมง
- ทีมพ่นสารเคมี (จนท. รพ.สต./ อบต./ อสม.) ที่รับผิดชอบไปพ่นกำจัดยุง ตัวแก่ รัศมี 100 เมตร และค้นหาผู้ป่วยมีไข้ในชุมชน
- ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนประชาชน เรื่อง การป้องกันควบคุมโรค

หมู่บ้านต้นแบบปลอดไข้เลือดออก (BAN CHON CITY MODEL)

เอกสารรายงานของจังหวัดระยอง

กระบวนการดำเนินงานตามตัวแบบ "บ้านชนโมเดล" หมู่บ้านต้นแบบปลอดโรคไข้เลือดออกจังหวัดระยอง

เอกสารรายงานของจังหวัดระยอง
แผนการแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออกจังหวัดระยอง ปีงบประมาณ 2560

ภารกิจหลัก	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีรวบรวมข้อมูล/ตัวชี้วัด	งบประมาณ	แหล่งงบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1.ควบคุมแหล่งกำเนิด	1.เพื่อไม่ให้ยุ่งเกิด 2.ลดลูกน้ำยุงลาย 3.กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำ	1.ด้านกายภาพใช้หลัก 5 ป 1 ข 2.ด้านชีวภาพ 3.ดำเนินการ 6 ร 4.มาตรการ 3 เก็บป้องกัน 3 โรค 5. 5 ส.ทุกเดือน	ม.ค. – ธ.ค. 2560	1.สถานที่ราชการไม่พบลูกน้ำยุงลาย 2.โรงเรียน/โรงพยาบาล/ศาสนสถานและโรงงานไม่พบลูกน้ำ (IC=0) 3.บ้านชุมชนค่าค่าดัชนีลูกน้ำน้อยกว่า (HI<10)	1.จัดตั้งคณะกรรมการในพื้นที่/ตำบล/หมู่บ้าน 2.จัดตั้งคณะกรรมการระดับอำเภอ 3.จัดตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัด 4.สำรวจตามความเป็นจริงโดยทุกบ้านดำเนินการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำเอง 5.สุ่มประเมินใน 6 ร โดยทีมคณะกรรมการในหมู่บ้าน 6.สำรวจประเมินโดยหน่วยงานภายนอก (คณะกรรมการหมู่บ้าน/สสจ/สตม) 7.รายงานค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายรายเดือนทุกหมู่บ้าน	40 ล้านบาท -วัสดุ 15 ล้านบาท -บริหารจัดการ 20 ล้านบาท -ครุภัณฑ์ 5 ล้านบาท	1.อบจ 2.อปท 3.สธ 4.ภาคเอกชน 5.รับบริจาค 6.กองทุนพัฒนาโรงไฟฟ้า 7.บริษัท IRPC	ผู้ประสานหลัก -นายเรียงชัย สุขสีลา สาธารณสุขอำเภอเมือง <u>หน่วยงานรับผิดชอบ</u> <u>1.สสจ.ระยอง</u> -น.ส.วิมลภรณ์ เหล่าหิขกุลพงศ์ -นางวิลาวัลย์ เอี่ยมสอาด <u>2.เทศบาลนครระยอง</u> -นางนันทรา ลากเวที <u>3.รพ.ระยอง</u> -น.ส.กรรณิการ์ พินิจ <u>4.รพ.บ้านฉาง</u> -นายจำเนียร สุวรรณโพธิ์ <u>5.หน่วยงานอื่นและภาคประชาชน</u> -รสริน ปรวกพรพมา -ชัชวาล ศรีวิไล -พอเจตน์ เจริญสุข -โกเมนทร์ วงศ์เชียงยืน -วัลลภ จันทรงาม -พีระชัย เพชรแก้ว -นิอร/เทพฤทธิ์/วารินทร์ -พรณิภา/พวงชมพู -วิญญู/เปล่งสุด

เอกสารรายงานของจังหวัดระยอง

ภารกิจหลัก	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวมข้อมูล/ ตัวชี้วัด	งบประมาณ	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
2.การดูแลตนเอง	เพื่อให้ทุกคนดูแล สุขภาพของ ตนเอง/บ้านตนเอง สภาพแวดล้อมใน ครอบครัวและที่ ทำงาน/ สถานศึกษา ให้ ปลอดภัยจากโรค ไข้เลือดออก	รณรงค์ใน 3 กิจกรรม คือ 1.การเสริมสร้าง ร่างกายให้แข็งแรง สามารถต้านทานโรค ออกกำลังกาย รับประทานอาหารที่มี ประโยชน์ พักผ่อน ให้เพียงพอ 2.หลีกเลี่ยงแหล่งแพร่ เชื้อโรค 3.ทำลายแหล่ง เพาะพันธุ์ลูกน้ำใน บ้านตนเองทุกสัปดาห์	- มี.ค - เม.ย 2560 - ต.ค- ธ.ค 2560	ร้อยละ80 ของแบบสำรวจ มีการป้องกัน ตัวเอง ดูแล ตนเองของ หมู่บ้าน ตัวอย่าง	แบบสำรวจ แบบสอบถาม ดำเนินการโดย อสม.	10,000บาท	ท้องถิ่น (เทศบาล/อบต)	<u>ผู้ประสานงานหลัก</u> -คุณนภลัย จันทร พุทรา -คุณทรงสวรรค์ -คุณสาคร -ประชาชนในพื้นที่ -อสม. -อปท. -หน่วยงานภาครัฐ/ เอกชน -โรงงานทุกแห่ง

เอกสารรายงานของจังหวัดระยอง

ภารกิจหลัก	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีรวบรวมข้อมูล/ ตัวชี้วัด	งบประมาณ	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
3.การรักษาความ สะอาด	1.เพื่อกำจัดแหล่ง เพาะพันธุ์ลูกน้ำ ยุงลาย 2.เพื่อควบคุมการ แพร่ระบาดของ โรคอื่นๆ 3.ชุมชนมีความ เป็นระเบียบ เรียบร้อย ถูก สุขลักษณะ	รณรงค์ใน 3 กิจกรรม คือ 1.การสร้าง ความเข้าใจกับ ชุมชน/หมู่บ้าน ในการกำจัด แหล่งเพาะพันธุ์ ยุง 2.ใช้มาตรการ สร้างความเข้าใจ 3.สร้างความเข้าใจ กับกลุ่มที่ให้ความ ร่วมมือและไม่ให้ ความร่วมมือโดยใช้ มาตรการสังคมและ กฎหมาย -รอบที่1 รณรงค์ทำ ความสะอาด -รอบที่2 ติดตามผล -รอบที่3 ประเมิน ประสิทธิภาพ และ การประกวด "บ้าน/ ชุมชน ปลอดภัย ยุง" 4.คัดแยกขยะทุก ครัวเรือน	ม.ค-ธ.ค 2560	1.ครัวเรือน สถานที่ราชการ มีการรักษาความ สะอาดไม่น้อย กว่าร้อยละ 90 2.จำนวนแหล่ง เพาะพันธุ์ลูกน้ำ ยุงลายลดลง 3.จำนวนผู้ป่วย ไข้เลือดออกลดลง	1.สร้างความเข้าใจ กับชุมชน หมู่บ้าน เกี่ยวกับข้อมูลการ เกิดลูกน้ำ 2.ใช้มาตรการทาง สังคมและกฎหมาย ระยะที่1 รณรงค์ทำ ความสะอาด ระยะที่2 ติดตามผล ระยะที่3 ประเมิน ประสิทธิภาพ/ ประสิทธิผล	ตำบลละ 100,000บาท	-ท้องถิ่น (เทศบาล/อบต) สธ./กองทุน) -จากเอกชน และโรงงาน	<u>ผู้ประสานงานหลัก</u> ทางหลวงชนบท หัวหน้ากลุ่มงาน -ปลัดจังหวัด -ประธาน ทสม.จ -คุณชัยพร - คุณธรรม -ร.อ.สามล -คุณอารีรักษ์ -คุณพลอย -ประชาชนทุก ครัวเรือน -หน่วยงานภาครัฐ ตามMOUของ จังหวัด -ภาคเอกชน -NGO ในพื้นที่

เอกสารรายงานของจังหวัดระยอง

ภารกิจหลัก	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีรวบรวมข้อมูล/ตัวชี้วัด	งบประมาณ	แหล่งงบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
4.การสร้างความตระหนัก	1.เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคไข้เลือดออกในชุมชน -ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการสำรวจลูกน้ำ/แหล่งเพาะพันธุ์ยุงและวิธีการใส่ทรายที่ลูกวิธี	1.จัดประชาคมระดมความคิดในชุมชน 2.กำหนดเป็นข้อบัญญัติของชุมชน/หมู่บ้าน 3.แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจของชุมชน 4."ผู้นำ" เป็นแบบอย่างที่ดี	ดำเนินการทุกเดือน (มค-ธค 60)	1.จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในชุมชนลดลง/ไม่พบผู้ป่วยเสียชีวิต 2.จำนวนลูกน้ำลดลง (ค่า HI/CI ลดลงตามเกณฑ์) 3.1 ชุมชน / 1 วัด และ 1 โรงเรียน "ปลอดลูกน้ำยุง" ใน 1 ตำบล	1.สำรวจข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม ความรู้/ความเข้าใจ 2.สำรวจค่า HI/CI 3.ประเมินผล *ชุมชน/วัด/โรงเรียน "ปลอดลูกน้ำยุงลาย" โดยคณะกรรมการหมู่บ้านทุก3เดือน	ชุมชนละ 10,000 บาท	-ภาครัฐ/เอกชน ท้องถิ่น -กองทุนต่างๆ -โรงงาน	-คณะกรรมการหมู่บ้าน -อปท./ชุมชน/ประชาชน/ภาคเอกชน -ประชาสัมพันธ์จังหวัด ผู้ประสานงานหลัก -นายประจิม มงคลสุข -นายสุฤกษ์ชัย/ฟ้ารุ่ง -จันทร์ฉาย/แก้วมณี/ จิราพร/จำเริญ/ชนิดา/ ลัดดาวัลย์ ไขแก้ว/ ปิตพร/ยุทธนา/ณัฐกานต์/Aom -ไพรงาม ศิริพันธ์แก้ว -อุดม เลิศรัตนกุล -สุสน ช่อประเสริฐ -เสกสรร สมตัว -คณิศร เมืองแสน -บุญธรรม พึ่งเฟื่อง -สาวตรี ไชยสิทธิ์ -ฝน/อุบล/จันทร์ฉาย -วรวิทย์/เมธาวี/เอ/ช่อ/ มณีนุญา/สุนิสา -ปานตะวัน รุ่งโรจน์/กุสุมา

กระบวนการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกให้มีประสิทธิภาพ

- 1.กำหนดให้มีกิจกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก อยู่ในแผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกปี
- 2.กำหนดกิจกรรมและมอบหมายภารกิจให้แต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน สำรวจและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย โดยมีจำนวนหลังคาเรือนที่รับผิดชอบอย่างแน่นอน
- 3.สนับสนุนให้มีการจัดทีมติดตามตรวจสอบการสำรวจลูกน้ำ อย่างน้อย ทุก 2 สัปดาห์ในฤดูกาลระบาด (เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม) และเดือนละ 1 ครั้ง ในช่วงก่อนฤดูการระบาด (เดือนพฤศจิกายน-เมษายน)
- 4.ให้การสนับสนุนการพ่นเคมี เพื่อควบคุมการระบาด (กรณีมีผู้ป่วยไข้เลือดออก) ตามมาตรการและเกณฑ์ ที่กำหนด โดยการจัดซื้อสารเคมี หรือเครื่องพ่นเคมี หรืองบประมาณในการดำเนินงาน
- 5.ร่วมกับสถานีนามัยจัดทำโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือด

มาตรการเฝ้าระวังป้องกันโรคไข้เลือดออกในสถานศึกษา

1.สถานศึกษาปลอดลูกน้ำยุงลาย

- 1.1กำหนดในหลักสูตรการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น
- 1.2สำรวจลูกน้ำยุงในสถานศึกษาทุกวันศุกร์
  - สถานศึกษาควรมีแผนการปฏิบัติงาน / โครงการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในสถานศึกษา
  - แต่งตั้งคณะกรรมการการป้องกันโรคไข้เลือดออกในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนครูทุกระดับชั้น/ทุกสายวิชา ผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ (เช่น สมาชิกสภาเขต, สำนักงานเขต, ศูนย์บริการสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุข, ฯลฯ) ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนผู้ค้าในโรงเรียน ผู้แทนนักเรียน เป็นต้น
  - มีแผนการดำเนินกิจกรรม และแบ่งพื้นที่รับผิดชอบพร้อมระบุให้มีชื่อผู้รับผิดชอบ
  - มีการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกและให้ความตระหนัก ครอบคลุมทุกระดับของสถานศึกษา
  - บรรจวาระเรื่องโรคไข้เลือดออกในการประชุมผู้ปกครอง
  - วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และมีข้อมูลภาชนะ ที่ตั้ง และจำนวนภาชนะขังน้ำที่อยู่ในโรงเรียนทุกชั้น

2.สร้างระบบการเฝ้าระวังและป้องกันโรคในสถานศึกษา

2.1 การให้ความรู้ด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออกในโรงเรียน

2.2 การวางแผนการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนเพื่อควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

2.3 การจัดกิจกรรมสนับสนุนการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในโรงเรียน

มอบหมายให้ครูประจำชั้นและครูห้องพยาบาลดูแลเฝ้าระวังพาหะนำโรค โดยการสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายทั้งในโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง เพื่อประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดโรคในโรงเรียนการดำเนินการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่ให้แหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายอย่างต่อเนื่องได้แก่

- ไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ในห้องเรียน เช่น แจกัน กระถางต้นไม้ ถังน้ำหรือภาชนะต้องมีฝาปิด
- การจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกห้องเรียนเช่น การปิดภาชนะซึ่งน้ำใช้ให้มิดชิด การใช้ทรายกำจัดลูกน้ำกับภาชนะที่ไม่สามารถปิดฝาได้ เช่น ถังน้ำใช้ในห้องน้ำ การปล่อยปลาหางนกยูง การใช้ผ้าคลุมตาข่าย ในภาชนะถังน้ำขนาดใหญ่ เป็นต้น** ในช่วงปิดเทอม ควรมีการสำรวจลูกน้ำยุงลายและการถ่ายน้ำจากภาชนะน้ำใช้ให้แห้งสนิท โดยเฉพาะน้ำใช้ในห้องน้ำจัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียนดำเนินการสำรวจและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายทั้งในโรงเรียนและที่บ้าน

มอบหมายครูประจำชั้นและครูห้องพยาบาลสังเกตอาการเด็กป่วยมีไข้สูงไข้เลือดออกโดยมีอาการสำคัญดังนี้

- ไข้สูง อุณหภูมิร่างกาย 38 องศาเซลเซียส เกิน 2 วัน
- กินได้น้อย
- หน้าแดง อาจพบจุดเลือดออกที่ผิวหนัง
- กดเจ็บชายโครงด้านขวา

** ทั้งนี้ อาจพบมีน้ำมูกหรือไอร่วมด้วยก็ได้ หรือเลือดออกตามไรฟัน

ครูประจำชั้นให้พาเด็กหรือแจ้งผู้ปกครองให้เข้ารับบริการตรวจรักษาที่สถานบริการสาธารณสุข และแนะนำให้ทายากันยุงพร้อมทั้งจัดทำทะเบียนรับแจ้งโรคในโรงเรียน ดำเนินการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายทั้งในโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง

2.4 ให้ความรู้และประชาสัมพันธ์แก่นักเรียนและผู้ปกครอง เช่น จัดบอร์ด เสียงตามสาย ให้ความรู้หน้าเสาธง โดยเน้นเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่ให้แหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย และการดูแลป้องกันตนเองไม่ให้ถูกยุงลายกัดการประเมินความรู้ ความเข้าใจ ของเด็กนักเรียน ผู้ปกครอง และครู เกี่ยวกับเรื่องโรคไข้เลือดออก

2.5 เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ร่วมกับหน่วยท้องถิ่น หรือหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่

2.6 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารเรียน เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงอย่างสม่ำเสมอทุกวันศุกร์

2.7 มีรายงานค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายของสถานศึกษา (CI) ทุกเดือน และส่งที่หน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่

2.8 มีกิจกรรมเสริมของสถานศึกษาเพื่อป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกและการกำจัดลูกน้ำยุงลาย "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" เช่น มีการจัดตั้งอบรมสารวัตรกำจัดยุงลาย หรือชมรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโรคไข้เลือดออก จัดกิจกรรมสัปดาห์ณรงค์ฯ ร่วมกับชุมชน จัดกิจกรรมสัปดาห์ณรงค์ฯ เฉพาะในโรงเรียน และกิจกรรมพิเศษอื่นๆ ประกวดสิ่งประดิษฐ์ ในการกำจัดลูกน้ำ, ภาพวาด, เรียงความ คำขวัญ อบรม อสม.น้อยปราบลูกน้ำยุงลาย

2.9 ครู/นักเรียน/ผู้ปกครอง มีการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก (ข้อมูลปัจจุบัน)

2.10 สังเกตการณ์หยุดเรียนของนักเรียน ที่ป่วย มีอาการมีไข้สูงหรือไม่

2.11 ครูติดตามสอบถามและหาสาเหตุของการเจ็บป่วยของเด็กนักเรียนที่ขาดเรียน

2.12 เฝ้าระวังและสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในสถานศึกษาทุกวันศุกร์

3.การควบคุมโรคเบื้องต้นเมื่อมีนักเรียนป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกเพื่อป้องกันมิให้มีการติดต่อ แพร่ระบาดในโรงเรียน

3.1 ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ศูนย์บริการสาธารณสุข, สำนักงานเขต)

3.2 แจ้งเตือนผู้ปกครอง เรื่อง โรคไข้เลือดออกและสถานการณ์การระบาดในสถานศึกษา

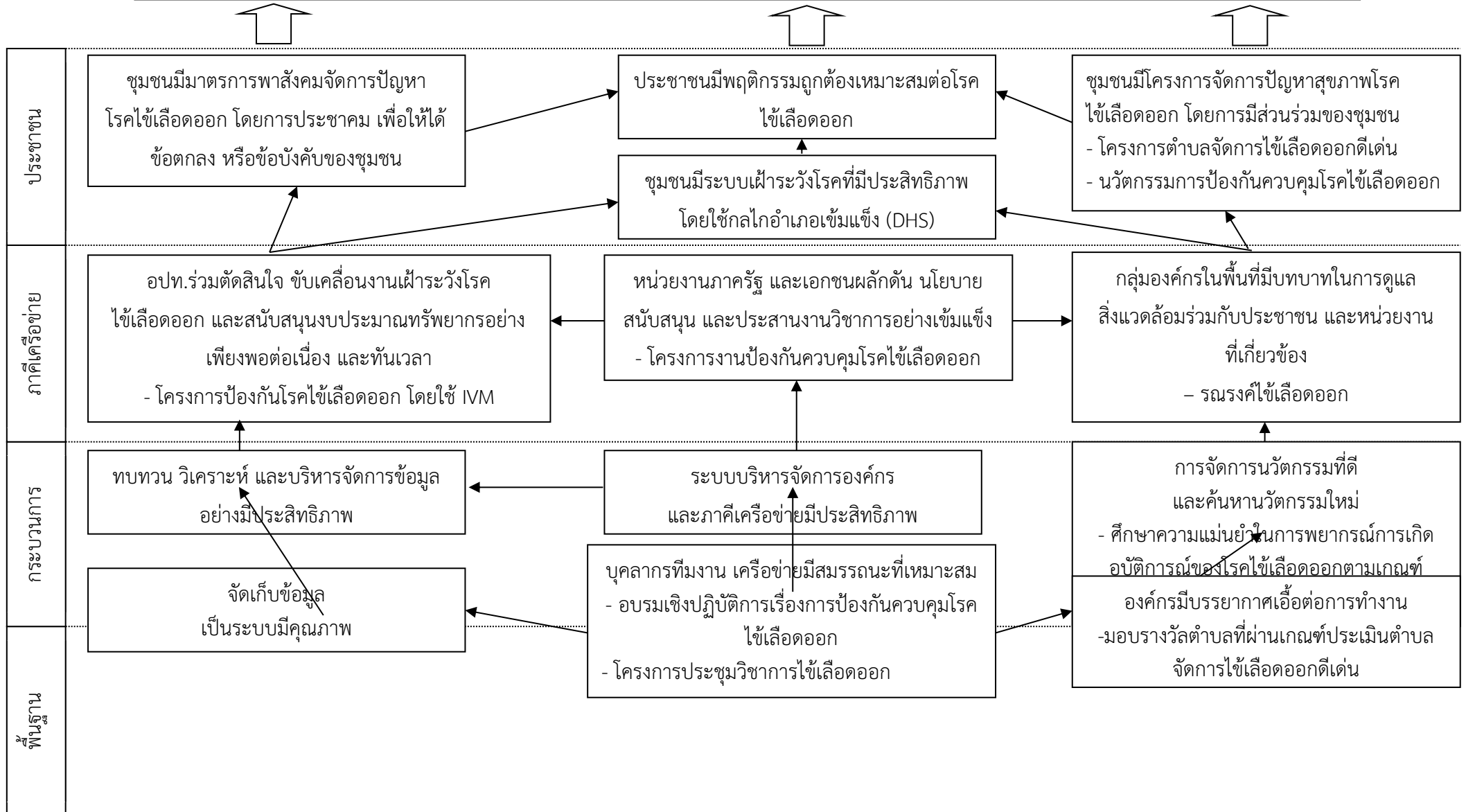
3.3 กำจัดลูกน้ำและแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ในห้องเรียน และบริเวณรอบโรงเรียน

3.4 ดำเนินการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดยุง ในห้องเรียนของเด็กที่ป่วยและห้องเรียนใกล้เคียงด้วยสเปรย์กำจัดยุง สำเร็จรูป 2 วัน ห่างกัน 7 วัน

3.5 ดำเนินการฉีดพ่นสารเคมีทั้งโรงเรียนและชุมชนรอบๆโรงเรียนโดยการประสานขอความร่วมมือไปที่สำนักงานเขตหรือเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ปฏิบัติการโรคไข้เลือดออก จังหวัดระยอง

อัตราป่วยไข้เลือดออกลดลงจากค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี ร้อยละ 25 อัตราป่วยตายไม่เกินร้อยละ 0.12

ผลผลิตของการดำเนินงาน

กลยุทธ์การดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก จังหวัดระยอง

กลยุทธ์	กลวิธี	กิจกรรม
1.เฝ้าระวัง และ ควบคุมยุง พาหะ	1. ลดและกำจัดลูกน้ำ ยุงลาย วิธีการ 5ป 1ช และ มาตรการ 3 เก็บ ป้องกัน 3 โรค -โรงเรียน -โรงเรียน -โรงพยาบาล -โรงแรม -โรงงาน -โรงแรม	1. ตั้งศูนย์ปฏิบัติการและวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ทุกระดับ 2. จัด Big Cleaning Day ใน 6ร.(โรงเรียน/โรงเรียน/โรงเรียน/ โรงแรม/โรงพยาบาล/โรงงาน) ด้วยสโลแกน “เก็บให้เกลี้ยงไม่เลี้ยง ยุงลาย” (เก็บบ้านให้สะอาด เก็บน้ำให้มิดชิด เก็บขยะให้หมด) 3. ให้ความรู้วิธีลดและกำจัดลูกน้ำ 4. ลดการสัมผัสระหว่างยุงกับคนโดยการใช้อาบทากันยุง 5. จัดโครงการรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลายในพื้นที่โดยชุมชน และ ระดับเขต และรายงานผลทุกเดือน ถ้าไม่พบลูกน้ำ ติดต่อกัน 6 เดือน จะได้รับใบประกาศ/ “ธง” บ้านนี้ปลอดลูกน้ำ และได้รับเงินรางวัล พร้อมโล่ “หมู่บ้าน/ชุมชน” ปลอดลูกน้ำยุงลาย
2.พัฒนา บุคลากร	1. พัฒนาบุคลากร การแพทย์ทางด้าน การตรวจวินิจฉัยและ รักษา 2. ให้มีระบบการให้ คำปรึกษาในการดูแล รักษาผู้ป่วยโรค ไข้เลือดออกตาม มาตรฐาน และการทำ Dead Case Conference 3. ระบบการดูแล รักษาผู้ป่วย ไข้เลือดออก และ ระบบส่งต่อมีคุณภาพ	1. อบรมแพทย์ (อายุรแพทย์, กุมารแพทย์ และแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป 2. อบรมพยาบาลด้านการดูแลผู้ป่วย จัดทำทะเบียนผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก ระดับอำเภอ จังหวัด 3. จัดอบรมทีมพ่นสารเคมี ในระดับหมู่บ้าน และชุมชน 4. อบรม “อสม.เชี่ยวชาญด้านการสำรวจลูกน้ำยุงลาย” 5. อบรมสารวัตรตรวจจับลูกน้ำในสถานศึกษา 6. จำทำ Guild line แนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วยไข้เลือดออก จังหวัด ระยอง ให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งจังหวัด 7. จัดระบบการส่งต่อผู้ป่วย จาก รพ.สต./รพช./รพท. อย่างเป็นระบบ

เอกสารรายงานของจังหวัดระยอง

กลยุทธ์	กลวิธี	กิจกรรม
3. สื่อสารความเสี่ยง	1. สร้าง Key message ให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย 2. เพิ่มช่องทางให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงองค์ความรู้และนวัตกรรมท้องถิ่นได้ง่าย	1. สร้างประเด็นเพื่อการสื่อสารให้เกิดความตระหนักระดับครัวเรือน (Key message) ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง - ระดับครัวเรือน - ระดับชุมชน - ระดับอำเภอ 1. รวบรวมพื้นที่ตัวอย่าง และผลงาน Best practice ให้หน่วยงาน/องค์กรศึกษาเรียนรู้ความสำเร็จจากบริบทจริง 2. รวบรวมนวัตกรรมท้องถิ่นเป็นคู่มือสื่อสารและสื่อสารผ่าน Social network 3. ใช้สื่อในพื้นที่อย่างเหมาะสม ตามบริบทของพื้นที่
4. การบริหารจัดการ	การจัดศูนย์ปฏิบัติการและสั่งการในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล	1. การนิเทศ ติดตามผล โดยคณะกรรมการประเมินผลระดับ จังหวัด และอำเภอ 2. จัดเตรียมทีมปฏิบัติการ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน (ระบอบ) 3. มีศูนย์ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันในระดับพื้นที่
5. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย	ชักชวนให้ภาคีเครือข่าย(ศึกษา มหาตไทย แรงงาน ท้องเที่ยว หอการค้า. ท้องถิ่น อสม ฯลฯ) ดำเนินงานตามมาตรการต่างๆ ในการป้องกันและควบคุมโรค ไข้เลือดออก	1. ประชุมชี้แจงบทบาทของหน่วยงานเครือข่ายในระดับพื้นที่ตามบันทึกความร่วมมือ (MOU) ระหว่าง 8 หน่วยงานหลัก (สธ. ศธ. มท. อุตสาหกรรม,แรงงานจังหวัด,ประชาสัมพันธ์จังหวัด,และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) 2. พัฒนาศักยภาพของ อปท. ให้ควบคุมพาหะนำโรคไข้เลือดออก เช่น มาตรการใช้และพ่นสารเคมี 3. พัฒนาความเข้มแข็งของ อสม. ให้เป็นพี่เลี้ยงของแม่บ้านในการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายในบ้านตนเอง 4. ประสานสมาคม/ชมรมผู้ประกอบการโรงแรม/ท่องเที่ยว เพื่อดูแลลูกน้ำยุงลายในสถานที่ท่องเที่ยว 5. ชุมชนสร้างนวัตกรรมในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน 6. ขยายผล นวัตกรรมเด่น และใช้ได้ผลรวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นวัตกรรมระหว่างชุมชน

เอกสารรายงานของจังหวัดระยอง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรคไข้เลือดออก

เอกสารรายงานของจังหวัดระยอง

บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก

การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในระดับท้องถิ่น จะต้องเป็นความร่วมมือของ ชุมชน/ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเครือข่ายครอบคลุมทุกพื้นที่และใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จากภารกิจหน้าที่บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและระงับโรคติดต่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงนับว่าเป็นองค์กรหลักสำคัญ โดยเป็นแรงผลักดันให้ชุมชนดูแลตนเองให้ปลอดภัย จากโรคไข้เลือดออก ช่วยบริหารจัดการให้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกขยายออกไปสู่ชุมชน ได้อย่างกว้างขวาง และครอบคลุมทุกพื้นที่มากขึ้น เนื่องจากแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายอยู่ใกล้ตัวของประชาชน คือ ในบ้านและบริเวณรอบบ้าน และจากสภาพบ้านในจังหวัดระยอง มีการกักเก็บน้ำไว้ใช้อุปโภค บริโภค แทบทุก หลังคาเรือนทำให้มีโอกาสเกิดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายได้ในทุกครัวเรือน ในทางปฏิบัติที่เหมาะสมและเป็นไปได้คือ ช่วยสนับสนุนการรวมตัวของชุมชนเพื่อช่วยกันดูแล สำรวจลูกน้ำยุงลายในเขตรับผิดชอบของตนเอง โดยดำเนินการ ดังนี้

1. เป็นแกนนำและศูนย์กลางในระดับท้องถิ่น ชักชวนองค์กร ชุมชนอื่นๆ กลุ่มอาสาสมัครต่างๆ และ ประชาชนให้ช่วยกันสำรวจและควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในบ้านตนเอง และในสาธารณสถานต่าง ๆ เช่น วัด โบสถ์ มัสยิด โรงเรียน ตลาด ฯลฯ และดูแลให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังสม่ำเสมอทุกๆ เดือนตลอดปี โดยจัดแบ่งหน้าที่ ให้มีทีมติดตามผลการสำรวจลูกน้ำยุง เป็นรายหมู่บ้าน/ชุมชน
2. สนับสนุนทรัพยากร ได้แก่ เครื่องพ่นเคมี สารเคมีกำจัดลูกน้ำ และสารเคมีกำจัดยุงตัวเต็มวัย หรือ เงินงบประมาณเพื่อการดำเนินการ
3. ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดโครงการ/กิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ควบคุมโรค ไข้เลือดออก และคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน
4. ร่วมกิจกรรมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก และส่งข่าวการป่วยหรือสงสัย ว่ามีการป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกภายในชุมชน
5. ร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์หรือโครงการพิเศษต่างๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก
6. เป็นแกนกลางในการจัดตั้งกองทุน ได้แก่ กองทุนสารเคมีกำจัดลูกน้ำ กองทุนมุ้ง กองทุนสมุนไพร ไล่ยุง ธนาคารปลากินลูกน้ำ หรือการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการทำกิจกรรมป้องกันและควบคุมโรค ไข้เลือดออก เป็นต้น
7. กำหนดกฎระเบียบของท้องถิ่น เรื่อง การดูแลรักษาความสะอาดของบ้านเรือนและชุมชน รวมทั้ง การกำจัดลูกน้ำยุงลายและแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย รวมถึงการคัดแยกขยะของครัวเรือน/ชุมชน

เอกสารรายงานของจังหวัดระยอง

8. จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ พร้อมรับปัญหาโรคไข้เลือดออกระดับท้องถิ่น พร้อมทั้งการเตรียมทีมเฝ้าระวัง และบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนของท้องถิ่น เพื่อเตรียมความพร้อมของเครือข่ายภาคประชาชน

9. สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร รมรณรงค์ “รวมพลังเร่งรัดกำจัดลูกน้ำ” 4 ครั้ง/ปี ในเดือนตุลาคม มกราคม เมษายน และกรกฎาคม ด้วยมาตรการ 3 เก็บป้องกัน 3 โรค “5 ป 1 ข คุณนะทำ ”

บทบาท ของอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน (อสม.)

1. สอดถามทุกครัวเรือน ว่า (1) ในบ้านมียุงกัดหรือเปล่า (2) ในบ้านมีลูกน้ำไหม
2. ประเมินความเสี่ยงและพฤติกรรมเสี่ยง คัดข้อมูลให้ชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์ จัดทำแผนงานโครงการ และกิจกรรมในการสร้างบทบาทและการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนในการกำจัดลูกน้ำ ภายใต้แนวคิด “บ้านใคร บ้านคนนั้น เราต้องทำเอง”
3. ให้คำแนะนำ ชักชวน กระตุ้นให้ประชาชนปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ในการสำรวจลูกน้ำและกำจัดลูกน้ำ ในบ้านเรือนตนเอง รวมทั้งศูนย์เด็กเล็ก โรงเรียนและสถานศึกษา วัด และ ศาสนสถาน โรงพยาบาล โรงงานและสถานประกอบการ สถานบริการ ตลาดและสถานที่ที่มีคนอยู่รวมกันมากๆ ด้วยมาตรการ 5 ป. 1 ข. คือ ปิด เปลี่ยน ปล่าย ปรับ ปฏิบัติและขัดล้างโซยุง และตามมาตรการ 3 เก็บ ป้องกัน 3 โรค ทุกสัปดาห์
4. ร่วมกับภาคีเครือข่ายภาคประชาชนและท้องถิ่น ชวนประชาชนดำเนินการพร้อมกันทุกหมู่บ้าน ทุกชุมชน ทั่วประเทศ รวมพลังเร่งรัดกำจัดลูกน้ำ “5 ป 1 ข คุณนะทำ ”
5. ร่วมกับภาคีเครือข่ายภาคประชาชน ส่งเสริม สนับสนุนการใช้ตะไคร้หอม และผลิตภัณฑ์ตะไคร้หอมกันยุง รวมถึงใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์พื้นบ้านในการกำจัดลูกน้ำ
6. จัดระบบเฝ้าระวัง และสื่อสารข้อมูลชุมชน ด้วยการประชาสัมพันธ์ขยายความคิดคนในชุมชนให้มีส่วนร่วมลงมือทำด้วยตนเอง ในการเฝ้าระวัง ควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคไข้เลือดออก รวมทั้งจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่ สังเกตอาการผู้ป่วยที่มีอาการของโรคไข้เลือดออก ในหมู่บ้าน และรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้องตามกำหนด และสอนแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวในการเช็ดตัวลดไข้ และการดูแลเบื้องต้นก่อนส่งต่อการรักษา
7. ดำเนินการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์ปฏิบัติการป้องกัน แก้ไขและพร้อมรับปัญหาโรคไข้เลือดออกระดับท้องถิ่น และจัดระบบประเมินผลของชุมชน โดย สำรวจลูกน้ำ ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อประเมินเบื้องต้น ทุกสัปดาห์ และขับเคลื่อนชุมชน ประชาชนในการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากไข้เลือดออก โดยมีการประเมินผลแบบมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เพื่อให้ครัวเรือน หมู่บ้าน ชุมชน ท้องถิ่น ตำบล ปลอดภัยน้ำหรือให้ลูกน้ำเป็นศูนย์ และปลอดภัยจากไข้เลือดออก

บทบาทเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่

1. เฝ้าระวัง และ ควบคุมยุงพาหะ
2. พัฒนาบุคลากรด้านการแพทย์ สาธารณสุข และพัฒนาศักยภาพ อสม. ตลอดจนจัดทำทะเบียนผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลสุขภาพผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกของจังหวัดระยอง
3. ประสานและสนับสนุนการดำเนินงานของ อสม. ในการดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานการจัดกิจกรรมรณรงค์ เนื่องในวันอาสาสมัครสาธารณสุขแห่งชาติ ประจำปี 2560 “รวมพลังเร่งรัดกำจัดลูกน้ำ”
4. สื่อสารสาธารณะ ถ่ายทอดความรู้ ให้คำชี้แนะ สื่อสารและสนับสนุนการดำเนินงานของ อสม. ในทุกรูปแบบเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผล
5. เป็นแกนประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในสังกัดและต่างสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในการกำจัดลูกน้ำ เพื่อลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง
6. ส่งเสริม สนับสนุน ท้องถิ่น ชุมชนและเครือข่ายภาคประชาชนจัดระบบเฝ้าระวังของชุมชนที่มีประสิทธิภาพ และเชื่อมโยงข้อมูลกับSRRT ตำบล อำเภอ จังหวัด อย่างเสริมพลังกัน
7. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ชุมชน ท้องถิ่น มีและใช้มาตรการทางสังคมในการเฝ้าระวัง ควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาการระบาดของไข้เลือดออก ตลอดจนประสาน ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกัน แก้ไขและพร้อมรับปัญหาโรคไข้เลือดออกระดับท้องถิ่น รวมถึงการจัดระบบประเมินผลแบบมีส่วนร่วมของชุมชน
8. ส่งเสริม สนับสนุนการใช้ตะไคร้หอม และผลิตภัณฑ์ตะไคร้หอมกันยุง รวมถึงใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผลิตภัณฑ์พื้นบ้านในการกำจัดลูกน้ำยุง
9. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และถอดบทเรียน รวมถึงการใช้ประโยชน์จากข้อมูลการดำเนินงานในการเฝ้าระวัง ควบคุม ป้องกันโรคไข้เลือดออก
10. สนับสนุน อสม. ภาควิชาเครือข่าย และประชาชนในพื้นที่ ในการกำจัดลูกน้ำยุง และแหล่งเพาะพันธุ์ยุง

บทบาทเครือข่ายต่างสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

1. ดำเนินการกำจัดลูกน้ำในพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง ทั้งโรงเรียน โรงเรียน โรงพยาบาล โรงแรม โรงงาน โรงธรรม แหล่งท่องเที่ยว สถานที่ทำงาน ตลาด ศูนย์เด็กเล็ก ฯลฯ
2. ร่วมดำเนินการรณรงค์ **รวมพลังเร่งรัดกำจัดลูกน้ำ** ตามปฏิทินของกระทรวงสาธารณสุข
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้ตะไคร้หอมกันยุง และผลิตภัณฑ์พื้นบ้านกำจัดลูกน้ำ
4. จัดระบบเฝ้าระวังร่วมกับชุมชน ท้องถิ่นในการเฝ้าระวัง ควบคุม ป้องกันโรคไข้เลือดออก รวมถึงการปฏิบัติตามมาตรการทางสังคมของชุมชน

บทบาทสถานพยาบาลรัฐ / เอกชน

1. พัฒนาบุคลากรการแพทย์ทางด้านการตรวจวินิจฉัยและรักษา ทั้งอายุรแพทย์ กุมารแพทย์ และแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป ของโรงพยาบาลทุกแห่ง
2. จัดทำทะเบียนผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกของจังหวัดระยอง
3. ดำเนินการตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหการระบาดของโรคไข้เลือดออก ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ดำเนินการตามมาตรการ 3-3-1 และแจ้งรายงานโรคในระบบระบาดวิทยาเร่งด่วน
5. ปรับปรุงมาตรฐานการดูแลผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก โดยการเพิ่มขีดความสามารถของสถานพยาบาล ในการรักษาไข้เลือดออก และจัดระบบการส่งต่อผู้ป่วยผ่านสถานบริการสาธารณสุขทั้งภาครัฐและเอกชน ฝึกอบรม ผู้ปฏิบัติทางแพทย์และมีแนวทางมาตรฐานการดูแลรักษาผู้ป่วยไข้เลือดออกเป็นแนวทางเดียวกันทั้งจังหวัด

บทบาทของประชาสัมพันธ์/สื่อมวลชน

1. จัดทำแผนประชาสัมพันธ์ เรื่องโรคไข้เลือดออก ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งจังหวัด
2. ประกาศเตือนประชาชนให้ทราบว่า มีโรคไข้เลือดออกระบาดในชุมชนนั้น พร้อมกับให้สุศึกษา แก่ประชาชน ให้รู้จักวิธีการป้องกันตนเองและครอบครัวไม่ให้ยุ่งลายกัด ให้ความรู้วิธีปฏิบัติเมื่อเด็กป่วยหรือสงสัย ว่าป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก และวิธีการควบคุมป้องกันแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในบ้าน และขอให้ประชาชนให้ความร่วมมือ กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายที่อาจมีหลงเหลืออยู่ในชุมชนให้หมดไป การกำจัดลูกน้ำ ยุงลายในบ้านผู้ป่วย และ บริเวณรอบบ้านผู้ป่วยควรดำเนินการในรัศมีอย่างน้อย 100 เมตร และประเมินค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายในพื้นที่ ที่เกิดโรคหลังการควบคุม ป้องกันโรคไข้เลือดออก ควรมีค่า HI < 10
3. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ สปอร์ตความรู้เรื่องโรค สื่อประชาสัมพันธ์ในทุกรูปแบบ
4. จัดรายการวิทยุ " ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง พบประชาชน เรื่อง โรคไข้เลือดออก ทุกเดือน "

เอกสารรายงานของจังหวัดระยอง

การประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์	การประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์
1.พัฒนาระบบบริการและลดขั้นตอนการปฏิบัติงานของภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชน	1.กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดตัวชี้วัดให้หน่วยงานสาธารณสุขทุกแห่ง พัฒนาระบบบริการด้านสาธารณสุข เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ 2.การประเมินผลความพึงพอใจในการดำเนินงานและการให้บริการของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข
2.การมีส่วนร่วมภาคีเครือข่ายในพื้นที่และร่วมกันแก้ไขปัญหาโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก(Area-based Approach)	1.การดำเนินงานตามตัวแบบฯทำให้เกิดความมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ส่งผลให้ลดอัตราป่วยและลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในพื้นที่ได้จริงบรรลุตามวัตถุประสงค์ 2.นวัตกรรมใหม่ ๆ ด้านการป้องกัน ควบคุมป้องกันโรค ไข้เลือดออก และสามารถนำไปใช้ได้จริงในพื้นที่

จุดเด่น**1. ประชาชนจะได้รับประโยชน์อะไร จากการดำเนินงานตามต้นแบบการบริหารจัดการแบบมุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ (Area-based Approach)**

- ประชาชนจะมีความสุข
- สุขภาพที่ดียั่งยืน
- ไม่เจ็บป่วย , เกิดความมั่นใจในการดำรงชีวิต
- ไม่ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก , สุขภาพดี
- ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกลดลง
- ไม่พบ ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในชุมชน/หมู่บ้าน
- ประชาชนจะปลอดภัยจาก โรคไข้เลือดออก
- ปลอดภัยจากโรคภัย
- มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บ ไม่จน
- คุณภาพชีวิตดีขึ้น
- เข้าใจถึงสาเหตุต้นตอของโรคไข้เลือดออก
- รู้จักวิธีป้องกันไม่ให้เกิดโรคไข้เลือดออก
- เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมจัดแหล่งที่มาของยุงลาย
- ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความปลอดภัยด้านการที่จะเกิดโรคระบาด
- อัตราการเจ็บป่วย และเสียชีวิตจากโรคไข้เลือดออกลดลง
- ลดงบประมาณในการรักษาพยาบาล
- ยุงลายลดลง
- ที่อยู่อาศัย / ชุมชน / ท้องถิ่น สะอาดหน้าอยู่ " เมืองระยองน่าอยู่ น่าเที่ยว"
- ประชาชน / ลูกหลาน ไม่เจ็บป่วย หมดโรคหมดภัย จิตใจเป็นสุข
- รู้จักการป้องกันโรคไข้เลือดออก " ไม่ให้ยุงเกิด และไม่ให้ยุงกัด"
- ไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตเรื่องค่ารักษาพยาบาล
- ได้ชุมชนที่ปลอดโรค ปลอดภัยจากไข้เลือดออก
- ระยองอัตราป่วยไม่ติดอันดับต้นๆของประเทศ
- ประชาชนมีความตระหนักเรื่อง การป้องกันโรคไข้เลือดออก และลุกขึ้นมาดูแลสภาพแวดล้อมบ้านตนเอง

2. สิ่งที่ประชาชนกล่าวถึง

- ขอขอบคุณที่มาช่วยเรา
- ทีมงานคุณภาพ
- ได้รับความร่วมมือกับประชาชนในเรื่องอื่นๆต่อไป
- เจ้าหน้าที่ทำงานได้ประสิทธิภาพ
- ดินะเดี๋ยวนี้ไม่ค่อยมียุ่ง
- ขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ให้ความดูแลกันเป็นอย่างดี
- เพิ่งคิดได้ ทำได้ ช้าหน่อยแต่ดีกว่าไม่ทำ
- ตบมือให้ทุกคน
- ประชาชนจะภูมิใจในการกระทำของเรา
- DHF ลดลงเพราะการทำงานของคนพวกนี้เลย
- ทีมงาน DHF สุดยอดมาก
- ประชาชนจะบอกว่าส่วนราชการช่วยดูแลเป็นอย่างดี
- มีความจริงใจ ในการแก้ปัญหาอยู่ระยอง รักระยองจริง
- เยี่ยมมาก
- ทุกภาคส่วนร่วมมือกันระยองต้องปลอด DHF
- เป็นทีมที่สร้างความสุขและทำให้ทุกคนในชุมชนปลอดภัยจากโรคไข้เลือดออก
- จังหวัดระยองปลอดภัยห่างไกลไข้เลือดออกเป็นแน่
- ลดอาการวิตกที่จะได้รับข่าว DHF และชมเชยผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่
- ดันภาครัฐทำงานจริงจัง
- ชมเชยในการระดมความคิดของเราที่ทำให้เกิดผลดีในการดำรงชีวิต
- ทีมงานอาสาสมัครเพื่อชุมชนของเรา

ปัญหาและอุปสรรค

1. บริบทพื้นที่ของจังหวัดระยอง มีความแตกต่างทางด้านพื้นที่ มีทั้งพื้นที่เขตอุตสาหกรรม ชุมชนเมือง ชุมชนกึ่งเมืองอุตสาหกรรม และชุมชนที่เป็นชนบท
2. การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในการป้องกัน ควบคุมโรคใช้เลือดออกมีความยากลำบาก เพราะบ้านปิด หมู่บ้านจัดสรรขนาดใหญ่ แคมป์ก่อสร้างขนาดใหญ่
3. การสื่อสารเข้าไม่ถึง แรงงานต่างด้าว (กัมพูชา พม่า) และการสื่อสารไม่เข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่และ แรงงานต่างด้าว
4. ประชาชนยังไม่ตระหนักถึงบทบาทตนเอง เรื่องการสำรวจลูกน้ำยุงลายและการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ ลูกน้ำยุง จากการสำรวจค่า HI/CI ในชุมชน/โรงเรียน/วัด และโรงงาน ยังมีค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายเกินเกณฑ์ที่กำหนด
5. การพันสารเคมี ของทีมควบคุมป้องกันโรคระดับตำบล และหมู่บ้านยังไม่มีประสิทธิภาพ
6. พื้นที่ส่วนรวมเป็นสาธารณะ เช่น สวนสุขภาพ ศาสนสถานบางแห่ง ขาดการดูแล และสิ่งแวดล้อมเอื้อต่อการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง
7. การควบคุมโรค ประชาชน เน้นที่จะให้มีการพันสารเคมีมากกว่าการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุง ในบ้านตนเองและในชุมชน

ปัจจัยความสำเร็จ

1. ปัจจัยที่ทำให้การขับเคลื่อนสำเร็จ/บรรลุผลสำเร็จ

กลไกสำคัญของการดำเนินงานป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออก ให้บรรลุผล คือ การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ในระดับพื้นที่และหน่วยงาน รวมถึงประชาชนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง

หัวใจสำคัญของการป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออก คือ

" คุณนะทำ " บ้านใครบ้านคนนั้น ต้องทำเอง

ด้วยมาตรการ 3 เก็บ + 5 ส. และมาตรการ 5 ป. 1 ข.

(ปิด เลียน ปล่อย ปรับปรุง และทำเป็นนิสัย + ชัดภาชนะที่มีน้ำขังกำจัดไยุง)

2. ปัจจัยการวางแผนให้เป็นผล

- มีแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ที่ชัดเจนและตอบสนองต่อปัญหาของพื้นที่
- มีงบประมาณในการดำเนินงานที่เพียงพอ
- มีความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน
- ทีมงานและการพัฒนาทีมงานที่มีประสิทธิภาพ
- มีการทบทวนการดำเนินงาน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาในปีต่อไป

ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่ต้องปรับปรุง เพื่อให้การทำ Area-based ไปใช้บรรลุผลสำเร็จ

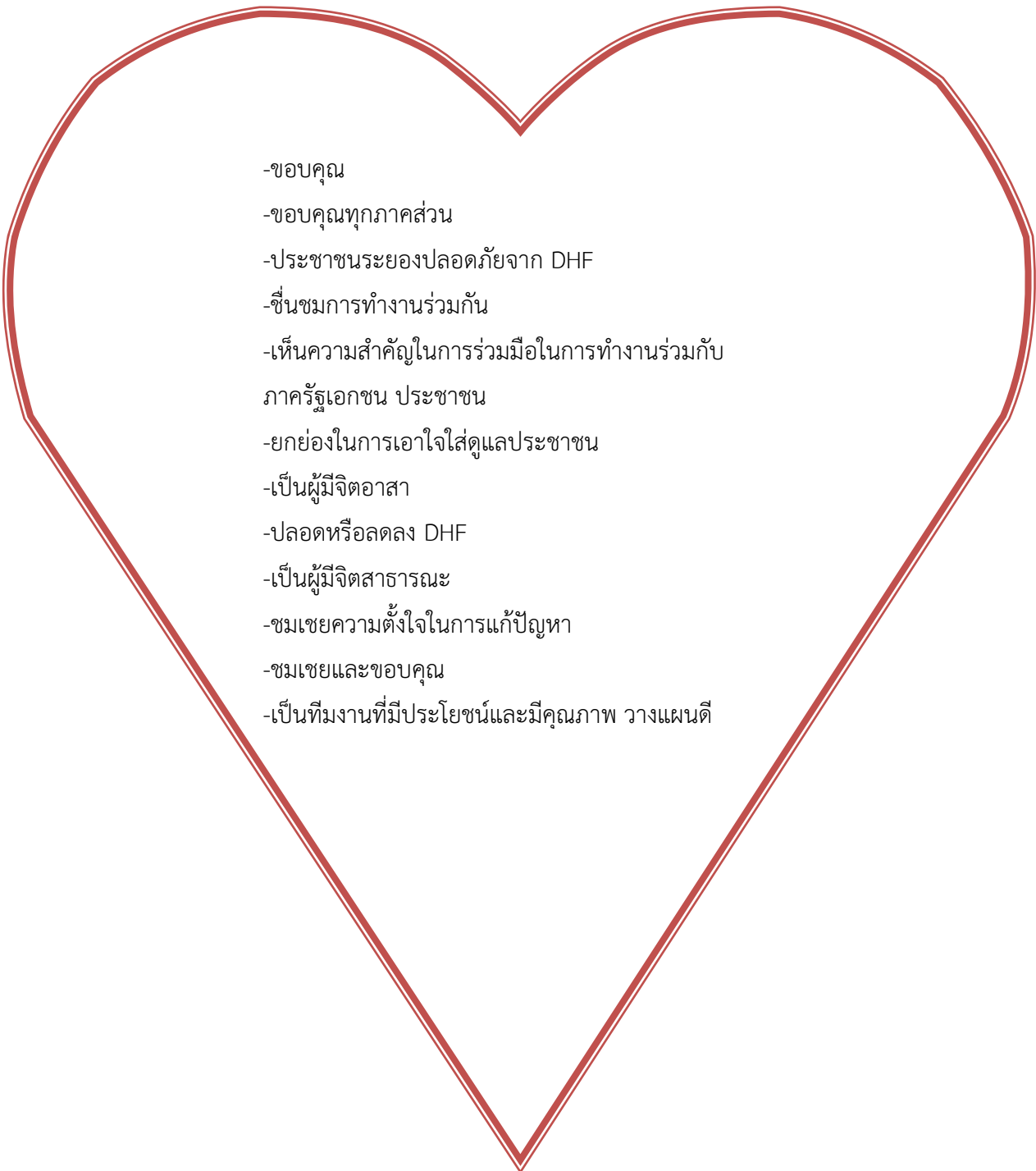
1. โครงสร้าง ควรเป็นอย่างไร/ต้องปรับปรุงอย่างไร

2. การบริหารจัดการ ควรเป็นอย่างไร/ต้องปรับปรุงอะไรบ้าง

3. วิธีการและงบประมาณ ต้องปรับปรุงอะไรบ้าง

10.4 บุคลากร ควรปรับให้ใครทำอะไร อย่างไร

หัวใจสู่ชัยชนะ

-
- ขอบคุณ
  - ขอบคุณทุกภาคส่วน
  - ประชาชนระยองปลอดภัยจาก DHF
  - ชื่นชมการทำงานร่วมกัน
  - เห็นความสำคัญในการร่วมมือในการทำงานร่วมกับ
ภาครัฐ เอกชน ประชาชน
  - ยกย่องในการเอาใจใส่ดูแลประชาชน
  - เป็นผู้มีจิตอาสา
  - ปลอดหรือลดลง DHF
  - เป็นผู้มีจิตสาธารณะ
  - ชมเชยความตั้งใจในการแก้ปัญหา
  - ชมเชยและขอบคุณ
  - เป็นทีมงานที่มีประโยชน์และมีคุณภาพ วางแผนดี

เอกสารอ้างอิง

สถาบันพระปกเกล้า.การเสริมสร้างธรรมาภิบาล และประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะ,เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดระยอง วันที่ 17 มิถุนายน 2559 ณ โรงแรมโกลเด้น ซิตี้ ระยอง (เอกสารอัดสำเนา)

ภิญโญ นิลจันทร์.ระบบบริหารแบบบูรณาการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์.ค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2559,จาก www.pbro.moph.go.th

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมการประชุมกลุ่ม

ภาพกิจกรรมการประชุมกลุ่ม

เอกสารรายงานฯ
จังหวัดสงขลา

รายงานการศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Area-based Approach)

วาระสงขลา“เกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน และเกษตรทางเลือก”

จังหวัดสงขลา

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

สารบัญ

หน้า

เอกสารส่วนที่ ๑	๑-๗
- ข้อมูลทั่วไป	
เอกสารส่วนที่ ๒	
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	๘
บทนำ	๙-๑๐
ตัวแบบในการดำเนินงาน	๑๑
ผลผลิตการทำตามตัวแบบ	๑๒
วาระสงขลา	๑๖
กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด	๑๓-๑๕
แผนขับเคลื่อนวาระสงขลา	๑๗-๑๙
การประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์	๒๐
จุดเด่น	๒๑
สิ่งที่ประชาชนกล่าวถึง	๒๒
ผู้มีส่วนได้เสีย/ปัญหาอุปสรรค	๒๓
เอกสารอ้างอิง	๒๔
ภาคผนวก	

เอกสารส่วนที่ ๑

๑. ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ ๗,๓๙๓.๘๘๙ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔,๖๒๑,๑๘๐ ไร่ มีขนาดใหญ่ เป็นอันดับ ๒๗ ของประเทศ และใหญ่เป็นอันดับที่ ๓ ของภาคใต้ ลักษณะภูมิประเทศทางตอนเหนือเป็นคาบสมุทรแคบและยาวยื่นลงมาทางใต้เรียกว่า คาบสมุทรสทิงพระกับส่วนที่เป็นแผ่นดินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางตอนใต้ แผ่นดินทั้งสองส่วนเชื่อมต่อกัน โดยสะพานติณสูลานนท์ พื้นที่ทางทิศเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ทิศตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทิศใต้และทิศตะวันตกเป็นภูเขาและที่ราบสูง ลักษณะภูมิอากาศ จังหวัดสงขลา มี ๒ ฤดูคือ ฤดูร้อนและฤดูฝน ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม และฤดูฝนมี ๒ ระยะ คือ กลางเดือนพฤษภาคม – กลางเดือนตุลาคม และกลางเดือนตุลาคม – กลางเดือนกุมภาพันธ์

ประชากร จังหวัดสงขลา มีประชากร ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๘ จำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๔๑๐,๕๗๗ คน การนับถือศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ ๖๑.๗๐ นับถือศาสนาพุทธ รองลงมา ร้อยละ ๓๕.๑๑ นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๓.๑๙ นับถือศาสนาอื่นๆ (ศาสนาคริสต์ ฮินดู)

สภาพเศรษฐกิจทั่วไปของจังหวัดสงขลา ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา ปี ๒๕๕๖ มีมูลค่าเท่ากับ ๒๒๐,๗๑๒ ล้านบาท มีขนาดเศรษฐกิจเป็นอันดับ ๑ ของภาคใต้ และเป็นอันดับที่ ๑๑ ของประเทศ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ซึ่งมีมูลค่า ๑๖๗,๖๖๒ ล้านบาท อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ ปี ๒๕๕๖ ร้อยละ ๓.๐๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวเท่ากับ ๑๔๖,๐๓๐ บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๕๕ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ย ๑๔๓,๕๔๑ บาทต่อปี เป็นอันดับที่ ๒๑ ของประเทศ เป็นอันดับที่ ๕ ของภาคใต้ และเป็นอันดับที่ ๑ ของกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา ขึ้นอยู่กับสาขาอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๓๑ สาขาการผลิตที่มีความสำคัญรองลงมา ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ มีสัดส่วนร้อยละ ๑๓.๖๒ และสาขาการเหมืองแร่ มีสัดส่วนร้อยละ ๑๒.๘๔

๒. วิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสงขลา

๒.๑ “สงขลา ศูนย์กลางเศรษฐกิจภาคใต้ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน ประชาชนมีคุณภาพ
สู่อาเซียน”

๒.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด มี ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ได้แก่

๑) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑: พัฒนาภาคการเกษตร อุตสาหกรรม การค้า
การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิต
และทรัพย์สินของประชาชน

๓) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนบนฐานความรู้
และพหุวัฒนธรรม

๔) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อย่างยั่งยืน

๓. หลักการและแนวทางการบริหารงานของจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลาได้พัฒนาจังหวัดโดยความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยมุ่งการพัฒนาจังหวัดแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทุกมิติในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และความมั่นคง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสและอาชีพ แก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในจังหวัด เพื่อให้ประชาชนในจังหวัดอยู่ดี มีสุข กินอิ่ม นอนอุ่น มีเงินออม นำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี โดยจังหวัดสงขลาได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน ในการจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัด โดยได้ใช้หลักการและแนวทางการบริหารงานจังหวัด ดังนี้

๑) ยึดหลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา และร่วมรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้นรวมทั้ง เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินแผนงานและโครงการ

๒) ส่งเสริมผลักดันให้เกิดความร่วมมือในการทำงานการประสานกันระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชนในลักษณะการบริหารงานในรูปแบบเครือข่าย

๓) บูรณาการทรัพยากรเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคธุรกิจเอกชน ให้สัมพันธ์และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

๔) งบประมาณจังหวัดจะเป็นการบูรณาการงบประมาณที่จังหวัดขอตั้งร่วมกับงบลงทุนของกระทรวง ทบวง กรม งบอุดหนุนเฉพาะกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการลงทุนร่วมจากภาคเอกชน เพื่อประโยชน์ในการจัดระบบการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้อง เชื่อมโยง และสนับสนุนการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๕) สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรม โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสมตามศักยภาพของท้องถิ่น รวมทั้งความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนขยายการให้บริการที่ครอบคลุมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เชื่อมโยงและบูรณาการกับแผนชุมชนและแผนพัฒนาระดับต่างๆ ในพื้นที่

๖) สนับสนุนการสร้างกลไกการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการของทางราชการได้โดยสะดวก เป็นธรรม และตรงตามความต้องการ ทั้งนี้ การรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนควรจะเป็นไปในลักษณะที่เปิดกว้าง เพื่อให้การดำเนินการมีความคล่องตัว และคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๔. การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี

๔.๑ กรอบนโยบายและแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

และแผนปฏิบัติราชการประจำปี

จังหวัดสงขลาได้นำนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ระดับชาติ เจตนารมณ์/นโยบายในการบริหารราชการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค ยุทธศาสตร์รายสาขา แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และความต้องการของประชาชนทุกภาคส่วน มาเป็นกรอบในการจัดทำแผน โดยได้ดำเนินการเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ และตามกรอบนโยบายและระบบที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (กนจ.) ได้กำหนด

**๔.๒ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
และแผนปฏิบัติราชการประจำปี**

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี จังหวัดสงขลาได้ดำเนินการแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีกระบวนการจัดทำแผนในลักษณะ bottom-up เริ่มตั้งแต่การจัดทำแผนชุมชน/หมู่บ้าน แผนชุมชนระดับตำบล แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี จะมีการรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชนทุกภาคส่วน โดยมีกลไกของภาครัฐแต่ละระดับสนับสนุนในการจัดทำแผน มีการประสานบูรณาการและเชื่อมโยงแผนระดับต่างๆ รวมทั้งการประสานบูรณาการกับการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ และแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด โดยในส่วนของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี มีขั้นตอนและกระบวนการดังนี้

๑) จังหวัดจะได้รับนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดจากคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (กนจ.)

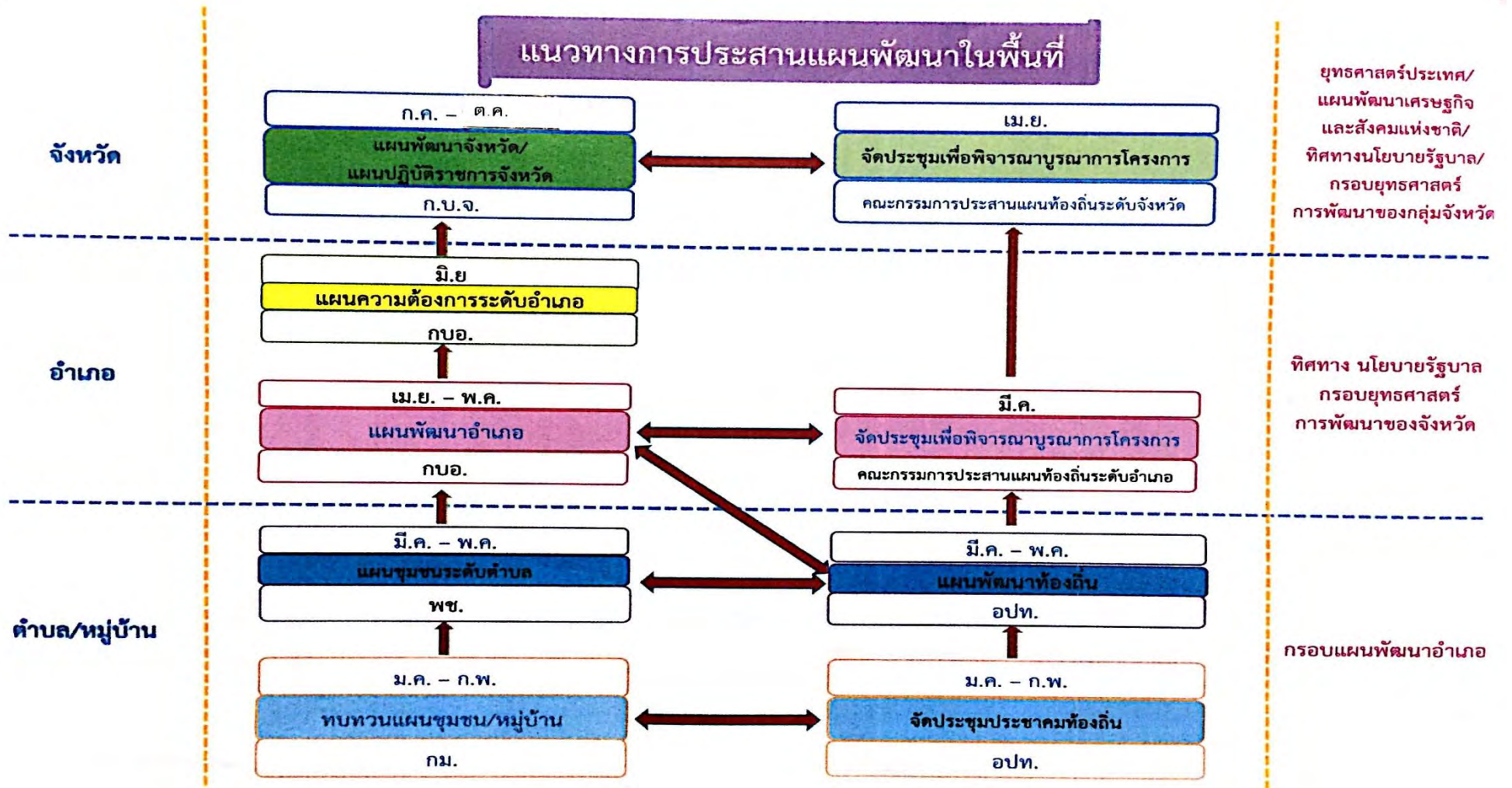
๒) จังหวัดโดยคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) นำนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการฯ ก.น.จ. กำหนดดังกล่าว ไปดำเนินการจัดทำแผน โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลศักยภาพของจังหวัดและข้อมูลการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่ทั้งโดยการประชุมปรึกษาหารือ รับฟังความคิดเห็นและความต้องการจากทุกภาคส่วนต่างๆ และการประสานรวบรวมข้อมูลความต้องการของประชาชนจากส่วนราชการต่างๆ และอำเภอ (แผนความต้องการระดับอำเภอ) เพื่อนำมาวิเคราะห์กำหนด ศักยภาพและความต้องการของจังหวัด จัดทำเป็นร่างแผนพัฒนาจังหวัด ขณะเดียวกันจังหวัดจะส่งข้อมูล ศักยภาพและความต้องการของจังหวัดไปให้คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำร่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เพื่อที่ ก.บ.ก. จะได้ส่งร่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้จังหวัดนำไปประชุมหารือร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดต่อไป

๓) ก.บ.จ. นำร่างแผนพัฒนาจังหวัดและร่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดไปจัดประชุมปรึกษาหารือกับส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชน ในจังหวัด แล้วนำผลการประชุมหารือและข้อคิดเห็นที่ได้จากการประชุมไปปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์มากขึ้น ขณะเดียวกันจะส่งผลการประชุมหารือและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดที่ได้จากการประชุมหารือดังกล่าวให้กลุ่มจังหวัด เพื่อนำไปปรับปรุงแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้สมบูรณ์มากขึ้นเช่นกัน

๔) ก.บ.จ. และ ก.บ.ก. ส่งแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ตามลำดับให้ ก.น.จ. ถิ่นกรองและเสนอความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ความเห็นชอบ

๕) ก.บ.จ. นำแผนพัฒนาจังหวัดที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีไปจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและคำของบประมาณ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ จะส่งให้ ก.น.จ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ทั้งนี้ ก.บ.จ. จะส่งแผนปฏิบัติราชการประจำปีและคำของบประมาณให้ ก.บ.ก. เพื่อนำไปประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดต่อไป

๖) ก.น.จ. ส่งแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดละคำของบประมาณ ที่คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแล้ว ให้สำนักงานงบประมาณเพื่อจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีให้จังหวัดต่อไป

แนวทางการประสานแผนพัฒนาในพื้นที่

*****

	การดำเนินการ	ระยะเวลา	หน่วยงาน
๑	ทบทวนแผนชุมชน/หมู่บ้าน : โดยใช้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เป็นกลไกหลัก (พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๕๕๗) และหมายรวมถึงคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อปท. (กก.อปท.) (พระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ.๒๕๒๒) โดยมีสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา และวิทยากรกระบวนการ และรวบรวมข้อมูลแผนชุมชน/หมู่บ้านส่งไปยังอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสนับสนุนการจัดทำเวทีประชาคมระดับชุมชน/หมู่บ้าน (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘) และให้คณะกรรมการหมู่บ้านรวบรวมข้อมูลแผนชุมชน/หมู่บ้านดังกล่าวส่งไปยังอำเภอ เพื่อประสานงานกับศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มค. - กพ.	กม. / อปท.
๒	แผนชุมชนระดับตำบล : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนระดับตำบล โดยใช้กลไกศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล ประมวลความต้องการจากแผนชุมชน/หมู่บ้าน มาจัดทำเป็นแผนชุมชนระดับตำบล และรวบรวมข้อมูลแผนชุมชนระดับตำบลดังกล่าวส่งให้อำเภอ และประสานจัดส่งข้อมูลแผนชุมชนระดับตำบลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑) แผนพัฒนาท้องถิ่น : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำและทบทวนแผนพัฒนาสามปี โดยนำปัญหาและความต้องการของประชาชนจากการจัดทำเวทีประชาคมมาประกอบการพิจารณา (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘)	มีค. - พค.	สนง.พช.อำเภอ/ อปท.
๓	แผนพัฒนาอำเภอ : อำเภอโดยกลไกของคณะกรรมการบริหารงานอำเภอ (กบอ.) ที่มีผู้นำกรอบยุทธศาสตร์พัฒนาของจังหวัด (Top-down) มาเป็นกรอบการพัฒนาในระดับอำเภอ และประมวลความต้องการของประชาชนในพื้นที่ (Bottom-up) มาจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ และส่งกรอบแผนพัฒนาอำเภอดังกล่าวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอทราบทิศทางการพัฒนาของอำเภอ	เมย. - พค.	กบอ.

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

	การดำเนินการ	ระยะเวลา	หน่วยงาน
	แผนความต้องการระดับอำเภอ : อำเภอโดยกลไกของคณะกรรมการบริหารงานอำเภอ (กบอ.) พิจารณารายการแผนงานโครงการที่เกินขีดความสามารถของชุมชนและหมู่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อจัดส่งให้จังหวัดนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด รวมทั้ง เพื่อขอรับการสนับสนุนการดำเนินงานหรืองบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดส่งให้คณะกรรมการประสานแผนท้องถิ่นระดับอำเภอ เพื่อพิจารณาบูรณาการโครงการที่เกินขีดความสามารถขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และเสนอคณะกรรมการประสานแผนท้องถิ่นระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาบูรณาการโครงการที่เกินขีดความสามารถขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมของจังหวัด และเสนอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) พิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาของ อบจ.	ม.ย.	กม. / อบท.
๔	แผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด : จังหวัดนำแผนความต้องการของอำเภอมาประมวลในภาพรวมของจังหวัด รวมทั้ง ประสานข้อมูลกับคณะกรรมการประสานแผนท้องถิ่นระดับจังหวัด เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด โดยนำหลักเกณฑ์ แนวทาง และปฏิทินที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการจะกำหนดในแต่ละปีมาพิจารณาประกอบด้วย จังหวัดจัดทำข้อมูลรายละเอียดโครงการที่สอดคล้องกับกรอบแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการดำเนินงาน และจัดส่งให้หน่วยงานเพื่อพิจารณำไปบรรจุในคำของบประมาณประจำปี และส่งให้กระทรวงมหาดไทย เพื่อเป็นการประสานงาน	กค. - กย. ตค.	ก.บ.จ. ก.บ.จ.

สบจ. สป.มท.

31 มี.ค. ๒๕๕๙

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

ปฏิทินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔)

และแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑

ลำดับ	ห้วงเวลาดำเนินการ	ขั้นตอนและกิจกรรม
๑	๓-๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๙	แจ้งส่วนราชการที่รับผิดชอบข้อมูลส่วนที่ ๑ : ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด และส่วนที่ ๒ : การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพของจังหวัด ตรวจสอบและแจ้งยืนยันข้อมูลให้จังหวัด
๒	๒๑ มิถุนายน- ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙	สำนักงานจังหวัดสงขลา รวบรวมข้อมูลส่วนที่ ๑ : ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด และส่วนที่ ๒ : การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพของจังหวัด ที่ส่วนราชการแจ้งยืนยัน
๓	๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙	ประชุมคณะกรรมการจัดทำและทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา ปี ๔ และจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.)เพื่อจัดทำและทบทวนแผนฯ
๔	๒๕ กรกฎาคม -๕ สิงหาคม ๒๕๕๙	แจ้งส่วนราชการจัดทำแผนงาน/โครงการ ส่งจังหวัดเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัด ปี ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑
๕	๘ - ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙	ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดและจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี ทั้ง ๔ คณะ เพื่อพิจารณาโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการประจำปีพ.ศ. ๒๕๖๑
๖	๑๕ - ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙	เข้าคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.)พิจารณาให้ความเห็นชอบ แผนพัฒนาจังหวัด ปี ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีพ.ศ. ๒๕๖๑
๗	๒๒ - ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙	ประชุมแผนพัฒนาจังหวัด ปี ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔)และแผนปฏิบัติราชการประจำปีพ.ศ.๒๕๖๑
๘	๓๐ กันยายน ๒๕๕๙	ส่งแผนพัฒนาจังหวัด ปี ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔)
๙	๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙	ส่งแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑

เอกสารส่วนที่ ๒

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การพัฒนาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) มุ่งเน้น
การบริการที่เป็นเลิศ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน และสามารถบรรเทาความเดือดร้อน ของ
ประชาชนเอง โดยจังหวัดต้องกำหนดตัวแบบการบริหารจัดการ รูปแบบการบริหารจัดการที่ชัดเจน
โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก

จังหวัดสงขลาได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาที่มุ่งเน้นในการพัฒนาระดับฐานราก
ในการพัฒนา โดยใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก ซึ่งได้กำหนดวาระการพัฒนาสงขลา
เกี่ยวกับการเกษตร ภายใต้กรอบเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน และเกษตรทางเลือก
ภายใต้กรอบของเกษตรสุขภาพและเกษตรคุณภาพมุ่งเน้น การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย
ในเชิงพาณิชย์ ควบคู่กับการส่งเสริมการตลาดโดยเน้นหนักข้าวพันธุ์พื้นเมือง ผัก ผลไม้ และปศุสัตว์อินทรีย์

สำหรับเกษตรผสมผสาน มุ่งเน้นการส่งเสริมการปลูกพืชร่วม พืชแซม วนเกษตร ไร่นาสผสม
พืชหมุนเวียนระยะสั้น พืชที่ใช้น้ำน้อยควบคู่กับการลดต้นทุน/เพิ่มประสิทธิภาพพืชเศรษฐกิจหลัก โดยเฉพาะ
ยางพาราและข้าว ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินการตามรอยเท้าพ่อในเรื่องนาหนึ่งไร่ได้หนึ่งแสน ขยายผลไปสู่ ๑ ไร่
ได้หลายแสนในการทำการเกษตรผสมผสานรวมทั้งการขยายผลสู่เกษตรกรที่มีพื้นที่น้อย โดยทำการเกษตร
แบบครึ่งไร่คล้ายจน

ในส่วนของเกษตรทางเลือก มุ่งเน้นเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาทางการตลาดดี เช่น เมล่อน มะละกอ
ฮอลแลนด์/เรดเลดี้ แก้วมังกร และมะพร้าวน้ำหอม เป็นต้น

จังหวัดกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นเรื่องการเกษตรเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ
โดยเฉพาะราคายางพาราลดต่ำ และภาวะพืชผลทางการเกษตรล้นตลาด ทำให้ราคาตกต่ำรายได้จากการ
ทำสวนยางพาราลดลงจึงส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาที่ไม่ต้องการให้เกิดการทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว
ประเด็นที่สำคัญคือ ในภาวะที่ผลไม้ตามฤดูกาล ล้นตลาด ราคาตกต่ำ ให้ประชาชนหันมาปลูกพืชทางเลือกใหม่
ที่มีภูมิลำเนาทางการตลาดดี รวมทั้งเป็นการส่งเสริม ให้เกษตรกรปลูกพืชที่ปลอดภัยจากสารพิษ สารเคมี เพื่อสุขภาพ
ของผู้บริโภค และสุขภาพอนามัยของผู้ปลูกพืช และส่งเสริมให้ได้ผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพในระดับ
Premium โดยไม่เน้นปริมาณ แต่มีคุณภาพที่จะส่งตรงไปยังห้างสรรพสินค้า สนามบิน และเป็นของขวัญ
ของฝากที่มีคุณภาพ นอกจากนี้จังหวัดส่งเสริมให้มีเครือข่ายของกลุ่มเกษตรกร กลุ่มต่างๆ เพื่อการสร้างกลไก
การตลาด

จังหวัดกำหนดตัวชี้วัดการพัฒนาเพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรคือ เกษตรกรต้องมีเงินในกระเป๋า
เพิ่มขึ้น และเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ และความเป็นอยู่ของเกษตรกร รวมทั้งการมีเครือข่าย
เพื่อสร้างกลไกการตลาด

ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก ขึ้นอยู่กับกระบวนการ
สร้างความสมดุลของการมีส่วนร่วม ความเสมอภาค ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล จึงเป็นประเด็นทั้งท้าย
ต่อการพัฒนา

ผลที่ได้จากการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนก็เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ
สร้างความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และเกิดกระบวนการมีส่วนร่วม

บทนำ

การพัฒนาประเทศตลอดเวลาเกือบ ๓ ทศวรรษที่ผ่านมา ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๙) นับเป็นแผนแรกที่มีแนวคิดการพัฒนาพื้นที่ที่มุ่งกระจายความเจริญและกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างชัดเจนเป็นระบบ โดยกำหนดนโยบายการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและการพัฒนาเมืองหลักในภาคต่างๆ ของประเทศ ควบคู่กับนโยบายการพัฒนาชนบท และมีการดำเนินนโยบายพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง จนถึงช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘-๙ ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและการจัดการเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ โดยคำนึงถึงเงื่อนไขและโอกาสใหม่จากกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งจากปัจจัยภายนอกและในประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘/๒ ที่บัญญัติให้รัฐสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๒ วรรคสาม มาตรา ๕๓/๑ และมาตรา ๕๓/๒ ที่บัญญัติให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดยื่นขอตั้งงบประมาณได้ และการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัดต้องสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับชาติ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เป็นโอกาสให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดสามารถบูรณาการการดำเนินการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่และสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้มีความสมดุลมากขึ้น

จังหวัดสงขลากำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นเรื่องการเกษตรเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ โดยเฉพาะราคายางพาราต่ำทำให้ประชาชนในภาคใต้รายได้จากการทำสวนยางพาราลดลง จึงส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาที่ไม่ต้องให้เกิดการทำเกษตรแบบเชิงเดี่ยว ประเด็นที่สำคัญคือในภาวะที่ผลไม่ตามฤดูกาล ล้นตลาด ราคาตกต่ำ ให้ประชาชนหันมาปลูกพืชทางเลือกใหม่ที่มีลู่ทางการตลาดดี รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชที่ปลอดภัยจากสารพิษ สารเคมี เพื่อสุขภาพของผู้บริโภค และสุขภาพอนามัยของผู้ปลูกพืช และส่งเสริมให้ได้ผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ ในระดับ Premium โดยไม่เน้นปริมาณ แต่มีคุณภาพที่จะส่งตรงต่อห้างสรรพสินค้า สยามบิน และเป็นของขวัญของฝากที่มีคุณภาพ นอกจากนี้จังหวัดส่งเสริมให้มีเครือข่ายของกลุ่มเกษตรกรกลุ่มต่างๆ เพื่อการสร้างกลไกการตลาด

การขับเคลื่อนวาระสงขลา เกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน และเกษตรทางเลือก เป็นกระบวนการหนึ่งของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นรูปแบบการพัฒนาที่เริ่มจากระดับเกษตรกร ฐานรากเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวางแผน และปฏิบัติ รวมทั้งการประเมินผลโดยรัฐจะสนับสนุนส่งเสริมให้กระบวนการผลิตที่มีคุณภาพปลอดภัย และมีราคาเพิ่มขึ้น กระบวนการแปรรูปที่มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม มีบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม และถูกหลักอนามัย อุปกรณ์การผลิตที่มีคุณภาพส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลา ประชากรส่วนใหญ่ทำอาชีพการเกษตรกรรม เนื่องจากรายได้ของเกษตรกรในจังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ หดตัวร้อยละ - ๒๐.๐ เมื่อเทียบกับปีก่อน เป็นผลมาจากทั้งราคาและผลผลิตภาคเกษตรกรรม โดยราคาสินค้าเกษตร หดตัวร้อยละ - ๑๕.๒ และมีแนวโน้มหดตัวอย่างต่อเนื่อง เช่น ยางพารา ข้าว ดังนั้น คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ทำการศึกษาตัวแบบแผนการบริหารจัดการของจังหวัด เพื่อมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และพัฒนาปรับปรุงการบริการประชาชนให้มีความเป็นเลิศแก่ส่วนราชการ ผู้แทนองค์กรภาคประชาชน และภาคเอกชน โดยจังหวัดสงขลาได้คัดเลือก การขับเคลื่อนวาระสงขลา “เกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน และเกษตรทางเลือก” เป็นตัวแบบในการศึกษา ซึ่งคณะที่ปรึกษาทางวิชาการและสถาบันพระปกเกล้าได้จัดสัมมนาการดำเนินงานตามแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรม บีพี สมิทลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วย ส่วนราชการ ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ผู้แทนองค์กรภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประมาณ ๑๕๐ คน ซึ่งมีกระบวนการประชุมและสร้างความเข้าใจด้านการบริหารและการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยมีการแบ่งกลุ่มระดมสมองจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่ร่วมประชุม

วัตถุประสงค์

- ๑) การสร้างศูนย์เรียนรู้จากเครือข่ายผู้แทนเกษตรกร
- ๒) การสร้างเกษตรกรต้นแบบเพื่อขยายผลไปสู่เกษตรกรผู้สนใจ
- ๓) การส่งเสริมเพื่อเพิ่มคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร
- ๔) ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ประชาชน และเอกชน ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ
- ๕) การส่งเสริมระบบกลไกตลาดเพื่อการจำหน่ายสินค้า ระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภคโดยตรง
- ๖) การส่งเสริมการบริโภคผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- ๒) การขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่นที่สนใจ
- ๓) คุณภาพผลผลิตทางการเกษตรดีขึ้น มีราคาเพิ่มขึ้น
- ๔) มีเครือข่ายผู้แทนเกษตรกร มีศูนย์เรียนรู้ มีเกษตรกรต้นแบบ
- ๕) ส่งเสริมพืชอัตลักษณ์เพิ่มขึ้นจากเดิม ๓ ชนิด

ตัวแบบ/แผนในการดำเนินงาน ผู้เกี่ยวข้อง รายละเอียด

จังหวัดสงขลาได้กำหนดแผนงานในการพัฒนาเป็นวาระสงขลา เกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน และเกษตรทางเลือก ไว้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานใน ๑๕ วาระสงขลา โดยการส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรให้มีคุณภาพ ที่ไม่เน้นปริมาณจนเกิดภาวะล้นตลาด ทำให้ราคาตกต่ำ ประกอบกับภาวะราคายางพาราตกต่ำ ทำให้จังหวัดหาทางเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการทำสวนยางและส่งเสริมให้ทำเกษตรผสมผสาน ในสวนยางพารา การปรับเปลี่ยนการปลูกยางพารามาเป็นเกษตรทางเลือกอื่นๆ ดังนั้นจังหวัดจึงได้คัดเลือกเกษตรกรที่ปลูกพืชอัตลักษณ์ และเกษตรกรเครือข่ายผู้แทนเกษตรกรเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชน และเป็นเกษตรกรต้นแบบในการขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่น เกษตรกรต้นแบบต้องเป็นครูให้กับเกษตรกรรายอื่นที่สนใจ โดยยึดตัวแบบ ๒ ตัวแบบ คือ

๑) ยึดแนวความคิดการพัฒนาตาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล เป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในประเทศควบคู่กับแนวคิด “การพัฒนาแบบองค์รวม” ที่ยึดคนและผลประโยชน์ของประชาชนเป็นตัวตั้ง เป็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาทั้งมิติตัวคน เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ความมั่นคง และการเมือง การปกครอง เข้ากับมิติทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่อย่างบูรณาการ ภายใต้กระบวนการพัฒนาของทุกฝ่ายที่เชื่อมโยงสนับสนุนกัน

๒) ยึดหลัก “การมีส่วนร่วมของทุกภาคีการพัฒนา” ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและชุมชน ในการร่วมคิด ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการพัฒนา และยึดหลัก “ธรรมาภิบาล” ความยุติธรรม โปร่งใส มีการกระจายอำนาจให้เกิดความ เป็นธรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และการใช้ทรัพยากร เพื่อให้สังคมมีความสมานฉันท์ และอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

กระบวนการดำเนินงานตามตัวแบบ

การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยการนำของผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ร่วมกับเกษตรจังหวัดสงขลา ตามแนวความคิดการตลาดนำ การส่งเสริมพืชที่มีคู่ทางการตลาด โดยมีกระบวนการหลัก ๒ กระบวนการ ดังนี้ การวิเคราะห์พื้นที่โดยลงพื้นที่แต่ละอำเภอ ซึ่งมีเกษตรอำเภอในพื้นที่ นั้น ๆมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลศักยภาพของพื้นที่ และชนิดพืชที่มีคู่ทางการตลาด พร้อมทั้งพบปะพูดคุยกับเกษตรกรเพื่อให้ตกผลึกในการต้องนำไปส่งเสริมต่อ

๑. การขับเคลื่อน

๑.๑ ใช้หลักการมีส่วนร่วม ซึ่งมีวิธีการที่หลากหลาย หรือหลายรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น การทำการเกษตรผสมผสาน การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน และมุ่งสู่การตลาด ซึ่งใช้กระบวนการขับเคลื่อน ภาคเกษตรกรเป็นหลัก มีเกษตรจังหวัด เป็นแกนหลัก แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อน การดำเนินงานด้านส่งเสริมการเกษตร แก่เกษตรกรในจังหวัดสงขลา ประกอบด้วยเกษตรอำเภอทุกอำเภอ เป็นผู้ขับเคลื่อนระดับพื้นที่ การค้นหาชนิดพืช ที่มีคู่ทางการตลาด มอบหมายเกษตรอำเภอ ค้นหาชนิดพืช และเกษตรกรผู้สนใจและมีความตั้งใจ ได้ ๔๗ ชนิดพืช แยกเป็น ๓ กลุ่มคือ

(๑) กลุ่มพืชเกษตรคุณภาพ ๒๔ ชนิดพืช เกษตรกร ๔๖ ราย

(๒) กลุ่มพืชเกษตรสุขภาพ ๑๕ ชนิดพืช เกษตรกร ๒๖ ราย

(๓) กลุ่มเกษตรทางเลือก ๘ ชนิดพืช เกษตรกร ๑๒ ราย

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

๑.๒ ใช้แนวความคิดการดำเนินการ ตามแนว “ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ” ซึ่งเป็นหลักปรัชญาชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และการปฏิบัติไปในแนวทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ยึดหลักที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

ประการที่ ๑. เน้นการพัฒนาตัวเกษตรกร ให้เป็นผู้ริเริ่มคิดเอง ทำเอง จนในที่สุดสามารถพัฒนาไปในทางที่พึงตนเองได้ และเป็นตัวกำหนดแผน การผลิตของตนเอง

ประการที่ ๒. แผนการผลิต ของเกษตรกรจะปรับเปลี่ยนจากการผลิตพืชเดียว มาทำการเกษตรแบบผสมผสาน ซึ่งรวมถึงการผลิตไม้ผล และไม้ยืนต้น ไม้ดอก ไม้ประดับ การเลี้ยงสัตว์ และการประมง โดยคำนึงถึงความต้องการของตลาดเป็นหลัก

ประการที่ ๓. บทบาทของเจ้าหน้าที่ จะเน้นการให้ความรู้ ให้คำปรึกษาหารือ ร่วมคิดกับเกษตรกรและให้การสนับสนุนตามที่จำเป็น

ผลผลิตของการทำตามตัวแบบ

๑) จังหวัดได้คัดเลือกเครือข่ายผู้แทนเกษตรกร ๔๘ กลุ่ม

๒) จังหวัดได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาพืชอัตลักษณ์ของจังหวัดจำนวน ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มละมุดหวาน ในพื้นที่อำเภอบางกล่ำ กลุ่มจำปาตะไคร้เมล็ดในในพื้นที่ อำเภอสะบ้าย้อย และกลุ่มส้มจุกในพื้นที่อำเภอจะนะ

๓) การส่งเสริมเกษตรกรเพื่อสร้างแบรนด์ จังหวัดได้เริ่มดำเนินการที่บ้านน้ำไอ ตำบลโรง อำเภอกระแสสินธุ์ ซึ่งผลิตมะพร้าวน้ำหอมที่เรียกว่า มะพร้าวโนบรา

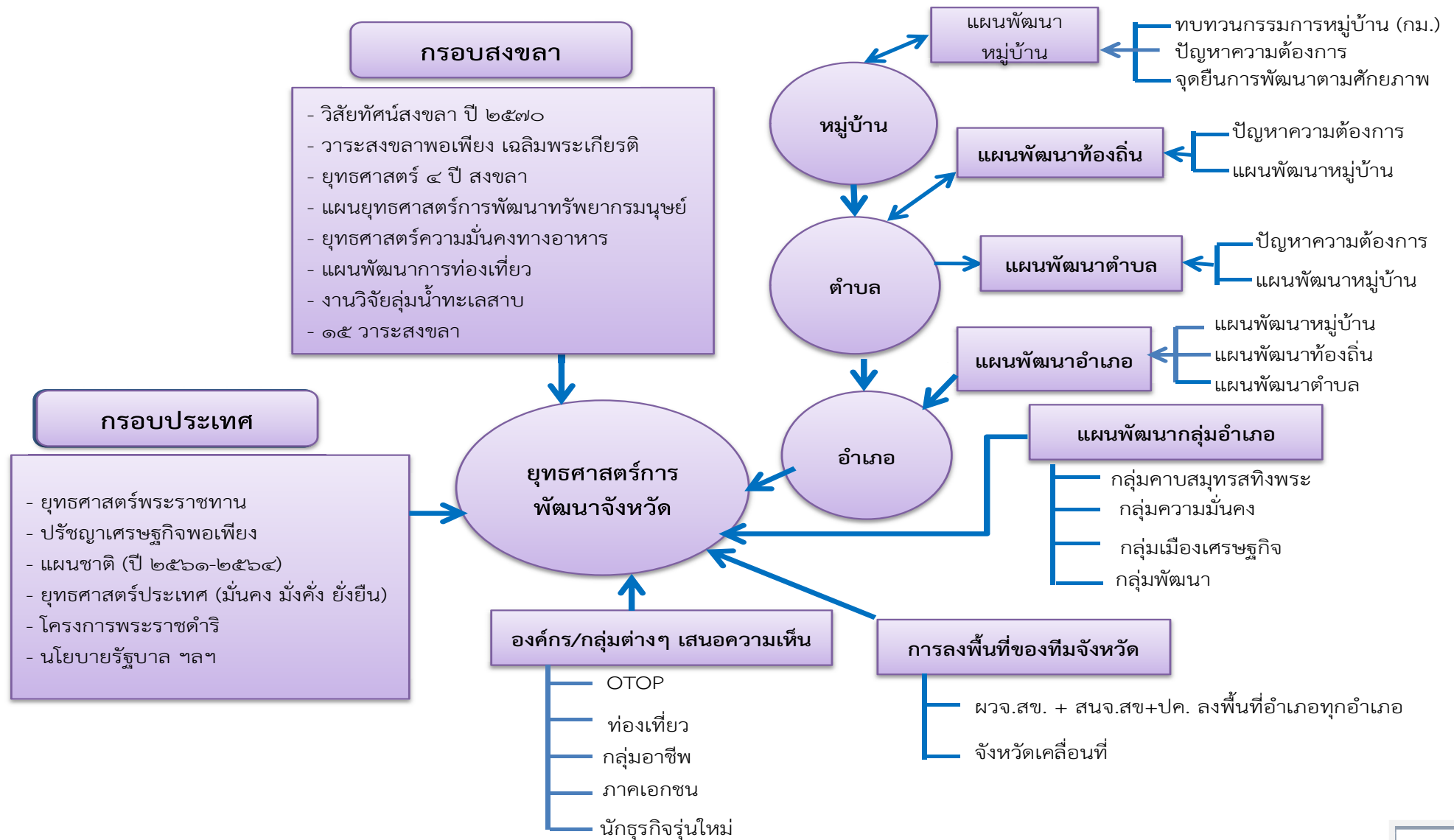
๔) การส่งเสริมเกษตรกรแบบวนเกษตรที่ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่

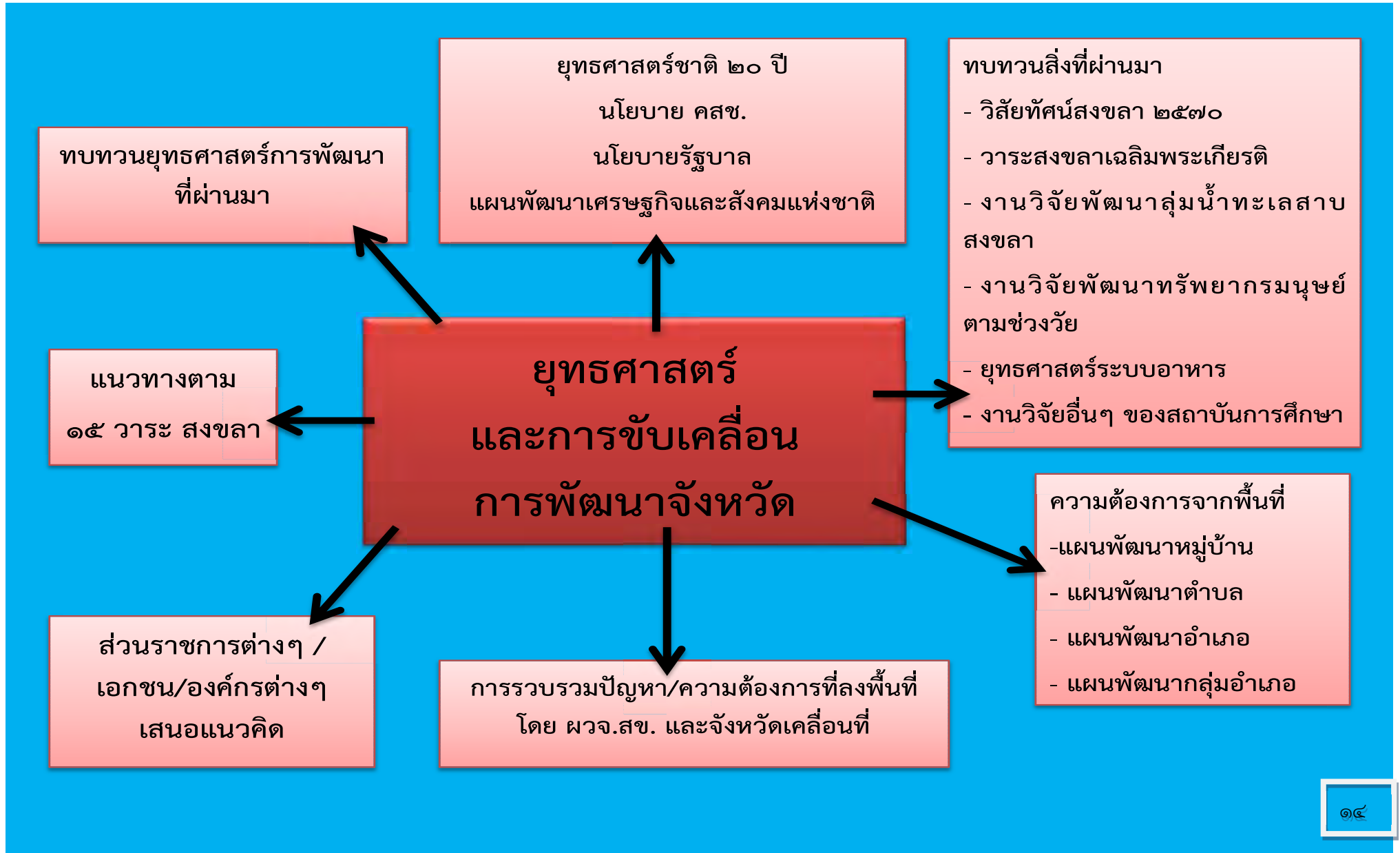
๕) การส่งเสริมพืชเศรษฐกิจ โดยการส่งเสริมการปลูกผักไฮโดรโปนิก ที่ตำบลทุ่งลาน อำเภอคลองหอยโข่ง

๖) การส่งเสริมด้านการประมง โดยส่งเสริมการเลี้ยงปลาพันธุ์ใหม่ คือ ปลาชะโอน ที่บ้าน บางศาลา ตำบลทุ่งลาน อำเภอคลองหอยโข่ง

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

- เกษตรสุขภาพ
- เกษตรคุณภาพ
- เกษตรผสมผสาน
- เกษตรทางเลือก

- พัฒนากลุ่มปลูกพืชต้นแบบ ๕๐ กลุ่ม
- การสร้างเครือข่าย
  - ส่งเสริมการเชื่อมโยงการตลาด
  - ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจ เอกชน เข้ามาให้ความรู้
  - ส่งเสริมการแปรรูประดับชุมชน

พัฒนาวิสาหกิจชุมชน

การพัฒนาการเกษตร
รอง ผวจ.สข. นายอนุชิต ตระกูลมุกทุตา

ส่งเสริมและพัฒนา
พืชอัตลักษณ์ของจังหวัด

- พัฒนาเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- โรงเรียนเกษตรอาหารกลางวัน
  - โรงเรียน ตชด. ๑๐ โรง
  - ฟาร์มตัวอย่าง ๒ แห่ง

วาระ สงขลา... เกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน

- > เกษตรผสมผสาน ตามรอยเท้าพ่อ “ครึ่งไร่คลายจน” “๑ ไร่ได้หลายแสน”
- > พัฒนาไม้ผลคุณภาพสูง เจาะตลาดบน และกลุ่มนักท่องเที่ยว
- > ส่งเสริมผลไม้นอกฤดูกาล เน้นหนัก เงาะ มังคุดทุเรียน ลองกอง
- > ขยายพันธุ์ พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมการตลาดผลไม้ที่เป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น โดยสร้างแบรนด์เชื่อมโยงกับแหล่งผลิต อาทิ จำปาดะเกาะยอ จำปาดะไร่เมืงลัดสะบ้าย้อย ละมุดหวานบางกล่ำ ส้มโอบางกล่ำ ส้มโอ หอมควนลัง แดงโมเตพา ส้มแขกสะบ้าย้อย ลำไยเขาพระ สละเขาสอยดาว ส้มจุกจะนะ ชมพู่ทับทิมจันทร์ระโนด
- > ส่งเสริมพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่มีสู่ทางการตลาดดี อาทิ ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ตัดใบ เมล่อน หม่อน องุ่น มะเขือเทศ กล้วยหอมทอง มะละกอฮอลแลนด์/เรดเลดี้ พืชสมุนไพร ผักพื้นบ้าน เครื่องเทศ มะพร้าว น้ำหอม แก้วมังกร
- > ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย ในเชิงพาณิชย์ ควบคู่ไปกับส่งเสริมการตลาด ภายใต้แบรนด์ “สงขลาเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ” โดยเน้นหนัก ข้าวพันธุ์พื้นเมือง ผัก ผลไม้ และปศุสัตว์อินทรีย์
- > ส่งเสริมการปลูกพืชร่วม พืชแซม เกษตรประณีต ธนาкарต้นไม้วนเกษตร ไร่นาสวนผสม พืชหมุนเวียน ระยะสั้น พืชที่ใช้ให้น้ำน้อย ควบคู่ไปกับการลดต้นทุน/เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พืชเศรษฐกิจหลัก โดยเฉพาะยางพาราและข้าว
- > ส่งเสริมการเกษตรเน้นหนักเป็นรายหมู่บ้าน อาทิ หมู่บ้านมะม่วงเบา หมู่บ้านผักเหนาะ หมู่บ้านมะละกอ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุน ควบคุมคุณภาพ และการตลาด
- > เพิ่มรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิต ช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย เกษตรกรยากจน โดยเฉพาะชาวสวนยางขนาดเล็ก ชาวนารายย่อย ผู้เช่านา ผู้รับจ้างกรีดยาง ประมงพื้นบ้าน
- > ส่งเสริมการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการพัฒนาการผลิต และการแปรรูปผลิตผล/ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร โดยเฉพาะยางพารา และไม้ผล
- > ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีศักยภาพ อาทิ ปลากระพง ปลาเกะตัก กุ้งก้ามกราม ปลากด ปลาชะโอน ปลาทู รวบรวมทั้งการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำที่มีคุณภาพสูง
- > ส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ไก่เนื้อ แพะ และแปรรูปผลิตภัณฑ์จากนมแพะ เนื้อสุกร
- > ส่งเสริมตลาดเกษตร ม.อ. ให้เป็นต้นแบบตลาดเกษตรสุขภาพ พัฒนาตลาด อตก. ให้เป็นตลาดสินค้า “เกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ” ปรับปรุงตลาดเก่าแสงให้เป็นตลาดอาหารทะเลสดและปรุงสำเร็จที่ถูกต้อง สุขลักษณะ เพิ่มตลาดเกษตรสุขภาพภายในถนนคนเดิน ตลาดน้ำต่างๆและห้างสรรพสินค้า ส่งเสริมการตลาดเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัยในรูปแบบของร้านอาหารเพื่อสุขภาพ และการขายตรงให้สมาชิก/ชมรมคนรักสุขภาพ

แผนการขับเคลื่อนวาระสงขลา “ เกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน และเกษตรทางเลือก ” ประจำปี ๒๕๖๐

ภารกิจ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ	แหล่ง งบประมาณ	รายชื่อ ผู้รับผิดชอบ
๑. การสร้าง จิตสำนึก	๑. เพื่อให้ กลุ่มเป้าหมายรู้ทัน พิษภัยของการใช้ สารเคมีและหลีก เลี่ยงการใช้ สารเคมี ๒. เพื่อส่งเสริมให้ ผู้บริโภคนิยมสินค้า เกษตรสุขภาพ	- รณรงค์ให้ความรู้ผ่าน สื่อ เช่น สื่อบุคคล วิทยุ โทรทัศน์ - ตั้งศูนย์เรียนรู้โดย ภาครัฐส่งเสริม - ปชส. ให้ผู้บริโภค สนับสนุนสินค้าอย่าง ต่อเนื่อง	ปีงบประมาณ ๒๕๖๐	- เกษตรกรลดการใช้ สารเคมีร้อยละ ๕๐ - ผู้บริโภคสินค้าเกษตร สุขภาพ ร้อยละ ๕๐	๑. ข้อมูลจาก สำนักงานเกษตร จังหวัด ๒. ข้อมูลจาก พาณิชย์จังหวัด	๑. งบสนับสนุนศูนย์เรียนรู้ ๑๖ ตำบล ตำบลละ ๑๐๐,๐๐๐ = ๑,๖๐๐,๐๐๐ .- ๒. งบสัมมนาเพื่อการ ประชาสัมพันธ์ รณรงค์เพื่อ สงขลาเกษตรสุขภาพ ๒ ครั้งๆ ละ ๒๐๐,๐๐๐=๔๐๐,๐๐๐ .-	- งบพัฒนา จังหวัด - สสส. - อบจ.	- หน่วยงานสังกัด กระทรวงเกษตร - ท้องถิ่นจังหวัด/ อบต./อบต. - กรมประชาสัมพันธ์ - พาณิชย์จังหวัด - พชร.
๒. การให้ความรู้ พัฒนาคน	๑. ให้ความรู้/ ความเข้าใจ ๒. นำไปปฏิบัติ เผยแพร่ ๓. ต่อยอดความรู้ เดิม	๑. อบรม/ถ่ายทอด ความรู้ ๒. ฝึกปฏิบัติจริง ๓. (ศูนย์เรียนรู้)	ระยะเวลา ขึ้นอยู่กับ ชนิด กิจกรรม/ ฤดูกาล	ร้อยละของผู้เข้ารับ การอบรมนำไป ปฏิบัติ/เครือข่ายจบ หลักสูตรการอบรมผู้ เข้ารับการอบรมต้อง ผ่านการปฏิบัติจริง- สมบูรณ์	๑. ลงพื้นที่สำรวจ ๒. สัมภาษณ์ รวบรวม ๓. ข้อมูล	ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ดำเนินการ	- งบพัฒนา จังหวัด - อบท./เอกชน - หน่วยงาน ภาคี	- เกษตรและสหกรณ์ จังหวัด - เกษตร - ประมง - ปศุสัตว์ - ปราชญ์ชาวบ้าน
๓. สร้างการ มีส่วนร่วม	๑. เพื่อบูรณาการ ทำงาน ของทุกภาคส่วน ๒. เพื่อเชื่อมโยง การดำเนินงานจาก ต้นทาง	๑. สำรวจข้อมูล เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ๒. สร้างเครือข่าย ๓. ประชุมสร้างความ เข้าใจ ๔. ทำแผนร่วมกัน	ส.ค.- ก.พ. ๕๙	มีเครือข่ายในการ ขับเคลื่อนแผนบูรณา การสามารถปฏิบัติได้	- เอกสาร ทะเบียน เครือข่าย - แผนบูรณาการที่ เป็นรูปเล่ม	๑.๖ ล้านบาท	- งบ ยุทธศาสตร์ พัฒนาจังหวัด - งบท้องถิ่น - งบสนับสนุน จากเอกชน	ประชาธิรัฐจังหวัด สงขลา

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

	กลางทาง ปลายทาง							
ภารกิจ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีรวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณ	แหล่ง งบประมาณ	รายชื่อ ผู้รับผิดชอบ
๔. เกษตร อินทรีย์	๑. เพื่อชาวสงขลา มีสุขภาพที่ดี ๒. มีสินค้าที่ดีมี คุณภาพและ ปลอดภัย ๓. สร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้า	๑. เกษตรกร/ผลิต - สร้างจิตสำนึก - ให้ความรู้/รณรงค์ - เน้นปฏิบัติอย่าง จริงจังและต่อเนื่อง ๒. คนกลาง/ตลาด - ซื้อสัตย์/แย่งสินค้า ชัดเจน - ราคาที่เป็นธรรม - จัดให้มีตลาด จำหน่าย - สร้างแบรนด์สงขลา อินทรีย์ (organic product of songkhla)	ตั้งแต่ ๖ เดือน – ๑½ ปี	- ผ่านการรับรองของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - จำนวนเกษตรกรสินค้า อินทรีย์เพิ่มขึ้น - เกษตรกรมีรายได้ เพิ่มขึ้น ๑๐% - ชาวสงขามีสุขภาพดี ขึ้น ๕%	-certificate ไม่ ต่ำกว่า ๕ ชนิด - certificate/ แบบสอบถาม - แบบสอบถาม - ข้อมูลสถิติจาก โรงพยาบาล	๒,๐๐๐,๐๐๐ ๕๐๐,๐๐๐ ๑,๐๐๐,๐๐๐	ส่วนกลาง จังหวัด อปท.	นายปพน จันทร์เรือง และทีมงานกระทรวง เกษตร -กระทรวงพาณิชย์
๕. การจัด กิจกรรมตาม พื้นที่	๑. ปลูกพืชให้ เหมาะสม กับสภาพพื้นที่ ๒. ให้ความรู้ เกี่ยวกับพืช ที่จะปลูกในพื้นที่	๑. สำรวจเกษตรกรที่ จะเข้าร่วมโครงการ ๒. วิเคราะห์สภาพพื้นที่ ที่เหมาะสมกับการ ปลูกพืชชนิดใด	๑ ต.ค. – ๓๐ ก.ย.	๑. เกษตรกรมีความรู้ เรื่องพืชที่เหมาะสมกับ พื้นที่ ๒. ผลผลิตมีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของ ตลาด	๑. สร้าง แบบทดสอบ ๒. ผลผลิตได้รับ การรับรอง มาตรฐาน	๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๑. จังหวัด สงขลา ๒. องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น	๑.องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ๒. สำนักงานเกษตร จังหวัด

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

	๓. สร้าง กฎระเบียบ เช่น ออกเทศบัญญัติ	๓. ให้ความรู้พร้อมลง มือปฏิบัติ ๔. สนับสนุนปัจจัยการ ผลิตที่มีคุณภาพ ๕.ออกข้อกำหนดการ ปลูกพืชในพื้นที่						
๖. ชื่อและ จำหน่ายอาหาร สุขภาพ	๑. ขยายตลาด สินค้าเกษตร สุขภาพ ๒. สร้างรายได้และ มูลค่าเพิ่ม	๑. สำรวจแหล่งผลิต สินค้าที่ดีต่อสุขภาพ ๒. จัดตั้งกลุ่มเกษตร สุขภาพที่ผ่าน มาตรฐานด้านความ ปลอดภัย	๓ เดือน สิ้นสุด กันยายน ๕๙	มีจำนวนผู้จำหน่าย และผู้บริโภคเพิ่มมาก ขึ้น	๑. ออก แบบสอบถาม๒. ลงพื้นที่สำรวจ ข้อมูล	๑๐,๐๐๐ บาท	๑. งบประมาณ จังหวัด ๒. องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น	๑.องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ๒. หน่วยงานสังกัด เกษตร

การประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์	การประเมินบรรลุวัตถุประสงค์
๑. การสร้างศูนย์เรียนรู้เครือข่ายผู้แทนเกษตรกร	- มีจำนวนเครือข่ายเกษตรกรที่มีความสนใจเพิ่มขึ้น
๒. การสร้างเกษตรกรต้นแบบ เพื่อขยายผลไปสู่เกษตรกรผู้สนใจ	- มีเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการทำเกษตร แต่ละด้านให้ความรู้ต่อเกษตรกรรายอื่นๆ ที่สนใจ และนำไปขยายผลเพิ่มขึ้น
๓. การส่งเสริมเพิ่มคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร	- มีนวัตกรรมใหม่เกิดขึ้นที่สามารถนำมาพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพดี
๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ประชาชน และเอกชน ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ	- การดำเนินงานตามตัวแบบฯ ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ส่งผลให้การส่งเสริมภาคการเกษตร สินค้ามีคุณภาพไม่มีปัญหาด้านการตลาด
๕. การส่งเสริมระบบกลไกตลาด เพื่อจำหน่ายสินค้า ระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภคโดยตรง	
๖. การส่งเสริมการบริโภคผลผลิตที่ปลอดภัย ต่อสุขภาพ	- การประเมินผลความพึงพอใจของผู้บริโภค ผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัย

จุดเด่น

ประชาชนจะได้รับประโยชน์อะไร จากการดำเนินงานตามต้นแบบการบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Area-based Approach)

- ประชาชนได้อาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัย
- ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง คุณภาพชีวิตที่ดี
- มีรายได้เพิ่มขึ้น
- มีความรู้มีจิตสำนึกในการผลิต การประกอบอาชีพ
- สร้างความเข้มแข็งไปในทิศทางเดียวกันเป็นสังคมที่เข้มแข็ง
- ประชาชนมีอาชีพที่มั่นคง ยั่งยืน
- ลดปัญหาการว่างงาน
- ลดปัญหาสังคม
- จังหวัดสงขลาจะพัฒนาขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้น
- ประชาชนชาวสงขลามีสุขภาวะที่ดี ปลอดภัยจากสารเคมีและหันมาบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์
- ได้ขายสินค้าเกษตรในราคาที่สูงขึ้น
- เกิดตลาดในพื้นที่
- มีงานทำที่บ้านเกิด พัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพดี มีราคาสูงขึ้น
- เกษตรมีเป้าหมายในการทำกิจกรรม ตรงกับความต้องการของตลาด
- สงขลาเป็นแหล่งอาหารสุขภาพ

สิ่งที่ประชาชนกล่าวถึง

- ความภาคภูมิใจที่ได้แก่นำที่ดี มีวิสัยทัศน์
- ข้าราชการจังหวัดสงขลาเป็นที่พึ่งของประชาชน
- ข้าราชการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
- ชื่นชมภาครัฐว่ามีโครงการดีๆ
- ขอบคุนที่มีอาหาร สินค้าเกษตรที่ดี มีสุขภาพดี และมีความสุข
- ขอบคุนที่ทำให้สงขลาเป็นจังหวัดที่เป็นเกษตรปลอดภัย
- มีความมุ่งมั่นในการทำงานดีมาก
- รัฐบาลมีนโยบายดี ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม
- ขอบคุนที่ให้ความรู้ คำแนะนำ และทำต่อไป
- หน่วยงานของภาครัฐจังหวัดสงขลาเก่ง
- ทำเรื่องที่เหมาะสม
- ประชากรร่วมใจทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง
- ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานภาครัฐ
- เป็นโครงการที่ดีมาก
- เป็นผู้มีความคิดริเริ่มในการทำงาน
- ส่วนราชการมีความจริงใจ
- ภาครัฐทำเพื่อราษฎร์
- ดีแล้วที่ช่วยเหลือประชาชน เป็นผู้ดำเนินการที่ดี
- ข้าราชการเข้าใจประชาชน

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ส่วนราชการประกอบด้วย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสงขลา สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานพัฒนาที่ดิน สำนักงานจังหวัดสงขลา ประชาชนชาวบ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล

ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัดสงขลา

๑) ความต้องการ และปัญหาของเกษตรกรมีมาก แต่จังหวัดได้รับงบประมาณน้อยและการพัฒนามีได้มุ่งเน้นในเรื่องของเกษตรด้านเดียว ต้องมีการพัฒนาทุกๆด้าน

๒) โครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อหรือเป็นปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาการเกษตร ยังไม่ทั่วถึง เช่น ระบบการบริหารจัดการน้ำ ระบบไฟฟ้าเพื่อการเกษตร

๓) การสร้างกลไกการตลาดสินค้าทางการเกษตร ยังอยู่ในระดับตลาดชุมชนเป็นส่วนใหญ่

เอกสารอ้างอิง

สถาบันพระปกเกล้า.การเสริมสร้างธรรมาภิบาล และประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะ,เอกสาร
การประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based
Approach) จังหวัดสงขลา วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมบีพี สมิหลา อ. เมือง จ. สงขลา (เอกสาร
อัดสำเนา)

แนวคิดและการพัฒนาเชิงพื้นที่ ค้นหาจากเว็บไซต์ Slbkb.psu.ac.th/jspui/bitstream/๒๕๕๘
ค้นหาเมื่อ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

ภาคผนวก

นายทรงพล สวาสดิ์ธรรม ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

เยี่ยมและติดตามการดำเนินงานโครงการทำนาหนึ่งไร่ได้เงินหนึ่งแสนบาท ปี ๒๕๕๘
หมู่ที่ ๔ ตำบลคลองหลา อำเภอกลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

เยี่ยมชมกิจกรรมโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำรินสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

นายทรงพล สวาสดิ์ธรรม ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา
เยี่ยมชมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์เครือข่าย)
ของนายประวิทย์ อนุชาญ หมู่ที่ ๗ ตำบลโคกม่วง

อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

ภาพกิจกรรมประจำกลุ่ม

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

คำสั่งสำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

ที่ ๔ / ๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรแก่เกษตรกรในจังหวัดสงขลา
ตามวาระพืชเกษตรคุณภาพ พืชเกษตรสุขภาพ และ พืชเกษตรทางเลือก

ตามที่จังหวัดสงขลา ได้กำหนดนโยบายการดำเนินงานตามวาระสงขลา โดยให้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรแก่เกษตรกรในจังหวัดสงขลา ทั้ง ๑๖ อำเภอ เพื่อตอบสนองการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรแก่เกษตรกรในจังหวัดสงขลา ตามวาระพืชเกษตรคุณภาพ พืชเกษตรสุขภาพ และพืชเกษตรทางเลือก ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑) เกษตรจังหวัดสงขลา	ประธานคณะทำงาน
๒) หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	คณะทำงาน
๓) หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร	คณะทำงาน
๔) หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช	คณะทำงาน
๕) เกษตรอำเภอทุกอำเภอ	คณะทำงาน
๖) หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต	คณะทำงานและเลขานุการ
๗) นายสุรินทร์ เสียงหวาน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะทำงาน และ ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

- ๑) ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการปลูกพืชให้แก่เกษตรกร
  - ๒) จัดทำแนวทางและกระบวนการส่งเสริมการปลูกพืชตามวาระสงขลา
  - ๓) สร้างและจัดตั้งเครือข่ายพืชแต่ละชนิด
  - ๔) คัดเลือกแปลงและปราชญ์เกษตรกรที่เป็นต้นแบบ
  - ๕) ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามวาระ (เกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรผสมผสาน)
  - ๖) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรแก่เกษตรกร
- ในจังหวัดสงขลา ฯ มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

(นางปรารมณียานะวิมุตติ)
เกษตรจังหวัดสงขลา

ที่ สข ๐๐๐๙/๙๖๙

สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา
ถนนราชดำเนิน ๙๐๐๐๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอส่งสรุปผลการขับเคลื่อนเครือข่ายสถาบันเกษตรกร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานสรุปผลการขับเคลื่อนเครือข่ายสถาบันเกษตรกร จำนวน ๑ ชุด

ตามที่สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการประชุมการสร้างเครือข่ายเกษตรกร
ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมสำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา นั้น

สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา ขอส่งรายงานสรุปผลการขับเคลื่อนเครือข่ายสถาบัน
เกษตรกร ดังรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้ จำนวน ๑ ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางปรารมณь ยานะวิมุติ)
เกษตรจังหวัดสงขลา

(นายทรงพล สวาสดีธรรม)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

โทร ๐๙๕-๔๔๑๙๒๘

โทรสาร ๐๙๕-๓๒๓๘๖๔

๙๖๖
๙๐๖/๙๖๙/๙๖๙ กมอ. ๙๖๙

(นางปรารมณь ยานะวิมุติ)
เกษตรจังหวัดสงขลา

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

รายชื่อกลุ่มเครือข่ายผู้แทนเกษตรกร ๔๘ กลุ่ม และ กลุ่มพืชอัตลักษณ์ ๓ กลุ่ม

ที่	ชนิดพืช	ชื่อผู้แทนเกษตรกร	สถานที่อยู่				โทรศัพท์
			เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
1	เกษตรผสมผสาน	นางสุพรรณิ จันทร์ติ	19/1	3	ท่าประดู่	นาทวี	082-7302504
2	วนเกษตร	นายหมัดฉา หนูหมาน	15/12	1	ฉลุง	หาดใหญ่	089-5966432
		นายดลเลาะ	100/1	1	ฉลุง	หาดใหญ่	084-9987853
		หวันหละเบ๊ะ					
3	กล้วยหอมทอง	นายจิระวัฒน์ ภัคดี	210/2	6	ปากแตระ	ระโนด	085-7706492
		นางณัฐพร ภัคดี	210/2	6	ปากแตระ	ระโนด	085-7706492
4	มะละกอ (เรด เลดี้, ฮอลแลนด์)	นายไชยา ชุมพราหมณ์	45/2	6	คลองหลา	คลอง หอยโข่ง	087-0799861
5	ผักไฮโดรโปนิคส์	นายพิชิตี ผุดผ่อง	35/1	9	ทุ่งลาน	คลองหอยโข่ง	081-9908104
6	ผักกางมุ้ง	นายเอื้อน ทิพย์แก้ว	12	6	บางเหริ่ง	ควนเนียง	083-0687079
7	พริกขี้หนู	นายณัฐพงศ์ เขียวแก้ว	24	3	โรง	กระแสดินธุ์	086-9434733
		นายอนนท์ นวลทอง	19	3	โรง	กระแสดินธุ์	081-0931842
		นางสุพรรณิ จันทะบุรี	115	3	บ้านขาว	ระโนด	090-7029511
8	ส้มจุก	นายสามารถ สมัญบากา	33	7	ขุนตัด หวาย	จะนะ	089-8693559
9	ส้มโอ	นายประคอง สุวรรณการณ	193	5	ควนลัง	หาดใหญ่	089-6590025
10	ละมุด	นายจุมพล ต้นจะไร	7	4	เกาะยอ	เมือง	080-3960325
		น.ส.สมมาด ปานกำเนิด	43	6	เกาะยอ	เมือง	082-4324330
		นางสายพวง ชตินธร	38	6	เกาะยอ	เมือง	090-7126595
		นายสุรศักดิ์ แซ่เจีย	98/1	1	บางกล่ำ	บางกล่ำ	087-8862719
		นายธีระพงศ์ รัชฎาวงศ์	17/2	1	บางกล่ำ	บางกล่ำ	080-0390102
11	ทุเรียนบ้าน	นายสุพรรณ กองสวัสดิ์	75	3	นาหม่อม	นาหม่อม	086-2910377
		นายมนูญ ว่อง	23	11	เขาพระ	รัตภูมิ	084-1974793
		นายประพาส รัตนศิริ	117	7	คลองหลา	คลองหอยโข่ง	094-5878686

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

ที่	ชนิดพืช	ชื่อผู้แทนเกษตรกร	สถานที่อยู่				โทรศัพท์
			เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
12	ทุเรียนพันธุ์	นายมะลูติง ประเหาะ	8	6	ธารคีรี	สะบ้าย้อย	081-0992565
		เลาะ	18	6	ธารคีรี	สะบ้าย้อย	081-0992565
		นางมะสาและ ยูโซะ	19/1	3	ท่าประดู่	นาทวี	082-7302504
		นางสุพรรณณี จุลจินดา					
13	เห็ด	นายอัคนมุตเหล็ก หวัง	26	3	นาทับ	จะนะ	082-3584211
		หมัด	60	4	หวังใหญ่	เทพา	086-9666517
		น.ส.รุ่งนภา เพชรดี	54	7	ทุ่งลาน	คลองหอยโข่ง	081-0983084
		นายสมสิน จุลจินดา					
14	มะพร้าว บริโภค ผลอ่อน	นายจตุรนต์ ชาทโร	152/2	1	ทุ่งหวัง	เมือง	086-9573971
		นายอภิชาติ ยุพยงค์	23/1	7	ชุมพล	สตงพระ	087-2944940
		นายสุเทพ ชูศรี	71	3	กระแสดินธุ์	กระแสดินธุ์	089-9212837
15	ผักเหียง	นางบุศราคัม สุวรรณวณ	81/3	4	บ้านนา	จะนะ	087-2551906
		นายสำราญ วะสีคง	17/2	8	ทุ่งหวัง	เมือง	087-2952348
		นายชัยยุทธ บินสะมะ	338	6	เกาะแต้ว	เมือง	091-5467554
		นายเมน เหมอารัญ	54	7	ทุ่งหวัง	เมือง	086-9604365
16	จำปาตะ	นายมุฮัมหมัดยิดิน	97	1	จะแหน	สะบ้าย้อย	081-9576083
		เมาะอะ	97/1	1	จะแหน	สะบ้าย้อย	097-6590533
		นางฮายาดี เมาะอะ	51/1	3	เกาะยอ	เมือง	074-450255
		นายนันท์ ศรีสุวรรณ	25	2	เกาะยอ	เมือง	074-591636
		นายเก็กฉวน ศรีสุวรรณ					
18	ลำไย	นายโสภณ สุธาร์ตน์	173	4	เขาพระ	รัตภูมิ	081-3883468
		นางอรุณี สุธาร์ตน์	173	4	เขาพระ	รัตภูมิ	082-4360155
19	ชมพูทับทิม จันทร์	นางรุ่งตะวัน ช้างสาร	25/1	4	พังยาง	ระโนด	081-1901887
20	ไม้ดอกไม้ ประดับ	นายวิรัตน์ บัวงาม	48/2	7	รำแดง	สิงหนคร	087-9688584
		นายอรัญ สุวรรณรักษา	163	5	ป่าดงเบซาร์	สะเดา	085-6405633
21	พืชร่วมยาง	นายทวิ จันทโร	76/1	8	เกาะแต้ว	เมือง	087-6315972
22	ลองกอง	นายจำเริญ ไชยสวนแก้ว	24	1	นาทวิ	นาทวิ	089-8783023

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

ที่	ชนิดพืช	ชื่อผู้แทนเกษตรกร	สถานที่อยู่				โทรศัพท์
			เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
23	มังคุด	นายถาวรณ แก้วเรือง	30	1	ท่าประดู่	นาทวี	082-8300337
24	สะตอ	นายอัฐวุฒิ บุตรชำนาญ	14	1	กระแสดินธุ์	กระแสดินธุ์	086-7451936
25	มะนาว	นายอรัญ สุวรรณรักษา	163	5	ปาดังเบซาร์	สะเดา	085-6405633
26	มะม่วง	นายประทีป จันทโร	152	5	สทิงหม้อ	สิงหนคร	085-5830885
27	ข้าตาแดง	น.ส. ชญานัน แก้วสุวรรณโน	1	1	ท่าช้าง	บางกล่ำ	081-2672399
28	แตงโม	นายดลเลาะ สาลี	50/5	7	ปากบาง	เทพา	086-2846731
		นายปรีชา ชำนาญวารี		12	นาทับ	จะนะ	081-4797705
29	ตะไคร้	นายสัญญา พูลสวัสดิ์	38/6	5	คูหา	สะบ้าย้อย	081-1895412
30	ผักกูด	นายนิวัฒน์ เนตรทองคำ	89	2	ทุ่งตำเสา	หาดใหญ่	083-3907426
31	ส้มแขก	นายนิวัฒน์ จันทรหมู่	72/1	4	เปียน	สะบ้าย้อย	081-2556728
32	กล้วยน้ำว้า	น.ส.ละไม ศรีณะเคนทร์	8	4	บ่อदान	สทิงพระ	088-8308117
33	กล้วยหิน	นางณัทชอร โกชนกุล	61/2	1	แดนสงวน	ระโนด	089-8768003
34	อ้อยคั้นน้ำ	นายดวน อารมฤทธิ์	57/2	17	ท่าช้าง	บางกล่ำ	086-4624755
35	หมาก					นาทวี	ปลูกในพื้นที่ บริเวณบ้าน
36	ตาลโตนด	นางเตือนใจ ทองธรรมชาติ	115/	2	ทำนบ	สิงหนคร	080-5446631
		นายบัณฑิต หนูเพชร	30	3	สทิงพระ	สทิงพระ	081-6092863
37	ข้าว	นายสมนึก ไชยวงศ์	31/1	3	เชิงแส	กระแสดินธุ์	081-2774228
		นายสมปอง จิมดำ	30	1	บ้านขาว	ระโนด	089-4624755
		นายพิช ชูแสง		3	ชุมพล	สทิงพระ	
38	ปาล์มน้ำมัน	นางวรรณิศา สีนุ่น		6	บ้านขาว	ระโนด	084-6917959
39	เสาวรส	นายประพันธ์ แซ่เตียว	54/1	3	คลองหรั่ง	นาหม่อม	
40	เมล่อน	นางรุ่งตะวัน ช่างสาน	25/1	4	พังยาง	ระโนด	081-1901887
41	แคนตาลูป	นางรุ่งตะวัน ช่างสาน	25/1	4	พังยาง	ระโนด	081-1901887
42	มะเขือเทศ	นางรุ่งตะวัน ช่างสาน	25/1	4	พังยาง	ระโนด	081-1901887
43	พริกไทย	นางบุศราคัม สุวรรณาวุธ	81/3	4	บ้านนา	จะนะ	
44	ตะขอลบ	นางสุภาพ รุลปักษ์	51/1	3	บางกล่ำ	บางกล่ำ	086-2922161

เอกสารรายงานของจังหวัดสงขลา

ที่	ชนิดพืช	ชื่อผู้แทนเกษตรกร	สถานที่อยู่				โทรศัพท์
			เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
45	ขนุน					นาทวี	ปลูกในพื้นที่ บริเวณบ้าน
46	ไผ่	นายคำนึ่ง นวลมณี	3	10	จะโหนด	จะนะ	087-4654540
47	มันเบอด้	นายเสกสรร ชูเขียว	52	3	ตลิ่งชัน	จะนะ	081-0946247
		นายคณิต พุทธกุล		6	ทุ่งหมอ	สะเดา	061-1821407
		นางอุไรวรรณ สุขศิริ		7	ระวะ	ระโนด	084-3956967
48	พืชสมุนไพร	น.ส.อมรรัตน์ ธรรมรัตน์	1	5	รัตภูมิ	ควนเนียง	084-8604512

เอกสารรายงานฯ
จังหวัดยโสธร

ด่วนที่สุด

ที่ ยส ๐๐๑๗.๒/๑๒๕๕๐

ศาลากลางจังหวัดยโสธร

ถนนแจ้งสนิท ยส ๓๕๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินงานตามแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศ โดยยึดหลัก (Area-based Approach)”

เรียน ประธานกรรมการฯ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

อ้างถึง ๑. หนังสือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด่วนที่สุด ที่ (สปท) ๑๒๑๗/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๙

๒. หนังสือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด่วนที่สุด ที่ (สปท) ๑๖๔๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙

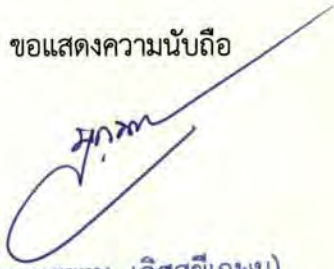
สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานกรณีศึกษา : การเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร จำนวน ๑ ชุด

ตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ร่วมกับสถาบันพระปกเกล้าและจังหวัดยโสธร ได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดยโสธร” และได้กำหนดกรณีศึกษา : การเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรม เจ พี เอ็มเมอร์ลด์ จังหวัดยโสธร โดยโครงการสัมมนานี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการของคณะกรรมการ เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาตัวแบบการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงและยกระดับการให้บริการให้มีความเป็นเลิศ นำไปสู่การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยมีแผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือในการบูรณาการ นั้น

จังหวัดยโสธร ขอส่งรายงานกรณีศึกษา : การเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)
ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร

สำนักงานจังหวัด

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

โทร./โทรสาร ๐ ๔๕๗๑ ๕๕๒๓ มท. ๔๓๕๒๓

วิสัยทัศน์จังหวัดยโสธร : “ยโสธรเมืองแห่งวิถีอีสาน เกษตรอินทรีย์ก้าวไกลสู่สากล”

จังหวัดยโสธร

รายงานกรณีศึกษา : การเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดยโสธร

เสนอ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สำนักงานจังหวัด

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

โทร./โทรสาร ๐ ๔๕๗๑ ๕๕๒๓

การรายงานของจังหวัดยโสธร

กรณีศึกษา : การเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดยโสธร

เอกสารส่วนที่ ๑

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
และแผนปฏิบัติราชการประจำปี

๑. ข้อมูลทั่วไป

๒. วิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร

๓. หลักการและแนวทางการบริหารงานของจังหวัดยโสธร

๔. การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี

- กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติ
ราชการประจำปี
- การประสานบูรณาการแผนพัฒนาในพื้นที่

เอกสารส่วนที่ ๒

บทสรุปผู้บริหาร

๑. บทนำ

๒. วัตถุประสงค์

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔. ตัวแบบ/แผนในการดำเนินงาน ผู้เกี่ยวข้อง รายละเอียด

๕. กระบวนการดำเนินงานตามตัวแบบ (อธิบายความเหมาะสม เช่น ใคร ทำอะไร อย่างไร เพื่ออะไร
เมื่อใด ได้ผลอย่างไร) การทำงาน Area-based ตามที่จังหวัดเลือกดำเนินการ

๖. ผลผลิตของการทำตามตัวแบบ ผลลัพธ์

๗. ประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์

๘. จุดเด่น/ข้อสังเกต (ปัญหาและอุปสรรค)

๙. ปัจจัยความสำเร็จ

๙.๑ ปัจจัยที่ทำให้ขับเคลื่อนสำเร็จ/บรรลุหรือไม่บรรลุผลสำเร็จ

๙.๒ ปัจจัยการวางแผนให้เป็นผล

๑๐. ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้การนำ Area-based ไปใช้บรรลุผลสำเร็จ

- โครงสร้าง ควรเป็นอย่างไร/ต้องปรับปรุงอะไรบ้าง
- การบริหารจัดการ ควรเป็นอย่างไร/ต้องปรับปรุงอะไรบ้าง
- วิธีการงบประมาณ ต้องปรับปรุงอะไรบ้าง
- บุคลากร ควรปรับให้ใครต้องทำอะไร อย่างไร
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) ต้องปรับปรุงอะไรบ้าง อย่างไร

๑๑. เอกสารอ้างอิง (ถ้ามี)

๑๒. ภาคผนวก (ภาพประกอบ รายงานกิจกรรม อื่น ๆ)

เอกสารส่วนที่ ๑

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
และแผนปฏิบัติการประจำปี

๑. ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดยโสธรตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ) มีพื้นที่ ๔,๑๖๑.๔๔๔ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒,๖๐๐,๙๐๒.๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๑ ของพื้นที่ทั่วประเทศ (๓๒๑ ล้านไร่) และคิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘๙ ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของจังหวัดยโสธร พื้นที่มีลักษณะลาดเอียงจากทิศตะวันตกลงไปทางทิศตะวันออก พื้นที่ทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงสลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่น มีสภาพเป็นป่าและมีแหล่งน้ำขนาดกลาง ได้แก่ ห้วยลิงโจน ห้วยสะแบก ลำโพง ลำเซบาย ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางและตอนใต้ เป็นที่ราบลุ่มต่ำสลับกับสันดินริมน้ำ มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ แม่น้ำชี และขนาดกลาง ได้แก่ ลำน้ำยัง ลำทวน ไหลผ่าน มีหนอง บึง ลำห้วย และแหล่งน้ำขนาดเล็กอยู่ทั่วไป ลักษณะดินส่วนมากเป็นดินทรายและดินเค็ม สำหรับภูมิอากาศ จังหวัดยโสธรมี ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว

ประชากรของจังหวัดยังคงดำรงชีวิตเป็นไปอย่างเรียบง่ายดังตามแบบชนบทตามประเพณีและวัฒนธรรมวิถีอีสาน ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ พื้นที่เกษตรกรรมมีจำนวน ๑,๖๒๓,๖๔๙ ไร่ โดยใช้ในการเพาะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการประมง ทั้งเพื่ออุปโภคบริโภคภายในครัวเรือนและการค้าขายทั้งในประเทศและนอกประเทศ พืชเศรษฐกิจสำคัญที่เพาะปลูก ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ มันสำปะหลัง ยางพารา อ้อย ปาล์มน้ำมัน แตงโม ถั่วลิสง และหอมแดง ด้านปศุสัตว์มีการเลี้ยงโค กระบือ สุกร และไก่ และด้านประมงมีการเพาะเลี้ยงปลาที่สำคัญ ได้แก่ ปลาดุก ปลานิล และปลาไน สำหรับด้านการท่องเที่ยว มีสิ่งที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาพักและเที่ยวชม ได้แก่ ประเพณีบุญบั้งไฟยโสธรที่รู้จักไปทั่วโลก ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก และประเพณีและวัฒนธรรมอีสานตามฮีต ๑๒ และสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ สวนสาธารณะวิมานพญาแถน วัดมหาธาตุ (พระธาตุพระอานนท์, พระพุทธรูปขจรรัตน์) เมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า วัดศรีธรรมาราม (พระศุภร์, พิชัยภัณฑ์หลวงตาพวง) ชาติตาดทอง ชาติก่อ่งข้าวน้อย วัดพระพุทธรบาท และโบสถ์คริสต์บ้านซ่งแย้ และมีผลิตภัณฑ์ OTOP ที่เป็นการนำเอาผลผลิตทางการเกษตร วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาสรรค์สร้างเป็นผลิตภัณฑ์เกิดมูลค่าและราคาที่มีชื่อเสียง อาทิ ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ผลิตภัณฑ์จากข้าวหอมหวานผ้าซิด ผลิตภัณฑ์ผ้าท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์จักสาน ปลาสาม แตงโม และถั่วลิสง ซึ่งเหล่านี้จึงเป็นที่มาของคำขวัญจังหวัดยโสธรที่ว่า “เมืองบั้งไฟโก้ แตงโมหวาน หมอนขวานผ้าซิด แหล่งผลิตข้าวหอมมะลิ”

๒. วิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร

๒.๑ วิสัยทัศน์ของจังหวัด “ยโสธรเมืองแห่งวิถีอีสาน เกษตรอินทรีย์ก้าวไกลสู่สากล”

๒.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด มี ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ๑) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ครบวงจร
- ๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และการค้าการท่องเที่ยว

- ๓) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : ยกระดับคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว และชุมชน
- ๔) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : อนุรักษ์ พัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. หลักการและแนวทางการบริหารงานของจังหวัดยโสธร

จังหวัดยโสธรได้พัฒนาจังหวัดโดยความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยมุ่งการพัฒนาจังหวัดแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทุกมิติในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความมั่นคง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสและอาชีพ แก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในจังหวัด เพื่อให้ประชาชนในจังหวัดอยู่ดี มีสุข กินอิ่ม นอนอุ่น มีเงินออม นำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี โดยจังหวัดยโสธรได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัด โดยได้ใช้หลักการและแนวทางการบริหารงานจังหวัด ดังนี้

๑) ยึดหลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา และร่วมรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินแผนงานและโครงการ

๒) ส่งเสริมผลักดันให้เกิดความร่วมมือในการทำงานการประสานกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชนในลักษณะการบริหารงานในรูปแบบเครือข่าย

๓) บูรณาการทรัพยากรเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคธุรกิจเอกชน ให้สัมพันธ์และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

๔) งบประมาณจังหวัดจะเป็นการบูรณาการงบประมาณที่จังหวัดขอตั้งร่วมกับงบประมาณของกระทรวง ทบวง กรม งบอุดหนุนเฉพาะกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการลงทุนร่วมจากภาคเอกชน เพื่อประโยชน์ในการจัดระบบการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้อง เชื่อมโยง และสนับสนุนการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๕) สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรม โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสมตามศักยภาพของท้องถิ่น รวมทั้งความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนขยายการให้บริการที่ครอบคลุมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เชื่อมโยงและบูรณาการกับแผนชุมชน และแผนพัฒนาระดับต่างๆ ในพื้นที่

๖) สนับสนุนการสร้างกลไกการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการของทางราชการได้โดยสะดวก เป็นธรรม และตรงตามความต้องการ ทั้งนี้ การรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนควรจะเป็นไปในลักษณะที่เปิดกว้าง เพื่อให้การดำเนินการมีความคล่องตัว และคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

/๔.การจัดทำแผนพัฒนา...

๔. การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี

๔.๑ กรอบนโยบายและแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี

จังหวัดยโสธรได้นำนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ระดับชาติ เจตนารมณ์/นโยบายในการบริหารราชการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนากภาค ยุทธศาสตร์รายสาขา แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ และความต้องการของประชาชนทุกภาคส่วน มาเป็นกรอบในการจัดทำแผน โดยได้ดำเนินการเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ และตามกรอบนโยบายและระบบที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) ได้กำหนด

๔.๒ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี จังหวัดยโสธรได้ดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีกระบวนการจัดทำแผนในลักษณะ bottom-up เริ่มตั้งแต่การจัดทำแผนชุมชน/หมู่บ้าน แผนชุมชนระดับตำบล แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี จะมีการรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชนทุกภาคส่วน โดยมีกลไกของภาครัฐแต่ละระดับสนับสนุนในการการจัดทำแผน มีการประสานบูรณาการและเชื่อมโยงแผนระดับต่าง ๆ รวมทั้งการประสานบูรณาการกับการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ และแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด โดยในส่วนของจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี มีขั้นตอนและกระบวนการดังนี้

๑) จังหวัดจะได้รับนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดจากคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.)

๒) จังหวัดโดยคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) นำนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการฯ ที่ ก.น.จ. กำหนดดังกล่าว ไปดำเนินการจัดทำแผน โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลศักยภาพของจังหวัดและข้อมูลการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่ทั้งโดยการประชุมปรึกษาหารือรับฟังความคิดเห็นและความต้องการจากภาคส่วนต่าง ๆ และการประสานรวบรวมข้อมูลความต้องการของประชาชนจากส่วนราชการต่าง ๆ และอำเภอ (แผนความต้องการระดับอำเภอ) เพื่อนำมาวิเคราะห์กำหนดศักยภาพและความต้องการของจังหวัด จัดทำเป็นร่างแผนพัฒนาจังหวัด ขณะเดียวกันจังหวัดจะส่งข้อมูลศักยภาพและความต้องการของจังหวัดไปให้คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำร่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เพื่อที่ ก.บ.ก. จะได้ส่งร่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้จังหวัดนำไปประชุมหารือร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ในจังหวัดต่อไป

/๓) ก.บ.จ. นำร่าง...

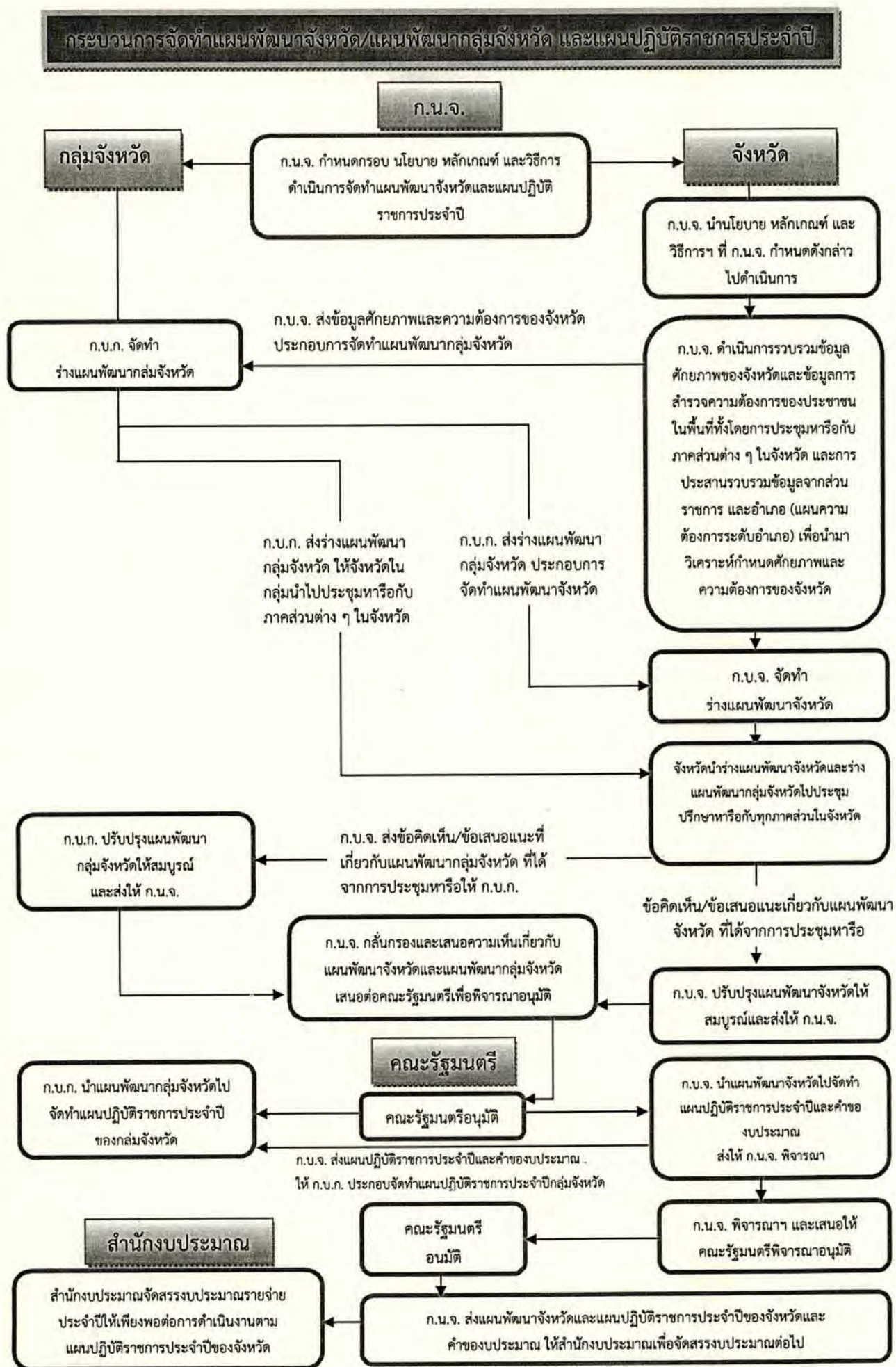

๓) ก.บ.จ. นำร่างแผนพัฒนาจังหวัดและร่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดไปจัดประชุมปรึกษาหารือกับส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชนในจังหวัด แล้วนำผลการประชุมหารือและข้อคิดเห็นที่ได้จากการประชุมไปปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์มากขึ้น ขณะเดียวกันจะส่งผลการประชุมหารือและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดที่ได้จากการประชุมหารือดังกล่าวให้กลุ่มจังหวัด เพื่อนำไปปรับปรุงแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้สมบูรณ์มากขึ้นเช่นกัน

๔) ก.บ.จ. และ ก.บ.ก. ส่งแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ตามลำดับให้ ก.น.จ. กลั่นกรองและเสนอความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ความเห็นชอบ

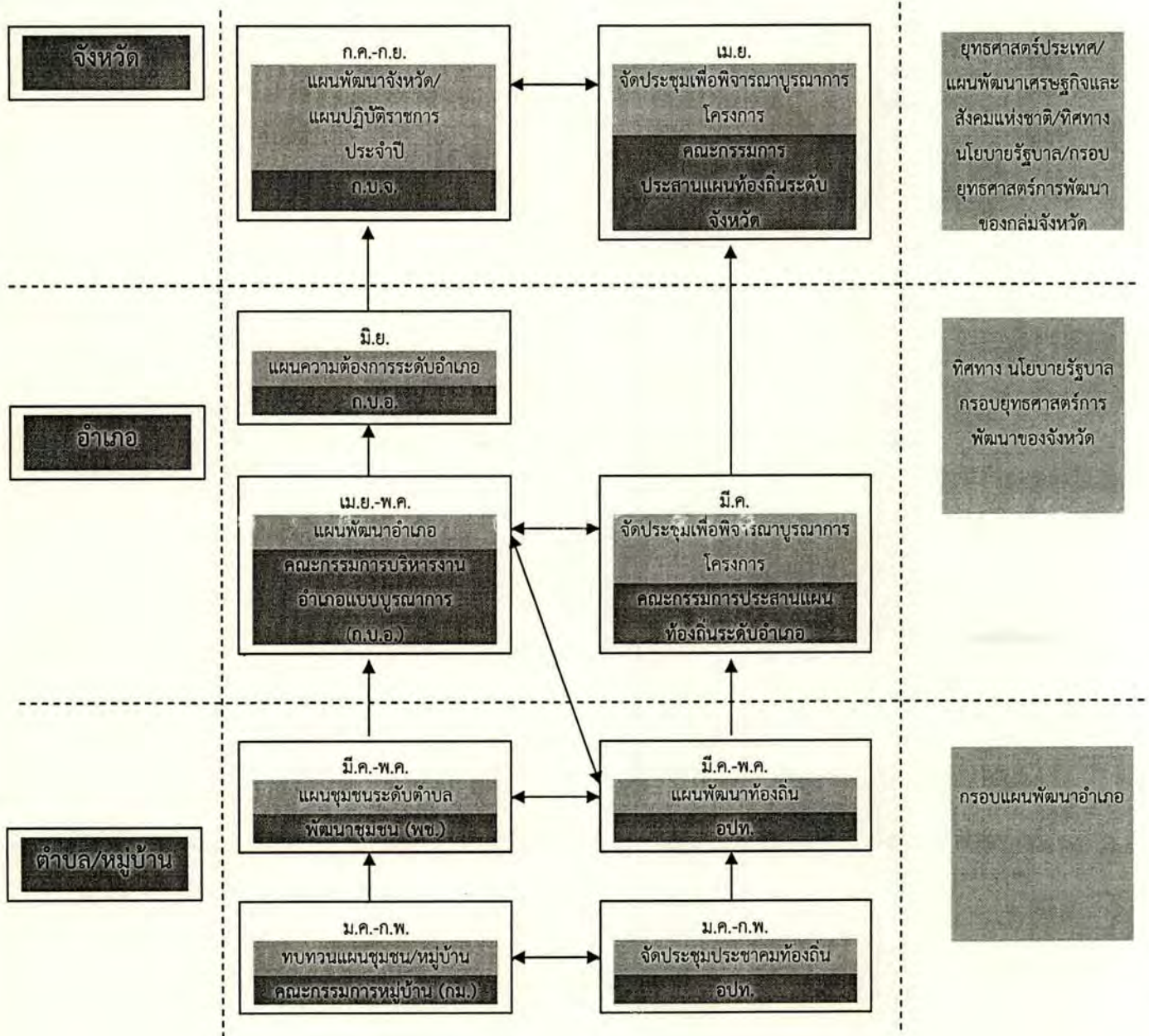
๕) ก.บ.จ. นำแผนพัฒนาจังหวัดที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีไปจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและคำของบประมาณ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ จะส่งให้ ก.น.จ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ทั้งนี้ ก.บ.จ. จะส่งแผนปฏิบัติราชการประจำปีและคำของบประมาณให้ ก.บ.ก. เพื่อนำไปประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดต่อไป

๖) ก.น.จ. ส่งแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและคำของบประมาณ ที่คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแล้ว ให้สำนักงานงบประมาณเพื่อจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีให้จังหวัดต่อไป

การประสานบูรณาการแผนพัฒนาในพื้นที่

เอกสารส่วนที่ ๒

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการขับเคลื่อนการบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล
และการมีส่วนร่วมของประชาชน

กรณีศึกษา

การเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

ดำเนินการเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ณ โรงแรม เจ.พี.เอ็มเวิลด์ จังหวัดยโสธร

โดย

ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

นำเสนอ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สถาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และสถาบันพระปกเกล้า จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน และเพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินเป็นรูปธรรม กระทรวงมหาดไทยได้เห็นชอบให้จังหวัดพะเยา ระยอง ยโสธร ปทุมธานี และสงขลา ดำเนินการขับเคลื่อนการบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของประชาชน ร่วมกับคณะกรรมการ ในฐานะเป็นจังหวัดต้นแบบ ตามแผนการงานการศึกษาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศ โดยยึดหลัก (Area Based Approach)” โดยมีวัตถุประสงค์ ในการส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยทางด้านวิชาการที่จะช่วยขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการด้านการบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลักของจังหวัด และศึกษาจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อให้มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์มีธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยมีแผนจังหวัดเป็นเครื่องมือบูรณาการ

ในส่วนของจังหวัดยโสธร ได้ดำเนินการการประชุมเชิงปฏิบัติการที่บูรณาการความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของทุกภาคส่วน ในหัวข้อ “การเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร” เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมบุษราคัม โรงแรม เจ.พี.เอ็ม.เมอริลด์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สรุปผลการดำเนินการได้ดังนี้

วิธีการดำเนินการ ใช้ตัวแบบการดำเนินการในลักษณะของการบรรยายพิเศษ การเสวนารับฟังความคิดเห็น และการจัดเวทีกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ กรณีศึกษา “การเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร” ผลที่ได้จากการดำเนินการในช่วงแรกนั้น กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบบทบาทภารกิจรอบการปฏิบัติหน้าที่ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และบทบาทของคณะอนุกรรมการในสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และในการเสวนาโดยผู้แทนและผู้บริหารระดับสูงของจังหวัดยโสธรได้สะท้อนความคิดเห็นในการบริหารงานที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปประเทศ เช่น ปัญหาอุปสรรคในด้านการมอบอำนาจตามภารกิจ ระหว่างกระทรวงต่างๆกับผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งในการบริหารงานในระดับจังหวัด ซึ่งถ้าหากมีการแก้ไขก็จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานจังหวัดสำหรับผู้ว่าราชการจังหวัดทำให้การบริหารงานจังหวัดมีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ในส่วนที่สอง ซึ่งเป็นผลการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นและระดมสมองต่อกรณีศึกษา “การเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร” นั้น มีกลุ่มเป้าหมายจากทุกภาคส่วนของจังหวัดยโสธรเข้าร่วมเวทีสรุปผลการดำเนินงานในส่วนที่สำคัญ ประกอบด้วย

ประเด็นที่ ๑ การหาความคาดหวังของผู้เข้าร่วมเวที ในประเด็น “ศูนย์ดำรงธรรมในฝันมีลักษณะเป็นอย่างไร” ผลลัพธ์ที่ได้ผู้เข้าร่วมเวทีได้พูดถึง การแก้ไขปัญหาที่รวดเร็ว แก้ไขปัญหาได้หลากหลาย สะดวก ถูกต้องเป็นธรรม มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย มีการบูรณาการการแก้ไขปัญหา และที่สำคัญมีบุคลากร มีกฎหมายรองรับ และการบริหารที่มีประสิทธิภาพ สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนผู้รับบริการ

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

ประเด็นที่ ๒ การหารือและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นความคาดหวังเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในแต่ละด้าน โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมจัดกลุ่มความคิดต่อประเด็นความคาดหวังเป็นหมวดหมู่ ซึ่งได้ทั้งหมด ๔ ด้าน กลุ่มที่ ๑ ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วยแนวความคิดด้านการกระจายอำนาจ การบูรณาการการทำงานระหว่างทุกภาคส่วน มีกรอบอำนาจหน้าที่และการบริหารงานที่ชัดเจน กลุ่มที่ ๒ ด้านการสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย ประกอบด้วยแนวความคิดในเรื่องการยึดมั่นในผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก การปฏิบัติงานด้วยความเสมอภาค และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต กลุ่มที่ ๓ ด้านการมีกฎหมายรองรับ ประกอบด้วยแนวความคิดในเรื่องการจัดการระบบกฎหมายรองรับให้ชัดเจนทั้งกฎหมายในการปฏิบัติงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ระหว่างส่วนราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค กลุ่มที่ ๔ ด้านการพัฒนาบุคลากร พุดถึงแนวความคิดการพัฒนาในเรื่องความเชี่ยวชาญของบุคลากร การมีจิตบริการ การเพิ่มพูนทักษะและการสร้างแรงจูงใจสำหรับบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

ประเด็นที่ ๓ ของการดำเนินการโครงการฯ คือ การได้ผลผลิต (Output) ของการระดมสมองและแสดงความคิดเห็นจากเวทีผ่านกิจกรรมโครงการเพื่อยกระดับและพัฒนาศูนย์ดำรงธรรมให้เกิดประสิทธิภาพทั้ง ๔ ด้าน ประกอบด้วย

โครงการที่ ๑ โครงการเสริมสร้างองค์ความรู้สำหรับผู้ปฏิบัติงานและเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด

โครงการที่ ๒ โครงการจัดทำข้อเสนอและประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด

โครงการที่ ๓ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพด้านระบบการจัดการและระบบการประสานงานระหว่างหน่วยงานในการดำเนินการตามภารกิจของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

โครงการที่ ๔ โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ดำรงธรรมเพื่อทบทวนแนวทางการปฏิบัติงานประจำปี

ประเด็นที่ ๔ การจัดทำแผนงานโครงการเสนอขอรับงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อให้เกิดผลลัพธ์การพัฒนาตามข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรม (Outcome) และการขับเคลื่อนตามแนวความคิดการพัฒนาสำหรับกิจกรรม/โครงการที่ไม่ได้ใช้งบประมาณในการดำเนินการ

สำหรับการดำเนินการในส่วนนี้ จังหวัดยโสธรจะได้เสนอแผนงานโครงการตามข้อเสนอแนะของเวทีเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณโดยผ่านกระบวนการของระบบประมาณของจังหวัดต่อไป ทั้งนี้ในส่วนของกิจกรรมที่เป็นแนวทางการพัฒนา ที่ดำเนินการได้เลยโดยไม่ต้องใช้งบประมาณ จังหวัดยโสธรก็สามารถที่จะดำเนินการได้ในทันที เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพในการติดต่อระหว่างหน่วยงานเพื่อแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนของราษฎรโดยใช้ระบบวิดีโอ คอล ผ่านโปรแกรมไลน์ ซึ่งจะทำให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลักต่อกรณีข้อร้องเรียนสามารถตอบคำถามและแนวทางแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งการดำเนินการนี้ถือเป็นการพัฒนาที่จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพอย่างชัดเจนได้

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

ประเด็นที่ ๕ ซึ่งเป็นประเด็นสุดท้ายของการจัดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร ก็คือความคาดหวังเมื่อมีการพัฒนาตามแนวทางและข้อเสนอแนะของเวที ซึ่งมีการระดมความคิดเห็นและความคาดหวังต่อการพัฒนาที่หลากหลาย ประกอบด้วย ศูนย์ดำรงธรรมจะเป็นจะเป็นหน่วยงานที่สร้างความประทับใจให้กับประชาชนเมื่อมาติดต่อ ประชาชนได้รับการดูแลให้มีที่พึ่งและให้คำแนะนำเมื่อมีเรื่องเดือดร้อน ภาพพจน์ของภาคราชการต่อสายตาประชาชนจะดีขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานและการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

*****

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

บทนำ

ด้วยกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และสถาบันพระปกเกล้า จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ : การบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน และเพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินเป็นรูปธรรม กระทรวงมหาดไทยได้เห็นชอบให้จังหวัดพะเยา ระยอง ยโสธร ปทุมธานี และสงขลา ดำเนินการขับเคลื่อนการบริหารเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของประชาชน ร่วมกับคณะกรรมการ ในฐานะเป็นจังหวัดต้นแบบ ตามแผนการงานการศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศ โดยยึดหลัก (Area Based Approach)” โดยมีวัตถุประสงค์ ในการส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยทางด้านวิชาการที่จะช่วยขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการด้านการบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลักของจังหวัด และศึกษาจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อให้มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ มีธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยมีแผนจังหวัดเป็นเครื่องมือบูรณาการ

จังหวัดยโสธรจึงได้สรุปรายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการที่บูรณาการความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของทุกภาคส่วน ในหัวข้อ “การเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร” เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมบุษราคัม โรงแรม เจ.พี.เอ็มเมอรัลด์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เพื่อจะได้เสนอความเห็นดังกล่าวต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และสถาบันพระปกเกล้า ต่อไป โดยจังหวัดยโสธรหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการศึกษาจากเวทีการประชุมเชิงปฏิบัติการฉบับนี้จะเป็นการสะท้อนความคิดเห็นในลักษณะของการบูรณาการการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดให้เกิดการพัฒนา และแก้ไขการดำเนินการให้เกิดการแก้ไขปัญหาของพี่น้องประชาชนในอนาคตให้ดียิ่งขึ้น

จังหวัดยโสธร

ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อศึกษาตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศ โดยยึดหลัก (Area Based Approach)

๒.๒ เพื่อศึกษาข้อแนะนำและกระบวนการเกี่ยวกับการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการให้บริการ

๒.๓ เพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๓.๑ ได้ข้อแนะนำและกระบวนการเกี่ยวกับการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการให้บริการ

๓.๒ จังหวัดยโสธรมีแผนปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔. แนวทางและวิธีการดำเนินการ

๔.๑ ตัวแบบในการดำเนินการ

(๑) การสัมมนาและการบรรยายพิเศษ เรื่อง “บทบาทและภารกิจของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยผู้ร่วมบรรยาย ประกอบด้วย

(๑.๑) กรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑.๒) อนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

(๑.๓) อนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบงบประมาณและการคลังภาครัฐ

(๒) การเสวนาและรับฟังความคิดเห็น เรื่อง “เราจะร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดของเราได้อย่างไร” โดยผู้เข้าร่วมเวทีสัมมนาประกอบด้วย

(๒.๑) นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร

(๒.๒) ประธานหอการค้าจังหวัดยโสธร

(๒.๓) นายสมฤทธิ์ กัลป์ตี ผู้แทนภาคประชาสังคมจังหวัดยโสธร

(๒.๔) นายอภินันท์ ชื่อธานุวงศ์ อธิบดีกรมที่ดิน กรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๓) การจัดเวทีกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร โดยใช้กระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดความคาดหวังตัวแบบศูนย์ดำรงธรรมในฝัน การเสนอข้อคิดเห็นเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร การนำเสนอข้อคิดเห็น และการกำหนดแผนการพัฒนาศูนย์ดำรงธรรมให้เกิดประสิทธิภาพตามความคาดหวัง โดยมีผู้เข้าร่วมเวที ประกอบด้วย

(๓.๑) ภาคราชการ

(๓.๒) ภาคเอกชน

(๓.๓) ภาคประชาชน

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

๔.๒ ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน

ในการดำเนินการศึกษาการบริหารราชการแผ่นดินแบบมีส่วนร่วมในครั้งนี้มีผู้เกี่ยวข้องที่ทำให้การดำเนินการประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย

- (๑) คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
- (๒) กระทรวงมหาดไทย
- (๓) สถาบันพระปกเกล้า
- (๔) จังหวัดยโสธร
- (๕) ภาคเอกชน
- (๖) ภาคประชาสังคม

๕. กระบวนการดำเนินงานโครงการ

๕.๑ การเตรียมการดำเนินงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

- (๑) การจัดทำโครงการ
- (๒) การกำหนดประเด็นการศึกษาและพื้นที่การศึกษา
- (๓) การประสานงานหน่วยงานในระดับกระทรวง (กระทรวงมหาดไทย)
- (๔) การประสานงานกับจังหวัดเป้าหมาย
- (๕) ลงพื้นที่ดำเนินการโครงการ

๕.๒ การเตรียมการดำเนินงานโครงการของจังหวัดยโสธร

- (๑) แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินงานโครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพ และธรรมาภิบาล จังหวัดยโสธร
- (๒) ประชุมคณะทำงานฯ เพื่อเตรียมการดำเนินการโครงการฯ
- (๓) มอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงานของคณะทำงานฯ

๕.๓ การดำเนินการโครงการ

- (๑) เตรียมการด้านสถานที่
- (๒) เตรียมการด้านเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (๓) เตรียมประสานงานและอำนวยความสะดวกต่อคณะกรรมการฯ
- (๔) เตรียมการสถานที่ในการศึกษาดูงานการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ที่ประสบผลสำเร็จ
- (๕) ดำเนินการโครงการตามแผนที่กำหนด

(๕.๑) จัดเวทีเสวนาและบรรยายพิเศษเรื่อง “บทบาทและภารกิจของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๕.๒) เสวนาและรับฟังความคิดเห็น เรื่อง “เราจะร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดของเราได้อย่างไร”

(๕.๓) จัดเวทีกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

- (๖) สรุปประเด็นการสัมมนาและการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
- (๗) จังหวัดยโสธร สรุปประเด็นและผลจากการดำเนินโครงการ
- (๘) เสนอผลการประชุมต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

๖. ผลผลิตและผลลัพธ์

๖.๑ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๖.๒ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมทุกภาคส่วนได้มีเวทีในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นการสะท้อนปัญหาในระดับพื้นที่ต่อองค์กรในระดับนโยบายโดยตรง

๖.๓ จังหวัดยโสธรได้เสนอข้อคิดเห็นจากทุกภาคส่วนในเชิงบูรณาการการร่วมคิด เพื่อเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม

๖.๔ จังหวัดยโสธรมีแผนงานและโครงการเพื่อดำเนินการในการปรับปรุงประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร เพื่อเสนอเข้าสู่กระบวนการของงบประมาณ ตามหลักเกณฑ์โดยมีแผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือบูรณาการในการดำเนินการ

๖.๕ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธรได้ดำเนินการโครงการพัฒนาประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมด้านการบริหารจัดการกระบวนการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนให้เกิดประสิทธิภาพภายหลังจากมีการดำเนินการโครงการฯ โดยกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้ใช้งบประมาณ หรือใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการฯ

๖.๖ บุคลากรของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดได้เข้าร่วมรับฟังข้อเสนอแนะและแนวทางการปฏิบัติงาน

๗. ผลการประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์

๗.๑ การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับพื้นที่ โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

๗.๒ การบรรลุวัตถุประสงค์ในการเสนอข้อคิดเห็นเชิงนโยบายโดยผู้บริหารของจังหวัด ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมของจังหวัดยโสธร ต่อการบริหารราชการแผ่นดินต่อองค์กรที่มีบทบาทในการเสนอนโยบายและกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินในอนาคต

๗.๓ การบรรลุวัตถุประสงค์ของการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการระดมความคิด ความเห็นและข้อเสนอต่อการพัฒนาประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

๘. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ / ปัญหาอุปสรรค

๘.๑ จุดเด่น

- (๑) ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริการระดับสูงของจังหวัด
- (๒) ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการเสนอความคิดเห็นต่อโครงการ
- (๓) การได้รับโอกาสเป็นพื้นที่นำร่องในการศึกษาการบริหารจัดการเชิงพื้นที่
- (๔) ความร่วมมือของคณะทำงานฯ ในระดับจังหวัด
- (๕) ความพร้อมของชุมชนต้นแบบที่ใช้เป็นจุดในการศึกษาดูงาน

๘.๒ ปัญหา อุปสรรค

- ระยะเวลาการระดมความคิดเห็นค่อนข้างน้อย
- กลุ่มเป้าหมายอาจยังไม่มีหลากหลายเพียงพอทุกสาขา อาชีพ
- กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมเวทีที่องค์ความรู้ที่แตกต่างกัน

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

๙. ข้อเสนอแนะ/และความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเวที ต่อ “กรณีศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร”

๙.๑ ผลการระดมความคิดเห็นในหัวข้อ “เราอยากเห็นศูนย์ดำรงธรรมในพื้นที่มีลักษณะเช่นไร” ซึ่งผู้เข้าร่วมเวทีได้ร่วมแสดงความคิดเห็นสรุปได้ ดังนี้

๑. แก้ปัญหาได้ถูกต้องรวดเร็ว และเป็นธรรม
๒. บริการแบบเบ็ดเสร็จ One Stop Service
๓. สามารถแก้ไขปัญหาได้ทุกเรื่อง
๔. เป็นที่พึ่งได้จริง
๕. สามารถแก้ปัญหาของประชาชนได้ทุกเรื่อง เป็นเพื่อนคู่คิดได้ทุกฝ่าย
๖. จะต้องมีความโปร่งใส ผู้บริหารชัดเจน
๗. แก้ปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง และมีประสิทธิภาพ
๘. บริการด้วยใจรวดเร็วฉับไว
๙. เป็นกลาง โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นมิตร รวดเร็ว แก้ไขปัญหาได้
๑๐. บริการได้ตลอดเวลา มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ
๑๑. จบทุกเรื่องที่เดียว ครั้งเดียว
๑๒. รับเรื่องร้องทุกข์ แก้ไขได้ รวดเร็วภายใน ๑๕ วัน ในทุกเรื่อง
๑๓. ทุกหน่วยงานภาครัฐมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหา บูรณาการเป็นระบบ
๑๔. เข้าถึงได้ง่าย พึ่งได้ เป็นธรรม โปร่งใส
๑๕. มีการบริการรวดเร็ว เข้าถึงปัญหา นำข้อร้องเรียนมาแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม
๑๖. ผู้ใกล้ชิด มีความเป็นกลาง ไม่มีอคติในการแก้ไขปัญหา
๑๗. เป็นส่วนราชการหนึ่งที่มีคณะทำงาน สามารถบริการด้วยความรวดเร็ว
๑๘. ให้บริการแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้านได้เป็นอย่างดี
๑๙. แก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน/ร้องทุกข์ เห็นเป็นรูปธรรม แจ้งข้อมูลให้ผู้ร้องทราบด้วย
๒๐. ควรมีบุคลากร นิติกร ที่มีจิตสำนึก ใส่ใจรับฟัง มีความรู้ วิเคราะห์ วินิจฉัย ส่งต่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด
๒๑. อยากให้เป็นศูนย์กลางของประชาชนจริงๆ สามารถให้ประชาชนทุกระดับพึ่งได้ทุกอย่าง
๒๒. รวดเร็วไม่เลือกปฏิบัติ ให้บริการด้วยใจ ไม่ใช่ทำเพราะหน้าที่ ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย
๒๓. เป็นที่อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำ ในข้อสงสัย หรือตอบข้อปัญหาให้กับประชาชน
๒๔. พร้อมรับเรื่อง และดำเนินการแก้ไข ติดตามผล
๒๕. มีช่องทางการสื่อสาร การแก้ไขปัญหาที่รวดเร็ว
๒๖. สามารถแก้ปัญหาให้กับประชาชนได้ทันเหตุการณ์
๒๗. เข้าถึงได้ง่ายหลายช่องทาง แก้ไขปัญหารวดเร็วฉับไวทันที จริงจังจริงจังในการแก้ไขปัญหา
๒๘. สามารถรับเรื่องราวร้องทุกข์ได้ทุกประเภท มีกำหนดระยะเวลาแน่นอนรวดเร็ว สามารถเชื่อมต่อได้ทุกภาคส่วนทั่วโลก
๒๙. รับเรื่องร้องเรียน ๒๔ ชั่วโมง แก้ไขได้จริงในการปฏิบัติ
๓๐. มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย
๓๑. มีอำนาจหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

๓๒. เข้าหาได้ง่าย และไม่น่ากลัว
๓๓. ตอบสนองได้ทุกเรื่อง
๓๔. รับฟังทุกปัญหาของประชาชน
๓๕. ควรจะได้รับคำปรึกษาอย่างเป็นธรรม บุคลากรมีความรู้ความสามารถ
๓๖. แก้ไขปัญหาที่บูรณาการกับหน่วยงานส่วนกลางในกรุงเทพมหานครได้อย่างรวดเร็ว
๓๗. สามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง
๓๘. มีกระบวนการติดตามผลเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์
๓๙. ใช้หลักจิตวิทยาในการสื่อสาร อยู่บนพื้นฐานของการเชื่อใจ ไว้วางใจของประชาชน
๔๐. เป็นศูนย์บริการแบบ “ครบวงจร”
๔๑. ต้องการให้มีศูนย์ดำรงธรรมระดับหมู่บ้าน
๔๒. สามารถเชื่อมโยงปัญหากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทันท่วงที
๔๓. แยกเจ้าหน้าที่ศูนย์ดำรงธรรมออกจากงานส่วนอื่นโดยเฉพาะ
๔๔. มีเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย
๔๕. มีชุดเฉพาะกิจ หรือชุดเคลื่อนที่เร็ว ที่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

๙.๒ จากการระดมสมองเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อภาพของศูนย์ดำรงธรรมในฝัน วิทยากรกระบวนการได้แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมเวทีเพื่อแสดงความเห็น โดยจำแนกออกเป็น ๕ ประเด็นดังนี้

๙.๒.๑ ด้านการบริหารจัดการ

- ๑) กระจายอำนาจมายังส่วนภูมิภาค ให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง
- ๒) ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครดินแดน ร่วมช่วยเหลือการปฏิบัติงานในศูนย์ดำรง

ธรรมด้วย

- ๓) ร่วมกันทุกภาคส่วน บูรณาการในการปฏิบัติงาน
- ๔) มีคณะกรรมการร่วมทุกภาคส่วน โดยมีกฎหมายรองรับ
- ๕) ทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ และทุกภาคส่วนให้ความช่วยเหลือ สามารถทำงาน

ทดแทนกันได้

- ๖) ให้ศูนย์ดำรงธรรมเป็นหน่วยงานอิสระไม่ได้ขึ้นอยู่กับสำนักงานจังหวัด
- ๗) มีอัตรากำลังเป็นของตนเอง ไม่ยืมอัตรากำลังมาจากหน่วยงานอื่น ทำให้ศูนย์ดำรง

ธรรมมีความต่อเนื่อง

- ๘) มีคณะทำงานแต่ละด้าน อย่างชัดเจน และเป็นระบบ
- ๙) มีการติดตามในระดับชุมชน ร่วมขับเคลื่อนในทุกระดับ จนถึงระดับจังหวัด

แบบต่อเนื่อง

- ๑๐) ให้เป็นหน่วยงานที่ทำงานเฉพาะด้าน ไม่ขึ้นกับระบบงานประจำ

๙.๒.๒ ด้านการสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย

- ๑) ยึดมั่นในผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ และสามารถลงมือปฏิบัติได้อย่าง

ทันที

- ๒) สามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย อย่างเสมอภาค

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

๓) หน่วยงานราชการจะต้องปฏิบัติตามโดยสุจริต ไม่ให้ประชาชนเดือดร้อน หรือได้รับ

ผลกระทบ

- ๔) พร้อมรับฟัง และแก้ไขปัญา
- ๕) สามารถให้ความเป็นธรรมกับผู้ร้องเรียน
- ๖) เป็นองค์กรที่มีความเป็นเอกภาพในการแก้ไขปัญหา
- ๗) มีกระบวนการที่ชัดเจน สามารถติดตามเรื่องราวที่ร้องเรียนได้
- ๘) ไม่สองมาตรฐาน

๙.๒.๓ ด้านการมีกฎหมายรองรับ

- ๑) จัดตั้งเป็นหน่วยงานชัดเจนมีกฎหมายรองรับ
- ๒) ให้ความร่วมมือ แก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง
- ๓) มีกฎหมายคุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
- ๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอน ในการปฏิบัติที่ชัดเจน และร่วมมือกันอย่าง

จริงจัง

- ๕) การยกระดับการปฏิบัติ โดยทุกหน่วยงานต้องกำหนดเป็นภารกิจจากต้นสังกัดให้เป็น
- หน้าที่ย่างต่อเนื่อง ในการปฏิบัติงานในระดับภูมิภาค
- ๖) ต้องมีอำนาจในการที่จะตัดสินใจแก้ไขปัญหา

๙.๒.๔ ด้านการพัฒนาบุคลากร

- ๑) ทุกส่วนราชการให้ความร่วมมือ และร่วมแก้ไขปัญหาอย่างเต็มความสามารถ
- ๒) ให้บริการทุกระดับประทับใจ ทำด้วยใจ
- ๓) ใส่ใจในปัญหาของประชาชนแก้ไขให้ดีที่สุด ตามภารกิจ ระเบียบ ข้อกฎหมาย
- ๔) มีบุคลากร เครือข่าย แก้ไขปัญหาให้ประชาชนรวดเร็ว
- ๕) มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้บริการประชาชน
- ๖) บุคลากรให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม รับรู้ เข้าถึง ปัญหาต่างๆ มีกระบวนการ

ตรวจสอบความถูกต้องด้วยความโปร่งใส

- ๗) ให้เจ้าหน้าที่ติดตามการแก้ไขปัญา
- ๘) เข้าถึงคนร้องเรียน กรณีที่ชาวบ้านเข้าไม่ถึงศูนย์ดำรงธรรม
- ๙) ทุกหน่วยงานที่รับปัญหาของประชาชนต้องแก้ปัญาตามภารกิจ ของหน่วยงานตน

ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพถูกต้อง

- ๑๐) ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตามหลักธรรมาภิบาล
- ๑๑) มีการบริการจัดการที่ดี มีคณะทำงาน
- ๑๒) ยินดีต้อนรับคนทุกฐานะ
- ๑๓) จูงใจบุคลากรของศูนย์ดำรงธรรม ให้มีกำลังใจในการทำงาน ปลุกฝังทัศนคติการมอง

ประชาชนที่ดี

- ๑๔) มีช่องทางการติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รวดเร็วสะดวก มีเจ้าหน้าที่มาให้
- คำปรึกษากับผู้ร้องได้ทันที

- ๑๕) ให้ทุกภาคส่วนในจังหวัดมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประชาชน

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

- ๑๖) ต้องรู้ใจเขา ใจเรา ในด้านการบริการอย่างตรงไปตรงมา
- ๑๗) เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถ มีใจรักในความพร้อมที่จะแก้ไขปัญหา
- ๑๘) ผู้ว่าราชการจังหวัดใส่ใจดูแลด้วยตนเอง จัดเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถ มีคุณธรรม และเต็มใจในการบริการ
- ๑๙) ให้บริการ ๒๔ ชั่วโมง พร้อมทุกกรณีที่จะแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ด้วยความ
แม่นยำ
- ๒๐) มีระบบการคัดเลือก เลือกสรร เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ หลายด้าน มาช่วย
ในการแก้ไขปัญหา
- ๒๑) มีบุคลากรของศูนย์ดำรงธรรมรับผิดชอบโดยเฉพาะ มีกฎหมายรองรับ มีอำนาจ
หน้าที่แก้ไขปัญหาตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ
- ๒๒) มีเจ้าหน้าที่โดยตรง เป็นรูปธรรม ชัดเจน
- ๒๓) มีการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
- ๒๔) ใช้บุคลากรที่มีคุณภาพ
- ๒๕) ใช้หลักการกระจายอำนาจ
- ๒๖) สนับสนุนบุคลากรร่วมปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ
- ๒๗) เจ้าหน้าที่มีใจในการปฏิบัติหน้าที่ แก้ไข ให้คำปรึกษา แนะนำว่องไว
- ๒๘) มีกฎหมายรองรับ
- ๒๙) มีงบประมาณรองรับ
- ๓๐) มีอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ
- ๓๑) เจ้าหน้าที่เป็นกันเอง สุภาพ บริการรวดเร็ว มีความเสมอภาค เป็นธรรม
- ๓๒) เจ้าหน้าที่มีความรู้ด้านกฎหมาย มีที่ปรึกษาด้านกฎหมายประจำศูนย์ดำรงธรรม
- ๓๓) ศูนย์บริการติดต่อได้สะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน
- ๓๔) มีจิตสำนึกในการบริการ

๙.๓ ข้อเสนอแผนงาน/โครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธรให้เกิด
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ภายใต้กรอบการดำเนินงาน ๔ ด้าน

- ๙.๓.๑ ด้านการบริหารจัดการ
- ๙.๓.๒ ด้านการสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย
- ๙.๓.๓ ด้านกฎหมาย
- ๙.๓.๔ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ผู้เข้าร่วมเวทีระดมความคิดเห็นผ่านกระบวนการกลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์และจัดทำแผนงาน
โครงการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมในด้านต่างๆ พร้อมกับนำเสนอต่อที่ประชุม สามารถสรุป
แผนงานโครงการที่ผู้เข้าร่วมประชุมในแต่ละกลุ่มนำเสนอได้ดังต่อไปนี้

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

กลุ่มที่ / หัวข้อเรื่อง (ภารกิจหลัก)	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีรวบรวมข้อมูล ตัวชี้วัด	งบประมาณ (บาท)	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ	ผู้ประสานงาน
๑.สร้างความ เป็นธรรม ให้กับทุกฝ่าย	๑.เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับการ ปฏิบัติอย่างเป็นมาตรฐาน เดียวกัน	๑.จัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ เข้าใจกับผู้ปฏิบัติงานศตร. ทุกระดับ	๔ ไตรมาส ก.ค. – ธ.ค. ๕๙	๑.ศตร.ได้รับเรื่องร้องเรียนจาก ชาวบ้านมากขึ้นในช่วง ๓ เดือน แรก ๕%	-ใช้แบบสอบถาม และแบบประเมิน ความพึงพอใจโดย รวบรวมทุกๆไตร มาส	๑๐๐,๐๐๐	สนง.จว.	ก.มท., ก.ยุติธรรม	ศูนย์ดำรง ธรรมจังหวัด ยโสธร
	๒.เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม ขององค์กร/ภาครัฐ/ เอกชน/ชุมชน	๒.กำหนดรูปแบบวิธีการ ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความ เป็นธรรมกับทุกฝ่าย	ม.ค. – มี.ค. ๕๙	๒.ช่วง๓ ไตรมาสหลัง ศตร.ได้รับ เรื่องร้องลดลง ๑๐%	-จำนวนนับเรื่อง ร้องเรียน				
	๓.เพื่อให้ประชาชนได้รับ ความเป็นธรรมและเสมอภาค	-เพิ่มช่องทางในการเข้าถึง ให้กับประชาชน -กำหนดมาตรฐานในการ ดำเนินงาน -นำมาปรับใช้ประเมินผล วิเคราะห์ผลตอบรับ	เม.ย. – มิ.ย. ๕๙ ก.ค. – ก.ย. ๕๙						
		๓.จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน ๔.ติดตามประเมินผล							

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

กลุ่มที่ / หัวข้อเรื่อง (ภารกิจหลัก)	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีรวบรวมข้อมูล ตัวชี้วัด	งบประมาณ (บาท)	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ	ผู้ประสานงาน
๒.การมีกฎหมายรองรับ	๑.คุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ๒.มีโครงสร้างหน่วยงานที่ชัดเจน ๓.มีภารกิจอำนาจหน้าที่ชัดเจน ๔.คุ้มครองในส่วนของผู้ร้องด้วยเช่นกัน	เสนอแนวทางต่อผู้มีอำนาจให้ออกกฎหมายมารองรับวัตถุประสงค์	ตามกระบวนการในการออกกฎหมายมารองรับ	รัฐออกกฎหมายมารองรับอำนาจหน้าที่และภารกิจของ ศตธ.	-	ตามความจำเป็นเหมาะสมประหยัด	-	ก.มท., กรมการปกครอง	ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร
๓.การบริหารจัดการ	เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานของศตธ.ให้เกิดผลสัมฤทธิ์และสามารถตอบสนองในการแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว, เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ	๑.กำหนดวิธีการปฏิบัติงานธุรการให้ชัดเจน ๒.กำหนดกรอบเวลาของการปฏิบัติงานต่างๆให้ชัดเจน ๓.การจัดตั้งศูนย์ย่อยภายในอำเภอให้มีกฎหมายรองรับ ๔.ให้กฎหมายครอบคลุมการทำงานของหน่วยงานทุกระดับ	๓ เดือน ๖ เดือน ๙ เดือน ๑๒ เดือน	ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์ดำรงธรรมได้ตามขั้นตอนและเวลาที่กำหนด	การจัดทำข้อมูลประมวลปัญหาของการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอน	๑๐๐, ๐๐๐	ส.ป.มท.	ก.มท.	ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

กลุ่มที่ / หัวข้อเรื่อง (ภารกิจหลัก)	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีรวบรวมข้อมูล ตัวชี้วัด	งบประมาณ (บาท)	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ	ผู้ประสานงาน
๔.การพัฒนาบุคลากร	เพื่อให้บุคลากรของสศธ.มีความรู้จิตสำนึกบริการและแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น	๑.ประชุมซักซ้อมบุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน และหน่วยงาน โดยผู้บริหารมีการติดตามกำกับดูแลเป็นระยะ ๒.อบรมให้บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการกิจของส่วนราชการต่างๆ มีความพร้อม มีใจรักในการแก้ไขปัญหากับประชาชน ๓.จัดให้มีเจ้าหน้าที่โดยตรงรับผิดชอบ สศธ. รับผิดชอบอย่างถูกต้อง ๔.ผู้บังคับบัญชากำกับดูแลให้คำปรึกษาและมีมาตรการจูงใจเจ้าหน้าที่ในการทำงาน ๕.จัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่	ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๙	ผู้รับบริการมีความพึงพอใจไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	-ออกแบบสอบถาม -กรอกแบบสอบถามผู้รับบริการทุกราย	๕๐,๐๐๐	สนจ.ยส.	สนจ.ยส.	ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

กลุ่มที่ / หัวข้อเรื่อง (ภารกิจหลัก)	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีรวบรวมข้อมูล ตัวชี้วัด	งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ	หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ	ผู้ประสานงาน
๕.การปรับปรุงมาตรฐานการบริการและการประเมินผล	๑.เพื่อปรับปรุงการให้บริการให้มีมาตรฐานในด้านต่างๆ ดังนี้ ๑.๑ กระบวนการดำเนินงานบริการ ๑.๒ระยะเวลาการดำเนินงาน ๒.เพื่อติดตามและประเมินผลการให้บริการ	๑.กระบวนการดำเนินงานในการให้บริการ ๑.๑ ทบทวนกระบวนการให้บริการเดิมเพื่อปรับปรุงกระบวนการให้มีประสิทธิภาพการทำงานให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ประสานสอดคล้องกัน ๑.๒ นำเทคโนโลยีมาช่วยในการพัฒนาการให้บริการ ๒.จัดให้มีแบบประเมินความพึงพอใจผู้รับบริการ	๑๕วัน/ ๓๐วัน/ ๖๐วัน/ ๙๐วัน	๑.ร้อยละของความสำเร็จของเรื่องราวร้องทุกข์ที่ได้รับการแก้ไข/ยุติเรื่อง(ร้อยละ ๗๕) ๒.ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ (ร้อยละ ๘๐)	๑.ตรวจสอบจากรายงาน สถิติผลการดำเนินการของศตธ.ประจำเดือน ๒.แบบสำรวจความพึงพอใจผู้รับบริการ	-	-	สนจ.จว.ยส.	ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

๑๐. ผลที่คาดหวังเมื่อดำเนินการตามแผนพัฒนาประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรม ผู้เข้าร่วมเวทีได้แสดงความ
คิดเห็น ดังต่อไปนี้

- ได้รับความยุติธรรมลงมาสู่ชุมชน
- ได้รับความเป็นธรรม มีความสุขในชีวิต สบายใจ
- ได้รับความประทับใจในการบริการ
- ประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหา
- มีที่พึ่งของประชาชน
- การแก้ไขปัญหา/ความพึงพอใจ
- ประชาชนคิดว่ามีที่พึ่ง
- มีความสุขเพิ่มขึ้น มีกำลังใจในการดำรงชีวิตให้เป็นจริง
- มีความสุข
- ประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหาที่ไม่ได้จากขาดความเป็นธรรม
- ประชาชนยโสธรอยู่อย่างมีความสุขในการบริการภาคราชการ
- ได้รับความเป็นธรรมในการแก้ไขปัญหา
- ได้รับความสุข ๓.มีที่พึ่งพึ่งยามได้รับความทุกข์
- ได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพชีวิตดีขึ้นของชาวยโสธร
- มีความสุข
- ได้รับความพึงพอใจ
- ได้รับความอบอุ่น
- ได้รับความเป็นธรรม -สังคมยโสธร...สงบสุข -ได้มีที่พึ่งทางกฎหมาย -ดัชนีชี้วัดความสุขสูงสุด
- จะทำให้ประชาชนมองระบบราชการในทางที่ดีขึ้นสามารถพึ่งพาได้ -ประชาชนชาวยโสธรจะได้ประโยชน์อะไร พึงพอใจ มีความสุข เพราะเรื่องร้องเรียน,ร้องทุกข์หมดไป(ถูกแก้ไขได้ตรงจุด) -บำบัดทุกข์ที่เกิดขึ้นกับตัวเขา ประชาชนมีความสุขเชื่อมั่นภาครัฐ ประชาชนหมดทุกข์ จังหวัดได้รับการพัฒนา+ร่วมรู้ -ได้รับความเป็นธรรม -ได้รับความเป็นธรรมและพึงพอใจ -อยู่ดีมีสุข -เมื่อทุกอย่างสำเร็จอย่างทีคิด ประชาชนทุกชีวิตจะมีความสุขสบาย -มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น -เกิดความสามัคคีปรองดอง ก่อให้เกิดพัฒนาในส่วนต่างๆ -ได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนที่รวดเร็ว ทันเหตุการณ์และเป็นธรรม -มีความสุข -มีความสุข หมดทุกข์ หมดปัญหา -ได้รับการแก้ไขปัญหา ได้รับความสบายใจจากการรับบริการ -มีหน่วยงานที่ช่วยเหลือประชาชนอย่างเป็นธรรม -ได้รับความเป็นธรรม ๒.ได้รับการแก้ไขปัญหา -มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข -ประชาชนก็จะได้รับการแก้ไขปัญหาได้รวดเร็วขึ้น -มีความสุข -ชาวยโสธร อยากไปเยี่ยมศูนย์ดำรงธรรมอย่างเป็นมิตร -ประชาชนมีความสุข -ได้รับความเป็นธรรมและประทับใจมีความสุข -.มีความสุข คลายทุกข์ได้ไว้วางใจเจ้าหน้าที่ของรัฐมากขึ้น ๓.ให้ความร่วมมือกับภาครัฐในอนาคต -ได้รับความเป็นธรรมได้รับการช่วยเหลือ

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

๑๑. ความคาดหวังต่อพรรคคิตของประชาชนและผู้ให้บริการหลังจากพัฒนาประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดยโสธรแล้ว

-จากการระดมสมองผ่านเวทีประชาชน ประเด็นสุดท้ายที่ได้ให้ผู้เข้าร่วมเวทีแสดงความคิดเห็น คือ “เมื่อพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธรจนประสบผลสำเร็จแล้วประชาชนและผู้ให้บริการจะพูดถึงศูนย์ดำรงธรรมว่าอย่างไร” สามารถสรุปความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวได้ดังนี้

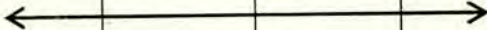
ประชาชนมีที่พึ่งพาอาศัย -ศูนย์ดำรงธรรมเป็นศูนย์คลายทุกข์อย่างแท้จริง -ไว้ใจได้ -มีปัญหาไม่ต้องพึ่งทนาย -ศูนย์ดำรงธรรมสุดยอด -ขอบคุณศูนย์ดำรงธรรม -เยี่ยม/ขอบคุณมาก -เยี่ยมมากสุดยอด -บริการประทับใจสามารถพึ่งได้ -ข้าราชการของประชาชนชาวยโสธรสุดยอด -ขอบคุณหลายๆ -หน่วยงานสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ -ถ้าคิดไม่ออก หรือมีปัญหาให้ไปหาศูนย์ดำรงธรรม -ขอบคุณมากๆค่ะ -ดีใจที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานรัฐ -จะเป็นที่พึ่งของประชาชน -ประทับใจ -ยอดเยี่ยม -พอใจ -ยิ้มแย้มมีความสุข -เจ้าหน้าที่แก้ปัญหาได้เร็วและให้เป็นธรรมดีมาก -ท่าน คือ ความหวังและที่พึ่งของเรา -การบริการที่ดี -รัฐเป็นมิตรกับประชาชน -ขอบคุณที่ช่วยแก้ไขปัญหมาให้ อวยพรให้เจ้าหน้าที่ -ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธรเป็นที่พึ่งของคนยโสธรจริง -ข้าราชการที่ดีจริงๆประชาชนพึ่งพาได้ “ปลื้มกัน” -น่ารักอะ -สุดยอดอะ -เท่จังอะ -เป็นที่พึ่งของประชาชนได้ -ขอบคุณที่ให้เป็นธรรม -ศูนย์ดำรงธรรมเป็นที่พึ่งของประชาชน -มีความภาคภูมิใจที่กระบวนการของศูนย์ดำรงธรรมเป็นที่พึ่งของประชาชน -ความยุติธรรมอยู่ตรงนี้นี่เอง -จังหวัดมีความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือชาวยโสธร -ประชาชนมีความพึงพอใจกับศูนย์ดำรงธรรม -จะพูดถึงเราว่าอย่างไร ขอขอบคุณทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง -ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธรเป็นที่พึ่งของประชาชน -ศูนย์ดำรงธรรมเยี่ยม

*****

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

แผนการปฏิบัติงานของคณะทำงานขับเคลื่อน “กรณีศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร”
(ระยะหลังจากการร่วมประชุมกับคณะกรรมการด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ)

ลำดับที่	แผนงาน/กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ							ผู้รับผิดชอบการดำเนินการ
		ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙			ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐				
		ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๑	สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร	✓							ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร
๒	คณะทำงานขับเคลื่อนกรณีศึกษาฯ จังหวัดยโสธร พิจารณาและให้ความเห็นชอบสรุปผลการสัมมนาฯ	✓							คณะทำงานฯ ระดับจังหวัด
๓	นำเสนอผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร ต่อคณะกรรมการฯ		✓						ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร
๔	รับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ที่มีต่อเอกสารสรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ และแก้ไขเพิ่มเติม		✓						คณะทำงานฯ ระดับจังหวัด
๕	ดำเนินการตามแผนงานด้านการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดในโครงการ/กิจกรรมที่ไม่ใช้งบประมาณและดำเนิน		✓	✓					ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร
๖	เสนอแผนงานและโครงการฯ สำหรับโครงการพัฒนาประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมที่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ								ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร สำนักงานจังหวัดยโสธร

เอกสารรายงานของจังหวัดยโสธร

(ร่าง) โครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

ตามข้อเสนอและความเห็นของการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ กรณีศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	ประเด็นการพัฒนา	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ				ผู้รับผิดชอบการดำเนินการ
			ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐				
			ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๑	การสร้างความเป็นธรรม	โครงการเสริมสร้างความรู้ผู้ปฏิบัติงานและ เครือข่ายผู้ปฏิบัติงานศูนย์ดำรงธรรม					ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร
๒	การมีกฎหมายรองรับ	โครงการจัดทำข้อเสนอประเด็นกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานศูนย์ดำรงธรรม					คณะทำงานฯ ระดับจังหวัด
๓	ด้านการบริหารจัดการ	๑.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพงานด้านระบบการ ประสานงานธุรการ ๒.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการประสาน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร
๔	ด้านการพัฒนาบุคลากร	๑.โครงการสัมมนามูลนิธิเพื่อทบทวนแนวทาง ปฏิบัติงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด ๒.โครงการอบรมเสริมสร้างองค์ความรู้สำหรับ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ดำรงธรรมที่เกี่ยวข้อง ทุกระดับ					ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยโสธร

เอกสารรายงานฯ
จังหวัดพะเยา

รายงานผล

การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก

(Area-based Approach)

กรณีศึกษา: พะเยาโมเดล แผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม

คำนำ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้เห็นชอบกับแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีแผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือในการบูรณาการ ซึ่งจะนำสู่การศึกษาหาตัวแบบการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง รวมทั้งยกระดับการให้บริการประชาชนให้มีความเป็นเลิศ โดยเพื่อให้การดำเนินการศึกษาเชิงปฏิบัติการดังกล่าวเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม กระทรวงมหาดไทย เห็นชอบให้จังหวัดระยอง สงขลา ยโสธร พะเยา และจังหวัดปทุมธานี ร่วมดำเนินการตามแผนงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ในฐานะจังหวัดต้นแบบ

จังหวัดพะเยา ในฐานะจังหวัดต้นแบบเข้าร่วมดำเนินการศึกษาเชิงปฏิบัติการดังกล่าวได้กำหนดศึกษา “แผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม” เพื่อศึกษาและสร้างกระบวนการพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปรับปรุงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม โดยได้รับการสนับสนุนการดำเนินการจากผู้บริหารในระดับจังหวัด หน่วยงานภาคส่วนราชการ ภาคเอกชน ผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาควิชาการ ร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งจังหวัดพะเยาจะได้นำผลการดำเนินการเป็นตัวอย่างในการนำไปทดลองใช้ต่างบริบทต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทาง “ประชารัฐ” อย่างแท้จริง และส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาที่ตรงตามความต้องการ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในภาพรวม และขอขอบคุณทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มา ณ โอกาสนี้

จังหวัดพะเยา

สิงหาคม ๒๕๕๙

สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร

บทที่ ๑ : บทนำ	๑
- ความสำคัญและความเป็นมาของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	๑
- วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน	๓
- ประโยชน์ที่รับจากการดำเนินงาน	๓
- ขอบเขตของการดำเนินงาน	๓
- กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน	๔
- นิยามเชิงปฏิบัติการ	๕
บทที่ ๒ : กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม	๖
๑. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	๖
- ความหมายของการมีส่วนร่วม	๖
- ขั้นตอนการมีส่วนร่วม	๘
- รูปแบบของการมีส่วนร่วม	๑๑
- ลักษณะของการมีส่วนร่วม	๑๑
- ความสำคัญของการมีส่วนร่วม	๑๒
- ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน	๑๒
๒. ทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT	๑๔
๓. ทฤษฎีการบริหารแบบ ๔ M	๑๔
๔. รูปแบบการบริหารจัดการ ๗ ประการหรือ POSDCORB ของ Luther Gulick	๑๕
๕. หลักธรรมาภิบาล	๑๕
- องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล	๑๕
๖. นโยบายประชารัฐ	๑๖
๗. แผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัด	๑๘
ที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศ โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก	
(Area-based Approach)	
๘. บริบทของจังหวัดพะเยา	๑๙
- ศักยภาพและข้อมูลสำคัญภายใต้บริบทของจังหวัดพะเยา	๒๐
บทที่ ๓ : การดำเนินงาน	๒๓
บทที่ ๔ : สรุปผลการดำเนินงาน	๒๔
ส่วนที่ ๑ สรุปการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม	๒๔
ขั้นตอนที่ ๑ เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจร่วมกัน	๒๕

เอกสารรายงานของจังหวัดพะเยา

สารบัญ

หน้า

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด	๓๒
- การทบทวนแผนชุมชน/หมู่บ้าน	๓๒
- การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๗
- การจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ	๓๘
- การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชน	๔๐
ขั้นตอนที่ ๓ การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด	๔๒
ขั้นตอนที่ ๔ การจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี	๔๒
ขั้นตอนที่ ๕ การจัดรับฟังความคิดเห็นร่างแผนพัฒนาจังหวัด	๕๓
ขั้นตอนที่ ๖ การพิจารณาเห็นชอบร่างแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี	๕๔
ส่วนที่ ๒ สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข	๕๖
บทที่ ๕ : สรุปผลและข้อเสนอแนะ	๖๑
- สรุปผลการศึกษา	๖๑
- ข้อค้นพบ	๖๑
- ปัญหาและอุปสรรค	๖๓
- ข้อเสนอแนะ	๖๔

อ้างอิง

เอกสารรายงานของจังหวัดพะเยา

บทสรุปผู้บริหาร

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้เห็นชอบกับแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)” โดยกระทรวงมหาดไทย เห็นชอบให้จังหวัดพะเยา ร่วมดำเนินการตามแผนงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ในฐานะจังหวัดต้นแบบจังหวัดพะเยา จึงกำหนดศึกษา “แผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม” เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปรับปรุงการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่และมีส่วนร่วม เพื่อเป็นตัวแบบในการศึกษาบริบทต่างพื้นที่ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน เป็น ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๑. เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจร่วมกัน
๒. การวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด
๓. การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด
๔. การจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดและการเชื่อมโยงแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี
๕. การจัดรับฟังความคิดเห็นร่างแผนพัฒนาจังหวัด
๖. การพิจารณาเห็นชอบร่างแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี

สรุปผลการศึกษา

๑. ด้านการวางแผน (Planning) พบว่า จังหวัดจัดทำ “ทำคู่มือการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี” ทำให้เกิดแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินการเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำงาน ภายใต้กิจกรรม แนวทาง เป้าหมาย และระยะเวลา ร่วมกัน

๒. ด้านการจัดองค์กร (Organization) พบว่า จังหวัด ได้สร้างโมเดลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ในลักษณะการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ “sandwich Model” และสื่อสารโมเดลให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้ และสร้างเข้าใจร่วมกัน ในอันที่จะนำนโยบายในระดับบน (Top down) ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ประเทศไทย (ปี พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๒) “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” นโยบายรัฐบาล ๑๑ ข้อ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไทยแลนด์ ๔.๐ รวมทั้ง หลัก Value Chain ของนายกรัฐมนตรี “ห่วงโซ่คุณค่า” สู่ความเชื่อมโยงภาคประชาชน-ภาครัฐกิจ มาเชื่อมโยงและสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของท้องถิ่น/ชุมชน ในระดับล่าง (Bottom up) ผ่านกระบวนการแผนชุมชน/หมู่บ้าน แผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาอำเภอ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่ตรงตามประเด็น

๓. ด้านการจัดกำลังคน (Staffing) พบว่า จังหวัดใช้รูปแบบการบริหารกำลังคนแบบ “ประชารัฐ” ที่ส่งผลให้เกิดการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม ตั้งแต่เริ่มกระบวนการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปี ไปจนถึงการพิจารณาเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดประกอบด้วย

๑) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา (ก.บ.จ.)

๒) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา

๓) คณะทำงานกลั่นกรองแผนงาน/โครงการ ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา

๔) คณะกรรมการกลุ่มภารกิจเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (Cluster)

๔. ด้านการอำนวยความสะดวก (Directing) พบว่า จังหวัดใช้รูปแบบ “ธรรมาภิบาล (Good Governance)” เป็นแนวทางในการดำเนินการ ที่ครอบคลุม หลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส มีส่วนร่วม สำนึกรับผิดชอบ และความคุ้มค่า ผ่านกลไกการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม โดยการประชุมระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม ตั้งแต่ การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล โดยมีส่วนร่วมตั้งแต่ การจัดทำ แผนชุมชน/หมู่บ้าน แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด จะทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และมองเห็นผลสัมฤทธิ์ที่เป็นประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริง

๕. การประสานงาน (Coordinating) พบว่า จังหวัดใช้รูปแบบ “สร้างทีม สร้างงาน” โดยมีสำนักงานจังหวัดเป็นศูนย์กลางในการบูรณาการประสานการปฏิบัติ ร่วมกับเลขาธิการกลุ่มภารกิจเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (Cluster) และสร้างความเชื่อมโยงกับระดับพื้นที่ ไปยังทุกอำเภอ ผ่านกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ผู้นำชุมชน เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นไปตามกรอบระยะเวลาดำเนินการ

๖. การรายงาน (Reporting) พบว่า จังหวัดใช้รูปแบบ “การสร้างเครือข่าย” โดยมีสำนักงานจังหวัดเป็นศูนย์กลางในการบูรณาการประสานการปฏิบัติ โดยเมื่อประชุมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในแต่ละขั้นตอนแล้ว จะมอบหมายให้เลขาธิการกลุ่มภารกิจเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (Cluster) เป็นหน่วยงานรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานที่อยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจใด จัดส่งสำนักงานจังหวัด เพื่อดำเนินการประมวลเป็นภาพรวมของจังหวัด ซึ่งในการดำเนินการในลักษณะนี้ จะช่วยลดระยะเวลาในการดำเนินการ และเพิ่มประสิทธิภาพของงาน เนื่องจากเกิดการกลั่นกรองงานโดยระบบที่วางไว้ นอกจากนี้ ได้จัดตั้งไลน์กลุ่ม ทีมงานจัดทำแผน เพื่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เชิญประชุม ติดตามงาน ซึ่งการดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

๗. ด้านงบประมาณ (Budgeting) พบว่า จังหวัดใช้งบประมาณในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด จากงบค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นไปตาม มติ อ.ก.น.จ. เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ที่ได้พิจารณาเห็นชอบ นโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการทบทวน

แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๖๐) และหลักเกณฑ์และวิธีการการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ พร้อมกำหนดกรอบการจัดสรรงบประมาณ จังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดละ ๙ ล้านบาท

ปัญหาและอุปสรรค

๑. ข้อจำกัดด้านบุคลากร ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งบางหน่วยงานไม่มีเจ้าหน้าที่มีความชำนาญด้านนโยบายและแผน ประกอบกับ บางหน่วยงานมีจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ ต้องปฏิบัติหน้าที่ในภาระงานประจำและการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เหล่านี้ ส่งผลให้เป็นปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

๒. ภาคส่วนต่าง ๆ ยังให้ความสนใจในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดไม่มากเท่าที่ควร โดยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดทำโครงการ ส่งผลให้แผนงาน/โครงการ ส่งผลให้การจัดทำโครงการตอบโจทย์ต่อทิศทางการพัฒนาจังหวัดไม่เต็มที่ รวมทั้งหน่วยงานให้ความสำคัญกับแผนงาน/โครงการ ที่ตอบสนองต่อภารกิจของส่วนราชการเป็นหลัก มากกว่าการตอบสนองต่อภารกิจของจังหวัด

๓. การบูรณาการแผนพัฒนาจังหวัดกับแผนของส่วนราชการ ยังไม่สอดคล้องเชื่อมโยงเท่าที่ควร เนื่องจากหน่วยงานในระดับจังหวัด ยังจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวง (Function) นอกจากนี้ยังเป็นลักษณะ Top Down Process ซึ่งอาจไม่ได้มาจากปัญหาความต้องการในระดับพื้นที่

๔. วงรอบของปฏิทินในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด ไม่สอดคล้องกับวงรอบปฏิทินในการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดจะทำล่วงหน้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำหนดจัดทำปีต่อปี ทำให้เป็นอุปสรรคในการบูรณาการ เชื่อมโยงการจัดทำแผนเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๕๑ กำหนดให้แผนพัฒนาจังหวัดมีระยะเวลาสี่ปี ส่วนระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดให้แผนของท้องถิ่นมีระยะเวลาสามปี ทำให้แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สอดคล้องกันแผนพัฒนาจังหวัดเท่าที่ควร

๕. การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เป็นการกำหนดทิศทางตามศักยภาพของพื้นที่ และปัญหาความต้องการของประชาชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค แต่การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ที่ขับเคลื่อนผ่านแผนงาน/โครงการ บางโครงการที่จำเป็นและสอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัด ไม่ได้รับการพิจารณาจากหน่วยงานที่กลั่นกรองฯ ซึ่งอาจเกิดจากผลการวิเคราะห์ที่แตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาทักษะ และสร้างทีมงาน โดยการจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำแผน เพื่อบูรณาการความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

๒. จัดเวทีเสวนาร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อปรับแนวคิด และเปิดมุมมองต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และปรับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยจัดทำ Value chain เป็นระบบ ตั้งแต่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เป็นกลไกในการพัฒนาที่บูรณาการแผนงาน/โครงการ ระหว่างส่วนราชการ งบจังหวัด และงบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้งบประมาณตอบสนองต่อการภารกิจของจังหวัดอย่างเต็มที่

๓. กำหนดในเชิงนโยบาย ในการจัดทำแผนพัฒนาของส่วนราชการ (Function) ควรให้มีความสอดคล้องกับเชื่อมโยงกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ โดยการสนับสนุนงบประมาณให้ส่วนราชการ ควรมีสัดส่วนที่สนับสนุนแผนงาน/โครงการ ซึ่งปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่บูรณาการ เชื่อมโยงระหว่างกัน ในลักษณะของ Area based เพื่อให้การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาของประชาชน (Demand side) ได้รับการตอบสนองจากแผนงาน/โครงการของส่วนราชการ (Supply side)

๔. พิจารณาหาแนวทาง เพื่อปรับระยะเวลาในการจัดทำแผนให้สอดคล้องกันเพื่อให้เกิดการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ กำหนดแนวทางปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๕๑ ที่ครอบคลุมถึงแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนของส่วนราชการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาพื้นที่อย่างเป็นระบบ

๕. ในการพิจารณาแผนงาน/โครงการ ควรให้หน่วยงานในระดับจังหวัด ได้ร่วมประชุม ชี้แจงเหตุผลในการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกัน

๖. นำผลการศึกษาเป็นตัวแบบในการนำไปทดลองใช้ต่างบริบทต่อไป

บทที่ ๑ บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณในระดับจังหวัด มีพัฒนาการมาตามลำดับ โดยเฉพาะในส่วนของการจัดสรรงบประมาณ จากเดิมที่มีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินการในพื้นที่จังหวัดผ่านส่วนราชการ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นใดของรัฐ การจัดสรรงบประมาณจากงบกลาง (งบ CEO) และได้พัฒนารูปแบบของการได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการในพื้นที่จังหวัดโดยตรงในฐานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ โดยมีพัฒนาการ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมาตามลำดับ ซึ่งตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๑๕-๒๕๑๙) รัฐบาลเริ่มมีการพัฒนาชนบท และกำหนดให้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือในการวางแผนจากล่างขึ้นบน คือให้จังหวัดจัดทำโครงการและส่งให้ส่วนกลางพิจารณา แต่การพัฒนาในช่วงเวลาดังกล่าวไม่บรรลุเป้าหมาย เพราะปัญหาความยากจนในชนบททวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น มีความเหลื่อมล้ำของรายได้ค่อนข้างสูงระหว่างสังคมเมืองและชนบท ต่อมาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๒๕-๒๕๒๙) ใช้ “ระบบแผน” เป็นแกนนำในการพัฒนาและกำหนดทิศทาง โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา เลือกโครงการของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหาในหมู่บ้าน ให้ภาครัฐดำเนินการให้สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และเน้นการให้ความสำคัญกับประชาชนที่ยากจนให้ทั่วถึงมากที่สุด โดยในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐบาล มีนโยบายสนับสนุนการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค มีการดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการ ประกอบด้วย คณะกรรมการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค (กชช.ภ) เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินการ โดยให้จังหวัดจัดทำโครงการให้มีการจัดทำแผนงานโครงการมาจากสภาพปัญหา ความต้องการระดับพื้นที่ ผ่านคณะกรรมการสภาตำบล (กสต.) พิจารณาให้ความเห็น คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) วิเคราะห์โครงการ และคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) พิจารณานุมัติโครงการ ทำให้การดำเนินการมีความชัดเจนในการพัฒนาในระดับพื้นที่มากขึ้น เกิดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับชาติไปจนถึงระดับตำบลในกระบวนการตัดสินใจ ยึดเป้าหมายเดียวกัน เน้นเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ยากจน การปรับปรุงระบบการผลิตการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม ทำให้แผนพัฒนาจังหวัดมีความหลากหลายและครอบคลุมในด้านต่าง ๆ มากขึ้น (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย,๒๕๕๒ หน้า ๑-๒)

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๕๒ วรรคสาม มาตรา ๕๓/๑ และมาตรา ๕๓/๒ (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐,๒๕๕๐ : ๔-๕) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ให้จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ยื่นคำขอจัดตั้งงบประมาณได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และให้ถือว่าจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

โดยให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประชุมหารือร่วมกับ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาคประชาสังคม ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๒ : ๔) และแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งหลักการสำคัญตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ในการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ คือ ๑) การบริหารงานให้เป็นไปตามแผนพัฒนาจังหวัดหรือแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ๒) การสร้างโอกาสและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคมในจังหวัด เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันและการแก้ไขปัญหาาร่วมกันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓) การกระจายอำนาจการตัดสินใจลงไป สู่ระดับปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ ๔) การส่งเสริมสนับสนุนให้ท้องถิ่นมีความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความโปร่งใส และมีการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการ และ ๖) การบริหารงบประมาณจังหวัดให้เป็นไปตามวิธีการงบประมาณจังหวัดแบบบูรณาการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่ ก.น.จ. กำหนดตามข้อเสนอแนะของสำนักงบประมาณ (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑, ๒๕๕๑: ๓-๔) ซึ่งพอสรุปได้ว่า พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ สอดคล้องตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้มีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และบริหารงบประมาณ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นไปตามความต้องการของประชาชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ที่มีการบูรณาการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ภายใต้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เห็นชอบตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอเรื่องการบูรณาการแผนงาน/โครงการ ในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่จังหวัด (Area Based) โดย ๑) การบูรณาการแผนงาน/โครงการ ในพื้นที่จังหวัด เพื่อให้การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชน (Demand side) ได้รับการตอบสนองจากแผนงาน/โครงการของส่วนราชการ (Supply side) ให้ส่วนราชการที่มีแผนงาน/โครงการ ลงไปปฏิบัติในพื้นที่ แจ้างแผนงาน/โครงการของทุกรายการให้จังหวัดทราบ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด และความต้องการของประชาชนในด้านพื้นที่และห้วงเวลาดำเนินการให้เกิดความเหมาะสม และให้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) สามารถเสนอแนะในเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพื้นที่และ/หรือห้วงเวลาดำเนินการของแผนงาน/โครงการดังกล่าวได้ และ ๒) ให้ส่วนราชการที่มีภารกิจที่จะดำเนินการแผนงาน/โครงการ (Supply side) ในพื้นที่จังหวัดใด ให้นำโครงการในแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (Demand side) ไปบรรจุในแผนงาน/โครงการ ในคำของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของส่วนราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ โดยสรุปเจตนารมณ์ของมติคณะรัฐมนตรี เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแก้ไขปัญหาและพัฒนาที่เป็นไปตามศักยภาพและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ภายใต้การบูรณาการ แผนงาน/โครงการ งบประมาณร่วมกันระหว่างจังหวัดและส่วนราชการ

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้เห็นชอบกับแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีแผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือในการบูรณาการ ซึ่งจะนำสู่การศึกษาหาตัวแบบการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง รวมทั้งยกระดับการให้บริการประชาชนให้มีความเป็นเลิศ โดยเพื่อให้การดำเนินการศึกษาเชิงปฏิบัติการดังกล่าวเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม กระทรวงมหาดไทย เห็นชอบให้จังหวัดระยอง สงขลา ยโสธร พะเยา และจังหวัดปทุมธานี ร่วมดำเนินการตามแผนงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ในฐานะจังหวัดต้นแบบ ดังนั้น จังหวัดพะเยา จึงมีความสนใจที่จะศึกษา “แผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม” เพื่อนำผลการดำเนินการเป็นต้นแบบในการนำไปทดลองใช้ต่างบริบทต่อไป

วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน

๑. เพื่อศึกษาและสร้างกระบวนการพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม
๒. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม
๓. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปรับปรุงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงาน

๑. มีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม
๒. ได้รับทราบปัญหาอุปสรรคของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม
๓. ได้ผลสรุปและข้อเสนอแนะของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม

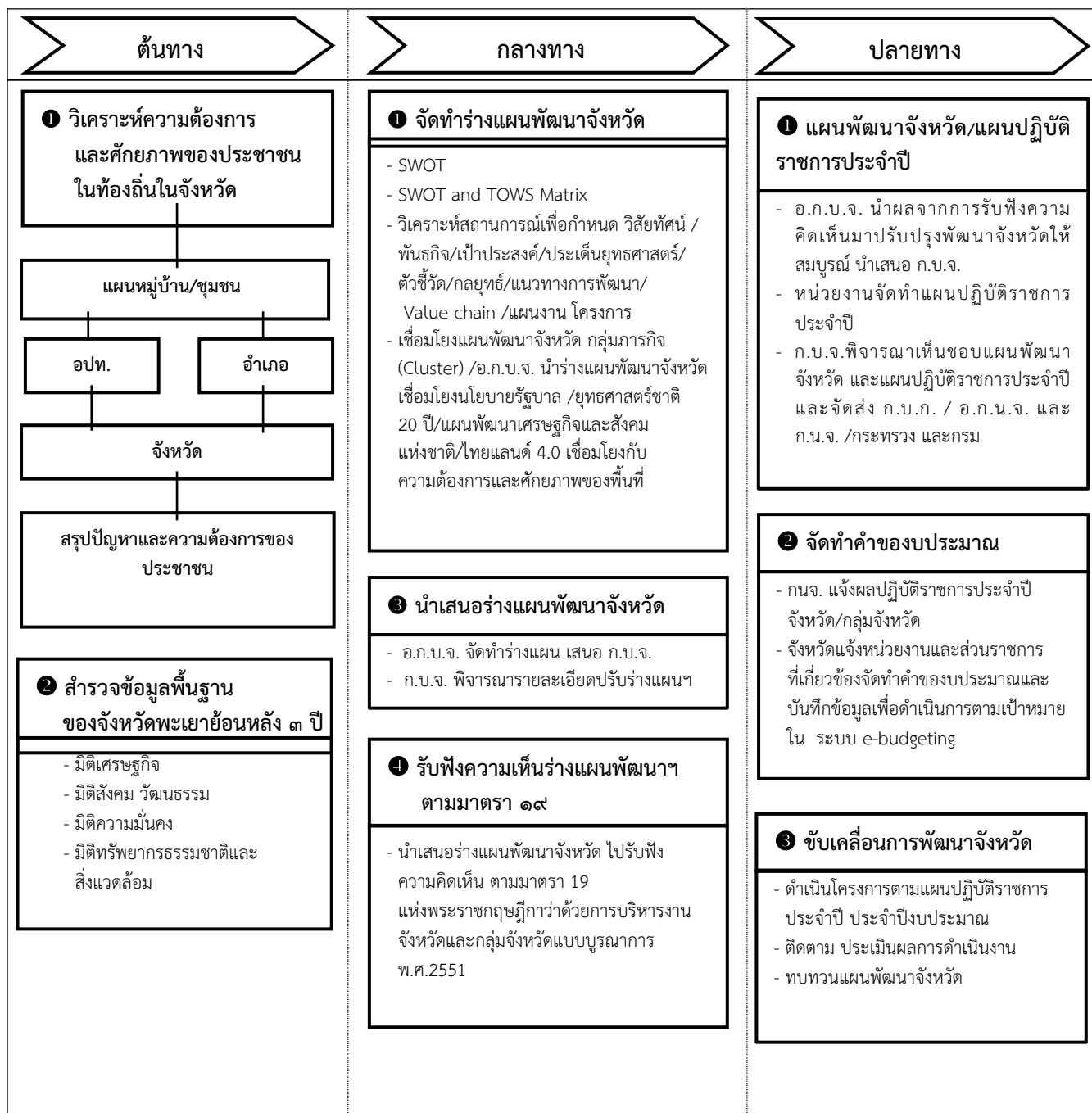
ขอบเขตของการดำเนินงาน

ขอบเขตของการดำเนินงาน มุ่งเน้นในเรื่องการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยมีกรอบแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

๑. ศึกษาการทำงานแบบมีส่วนร่วม ของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๕๑
๒. ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่และมีส่วนร่วม กำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินงาน ดังนี้

นิยามเชิงปฏิบัติการ

จังหวัดพะเยา หมายถึง จังหวัดตามพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดพะเยา พ.ศ.๒๕๒๐ ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๔ ตอนที่ ๖๙ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๒๐ จำนวน ๗ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองพะเยา อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน อำเภอเชียงคำ อำเภอปง และอำเภอเชียงม่วน และพระราชกฤษฎีกา ตั้งอำเภอ ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๔๖ ก ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ จำนวน ๒ อำเภอ คือ อำเภอภูกามยาวและอำเภอภูซาง

ก.น.จ. หมายถึง คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

ก.บ.จ หมายถึง คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ โดยคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดพะเยา หมายถึง ผู้แทนจาก หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ภายใต้คำสั่งจังหวัดพะเยา ที่ ๑๒๕๔/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

แผนพัฒนาจังหวัด หมายถึง รายการเกี่ยวกับโครงการและแผนงานต่าง ๆ ของจังหวัดที่จำเป็นต้องจัดทำเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาของจังหวัดในอนาคต ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๕๑ และแนวทางที่ ก.น.จ. กำหนด

แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด หมายถึง แผนที่แปลงแผนพัฒนาจังหวัดสู่การปฏิบัติ โดยระบุถึงโครงการต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการในจังหวัดในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาของจังหวัด ทั้งนี้ ไม่ว่าโครงการนั้นจะดำเนินการโดยจังหวัด กระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ หรือเอกชน

งบประมาณจังหวัด หมายถึง งบประมาณที่จังหวัดพะเยา ยื่นคำขอจัดตั้งต่อสำนักงบประมาณ เพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด และได้รับการจัดสรร ตามหลักเกณฑ์และแนวทางการกำหนดกรอบการจัดสรรงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ตามมติ ก.น.จ. เพื่อสนับสนุนงบประมาณให้จังหวัดพะเยา

การทำงานแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชน มีโอกาสได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร การเข้าร่วมเป็นกรรมการ การร่วมคิด ร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัด ร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ร่วมกำหนดแผนงาน/โครงการ ร่วมแก้ไขปัญหา ตลอดจนร่วมติดตามประเมินผล

บทที่ ๒

กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม

การศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศ โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) จังหวัดพะเยาได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

๑. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
๒. ทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT
๓. ทฤษฎีการบริหารแบบ ๔ M
๔. รูปแบบการบริหารจัดการ ๗ ประการหรือ POSDCORB ของ Luther Gulick
๕. หลักธรรมาภิบาล

๖. แผนนโยบายประชารัฐ

๗. แผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศ โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)

๘. บริบทของจังหวัดพะเยา

๑. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

Davis Keith (อ้างใน เกศินี พรหมตัน, ๒๕๕๐ : ๘) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมหมายถึง การเกี่ยวข้องทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่มซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกับ กลุ่มดังกล่าวด้วย

Yadav (อ้างใน เกศินี พรหมตัน, ๒๕๕๐ : ๘) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า ความร่วมมือของประชาชนด้วยความตั้งใจและสมัครใจ โดยไม่ถูกบังคับซึ่งประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมดังนี้

- ๑) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตกลงใจ
- ๒) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการพัฒนา
- ๓) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนและโครงการ
- ๔) การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการพัฒนา

Erwin (อ้างใน เกศินี พรหมตัน, ๒๕๕๐ : ๘) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิดร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญ ร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Cohen and Uphoff (อ้างใน อติสรณ์ ชัดศรีใส, ๒๕๕๑: ๖) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ว่าชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การดำเนินงานตามกิจกรรมที่ตัดสินใจร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมพัฒนานั้นๆ และ/หรือเข้าร่วมติดตามประเมินผลกิจกรรมดังกล่าวด้วย

นอกจากนี้ได้เสนอกรอบแนวคิดมิติของการมีส่วนร่วมประกอบด้วยประเด็นคำถาม ๓ มิติ คือมีส่วนร่วมอะไรบ้าง มีส่วนร่วมกับใครบ้าง และการมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง

James L. Creighton, PH.D (๒๕๔๘ : ๓) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่นำเอาทัศนคติและความห่วงกังวลของสาธารณชนมาพิจารณาและใช้ประกอบการตัดสินใจของกระทรวงพลังงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง มีการระบุถึงประเด็นสาธารณะและความห่วงกังวลของสาธารณชน มีการให้ข้อมูลต่อสาธารณชนและเปิดโอกาสให้สาธารณชนช่วยกระทรวงพลังงานในการระบุถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและปัญหาทั้งให้ประชาชนช่วยในการคิดหาวิธีทางเลือก ประเมินนั้น ๆ มีการฟังความคิดเห็นของสาธารณชน มีการรวบรวมความห่วงกังวลของสาธารณชนและรวบรวมข้อเสนอแนะมาประกอบการตัดสินใจและมีการให้ข้อมูลย้อนกลับอธิบายว่า การตัดสินใจที่ออกมา นั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร หรือหากการตัดสินใจนั้นแตกต่างจากข้อเสนอที่สาธารณได้ให้มานั้นเพราะอะไร

เจมส์ แอล เครตัน (๒๕๔๔ : ๒-๑๐) กล่าวว่า กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนก็คือการให้ข้อมูลต่อสาธารณชนและให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่นำเสนอหรือนโยบายของรัฐและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับทุกๆ คน และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกลไก ซึ่งสาธารณชนไม่เพียงแต่ได้รับรู้ก่อนการตัดสินใจ แต่ยังมีโอกาสมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งถึงสิ้นสุดกระบวนการตัดสินใจนั้นๆ ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพถึงแม้ว่ากลุ่มหรือบุคคลอาจจะรู้สึกไม่พอใจในผลการตัดสินใจสุดท้าย ก็ตาม แต่เขามีโอกาสที่จะมีอิทธิพลเกี่ยวกับคำถามหรือปัญหาที่ได้นำเสนอ ทางเลือกใดบ้างที่จะได้รับการพิจารณา ทางเลือกเหล่านั้นจะได้รับการประเมินผลอย่างไร การปรับปรุงเพื่อที่ลดผลกระทบชนิดใดบ้างจะได้รับการดำเนินการต่อไปเรื่อยๆ ในอีกด้านหนึ่ง การตัดสินใจ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมได้สร้างความชอบธรรมเนื่องจากว่า สาธารณชนสามารถ ที่จะมีอิทธิพลต่อกระบวนการโดยตลอด

การมีส่วนร่วมของประชาชนก่อนให้เกิดแนวทางซึ่งสามารถที่จะแก้ไขปัญหาอย่างชาญฉลาด ปัญหาทุกวันนี้ไม่ใช่เพียงแต่ว่า “ประชาชนไม่เข้าใจ” การที่จะปรับปรุงโครงการ การให้ข้อมูลแก่ประชาชนนั้น ไม่ได้ทำให้ปัญหาหมดไป มีแต่ความแตกต่างอย่างแท้จริงเกี่ยวกับว่าประชาชนต้องการชุมชนแบบไหน เพราะว่าความแตกต่างอย่างนี้แท้จริง เกี่ยวกับการว่าประชาชนต้องการชุมชนแบบไหน เพราะว่าความแตกต่างเหล่านี้มีอยู่จริงมีการตัดสินใจจำนวนที่ค่อนข้างก่อให้เกิดความขัดแย้งและความจำเป็นของการมีส่วนร่วมยังมีสูงขึ้นมาก การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นวิธีทางที่จะทำให้ความแตกต่างเหล่านี้เข้ามาเจรจาอย่างแท้จริงระหว่างประชาชนซึ่งมีความคิดเห็นหรือทัศนคติแตกต่างกัน ยังเป็นช่องทางที่จะก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์อย่างจริงจังและเป็นทางหนึ่งที่จะก่อให้เกิดความมั่นใจ ต่อสาธารณชนว่าทัศนคติหรือความคิดเห็นของเขาทั้งหลายนั้นจะได้รับการพิจารณา

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (อ้างใน ประยงค์ เต็มขวาลา, ๒๕๔๘ : ๒๑) ได้ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วม หมายถึงการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น หรือการเข้าร่วมตัดสินใจ หรือการเข้าร่วมดำเนินการในกิจกรรมทางสังคมการเมืองการปกครอง จะโดยทางตรงคือเข้าร่วมเอง หรือทางอ้อมคือสนับสนุน ให้ผู้อื่นเข้าร่วม

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (อ้างใน ประยงค์ เต็มขวาลา, ๒๕๔๘ : ๒๑) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณา การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวบุคคลเอง

ปวิรรต วรวิวัฒน์กุล (อ้างใน ประยงค์ เต็มขวลา, ๒๕๔๘ : ๒๑) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม หมายถึงความร่วมมือของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นตรงกัน และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมของโครงการหนึ่งเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการตามที่ตั้งไว้

นวลจันทร์ จันทรมณี (อ้างใน ประยงค์ เต็มขวลา, ๒๕๔๘ : ๒๑) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม หมายถึงการร่วมมือร่วมปฏิบัติการ และร่วมรับผิดชอบของบุคคลในสังคม หรือของกลุ่มที่จะพัฒนากลุ่มหรือองค์การให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ฉลอง ดิษฐ์ (อ้างใน ประยงค์ เต็มขวลา, ๒๕๔๘ : ๒๑) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหลายส่วนมาทำงานเพื่อส่วนรวมร่วมกัน เพราะบุคคลเหล่านั้นมีผลประโยชน์ร่วมกัน บุคคลอาจเข้ามามีส่วนร่วมด้วย สาเหตุหลายประการ เช่น มีแรงจูงใจ หรือค่าตอบแทนเป็นตัวเงิน หรือผลประโยชน์อื่นๆ ถูกปลุกเร้าให้เข้ามามีส่วนร่วม อยากมีเพื่อน อยากเด่นดัง หรือมีความสำคัญในสังคม อยากทดลอง และอยากแก้ตัว หรือทดแทนความผิดที่เคยมี เป็นต้น

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้เข้ามามีบทบาทในการ ดำเนินการในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง เพื่อให้เกิดการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมกันวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมกันติดตามประเมินผล เพื่อนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นร่วมกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือร่วมคิดและตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมติดตามและรับผลประโยชน์

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (อ้างใน อติสรณ์ ชัดศรีใส, ๒๕๕๑: ๘-๑๐) ได้เสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วม ไว้ ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบ หรือกำหนดระบบของโครงการ เป็นการประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาโดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสาเหตุของปัญหา ซึ่งในขั้นตอนนี้ยังแบ่งย่อยออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

๑.๑ การมีส่วนร่วมในขั้นต้น (Initial Decision) เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริง ซึ่งเป็นวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

๑.๒ การมีส่วนร่วมในขั้นเตรียมการ (Initial Decision) เป็นการหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

๑.๓ การมีส่วนร่วมในขั้นการตัดสินใจปฏิบัติการ(Operation Decision) เป็นการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่อาสาสมัคร ผู้ประสานงาน หรือกลุ่มที่รวมตัวกันตามประเพณี เช่น กลุ่มสตรีหรือกลุ่มหนุ่มสาว เพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการเป็นสมาชิกร่วมดำเนินการคัดเลือกผู้นำ และการสร้างพลังอำนาจให้แก่องค์กร

๒. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงานและเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏในขั้นตอนนี้ยังแบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วน คือ

๒.๑ การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource Contribution) ได้แก่การมีส่วนร่วมสละร่างกาย การสละเงิน การให้วัสดุอุปกรณ์ และการให้คำแนะนำ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะช่วยให้ด้วยความเต็มใจ

๒.๒ การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน (Administration and Coordination) จะมีส่วนร่วมโดยวิธีการจ้างบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ การฝึกอบรม ผู้ที่จะเข้าปฏิบัติในโครงการหรือการให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และเป็นผู้ประสานงานในโครงการด้วย

๒.๓ การมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ มักพบว่ามีลักษณะเป็นการบังคับให้เข้าปฏิบัติในโครงการมากที่สุด การมีส่วนร่วมโดยการบังคับให้ปฏิบัติจะต่างจากการให้ความร่วมมือ เพราะการบังคับให้ทำนั้น ผลประโยชน์ (Benefits) จะไม่ใช่เป็นสิ่งที่สำคัญแต่ถ้าเป็นการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจนั้น จะมีการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับหลังเกิดการมีส่วนร่วมด้วย

๓. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Benefits) ยังแบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วนคือ

๓.๑ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Material Benefits) ได้แก่การมีส่วนร่วมในการเพิ่มผลผลิต รายได้ หรือทรัพย์สิน

๓.๒ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม (Social Benefits) ได้แก่ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น โรงเรียน สถานที่สาธารณะ หรือส่วนกลางของชุมชน เช่นการเพิ่มคุณภาพชีวิตการเกิดระบบน้ำประปา

๓.๓ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล (Personal Benefits) ได้แก่ ความนับถือตนเอง (Self-Esteem) พลังอำนาจทางการเมือง (Political Power) ความคุ้มค่าของผลประโยชน์ (Sense of Efficacy)

๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึงการมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป แต่การมีส่วนร่วมในขั้นนี้ส่วนใหญ่บทบาทดังกล่าวจะเป็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยจะเป็นการประเมินผลของงบประมาณที่จัดสรรนั้นนำไปใช้อย่างไรบ้างกรณีแม้แต่เจ้าหน้าที่เองยังไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนดังกล่าว การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนี้จะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพลังงานความคิดของมวลชนที่จะทำให้โครงการพัฒนาหรือสามารถนำประยุกต์ใช้ต่อไป นอกจากนี้นักวิชาการบางท่านยังได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมแตกต่างจากที่กล่าวมา โดยจะมีขั้นตอนการวางแผนร่วมด้วย ดังเช่น อคินระพีพัฒน์ (๒๕๒๗: ๑๗) และธีรพงษ์ แก้วหาวงษ์ (๒๕๔๓: ๒๓-๒๔) ได้จำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ ๕ ขั้นตอน คือ

๑) การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาในชุมชน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการของชุมชน และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้นๆ

๒) การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผนการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการ แนวทางในการดำเนินงานกำหนดทรัพยากรและแหล่งของทรัพยากรที่ใช้

๓) การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการ เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงานหรือโดยการบริหารงานและประสานงาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

๔) การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์ที่เกิดจากโครงการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากโครงการ หรือมีส่วนในการรับผลเสียที่อาจเกิดจากโครงการ ซึ่งผลประโยชน์หรือผลเสียนี้อาจเป็นด้านกายภาพ หรือด้านจิตใจที่มีผลต่อสังคมหรือบุคคลได้

๕) การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่าโครงการพัฒนาที่ดำเนินการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย ซึ่งเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำกันเป็นระยะๆ หรือการประเมินผลรวม ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปบทยอดของโครงการทั้งหมด

John M. Cohen and Norman T. Uphoff (cohen and Uphoff, ๑๙๘๐;๒๑๙) (อ้างใน เกศธิพรหมตัน, ๒๕๕๐ : ๙) ได้เสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ๔ ขั้นตอน คือ

- ๑) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making)
- ๒) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation)
- ๓) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)
- ๔) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

Uphoff ได้เสนอกรอบคิดเบื้องต้นในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทว่ามี ๓ มิติ และ ๒ บริบท ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

มิติ (Dimensions) มี ๓ มิติ คือ

๑) มีส่วนร่วมอะไรบ้างซึ่งแบ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการโดยทางใดทางหนึ่ง (เช่น สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ การบริหารกิจกรรมหรือการประสานงาน) การมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

๒) มีส่วนร่วมกับใครบ้าง ได้แก่ มีส่วนร่วมกับชาวบ้าน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ทางราชการ นักพัฒนาเอกชน ทั้งนี้ให้พิจารณาถึงคุณลักษณะของผู้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องเพศ สถานภาพครอบครัว อาชีพ และรายได้

๓) มีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง ได้แก่ มีส่วนร่วมโดยสมัครใจหรือถูกบังคับ ลักษณะรูปแบบของการมีส่วนร่วมโดยผ่านองค์กรประชาชนหรือโดยตรงขนาดของการมีส่วนร่วมผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมนั้นช่วยเพิ่มพลังของประชาชน หรือเป็นแค่เพียงการได้ติดต่อสัมพันธ์กับนักพัฒนาเท่านั้น

บริบท (Contexts) มี ๒ บริบท คือ

๑) ลักษณะของโครงการโดยพิจารณาจากลักษณะของสิ่งนำเข้าว่ามีความซับซ้อนของเทคโนโลยีเพียงใด ลักษณะของประโยชน์ที่ได้รับ (ความเร็วซ้ำที่ได้รับประโยชน์) และเงื่อนไขที่ต้องกำหนด เช่น การเข้าถึงการบริหารโครงการ ความยืดหยุ่นของโครงการ เป็นต้น

๒) สภาพแวดล้อมของกิจกรรมตามโครงการ ได้แก่ ปัจจัยทางประวัติศาสตร์ ปัจจัยทางกายภาพและธรรมชาติ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยทางการเมือง เป็นต้น

รูปแบบของการมีส่วนร่วม

Macha (อ้างอิง ประยงค์ เต็มขวลา, ๒๕๔๘ : ๒๔) ได้สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมไว้ ๓ รูปแบบ คือ

๑) การมีส่วนร่วมแบบแข็งขัน (Active) หมายถึง การมีส่วนร่วมโดยการริเริ่มและติดตามในกระบวนการกำหนดความต้องการ และแผนการเข้าร่วมในกิจกรรม การดำเนินงาน ความสนใจ และผลการพัฒนา

๒) การมีส่วนร่วมแบบไม่แข็งขัน (Passive) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยการไม่คำนึงถึงความสำคัญของการกำหนดแบบและนโยบาย และไม่สนใจผลของการกระทำในกิจกรรมด้วย

๓) การมีส่วนร่วมแบบเฉื่อยชา (Inert) หมายถึง การที่เข้าร่วมโดยการถูกชักจูงจำยอมหรือบังคับโดยสภาพแวดล้อม บุคคล ธรรมชาติ การมีส่วนร่วมแบบนี้แปรเปลี่ยนตามสภาพแวดล้อม ที่แปรเปลี่ยนไปด้วย

สรุปได้ว่า ขั้นตอนและรูปแบบของการมีส่วนร่วม เริ่มตั้งแต่การร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามผลการดำเนินงาน โดยรูปแบบ อาจมีส่วนร่วมตั้งแต่ริเริ่ม ติดตาม เข้าร่วมกิจกรรม สนใจของผลการทำ หรือมีส่วนร่วมในการพัฒนา ไม่คำนึงถึงความสำคัญ ไม่สนใจผลของการกระทำ หรือ เข้าร่วมโดยการถูกชักจูงหรือบังคับ โดยสภาพแวดล้อม บุคคล ธรรมชาติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนไปด้วย

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

เสน่ห์ จุย์โต (๒๕๔๘) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ๒ ลักษณะที่สำคัญ คือ

๑) การมีส่วนร่วมในลักษณะของการให้ความร่วมมือหรือการสนับสนุนขอความร่วมมือ ร่วมใจ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยการกระจายอำนาจเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างใกล้ชิด และมีคุณค่าและคุณประโยชน์ คือ

๑.๑) ในด้านรูปธรรม หมายถึง การมีส่วนร่วมในความสำเร็จทางด้านการพัฒนาด้านวัตถุ อันได้แก่ ถนน หนทาง คู คลอง เขื่อนเก็บน้ำ

๑.๒) ในด้านนามธรรม หมายถึง ความสำเร็จในการพัฒนาจิตใจโดยทำให้ประชาชนเกิดความรักใคร่สมัครสมานสามัคคีรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีมและยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันและสร้างจิตสำนึกว่ามีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่นและก่อให้เกิดความผูกพันรักใคร่ ห่วงแหนท้องถิ่นและชุมชนของตนเอง

๒) การมีส่วนร่วมในลักษณะของกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งมี ๕ รูปแบบ คือ

๒.๑) การเลือกตั้ง (Election)

๒.๒) การมีกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง (Party Activity)

๒.๓) การเสนอความคิดเห็นของประชาชน (Public Opinion)

๒.๔) การจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group)

๒.๕) การแสดงออกของประชาชน (Direct Action)

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมที่เป็นความร่วมมือของบุคคล กลุ่มบุคคล เป็นการมีส่วนร่วม ที่เกิดจากคนที่มีความคิดเป็นตรงกันมาดำเนินกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการพัฒนาร่วมกัน และอีกลักษณะหนึ่งเป็นเพียงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองเท่านั้น

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ลิขิต ธีรเวคิน (๒๕๒๕:๑๔) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม ซึ่งมีหลายประการ ดังนี้

๑. ด้านเศรษฐกิจ การมีส่วนร่วมย่อมมีผลในทางเศรษฐกิจช่วยให้การใช้จ่ายเพื่อการดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีการระมัดระวังเพราะทุกคนรู้สึกว่าจะเกิดขึ้นเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และทรัพยากรที่มีอยู่นั้นเป็นเจ้าของร่วมกัน จึงต้องใช้จ่ายอย่างระมัดระวังเพื่อก่อให้เกิดผลอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังเป็นผลดีในแง่การควบคุมดูแลซึ่งกันและกันเพื่อมิให้เกิดการฉ้อโกงหรือการผิดกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นต้น

๒. ด้านการเมือง โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นเป็นการเสริมความรู้สึกว่าการปกครองตนเองมีผลลัพธ์ประจักษ์ที่เป็นตัวตน มิใช่มีเฉพาะสิทธิในทางการเมืองในลักษณะนามธรรม แต่สามารถโยงนามธรรมให้ออกมาเป็นรูปธรรมคือ การวางนโยบายพัฒนาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น

การมีสิทธิในการริเริ่มโครงการและดำเนินโครงการจนสิ้นสุด โดยมีความเป็นอิสระย่อมก่อให้เกิดความเชื่อมั่นทางการเมือง ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความรู้สึกร่วมกันของการมีส่วนร่วมและการปกครองตนเอง อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในลักษณะของการมีส่วนร่วมมากขึ้น

๓. ด้านสังคม สำหรับทางด้านสังคมย่อมเห็นได้จากความรู้สึกว่า ตนเป็นเจ้าของท้องถิ่นมีสิทธิมีเสียง และมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการกับท้องถิ่นได้ ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นซึ่งพร้อมที่จะดูแลตัวเอง ความผูกพันกับท้องถิ่นจะมีมากขึ้น และความสนใจในการพัฒนาท้องถิ่นก็จะตามมา นอกจากนี้ยังช่วยลดความขัดแย้ง หรือความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องต่างๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างมีหลักเกณฑ์

๔. ด้านวิทยาการ การมีส่วนร่วมทำให้เกิดการพยายามเรียนรู้วิทยาการต่างๆ ในด้านการวางแผน การบริหารโครงการ วิธีการทำงานงบประมาณ สภาพาส่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งการมีส่วนร่วมในด้านนี้ยังส่งผลต่อด้านสังคมอีกด้วย กล่าวคือ จะทำให้เกิดการติดตามข่าวสาร โดยเฉพาะความรู้ทาง ด้านวิทยาการ เพราะมีผลโดยตรงและมีความสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดการตื่นตัว และเข้าใจถึงปัญหาและวิทยาการต่างๆ

๕. ด้านนโยบายระดับชาติ เกิดการแข่งขันซึ่งกันและกันเพื่อพยายามปรับปรุงแก้ไขความล่าช้าต่างๆ ซึ่งการแข่งขันเช่นนี้นำไปสู่การสร้างสรรค์ อันเป็นการช่วยพัฒนาประเทศอีกด้วย

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม มีความสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การพัฒนาองค์ความรู้ การขับเคลื่อนนโยบายเพื่อการพัฒนาประเทศ

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๕ (๒๕๒๕-๒๕๒๙) เป็นต้นมา และรัฐได้ใช้การมีส่วนร่วมนี้เป็นเครื่องมือให้ประชาชนเข้าร่วมโครงการของรัฐ โดยที่จำกัดความของการมีส่วนร่วมมีจำนวนมากแต่ก็ไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในแง่การเมืองการปกครองที่เห็นว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของชาวชนบท เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย และยังอาจเป็นการปูพื้นฐานมั่นคงสำหรับวิวัฒนาการไปสู่การปกครองตนเองของท้องถิ่นได้ในบั้นปลายและได้กล่าวถึงจุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เริ่มจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่แต่ละคนมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องและสนใจเป็นเรื่องราวๆ ไป เช่น การสร้างแหล่งกักเก็บน้ำฝน การศึกษา การสาธารณสุข เป็นต้น ข้อสำคัญกิจกรรมเหล่านี้จะต้องสัมพันธ์กับปัญหาและความต้องการของชาวบ้าน

การมีส่วนร่วมยังอธิบายได้ในหลายมิติ ทั้งในแง่ของมิติความลึกทั้งในเชิงกว้าง

๑) การมีส่วนร่วมในความหมายที่แคบ คือ การพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจ โดยประชาชนต่อโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่างๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติแต่ไม่ได้หวังจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการ หรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ

๒) การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัว เพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น

๓) ในเรื่องของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้นๆ ด้วย

๔) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้นอาจเข้าใจอย่างกว้างๆ คือ การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่างๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา

๕) การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิและหน้าที่ ที่จะเข้าร่วมในการแก้ไขปัญหาของเขา มีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่างๆ การระดมทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและดำรงรักษากลุ่มต่างๆ ในท้องถิ่น

๖) การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายถึง บุคคลหรือกลุ่มมีส่วนร่วมนั้นได้เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายามตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น

๗) การมีส่วนร่วม คือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามที่จะเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่างๆ ในสภาพสังคมนั้นๆ ทั้งนี้โดยกลุ่มที่ดำเนินการและความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการนี้ไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระเบียบต่างๆ

อย่างไรก็ดีในปัจจุบันนี้ผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมที่ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น คือ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมาย โดยรวมเพื่อที่จะให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้น และได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน ซึ่งเป้าหมายของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การให้ข้อมูลต่อสาธารณชนและให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่นำเสนอหรือนโยบายรัฐ และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับทุกๆ คน การมีส่วนร่วมของประชาชนยังจัดว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของแนวความคิดในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางมาสู่ส่วนท้องถิ่น เพราะประชาชนในท้องถิ่น คือ ผู้ที่รู้ปัญหาและความต้องการของของท้องถิ่นตนเองดีกว่าผู้อื่น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นการเปิดกว้างในความคิดเห็นโดยการสื่อสารสองทางในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ซึ่งในแต่ละประเด็นนั้นไม่สามารถใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งมาตัดสินใจได้

เงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนมี ๓ ประการ คือ

๑) ต้องมีอิสรภาพ หมายถึง ประชาชนมีอิสระที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ การเข้าร่วมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ การถูกบังคับให้ร่วมไม่ว่าจะรูปแบบใดไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม

๒) ต้องมีความเสมอภาค ประชาชนมีเข้าร่วมในกิจกรรมใดจะต้องมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่น

๓) ต้องมีความสามารถ ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้นๆ หมายความว่า ในบางกิจกรรมแม้จะกำหนดว่าผู้เข้าร่วมมีเสรีภาพและเสมอภาค แต่กิจกรรมที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย การมีส่วนร่วมย่อมเกิดขึ้นไม่ได้

๒. ทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT

อัลเบิร์ต ฮัมฟรีย์ (Albert Humphrey) ผู้คิดค้นทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ประกอบด้วย การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อองค์กร ธุรกิจ และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ขององค์กรระดับองค์กรที่เหมาะสมต่อไป

S มาจาก Strengths หมายถึงจุดเด่นหรือจุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในบริษัท เช่นจุดแข็งด้านการเงิน จุดแข็งด้านการผลิต จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล บริษัทจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์การตลาด

W มาจาก Weaknesses หมายถึงจุดด้อยหรือจุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่างๆของบริษัทซึ่งบริษัทจะต้องหาวิธีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็น

O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส การที่สภาพแวดล้อมภายนอกของบริษัทเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร โอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายในนักการตลาดที่ดีจะต้องเสาะแสวงหาโอกาสอยู่เสมอและใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้นเช่น การเมือง การปกครอง กฎหมาย ราคาน้ำมัน ค่าเงินบาท คู่แข่ง เป็นต้น

T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ข้อจำกัด ซึ่งเกิด จากสภาพแวดล้อมภายนอก บางครั้งการจำแนกโอกาสและอุปสรรคเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะทั้งสองสิ่งนี้สามารถเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอาจทำให้สถานการณ์ที่เคยเป็นโอกาสกลับกลายเป็นอุปสรรคได้ เช่น ค่าเงินบาท คู่แข่ง เป็นต้น

๓. ทฤษฎีการบริหารแบบ 4 M

๑. Man คือ การบริหารกำลังคน จะใช้คนอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด

๒. Money คือ การบริหารเงิน จะจัดสรรเงินอย่างไรให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุดและให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๓. Materials คือ การบริหารวัสดุในการดำเนินงานว่าจะทำอย่างไรให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือเกิดประโยชน์สูงสุด

๔. Management คือ การจัดการ คือกระบวนการจัดการบริหารควบคุมเพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

๔. รูปแบบการบริหารจัดการ ๗ ประการหรือ POSDCORB ของ Luther Gulick

๑. การวางแผน (Planning) คือ การกำหนดเป้าหมายขององค์การว่าควรทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อะไร และจะดำเนินการอย่างไร

๒. การจัดองค์การ (Organization) คือ การจัดตั้งโครงสร้างอำนาจอย่างเป็นทางการภายในองค์การ เพื่อประสานงานหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การจัดกำลังคน (Staffing) คือ ฝ่ายบริหารต้องตัดสินใจอยู่ตลอดเวลาว่าจะดูแลควบคุมจัดสรรคนอย่างไรให้เหมาะสมกับงาน และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. การอำนวยการ (Directing) คือ การสั่งการ (Decision Making) การควบคุมงาน นิเทศงาน และศิลปะในการบริหารงาน

๕. การประสานงาน (Coordinating) คือ การร่วมมือประสานงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น คือหัวใจของการบริหาร

๖. การรายงาน (Reporting) คือ การรายงานความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในองค์การให้ทุกฝ่ายทราบ รวมถึงงานประชาสัมพันธ์ (Public Relation) ด้วย

๗. การงบประมาณ (Budgeting) คือ งบประมาณในรูปของการวางแผนและการควบคุมด้านการเงิน การบัญชี

๕. หลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล “หลักธรรมาภิบาล” หรืออาจเรียกได้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหลักธรรมรัฐและบรรษัทภิบาล ฯลฯ” ซึ่งเรารู้จักกันในนาม “Good Governance” ที่หมายถึง การปกครองที่เป็นธรรมนั้น ไม่ใช่แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ ร่วมกัน เป็นสังคมของมวลมนุษยชาติเป็นพันๆปีซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกัน ในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุขสามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนา สังคมให้มีความยั่งยืน

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๖ ประการดังนี้

๑) **หลักนิติธรรม** คือ การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ให้ทันสมัย และเป็นธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและสมาชิก โดยมีการยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติ ร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม กล่าวโดยสรุป คือ สถาปนาการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ กระทำตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล

๒) **หลักคุณธรรม** คือ การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยการรณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์การหรือสมาชิกของสังคมถือปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละความอดทนขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น

๓) **หลักความโปร่งใส** คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และช่วยให้การทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

๔) **หลักความมีส่วนร่วม** คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญ ๆ ของสังคม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมได้แก่ การแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ และจัดการผูกขาดทั้งโดยภาครัฐหรือโดยภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสามัคคีและความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

๕) **หลักความรับผิดชอบ** ผู้บริหาร พนักงานและลูกจ้างต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง โดยมุ่งให้บริการแก่ผู้มารับบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่ การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง

๖) **หลักความคุ้มค่า** ผู้บริหารต้องตระหนักว่ามีทรัพยากรค่อนข้างจำกัด ดังนั้นในการบริหารจัดการจำเป็นจะต้องยึดหลักความประหยัดและความคุ้มค่า ซึ่งจำเป็นจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายไปที่ผู้รับบริการหรือประชาชนโดยส่วนรวม

๖. นโยบายประชารัฐ

“ประชารัฐ” (Civil state) คำนียาม ที่น่าคิด : จะให้ปลา หรือ ยื่นเบ็ดตกปลาให้ประชาชน

" พล.อ.ประยุทธ์ กล่าว"

.....ในเพลงชาติไทยมีคำว่าประชารัฐ ไม่ใช่ประชานิยม วันนี้เป็นความพยายามเปลี่ยนประชานิยมเป็นประชารัฐให้ได้ ผมไม่ได้ทะเลาะกับใคร เพียงแต่จะทำไมให้ประชาชนได้ประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน ด้วยมือของเราเอง ไม่มีใครทำไม่ได้นอกจากสองมือของตนเอง รัฐบาล ข้าราชการเป็นเพียงผู้นำพาเท่านั้น แต่ต้องรวมถึงประชาชนด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ให้แนวทางการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างอดีตเช่น บ้าน วัด โรงเรียน ดังนั้น เราต้องใช้คนในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์

.....ประชานิยม คำนี้ มีความหมายว่าอย่างไร ทำไม ต้องขยาด ???

ประชานิยม" เป็นคำที่แปลมาจากคำว่า Populism ในภาษาอังกฤษ แรกเริ่มเดิมทีนั้นคำนี้เป็นศัพท์เฉพาะที่หมายถึงขบวนการเคลื่อนไหวของพรรคการเมืองที่ ๓ ของสหรัฐอเมริกาในทศวรรษที่ ๑๘๙๐ ในช่วงนั้นมีการรวมตัวกันของเกษตรกรรายย่อยซึ่งไม่พอใจแนวทางการพัฒนาประเทศที่เต็มไปด้วยอิทธิพลของบริษัทใหญ่ ๆ พวกเขา รวมตัวกันก่อตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาในชื่อว่า "พรรคประชาชน" (People's Party) ประชานิยม (populist) หรืออาจตีความหมายได้อย่างง่าย ๆ ว่าเป็นการบริหารงานโดยเน้นถึงความนิยมของประชาชนต่อนโยบายเป็นสำคัญ กล่าวอย่างชาวบ้านก็คือ เพื่อสนองความต้องการของประชาชนนั่นเอง โดยแนวนโยบายประชานิยม แม้จะเป็นการทำให้ประชาชนพอใจอย่างนโยบายของรัฐบาล เช่น ตั้งแต่กองทุนหมู่บ้าน โครงการสามสิบบาทรักษาทุกโรค บ้านเอื้ออาทร หรือล่าสุดคือ คอมพิวเตอร์เอื้ออาทร และอาจจะมีโครงการอื่นๆ ฯลฯ

ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในช่วงเวลานั้นๆ โดยอาจจะขับเคลื่อนนโยบายโดยบุคคลกลุ่มเดียว หรือหลายกลุ่มเพื่อสร้างความพอใจให้ประชาชนก็ได้หากแต่ถ้าพิจารณาออกไปในมุมกว้าง การตอบสนองดังกล่าวอาจเป็นผลดีในระยะสั้น หากแต่ในระยะยาวแล้ว อาจจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆตามมา เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ เนื่องจากการใช้งบประมาณมากเกินไปจนความจำเป็นโดยเน้นแต่ความพอใจของประชาชนแต่อย่างเดียว ดังเช่นกรณีเหตุการณ์ในประเทศอาเจนติน่า

...โครงการประชานิยมที่สร้างความขยาย และมีผลกระทบที่เป็นวงกว้าง สะเทือนปฐพี ได้แก่โครงการรับจำนำข้าว และรถยนต์คันแรก ในรัฐบาลต่อมาเพื่อต่อยอดความเป็นประชานิยม ในมุมมองของการตอบโจทย์ทางการเมือง สนองความต้องการของประชาชน เมื่ออยากได้ เมื่ออยากมี ก็ตอบสนองความต้องการนั้นไป....ประชาชนได้ของ พรรคได้คะแนนเสียง..

.....คำว่า “ประชารัฐ” มีที่มาอย่างไร

๑. มาจากเพลงชาติ ซึ่งมีใจความว่า “ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทยเป็นประชารัฐ ไผทของไทยทุกส่วน อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล ด้วยไทยล้วนหมาย รักสามัคคี.....”

๒. มาจาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (แผนฯ ๘)

๓. มาจากชื่อ “ส่วนประสานเครือข่ายประชารัฐ” สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ.) วัตถุประสงค์ของการพัฒนาประชารัฐ

.....ความหมายของ “ประชารัฐ” ที่สั้นที่สุด

“ประสานพลังทุกส่วนของ “ประชา” กับทุกส่วนของ “รัฐ”

เพื่อพัฒนาสังคมทุกระดับ” คิดพจน์ “ประชารัฐ” ที่อาจนำ มาใช้เพื่อสื่อความหมายในมิติต่างๆ

“ประสานพลังทุกส่วน เพื่อมวลประชามุ่งพัฒนาสังคม”

“ร่วมด้วยช่วยกัน สร้างสรรค์สังคม”

“มาร่วมมือรวมพลังกันเกิด อย่าเดินแยกอยู่ต่างหากเลย”

“รวมทุกพลังสร้างสรรค์ ไม่กีดกันผู้ใดออก”

.....ความหมายกว้างของ “ประชารัฐ” ตามที่ระบุในแผนฯ ๘ ซึ่งอาจสรุป ลักษณะสำคัญได้ดังนี้

- ประชาชน ชุมชน และประชาสังคม มีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาท้องถิ่น สังคม และประเทศ
- การบริหารจัดการและพัฒนาประเทศโดยภาครัฐ ใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวาง จริงจัง และต่อเนื่อง ในทุกระดับ

• การดำเนินงานของภาครัฐ มีความสุจริต โปร่งใส ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ คุณภาพ และประสิทธิภาพ รวมถึงการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเพียงพอ

• ทุกส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ร่วมเป็น “ภาคีการพัฒนา” โดยร่วมวางแผนร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

.....“ประชารัฐ” ในความหมายแคบ คือ

- “ประชา” ร่วมกับ “รัฐ”

.....“ประชารัฐ” ในความหมายกว้าง ได้แก่

- “รัฐ” ของ “ประชา”
  - (“รัฐ” ที่ “ประชา” รู้สึกเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมสูง)
  - “รัฐ” โดย “ประชา”
  - (“รัฐ” ที่ “ประชา” มีบทบาทสำคัญในกิจกรรมส่วนรวม)
  - “รัฐ” เพื่อ “ประชา”

๗. แผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศ โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)

ประเทศไทยกำลังมีการปฏิรูปประเทศเพื่อมุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อันจะนำไปสู่สังคมที่มีสันติสุข การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเป็นปัจจัยสำคัญช่วยให้เป้าหมายเหล่านี้บรรลุ เพราะประชาชนเป็นทั้งผู้รับและยังเป็นผู้ร่วมกระบวนการปฏิรูปไปด้วยกัน โดยข้าราชการ เจ้าหน้าที่รัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ทุกภาคส่วนล้วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิรูปครั้งนี้ ตามแนวคิด “ประชารัฐ” กลไกที่สำคัญที่จะเกิดผลก็คือ การบริหารราชการแผ่นดินที่ยึดความต้องการของประชาชนเป็นหลัก (Bottom Up) และการยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) เพราะจะเป็นการเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล และกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ อีกทั้งเป็นการให้ความสำคัญของการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

กลไกสำคัญในการพัฒนาโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) คือ แผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ แผนพัฒนาจังหวัดต้องสะท้อนปัญหาและความต้องการ รวมทั้งเป้าหมายในอนาคตของแต่ละจังหวัดว่าต้องการขับเคลื่อนจังหวัดไปในทิศทางใดเพื่อตอบสนองเป้าหมายของประเทศ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดและส่วนราชการต่างๆ ในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน ตลอดจนภาคประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ซึ่งรวมทั้งการสนับสนุนจากระดับส่วนกลางในหลายมิติ ทั้งภารกิจ งบประมาณ ระบบงาน และบุคลากร ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาเชิงพื้นที่ในระดับจังหวัด จึงต้องรับการสนับสนุนจากภายนอก (Outside In) เป็นปัจจัยสำคัญอีกทางหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม จังหวัดยังมีความสามารถระดับหนึ่งในการบริหารจัดการโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก และด้วยหลักการบูรณาการของทุกภาคส่วนที่จัดสร้างงานพัฒนา และบริการที่เป็นเลิศโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นการปฏิรูปการทำงานจากภายใน (Inside Out) ด้วยกันเอง สามารถลดขั้นตอนการทำงาน การทำงานที่มีธรรมาภิบาล ประชาชนมีความพึงพอใจ และสามารถสนองตอบการแก้ไขปัญหาความต้องการ หรือความเดือดร้อนของประชาชนในจังหวัด เมื่อมีการดำเนินการทั้งจากภายนอกและภายในไปด้วยกัน จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการในระดับพื้นที่มากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จึงได้เห็นชอบให้จัดทำแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการเรื่องตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศ โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) อันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “การพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของประเทศและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก” เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการ

ขับเคลื่อนศักยภาพของจังหวัดในทางวิชาการ ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการที่จังหวัดสามารถพัฒนาระบบ การบริการประชาชนที่เป็นเลิศ และปัจจัยที่มีอิทธิพล ทั้งที่เป็นปัจจัยเสริม และปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรค ต่อการบริหารจัดการของจังหวัด เพื่อนำสู่การจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปประเทศ

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยทางด้านวิชาการที่จะช่วยขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จใน การบริหารจัดการด้านการบริการประชาชนที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลักของจังหวัด และศึกษาจัดทำข้อเสนอ การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนโดยมี แผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือบูรณาการ โดยมีพื้นที่ศึกษา จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง ปทุมธานี สงขลา ยโสธร และจังหวัดพะเยา

๘. บริบทของจังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยา เป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่งแห่งล้านนาไทย เป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่ อดีตกาล จะเห็นได้จากซากของสิ่งก่อสร้างที่ปรากฏตามโบราณสถานต่างๆ ในเมืองพะเยา ซึ่งโบราณสถานและ โบราณวัตถุที่พบแล้วแต่แสดงถึงความเจริญทางด้านศิลปกรรมได้เป็นอย่างดี หากย้อนกลับไปในอดีตจะ พบว่า เมืองพะเยา เดิมชื่อว่า “ภูกามยาว” หรือ “พยาว” ก่อตั้งขึ้น เมื่อปี พ.ศ.๑๖๓๘ โดยพ่อขุนศรีจอมธรรม พระราชโอรสของกษัตริย์แห่งราชวงศ์ลาว ในพุทธศตวรรษที่ ๑๘ (พ.ศ.๑๗๐๐-๑๗๙๙) และในยุคสมัยพ่อขุน จำเมือง เป็นกษัตริย์เมืองภูกามยาวมีความเจริญรุ่งเรืองมาก มีฐานะเป็นเมืองเอก เรียกว่า “อาณาจักรพยาว” ต่อมาในปี พ.ศ. ๑๘๘๑ เจ้าผู้ครองเมืองหิรัญนครเงินยาง (เชียงใหม่) ได้สมคบกับเจ้าผู้ครองเมืองนันทบุรี (น่าน) ยกทัพเข้าตีอาณาจักรพยาว เป็นเหตุให้อาณาจักรพยาวถูกผนวกเข้าไว้ในอาณาจักรล้านนาไทยตั้งแต่บัดนั้นเป็น ต้นมา จนถึงในปี พ.ศ.๒๔๓๗ รัชสมัยรัชกาล ที่ ๕ โปรดให้ปฏิรูปการปกครองแบบเดิม เป็น มณฑลเทศาภิบาล ดังนั้น เมืองพะเยาจึงถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของมณฑลพายัพ ซึ่งการปฏิรูป การปกครองหัวเมืองดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการต่อต้านโดยขบถ ร.ศ.๑๒๑ (พ.ศ.๒๔๔๕) ทำให้เมืองพะเยาได้รับผลกระทบไปด้วย ในเหตุการณ์ ขบถพวกเงี้ยวก่อความวุ่นวายจนกระทั่งเมื่อเหตุการณ์สงบลง เมืองพะเยา จึงถูกปรับเปลี่ยนฐานะจาก เมือง เป็น จังหวัด เรียกว่า จังหวัดบริเวณพะเยา ครั้น พ.ศ.๒๔๔๘ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระ ดำรัสสั่งยุบเลิกจังหวัดบริเวณพะเยาเสีย ให้มีฐานะเป็นอำเภอเมืองพะเยา ต่อมาภายหลัง ปี พ.ศ.๒๔๕๗ เทศาภิบาลมณฑลพายัพ พิจารณาระบบการปกครองบ้านเมืองฝ่ายเหนือ จึงสั่งให้ยุบเลิกหัวเมืองเล็กหัวเมือง น้อย แล้วให้ไปรวมกับหัวเมืองใหญ่ ทำให้อำเภอเมืองพะเยา เป็น อำเภอพะเยา อยู่ในอำนาจการปกครองของ จังหวัดเชียงราย จนกระทั่งได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดพะเยาขึ้น ในปี พ.ศ.๒๕๒๐ ทำให้อำเภอพะเยา มี ฐานะเป็นจังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๐ เป็นจังหวัดที่ ๗๒ ของประเทศไทย ตั้งอยู่ทางภาคเหนือ ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๗๓๕ กิโลเมตร มีพื้นที่ปกครองประมาณ ๖,๓๓๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓,๙๕๙,๔๑๒ ไร่ ตั้งอยู่บริเวณส่วนกลางของกลุ่มภาคเหนือตอนบน ทิศเหนือติดกับจังหวัดเชียงราย ทิศใต้ติด กับจังหวัดลำปาง และจังหวัดแพร่ ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดน่าน ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดลำปาง และยังมีแนวชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยราษฎรของทั้งสอง ประเทศสามารถเดินทางติดต่อกันได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย ๙ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองพะเยา แม่ใจ ดอกคำใต้ ปง จุน เชียงคำ เชียงม่วน ภูซาง และอำเภอภูพานยาว แบ่งเป็น ๖๘ ตำบล ๗๗๙ หมู่บ้าน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๗๒ แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๒ แห่ง เทศบาลตำบล ๓๓ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๓๖ แห่ง มีจำนวนประชากรทั้งหมด ๔๘๔,๔๕๔ คน เป็นเพศชาย ๒๓๖,๖๗๑ คน และเพศหญิง ๒๔๗,๗๘๓ คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ยประมาณ ๗๗ คน/ตร.กม. โดยมีพื้นที่ป่าคิดเป็น สัดส่วนร้อยละ ๕๓.๓๖ ของพื้นที่ทั้งหมด มีเนื้อที่ ๒,๕๔๕,๕๓๗.๕ ไร่ ถือเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนของเนื้อที่ป่าต่อพื้นที่จังหวัดในลำดับที่ ๓ ของกลุ่มลุ่มน้ำหลักในพื้นที่สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ ๒ และมีพื้นที่ตั้งอยู่ในลุ่มน้ำอิง ซึ่งเป็นแม่น้ำสาขาของแม่น้ำโขงในลุ่มน้ำโขงตอนกลาง ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำ ๗,๓๘๘ ตารางกิโลเมตร มีปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติ ๒,๒๔๗ ลบ.ม. และบางส่วนของพื้นที่อยู่ในลุ่มน้ำยมตอนบนที่มีแม่น้ำควมแม่ น้ำจิมและแม่น้ำยมตอนบนไหลผ่าน

ศักยภาพและข้อมูลสำคัญภายใต้บริบทของจังหวัดพะเยา

๑. สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา พิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพะเยา (GDP) ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีมูลค่าเท่ากับ ๓๓,๓๖๙ ล้านบาท สำหรับสาขา ที่มีมูลค่าสูงสุด ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ มีมูลค่า ๑๔,๐๖๙ ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน มีมูลค่า ๓,๕๓๕ ล้านบาท สาขาการศึกษา มีมูลค่า ๓,๐๔๒ ล้านบาท และสาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ มีมูลค่า ๒,๔๔๖ ล้านบาท โดยจังหวัดพะเยามีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน เท่ากับ ๘๐,๓๐๓ บาท ซึ่งอยู่ในลำดับที่ ๑๑ ของภาคเหนือ และ ลำดับที่ ๕๑ ของประเทศ

มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตร เนื้อที่การเกษตร ประมาณ ๑,๑๙๘,๐๐๑ ไร่ ส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อที่ทำนามากที่สุด ประมาณ ๖๓๘,๒๐๗ ไร่ เนื้อที่ปลูกพืชไร่ ประมาณ ๒๘๘,๑๒๐ ไร่ เนื้อที่ปลูกผลไม้ และไม้ยืนต้น ประมาณ ๑๗๘,๖๓๖.๗๕ ไร่ โดยอาชีพหลักของประชากร คือ การทำนา และพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียวผิวมัน หอมแดง กระเทียม ขิง ยาสูบ ลิ้นจี่ มะม่วง มะขาม และลำไย สำหรับด้านการปศุสัตว์ ส่วนใหญ่จะเลี้ยงไว้เพื่อใช้แรงงานและบริโภคในครัวเรือน การเลี้ยงสัตว์เพื่อการค้านั้นมีไม่มากนัก สัตว์ที่เลี้ยงกันมาก ได้แก่ ไก่ เป็ด โค สุกรและกระบือ ด้านรายได้เกษตรกรในจังหวัด หดตัวร้อยละ ๘๕.๙ เมื่อเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปีก่อน เป็นผลมาจากปริมาณผลผลิตภาคเกษตรกรรม หดตัวร้อยละ ๘๗.๙ จากปริมาณผลผลิตข้าวเหนียวนาปี ข้าวเจ้านาปี และลิ้นจี่ที่ลดลง ในขณะเดียวกัน ราคาผลผลิตภาคเกษตรกรรม ขยายตัว ร้อยละ ๑๖.๖ โดยราคาข้าวเจ้านาปีขยายตัวร้อยละ ๓๐.๐

การค้าชายแดน จังหวัดพะเยา มีแนวเขตติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ตั้งแต่บริเวณบ้านฮวก หมู่ที่ ๓ ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง ถึง บ้านต้นผึ้ง หมู่ที่ ๑๖ ตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ เป็นระยะทาง ๓๖ กิโลเมตร โดยมีช่องทางกึ่งหวก หมู่ที่ ๑๒ ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง เป็นช่องทางที่ติดต่อระหว่างบ้านฮวก กับ บ้านปางมอญ เมืองคอบ แขวงไชยบุรี สปป.ลาว เป็นที่ตั้งของจุดผ่อนปรนชายแดน ไทย-สปป.ลาว ซึ่งจุดผ่อนปรนบ้านฮวกมีสถานะเป็นจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า เปิดให้มีการค้าขายสินค้าอุปโภค-บริโภค ที่จำเป็น และอนุญาตให้ประชาชนเข้า-ออกในพื้นที่ชายแดนของสองฝ่าย

ตามข้อตกลงระหว่างจังหวัดพะเยา กับ แขวงไชยบุรี โดยราษฎรของทั้งสองประเทศสามารถเดินทางติดต่อค้าขายกันได้ ทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. ของทุกวัน โดยไม่มีการหยุดพักเที่ยงและให้มีการจัดตลาดนัดทุกวัน ที่ ๑๐ และ ๓๐ ของทุกเดือน ณ บริเวณตลาดบ้านฮวก โดยสถานการณ์การค้าชายแดน มีสถิติการค้าชายแดนระหว่างไทย-สปป.ลาว สถานการณ์การค้าชายแดนบริเวณจุดผ่อนปรนบ้านฮวก ในปี ๒๕๕๘ (ม.ค.-ส.ค.๕๘) มีมูลค่าการค้ารวม จำนวน ๒๔๘,๔๙๕,๐๔๙.๐๘ บาท สูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีมูลค่า ๑๒๐,๔๕๕,๒๘๖.๒๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๖.๓๐ โดยแยกเป็นมูลค่าการนำเข้า ในปี ๒๕๕๘ (ม.ค.-ส.ค.๕๘) จำนวน ๑๓,๒๕๖,๙๙๕.๐๙ บาท เปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งไม่มีมูลค่าการนำเข้าแต่อย่างใดมูลค่าการส่งออก ในปี ๒๕๕๘ (ม.ค.-ส.ค.๕๘) จำนวน ๒๓๕,๒๓๘,๐๕๓.๙๙ บาท สูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีมูลค่า ๑๒๐,๔๕๕,๒๘๖.๒๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๒๙ มูลค่าการค้า ในปี ๒๕๕๘ (ม.ค.-ส.ค.๕๘) ๒๒๑,๙๘๑,๐๔๘.๙๐ บาท สูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีมูลค่า ๑๒๐,๔๕๕,๒๘๖.๒๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๒๙

๒. ฐานข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับครัวเรือน

ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ รายได้เฉลี่ยของประชากรในจังหวัดพะเยา มีรายได้เฉลี่ย ๖๙,๑๓๑ บาทต่อคนต่อปี โดยอำเภอที่ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีสูงสุด คือ อำเภอจุน จำนวน ๘๐,๓๒๗ บาท และอำเภอที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีน้อยที่สุด คือ อำเภอภูกามยาว จำนวน ๕๔,๗๗๖ บาท และจากการสำรวจครัวเรือนในจังหวัดพะเยาทั้งหมด จำนวน ๑๑๗,๕๒๙ ครัวเรือน พบว่า จำนวนครัวเรือนที่มีรายได้ไม่น้อยกว่าคนละ ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี มีจำนวน ๑๑๕,๘๙๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๖๑ และมีจำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์มีรายได้ต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาทต่อคนต่อปี มีจำนวน ๑,๖๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๙ จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด โดยอำเภอที่มีจำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์เรื่องรายได้มากที่สุด คือ อำเภอเมืองพะเยา ๖๖๔ ครัวเรือน และอำเภอที่มีครัวเรือนที่ตกเกณฑ์เรื่องรายได้น้อยที่สุด คือ อำเภอเชียงม่วน ๑๐ ครัวเรือน โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๘ อำเภอที่ไม่มีครัวเรือนตกเกณฑ์เรื่องรายได้เฉลี่ย คือ อำเภอภูซาง และ อำเภอแม่ใจ

๓. การท่องเที่ยว

จังหวัดพะเยา มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางธรรมชาติ โบราณสถานและประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมประเพณี โดยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญดังนี้

๑) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีจำนวนมาก โดยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น กว๊านพะเยา วนอุทยานภูลังกา อุทยานภูนาง (นกยูง) อุทยานแห่งชาติภูซาง (น้ำตกฮ้อน) ผาเทวดา วนอุทยานไดโนเสาร์แก่งหลวง อุทยานแห่งชาติดอยหลวง เป็นต้น

๒) แหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณสถาน มีจุดที่น่าสนใจ เช่น หอวัฒนธรรม นิทัศน์ วัดศรีโคมคำ พระธาตุจอมทอง พิพิธภัณฑ์เวียงพาว (วัดลี) วัดอนาลโยทิพยาราม อนุสาวรีย์พ่อขุนงำเมือง โบราณสถานเวียงลอ แหล่งโบราณสถานบ้านร่องไฮ แหล่งเครื่องถ้วยเวียงบัว กลุ่มวัดไทลื้อ เช่น วัดหย่วน วัดแสนเมืองมา วัดท่าฟ้าใต้ และกลุ่มวัดไทยใหญ่ เช่น วัดพระเจ้านั่งดิน วัดนันทาราม

๓) กิจกรรมการท่องเที่ยว งานเทศกาล ประเพณี วัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้มาเรียนรู้ เช่น งานบวงสรวงพ่อขุนงำเมือง งานปีใหม่เมืองกว๊านพะเยา งานปีใหม่เมืองไทลื้อ เทศกาลลั่นจี่ ไหว้สาพระเจ้าตนหลวง (ประเพณีแปดเป็ง) งานมหกรรม OTOP งานถนนคนเดิน ยี่เป็งลอยโคม งานสืบสานตำนานไทลื้อ กิจกรรมเวียนเทียนทางน้ำกว๊านพะเยา เป็นต้น

๔. สถานการณ์การค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน

ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) จังหวัดพะเยามีพื้นที่ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่บ้านฮวก ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา กับเมืองคอบ แขวงไชยบุรี ซึ่งเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้าชายแดน ตามข้อตกลงของคณะกรรมการการรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ไทย – ลาว ทำให้มีศักยภาพในการเชื่อมโยงทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น การส่งเสริมความสัมพันธ์ ระหว่างทั้งสองประเทศ มีการพบปะ เยี่ยมเยือนอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การเข้าร่วมงานประเพณี การแข่งเรือ การตัดกบตรสองแผ่นดิน การเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว โดยเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในการยกระดับจุดผ่อนปรนบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร ส่งผลให้เกิด การพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเป็นจุดผ่านแดนถาวร สำหรับการเดินทางจากด่านบ้านฮวกถึงท่าเทียบเรือปากคอบ เมืองคอบ แขวงไชยบุรี ระยะทาง ๓๘ กิโลเมตร และเชื่อมโยงไปสู่หลวงพระบาง ใช้เวลาเดินทาง โดยเรือ ๔ ชั่วโมง ปัจจุบันได้อนุญาตให้ราษฎร แต่ละฝ่ายเดินทางผ่านเข้า-ออก ทุกวัน (เวลา ๐๖.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.)

๕. สภาพทางสังคมของจังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยา มีจำนวนสถานศึกษา ทั้งหมดจำนวน ๖๒๙ แห่ง แยกตามระดับการศึกษา ระดับอนุบาล จำนวน ๒๕๐ แห่ง ประถมศึกษา จำนวน ๒๖๖ แห่ง มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๘๐ แห่ง มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๒๒ แห่ง อาชีวศึกษา จำนวน ๙ แห่ง มหาวิทยาลัย จำนวน ๒ แห่ง โดยมีสถานศึกษามากที่สุดสามลำดับแรก คือ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอปง และเชียงคำ ตามลำดับ จำนวนนักเรียน ๘๘,๐๘๙ คน แยกตามระดับการศึกษา ระดับอนุบาล จำนวน ๙,๔๑๓ คน ประถมศึกษา จำนวน ๒๖,๙๔๐ คน มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๖,๓๗๖ คน มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๓,๑๕๕ คน อาชีวศึกษา จำนวน ๔,๗๖๗ คน มหาวิทยาลัย จำนวน ๑๗,๔๓๘ คน โดยมีจำนวนนักเรียนมากที่สุด สามลำดับแรก คือ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอเชียงคำ และอำเภอปง ตามลำดับ

มีสถานบริการสาธารณสุข จำนวนทั้งสิ้น ๒๑๕ แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาลรัฐบาล จำนวน ๑๐ แห่ง โรงพยาบาลเอกชน จำนวน ๑ แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน จำนวน ๙๔ แห่ง สถานบริการสาธารณสุขชุมชน จำนวน ๑๕ แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุข จำนวน ๒ แห่ง และคลินิกทุกประเภท จำนวน ๙๓ แห่ง

มีสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา จำนวนทั้งสิ้น ๔๗๓ แห่ง ประกอบด้วย วัด จำนวน ๓๓๕ แห่ง สำนักสงฆ์ จำนวน ๑๑๘ แห่ง โบสถ์คริสต์ จำนวน ๑๙ แห่ง และมัสยิด จำนวน ๑ แห่ง

เอกสารรายงานของจังหวัดพะเยา

บทที่ ๓ การดำเนินงาน

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยได้ศึกษาเอกสารแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทาง ในการศึกษาและกำหนดการศึกษาเป็นเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา จึงกำหนดวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการ / คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
  - ๑.๑ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา (ก.บ.จ.)
  - ๑.๒ คณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา
  - ๑.๓ คณะทำงานพิจารณากลับกรองแผนงาน/โครงการภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา
  - ๑.๔ คณะกรรมการกลุ่มภารกิจเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (Cluster)
๒. ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อชี้แจง หลักเกณฑ์ และแนวทางในการดำเนินการ
๓. ศึกษาข้อมูลบริบทของจังหวัดเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
  - ๓.๑ รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านความมั่นคง และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - ๓.๒ รวบรวมข้อมูลปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด
๔. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด
๕. การทบทวนและเชื่อมโยงแผนพัฒนาจังหวัด
๖. การสรุปปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

บทที่ ๔
สรุปผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๑ สรุปการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม

การศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทาง ในการศึกษาและกำหนดการศึกษาเป็นเชิงคุณภาพ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยนำเสนอสรุปผลการดำเนินงาน เป็น ๖ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่	กิจกรรม	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
๑	๑. เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจร่วมกัน	การประชุม	- ความรู้ความเข้าใจและความพร้อมในการจัดทำแผน - คู่มือการจัดทำแผน
๒	๒. การวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด	- การประชุม - เวทีประชาคมหมู่บ้าน - การสำรวจ	- แผนชุมชน/หมู่บ้าน - แผน อปท. - แผนพัฒนาอำเภอ - สรุปปัญหาความต้องการของประชาชน
๓	๓. การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด	- การประชุม - การสำรวจ	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด
๔	๔. การจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดและการเชื่อมโยงแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี	- การประชุม - ตั้งคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน	ร่างแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี
๕	๕. การจัดรับฟังความคิดเห็นร่างแผนพัฒนาจังหวัด	การประชุม	ร่างแผนพัฒนาจังหวัดที่ผ่านการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๙
๖	๖. การพิจารณาเห็นชอบร่างแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี	การประชุม	แผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี

ขั้นตอนที่ ๑ เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจร่วมกัน

๑.๑ สื่อสารและประชุมชี้แจง สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน นำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม จังหวัดพะเยา จึงได้จัดประชุมเตรียมความพร้อมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) และจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ ให้กับบุคลากรของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทั้งภาคราชการ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมภูมามยาว ศาลากลางจังหวัดพะเยา โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา เป็นประธาน และมอบนโยบายในการดำเนินงาน ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ จัดตั้งทีมงานเพื่อกำหนดกลไกและกระบวนการทำงาน กรอบแนวคิด และแนวทางที่จะนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด(พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดพะเยา โดยมีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา ร่วมด้วย

ประเด็นที่ ๒ แนวทางการจัดทำแผน และสิ่งที่ต้องทบทวน ดังนี้

ทบทวน SWOT จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดของจังหวัด ว่ามีการเปลี่ยนในสถานะปัจจุบันหรือไม่ แต่บางครั้งจุดแข็งและจุดอ่อนอยู่ในตัวเอง เช่น วัฒนธรรมประเพณีก็เป็นจุดแข็ง แต่เมื่อวัฒนธรรมประเพณีถูกกลืนเลย มีการเบี่ยงเบนไปก็กลายเป็นจุดอ่อนได้ หรือทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นจุดแข็ง แต่เมื่อถูกทำลายก็เป็นจุดอ่อนได้ ซึ่งแนวคิดในเชิงวิเคราะห์จะได้เสนอ ดังนี้

วิเคราะห์ยุทธศาสตร์หรือวิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์ของจังหวัดพะเยาในปัจจุบันเหมาะสมหรือไม่ หรือมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ โดยวิธีการวิเคราะห์ต้องมองจาก วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและข้อจำกัด จึงจะสามารถวิเคราะห์ได้ว่าปัจจุบันวิสัยทัศน์ของจังหวัดพะเยาควรจะเป็นอะไร และควรจะไปในทิศทางใด

วิสัยทัศน์ มีทั้งวิสัยทัศน์แบบสั้นและวิสัยทัศน์แบบยาว แต่สิ่งที่สำคัญ คือ เมื่อได้วิสัยทัศน์และสื่อสารออกไปแล้ว คนอ่านเข้าใจหรือไม่ ว่าจังหวัดพะเยาจะเดินทางไปในทิศทางไหน และเดินทางอย่างไร ยกตัวอย่างเมื่อ ๑๕ ปี ที่ผ่านมา ประเทศแคนาดา มีวิสัยทัศน์ประเทศว่า “Green and Clean” ดังนั้น ประเทศแคนาดา จะมองเรื่องดิน น้ำ อากาศ ทั้งจากระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ ซึ่งเขาเข้าใจว่าต้องทำอะไรบ้าง แต่ไม่ใช่จะไม่ทำเรื่องอื่น เพราะวิสัยทัศน์คือ **“จุดเน้นหนักที่เราจะทำ แต่ไม่ใช่จะไม่ทำเรื่องอื่น”** ด้วยแผนพัฒนาจังหวัดเป็นแผนที่ต้องครอบคลุมทุกมิติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านความมั่นคง ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการ ซึ่งปัญหามีมากน้อยแตกต่างกันในทุกมิติ

ดังนั้น การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดจะต้องไม่ละเลยปัญหาที่มีอยู่ แต่เมื่อถึงเวลาดำเนินการ หรือเสนอโครงการเพื่อบรรจุในแผน โครงการที่ไม่ตรงกับวิสัยทัศน์ ส่วนใหญ่จะไม่สามารถงบประมาณ เช่น จังหวัดพะเยากำหนดวิสัยทัศน์ว่า **“แหล่งผลิตเกษตรปลอดภัย สังคมเข้มแข็งภายใต้การเป็นประชาคมอาเซียน”** การเสนอปัญหาอื่นนอกเหนือจากนี้ จะไม่ได้รับความสำคัญและกลายเป็นไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์จังหวัด ซึ่งโดยแท้จริง แผนพัฒนาจังหวัดต้องครอบคลุมทุกมิติ เพียงแต่ว่ามิติใดจะมากกว่ากัน และมีน้ำหนักความสำคัญในการพัฒนาจังหวัด ให้แข็งแกร่งขึ้น ซึ่งเราเรียกว่า **“ตำแหน่งในการพัฒนา (Positioning)”** ซึ่งการกำหนดวิสัยทัศน์ ไม่ว่าจะเป็วิสัยทัศน์แบบสั้น ดังเช่นประเทศแคนาดา หรือวิสัยทัศน์แบบยาว เช่น วิสัยทัศน์ของบริษัทผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าเครื่องใช้ไฟฟ้าชั้นนำของโลกยี่ห้อหนึ่ง วิสัยทัศน์มีประมาณ ๑๐ บรรทัด แต่เมื่ออ่านแล้วเข้าใจ ซึ่งตำราบางเล่มกำหนดรูปแบบวิสัยทัศน์ไว้ และกล่าวว่าวิสัยทัศน์แบบนี้

ไม่ใช่วิสัยทัศน์ที่ดี ซึ่งไม่ต้องกังวล เพราะไม่ว่าจะวิสัยทัศน์แบบสั้น หรือวิสัยทัศน์แบบยาว ให้เขียนออกมาแล้วสามารถบอกได้ ว่าจังหวัดพะเยาจะเดินไปในทิศทางไหน และเมื่อทำวิสัยทัศน์ ไม่ควรละเลยโครงการที่มีปัญหาในพื้นที่ ด้วยเพราะแผนพัฒนาจังหวัด ต้องเป็นแผนที่ครอบคลุมทุกมิติ แต่ถ้าเรานำทุกเรื่องมาเขียนหรือกำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ ก็จะกลายเป็นหม้อใหญ่เกินไป ตำแหน่งการพัฒนาไม่ชัดเจน ซึ่งเมื่อกำหนดวิสัยทัศน์เรียบร้อยแล้ว โครงการอื่นที่ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ต้องให้ออกไป เพราะทุกโครงการมีความสำคัญต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ แต่เมื่อเสนอขอรับงบประมาณ ไม่ควรซ้ำซ้อนกับงบประมาณ แต่อาจนำงบประมาณจังหวัดเสริมหรือเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่เพียงพอ หรือไปอุดช่องว่างที่ไม่ได้รับงบประมาณ ซึ่งนั่นก็คือ “การทำงานแบบบูรณาการร่วมกัน”

กล่าวโดยสรุป จะต้องตั้งทีมงานเพื่อช่วยคิดว่าจะปรับปรุงยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดพะเยาอย่างไรให้ชัดเจน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบัน ทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด แต่ถ้าติดอยู่แล้ว ก็เดินหน้า ไม่ใช่คิดที่ เปลี่ยนที่ แต่ปรับให้มันเหมาะกับบริบท หรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจุบัน และต้องมีศักยภาพต่อการพัฒนาให้กับพี่น้องประชาชน และการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เหมือนการทำแบบแซนวิช ซึ่งระดับบนมี ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายของกระทรวง กรม ซึ่งเรียกว่า Top-down ที่จะลงสู่พื้นที่ ซึ่งเวลามองภาพของประเทศ ก็จะสามารถทราบได้ว่ามีโครงการใดบ้างที่จะลงสู่พื้นที่และไม่ลงมายังพื้นที่ เพื่อให้ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ นำไปสู่ความสำเร็จ และในขณะเดียวกัน วิธีการจัดทำแผน ก็จำเป็นต้องทำจากล่าง-บน (Bottom-up) เพราะฉะนั้น จึงกลายเป็นรูปแบบแซนวิช จากข้างล่างต้องยึดโยงกับชุมชน ยึดโยงกับปัญหาของชุมชน ปัญหาของบ้านเมืองที่มีอยู่ในพื้นที่ โดยข้อมูลเหล่านี้ จะต้องเป็นข้อมูลที่จากหลายภาคส่วน เช่น ข้อมูล จปฐ. ซึ่งเป็นข้อมูลประจักษ์ ข้อมูลที่เกิดจากการวิเคราะห์เฉพาะบางเรื่อง บางภารกิจที่มีอยู่ ทั้งนี้ก็คือข้อมูลจากด้านล่าง แต่กระบวนการคิด ต้องเริ่มจากชุมชน ที่เรียกว่าประชาคม และขณะเดียวกัน ข้างบนก็จะลงมายังจังหวัด โดยจังหวัดจะเอาสิ่งที่ข้างล่างคิด รวมกับข้างบนมาประกบกันเป็นแซนวิช และทำแผนพัฒนาจังหวัดขึ้นมา แผนพัฒนาจังหวัดก็จะเป็นแผนที่ครอบคลุมและมีความเชื่อมโยง โดยมีประเด็นสำคัญหลัก ๆ คือ ๑) ความเชื่อมโยงทุกภาคส่วน ๒) การบูรณาการทุกภาคส่วน และ ๓) การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน แต่ถ้ามองถึงเนื้อหา กลไกการเชื่อมโยง ทั้งหมดคือ การทำงานร่วมกัน หรือที่เรียกว่า “**ประชารัฐ**”

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ในช่วงที่ผ่านมา การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดก่อนที่ส่วนกลางจะกำหนดให้จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ส่วนกลางต้องรอเงื่อนไข ๒ ข้อ ดังนี้

ข้อ ๑ แนวทางและนโยบายของ ก.น.จ. จังหวัดต้องรอหลักเกณฑ์และนโยบายว่าเป็นอย่างใด เช่น นโยบายหลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี หลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ หลักเกณฑ์โครงการว่า โครงการที่ควรให้ความสำคัญ โครงการไหนที่ไม่สามารถดำเนินการได้ เป็นต้น

ข้อ ๒ ปฏิทินงบประมาณ ส่วนกลางต้องรอปฏิทินงบประมาณออก คำว่าปฏิทินงบประมาณประจำปี หมายความว่า เดือนใด ที่ส่วนราชการจะต้องส่งโครงการ ไปยังกรม และเดือนใดที่กรม จะต้องส่งไปยังสำนักงบประมาณ ปกติจะทราบประมาณเดือนตุลาคม หรืออย่างเร็วที่สุดปลายเดือนกันยายน และต้องส่งแผนให้ ก.พ.ร. ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ดังนั้น ที่ผ่านมามีเวลาในการจัดทำแผน ประมาณ ๒ เดือน ซึ่งหากจะต้องมา มองแผน ยุทธศาสตร์ และจะต้องมาเชื่อมโยงจากล่างมาบน จากบนลงล่าง ซึ่งทำให้เวลาในการดำเนินการไม่ทัน ก็จะนำงบประมาณมาวาง สิ่งที่เกิดขึ้น คือ งบประมาณจังหวัดที่มีน้อยอยู่แล้ว ไป

ทดแทนของฟังก์ชันหรือกรมที่จะลงพื้นที่ ก็เหมือนการเอาเนื้อหมูไปปะเนื้อข้าง ฉะนั้นโครงการที่ออกมา จึงเป็นโครงการที่ไม่เป็นโครงการในเชิงรุก ไม่เป็นโครงการที่แก้ปัญหาที่คงค้าง เป็นโครงการที่ขาดนวัตกรรม ก็คือขาดรูปแบบที่ดี ขาดการมีส่วนร่วม ด้วยเพราะเวลาที่มีจำกัดจึงไม่สามารถปรึกษาหรือร่วมกันคิดได้ ส่วนราชการส่งโครงการมา แต่เวลาดำเนินการ ๒ อาทิตย์ ภายใต้วิสัยทัศน์นี้ ทุกส่วนก็ส่งโครงการมา ซึ่งเมื่อคิดไม่ทันหรือไม่มีโครงการ ก็เอาโครงการที่ทำดำเนินการอยู่แล้ว แต่งบประมาณไม่เพียงพอ นำมาเสนอโครงการ นำมาบรรจุในแผน ก็จะเป็นงานประจำ โดยงานในเชิงยุทธศาสตร์ก็หายไป และนี่คือภาพรวมที่ผ่านมา ซึ่งจังหวัดต้องรอเงื่อนไขสองเรื่องดังกล่าว แต่ถ้าไม่คิดเรื่องนั้น เพราะอย่างน้อยก็ทราบว่า ก.น.จ. ก็จะมี หลักเกณฑ์แนวทางไม่ต่างจากเรื่องเดิมมากนัก อาจจะมีก็ปรับเปลี่ยนเล็กน้อย ดังนั้น จังหวัดสามารถที่จะคิดก่อนได้และเมื่อนโยบายและแนวทางของ ก.น.จ. ออกมา ก็นำไปปรับตามที่กำหนด ในส่วนเรื่องปฏิทินงบประมาณ ไม่จำเป็นต้องรอเดือนตุลาคมซึ่งสามารถทำได้ ซึ่งจังหวัดพะเยาได้เดินหน้าไปแล้วในขณะนี้ โดยได้ดำเนินการในกระบวนการจาก ด้านล่าง ซึ่งได้เริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน ปี ๒๕๕๘ ในตอนนั้น จังหวัดพะเยามีการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อที่จะปรับปรุงกลไกกระบวนการหมู่บ้านให้เข้มแข็ง มีการยึดโยงที่จะให้ชุมชน มีเวทีประชาคม และจัดทำแผนชุมชนให้เสร็จภายใน ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ แต่หากหมู่บ้านดำเนินการไม่เสร็จตามกำหนดเวลาดังกล่าว ก็ขยายเวลาให้เสร็จภายใน ๑๕ เมษายน ๒๕๕๙ ซึ่งขณะนี้ดำเนินการแล้วเสร็จประมาณ ๗๐-๘๐ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งที่ต้องกำหนด ให้จัดทำแผนชุมชนให้เสร็จภายในกำหนดเวลานั้นเพราะว่า ปัญหาของชุมชนที่เกิดจากข้างล่างที่เขาอยากได้อะไร ต้องการอะไร ให้เขาสะท้อนปัญหาเขา และสิ่งสำคัญในการทำแผนชุมชน อย่าบอกว่าต้องการอะไร ให้คิดปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนเป็นลำดับแรก เพราะถ้าถามถึงความต้องการ จะทำให้เสร็จได้ยาก ด้วยเพราะความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด แต่ถ้านำปัญหา มาแก้ไข และต้องแก้ไขปัญหานั้นด้วยวิธีการใด ก็จะสามารถทำให้เสร็จได้เร็ว แต่แผนชุมชนหรือโครงการที่ชุมชนเสนอมานั้น ก็ต้องมีระดับที่แตกต่างกันไป ทั้งระดับ A B และ C ซึ่งต้องพัฒนาต่อไป โดยในตอนนี้นี้จังหวัดพะเยากระบวนการชุมชนได้ดำเนินการแล้ว และเพื่อให้การพัฒนาคุณภาพจังหวัดมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ก็จะส่งแผนชุมชนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และวิเคราะห์โครงการที่เสนอโดยชุมชนนั้นมีโครงการใดที่ท้องถิ่นสามารถช่วยได้ โดยในส่วนโครงการที่เหลือให้ส่งมาที่อำเภอ ซึ่งอำเภอจะรวบรวมและจัดทำ **“แผนความต้องการระดับอำเภอ หรือแผนพัฒนาอำเภอ”** ให้เสร็จภายในเดือนมิถุนายน และส่งสำนักงานจังหวัดประมาณต้นเดือนกรกฎาคม โดยที่จังหวัดดำเนินการ เรียกว่า **“การดำเนินการแบบคู่ขนาน”** เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด โดยระยะเวลาที่เหลือก่อนที่แผนพัฒนาอำเภอจะส่งมายังจังหวัด จังหวัดต้องทำกระบวนการยุทธศาสตร์ให้ชัดเจน เพื่อที่จะให้เกิดการสอดรับและขับเคลื่อนกระบวนการจัดทำแผนในระดับต่อไป ซึ่งแผนชุมชน แผนอำเภอที่จะส่งขึ้นมายังจังหวัดนั้น คุณภาพแผนอยู่ที่วิธีการจัดการ โดยส่วนงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการระดับล่าง เช่น อำเภอ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน โดยในส่วนของชุมชน เรื่องที่สำคัญ คือ ชุมชนต้องมีความเข้าใจต่อการมองปัญหาของชุมชนเอง ซึ่งจะต้องพัฒนา และนี่คือ **“การทำงานแบบประชารัฐ”**

กระบวนการจากด้านบนลง-ล่าง มีปัญหาที่สำคัญ ๓ ประการ ดังนี้

ประการที่ ๑ หัวหน้าส่วนราชการบางคนที่อยู่ในจังหวัด มองภาพหรือศึกษา ยุทธศาสตร์ชาติ แผนของกระทรวง และกรมไม่เข้าใจ ซึ่งแท้จริงแล้วหัวหน้าส่วนราชการที่เป็นผู้แทนกรม ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัด ไม่ว่าส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคจะต้องมองให้ได้ว่า ในปี ๒๕๖๑ -๒๕๖๔ กรมมีแผนงานหลักที่

จะลงพื้นที่มีอะไรบ้าง ซึ่งจะสามารถเป็นตัวเชื่อมที่ดี แต่หากไม่ทราบว่าการมีโครงการหรือแผนงานที่จะลงมายังพื้นที่ เวลาโครงการ ที่ได้มาจากกระบวนการระดับล่างเสนอขึ้นมายังจังหวัดก็จะเป็นไม่สอดคล้องกัน หรือบางครั้งไปดำเนินการแทนกรม แต่เมื่อหัวหน้าส่วนราชการทราบว่าการจะทำอะไร และรู้ว่าชุมชน พื้นที่มีปัญหาอะไร ก็จะสามารถนำไปเชื่อมโยงให้ต่อเนื่องกันได้ หรือไม่เช่นนั้น ก็เพิ่มเติมในส่วนที่กรมมีงบประมาณไม่เพียงพอ หรือในส่วนที่จังหวัดมีงบประมาณน้อย ก็นำงบประมาณส่วนที่กรมให้ดำเนินการเพิ่มเติมก็จะทำให้แผนงานโครงการในจังหวัดก็มีคุณภาพ มีตัวขับเคลื่อนกระบวนการระดับส่วนกลางลงสู่พื้นที่ และจากพื้นที่ที่มีงบประมาณจำกัดสามารถเชื่อมโยงกันอย่างมีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นความสามารถส่วนตัวของหัวหน้าส่วนราชการที่สามารถประสานเชื่อมโยงกับกรม และสามารถทราบว่าแผนสี่ปีของกรมจะดำเนินการอะไร ยกตัวอย่าง กรมชลประทาน มีแผนชัดเจน โดยสามารถทราบได้ว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ จังหวัดพะเยาได้ประตูน้ำที่พวงพะยอมปี พ.ศ.๒๕๖๐ ทำประตูน้ำที่บ้านนาอัสาน เพื่อกักเก็บน้ำอิง ก่อนที่จะปล่อยทิ้งลงไปยังแม่น้ำโขง เมื่อหัวหน้าส่วนราชการทราบแผนของกระทรวง ของกรม ก็จะสามารถทราบว่างบประมาณของจังหวัดซึ่งมีอย่างจำกัด จะต้องไม่นำไปดำเนินการจัดทำประตูน้ำ แต่พิจารณาว่าจะเชื่อมต่อโครงการของกรมอย่างไร เช่น โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตร หรือโครงการคลองส่งน้ำย่อย เพื่อรองรับประตูน้ำ เป็นต้น

ประการที่ ๒ กลไกในการจัดทำแผนที่ผ่านมา ขาดการทำงานเชิงประสิทธิภาพแบบประชาธิปไตย กระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งต้องพิจารณาว่าเราสามารถดำเนินการได้มาน้อยเพียงใด แต่ในภาพรวมพอเวลามีน้อย กลไกกระบวนการมีส่วนร่วมก็น้อยตามลงไป แต่ที่สำคัญ คือ **“อยากให้มี อยากให้ทำ และอยากให้ทำที่ดีในส่วนของการมีส่วนร่วม”**

ประการที่ ๓ จะต้องสามารถแปลงหรือแปรค่าปัญหาของชุมชนที่ส่งขึ้นมาได้ และสามารถวิเคราะห์ได้ว่าเชื่อมโยงกับส่วนกลางได้อย่างไร เพราะ เมื่อทราบว่าส่วนกลางมีโครงการหรือแผนงานใดลงมายังพื้นที่ และต้อง ทำงานอย่างมีส่วนร่วมแล้ว ก็จำเป็นต้องทราบว่าชุมชน พื้นที่มีปัญหาอะไร ดังนั้น หัวหน้าส่วนราชการก็จะสามารถทราบได้ว่า ภายใต้วิสัยทัศน์จังหวัด ประเด็นยุทธศาสตร์ที่วางไว้ และหน้าที่ของส่วนงานตนเอง ควรเสนอโครงการแผนงานอะไรที่ไม่ซ้ำซ้อนกับส่วนกลาง แต่สามารถตอบสนองชุมชน พื้นที่ และแก้ที่มีปัญหาอยู่ และนำมาเชื่อมโยงเชื่อมโยงกับส่วนกลางได้ เพราะในบางเรื่องงบประมาณจังหวัดมีไม่เพียงพอ เช่น

๑. การท่องเที่ยว ซึ่งอาจมีกิจกรรมหลายอย่าง เช่น ๑) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด หากเป็นโครงการขนาดเล็กก็สามารถที่จะดำเนินการเองได้หรือให้องค์กรปกครองท้องถิ่นช่วยได้ ๒) จัดอบรมกันเองได้หรือไม่ ซึ่งอาจจะสามารถทำได้ ๓) จัดทำการตลาดเองได้หรือไม่ พอทำได้ ซึ่งตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ จังหวัดทำได้ แต่ที่สำคัญ คือ บางเรื่องเกินกำลังที่จังหวัดจะสนับสนุนงบประมาณ หรือดำเนินการเองได้ เช่น โบราณสถานเวียงลอ อำเภोजุน เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญ อายุทางประวัติศาสตร์เวียงลอไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ปี หรืออาจจะมากกว่านั้น หากมองตามหลักฐานทางโบราณคดี เวียงลออาจจะมียุคใกล้เคียงกับเวียงกุมกาม ของจังหวัดเชียงใหม่ มีความใหญ่โตมาก มีพื้นที่ประมาณ ๑๐๐๐ ไร่ มีสถูปและโบราณสถานที่เก่าแก่ แต่จังหวัดไม่มีงบประมาณที่เพียงพอที่จะดำเนินการ แก้ปัญหาและพัฒนาแหล่งโบราณสถานเวียงลอ จึงจำเป็นที่จะต้องขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง

๒. การดำเนินการเปิดตลาดต่างประเทศ สินค้า OTOP เรื่องการขายการตลาดท่องเที่ยว งบประมาณจังหวัดที่สามารถให้ได้ต่อปี ประมาณ ๑-๒ ล้านบาท แต่บางทีอาจจะต้องไปหลายพื้นที่ ต้องขยายไปไกลกว่านั้น ซึ่งอาจจะต้องใช้งบประมาณจากกรม หรือกระทรวงพาณิชย์ กรมการค้า

ต่างประเทศบ้าง เป็นต้น เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าในบางเรื่องมันอยู่ในความสามารถของจังหวัดที่จะดำเนินการเองได้ แต่บางเรื่องเกินความสามารถของจังหวัดที่จะเข้าไปดำเนินการ ด้วยเหตุนี้ การเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่กับส่วนกลางจึงมีความจำเป็น

แต่ในระยะเวลาผ่านมารัฐบาลมีเวลา ๑ เดือน ที่จะต้องเสนอโครงการ และต้องรีบส่งโครงการมายังสำนักงานจังหวัด แต่โครงการที่ได้มา คือ

๑. เสนอโครงการที่เคยดำเนินการมาแล้ว ปีที่ผ่านมาเคยทำโครงการอะไรมาก็เสนอขอโครงการนั้น เพราะเวลาในการคิดโครงการมีจำกัด

๒. บางโครงการที่เสนอ คิดดีแต่เนื่องจากเวลาเตรียมการและเวลาวิเคราะห์มีน้อย เมื่อเสนอโครงการก็เขียนตามเอกสารที่ส่วนกลางให้ เขียนแบบสั้น ไม่มีการวิเคราะห์ เมื่อส่วนกลางนำไปพิจารณาหรือจังหวัดพิจารณาโครงการ พอรายละเอียดไม่เพียงพอ บางครั้งก็ตัดโครงการนั้นไป ยกตัวอย่างเมื่อครั้งที่ผมเคยเป็นกรรมการที่ส่วนกลาง ต้องพิจารณาโครงการของจังหวัด แต่ละจังหวัดมีโครงการมากมายที่เสนอขอ ดังนั้น จะมีการพิจารณาตัดโครงการที่เอกสารไม่พร้อม ด้วยเป็นเพราะว่าคณะกรรมการมีเวลาไม่เพียงพอ บางโครงการชื่อโครงการดี แต่เนื้อในไม่ได้เขียนอะไร เช่น จังหวัดพะเยา อยากจะพัฒนาเวียงลอ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ซึ่งการเขียนโครงการก็ควรจะมีย่อว่า เวียงลอ มีความสำคัญอย่างไร แล้วสภาพปัจจุบันเป็นเช่นไร ขณะนี้ได้ดำเนินการอะไรแล้วบ้าง และกรมได้มีโครงการหรือแผนงานใดมาดำเนินการในพื้นที่นี้แล้ว หรือ ปีที่ผ่านมาได้ทำอะไร และที่จะสานต่อโครงการอย่างไร เพียงเขียนบทนำประมาณนี้ ผู้อ่านจะทราบว่า ๑) เคยมีการดำเนินการมาแล้ว ๒) กรมได้ลงมาดำเนินโครงการแผนงานในพื้นที่บางส่วน และ ๓) จังหวัดอยากทำให้สำเร็จโดยการต่อยอด เพิ่มเติม แต่ถ้าไม่เขียนอะไร อ่านบทแรกก็ไม่เข้าใจก็ต้องพิจารณานำโครงการออกไปก่อน เพราะเวลาที่มีจำกัด ดังนั้น ๑) ก็ทำให้ได้โครงการที่ได้มาที่เป็นงานประจำ ๒) เมื่อคิดโครงการได้ดี แต่เวลาเขียนรายละเอียดโครงการไม่ชำนาญ หรือไม่ดี ก็กลายเป็นการเสียเปล่าเพราะโครงการ มักจะถูกตัดทิ้งไป

ปัญหาที่ผ่านมา คือ เวลาในการดำเนินการคิด เตรียมการมีน้อย ในวันนี้จังหวัดจึงเตรียมเรื่องกรอบต่างๆ เมื่อถึงเดือนกรกฎาคม จังหวัดก็จะมีเวลาในการดำเนินการประมาณ ๖ เดือน เพราะฉะนั้นจังหวัดพะเยา จึงไม่รอ ก.น.จ. และไม่รอปฏิทินงบประมาณ เพราะทราบว่า ยังไงก็ต้องส่งแผนพัฒนาจังหวัดไปยังสำนักงบประมาณและสำนักงาน ก.พ.ร. ประมาณสิ้นเดือนธันวาคม และนี่คือแนวทางที่จังหวัดพะเยากำลังเดินหน้าและขับเคลื่อน

ดังนั้น เมื่อโครงการที่ส่วนราชการคิดมาได้ดีแล้ว กระบวนการด้านบนลงมาดีแล้ว กระบวนการด้านล่างขึ้นมาดีแล้ว แต่ขาดคนช่วยคิดช่วยวิเคราะห์ ช่วยตีความ ช่วยมอง ช่วยหารือร่วมกัน เพราะฉะนั้นในขณะนี้ ความหวังถูกฝากไว้กับกลุ่มภารกิจ กับประชาธิรัฐ

๑. จังหวัดพะเยา แต่งตั้งกลุ่มภารกิจไว้ ๔ กลุ่มภารกิจ คือ ๑) กลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ ๒) กลุ่มภารกิจด้านสังคม ๓) กลุ่มภารกิจความมั่นคง และ ๔) กลุ่มภารกิจด้านการบริหารจัดการ ซึ่งเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นั้นอยู่ในกลุ่มภารกิจด้านความมั่นคง โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้ากลุ่มภารกิจ ซึ่งในกลุ่มภารกิจ จะมีผู้แทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ท้องถิ่น รวมอยู่ด้วย

๒. แนวทางประชาธิรัฐ คือ ทุกภาคส่วนร่วมกัน

เพราะฉะนั้นแนวคิดที่เสนอ ไม่ต้องเร่ง แต่ทำอย่างมีขั้นตอน ซึ่งขณะนี้จังหวัดกำลังปรับปรุงยุทธศาสตร์การจัดทำแผน ทำให้เสร็จภายในเดือนมิถุนายน เมื่อถึงเดือนกรกฎาคม กระบวนการแผนงาน/โครงการ จากระดับล่าง โดยอำเภอจะต้องเสนอแผนความต้องการหรือแผนอำเภอขึ้นมายังจังหวัด แต่ในส่วนของแผนพัฒนาอำเภอ มีข้อจำกัดบางประการ คือ ๑) ต้องยอมรับว่าของอำเภอ ไม่ได้มีบุคลากร ๒) โครงการที่เป็นแผนชุมชน มีจำนวนมาก ซึ่งอำเภอไม่สามารถที่จะดูแลได้ครบถ้วน แต่ทั้งนี้ ก็เป็นหน้าที่ของอำเภอที่จะต้องดำเนินการ คือรวมโครงการที่ชุมชนเสนอขึ้นมา ร้อยเรียง โดยนำปัญหา ความต้องการของชุมชนมาเป็นฐานคิด และนำข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอ ซึ่งอาจจะเรียกว่ายุทธศาสตร์อำเภอ แล้วก็นำมารวมกัน จะทำอะไรขึ้นมา ไม่ใช่ ว่าจับอะไรก็ได้ ถนน จับอะไรไม่มีก็ขุดลอก อยู่ตรงนั้น มันไม่เกิดประโยชน์มากนัก แต่ก็ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องถนน เรื่องขุดลอก เพราะว่าที่ผ่านมา ยังมีความจำเป็น กับในแง่ของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แต่อยากให้คิดโครงการที่เป็นปัญหาเชิงประจักษ์ในพื้นที่ ประกอบกับ ยุทธศาสตร์ของพื้นที่อำเภอ ซึ่งแบบนี้จะได้โครงการที่ดีขึ้นมา หลังจากที่อำเภอเอาโครงการจากแผนชุมชนมาร้อยเรียง ส่งมายังจังหวัด ซึ่งจังหวัดไม่มีเวลามากนัก กลายเป็นว่า ฝึเข้าป่าช้า ไม่มีเวลาแล้วเห็นชอบ แต่ออกห้องประชุมไปก็อึดอัด อยากจะเสนอ อยากแก้ไข แต่เวลาไม่มี จะกลายเป็นว่าทำให้งบประมาณจังหวัดไม่ทัน งบประมาณตกไป ดังนั้น เมื่อมีเวลาโครงการที่ได้จากอำเภอ ก่อนที่จะเข้ามา จังหวัดพะเยา ให้สำนักงานจังหวัดพะเยา แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองชุดหนึ่ง ที่เป็นประจักษ์ มีทั้งภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น ภาคประชาสังคม ภาคราชการที่เกี่ยวข้อง ช่วยกลั่นกรองโครงการจากอำเภอเพราะ มีจำนวนมาก โดยกลั่นกรองโครงการให้รู้ว่า ในปีนี้ให้โครงการชุดนี้ก่อน อีกปีให้ชุดต่อไป เป็นการกลั่นกรองโครงการในรูปของประจักษ์ เมื่อกลั่นกรองเสร็จแล้ว ก็นำโครงการที่ได้เสนอไปยังกลุ่มภารกิจ ซึ่งทุกกลุ่มภารกิจ พิจารณาโครงการที่ผ่านการกลั่นกรองมาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง และเนื่องจากประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการ ภาครัฐเอกชน ท้องถิ่น ให้ช่วยกันดูว่า นโยบายชาตินโยบายกรม และนโยบายกระทรวงเป็นอย่างไร หรือแม้แต่หอการค้ามีนโยบายหรือทิศทางเช่นไร ซึ่งต้องร่วมกันดูและช่วยกันคิด และแม้แต่ภาคประชาสังคมก็เหมือนกันอยากเห็นอะไรในการแก้ไขปัญหาของจังหวัดพะเยา เช่น น้ำแล้ง ต้องการพัฒนาแหล่งน้ำ ต้องช่วยกันดูจากข้างบนลงมาให้ได้ ในขณะที่เดียวกันระหว่างกลุ่มภารกิจอาจจะต้องเชื่อมโยงกัน เช่น เรื่องการท่องเที่ยว ไม่ควรมองเพียงด้านเศรษฐกิจด้านเดียว เพราะบางเรื่องเกี่ยวข้องกับมิติอื่น เมื่อคณะกรรมการกลั่นกรองจากโครงการที่เสนอขึ้นมาจากระดับล่าง ก็จะส่งไปแต่ละกลุ่มภารกิจ ซึ่งกลุ่มภารกิจช่วยประสาน แนวทางนโยบายและความต้องการของชุมชนรวมกัน เป็นการประสานจากบนลงล่าง จากข้างล่างขึ้นบน และเมื่อกลุ่มภารกิจพิจารณาเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะเสนอไปยังคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ(ก.บ.จ.) จังหวัดพะเยา จะต้องมีความคณะกรรมการกลั่นกรอง ในแบบฉบับแนวคิดประจักษ์รอบที่สองอีกชั้นหนึ่ง แต่ประจักษ์รอบที่สอง อาจจะเป็นผู้บริหารระดับจังหวัด เช่น รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้นำหน่วยงาน เช่น หอการค้า ภาคประชาสังคม หน่วยที่เกี่ยวข้อง และอาจารย์มหาวิทยาลัยร่วมด้วย ซึ่งไม่ใช่คณะกรรมการชุดใหญ่ เพื่อพิจารณาโครงการที่กลุ่มภารกิจเสนอเหมาะสมหรือไม่ โครงการภายใต้งบประมาณจังหวัดที่จะทำ ควรจะมีโครงการอะไรในปีงบประมาณนี้ ขั้นตอนต่อไป คือ นำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ(ก.บ.จ.)จังหวัดพะเยา เพื่อพิจารณาว่า ภายใต้วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และโครงการที่เสนอตรงยุทธศาสตร์หรือไม่ สอดคล้องกับปัญหาที่จังหวัดต้องดำเนินการแก้ไขหรือไม่ และร้อยเรียงจากต้นน้ำ ถึงปลายน้ำหรือยัง เมื่อดำเนินการจะได้ผลหรือไม่ ตอบโจทย์ของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี หรือไม่ และตอบโจทย์สังคมหรือยัง ว่าสังคมต้องการอะไร และตอบโจทย์

ของการจัดการให้มีคุณภาพหรือยัง เช่นนี้ทำให้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ(ก.บ.จ.) เป็นองค์กรในการพิจารณาเชิงนโยบาย

ดังนั้น กลไกการทำงานจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดจะดำเนินการก่อนที่ส่วนกลางจะแจ้งแนวนโยบายและปฏิทินการจัดทำงบประมาณ ซึ่งในขณะนี้ได้ดำเนินการจากกระบวนการระดับล่างขึ้นมา และจะให้เสร็จภายในเดือนเมษายน ๒๕๕๙ ขณะเดียวกันข้างบนก็เตรียมการ คือส่วนราชการต้องดูรายละเอียดในแผนของกรม ยุทธศาสตร์ชาติ มีอะไรบ้าง เมื่อแผนอำเภอส่งมาจังหวัด ก็จะมีคณะทำงานประจำรัฐกลุ่มหนึ่งระดับเจ้าหน้าที่ กรองโครงการเหล่านั้นว่าเหมาะสมหรือไม่ และรวมเป็นกลุ่มแยกประเภทโครงการ ส่งต่อไปยังกลุ่มภารกิจ ทั้ง ๔ ด้าน ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ๒ เรื่อง คือ

๑. กลุ่มภารกิจต้องทำงานแบบเข้าใจและรู้แนวทางนโยบาย แผนยุทธศาสตร์กรมกระทรวง และดูข้างล่างให้ดี เชื่อมโยงระหว่างกลุ่มภารกิจให้ดี เพราะบางเรื่องต้องเชื่อมโยงกันและระดับกลุ่มภารกิจ โดยมองให้เข้าใจว่าถ้าเป็นโครงการลักษณะนี้ ต้องใช้งบประมาณของจังหวัด และถ้าโครงการขนาดใหญ่ต้องให้หน่วยงานระดับชาติ กรม เข้ามาดำเนินการ และ โครงการแบบนี้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาร่วมดำเนินการ เมื่อแบ่งโครงการได้ ก่อนจะเสนอเข้ามายัง ก.บ.จ. เราก็มีกลุ่มประชารัฐอีกกลุ่มช่วยกลั่นกรองพิจารณาอีกครั้ง ซึ่ง ก.บ.จ.ก็จะเป็นส่วนที่คิดแนวนโยบาย ตัดสินใจภายใต้การทำงานที่มีระบบ มีกลไกที่มีประสิทธิภาพ และก็มีส่วนร่วม และแผนพัฒนาจังหวัดก็จะออกจาก ก.บ.จ. ไป และเสนอไปยังส่วนกลาง

๒. นำร่างแผนพัฒนาจังหวัดเข้าสู่เวทีประชาคม เวลาทำประชาคมนั้น อย่าโยนร่างแผนทั้งหมด มีเอกสารสักแผ่น โดยอย่างน้อยในเอกสารนั้นให้เขาเห็นว่า งบประมาณ โครงการหลักมีอะไรบ้าง โครงการไหนเรื่องไหนที่สามารถเขียนเป็นต้นทาง กลางทาง ปลายทาง เขียนให้เห็นเป็นรูป ซึ่งทำให้ผู้มาร่วมประชาคมเข้าใจง่ายขึ้น ซึ่งต่อจากนั้นผู้ร่วมประชาคมก็จะให้ความเห็นว่าร่างแผนพัฒนาจังหวัดที่ทำนั้นดีหรือไม่เหมาะสมหรือไม่ สิ่งไหนควรเพิ่มเติม ซึ่งจังหวัดก็รับฟังมาเพื่อปรับแผน และก็เสนอไปยังส่วนกลางต่อไป

การดำเนินการในลักษณะนี้ จะทำให้มีการพัฒนาระบบงาน มีการพัฒนาเชิงความคิด มีการพัฒนาในการเชื่อมโยง และมันมีพลังในการที่จะทำให้งาน ในหน้าที่รับผิดชอบพัฒนาและแก้ไขปัญหา จังหวัดพะเยา มีโอกาสมีส่วนร่วม ทั้งในระดับพื้นที่ ทุกคนช่วยกัน และเชื่อมโยงระดับพื้นที่กับส่วนกลาง ซึ่งจังหวัดได้ทำงานแบบคู่ขนาน การประชุมเตรียมความพร้อมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในครั้งนี้ เป็นเวทีแห่งการเตรียมการ ออกแบบ ดูความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ เพียงแต่ถ้าถ้าดีอยู่แล้ว ก็ไม่ต้องเปลี่ยน แต่ที่มันดีอยู่แล้ว ไม่สมบูรณ์ ก็ไปดูตามความเหมาะสม ให้เป็นจริง และสามารถบอกได้ว่าจังหวัดพะเยาจะก้าวไปอย่างไร

๑.๒ จัดทำคู่มือการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี

เพื่อให้มีแนวทางในการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมของจังหวัดพะเยา ภายหลังจากการประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ จังหวัดพะเยาจึงรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำคู่มือการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) และการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ แจ้งให้ทุกส่วนราชการทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด โดยทุกขั้นตอนของการดำเนินการ เน้น “ประชารัฐ” ประกอบด้วย

๑. นโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙

๒. แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ หลักการ บริบทด้านกฎหมาย ได้แก่

- ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๗ พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๕๒ วรรคสาม มาตรา ๕๓/๑
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๕๑

ส่วนที่ ๒ นโยบาย ได้แก่

- วิสัยทัศน์ ๕ ปี ของประเทศไทย “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”
- นโยบายรัฐบาล ๑๑ ข้อ
- ร่าง ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
- ร่าง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)
- ไทยแลนด์ ๔.๐ “สร้างความเข้มแข็งจากภายในเชื่อมโยงเศรษฐกิจไทยสู่ โลก”
- หลัก Value Chain ของนายกรัฐมนตรี “ห่วงโซ่คุณค่า”สู่ความเชื่อมโยงภาคประชาชน /ภาคธุรกิจ

ส่วนที่ ๓ กรอบแนวคิดของผู้ว่าราชการจังหวัด ได้แก่

- เป้าประสงค์การบริหารงานจังหวัด “พะเยา เมืองแห่งความสุขและสุจริต”
- ข้อคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
- แนวทางการขับเคลื่อนการสร้างเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดพะเยา ปี ๒๕๕๙
- กรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ
- การจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มภารกิจ เพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดพะเยาแบบบูรณาการ
- ใช้แนวทาง “ประชารัฐ” ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
- ศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่

ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี ได้แก่

- กลไกการเชื่อมโยงแผนพัฒนาจังหวัด
- องค์ประกอบของแผนพัฒนาจังหวัด
- ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี
- Road Map การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

ส่วนที่ ๕ การประสานแผนในระดับพื้นที่ ได้แก่

- แนวทางการประสานแผนพัฒนาในพื้นที่
- สรุปหลักการเชื่อมโยงการจัดทำแผน

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด

๒.๑ การทบทวนแผนชุมชน/หมู่บ้าน

ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๑ เป็นต้นมา และในมาตรา ๒๘ ตรี กำหนดให้

“คณะกรรมการหมู่บ้าน” หรือ กม. เป็นองค์กรหลัก ทำหน้าที่บูรณาการจัดทำ “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” มติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ กำหนดให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุน ให้ กม. เป็นองค์กรหลัก ในการบูรณาการจัดทำ “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” และนำ “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” ที่ กม. จัดทำ เป็นข้อมูลในการจัดทำคำขอของงบประมาณของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจังหวัดพะเยา ได้ดำเนินการรับรองมาตรฐานแผนชุมชน ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒-๒๕๕๗ รวม ๘๑๘ หมู่บ้าน/ชุมชน (ครบทุกหมู่บ้าน) กระบวนการแผนชุมชน เป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดประโยชน์ให้กับ ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์ แก้ไขปัญหาตรงความต้องการของชุมชนเอง รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมใน กระบวนการพัฒนาชุมชนทุกขั้นตอน สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างแท้จริง ต้องนำมาจากข้อมูลต่างๆ รวมทั้งข้อมูลปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน และในการจัดทำแผนชุมชน ต้องมีการวางแผนให้ครอบคลุมครบทุก ด้านและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ และต้องนำไปใช้ประโยชน์ ได้จริง ดังนั้น ทีมงานควรจะมีการถอดองค์ความรู้กระบวนการจัดทำแผนชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อจะได้ พัฒนาระบบในปีต่อไป โดยการประเมินรับรองมาตรฐานแผนชุมชน สรุป ดังนี้

- ปี ๒๕๕๒ ผ่านการรับรองฯ จำนวน ๖๒ หมู่บ้าน/ชุมชน
- ปี ๒๕๕๓ ผ่านการรับรองฯ จำนวน ๑๐๙ หมู่บ้าน/ชุมชน
- ปี ๒๕๕๔ ผ่านการรับรองฯ จำนวน ๒๐๕ หมู่บ้าน/ชุมชน
- ปี ๒๕๕๕ ผ่านการรับรองฯ จำนวน ๒๔๙ หมู่บ้าน/ชุมชน
- ปี ๒๕๕๖ ผ่านการรับรองฯ จำนวน ๒๕๒ หมู่บ้าน/ชุมชน
- ปี ๒๕๕๗ ผ่านการรับรองฯ จำนวน ๑๐๒ หมู่บ้าน/ชุมชน

โดยจัดระดับคุณภาพแผนชุมชน ได้ดังนี้ (ข้อมูลปี ๒๕๕๗)

คุณภาพแผนระดับ A (ดีมาก) ผ่านตัวชี้วัด ๖ ใน ๖ จำนวน ๒๓๔ หมู่บ้าน/ชุมชน

คุณภาพแผนระดับ B (ดี) ผ่านตัวชี้วัด ๕ ใน ๖ จำนวน ๔๕๙ หมู่บ้าน/ชุมชน

คุณภาพแผนระดับ C (พอใช้) ผ่านตัวชี้วัด ๔ ใน ๖ จำนวน ๑๒๕ หมู่บ้าน/ชุมชน

ทั้งนี้จังหวัดพะเยากำหนดกระบวนการขั้นตอนของการจัดทำแผนชุมชน

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการจัดประชุมประชาคม

๑.๑ คณะกรรมการหมู่บ้าน/แกนนำกลุ่มองค์กรเครือข่าย กำหนดวัน เวลา และสถานที่จัดเวทีประชาคม รูปแบบ การจัดเวทีประชาคมและระเบียบวาระ/ลำดับการนำเสนอ

๑.๒ ประสานส่วนราชการที่เกี่ยวข้องของทราบ เพื่อนำแผนงาน/โครงการ เขารวมบูรณาการ

๑.๓ แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เขารวมกระบวนการจัดทำแผนชุมชน/แผนพัฒนาหมู่บ้าน

๑.๔ อำเภोजัดเตรียมสถานที่และแจ้งคณะทำงานระดับตำบลเขารวมประชุมเพื่อเป็นพี่เลี้ยงแก่หมู่บ้าน

๑.๕ เชิญผู้แทนครัวเรือนหรือสมาชิกในหมู่บ้านเขารวมการเวทีประชาคมต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของครัวเรือนทั้งหมด

ขั้นตอนที่ ๒ การประชุมประชาคม

๒.๑ ให้ผู้มาร่วมจัดเวทีประชาคมลงทะเบียนทุกคน

๒.๒ สวนราชการที่เกี่ยวข้องของ อปท.ร่วมประชุม เพื่อนำแผนงาน/โครงการ เขารวมบูรณาการ
๒.๓ จัดหมวดหมู่ข้อมูล แผนงาน/โครงการ ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ
ด้านสังคม ด้านการศึกษา/วัฒนธรรม ประเพณี ด้านสาธารณสุข และด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

๒.๔ วิเคราะห์ข้อมูลจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม/โครงการ

๒.๕ เสนอแนวทางแก้ไข ทิศทางการพัฒนาหมู่บ้าน

๒.๖ ตรวจสอบเอกสารสรุปผลการประชาคมเบื้องต้นและลงมติ

๒.๗ บันทึกผลการประชุมประชาคม

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดทำแผนชุมชน

คณะกรรมการหมู่บ้าน/แกนนำกลุ่มองค์กรเครือข่ายต่าง ๆ หรือคณะกรรมการดำเนินงานจัดทำ
แผนชุมชนรวบรวมข้อมูล จากการสำรวจและจากการประชุมหมู่บ้าน ไปจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเป็น
รูปเล่ม เพื่อเสนอที่ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน/กลุ่มองค์กรเครือข่ายต่าง ๆ ให้ความเห็นชอบและรับรอง

ขั้นตอนที่ ๔ การให้ความเห็นชอบและรับรองแผนชุมชน

๔.๑ คณะกรรมการหมู่บ้าน /แกนนำกลุ่มองค์กรเครือข่าย และสมาชิกในหมู่บ้านประชุม
เพื่อพิจารณาร่างแผนพัฒนาชุมชน

๔.๒ เมื่อที่ประชุมมีมติรับรอง ให้ประธาน คณะกรรมการหมู่บ้าน /คณะกรรมการฝ่าย
จัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/แกนนำกลุ่มองค์กรเครือข่าย เป็นผู้ลงนามรับรอง

ขั้นตอนที่ ๕ การประสานและการใช้แผนชุมชน

๕.๑ จัดเก็บค่าใช้จ่ายประโยชน์ในการพัฒนาหมู่บ้าน

๕.๒ จัดส่งให้ อปท.และหรือ อบจ. เพื่อเป็นแผนงาน/โครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

๕.๓ จัดส่งให้อำเภอ เพื่อเป็นข้อมูลจัดทำแผนพัฒนาอำเภอและแผนพัฒนาจังหวัด

๕.๔ จัดส่งให้องค์กรเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ ๖. การทบทวน/ปรับปรุงแผนชุมชน

ให้มีการทบทวนหรือปรับปรุงแผนพัฒนาหมู่บ้าน ตามขั้นตอนที่ ๑-๕ อย่างน้อยปีละ ๑
ครั้ง เพื่อให้แผนพัฒนาหมู่บ้านเป็นปัจจุบันสามารถใช้เป็นแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านในสถาน
การณ์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ ๗ ตรวจสอบ/ติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน

คณะกรรมการหมู่บ้าน /คณะกรรมการฝ่ายจัดทำแผนชุมชน และชาวบ้านร่วมกัน
ตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน ดังนี้

๗.๑ ตรวจสอบการดำเนินงานแผนงาน/โครงการเพื่อให้เกิดความโปร่งใส

๗.๒ ตรวจสอบผลกระทบที่เกิดจากแผนงาน/โครงการร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหหรือแจ้ง
หน่วยงานที่รับผิดชอบ (โครงการที่ต้องดำเนินการร่วม/ขอรับการสนับสนุน)

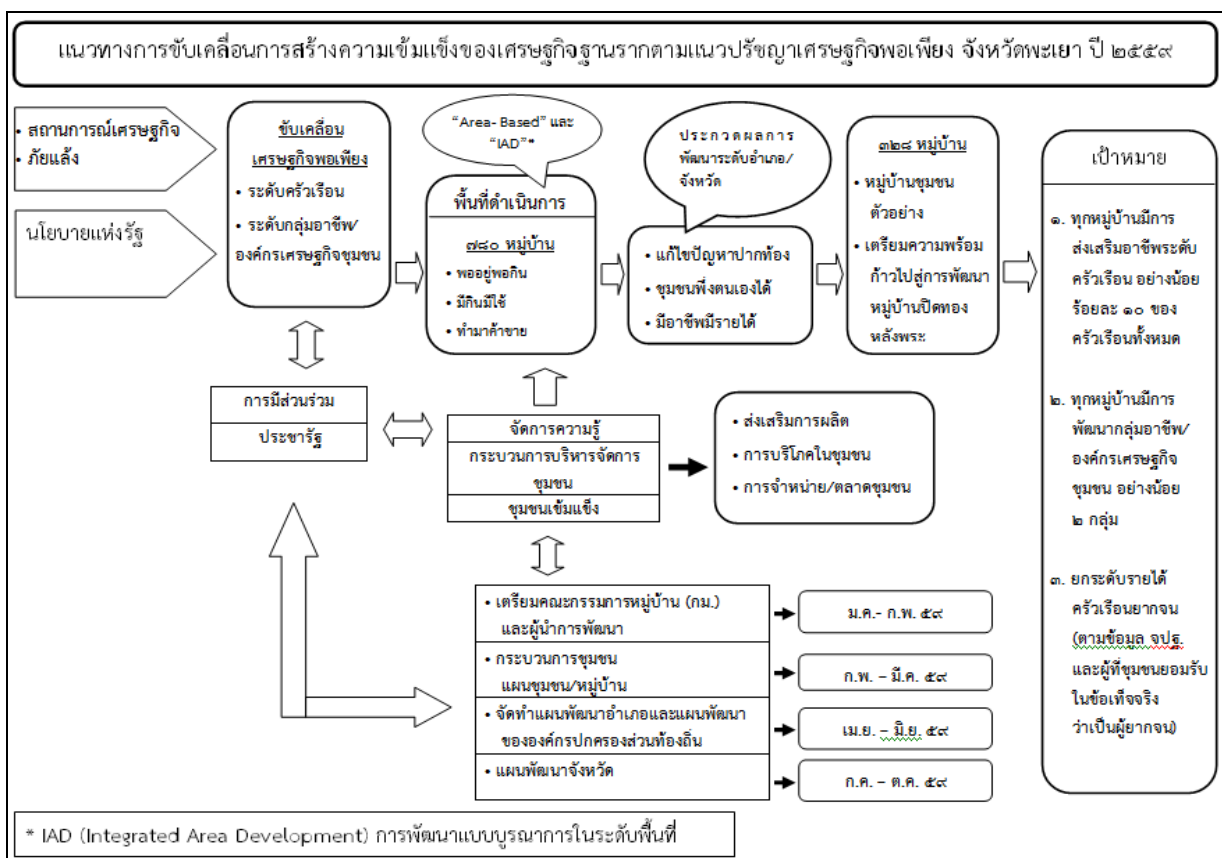
๗.๓ ติดตามเร่งรัดการดำเนินงาน

๗.๔ ตรวจสอบแผนงาน/โครงการ และระดมสรรพกำลังภายในหมู่บ้าน เพื่อดำเนินการ
การตามแผนงาน/โครงการที่หมู่บ้านมีศักยภาพสามารถดำเนินการได้ (ดำเนินการเอง)

๗.๕ รายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ที่ประสบผลสำเร็จต่อที่ประชุม
 ประชามติหมู่บ้าน/อปท./อำเภอ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประชาสัมพันธ์

สำหรับในปี ๒๕๕๙ จังหวัดพะเยา กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการแผนชุมชน/
 หมู่บ้าน โดยเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการ
 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ จัดเวทีประชาคมในการทบทวนและปรับปรุงแผนชุมชนให้เป็นปัจจุบัน โดยเน้นการ
 มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยดำเนินการครอบคลุมในพื้นที่
 ๙ อำเภอ ๗๘๐ หมู่บ้าน ภายใต้แนวคิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาของ
 ชุมชน นำไปสู่การแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ ภายใต้แผนงาน/โครงการ ที่เชื่อมโยง แผนพัฒนาขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และแผนของส่วนราชการ

และกำหนด Road Map แนวทางการขับเคลื่อนการสร้างเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดพะเยา ปี ๒๕๕๙

ที่มาและความสำคัญ	สถานการณ์เศรษฐกิจ และภาวะภัยแล้งซึ่งกระทบต่อการครองชีพของประชาชนจังหวัดพะเยา จึงน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้เป็นแนวทาง
เจตนารมณ์	เพื่อแก้ไขปัญหาลำบากของประชาชน ให้ประชาชนมีอาชีพมีรายได้ และชุมชนพึ่งตนเองได้
หลักการ/แนวคิด	การทำงานแบบ “ประชารัฐ”, การพัฒนาแบบบูรณาการทุกภาคส่วนในพื้นที่ (Integrated Area Development), การเชื่อมโยงแผนพัฒนาในระดับพื้นที่
เป้าหมาย	เพื่อสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก และส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองเพื่อสร้างความสุขตามตามนโยบายรัฐบาล และคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ
พื้นที่ดำเนินการ	๗๘๐ หมู่บ้านในจังหวัดพะเยา ในระดับครัวเรือน และระดับกลุ่มอาชีพ/องค์กรเศรษฐกิจชุมชน

ระยะเวลาดำเนินการ				
	ม.ค.-มี.ค.	เม.ย. - มิ.ย.	ก.ค. - ต.ค.	พ.ย. - ธ.ค.
คณะกรรมการระดับจังหวัด	- ลงนาม MOU จากส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบ “ประชารัฐ” - การสร้างแกนนำการพัฒนา ๗๘๐ หมู่บ้านหมู่บ้านละ ๓ คน (กม. , ผู้นำชุมชนและกำนันผู้ใหญ่บ้าน)	นิเทศก์ ติดตามผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานระดับอำเภอ	นำแผนพัฒนาอำเภอ มาสู่การพิจารณา โดยคณะกรรมการในรูปแบบ ประชารัฐและแยก โครงการตามกลุ่ม การกิจ เพื่อเสนอ กบจ. พิจารณา	- ประเมินผลการดำเนินงาน โดยสถาบันการศึกษา - การแสดงผลงาน “พะเยา Show Case” นำแผนบรรจุในแผนพัฒนา จังหวัดและแผนปฏิบัติ ราชการประจำปี
คณะกรรมการระดับอำเภอ	- เตรียมความพร้อมของ คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) / ทีมประเทศไทย/ ชุดปฏิบัติการระดับตำบล - สนับสนุนการดำเนินงานของ แกนนำพัฒนาระดับตำบล และ หมู่บ้าน/ชุมชน ส่งเสริมและประสานอปท. และกม. ใน การขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการจัดทำแผนชุมชน โดยใช้ข้อมูล จปฐ. และ ปัญหาความต้องการของชุมชน โดยใช้ บัญชีรายรับ-รายจ่ายเป็นเครื่องมือ	นิเทศก์ ติดตามผลโดย ทีมประเทศไทย ชุด ปฏิบัติการระดับตำบล และพัฒนาการอำเภอ นำแผนชุมชน/แผนพัฒนา หมู่บ้านที่เกินความสามารถ ของอปท.ในระดับตำบลที่จะ ดำเนินการได้ มาสู่การจัดทำ แผนพัฒนาอำเภอ	- ติดตามผลการ ดำเนินงานและการ จัดประกวดผลการ พัฒนาระดับครัวเรือน และระดับกลุ่มอาชีพ/ องค์กรเศรษฐกิจใน ระดับอำเภอ - เสนอผลการประกวด ให้จังหวัดพิจารณา	ประเมินผลกระบวนการ ขับเคลื่อน และ ถอด บทเรียนเพื่อการพัฒนา งาน
คณะกรรมการระดับตำบล (เทศบาล อบต.)	สนับสนุนการจัดเวทีประชาคม ในระดับหมู่บ้าน ตำบล	ประสานอปท.ในระดับ ตำบล สนับสนุนงบประมาณ เพื่อ ส่งเสริมอาชีพในระดับครัวเรือน และกลุ่มอาชีพ/องค์กร เศรษฐกิจชุมชน ประสานอปท.ในการนำแผนชุมชน/ แผนพัฒนาหมู่บ้านไปสู่การจัดทำ แผนพัฒนาของอปท.ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐	สนับสนุนงบประมาณ ประจำปี ๒๕๕๙ ใน การดำเนินโครงการ/ กิจกรรมของหมู่บ้าน/ ชุมชน บรรจุโครงการ/กิจกรรมพัฒนา ในแผนพัฒนาอปท. ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐	ประเมินผลการขับเคลื่อน หมู่บ้าน/ชุมชน
คณะกรรมการหมู่บ้าน	- จัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน - จัดเก็บข้อมูลบัญชีครัวเรือน ร้อยละ ๔๐ ของจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน - ส่งเสริมให้มีการผลิต การบริโภค และการจำหน่ายในชุมชน สนับสนุนจัดทำแผนชุมชน/แผนพัฒนาหมู่บ้าน	- จัดเวทีถ่ายทอดองค์ความรู้จาก ราษฎรผู้คนในหมู่บ้านชุมชน - ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน มีการ ส่งเสริมอาชีพในระดับครัวเรือนอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ และยกระดับ หรือ สร้างกลุ่มอาชีพองค์กรเศรษฐกิจ ชุมชนในหมู่บ้านชุมชนอย่างน้อย ๒กลุ่ม - ส่งเสริมครัวเรือนยากจนในการ พัฒนาอาชีพเพื่อยกระดับรายได้ครัวเรือน	- ดำเนินโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา หมู่บ้าน/ชุมชน - หมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินการประเมิน ตนเอง	หมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินการประเมินตนเอง

๒.๒. การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑) ประมวลความต้องการจากแผนชุมชน/หมู่บ้าน มาจัดทำเป็นแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำโครงการ/กิจกรรม ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล เสนอให้อำเภอ /องค์การบริหารส่วนจังหวัด พิจารณาสับสนุน

๒) แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำและทบทวนแผนพัฒนาสามปี โดยนำปัญหาความต้องการของประชาชน จากการจัดเวทีประชาคมมาประกอบการพิจารณา

๓) แจ้างแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดปฏิทินการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้แนวทางของกระทรวงมหาดไทย และเน้นให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม หมู่บ้าน ชุมชน และเกิดธรรมาภิบาลในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจังหวัดพะเยา จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แบบมีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการ ตามแนวทาง“ประชารัฐ” ที่ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมเป็นคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา และคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา

ปฏิทินการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ				
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
๑	จัดประชุมคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด เพื่อทบทวนยุทธศาสตร์การพัฒนา	←→				
๒	แจ้งยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรภาคประชาสังคม ประชาคมท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด	←→				
๓	สำรวจและจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประมวล	←→				
๔	คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นของแต่ละ อบท. กำหนดประเด็นการพัฒนา	←→				
๕	คัดเลือกโครงการพัฒนา สำหรับการประสานขอรับการบรรจุในแผนพัฒนาสามปีของ อบจ. โดยจัดทำเป็นบัญชีประสานโครงการพัฒนาของ อบท. เพื่อเสนอคณะกรรมการประสานแผนฯ ระดับอำเภอ			←→		
๖	จัดประชุมเพื่อพิจารณาบูรณาการโครงการจากขั้นตอนที่ ๕ เพื่อจัดลำดับความสำคัญและจัดทำบัญชีโครงการ เพื่อการประสานแผนพัฒนาของ อบท. เสนอคณะกรรมการประสานแผนระดับจังหวัด			←→		
๗	จัดประชุมเพื่อบูรณาการโครงการจากขั้นตอนที่ ๖ และนำเสนอบรรจุในแผนพัฒนาสามปี ของ อบจ. พร้อมแจ้งให้ อบท.ที่เกี่ยวข้องทราบ				←→	

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ				
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
๘	คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผนพัฒนา ๓ ปี และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนฯ			↔		
๙	ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี (กรณี อบต. เสนอร่างแผนฯ ต่อสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบก่อน แล้วจึงเสนอผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้)					↔

๒.๓ การจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ

๑) การจัดทำแผนชุมชน/หมู่บ้าน แจ้งแนวทาง/ประชุมชี้แจง การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับแผนชุมชน/หมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) บูรณาการการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอและให้คณะกรรมการหมู่บ้านรวบรวมแผนดังกล่าวส่งไปอำเภอ

๒) ให้อำเภอแต่งตั้งหรือปรับปรุงคำสั่งคณะกรรมการบริหารงานอำเภอ (กบอ.) เพื่อเป็นกลไกในการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ และบูรณาการเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาอำเภอ แผนชุมชน/หมู่บ้าน แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๓) จัดทำแผนพัฒนาอำเภอ โดยนำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด (Top-down) เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการ และประมวลความต้องการของประชาชนในพื้นที่ (Bottom-up) จัดทำแผนพัฒนาอำเภอ

๔) จัดทำแผนความต้องการอำเภอ โดยพิจารณารายการแผนงาน โครงการ ที่เกินขีดความสามารถของชุมชน/หมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในพื้นที่ส่งให้จังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

๕) จัดทำแผนปฏิบัติการรายปี โดยรวบรวมแผนงาน/โครงการ ของทุกส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแล้ว และดำเนินการในพื้นที่อำเภอ โดยเป็นแผนงาน/โครงการที่อยู่ในแผนพัฒนาจังหวัด หรือแผนพัฒนาอำเภอ รวมทั้งแผนงานที่สนับสนุนต่อความสำเร็จของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและอำเภอ

ปฏิทินการทบทวนและจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา										
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.
๑	แจ้งแนวทาง เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดทำแผนชุมชน/หมู่บ้าน	←→										
๒	แผนพัฒนาท้องถิ่น (แผนพัฒนา ๓ ปี)	←→										
๓	แผนพัฒนาอำเภอ ๔ ปี											
	๓.๑ การแต่งตั้งหรือปรับปรุงคำสั่งคณะกรรมการบริหารงานอำเภอ (กบอ.)		←→									
	๓.๒ ประสานหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จัดทำร่างแผนพัฒนาอำเภอ ส่วนที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไปของอำเภอ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทบทวนและจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ ๔ ปี			←→								
	๓.๓ จัดทำแผนพัฒนาอำเภอ ๔ ปี				←→							
	๓.๔ จัดทำแผนความต้องการของอำเภอ					←→						
	๓.๕ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณของอำเภอ										←→	
๔	แผนพัฒนาจังหวัด ๔ ปี				←→							

สรุปวิสัยทัศน์จากการทบทวนแผนพัฒนาอำเภอ

ที่	อำเภอ	วิสัยทัศน์
๑	เมืองพะเยา	ชุมชนเข้มแข็ง เกษตรปลอดภัยภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒	แม่ใจ	เมืองพืชผลทางการเกษตรปลอดภัย สังคมมั่นคงชุมชนเข้มแข็งภายใต้ประชาคมอาเซียน
๓	ดอกคำใต้	ดอกคำใต้งาม เมืองน่าอยู่ การเกษตรปลอดภัย พร้อมสู่อาเซียน
๔	จุน	เป็นพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิคุณภาพปลอดภัย ประชาชนดำรงชีพอย่างพอเพียง สังคมเข้มแข็ง มีความสมานฉันท์ สร้างความเข้มแข็งเชื่อมโยงอาเซียน พร้อมขับเคลื่อนเป็นศูนย์การอบรมสัมมนาจังหวัดพะเยา
๕	เชียงคำ	เชียงคำเมืองแห่งการเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยว ประชาชนมีการดำรงวัฒนธรรมมีวิถีชีวิตพอเพียง ชุมชนน่าอยู่
๖	ปง	เมืองการเกษตรหลากหลาย บ้านเมืองน่าอยู่ หมู่บ้านเข้มแข็ง
๗	เชียงม่วน	เชียงม่วนเมืองน่าอยู่ รักษัธรรมชาติ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข
๘	ภูกามยาว	สังคมร่มเย็น ผาสุก แหล่งผลิตเกษตรอินทรีย์มีคุณภาพ
๙	ภูซาง	ภูซางอำเภอปลอดภัย ใส่ใจสร้างสังคมคุณภาพ ทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์ พร้อมเป็นประตูสู่อาเซียน

๒.๔ การสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชน

จังหวัดแจ้งอำเภอสืบหาปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด และให้อำเภอดำเนินการแบบมีส่วนร่วม ผ่านกระบวนการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน เพื่อรวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชน และรายงานให้จังหวัดทราบ โดยจังหวัดจะประมวลสรุปข้อมูลในภาพรวมของปัญหาเป็น 5 มิติ คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคง และด้านการบริหารจัดการของภาครัฐ จากนั้นนำข้อมูลเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดและการเชื่อมโยงแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและพัฒนา ที่ตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่

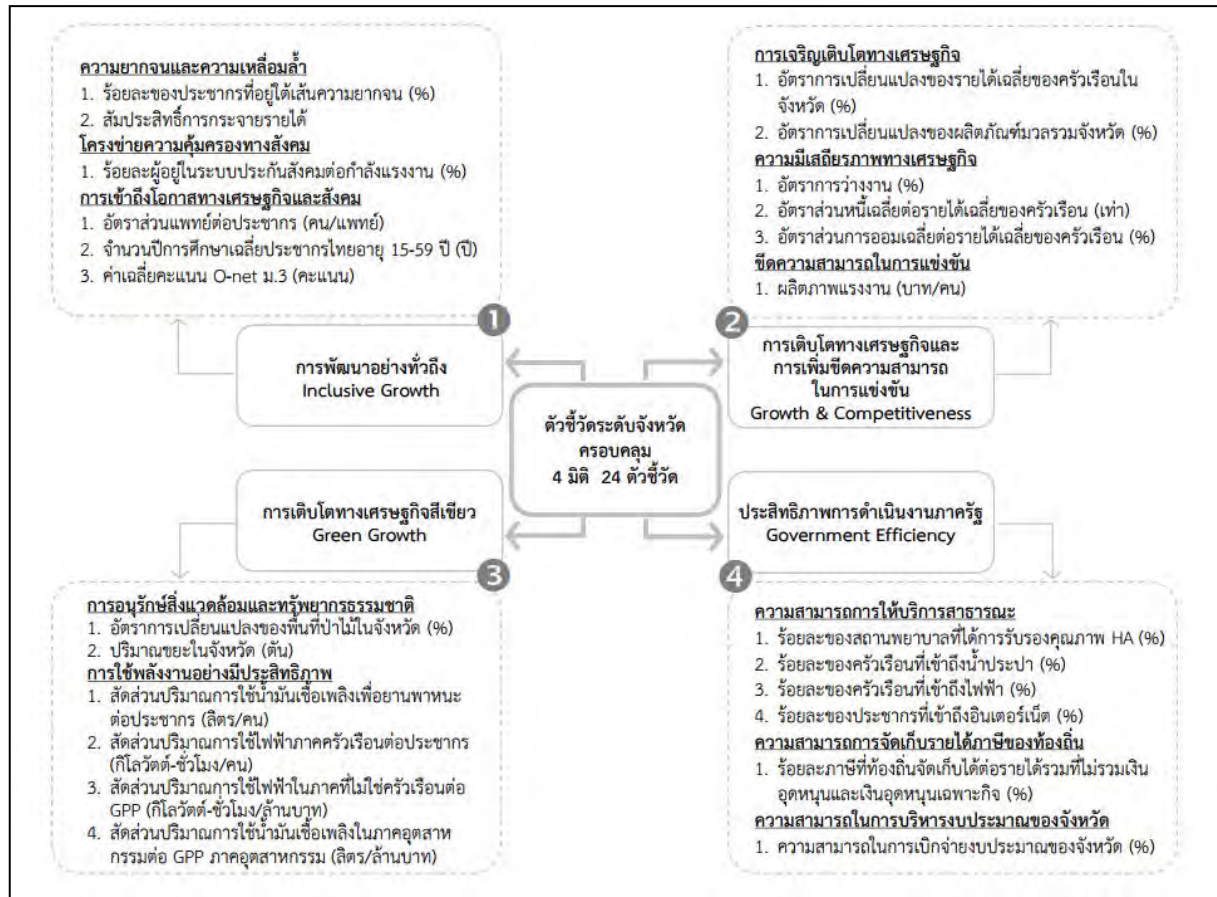
มิติของปัญหา	ประเด็นปัญหา	ความต้องการในการแก้ไขปัญหา
ด้านเศรษฐกิจ	๑. ปัญหาการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการเชื่อมต่อของแหล่งต้นน้ำ	การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ/การสร้างฝายชะลอน้ำ/ฝายกักเก็บน้ำ/ขุดลอก/ฝายน้ำล้น/สระเก็บกักน้ำ/พังกั้นน้ำ/เจาะบ่อบาดาล/น้ำพลังงานไฟฟ้า/คลองส่งน้ำ/สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า
	๒. การคมนาคมขนส่งทั้งในเรื่องของการขนส่งทางเศรษฐกิจและการเกษตร/ ปัญหาการจราจรติดขัดในตัวเมือง	ซ่อมแซม ปรับปรุง ก่อสร้าง ถนน /สะพาน
	๓. การใช้สารเคมีในการเกษตร	อบรมให้ความรู้ /ส่งเสริมการผลิต /การใช้เชื้อจุลินทรีย์ปักษ์/การทำเกษตรอินทรีย์
	๔. ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ	- สนับสนุนการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร - ประกันราคาพืชผลทางการเกษตร - การช่วยเหลือเกษตรกรก่อนถึงฤดูเก็บเกี่ยว - จัดตั้งสหกรณ์ตลาดสินค้า/จัดตั้งกลุ่มอาชีพ - ฝึกอบรมเกษตรกร - เพิ่มช่องทางการตลาด
	๕. ขาดการส่งเสริมอาชีพที่เกิดรายได้ที่ยั่งยืน	ส่งเสริมการวิจัย เพื่อปรับปรุงพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์
	๖. การยกระดับจุดผ่อนปรนบ้านฮวกให้เป็นด่านชายแดนถาวร	เร่งรัดพัฒนาพื้นที่
	๗. ขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	พัฒนา ปรับปรุง ประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยว
	๘. ขาดการพัฒนาสินค้าระดับอำเภอ	ส่งเสริมให้แต่ละอำเภอหาผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้าระดับอำเภอ

มิติของปัญหา	ประเด็นปัญหา	ความต้องการในการแก้ไขปัญหา
ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต	๑. ปัญหาการว่างงาน	ส่งเสริมและให้ความรู้กับประชาชนเพื่อเพิ่มทางเลือกในการทำอาชีพ
	๒. ปัญหาสุขภาพของประชาชนทุกกลุ่มวัย	ส่งเสริมและปลูกฝัง ในเรื่องของการดูแลสุขภาพ
	๓. ปัญหาเยาวชนท้องก่อนวัยอันควร ปัญหาเด็กและเยาวชนติดเกมส์	ให้ความรู้ในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำและสอดส่องดูแลบุตรหลานในการเล่นเกมส์
	๔. ขาดทักษะด้านภาษาสากล	ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาสากลเพิ่มเติม
ด้านสิ่งแวดล้อม	๑. การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่การเกษตร	- สร้างจิตสำนึก /การให้ความรู้กับประชาชน อนุรักษ์ - การบังคับใช้กฎหมาย/ปลูกป่า/ปลูกแฝก/สร้างฝาย - การป้องกันไฟป่า /งดเผาตอซัง เศษวัชพืช / - การรณรงค์การไม่จุดไฟเผาวัชพืช/
	๒. ปัญหาขยะ มลพิษ และสิ่งแวดล้อม	- การแก้ไขปัญหาขยะ /เตาเผาขยะ/จัดหาที่ทิ้งขยะ - การแก้ไขปัญหาภัยต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว
	๓. การลักลอบตัดไม้ตามแนวชายแดน	เจ้าหน้าที่ลาดตระเวนป่า/รณรงค์สร้างจิตสำนึก อบรมให้ความรู้ /สนับสนุนกล้าไม้/จัดตั้งชมรมนักอนุรักษ์ป่าไม้
	๔. การบริหารจัดการน้ำ	- ขุดลอกแหล่งน้ำ - บริหารจัดการกว้านพะเยาอย่างมีส่วนร่วม - การสร้างพนังกั้นตลิ่งพัง - จัดตั้งชมรมกลุ่มอนุรักษ์แหล่งน้ำ - ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ
ด้านความมั่นคง	๑. ปัญหายาเสพติด	-ปราบปราม ป้องกัน บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง - จัดตั้งชุดรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน/ชุมชน / จัดตั้งจุดตรวจ จุดสกัด - ฝึกอบรม ชรบ., สตบ.
	๒. การจัดระเบียบสังคม (รถตู้ วินมอเตอร์ไซด์)	จัดให้มีการขึ้นทะเบียนรถรับจ้างและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด
	๓. ปัญหาเรื่องสัญชาติ	สนับสนุนการแก้ไขปัญหาสัญชาติตามกฎหมาย
	๔. ปัญหาแรงงานต่างด้าวและค้ามนุษย์	ส่งเสริมการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว/ปราบปรามการค้ามนุษย์
ด้านการบริหารจัดการของภาครัฐ	๑. เอกสารกรรมสิทธิ์ที่ดิน	- ให้ภาครัฐออกเอกสารสิทธิ์ที่ดิน/สำรวจการออกเอกสารสิทธิ์ - ให้หน่วยงานตรวจสอบแนวเขตที่ดินให้ถูกต้อง/ การเพิกถอนสิทธิ์

ขั้นตอนที่ ๓ การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด

๓.๑ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและจัดทำหนังสือสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดข้อมูลของแต่ละประเด็นย้อนหลัง ๓ ปี ใน ๔ มิติ คือ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม วัฒนธรรม มิติด้านความมั่นคง และมิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยวิเคราะห์ข้อมูลสรุปในแต่ละด้าน เพื่อประกอบการวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT) และจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด

๓.๒ ศึกษาข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดปี พ.ศ.๒๕๕๙ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

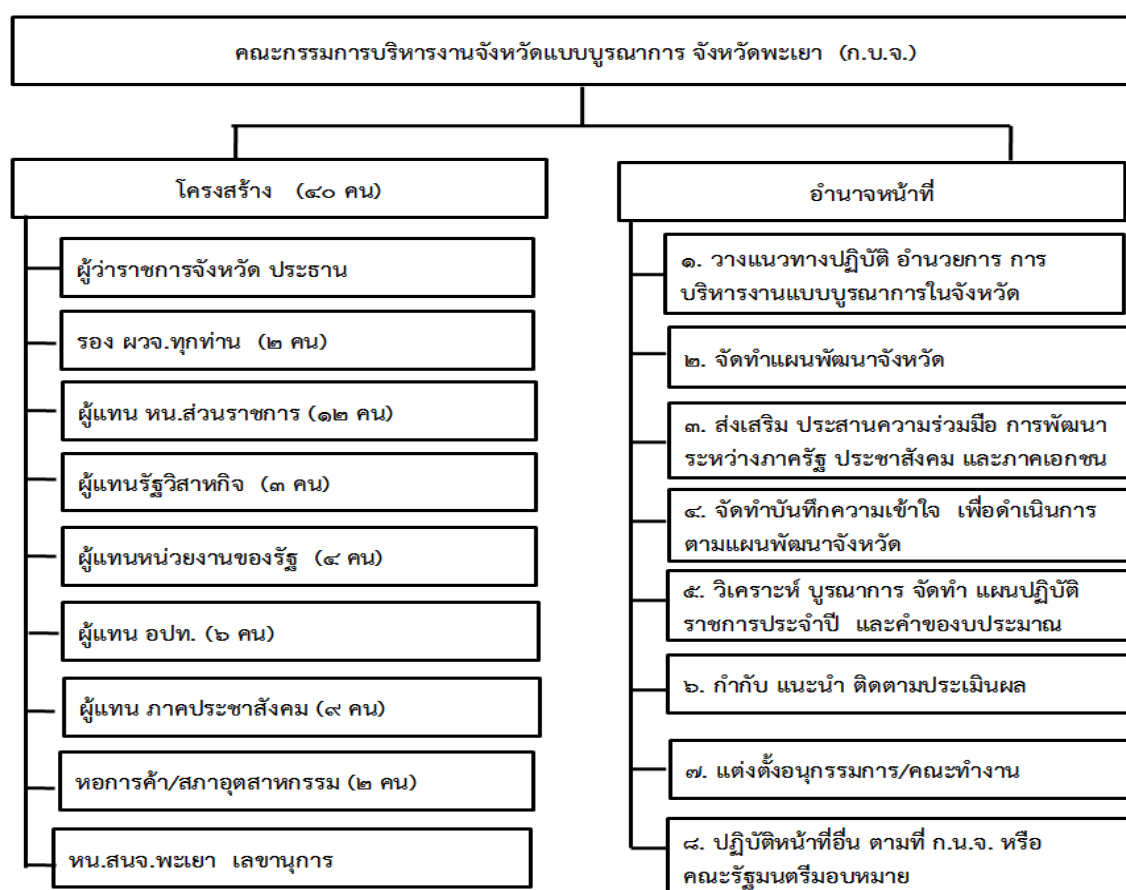
ขั้นตอนที่ ๔ การจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี

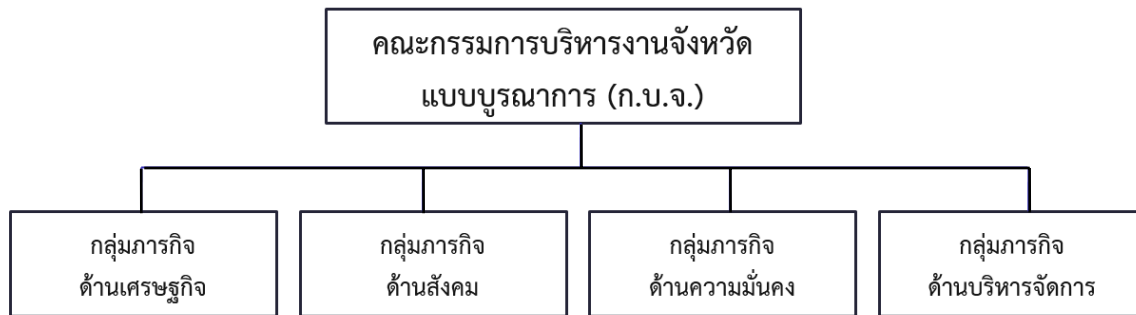
๔.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปี โดยทุกคณะแต่งตั้งตามแนวนโยบาย “ประชารัฐ” ดังนี้

- ๑) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา (ก.บ.จ.)
- ๒) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา
- ๓) คณะทำงานกลั่นกรองแผนงาน/โครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา
- ๔) คณะกรรมการกลุ่มภารกิจเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (Cluster)

๔.๒ สร้างกลไกการบริหารและขับเคลื่อนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แบบมีส่วนร่วม ภายใต้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ในรูปแบบ “**ประชารัฐ**” โดยมีสำนักงานจังหวัด เป็นศูนย์กลางในการบูรณาการประสานการปฏิบัติ ซึ่งเมื่อได้ประชุมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในแต่ละขั้นตอน แล้ว จะมอบหมายให้เลขาของกลุ่มภารกิจเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (Cluster) เป็นหน่วยงานรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานที่อยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจใด จัดส่งสำนักงานจังหวัด เพื่อดำเนินการ ประมวลเป็นภาพรวมของจังหวัด

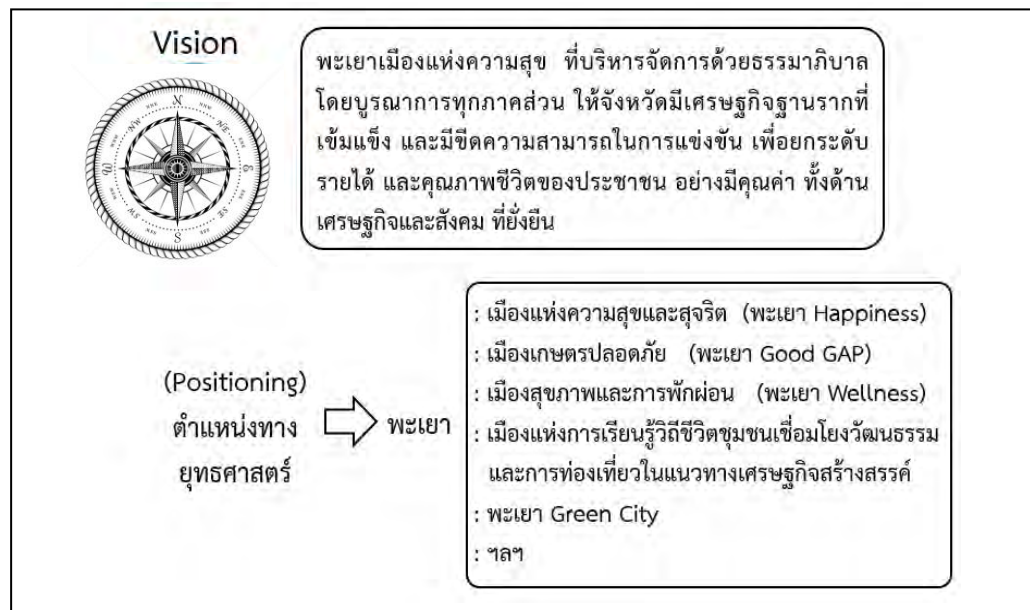
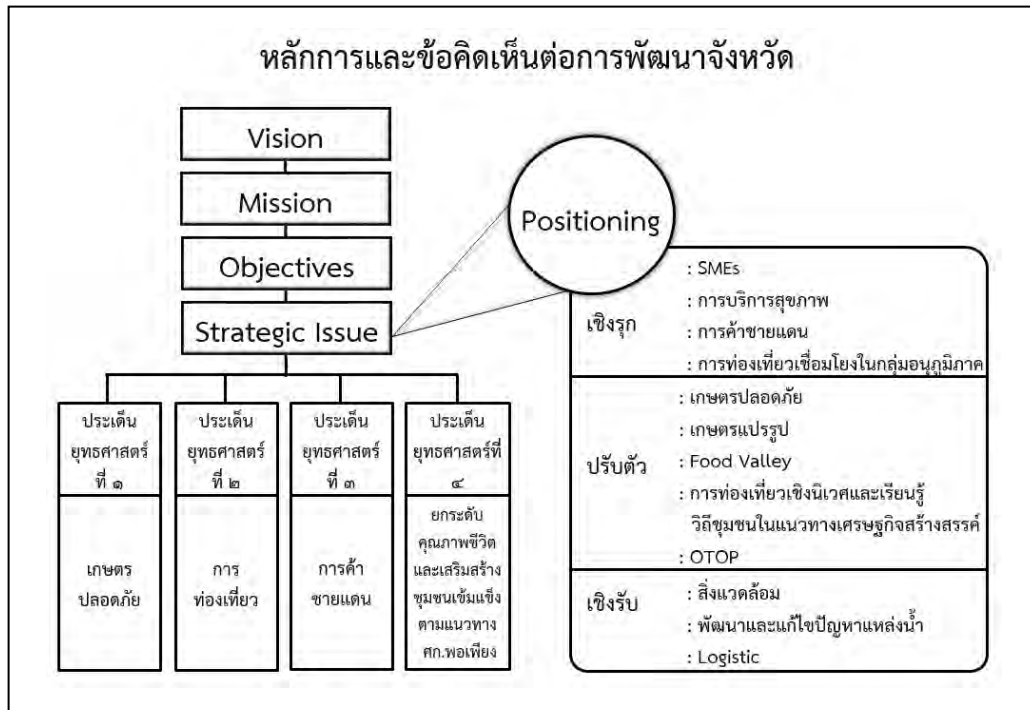

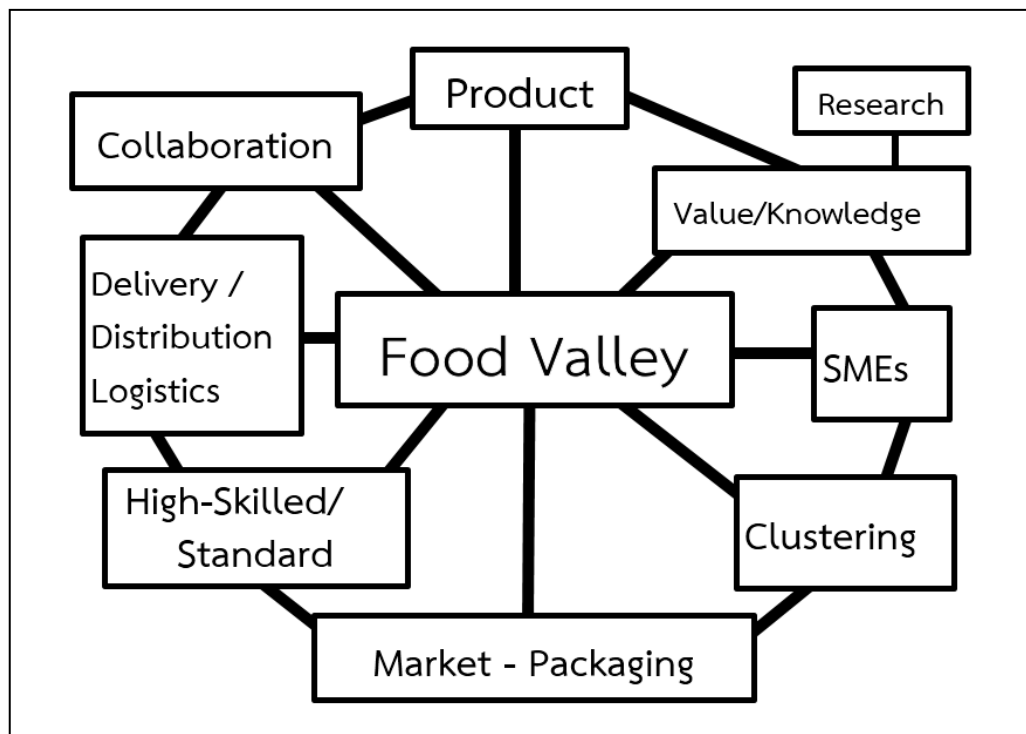
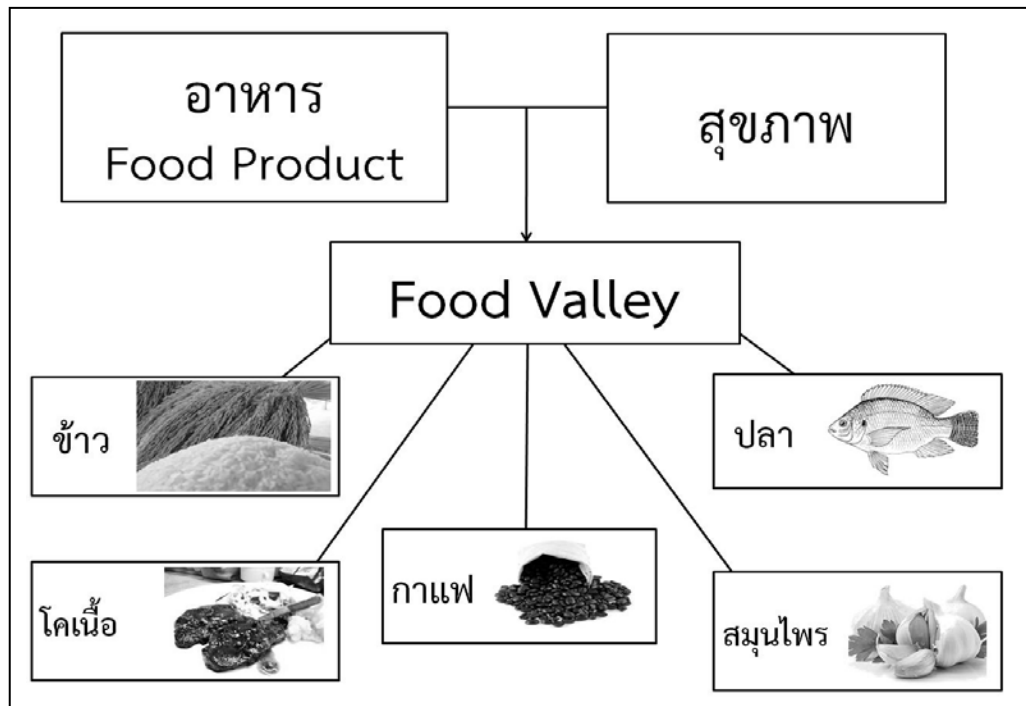
คณะกรรมการกลุ่มภารกิจเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดพะเยา แบบบูรณาการ

๔.๓ ประชุมชี้แจงแนวทาง นโยบาย หลักเกณฑ์การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

จัดประชุมชี้แจงเพื่อเปิดมุมมองของผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา มุมมองของภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ต่อการพัฒนาจังหวัด รวมทั้งรับฟังกรอบแนวคิด ข้อคิดเห็น จากผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูล ประกอบการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด

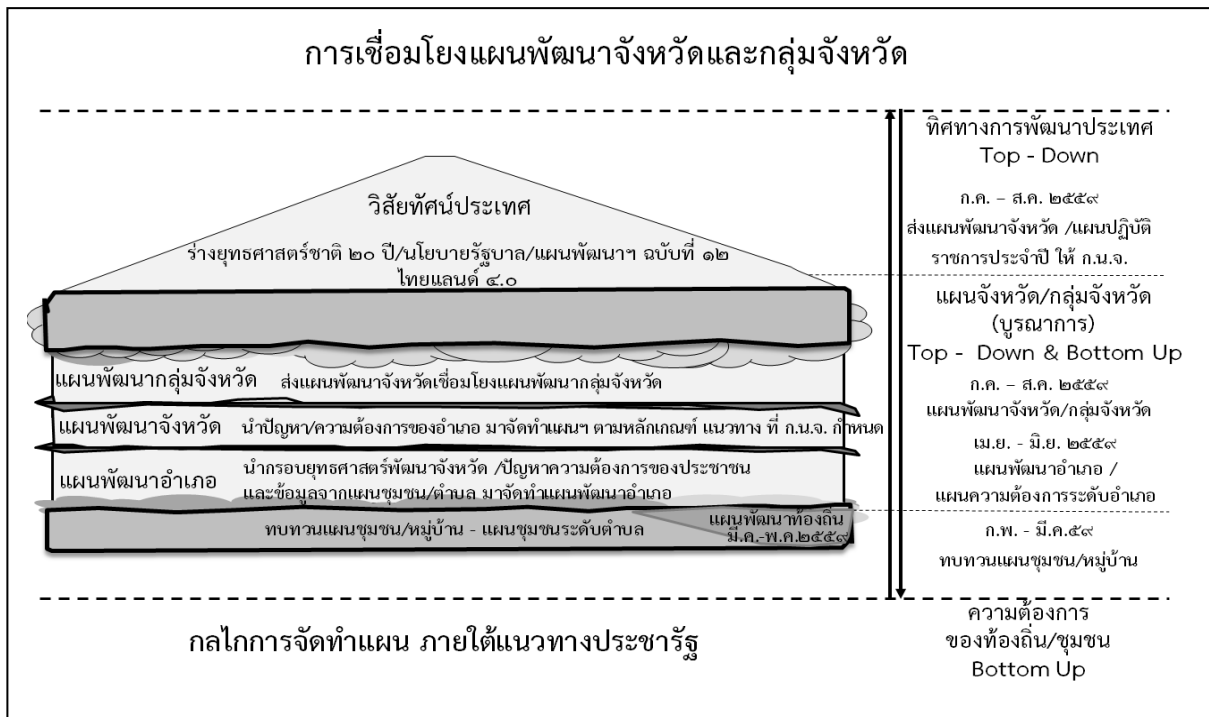

๔.๔ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพะเยา แผนความต้องการของอำเภอ/ข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด โดยการประชุมร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล สํารวจข้อมูลย้อนหลังอย่างน้อย ๓ ปี เพื่อให้สะท้อนต่อทิศทางการพัฒนาในระยะต่อไป และดำเนินการในรูปแบบ “ประชารัฐ”

๔.๕ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด โดยคณะกรรมการกลุ่มภารกิจ เพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (Cluster) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการราชการประจำปีจังหวัดพะเยา ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ผู้แทนในระดับอำเภอ (ปลัดอำเภอ และ พัฒนาการอำเภอ) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนภาคประชาสังคม เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด

- วิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดพะเยา SWOT /SWOT and TOWN Matrix
- กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ แนวทางการพัฒนา
- กำหนดจุดเน้นในการพัฒนา (Positioning)
- จัดทำ Value Chain และกำหนดแผนงาน/โครงการ

๔.๖ การเชื่อมโยงแผนพัฒนาจังหวัด โดยนำร่างแผนพัฒนาจังหวัด ประชุมเชื่อมโยงนโยบายในระดับบน (Top-Down) เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน (Bottom Up) โดยคณะกรรมการกลุ่มภารกิจเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (Cluster) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการราชการประจำปีจังหวัดพะเยา ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

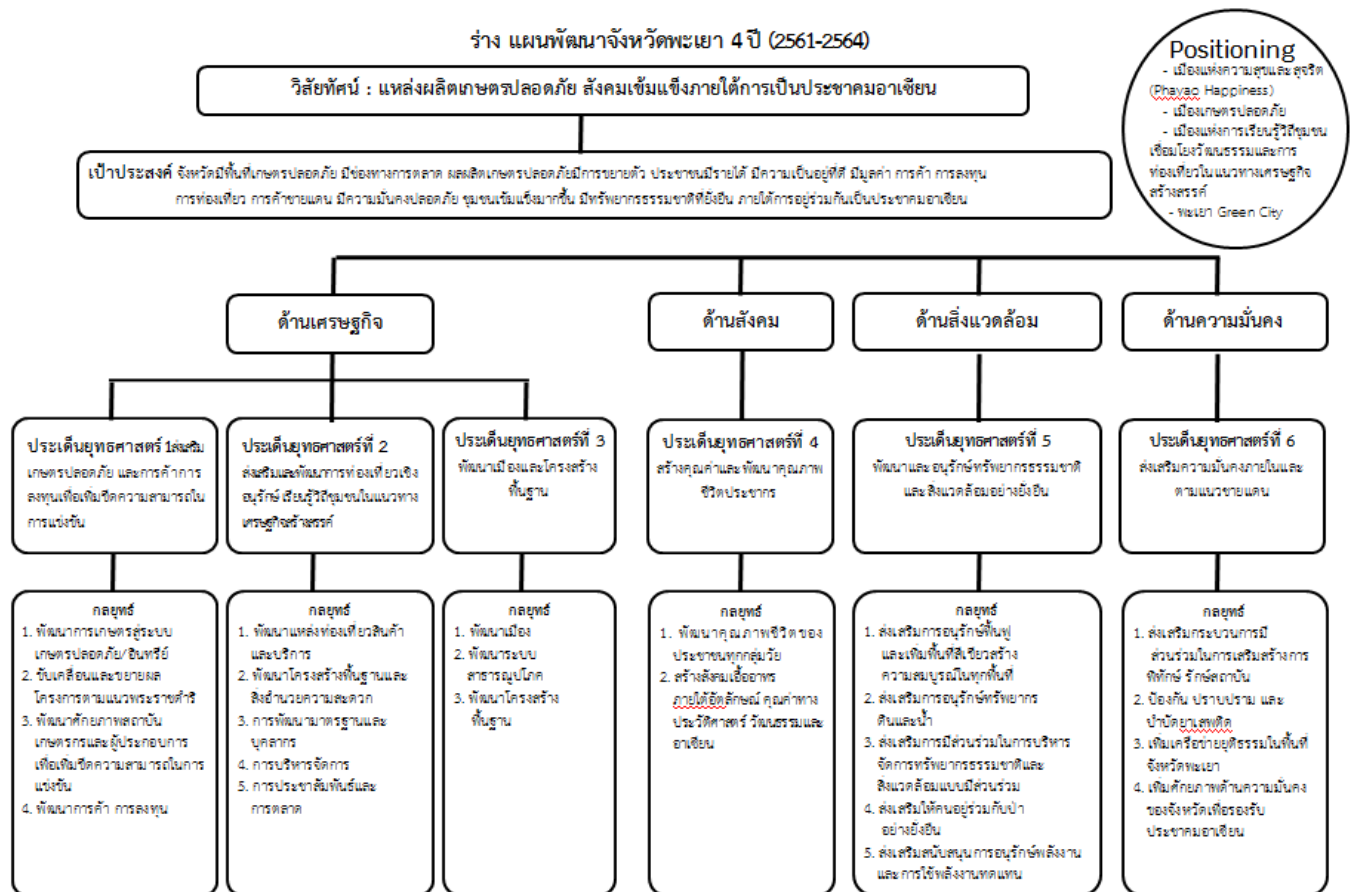

๔.๗ นำเสนอร่างแผนพัฒนาจังหวัดในการประชุมหัวหน้าส่วนราชการประเดือนในระดับจังหวัด เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้มีความสมบูรณ์

๔.๘ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และจัดเวทีเสวนาร่วม เพื่อให้อำเภอนำเสนอทิศทางการพัฒนาอำเภอ ต่อคณะกรรมการกลุ่มภารกิจเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (Cluster) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีจังหวัดพะเยา ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนภาคประชาสังคม ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา เพื่อระดมความคิดเห็นร่วมกันและปรับปรุงร่างแผนพัฒนาจังหวัดให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๔.๙ นำข้อสรุปจากการประชุม เสนอร่วมระหว่าง ระดับนโยบาย กับ ข้อเสนอเชิงพื้นที่ ปรับปรุงร่างแผนพัฒนาจังหวัด ให้ครอบคลุมทั้งบริบทด้านนโยบายและบริบทปัญหาความต้องการของพื้นที่ และเตรียมนำร่างแผนพัฒนาจังหวัด ไปปรับปรุงความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๕๑

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑			เป้าประสงค์												
ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัยและการค้าการลงทุนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน			๑. ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ๒. จังหวัดมีพื้นที่เกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น และช่องทางการตลาดผลผลิตเกษตรปลอดภัยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ๓. จังหวัดมีมูลค่า การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน เพิ่มขึ้น												
กลยุทธ์ :	๑. พัฒนาการเกษตรสู่ระบบเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ ๒.ขับเคลื่อนและขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริ ๓. พัฒนาศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ๔.การพัฒนาการค้า การลงทุน														
ต้นทาง		กลางทาง	ปลายทาง												
พัฒนากระบวนการผลิต		สร้างมูลค่าเพิ่ม	ส่งเสริมการตลาด												
- ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ วิสาหกิจ/SMEs ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการ(ข้าวหอมมะลิ/ลำไย/ลิ้นจี่/แคนตาลูป/ปลานิล/โคเนื้อ/พืชผัก) - ส่งเสริมพัฒนาและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดพะเยา (หมู่บ้านต้นแบบ,แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) - ขับเคลื่อนแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ที่ประยุกต์ตามแนวทางพระราชดำริ (ปิดทองหลังพระ) จังหวัดพะเยา		- ส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปให้มีคุณภาพมาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ - เสริมสร้างศักยภาพการรวมกลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/ผู้ประกอบการ - การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	- ส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์/OTOP/SMEs แบบบูรณาการ - ส่งเสริมความสัมพันธ์และขยายตลาดการค้า การลงทุนในกลุ่มประเทศGMS อาเซียน และประเทศคู่ค้า												
			<table><tr><th colspan="3">ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย</th></tr><tr><th>ปี</th><th>ตัวชี้วัด</th><th>ค่าเป้าหมาย</th></tr><tr><td>๒๕๖๑-๒๕๖๔</td><td></td><td></td></tr><tr><td>๑</td><td>ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าผลผลิตการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด</td><td>ร้อยละ ๕</td></tr></table>	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย			ปี	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	๒๕๖๑-๒๕๖๔			๑	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าผลผลิตการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	ร้อยละ ๕
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย															
ปี	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย													
๒๕๖๑-๒๕๖๔															
๑	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าผลผลิตการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	ร้อยละ ๕													

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒			เป้าประสงค์
ส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ เรียนรู้วิถีชุมชนในแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์			๑. จังหวัดมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ๒. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยววิถีชุมชน การท่องเที่ยวข้ามพรมแดน เชียงใหม่ เชียงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เชียงเกษตรและเชิงสุขภาพ ๓. ยกระดับคุณภาพโรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร สินค้าและบริการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ๔. พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ ๕. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการตลาดผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวและสื่อสังคมออนไลน์
กลยุทธ์ : ๑. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ ๓. การพัฒนามาตรฐานและบุคลากร ๕. การประชาสัมพันธ์และการตลาด	๒. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ๔. การบริหารจัดการ		
ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง	
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนามาตรฐานบุคลากร	การบริหารจัดการ การประชาสัมพันธ์และการตลาด	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย
- พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว - เพิ่มมูลค่า สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว - เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติ - พัฒนาแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว - ส่งเสริมการท่องเที่ยวงานประเพณี วัฒนธรรมและชาติพันธุ์	- พัฒนาศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจังหวัดพะเยา - ติดตั้งป้ายดิจิทัลประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยว - ป้ายบอกทางและป้ายสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว - Free Wifi เมืองท่องเที่ยวชายแดน - ส่งเสริมมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย - ฝึกอบรมอาสาสมัครนำเที่ยวและบุคลากรด้านความปลอดภัยนักท่องเที่ยว	- ส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน - พัฒนาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนในด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดพะเยา - FAM Trip ส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ - ส่งเสริมการค้าขายสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว - ส่งเสริมการตลาดสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Road Show) - ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยวในสื่อออนไลน์ - ประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์จังหวัดพะเยา Image Branding - ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔ ๑ รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ จากปีก่อน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน			เป้าประสงค์		
กลยุทธ์ : ๑. พัฒนาเมือง ๒. พัฒนาระบบสาธารณูปโภค ๓. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน			๑. จังหวัดมีเส้นทางคมนาคม และการให้บริการที่เชื่อม <u>ต่อระบบโลจิสติกส์</u> รองรับการเชื่อมโยงตามแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North – South Economic Corridor) ๒. ประชาชนมีน้ำใช้ในการอุปโภค บริโภค และการเกษตรอย่างเพียงพอ ๓. ประชาชนมีไฟฟ้า ประปา ใช้อย่างทั่วถึง ๔. จังหวัดมีโครงสร้างพื้นฐานที่ดี		
ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย		
ออกแบบ	พัฒนา	บริหารจัดการ	ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
ศึกษาออกแบบพร้อมวางผังแม่บทให้สอดคล้องกับผังเมืองเพื่อพัฒนาเมืองและเมืองชายแดน ให้ความสำคัญอยู่ ปกป้องภัย และส่งเสริมเศรษฐกิจ ด้วยโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งก่อสร้างประกอบ	พัฒนาเมืองและเมืองชายแดน ตามผังแม่บทที่สอดคล้องกับผังเมืองรวมจังหวัดพะเยาในทุกด้าน เพื่อเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นทั้งในด้านการพัฒนาทั้งในด้าน การคมนาคม สาธารณูปโภคพื้นฐาน และการจัดการที่ดิน	ส่งเสริมแนวทางในการเชื่อมโยงโครงการพัฒนาเมืองต่างๆตามผังแม่บทตามผังเมืองรวมจังหวัดพะเยา โดย บริหารจัดการสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนสูงสุดในระยะยาวต่อไป	๑	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา	ร้อยละ ๕

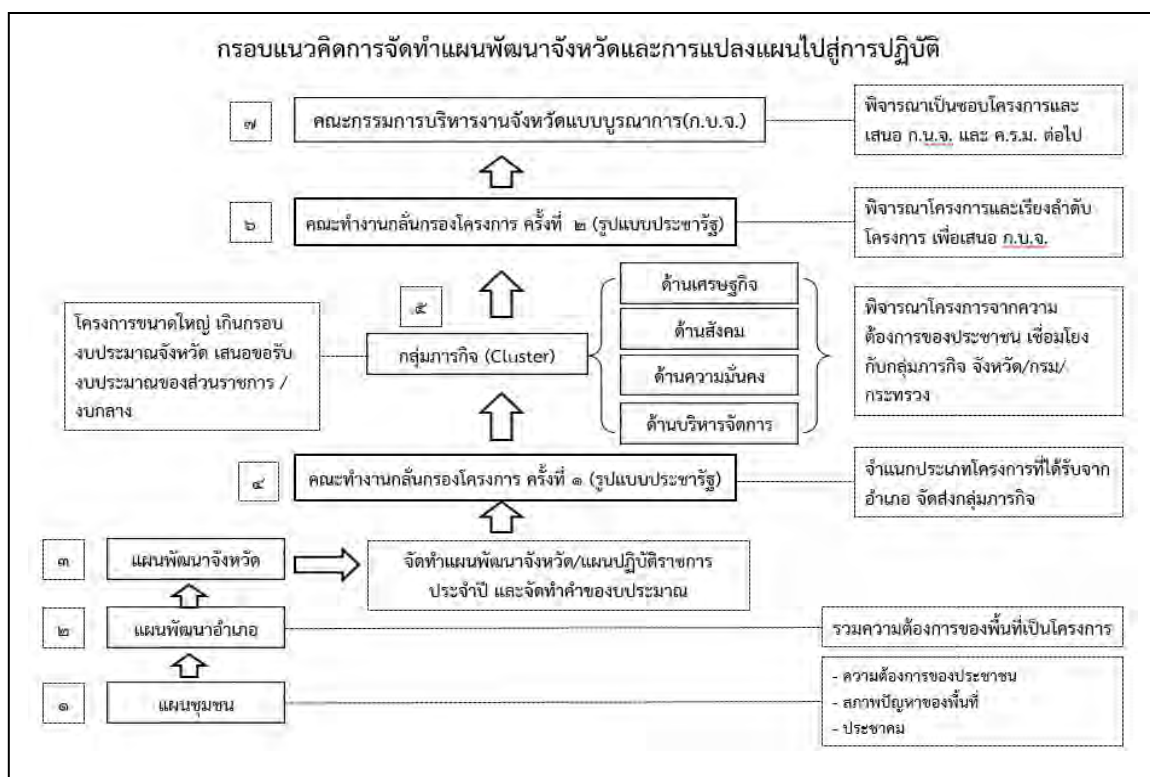
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างคุณค่าและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน			เป้าประสงค์		
กลยุทธ์ : ๑. พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนทุกกลุ่มวัย ๒. สร้างสังคมเอื้ออาทร ภายใต้ <u>อัตลักษณ์</u> คุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และอาเซียน			๑. พัฒนาชุมชนคุณภาพ มีความเข้มแข็งภายใต้ประชาคมอาเซียน		
ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย		
สร้างภูมิคุ้มกัน	นำสู่การปฏิบัติ	คุณภาพชีวิตที่ดี	ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
- สร้างอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้และการออมของครัวเรือน - สร้างและพัฒนาบุคลากรบริการทางด้านสุขภาพรองรับบริการทางการแพทย์(ผู้ดูแล ผู้ป่วย ตามบ้าน) - ส่งเสริมการจัดการระบบสุขภาพของประชาชนทุกกลุ่มวัย สร้างสรรค์สังคมสุขภาพดี วิถี พะเยา - ศูนย์เรียนรู้ชุมชนสุขภาพดี ด้วยพระบารมี วิถี พะเยา - พัฒนาหลักสูตรวิชาชีพในสถานศึกษา (วิชาชีพ) - ประชาชนร่วมอนุรักษ์ สืบสาน วัฒนธรรม ประเพณี จังหวัดพะเยา	- พัฒนาสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ ส่งเสริมการเข้าสู่สวัสดิการสังคม - พัฒนาการจัดการระบบสุขภาพชุมชน ร่วมสร้างสังคมสุขภาพดี ด้วยภาคีทุกภาคส่วนสู่เมืองสุขภาพดี (Healthy setting & Healthy city) - พัฒนาระบบการดูแลสุขภาพ ทั้งระยะยาว (LTC) - จัดการเรียนรู้ STEM ศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน - ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาวิชาชีพสู่การมีนวัตกรรมและสร้างมูลค่าเพิ่ม - ส่งเสริมสังคมเอื้ออาทรภายใต้การเห็นคุณค่า <u>อัตลักษณ์</u> ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมพะเยา	- แรงงานคุณภาพ ทักษะสูง มุ่งสู่ตลาดอาเซียน - พัฒนาระบบการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ ภายใต้แนวคิด"จังหวัดสุขภาพหนึ่งเดียว" - ส่งเสริมการพัฒนาและสร้างสนามกีฬาที่มีมาตรฐานเพื่อรองรับการแข่งขันกีฬาระดับชาติ และนานาชาติ - ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับกลุ่ม GMS และอาเซียน - พัฒนามาภูมิปัญญาท้องถิ่น สู่"เศรษฐกิจสร้างสรรค์"	๑	ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 20/ปี	ร้อยละ ๖๐
			๒	ร้อยละของประชากรกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมสร้างสังคมเอื้ออาทรภายใต้ <u>อัตลักษณ์</u> คุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและอาเซียน	ร้อยละ ๙๐

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน			เป้าประสงค์ ๑. จังหวัดพะเยามีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ สิ่งแวดล้อมปราศจากมลพิษ และลดการเกิดภาวะโลกร้อน		
กลยุทธ์ : ๑. ส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์ และเพิ่มพื้นที่สีเขียวสร้างความสมบูรณ์ในทุกพื้นที่ ๒. ส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์ทรัพยากรดินและน้ำ ๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม ๔. ส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน ๕. ส่งเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานทดแทน					
ต้นทาง		กลางทาง	ปลายทาง		
อนุรักษ์ พันธุ์		บริหารจัดการ	ปกป้องรักษา		
- การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด - การสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังภัยพิบัติ - การสร้างเครือข่ายการข่าว - สร้างเครือข่ายยุติธรรมชุมชน - การพัฒนาศักยภาพด้านความมั่นคงภายใต้ประชาคมอาเซียน - สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว - สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาสถาบัน		- ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด - พัฒนาศักยภาพเครือข่ายเครือข่ายเฝ้าระวังภัยพิบัติ - พัฒนาศักยภาพเครือข่ายการข่าวและศูนย์สั่งการ - พัฒนาศักยภาพเครือข่ายยุติธรรมชุมชน - ป้องกันและแก้ไข การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และการค้าแรงงานต่างด้าว - การจัดกิจกรรมพิทักษ์ รักษาสถาบัน	- ปราบปรามผู้กระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติด - ปราบผู้ติดยาเสพติดให้สามารถคืนคนดีสู่สังคม - การติดตามประเมินผลเครือข่ายการข่าว และศูนย์สั่งการ - การซ่อมแซม บำรุงรักษา กล้อง CCTV		
			ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย		
ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔		ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
๑		ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ระดับ ๕		

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน						เป้าประสงค์ ๑. ประชาชนอยู่ในสังคมอย่างสงบสุข มีความมั่นคงปลอดภัย ชุมชนเข้มแข็ง	
กลยุทธ์ : ๑. ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างการพิทักษ์ รักษาสถาบัน ๒. ป้องกัน ปราบปรามและบำบัดยาเสพติด ๔. เพิ่มศักยภาพด้านความมั่นคงของจังหวัดเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ๓. เพิ่มเครือข่ายยุติธรรมชุมชนในพื้นที่จังหวัดพะเยา							
ต้นทาง		กลายทาง		ปลายทาง			
การมีส่วนร่วม		ป้องกันและแก้ไข		สร้างความมั่นคง			
- ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟู และเพิ่มพื้นที่สีเขียวสร้างความสมบูรณ์ในทุกพื้นที่ (การฟื้นฟูสภาพป่าให้เสื่อมสภาพ/ การป้องกันพื้นที่ป่าไม่ให้ถูกบุกรุก/การจัดการแนวเขตพื้นที่ป่าให้ชัดเจน/ ส่งเสริมการปลูกไม้ยืนต้นในทุกพื้นที่)		- ส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่ทรัพยากรดินและน้ำ (การสร้างฝายตลิ่งน้ำสำหรับชลประทานเพื่อการกักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์/ การพัฒนาแหล่งน้ำสำคัญ/ ส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ และทรัพยากรสัตว์น้ำโดยความร่วมมือของชุมชน) - ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม (การบริหารจัดการปัญหาหมอกควันและไฟป่า/ ส่งเสริมการจัดการคุณภาพน้ำ/ ส่งเสริมการบริหารจัดการขยะ/ ส่งเสริมการจัดระเบียบของชุมชน ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่า/ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่า)		- ส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน (การส่งเสริมปลูกไม้ยืนต้นแบบผสมผสานสร้างรายได้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องลดการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้/ ส่งเสริมชุมชนให้เข้าใจสิทธิประโยชน์จากที่ดินเพื่อการพัฒนาคูณภาพชีวิต) / ส่งเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานทดแทน (ลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน สร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชน/ จัดฝึกอบรมหรือรณรงค์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร โดยเทคโนโลยีพลังงานทดแทน/ ส่งเสริมการใช้พลังงานจากพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Energy)/ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพลังงานทดแทน ของชุมชนที่มีความพร้อมเป็นอย่างดี และเป็มิตรต่อสิ่งแวดล้อม/ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พลังงานของชุมชนที่มีความพร้อมเป็นอย่างดี และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม			

๔.๑๐ หน่วยงาน/อำเภอ จัดทำรายละเอียดข้อเสนอโครงการ (Flagship Project)

๔.๑๑ การพิจารณาแผนงาน/โครงการ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน เพื่อพิจารณาก่อนกรองแผนงาน/โครงการ เป็น ๒ คณะ คือ **คณะที่ ๑** คณะทำงานก่อนกรองระดับเจ้าหน้าที่ เพื่อพิจารณาแผนงาน/โครงการ ที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พื้นที่ และนำเสนอแผนงาน/โครงการ เข้าสู่การพิจารณาในคณะกรรมการกลุ่มภารกิจเพื่อการบริหารจัดการแบบบูรณาการ (Cluster) จากนั้น เสนอเข้าคณะกรรมการ **คณะที่ ๒** ในระดับหัวหน้าส่วนราชการ ซึ่งมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา เป็นประธาน เพื่อพิจารณาก่อนกรอง จากนั้น นำเสนอแผนงาน/โครงการ เข้าสู่กระบวนการพิจารณาให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา (ก.บ.จ.) ซึ่งคณะกรรมการทุกคณะ จังหวัดพะเยาเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในรูปแบบ “**ประชารัฐ**”

๔.๑๒ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา พิจารณาร่างแผนพัฒนาจังหวัด แผนงาน/โครงการ (Flagship Project) และจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดรับฟังความคิดเห็นร่างแผนพัฒนาจังหวัด

๕.๑ นำร่างแผนพัฒนาจังหวัด ไปรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๕๑ โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อรับฟังความคิดเห็นในที่ประชุม และถ่ายทอดเสียงการนำเสนอร่างแผนพัฒนาจังหวัดผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดพะเยา และรับฟังความคิดเห็นผ่านรายการทางสถานีวิทยุทางโทรศัพท์ และทางเว็บไซต์ของจังหวัดพะเยา

๕.๒ กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมรับฟังความคิดเห็น ตามมาตรา ๑๙ ประมาณ ๕๐๐ คน ประกอบด้วย

- หัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัด หรือมีเขตอำนาจหน้าที่ในจังหวัดไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือราชการบริหารส่วนกลาง
- หัวหน้าหน่วยงานที่เป็นรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐ บรรดาที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัดหรือมีเขตอำนาจหน้าที่ในจังหวัด
- คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา (ก.บ.จ.)
- คณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา (ก.บ.จ.)
- คณะกรรมการกลุ่มภารกิจเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (Cluster)
- คณะทำงานกลั่นกรองแผนงาน/โครงการ ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา (ก.บ.จ.)
- ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด/ สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน หอการค้าจังหวัด และสภาอุตสาหกรรมจังหวัด
- นายอำเภอ /หน.ส่วนราชการระดับอำเภอ /ภาคเอกชน/ภาคประชาสังคม ในระดับอำเภอ
- อื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มอาชีพ กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นักเรียน นักศึกษา กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มสื่อมวลชน

๕.๓ จัดทำสรุปและวิเคราะห์ ผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้มีความสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ ๖ การพิจารณาเห็นชอบร่างแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี

- คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี / แผนงานโครงการ (Flagship Project)
- การจัดทำค่าของงบประมาณและบันทึกข้อมูลเพื่อดำเนินการตามเป้าหมายในระบบ e-budgeting
- การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี
- การติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน
- การทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด

ปฏิทินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ				
		เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.
๑	ประชุมเตรียมความพร้อมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและปฏิบัติราชการประจำปี	↔				
๒	จัดทำคู่มือการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี		↔			
๓	รวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการของอำเภอ / แต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ / ศึกษาวิเคราะห์ทิศทางการพัฒนา		↔			
๔	วิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพของพื้นที่เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด / ประชุมจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด			↔		
๕	จัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี / Cluster กำหนดทิศทางการพัฒนาในระดับนโยบาย				↔	
๖	หน่วยงานจัดทำรายละเอียดโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี				↔	
๗	ประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองแผนงาน/โครงการ ครั้งที่ ๑ และจัดส่งคณะกรรมการกลุ่มภารกิจ Cluster)				↔	
๘	คณะกรรมการกลุ่มภารกิจ (Cluster) พิจารณากลั่นกรองแผนงาน/โครงการและจัดส่งคณะกรรมการกลั่นกรองครั้งที่ ๒					↔
๙	ประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองแผนงาน/โครงการ ครั้งที่ ๒ และจัดส่งคณะกรรมการ ก.บ.จ.					↔
๑๐	ประชุมคณะกรรมการ ก.บ.จ. พิจารณาร่างแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี					↔
๑๑	ประชุมรับฟังความคิดเห็น มาตรา ๑๙ แห่ง พรฎ.ว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๕๑					↔
๑๒	ประชุม คณะกรรมการ ก.บ.จ. พิจารณาเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี ส่งให้ ก.น.จ.					↔

ส่วนที่ ๒ สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข

จากกรณีศึกษาการ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่และมีส่วนร่วม ได้สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ดังนี้

ที่	สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๑	ระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	- หลักเกณฑ์และแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปี จาก ก.น.จ. กำหนด ปฏิทินการปฏิบัติงานกระชั้นชิดเกินไป ทำให้จังหวัดมีเวลา ในการดำเนินการจำกัด และต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน ส่งผลให้เกิดการจัดทำแผนงาน/โครงการ ที่ไม่ตอบสนอง ปัญหาความต้องการของพื้นที่อย่างเต็มรูปแบบ และอาจ เกิดโครงการที่เป็นการสนับสนุนกิจกรรมของส่วนราชการ เป็นส่วนใหญ่ มากกว่าการแก้ไขปัญหาและพัฒนาตาม ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ - จังหวัดพะเยา ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดย ไม่รอแนวทางจากส่วนกลาง โดยเริ่มดำเนินมาตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาค ส่วน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ศักยภาพ ปัญหาและความ ต้องการของพื้นที่ โดยตรง และเมื่อนโยบาย หลักเกณฑ์ จากส่วนกลาง กำหนดมา ก็ปรับปรุง และทบทวน ให้มี ความสอดคล้องกัน ซึ่งอย่างไรก็ตาม นโยบายส่วนใหญ่ เน้นเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาในพื้นที่เป็นหลัก ดังนั้น การดำเนินการล่วงหน้าไปก่อน จึงเป็นผลดีต่อการพัฒนา และแก้ไขปัญหา
๒	ขาดข้อมูลในการวิเคราะห์ในการวางแผน ข้อมูลเชิงคุณภาพ	- หน่วยงานยังขาดข้อมูลในการวิเคราะห์เพื่อการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดในเชิงคุณภาพ เนื่องจากความ หลากหลายของข้อมูล และห้วงระยะเวลาการเก็บ ข้อมูลของแต่ละหน่วยงานมีความแตกต่างกัน ข้อมูลไม่ เป็นปัจจุบัน - ควรพัฒนาให้มีหน่วยงานกลาง ในการบริหารจัดการ ข้อมูลอย่างเป็นระบบ บนฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

ที่	สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๓	บุคลากรขาดการพัฒนา และไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำและบูรณาการแผนพัฒนาจังหวัด	สร้างกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาทักษะ ให้กับทุกภาคส่วน เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่
๔	หัวหน้าส่วนราชการขาดการพัฒนาในเชิงระบบ	หัวหน้าส่วนราชการบางส่วน ยังขาดการบูรณาการ เชื่อมโยงการพัฒนาในเชิงระบบ ซึ่งหน่วยงานควร พิจารณาแผนงาน/โครงการ งบประมาณของส่วนราชการ (Function) ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวง/ กรมและยุทธศาสตร์จังหวัด และบูรณาการพัฒนาร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินโครงการ
๕	ข้อกฎหมายกำหนดให้แผนเป็นชุด โครงการส่งผลให้แผนพัฒนาจังหวัด แข็งตัว ไม่มีความยืดหยุ่น	ควรปรับปรุงข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้ แผนพัฒนาจังหวัดมีความยืดหยุ่น
๖	โครงการขาดการเชื่อมโยง Value Chain	แผนงานโครงการต่างๆ ควรมีวิธีคิดที่เป็นระบบ ต้นทาง – กลางทาง– ปลายทาง และควรมีการกำหนด Positioning ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจังหวัดพะเยา ได้ปรับปรุงแนวทางการ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยให้หน่วยงานกำหนด Value Chain ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ก่อนจะนำไปสู่การ จัดทำโครงการ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก แหล่งงบประมาณที่เกี่ยวข้อง ทั้งบงจังหวัด บงส่วน ราชการ และงบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๗	การพิจารณาแผนงาน / โครงการ ยังไม่ครอบคลุมทุกมิติ เท่าที่ควร	การพิจารณาแผนงาน/โครงการ ของจังหวัด ควรต้อง พิจารณาในทุกมิติ รวมถึงเรื่องที่เป็นปัญหาและความ เดือดร้อนของประชาชนเร่งด่วน ไม่ใช่พิจารณาเฉพาะ โครงการที่ตรงกับประเด็นยุทธศาสตร์เท่านั้น ควร พิจารณาทุกเรื่อง เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและพัฒนาใน พื้นที่

ที่	สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๘	แผนพัฒนาจังหวัดขาดการเชื่อมโยงกับชุมชนอย่างชัดเจน	เน้นการเชื่อมโยงแผนพัฒนาจังหวัดกับแผนชุมชน แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบาย โดยจัดเวที ประชุม สัมมนา และระดมความคิดเห็นร่วมกัน ของทุกภาคส่วน ตามแนวทาง ประชาธิปไตย เพื่อสร้างกลไกการมีส่วนร่วม
๙	ช่วงเวลาการจัดทำแผนจังหวัด / กลุ่มจังหวัด พร้อมกัน ทำให้ขาดโอกาสการเชื่อมโยง	ช่วงระยะเวลาการจัดแผนพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัด ควรจะเหลื่อมระยะเวลาดำเนินการ เนื่องจากบุคลากรในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เป็นกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน ดังนั้น การทำแผนพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัด พร้อมกัน ส่งผลให้ขาดโอกาสการเชื่อมโยงกัน
๑๐	กลไกการจัดทำแผนของ OSM เป็นส่วนกลางในพื้นที่ ขาดการประสานงาน ขาดขวัญกำลังใจและความก้าวหน้า	กฎหมายควรกำหนดให้ สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด เป็นหน่วยงานในระดับภูมิภาค ขึ้นตรงกับผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากขณะนี้บุคลากรของ OSM เป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลาง การพิจารณาความดีความชอบ ขึ้นตรงกับส่วนกลาง จังหวัดไม่สามารถสนับสนุนได้ จึงอาจทำให้ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน
๑๑	โครงการมีความซ้ำซ้อนกันระหว่าง ส่วนราชการ (Function) และโครงการในแผนพัฒนาจังหวัด	หน่วยงานไม่ทราบแผนงาน/โครงการของกรม ทำให้หน่วยงานเสนอแผนงาน/โครงการ ในงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัด ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในทางปฏิบัติ ดังนั้น ควรกำหนดให้หน่วยงานในระดับกรม จัดทำแผนมีระยะเวลาเหลื่อมกันกับแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อลดความซ้ำซ้อนของโครงการ
๑๒	การพิจารณาแผนงาน/โครงการที่มีเงินเหลือจ่าย ขั้นตอนที่ซับซ้อนและใช้เวลานาน	ควรปรับปรุงในด้านการบริหารงบประมาณ เพื่อให้จังหวัด/กลุ่มจังหวัด มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติใช้เงินเหลือจ่าย ภายใต้กรอบของแผนพัฒนาจังหวัด ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ที่	สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๑๓	ข้อจำกัดด้านกฎหมาย ระเบียบ	๑) ควรปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ที่มุ่งให้เกิดประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก เช่น มาตรา ๓ “ แผนพัฒนาจังหวัด ” หมายความว่า รายการเกี่ยวกับโครงการและแผนงานต่าง ๆ ของจังหวัด ที่จำเป็นต้องจัดทำเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาของจังหวัดในอนาคต ซึ่งในข้อเท็จจริง ในแผนพัฒนาจังหวัด ไม่ควรกำหนดเป็นโครงการ และงบประมาณ ควรกำหนดเป็นแนวทางในการดำเนินการ ที่ระบุถึงสิ่งที่จังหวัดต้องดำเนินการ และดำเนินการภายในระยะเวลา ๔ ปี ตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่น และมีทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน ไม่จำกัดเป็นโครงการใด โครงการหนึ่งในห้วงระยะเวลา ๔ ปี ๒) ข้อแตกต่างของวงรอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้แผนพัฒนาจังหวัด มีระยะเวลา ๔ ปี แต่ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ กำหนดเป็นแผนพัฒนาสามปี ทำให้เกิดความหลักหลั่นในการเชื่อมโยงแผน ควรปรับแนวทางวงรอบการจัดทำแผนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ที่	สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะ
		๓) ข้อจำกัดด้านการบริหารงบประมาณ ตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งมีข้อจำกัดในการเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณ การใช้เงินงบประมาณเหลือจ่าย การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการที่ไม่กระทบต่อแผนปฏิบัติราชการประจำปี ทำให้การบริหารงบประมาณล่าช้าจากแผนการดำเนินงานและแผนงานการเบิกจ่ายเงิน เพราะการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายงาน ต้องรายงานขอความเห็นชอบต่อรองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแลเพื่อปรับแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และไม่สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการบริหารงบประมาณจังหวัดและงบประมาณกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ ๒) ที่กำหนดให้การเปลี่ยนแปลงรายการที่ไม่กระทบต่อแผน เช่น กิจกรรมพื้นที่ดำเนินโครงการ งบรายจ่าย เป้าหมายโครงการ หน่วยงานที่รับผิดชอบ เป็นอำนาจของ ก.บ.จ. ซึ่งควรปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกัน เนื่องจากการจัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณ ดำเนินการล่วงหน้าก่อน ๒ ปีงบประมาณ ดังนั้น เมื่อถึงเวลาดำเนินการของโครงการในแผน อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนตามสภาพข้อเท็จจริงในปัจจุบัน

เอกสารรายงานของจังหวัดพะเยา

บทที่ ๕

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐ ส่งผลให้จังหวัด ยื่นคำขอจัดตั้งงบประมาณได้ และให้ถือว่าจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ โดยให้จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ประชุมหารือร่วมกับ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น รวมทั้งภาคประชาสังคม/ผู้แทนภาคเอกชน ดังนั้น จังหวัดพะเยา จึงดำเนินการการศึกษาวิเคราะห์เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปรับปรุงการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่และมีส่วนร่วม เพื่อเป็นตัวแบบในการศึกษาบริบทต่างพื้นที่ ภายใต้กรอบแนวคิดการพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area based Approach) กรณีศึกษา : พะเยาโมเดล แผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และศึกษาข้อจำกัดปัจจัยต่าง ๆ ผ่านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมกลุ่มย่อย การรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ทั้งในภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม สามารถสรุปกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม ได้ดังนี้

ข้อค้นพบ

จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปผลการดำเนินงาน เป็น ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๑. เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจร่วมกัน
๒. การวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด
๓. การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด
๔. การจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดและการเชื่อมโยงแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี
๕. การจัดรับฟังความคิดเห็นร่างแผนพัฒนาจังหวัด
๖. การพิจารณาเห็นชอบร่างแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี

โดยมีวิธีการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

๑. ด้านการวางแผน (Planning) พบว่า จังหวัดจัดทำ “ทำคู่มือการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี” ทำให้เกิดแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินการเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำงาน ภายใต้กิจกรรม แนวทาง เป้าหมาย และระยะเวลา ร่วมกัน

๒. ด้านการจัดองค์กร (Organization) พบว่า จังหวัด ได้สร้างโมเดลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ในลักษณะการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ “sandwich Model” และสื่อสารโมเดลให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้ และสร้างเข้าใจร่วมกัน ในอันที่จะนำนโยบายในระดับบน (Top down) ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ประเทศไทย (ปี พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๒) “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” นโยบายรัฐบาล ๑๑ ข้อ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไทยแลนด์ ๔.๐ รวมทั้ง หลัก Value Chain ของนายกรัฐมนตรี “ห่วงโซ่คุณค่า” ส่งเสริมเชื่อมโยงภาคประชาชน-ภาคธุรกิจ มาเชื่อมโยงและสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของท้องถิ่น/ชุมชน ในระดับล่าง (Bottom up) ผ่านกระบวนการแผนชุมชน/หมู่บ้าน แผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาอำเภอ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่ตรงตามประเด็น

๓. ด้านการจัดกำลังคน (Staffing) พบว่า จังหวัดใช้รูปแบบการบริหารกำลังคนแบบ “ประชารัฐ” ที่ส่งผลให้เกิดการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม ตั้งแต่เริ่มกระบวนการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติการประจำปี ไปจนถึงการพิจารณาเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดประกอบด้วย

๑) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา (ก.บ.จ.)

๒) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา

๓) คณะทำงานกลั่นกรองแผนงาน/โครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา

๔) คณะกรรมการกลุ่มภารกิจเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (Cluster)

๔. ด้านการอำนวยการ (Directing) พบว่า จังหวัดใช้รูปแบบ “ธรรมาภิบาล (Good Governance)” เป็นแนวทางในการดำเนินการ ที่ครอบคลุม หลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส มีส่วนร่วม สำนึกรับผิดชอบ และความคุ้มค่า ผ่านกลไกการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม โดยการประชุมระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม ตั้งแต่ การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล โดยมีส่วนร่วมตั้งแต่ การจัดทำ แผนชุมชน/หมู่บ้าน แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด จะทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และมองเห็นผลสัมฤทธิ์ที่เป็นประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริง

๕. การประสานงาน (Coordinating) พบว่า จังหวัดใช้รูปแบบ “สร้างทีม สร้างงาน” โดยมีสำนักงานจังหวัดเป็นศูนย์กลางในการบูรณาการประสานการปฏิบัติ ร่วมกับเลขาธิการกลุ่มภารกิจเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (Cluster) และสร้างความเชื่อมโยงกับระดับพื้นที่ ไปยังทุกอำเภอ ผ่านกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ผู้นำชุมชน เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นไปตามกรอบระยะเวลาดำเนินการ

๖. การรายงาน (Reporting) พบว่า จังหวัดใช้รูปแบบ “การสร้างเครือข่าย” โดยมีสำนักงานจังหวัดเป็นศูนย์กลางในการบูรณาการประสานการปฏิบัติ โดยเมื่อประชุมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในแต่ละขั้นตอนแล้ว จะมอบหมายให้เลขาธิการกลุ่มภารกิจเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (Cluster) เป็นหน่วยงานรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานที่อยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจใด จัดส่งสำนักงานจังหวัด เพื่อดำเนินการประมวลเป็นภาพรวมของจังหวัด ซึ่งในการดำเนินการในลักษณะนี้ จะช่วยลดระยะเวลาในการดำเนินการ และเพิ่มประสิทธิภาพของงาน เนื่องจากเกิดการกลั่นกรองงานโดยระบบที่วางไว้ นอกจากนี้ ได้จัดตั้งไลน์กลุ่ม ทีมงานจัดทำแผน เพื่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เชิญประชุม ติดตามงาน ซึ่งการดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

๗. ด้านงบประมาณ (Budgeting) พบว่า จังหวัดใช้งบประมาณในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด จากงบค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นไปตาม มติ อ.ก.น.จ. เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ที่ได้พิจารณาเห็นชอบ นโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๖๐) และหลักเกณฑ์และวิธีการการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ พร้อมกำหนดกรอบการจัดสรรงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดละ ๙ ล้านบาท

ปัญหาและอุปสรรค

๑. ข้อจำกัดด้านบุคลากร ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งบางหน่วยงานไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญด้านนโยบายและแผน ประกอบกับ บางหน่วยงานมีจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ ต้องปฏิบัติหน้าที่ในภาระงานประจำและการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เหล่านี้ ส่งผลให้เป็นปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

๒. ภาคส่วนต่าง ๆ ยังให้ความสนใจในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดไม่มากเท่าที่ควร โดยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดทำโครงการ ส่งผลให้แผนงาน/โครงการ ส่งผลให้การจัดทำโครงการตอบโจทย์ต่อทิศทางการพัฒนาจังหวัดไม่เต็มที่ รวมทั้งหน่วยงานให้ความสำคัญกับแผนงาน/โครงการ ที่ตอบสนองต่อภารกิจของส่วนราชการเป็นหลัก มากกว่าการตอบสนองต่อภารกิจของจังหวัด

๓. การบูรณาการแผนพัฒนาจังหวัดกับแผนของส่วนราชการ ยังไม่สอดคล้องเชื่อมโยงเท่าที่ควร เนื่องจากหน่วยงานในระดับจังหวัด ยังจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวง (Function) นอกจากนี้ยังเป็นลักษณะ Top Down Process ซึ่งอาจไม่ได้มาจากปัญหาความต้องการในระดับพื้นที่

๔. วงรอบของปฏิทินในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ไม่สอดคล้องกับวงรอบปฏิทินในการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดจะทำล่วงหน้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำหนดจัดทำปีต่อปี ทำให้เป็นอุปสรรคในการบูรณาการ เชื่อมโยงการจัดทำแผนเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๕๑ กำหนดให้แผนพัฒนาจังหวัดมีระยะเวลาสี่ปี ส่วนระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดให้แผนของท้องถิ่นมีระยะเวลาสามปี ทำให้แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สอดคล้องกันแผนพัฒนาจังหวัดเท่าที่ควร

๕. การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เป็นการกำหนดทิศทางตามศักยภาพของพื้นที่ และปัญหาความต้องการของประชาชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนามาก แต่การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ที่ขับเคลื่อนผ่านแผนงาน/โครงการ บางโครงการที่จำเป็นและสอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัด ไม่ได้รับการพิจารณาจากหน่วยงานที่กลั่นกรองฯ ซึ่งอาจเกิดจากผลการวิเคราะห์ที่แตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาทักษะ และสร้างทีมงาน โดยการจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำแผน เพื่อบูรณาการความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

๒. จัดเวทีเสวนาร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อปรับแนวคิด และเปิดมุมมองต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และปรับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยจัดทำ Value chain เป็นระบบ ตั้งแต่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เป็นกลไกในการพัฒนาที่บูรณาการแผนงาน/โครงการ ระหว่างงบบส่วนราชการ งบจังหวัด และงบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้งบประมาณ ตอบสนองต่อการภารกิจของจังหวัดอย่างเต็มที่

๓. กำหนดในเชิงนโยบาย ในการจัดทำแผนพัฒนาของส่วนราชการ (Function) ควรให้มีความสอดคล้องกับเชื่อมโยงกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ โดยการสนับสนุนงบประมาณให้ส่วนราชการ ควรมีสัดส่วนที่สนับสนุนแผนงาน/โครงการ ซึ่งปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่บูรณาการ เชื่อมโยงระหว่างกัน ในลักษณะของ Area based เพื่อให้การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาของประชาชน (Demand side) ได้รับการตอบสนองจากแผนงาน/โครงการของส่วนราชการ (Supply side)

๔. พิจารณาหาแนวทาง เพื่อปรับระยะเวลาในการจัดทำแผนให้สอดคล้องกันเพื่อให้เกิดการบูรณาการ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ กำหนดแนวทางปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๕๑ ที่ครอบคลุมถึงแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนของส่วนราชการ เพื่อให้เกิดการบูรณาการพัฒนาพื้นที่อย่างเป็นระบบ

๕. ในการพิจารณาแผนงาน/โครงการ ควรให้หน่วยงานในระดับจังหวัด ได้ร่วมประชุม ชี้แจงเหตุผล ในการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกัน

๖. นำผลการศึกษาเป็นตัวแบบในการนำไปทดลองใช้ต่างบริบทต่อไป

เอกสารรายงานของจังหวัดพะเยา

อ้างอิง

จังหวัดพะเยา . ๒๕๕๘ .แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา ๔ ปี (๒๕๕๗-๒๕๖๐)

ดร.ทินโน ขวัญดี.เว็บไซต์ประชารัฐ Civil state <http://civil๒๕๕๘.blogspot.com/>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

องค์การคลังสินค้า. ธรรมาภิบาล.<http://www.pwo.co.th/download/doc/Principles%๒๐of%๒๐good%๒๐governance..pdf>.สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

ดร.ถวิลวดี บุรีกุล.การมีส่วนร่วม : แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ.เอกสารประกอบการศึกษาดูงานของ
คณะกรรมการธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา
วันอังคารที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑.สถาบันพระปกเกล้า

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๕๑

เอกสารรายงานของจังหวัดพะเยา

ความหมายของวัฒนธรรม

ในสังคมไทย หมายถึง ความเจริญงอกงาม ความดี ความงาม กฎระเบียบ ข้อปฏิบัติ โดยปัจจุบัน กระทรวงวัฒนธรรมได้ให้ความหมายว่า วัฒนธรรมคือวิถีชีวิตซึ่งมีทั้งเป็นนามธรรมและรูปธรรม เป็นสิ่งจับต้องมองเห็นได้ วัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมจะปรากฏในรูปแบบของวัตถุ ส่วนวัฒนธรรมที่เป็นนามธรรมคือพฤติกรรมและที่จับต้องหรือยากที่จะมองเห็นได้ในทันที ได้แก่ ความรู้สึก คุณค่า ประชญา ความเชื่อและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งทั้ง ๒ ส่วน จะประกอบอยู่ในวิถีชีวิตของคนในสังคม

ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมไทย

- ๑) นับถือระบบเครือญาติ มีค่านิยมเคารพผู้อาวุโส
- ๒) ยึดถือในบุญกุศล เชื่อในกฎแห่งกรรมตามหลักพระพุทธศาสนา มีเมตตาจิตต่อผู้อื่น ชอบทำบุญตามโอกาสสำคัญของชีวิต
- ๓) มีแบบแผนพิธีกรรมในการประกอบกิจการหรือประเพณีต่างๆ ตั้งแต่เกิดจนตาย
- ๔) มีวิถีชีวิตเกษตรกรรม ยอมรับความสำคัญของธรรมชาติ
- ๕) นิยมความสนุกสนาน ดำเนินชีวิตแบบสบายๆ
- ๖) เป็นวัฒนธรรมแบบผสมผสาน
- ๗) ยึดมั่น จงรักภักดี เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

แผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์
การบริการประชาชนที่เป็นเลิศ โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area – based Approach)”

ประเด็น “การทำงานแบบมีส่วนร่วม ภายใต้วิถีวิวัฒนธรรมไทย”
กรณีศึกษา แผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่และมีส่วนร่วม
(Area – based Approach & Participation)
: แผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทยลื้อ

แผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง “ตัวแบบการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์การบริการประชาชนที่เป็นเลิศ
โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area – based Approach)”

ประเด็น “การทำงานแบบมีส่วนร่วม ภายใต้วิถีวัฒนธรรมไทย”

กรณีศึกษา แผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่และมีส่วนร่วม (Area - based Approach & Participation)
: แผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อ

แผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่และมีส่วนร่วม (Area - based Approach & Participation) : แผนพัฒนาชุมชน
วัฒนธรรมไทลื้อ

๑. การดำเนินการ

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่และมีส่วนร่วม (Area - based Approach & Participation) : แผนพัฒนา
ชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อ สรุปขั้นตอนการดำเนินงานเป็น ๖ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ประชุมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจร่วมกัน ระหว่าง จังหวัด
พะเยา อำเภอเชียงคำ และชุมชนไทลื้อ นำไปสู่ความร่วมมือในการจัดทำแผน

ขั้นตอนที่ ๒ ประชาคมหมู่บ้านชุมชนไทลื้อ วิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน

๒.๑ การทบทวนแผนชุมชนไทลื้อ คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้แทนกลุ่ม
ต่างๆ บูรณาการร่วมกับอำเภอเชียงคำ (ที่ทำการปกครองอำเภอเชียงคำ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเชียงคำ และ
สภาวัฒนธรรมอำเภอเชียงคำ) จัดประชุมโดยมีการใช้เวทีประชาคมชุมชนไทลื้อ จำนวน ๔ ชุมชน ซึ่งเป็นชุมชนที่มี
พื้นที่ติดต่อเชื่อมโยงกัน (บ้านธาตุสบแวน หมู่ที่ ๑ บ้านธาตุ หมู่ที่ ๒ บ้านหยวน หมู่ที่ ๓ และบ้านมาง หมู่ที่ ๔
ตำบลหยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา) ในการทบทวนและปรับปรุงแผนชุมชนโดยเน้นใช้วัฒนธรรมไทลื้อเป็นกลไก
หลักในการขับเคลื่อน และจัดเวทีประชาคมเพื่อสรุปผลการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนไทลื้อตามแนวทางขับเคลื่อน
การสร้างคามเข้มแข็งของชุมชน ผ่านวัฒนธรรมไทลื้อ ทั้ง ๔ ชุมชน

๒.๒. การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประมวลความต้องการจากแผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อเพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลตำบลเชียงคำและเทศบาลตำบลหยวน)

๒.๓ การจัดทำแผนพัฒนาอำเภอเชียงคำ

คณะกรรมการบริหารงานอำเภอ (กบอ.) เชียงคำ พิจารณาแผนงาน โครงการ
จากแผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อ ที่เกินขีดความสามารถของชุมชนและหมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพื่อจัดทำแผนพัฒนาอำเภอเชียงคำส่งให้จังหวัดพะเยา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

ขั้นตอนที่ ๓ สรุปผลการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนไทลื้อ

สำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนไทลื้อเพื่อประกอบการวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT) เพื่อเป็น
ข้อมูลในการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด

ขั้นตอนที่ ๔ บรรจุข้อมูลจากแผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อไทลื้อ ในร่างแผนพัฒนาจังหวัดและเชื่อมโยง
แผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปี

ขั้นตอนที่ ๕ ประชุมการจัดรับฟังความคิดเห็นร่างแผนพัฒนาจังหวัด

๕.๑ นำร่างแผนพัฒนาจังหวัด ไปรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๕๑

๕.๒ จัดทำสรุปวิเคราะห์ผลการรับฟังความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้มีความสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ ๖ ประชุมพิจารณาเห็นชอบร่างแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี

๖.๑ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดพะเยา พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปี / แผนงานโครงการ (Flagship Project)

๖.๒ การจัดทำคำของบประมาณและบันทึกข้อมูลเพื่อดำเนินการตามเป้าหมายในระบบ e-budgeting

๖.๓ การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาจังหวัดและปฏิบัติการประจำปี

๖.๔ การติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน

๖.๕ การทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด

๒. ปัญหาอุปสรรค

๒.๑ ระยะเวลาและความสอดคล้องในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อ แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด

๒.๒ ชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อไม่มีแหล่งงบประมาณที่ชัดเจนในการดำเนินการ

๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญการพัฒนาวัฒนธรรมชุมชน

๒.๔ อำเภอไม่มีงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินการตามแผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อได้

๓. ข้อเสนอแนะ

๓.๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเอาข้อมูลจากแผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อ ไปดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการตามหลักการ Area - base Approach

๓.๒ เพิ่มศักยภาพให้อำเภอในการตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยให้แผนพัฒนาอำเภอมีงบประมาณที่ชัดเจนในการดำเนินการ

การสร้างธรรมาภิบาลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนโดยใช้กรณีศึกษาเฉพาะของจังหวัด

๑. บทสรุปผู้บริหาร

ไทลื้อเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทยที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง มีถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่แถบดินแดนสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ต่อมาได้มีชาวไทลื้อบางส่วนอพยพโยกย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะภาคเหนือของประเทศไทย ในเขตจังหวัดพะเยา เชียงราย น่าน แพร่ ลำปาง ลำพูน และเชียงใหม่ จังหวัดพะเยา โดยเฉพาะอำเภอเชียงคำ มีชาวไทลื้ออพยพมาตั้งถิ่นฐานเป็นกลุ่มใหญ่ ปัจจุบันมีหมู่บ้านไทลื้อในจังหวัดพะเยา ประมาณ ๗๕ หมู่บ้าน โดยยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีที่มีมาแต่เดิม ซึ่งจะเห็นได้จากการจัดงานสืบสานตำนานไทลื้อเริ่มตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๘ จนถึงปัจจุบัน รวม ๑๖ ครั้ง จังหวัดพะเยาจึงมอบหมายให้อำเภอ

เชิงคำเป็นอำเภอดั้งแบบ “การทำงานแบบมีส่วนร่วม ภายใต้วิถีวัฒนธรรมไทย” โดยนำร่องที่วัฒนธรรมไทลื้อ และได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อ เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดทุนสังคม คือ ความเข้มแข็ง, ความรักสามัคคีกัน, การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ใช้วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น เป็นทุนสังคมที่นำไปสู่การพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจ คือ ชุมชนมีความเข้มแข็ง อบอุ่น สามัคคี และมีรายได้จากการท่องเที่ยว หรือเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์เชิงวัฒนธรรม

๒. บทนำ

จังหวัดพะเยาได้กำหนดให้ชุมชนไทลื้อ จำนวน ๔ ชุมชน คือ บ้านธาตุสบแวน หมู่ที่ ๑ บ้านธาตุ หมู่ที่ ๒ บ้านหย่วน หมู่ที่ ๓ และบ้านมาง หมู่ที่ ๔ ตำบลหย่วน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นชุมชนที่มีพื้นที่ติดต่อกัน เชื่อมโยงกัน เป็นต้นแบบ “การทำงานแบบมีส่วนร่วม ภายใต้วิถีวัฒนธรรมไทย” การพัฒนาการทำงานแบบมีส่วนร่วม และการยึดเหนี่ยวด้วยวิถีวัฒนธรรมไทลื้อ คือ ทำอย่างไรให้ชุมชนที่มีทุนสังคมที่ดีงาม คือ มีความเข้มแข็ง, มีความรักสามัคคีกัน, มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ใช้วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น เป็นทุนสังคมที่เข้มแข็งนำไปสู่การพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจ และที่สำคัญคือการดำรงรักษาคุณภาพทางวัฒนธรรมประเพณีไทลื้อที่ดีงามไว้ต่อไป โดยจังหวัดพะเยาได้ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนชาติพันธุ์ไทลื้อ และการทำงานแบบบูรณาการร่วมกัน โครงการดังกล่าวได้พัฒนาต่อยอดการเป็นชุมชนไทลื้อที่มีอัตลักษณ์โดดเด่นเพื่อที่จะเป็นต้นแบบให้กับชุมชนไทลื้อและชาติพันธุ์อื่นต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ได้แผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก Area - base Approach & Participation และให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาอำเภอเชียงคำ และแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ชุมชนไทลื้อ (บ้านธาตุสบแวน หมู่ที่ ๑ บ้านธาตุ หมู่ที่ ๒ บ้านหย่วน หมู่ที่ ๓ และบ้านมาง หมู่ที่ ๔ ตำบลหย่วน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา) มีทุนสังคมที่ดีงาม คือ เข้มแข็ง, รักสามัคคีกัน, การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ใช้วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น เป็นทุนสังคมที่เข้มแข็งนำไปสู่การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ

๕. ตัวแบบ/แผนในการดำเนินงาน

๕.๑ กระบวนการเวทีประชาคมโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้แทนกลุ่มต่างๆ บูรณาการร่วมกับอำเภอเชียงคำ (ที่ทำการปกครองอำเภอเชียงคำ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเชียงคำ และสภาวัฒนธรรมอำเภอเชียงคำ) โดยจัดเวทีประชาคมชุมชนไทลื้อ จำนวน ๔ ชุมชน (บ้านธาตุสบแวน หมู่ที่ ๑ บ้านธาตุ หมู่ที่ ๒ บ้านหย่วน หมู่ที่ ๓ และบ้านมาง หมู่ที่ ๔ ตำบลหย่วน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา) และจัดเวทีประชาคมเพื่อสรุปผลการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนไทลื้อตามแนวทางขับเคลื่อนการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนผ่านวัฒนธรรมไทลื้อ ทั้ง ๔ ชุมชน โดยใช้วัฒนธรรมเป็นรากฐานในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน (Culture Area - base Approach & Participation)

๕.๒ กำหนดปัจจัยในการพัฒนา ๔ M ได้แก่

- ทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มียู่ในชุมชน (Material)
- คน/ชุมชน/องค์กรที่มียู่ (Man)
- การบริหารจัดการทรัพยากรที่มียู่โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน (Management)
- การตลาดในการขายสินค้าและบริการที่ได้จากชุมชน (Marketing)

๖. กระบวนการดำเนินงานตามตัวแบบ

๖.๑ การจัดประชุมแบบเวทีประชาคมหมู่บ้านเพื่อจัดทำแผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมที่มียู่ ย่อยเป็นรายหมู่บ้าน จำนวน ๔ หมู่บ้านๆ ละ ๑ ครั้ง (ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๐๐ คน) ได้แก่ บ้านธาตุสบแวน หมู่ที่ ๑ บ้านธาตุ หมู่ที่ ๒ บ้านห้วยน หมู่ที่ ๓ และบ้านมาง หมู่ที่ ๔ ตำบลห้วยน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

๖.๒ การจัดประชุมแบบเวทีประชาคมหมู่บ้าน (รวม ๔ หมู่บ้าน) เพื่อจัดทำแผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมที่มียู่ ภาพรวมทั้ง ๔ หมู่บ้าน จำนวน ๑ ครั้ง (ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๔ หมู่บ้านๆ ละ ๒๕ คน รวมเป็น ๑๐๐ คน)

๖.๓ จัดทำรูปแบบแผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมที่มียู่ รายงานนายอำเภอเชียงคำทราบ เพื่อรายงานจังหวัดพะเยาต่อไป

๗. ผลผลิตของการทำตามตัวแบบ ผลลัพธ์

การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area - base Approach) โดยที่จังหวัดพะเยาได้มอบหมายให้อำเภอเชียงคำดำเนินการเป็นอำเภอแรก ตามกรอบ “การทำงานแบบมีส่วนร่วม ภายใต้วิถีวัฒนธรรมไทย” อำเภอเชียงคำเป็นสังคมที่เข้มแข็ง สังคมที่รักสามัคคีกัน สังคมที่ใช้วัฒนธรรมประเพณีแบบท้องถิ่น การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกื้อกูลกันเป็นทุนสังคมที่เข้มแข็งนำไปสู่การพัฒนา โดยใช้วัฒนธรรมเป็นรากฐานในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ซึ่งมี ๔ ปัจจัยหลักในการพัฒนา ได้แก่

๗.๑ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มียู่ในชุมชน (Material) ประกอบด้วย ปัจจัย ๔ ของวัฒนธรรมที่มียู่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค บ้านเรือนที่อยู่อาศัย วัด ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ที่มียู่

๗.๒ คน/ชุมชน/องค์กรที่มียู่ (Man) ชุมชนที่มียู่ทั้ง ๔ ชุมชน มีมติร่วมกันว่าจะจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมที่มียู่ โดยกรรมการมาจากตัวแทนทั้ง ๔ ชุมชน และมีนายอำเภอเชียงคำเป็นที่ปรึกษา

๗.๓ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มียู่โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน (Management) ขับเคลื่อนการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมที่มียู่

๗.๔ การตลาดในการขายสินค้าและบริการที่ได้จากชุมชน (Marketing) ตลาดหลักใช้บริษัทประชารัฐ (บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)) และการจัดช่วงวัฒนธรรมที่มียู่

ผลลัพธ์ที่ได้ คือ แผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมที่มียู่ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก Area - base Approach & Participation เพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาอำเภอเชียงคำ และแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา

๘. ประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์

ประเมินจากการนำแผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อไปสู่การปฏิบัติโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ในการพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก Area - base Approach & Participation โดยการกำหนด ตัวชี้วัดในการประเมิน เช่น ความขัดแย้งในชุมชน ปัญหาสังคมในชุมชน รายได้ของคนและชุมชน ข้อมูล จปฐ. ของครัวเรือนและชุมชน

๙. จุดเด่น/ข้อสังเกต (ปัญหาและอุปสรรค)

- ๙.๑ ประชาชนในพื้นที่ยังไม่ตระหนักถึงการทำงานแบบมีส่วนร่วม
- ๙.๒ ประชาชนยังเน้นการของบประมาณจากหน่วยงาน มากกว่าดำเนินการเอง
- ๙.๓ งบประมาณในการตอบสนองความต้องการของชุมชนยังไม่ชัดเจน

๑๐. ปัจจัยความสำเร็จ

- ๑๐.๑ ประชาชนในพื้นที่ที่มีความตระหนักในเรื่องการทำงานแบบมีส่วนร่วม และการพัฒนาแบบพึ่งพาตนเอง
- ๑๐.๒ โครงการ/แผนงานของจังหวัด จะเป็นโครงการ/แผนงาน ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และมีเป้าหมายที่ชัดเจน
- ๑๐.๓ ปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่ผ่านกระบวนการแผนพัฒนาชุมชนไทลื้อ ได้ถูกนำไปเชื่อมโยงแผนพัฒนาจังหวัด

๑๑. เอกสารอ้างอิง (ถ้ามี)

- ๑๑.๑ แผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อ บ้านธาตุสบแวน หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยน อำเภอยางคำ จังหวัดพะเยา
- ๑๑.๒ แผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อ บ้านธาตุ หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยน อำเภอยางคำ จังหวัดพะเยา
- ๑๑.๓ แผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อ บ้านห้วยน หมู่ที่ ๓ ตำบลห้วยน อำเภอยางคำ จังหวัดพะเยา
- ๑๑.๔ แผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อ บ้านมาง หมู่ที่ ๔ ตำบลห้วยน อำเภอยางคำ จังหวัดพะเยา
- ๑๑.๕ แผนพัฒนาชุมชนวัฒนธรรมไทลื้อ ๔ ชุมชน

เอกสารรายงานฯ
จังหวัดปทุมธานี

รายงานของจังหวัดปทุมธานี
โครงการ “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ โดยยึดพื้นที่เป็น
หลัก (Area-based Approach)”

เรื่อง
แผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่และการมีส่วนร่วม
จังหวัดปทุมธานี

แผนพัฒนาจังหวัดเชิงพื้นที่และการมีส่วนร่วมของจังหวัดปทุมธานี

๑. การดำเนินการ

จังหวัดปทุมธานี กำหนดแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ ภายใต้ระบบการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๑) โดยมุ่งเน้นการทำงานแบบเครือข่าย โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งที่เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปี และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ตลอดจนสภาพปัญหาในพื้นที่

จังหวัดปทุมธานีนำปัญหาและความต้องการของประชาชนมากำหนดเป็นแนวทางริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัด โดยเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ทางจังหวัดปทุมธานีได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดปทุมธานี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ โดยมีการเชิญประชาชนจากทุกภาคส่วนจำนวน ๒๐๐ คน มาร่วมกันสะท้อนปัญหาและเสนอความต้องการ เพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนจังหวัดไปในทิศทางเดียวกัน โดยประเด็นที่ถูกนำเสนอ เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาด้านมลภาวะและขยะมูลฝอย ปัญหาสาธารณสุขโรคและโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าว เป็นต้น เหล่านี้คือปัญหาของประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการให้จังหวัดปทุมธานีดำเนินการแก้ไข ในส่วนของการพัฒนาจังหวัด ประชาชนต้องการให้จังหวัดปทุมธานีเป็นจังหวัดมีการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวมากขึ้น มีการสร้างระบบอาหารปลอดภัยอย่างครบวงจร และทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๒. ปัญหา อุปสรรค

เดิมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่จะเป็นการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และรายละเอียดของ แผนงาน/โครงการโดยภาครัฐ ในลักษณะ “การกำหนดจากส่วนบน” (Top Down Planning) แต่ปัจจุบัน การวางแผนและการจัดทำแผน โดยการนำความต้องการของประชาชนเป็นที่ตั้ง ในลักษณะ (Bottom Up Planning) ประชาชนเป็นผู้วิเคราะห์และพิจารณากำหนดแนวทางการแก้ปัญหาและการพัฒนา เพื่อแผนงาน เป็นไปตามความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

แต่อย่างไรก็ตามในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของจังหวัดปทุมธานี ยังขาดมิติการมีส่วนร่วมขึ้นต้น จากระดับชุมชน ท้องถิ่น และอำเภอ เช่น การจัดเวทีเพื่อรวบรวมความต้องการของประชาชนในระดับพื้นที่ หรือในชุมชน ก่อนที่จะนำมาเสนอให้กับบนเวทีการประชุมวางแผนและทบทวนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเงื่อนไขเวลา และภารกิจหลักของแต่ละหน่วยงาน ในส่วนนี้เป็นเหตุให้ความต้องการของคนใน พื้นที่บางส่วน ไม่สามารถถูกหยิบยกขึ้นมาเสนอให้จังหวัดดำเนินการได้

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาและการพัฒนาจังหวัดปทุมธานี ในการนี้จะ กล่าวถึง ๒ ประเด็น คือ ประเด็นการพัฒนาขีดสมรรถนะที่สูงขึ้นในการปฏิบัติงานในพื้นที่ และประเด็นความ ข้ำซ้อนของแผนงาน/โครงการ โดยจะหยิบยกมานำเสนอในส่วนถัดไป

๓. ข้อเสนอแนะ

๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงโครงสร้าง

เรื่อง โครงสร้างการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการภายใต้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๕๑

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
การพัฒนาขีดสมรรถนะที่สูงขึ้นในการปฏิบัติงานในพื้นที่	ควรกำหนดให้มีผู้แทนจากสำนักงานงบประมาณ (สงป.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ร่วมในคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) และในคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) ตามมาตรา ๑๐ แห่ง พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ (ซึ่งปัจจุบันไม่ได้กำหนดไว้) เพื่อเป็นที่ปรึกษาให้กับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด อย่างใกล้ชิด ในการสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการทั้งด้านงบประมาณ และ ด้านการศึกษาวเคราะห์บริบทการพัฒนาประเทศในภาพรวม ข้อมูล การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค ข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพ การพัฒนารายสาขาที่สำคัญ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงการบริหารจัดการ

ประเด็น : การบูรณาการแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
กับแผนของส่วนราชการและแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
แผนงาน/โครงการมีความซ้ำซ้อน เนื่องจากปฏิทินการจัดทำงบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดและกระทรวง กรม ถูกกำหนดให้อยู่ในห้วงเวลาเดียวกัน ทำให้การจัดทำค่าของงบประมาณของแต่ละฝ่ายไม่ทราบข้อมูลซึ่งกันและกัน เป็นผลทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของแผนงาน/โครงการ	ควรกำหนดช่วงเวลาของการจัดทำค่าของงบประมาณให้เหลื่อมกัน พร้อมกำหนดให้กระทรวง/กรม ได้นำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดไปพิจารณาประกอบการจัดทำค่าของงบประมาณของกระทรวง/กรม และแจ้งแผนงาน/โครงการ พร้อมกรอบงบประมาณให้จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ทราบก่อน ทั้งนี้ เพื่อนำงบประมาณจังหวัดไปเป็นงบต่อยอดโครงการทั้งที่มาจากส่วนกลาง และท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง
การพัฒนาจังหวัดในปัจจุบัน จะมีแผนพัฒนาในหลายระดับ โดยแต่ละแผนจะอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการต่างๆ ได้แก่ - แผนชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการพัฒนาชุมชน - แผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนพัฒนาอำเภอ อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง - แผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในความรับผิดชอบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - แผนพัฒนาจังหวัดอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย แต่ละแผนห้วงระยะเวลาการจัดทำไม่สอดคล้องกัน ส่งผลให้แผนดังกล่าวขาดการบูรณาการ และการประสานเชื่อมโยงที่ดี และเกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินโครงการหรือดำเนินโครงการที่ไม่สอดคล้องกัน	ควรจัดทำกรอบแนวทางและปฏิทินการเชื่อมโยงและบูรณาการแผนในระดับพื้นที่ให้มีความชัดเจน และมีระยะเวลาในการจัดทำที่สอดคล้องระหว่างกัน

รายงานของจังหวัดปทุมธานี
โครงการ “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ โดยยึดพื้นที่เป็น
หลัก (Area-based Approach)”

กรณีศึกษา
การจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ จังหวัดปทุมธานี

บทสรุปผู้บริหาร

จังหวัดปทุมธานีให้ความสำคัญในเรื่อง การจัดการขยะ เป็นอย่างมาก เนื่องจากขยะเป็นประเด็นปัญหาเรื้อรังที่อยู่คู่กับทุกสังคม โดยเฉพาะปทุมธานี หนึ่งในจังหวัดปริณทลที่ “ความเป็นเมือง” กำลังพัฒนาเข้ามาในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

อีกทั้งการจัดการปัญหาขยะล้นเมือง ไม่สามารถดำเนินไปได้ トラบใดที่สังคมยังขึ้นนี้ว่าขยะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เพราะแท้จริงแล้วปัญหาขยะเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน โดยโจทย์ใหญ่ของจังหวัดปทุมธานี คือ เราจะเปลี่ยนวิกฤติเรื่องขยะ ให้เป็นโอกาสได้อย่างไร? และคำตอบสำคัญเป็นหน้าที่ของชาวปทุมธานีทุกคนที่จะต้องหาทางออกร่วมกัน

สุดท้ายนี้ ผมหวังเป็นอย่างสูงว่า จังหวัดปทุมธานีจะถือโอกาสที่ได้รับจากคณะกรรมการจัดการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สถาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศครั้งนี้ หยิบยกเอาประเด็นปัญหาเชิงพื้นที่ออกมาเพื่อหาทางออกให้กับจังหวัดปทุมธานีร่วมกัน สามารถพัฒนารูปแบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน รวมทั้งสามารถขับเคลื่อนจังหวัดปทุมธานีให้ก้าวผ่านปัญหาขยะไปได้พร้อมกัน

สุรัชย์ ชันอาสา
ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

บทนำ

จังหวัดปทุมธานีเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทยที่มีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร และมีการขยายตัวของความเป็นเมืองอย่างรวดเร็ว ทำให้มีจำนวนประชากรและประชากรแฝงอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น และมีการเติบโตของโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ มากขึ้น เพื่อรองรับการเจริญเติบโตภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการศึกษา ปัจจุบันจังหวัดปทุมธานีกำลังเผชิญกับปัญหารูปแบบต่างๆ มากมายท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม หนึ่งในนั้น คือ ปัญหาขยะมูลฝอย

รายงานจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดปทุมธานีร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี แสดงให้เห็นว่าปริมาณขยะในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีนั้น ปี ๒๕๔๘ มีจำนวน ๘๖๖ ตันต่อวัน ปี ๒๕๕๒ มีจำนวน ๑,๒๘๕ ตันต่อวัน ปี ๒๕๕๖ มีจำนวน ๑,๕๐๑ ตันต่อวัน ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๑,๘๒๙ ตันต่อวัน โดยปริมาณขยะของจังหวัดปทุมธานี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในปี ๒๕๕๙ ปริมาณขยะมูลฝอยลดลงมาเป็น ๑,๖๕๐ ตันต่อวัน ซึ่งอาจเนื่องจากการรณรงค์ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนลดและคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง

สำหรับการกำจัดขยะของจังหวัดปทุมธานีนั้น หน่วยงานของรัฐไม่สามารถดำเนินการเก็บขนขยะมูลฝอยไปกำจัดได้หมดในแต่ละวัน เกิดปัญหาขยะเหลือตกค้าง การเก็บขนขยะยังไม่มี การคัดแยกอย่างเป็นระบบ อีกทั้งจังหวัดปทุมธานียังไม่มีแหล่งกำจัดขยะที่สามารถใช้การได้ ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนำขยะและสิ่งปฏิกูลส่งไปกำจัดที่จังหวัดใกล้เคียง คิดเป็นปริมาณขยะที่ส่งให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปกำจัดประมาณร้อยละ ๕๙ สระบุรีประมาณร้อยละ ๒๑ นนทบุรีประมาณร้อยละ ๓ และที่เหลือประมาณร้อยละ ๑๗ กำจัดในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

เดิมจังหวัดปทุมธานีมีพื้นที่ที่ถูกกำหนดไว้ให้เป็นศูนย์กำจัดขยะมีอยู่ ๒ แห่ง **แห่งแรก** มีเนื้อที่ ๒๓๐ ไร่ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๑๔ ตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา วางแผนไว้สำหรับรองรับขยะจากฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา สร้างระบบฝังกลบเสร็จประมาณปี ๒๕๔๑ แต่ไม่สามารถเปิดดำเนินการได้ เนื่องจากถูกต่อต้านคัดค้านจากประชาชน **แห่งที่ ๒** มีเนื้อที่ประมาณ ๒๓๘ ไร่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว วางแผนไว้สำหรับรองรับขยะของจังหวัดปทุมธานี จากฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นระบบฝังกลบสร้างเสร็จและเปิดดำเนินการ เมื่อประมาณปี ๒๕๔๑ ดำเนินการได้อยู่ระยะหนึ่ง แต่เนื่องจากเป็นบ่อฝังกลบที่มีอยู่แห่งเดียวในขณะนั้น ไม่สามารถที่จะรองรับปริมาณขยะที่มารอการกำจัดในแต่ละวันซึ่งมีเป็นจำนวนมากได้ ส่งผลกระทบและสร้างความเดือดร้อนต่อประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงทำให้ประชาชนต่อต้านคัดค้านจนต้องปิดการดำเนินการลงเมื่อประมาณปี ๒๕๔๖ **ต่อมาในปี ๒๕๕๗** บริษัทเอกชนได้พยายามที่จะใช้พื้นที่ในตำบลเชียงรากใหญ่ อำเภอสสามโคก ในการสร้างระบบกำจัดขยะ โดยนำขยะมาแปรรูปเป็นพลังงาน แต่ถูกต่อต้านคัดค้านจากประชาชนในพื้นที่และหลายภาคส่วน โดยเห็นว่าพื้นที่ดังกล่าว ไม่มีความเหมาะสมเนื่องจากอยู่ใกล้ชุมชนและอยู่ในเขตอนุรักษ์น้ำดิบเพื่อการประปานครหลวง ทั้งหมดนี้ถือเป็นปัญหาที่จังหวัดปทุมธานีที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญและจัดให้มีการทบทวนแผนงานและมาตรการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพต่อไป

สำหรับแนวทางการจัดการขยะของจังหวัดปทุมธานีในอนาคตนั้น ควรจะเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนเป็นหลักในการหาทางออกให้กับปัญหาขยะในพื้นที่ เนื่องจากขยะเป็นปัญหาร่วมและจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา ตั้งแต่ปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาครัฐ ขับเคลื่อนแผนงาน รวมทั้งกำหนดอนาคตของจังหวัดปทุมธานีในการจัดการขยะร่วมกัน

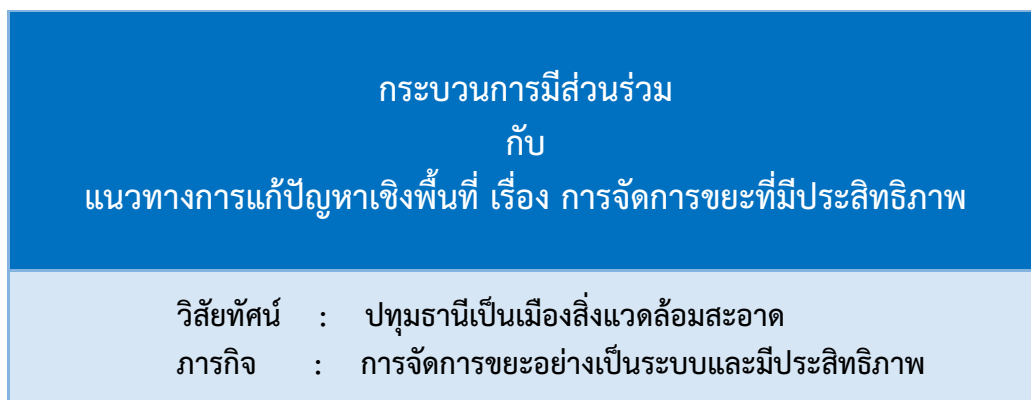
วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเปิดเวทีสร้างความเข้าใจให้กับชาวปทุมธานีถึงปัญหาขยะในพื้นที่ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนหาทางออกร่วมกัน
๒. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการขยะที่เหมาะสมและยั่งยืนให้กับจังหวัดปทุมธานี โดยใช้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือบูรณาการ
๓. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการขยะในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่

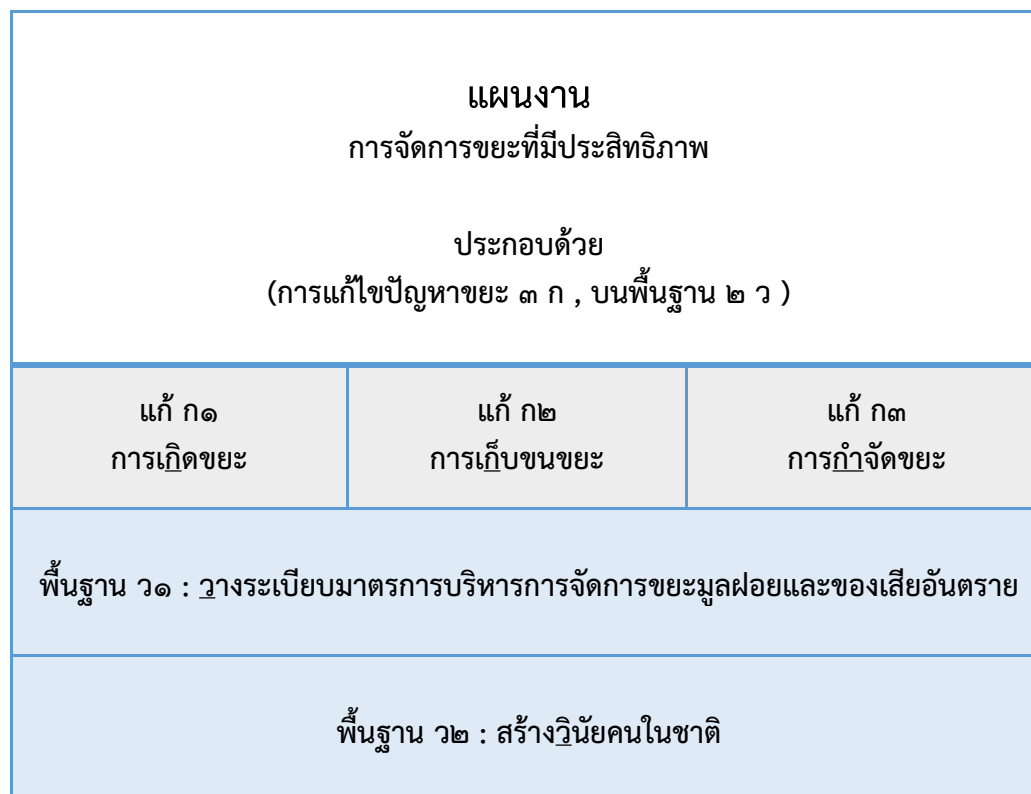
ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนมีจิตสำนึกในการช่วยลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะมูลฝอย
๒. จังหวัดปทุมธานีสามารถจัดการขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ศักยภาพเชิงพื้นที่ในการจัดการขยะได้อย่างยั่งยืน
๓. จังหวัดปทุมธานีสามารถสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยได้ โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
๔. ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากรูปแบบการจัดการปัญหาขยะของจังหวัดปทุมธานี

ตัวแบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพจังหวัดปทุมธานี

**คณะกรรมการ/คณะทำงาน
เครือข่ายการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพจังหวัดปทุมธานี**

แผนงานการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ จังหวัดปทุมธานี

โครงการ	กิจกรรมย่อย	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	วิธีรวบรวม ข้อมูล ตัวชี้วัด	งบประมาณ แหล่งทุน	ผู้รับผิดชอบ
แก้ ก๑ : แก้การเกิดขยะ	ลดและคัดแยกขยะ ตั้งแต่ต้นทาง	- ทุกคนมีส่วนร่วมในการ จัดการปัญหาขยะ - สร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือน และชุมชน	- ส่งเสริมการลดปริมาณขยะ - ส่งเสริมการจัดการขยะโดย ชุมชน/โรงเรียน ให้ครอบคลุม พื้นที่มากขึ้น - สร้างวินัยการคัดแยกขยะ	ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว	- ปริมาณขยะ ลดลง - การคัดแยก ขยะเพิ่มขึ้น	ให้ อบท. จัดทำรายงาน ปริมาณขยะ รายเดือน	- อบจ. - อบท - จังหวัด - สถานศึกษา	ครัวเรือน สถานศึกษา หน่วยงาน (ชุมชน/ ท้องถิ่น/ อำเภอ/ จังหวัด)
แก้ ก๒ : แก้การเก็บขยะ	สร้างมาตรฐาน การเก็บขนขยะ	- ทุกชุมชนมีการคัดแยกขยะ ด้วยถังขยะ - การเก็บขน (รถขยะ) ต้องมีมาตรฐาน และ ถูกหลักสุขาภิบาล	- กำหนดให้ทุกชุมชน หมู่บ้านมี ถังขยะแยกประเภทขยะ - ตรวจสอบคุณภาพของรถขยะ ต้องถูกหลักสุขาภิบาล ไม่สร้าง ความสกปรกให้ท้องถิ่น	ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว	- ถังขยะ ประจำชุมชน - มาตรฐานของ รถขยะ	- สำรวจ ทุกชุมชน/ทุก พื้นที่ที่ ดำเนินการ เก็บขยะ	- อบท. - จังหวัด	อบท. ทุกแห่ง
แก้ ก๓ : แก้การกำจัดขยะ	สร้างรูปแบบ/เทคโนโลยี แปรรูปขยะ	- เพื่อกำจัดขยะที่ถูก สุ่มลักษณะและเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม โดยใช้เทคโนโลยี - เพื่อลดต้นทุน ในการกำจัดขยะ - เพื่อสร้างประโยชน์ จากแนวทางการกำจัดขยะ ที่มีประสิทธิภาพ	- ทบทวนศักยภาพเชิงพื้นที่เดิม ในการกำจัดขยะ - กำหนดรูปแบบเทคโนโลยี ที่เหมาะสมและสามารถ อยู่ร่วมกับชุมชนได้ - ส่งเสริมให้ อบท. มีระบบกำจัด ขยะมูลฝอยด้วยตัวเอง (๑ อบท. ๑ รูปแบบ/เทคโนโลยี) - ส่งเสริมภาคเอกชนลงทุนในการ แปรรูปขยะมูลฝอยเป็นพลังงาน หรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด	ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว	- มีสถานที่ กำจัดขยะที่ เหมาะสม กับศักยภาพ ของพื้นที่ และสามารถ อยู่ร่วมกับ ชุมชนได้	- การลงพื้นที่ สำรวจข้อมูล - ประชาชนใน พื้นที่ส่วน ใหญ่ ยอมรับ แนวทางการ กำจัดขยะ	- อบท. - จังหวัด	ความร่วมมือ ของเครือข่าย ในจังหวัด ทุกภาคส่วน (อบท./ภาครัฐ/ ภาคเอกชน/ ภาคประชา สังคม)

แผนงานการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ จังหวัดปทุมธานี (ต่อ)

โครงการ	กิจกรรมย่อย	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	วิธีรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัด	งบประมาณแหล่งทุน	ผู้รับผิดชอบ
พื้นฐาน ๑๑ : วางระเบียบ มาตรการบริหาร การจัดการขยะมูล ฝอย และของเสีย อันตราย	- ทบทวนมาตรการทาง กฎหมายในการจัดระเบียบ สังคมเกี่ยวกับ ปัญหาขยะ	- สามารถใช้มาตรการทาง กฎหมายในการจัดระเบียบ สังคมเกี่ยวกับ ปัญหาขยะได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	- ตรวจสอบและดำเนินการทาง กฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง ขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย - ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอย - ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ห้ามทิ้งของเสียอันตราย ปนกับขยะมูลฝอยทั่วไป	ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว	- คนที่ ละเมิด ระเบียบ/ไม่ กระทำตาม กฎหมาย ได้รับ บทลงโทษ ตามที่ กำหนดไว้	ให้ อบท. รวบรวมข้อมูล และ จัดทำรายงาน	- อบท. - จังหวัด	ความร่วมมือ ของเครือข่าย ในจังหวัด ทุกภาคส่วน (อบท./ภาครัฐ/ ภาคเอกชน/ ภาคประชา สังคม)
พื้นฐาน ๑๒ : สร้างวินัยคนในชาติ	- งานประชาสัมพันธ์/ รณรงค์การลดและคัดแยก ขยะในชุมชน - การประกวด คน/ชุมชนต้นแบบ	- รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ ความรู้สร้างจิตสำนึกแก่ ประชาชน/เยาวชนในการ จัดการขยะ - รณรงค์การใช้หลัก ๓ R (Reduce, Reuse, Recycle) เพื่อลดปริมาณขยะตั้งแต่ ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน ส่วนราชการ โรงงาน โรงเรียน ฯลฯ อย่างต่อเนื่อง	- จัดอบรมให้ความรู้ - งานประชาสัมพันธ์ - กิจกรรมในชุมชน/สถานศึกษา	ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว	- ขยะจาก ครัวเรือน/ ชุมชน/ จังหวัด มีปริมาณ ลดลง - ประชาชนมี ส่วนร่วมใน การจัดการ กับปัญหา ขยะ	ให้หน่วยงาน รวบรวมข้อมูล และ จัดทำรายงาน ปริมาณขยะ รายเดือน	- อบจ. - อบท. - จังหวัด สถานศึกษา	ความร่วมมือ ของเครือข่าย ในจังหวัด ทุกภาคส่วน (อบท./ภาครัฐ/ ภาคเอกชน/ ภาคประชา สังคม)

กระบวนการดำเนินการตามแผนงานศึกษาเชิงปฏิบัติการ

๑

กำหนดประเด็นปัญหา

: ขยะในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

๒

เวทีการมีส่วนร่วม : กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ร่วมกัน
ที่สามารถแก้ปัญหาขยะของจังหวัดปทุมธานีได้อย่างยั่งยืน

: รวบรวมข้อเสนอ/ความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนต่อประเด็นปัญหา

: กำหนดแผนงาน/โครงการการจัดการขยะร่วมกัน

๓

แต่งตั้งคณะบุคคล : คณะกรรมการ/คณะทำงาน เพื่อใช้เป็นเครือข่าย
การจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ จังหวัดปทุมธานี

: วางแผนการดำเนินงาน/งบประมาณ

๔

กำหนดพื้นที่ดำเนินโครงการ

: พื้นที่นำร่องในแต่ละโครงการ

๕

ดำเนินการตามแผนงาน (รายละเอียดแผนงาน หน้า ๕-๖)

๖

สรุปผลการดำเนินงาน/จัดทำรายงาน

: ตัวแบบปทุมธานีโมเดล กับ การจัดการขยะ

๗

นำเสนอผลงาน

: เวทีการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการขยะจังหวัดปทุมธานี

: เวทีของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศฯ

ผลผลิตของการทำตามตัวแบบ

- จังหวัดปทุมธานีมีทางออกสำหรับปัญหาขยะในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม
- เครือข่ายในการจัดการขยะของจังหวัดปทุมธานี
- แผนงานและงบประมาณแบบมีส่วนร่วม
- การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะ

ผลลัพธ์ของการทำตามตัวแบบ

- ประชาชนมีความพึงพอใจ
- เกิดธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดิน

ภาคผนวก ข

ภาพกิจกรรมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ และ
การลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัด

ภาพกิจกรรมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach) จังหวัดระยอง”
ในระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๑๖ – วันศุกร์ที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙
ณ โรงแรมโกลเด้น ซิตี้ ระยอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ภาพกิจกรรมการลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัดระยอง
เมื่อวันพุธที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙
ณ ศาลากลางจังหวัดระยอง

ภาพกิจกรรมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach) จังหวัดสงขลา”
ในระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มิถุนายน – วันศุกร์ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙
ณ โรงแรมบีพี สมิหลา บีช รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ภาพกิจกรรมการลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัดสงขลา
เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙
ณ ศาลากลางจังหวัดสงขลา

ภาพกิจกรรมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach) จังหวัดยโสธร”
ในระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๗ – วันศุกร์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙
ณ โรงแรม เจี พี เอ็มเมอร์ลด์ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

ภาพกิจกรรมการลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัดยโสธร
เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙
ณ ศาลากลางจังหวัดยโสธร

ภาพกิจกรรมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach) จังหวัดพะเยา”
ในระหว่างวันที่ ๑๓ – วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙
ณ โรงแรมพะเยาเกทเวย์ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ภาพกิจกรรมการลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัดพะเยา
เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙
ณ ศาลากลางจังหวัดพะเยา

ภาพกิจกรรมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง “การพัฒนาที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach) จังหวัดปทุมธานี”

เมื่อวันศุกร์ที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

ณ โรงแรมปทุมธานีเพลส อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

ภาพกิจกรรมการลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินการของจังหวัดปทุมธานี
เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมนครรังสิต ชั้น ๑๒ อาคารสำนักงานเทศบาลนครรังสิต
อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

ส่วนที่ ๙

รายชื่อของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน

รายชื่อ
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

---

๑. พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	ประธานกรรมการ
๒. พลเอก อภิชาติ เพ็งเกิด	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. พลเอก วัฒนา สรรพานิช	ที่ปรึกษากรรมการ
๕. พลเอก ธวัช จารุกุล	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	โฆษกกรรมการ
๗. นางถวิลวดี บุรีกุล	โฆษกกรรมการ
๘. พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	กรรมการ
๙. พลอากาศเอก อนาวิน อิมรย์รัตน์	กรรมการ
๑๐. พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	กรรมการ
๑๑. พลเอก ชงชัย สาระสุข	กรรมการ
๑๒. พลตำรวจโท อาจิม โชติวงศ์	กรรมการ
๑๓. พลเอก สุรเดช เพ็ญเจริญ	กรรมการ
๑๔. พลเอก สลิน ทองภักดี	กรรมการ
๑๕. นางเบญจวรรณ สร้างนิต	กรรมการ
๑๖. นายพงศ์ศักดิ์ เสมสันต์	กรรมการ
๑๗. นายธงชัย ลีอดุลย์	กรรมการ
๑๘. นายธานินทร์ ฝะเฒ	กรรมการ
๑๙. นายอภินันท์ ชี้อานวงศ์	กรรมการ
๒๐. นายเดชาภรณ์ ฌ สงขลา	กรรมการ
๒๑. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	เลขานุการกรรมการ
๒๒. นายศานิตย์ นาคสุขศรี	เลขานุการกรรมการ
๒๓. นายอนุสิทธิ์ คุณากร	เลขานุการกรรมการ
๒๔. นายประสิทธิ์ผล ยูวะเวส	ผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุม สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๘๑ วรรคหนึ่ง

รายชื่อ

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

-
๑. พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์
  ๒. พลเอก ศุภวุฒิ อุตม์
  ๓. พลเอก สุรินทร์ พิกุลทอง
  ๔. พลเรือเอก ศุภกร บุรณติก
  ๕. พลเอก ไพบจน์ ศรีนวล
  ๖. นายทศพร ศิริสัมพันธ์
  ๗. นายสมพันธ์ จารุมิรินทร์
  ๘. นายรัชทิน ศยามานนท์
  ๙. นางสาวจรรุวรรณ เสงตระกุล
  ๑๐. นายไพฑูรย์ ชัมภรัตน์
  ๑๑. ศาสตราจารย์อัมพร อารังลักษณ์
-

รายชื่อ
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ
และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

---

๑. นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายศานิตย์ นาคสุขศรี	รองประธานอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์	รองประธานอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. พลเอก สลีน ทองภักดี	อนุกรรมการ
๕. นายอภิรักษ์ ชื่นธนาวงศ์	อนุกรรมการ
๖. นายประดิษฐ์ ยมานันท์	อนุกรรมการ
๗. นายพินิจ เนตรพุกคณะ	อนุกรรมการ
๘. นายสุชาติ เวโรจน์	อนุกรรมการ
๙. นายตระกูล มีชัย	อนุกรรมการ
๑๐. นายสุริยะ ประสาทบัณฑิต	อนุกรรมการ
๑๑. นายธนากร วัฒนกุล	อนุกรรมการ
๑๒. นางชุติมา หาญเผชิญ	อนุกรรมการ
๑๓. นางอารีย์พันธ์ เจริญสุข	อนุกรรมการ
๑๔. นางสุกานดา วรเชษฐบัญชา	อนุกรรมการ
๑๕. นางฉวีวรรณ บุรีกุล	อนุกรรมการและเลขานุการอนุกรรมการ

รายชื่อ
ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ
และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

- นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา

ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ

รายชื่อ
คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพ
เพื่อตอบสนองต่อการกิจของประเทศและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ

---

๑. นายอภิรักษ์ โกษะนุกูล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายวิชาญ เทอดเผ่าไทย	คณะกรรมการ
๓. นายธนากร วัฒนกุล	คณะกรรมการ
๔. รองศาสตราจารย์ดร.กมล มีชัย	คณะกรรมการ
๕. นางอารีย์พันธ์ เจริญสุข	คณะกรรมการ
๖. นายเลิศพร อุดมพงษ์	คณะกรรมการ
๗. นายวันชัย คงเกษม	คณะกรรมการ
๘. นางสุกานดา วรเชษฐบัญชา	คณะกรรมการ
๙. นายสุริยะ ประสาทบัณฑิต	คณะกรรมการ
๑๐. นางฉวีลดี บุรีกุล	คณะกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นายประดิษฐ์ ยมานันท์	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๒. นายณัฐพงษ์ สายวงศ์	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๓. นายปิณฑิทร อัจฉรวรรณ	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ด้วยประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินได้มีหนังสือขออนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมการประชุมเพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและตอบประเด็นข้อซักถามของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้พิจารณาแล้วจึงอนุญาตตามข้อบังคับ ข้อ ๕๘ จำนวน ๓ ท่านนะคะ

ท่านแรกคือท่านรองศาสตราจารย์ตระกูล มีชัย อนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพและการพัฒนาบุคลากรภาครัฐในคณะกรรมการการเป็นอดีตอาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท่านที่ ๒ ท่านสุกานดา วรเชษฐบัญชา อนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพและการพัฒนาบุคลากรภาครัฐในคณะกรรมการ ท่านเป็นผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

ท่านที่ ๓ ท่านสุริยะ ประสาทบัณฑิต อนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพและการพัฒนาบุคลากรภาครัฐในคณะกรรมการ ท่านเป็นอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ขอเชิญท่านทั้งสามเข้าร่วมประชุมด้วยคะ ท่านประธานพร้อมแล้วนะคะ ขอเชิญท่านประธานชี้แจงต่อที่ประชุมคะ

พันตำรวจตรี ยงยุทธ สารสมบัติ (ประธานกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ เรียนท่านสมาชิก สปท. ที่เคารพทุกท่าน กระผม พันตำรวจตรี ยงยุทธ สารสมบัติ ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เมื่อสัปดาห์ที่แล้วกระผมได้อัญเชิญพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานไว้ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ ในพิธีชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ความสรุปว่า “ให้ส่งเสริมคนดีให้ปกครองบ้านเมืองและควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจไม่ให้ก่อความวุ่นวายเดือดร้อนได้” ซึ่งในครั้งนั้นคือเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว กรรมการบริหารราชการแผ่นดินได้เสนอรายงาน ๒ เรื่องเกี่ยวกับคน

เรื่องที่ ๑ คือการวางแผนกำลังคนภาครัฐเชิงยุทธศาสตร์เพื่อสนองอุปสงค์ของประเทศซึ่งก็คือให้ได้คนเก่งมา

ในรายงานที่ ๒ ที่ได้รายงานต่อสภาไปเมื่อสัปดาห์ที่แล้วก็คือการกำหนดมาตรฐานจริยธรรมและการควบคุมกระบวนการหรือบังคับใช้จริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

สำหรับวันนี้กรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินจะเสนอต่อเนื่องนอกจากคนแล้วก็คือในเรื่องของการบริหารจัดการเพื่อพยายามให้การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินครบวงจรมากที่สุด ในเรื่องของ

การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลักนั้น กรรมาธิการ โดยอนุกรรมาธิการได้ยึดพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการศึกษา ในการทำรายงาน

ประการที่ ๑ ก็คือยึดตามพระบรมราโชบายที่ว่าเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ถ้าพูดถึงพัฒนาแล้วท่านกรุณาดูภาพที่ท่านปรากฏอยู่ในจอ นะครับ นี่คือการรอบแนวความคิด ในการพัฒนาการบริหาร ท่านดูรูปหัวใจโต ๆ นั้นจะมีคำว่าธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และความพึงพอใจของประชาชน ถ้าเป็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวความพึงพอใจของ ประชาชนก็คือความสุขของพสกนิกรของพระองค์ ถ้าท่านดูตรงกลางนะครับ ดูปุณฺด (Bullet) เหล่านั้นท่านจะเห็นปุณฺด (Bullet) ที่พูดถึงนโยบาย พูดถึงแผนงาน พูดถึง โครงการ พูดถึงกิจกรรมและงบประมาณเป็นรูปหัวใจทั้งสิ้น รูปหัวใจนี้ไม่ได้ทำขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงหลังจากวันที่ ๑๓ ตุลาคมนะครับ -----

สปท. ๕๕/๒๕๕๙

ปียาพัชร ๓๒/๑

เรื่องนี้อุทธรณ์การได้ทำรูปนี้มาตั้งแต่ต้น ฉะนั้นก็กราบเรียนท่านประธานว่าในการศึกษาครั้งนี้ได้ยึดตามพระบรมราโชบาย สำหรับรายละเอียดนั้นกระผมจะขออนุญาตท่านประธานที่จะมอบให้ทางอุทธรณ์การที่รับผิดชอบเรื่องนี้กราบเรียนต่อประธาน ก็จะมีอาจารย์ดอกเตอร์ถวิลวดี แล้วต่อจากนั้นอาจารย์ตระกูล แล้วก็อาจารย์อภินันท์ โดยที่ท่านวิบูลย์เดี่ยวจะเสริมในภายหลัง ถ้ามีส่วนใดที่จะต้องเสริม ขอบพระคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ขอบคุณค่ะ ต่อไปเป็นท่านถวิลวดี บุรีกุล ค่ะ

นางถวิลวดี บุรีกุล (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ ดิฉัน ถวิลวดี บุรีกุล สมาชิกหมายเลข ๖๑ ในฐานะกรรมการจะขอเสนอประเด็นการปฏิรูปในเรื่องของการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก ซึ่งเป็นแผนปฏิรูปในเรื่องของการพัฒนาระบบราชการให้มีธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพเพื่อสนองตอบต่อภารกิจของประเทศและการบริการประชาชนที่เป็นเลิศ ประเด็นที่สำคัญก็คือเรื่องนี้รัฐบาลหลายยุคหลายสมัยก็ให้ความสำคัญกับเรื่องของการบริหารจัดการเชิงพื้นที่มาแล้ว แต่ว่าก็ยังมีประเด็นที่ไม่นำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นจริงได้ในที่สุด รัฐบาลปัจจุบันก็ได้มีมติ ครม. ออกมาเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน และ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอในเรื่องของการบูรณาการแผนงานโครงการในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนและเป็นการบูรณาการในเรื่องของงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ด้วย อย่างไรก็ตามในเรื่องของการนำไปสู่การปฏิบัติก็ต้องการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น กรรมการของเราทั้งหลายเสนอแนะแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้เป็นจริงโดยใช้แอเรียเบส ดีเวลอปเมนต์ แอปโพรช (Area-based Development Approach) หรือที่เรียกว่าการพัฒนาที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก เป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเรื่องนี้ เป็นเรื่องของการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการนำพื้นที่ซึ่งเป็นทั้งพื้นที่ทางภูมิศาสตร์หรือพื้นที่ที่มีศักยภาพในมิติอื่น ๆ เป็นตัวตั้ง ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรม พื้นที่ลุ่มน้ำหรือพื้นที่อื่น ๆ ในลักษณะอื่น ๆ แทนการเน้นในเรื่องของกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มงานซึ่งแนวคิดนี้ได้มีการนำมาใช้ในหลายประเทศ หลายทวีป แล้วก็

ในประเทศไทยก็เคยมีการนำมาใช้อยู่บ้าง ส่วนใหญ่ก็จะนำมาใช้เพื่อการแก้ปัญหาความยากจน เป็นการนำมาใช้เพื่อพัฒนาชนบท การบริการสาธารณะ หรือเรื่องของการจัดการทรัพยากร เป็นต้น ในนานาประเทศอาจจะนำเรื่องนี้มาใช้กับมิติอื่น ๆ ก็ได้แล้วประสบความสำเร็จหลายปีก่อนประเทศอังกฤษได้มีการนำมาใช้อย่างครอบคลุมทั้งประเทศ แล้วก็มีกรอบคดบทรียนจนประสบความสำเร็จมากมายนะค่ะ สิ่งที่สำคัญก็คือการมีเกณฑ์ในการพิจารณาที่จะนำเรื่องนี้มาใช้ก็คือเรื่องของความเหมือนกันในสิ่งต่าง ๆ ในเรื่องของความต้องการในเรื่องของคุณลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของตัวเองหรือเรื่องของปัญหาที่มีร่วมกันหรือในมิติอื่น ๆ แต่ว่าไม่มีขอบเขตที่ชัดเจนว่าคำว่าแอเรียเบส (Area-based) นั้นครอบคลุมกว้างขวางแค่ไหนเพราะว่าแล้วแต่มิติที่เอาไปใช้นะค่ะ เพราะฉะนั้นหลักการที่ยึดพื้นที่เป็นหลักนี้เป็นการนำความพร้อมและศักยภาพของพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากร ประชากร ภูมิศาสตร์ หรือในรูปแบบอื่น ๆ มาขับเคลื่อนให้เป็นผล โดยมีขั้นตอนการพัฒนาที่สำคัญก็คือการศึกษาศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญว่าในพื้นที่นั้นมีทุนอะไรอยู่บ้าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมหรือกระบวนการมีโนว์ฮาว (Know-how) อะไรอยู่บ้าง หรือว่ามีปัญหาอะไรอยู่บ้างตลอดจนในเรื่องของภาพลักษณ์ความเชื่อของผู้คนในพื้นที่เหล่านั้นว่าเป็นอย่างไร หลังจากนั้นก็จะนำมาสู่การวิเคราะห์เริ่มต้น การวิเคราะห์ชุมชน การวิเคราะห์พื้นที่ การวิเคราะห์ผู้คนที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ปัญหาที่สำคัญในพื้นที่นั้น ๆ ร่วมกัน แล้วมาออกแบบอนาคตร่วมกัน -----

ซึ่งมีหลายแนวทางที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาของพื้นที่นั้น ๆ ตลอดจนวิเคราะห์เพื่อหาสิ่งที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้เลือกแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติแล้ว และหากกลยุทธ์ในการดำเนินการหลังจากดำเนินการเมื่อไร จะใช้งบประมาณอย่างไร การดำเนินการแบบมีส่วนร่วมจะเริ่มต้นอย่างไร ใครจะเข้ามาสู่กระบวนการมีส่วนร่วมบ้าง และมีโครงการย่อยอย่างไร ไปจนกระทั่งถึงการนำงบประมาณจากที่ไหนซึ่งเป็นการบูรณาการการคิดงบประมาณและการใช้ทรัพยากรมาร่วมกันด้วย

ทางกรรมาธิการของเราจึงได้นำเสนอตัวแบบที่จะนำแนวคิดแอเรียเบส (Area-based) นี้ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นผล โดยเราจะใช้ในเรื่องของกลไกแอเรียเบส (Area-based) เป็นเรื่องที่จะนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับประชาชน สิ่งที่สำคัญก็คือการบริการสาธารณะที่รัฐจะต้องจัดให้กับประชาชนนั้นควรจะมาจากการคิดส่วนหนึ่งของประชาชนและการทำงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลซึ่งจะกำหนดลงมา แต่ทำอย่างไรนโยบายของรัฐบาลนั้นจะไปสู่การปฏิบัติให้เป็นจริงและที่สำคัญก็คือสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และเป็นไปตามความต้องการของประชาชนด้วยเหตุนี้ตัวแบบที่เราได้นำเสนอนั้นก็เป็นตัวแบบที่สามารถนำไปใช้ได้โดยนำแนวคิดจากข้างบนและแนวคิดจากประชาชนไปสู่การปฏิบัติ ไปสู่การออกแบบร่วมกันจนเป็นนโยบายเป็นแผนงาน เป็นโครงการ เป็นกิจกรรม และเป็นการจัดสรรงบประมาณร่วมกัน นำไปสู่การบริการสาธารณะที่เสริมสร้างธรรมาภิบาลในที่สุด และอีกรูปแบบหนึ่งก็คือการบริการสาธารณะที่เราได้นำมาใช้เป็นตัวแบบที่จะนำไปสู่การยกระดับการบริการซึ่งสามารถที่จะออกแบบให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นประเด็นที่ชาวบ้านเห็นว่าเป็นประเด็นเร่งด่วนหรือทางการเห็นว่าเป็นประเด็นที่สำคัญที่จะพัฒนาพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นตัวแบบที่เราใช้แล้วนำไปสู่การเชิญชวนจังหวัด ๕ จังหวัดทั่วประเทศไทยมาร่วมทดลองนำร่องทดลองเป็นจังหวัดที่จะขับเคลื่อนโดยใช้แนวคิดนี้ไปสู่การปฏิบัติ ทางกรรมาธิการก็ได้ออกแบบวิธีการทำงานว่ากรรมาธิการจะต้องดำเนินการอะไรบ้าง และในจังหวัดที่จะร่วมขบวนการนี้ไปกับเขาจะต้องทำอะไรบ้าง ๕ จังหวัดที่ได้เชิญมาร่วม ก็คือ จังหวัดพะเยา จังหวัดสงขลา จังหวัดระยอง จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดยโสธร ซึ่งในแต่ละจังหวัดนั้นก็

มีการเลือกประเด็นที่เหมาะสมกับพื้นที่และเป็นประเด็นที่สามารถที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหา
เร่งด่วนของจังหวัดได้ เช่น จังหวัดระยองมีปัญหาเรื่องไข้เลือดออกซึ่งมีสถิติที่สูงมากก็เลือก
ประเด็นการแก้ปัญหาไข้เลือดออก หรือจังหวัดปทุมธานีได้เลือกประเด็นการจัดการขยะ หรือ
จังหวัดพะเยาก็เลือกเรื่องของการศึกษาวิถีวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และ
จังหวัดโยธะภาก็ได้เลือกเรื่องของการยกระดับศูนย์ดำรงธรรม ขณะที่จังหวัดสงขลาเน้นเรื่อง
ของการเกษตรสุขภาพ เป็นต้นนะคะ หลังจากนั้นกรรมาธิการของเราก็ได้จัดการสัมมนา
ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะได้ทราบบทเรียนของการนำแผนพัฒนาจังหวัดไปใช้
มีปัญหาอุปสรรคอะไร และจังหวัดนั้นจะดำเนินการในเรื่องของการยกระดับบริการในเรื่อง
อะไรนะคะ เราก็มีการสัมมนา มีการประชุมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยให้ประชาชน
ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาคิดร่วมกันจนออกมาเป็นแผนต่าง ๆ นะคะ อันนี้เป็นตัวแบบของ
การขับเคลื่อนเอาแนวคิดแอเรียเบส (Area-based) ไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ หลังจากนั้นเราก็มี
การไปติดตาม เวลาผ่านไปประมาณ ๑ เดือนถึง ๒ เดือน เราไปติดตามแล้วพบว่าสิ่งที่
สำคัญที่สามารถที่จะถอดบทเรียนได้ว่าปัญหาอุปสรรคหรือว่าปัจจัยที่นำมาสู่ความสำเร็จของ
การขับเคลื่อนในรูปแบบของการบริหารจัดการให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลักมีเรื่อง
อะไรบ้าง สิ่งที่สำคัญก็คือเรื่องของตัวผู้บริหารเอง เรื่องของกระบวนการทำงาน เรื่องของ
การศึกษาบริบทของพื้นที่ การกำหนดประเด็นที่สอดคล้องกับพื้นที่ หรือเรื่องของ
ผู้ปฏิบัติงาน ทรัพยากร และกลยุทธ์ในการทำงาน ทั้งนี้เราพบว่าผู้บริหารที่จะนำไปสู่
การขับเคลื่อนให้เป็นผลจะต้องมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรกและใส่ใจและสนับสนุน ตลอดจนกำกับ
และติดตามอยู่ตลอดเวลา ส่วนเรื่องของการศึกษา การเลือกประเด็นที่จะทำงานนั้นจะต้อง
สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ไม่ใช่ผู้ใหญ่ลืตักลองประชุมเอาเรื่องเดียวกันมาใช้กับพื้นที่
ทั้งหมดก็ไม่ได้นะคะ -----

การแก้ปัญหาพื้นที่ การเห็นพ้องต้องกันของคนในพื้นที่ว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องเอาไปใช้ นอกจากนี้กระบวนการทำงานก็มีผล เช่น การสร้างความไว้วางใจของผู้คน การมอบอำนาจ การเลือกพื้นที่ที่ชัดเจน การมีข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ทั้งศักยภาพ ทั้งปัญหา และการให้ข้อมูลนั้นกับประชาชนภาคส่วนต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน การดำเนินการและการวางแผนร่วมกัน ตลอดจนการสนับสนุนทรัพยากร ส่วนผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ต้องมีความเข้าใจและมีคนที่เป็นผู้ประสานงานและทำงานอย่างต่อเนื่อง แล้วที่สำคัญก็คือกระบวนการที่ที่จะต้องพร้อมที่จะเดินหน้าปฏิรูปไปด้วยกัน นอกจากนี้เรื่องของทรัพยากรจะต้องมีทีมงานที่จะต้องรู้และเข้าใจตลอดจนงบประมาณทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ส่วนประเด็นที่สำคัญที่สุดก็คือกลยุทธ์ในการทำงาน ซึ่งกรรมการของเราพบว่าเรื่องของความร่วมมือมีความสำคัญ ต้องร่วมตั้งแต่เริ่มแรก ต้องมีจิตสำนึกในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วม และมีโครงสร้างในการทำงาน เช่น รูปแบบของคณะกรรมการ คณะทำงาน ที่เชื่อมโยงกันแล้วทุกคนมีบทบาท มีเครือข่ายในการทำงานทั้งข้าราชการ เอกชน ประชาชน ประชาสังคม ภาคส่วนต่าง ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น หรือกลไกที่เริ่มต้นจากชุมชนให้มีช่องทางที่เข้าถึงได้และมีผู้รับผิดชอบหลัก มีการสื่อสารและฐานข้อมูลที่ครบถ้วนรอบด้าน เข้าใจง่าย และทันสมัย เป็นจริง มีกลไกในการพัฒนาจังหวัด หลังจากที่เรารอบคอบเรียบร้อยแล้วเราก็มาจัดทำตัวแบบของกรรมการเพื่อที่จะนำเสนอในวันนี้ใหม่เป็นตัวแบบที่จะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการที่ยึดพื้นที่เป็นหลักโดยประชาชน โดยใช้กลไกในเรื่องของแผนพัฒนาจังหวัดเป็นตัวเชื่อมประสาน นอกจากนี้เป็นเรื่องของการยกระดับการบริการเพื่อสร้างการบริการที่เป็นเลิศได้ในระดับพื้นที่โดยตัวแบบนี้ดิฉันได้เสนอไปตอนแรก แต่หลังจากนั้นเราได้นำมาปรับ เราพบว่าหลังจากที่เกิดความพึงพอใจให้กับประชาชน มีธรรมาภิบาลเพราะทุกคนมีส่วนร่วม มีสำนึกรับผิดชอบ การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นจะนำไปสู่สังคมประเทศไทยที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีความเป็นธรรม เพราะทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรก สร้างความเข้มแข็งจากภายใน สังคมมีพลังลดความเหลื่อมล้ำและเกิดสังคมสันติสุขสถาพร ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐที่ต้องการนำแนวคิดไทยแลนด์ ๔.๐ มาใช้ก็คือประเทศไทยมีศักยภาพ ประเทศไทยมีโอกาสที่จะแข่งขันในเวทีโลก นอกจากนี้เป็นการสร้างพลังทางสังคมให้เกิดขึ้นด้วยกลไกภาครัฐ

ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมร่วมกัน ตั้งแต่หน่วยงานในจังหวัด หน่วยงานตามภารกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ประชาสังคม ประชาชนและอื่น ๆ ทั้งหมดล้วนเดินหน้าไปด้วยกัน นำไปสู่สังคมที่สันติสุขได้ ซึ่งข้อเสนอจะนำเสนอโดยท่านรองศาสตราจารย์ตระกูล และท่านอภินันท์ ชี้อานวนวงศ์ ค่ะ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ท่านศาสตราจารย์ตระกูลก่อนใช้ไหมคะ เชิญค่ะ

รองศาสตราจารย์ตระกูล มีชัย (ผู้ชี้แจงในนามคณะกรรมการ) : เรียนท่านประธาน ท่านสมาชิกที่เคารพ สิ่ง que การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของการพัฒนาเชิงพื้นที่นั้น ข้อสรุปที่เป็นปัญหาของการศึกษาในพื้นที่ตัวอย่างมีข้อสรุปที่สำคัญอยู่ ๒ ประการด้วยกัน ตามแผนภาพครับ

ประเด็นแรก ในการบริหารจัดการจัดการในเชิงพื้นที่นั้นเราพบว่าระบบการจัดสรรงบประมาณ ระบบการจัดสรรงบประมาณที่ลงในพื้นที่ในปัจจุบันนี้นั้นไม่สามารถที่จะตอบโจทย์ในเชิงของความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ไม่สามารถตอบโจทย์กับความต้องการของประชาชนได้ และสัดส่วนของงบประมาณของจังหวัดที่ได้รับนั้นห่างกับสัดส่วนงบประมาณของประเทศมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเปรียบเทียบกับงบประมาณของกระทรวง ทบวง กรม ที่ลงสู่จังหวัดซึ่งมีสูงถึงประมาณร้อยละ ๖๖.๘ แต่ในส่วน of งบประมาณที่จังหวัดได้รับในเชิงยุทธศาสตร์นั้นมีเพียงแค่ร้อยละ ๐.๖๙ เท่านั้น จากปัจจัยด้านงบประมาณตรงนี้จากการศึกษาจึงพบว่าจังหวัดไม่สามารถที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นปัญหา ประเด็นที่ ๒ ก็คือเป็นประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนกลุ่มจังหวัดที่ให้มีลักษณะของการบูรณาการ จากการศึกษา กลุ่มตัวอย่างพบว่า การที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาแบบเชิงพื้นที่ให้บรรลุผลได้นั้น แผนพัฒนา จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดจะต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ สอดคล้องกับแผนพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลพร้อม ๆ กับตอบสนอง ความต้องการของประชาชน ตามแนวความคิดเหล่านี้ก็คือแนวความคิดที่เราอยากจะทำให้มี การบริหารที่เป็นไปในรูปแบบของประชารัฐ แต่ทว่าสภาพกลไกและประสิทธิภาพของ การบริหารการจัดการของจังหวัดในรูปแบบของแผนนั้นยังมีอาจที่จะตอบสนองต่อสิ่งเหล่านี้ได้ ในประเด็นทั้ง ๒ ประเด็นเหล่านี้จึงเป็นจุดเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูประบบการบริหาร จังหวัดโดยเฉพาะการบริหารที่อยากจะแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ จากการศึกษา ในพื้นที่นั้นได้ข้อสรุปที่สำคัญอยู่ ๓ ประการ รวมทั้งเราจะเสนอเป็นข้อเสนอในเชิงนโยบาย ในประการที่ ๔ ข้อสรุปที่เจอในประการแรกนั้นก็คือเกี่ยวกับเรื่องของการพัฒนากระบวนการ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดที่จะให้บรรลุผลในการขับเคลื่อนในเชิงพื้นที่ได้ กระบวนการเหล่านี้จะต้องมีการปรับปรุงในกระบวนการทำงานที่สำคัญอยู่ ๕ เรื่องด้วยกัน

เรื่องแรกก็คือเรื่องระบบฐานข้อมูล เรื่องระบบฐานข้อมูลนั้นถึงแม้ว่าระบบ การบริหารราชการจังหวัดจะพยายามทำระบบฐานข้อมูลมานับตั้งแต่ยุคของการพัฒนาชนบท ตามระบบ กชช. มาเป็นเวลาร่วม ๓๐ ปีแล้ว แต่ในปัจจุบันนี้ระบบข้อมูลของจังหวัด ที่จะสนับสนุนระบบการพัฒนาเชิงพื้นที่นั้นยังไปไม่ถึงระดับที่จะทำได้ ดังนั้นประการแรกเลย จึงจำเป็นที่จะต้องมีการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อยกระดับการพัฒนาของจังหวัดเพื่อใช้ฐานข้อมูลนั้น มาตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและให้ส่วนราชการต่าง ๆ นำเอาประเด็น ของปัญหาและข้อมูลที่ได้มาวางแผนในการพัฒนา

ประการที่ ๒ ก็คือเกี่ยวกับเรื่องของการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ความพยายามสร้างกระบวนการของการมีส่วนร่วมที่สำคัญก็คือทำอย่างไรที่จะให้ทุกภาคส่วน และทุกเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการในการวางแผนและการพัฒนาจังหวัดได้ นี่คือสิ่งที่ต้องปรับปรุง

ประการที่ ๓ ในเชิงของแผนปฏิบัติการเมื่อมีการวางแผนจังหวัดหรือแผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดแล้วแผนปฏิบัติการจะต้องขับเคลื่อนและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน นี่คือการประเมินสำคัญว่าทำอย่างไรจึงจะขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการที่ให้บริการสาธารณะต่าง ๆ สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด

ประการที่ ๔ เกี่ยวกับเรื่องคน ยังเป็นปัจจัยที่สำคัญที่เราจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรในจังหวัดให้มีความสามารถที่จะขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ถึงแม้ว่าส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารราชการระดับจังหวัดจะพยายามที่จะพัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถแต่ยังไม่อาจที่จะพัฒนาให้มีขีดความสามารถเพียงพอต่อแนวทางการพัฒนาบริหารจัดการแบบเชิงพื้นที่ได้ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงในส่วนนี้

และประการสุดท้ายก็คือถ้าอยากจะปรับปรุงในส่วนนี้แล้วรัฐบาลจะทำอย่างจริงจังจะต้องทำคล้าย ๆ กับคู่มือและแนวทางในการพัฒนาบุคลากรและการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามแนวทางใหม่นี้อย่างจริงจัง

ข้อค้นพบในประการที่ ๒ ก็คือเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนากลไกการทำงานแบบมีส่วนร่วม จากที่ได้เสนอว่ากระบวนการในการพัฒนาแบบนี้คือกระบวนการที่อยากจะมุ่งเน้นระบบของประชาธิรัฐ จึงอยากจะให้มีการพัฒนาระบบในการบริหารระดับจังหวัดให้มีคณะกรรมการประชาธิรัฐเป็นตัวขับเคลื่อน ซึ่งคณะกรรมการประชาธิรัฐนั้นก็ประกอบด้วยข้าราชการซึ่งเป็นตัวแทนของส่วนราชการต่าง ๆ ในจังหวัด ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดแต่ไม่ใช่ราชการส่วนภูมิภาค คณะกรรมการชุดนี้จะทำหน้าที่สำคัญในการร่วมกันคิดวางแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการตามแนวนโยบายที่ อย่างไรก็ตามที่ครั้งองค์กรในเชิงการบริหารในขณะนี้ที่มีอยู่หากคิดว่ายังมีความจำเป็นไม่ว่าจะในรูปแบบของ ก.น.จ. หรือรูปแบบอื่นก็ตามที่ก็อาจจะใช้องค์กรเหล่านี้ได้เพียงแต่ให้มีการปรับรูปแบบของคณะกรรมการขององค์กรเหล่านี้ให้มีโครงสร้างและกลไกดังรูปแบบของคณะกรรมการประชาธิรัฐที่ได้เสนอไปก่อนหน้านี้

ข้อค้นพบในประการที่ ๓ ครั้น เกี่ยวกับเรื่องของการพัฒนาระเบียบและกฎที่เอื้อต่อการดำเนินการ จากการศึกษาพบว่าถ้าอยากจะขับเคลื่อนกระบวนการในการพัฒนาเชิงพื้นที่ในจังหวัดให้บรรลุผล จะต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐในส่วนกลาง ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการหรือคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินำเอาไปปรับปรุงแก้ไขในเชิงของกลไกและระเบียบที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่นมีการปรับนโยบายให้เอื้อต่อการยกระดับการบริการเพื่อสร้างการบริการที่เป็นเลิศโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก ซึ่งในกรณีเช่นนี้สำนักงาน ก.พ.ร. น่าจะเป็นเจ้าภาพที่สำคัญ นอกจากนั้นเกี่ยวกับเรื่องของการตั้งคณะกรรมการประชารัฐ การกำหนดประเด็นการยกระดับการบริการสาธารณะที่ให้ทุกภาคส่วนมีการดำเนินการร่วมกัน การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของพื้นที่ การทำแผนบูรณาการหรือกระบวนการมีส่วนร่วมต่าง ๆ เหล่านี้นั้นเราได้เสนอไว้ในเอกสารเพื่อให้มีการปรับปรุงในระดับจังหวัดและหน่วยงานของรัฐในส่วนกลางแล้วครับ ขอข้ามในส่วนนี้ไป

ข้อเสนอประการสุดท้ายที่คณะกรรมการได้เสนอนั้นจะเป็นข้อเสนอในเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการเหล่านี้ให้บรรลุผล ข้อเสนอในเชิงนโยบายที่สำคัญในประการแรก การทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้มีคุณภาพและมีธรรมาภิบาลตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ที่กล่าวตรงนี้มีได้หมายความว่าแผนพัฒนาจังหวัดที่ดำเนินการอยู่แล้วไม่มีคุณภาพ แต่การจะปรับให้มีการบริหารเชิงพื้นที่ได้จะต้องพัฒนาคุณภาพให้เพิ่มสูงขึ้นอีก นั่นก็หมายความว่าการทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดนั้นจะต้องมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดรวมถึงแผนระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนระดับชุมชนหมู่บ้าน

ประเด็นต่อมารัฐบาลจำเป็นที่จะต้องปรับระบบการบริหารที่เคยยึดแต่ภารกิจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรมแต่เพียงทางเดียว แต่คณะกรรมการได้เสนอว่าระบบการบริหารที่เสนอปรับใหม่นั้นอยากให้มีการบริหารแบบคู่ขนาน นั่นก็คือยังคงไว้ซึ่งบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรมอยู่ แต่ขอให้เพิ่มสัดส่วนคู่ขนานเกี่ยวกับการบริหารเชิงพื้นที่ในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ทั้งด้านการกำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณและการจัดบุคลากรเข้าไปทำงานในพื้นที่จังหวัด

ประเด็นที่ ๓ ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ยังมี ปัญหาที่ยังเหลือมกันอยู่ ยังไม่อาจที่จะสอดคล้องกันได้ จำเป็นจะต้องมีกระบวนการ ในการปรับระบบการทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาท้องถิ่นตามกฎหมายและระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนชาติรวมทั้งนโยบายของรัฐบาล ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องนำไปปรับปรุงประเด็นนี้

ประการที่ ๔ การพัฒนาเชิงพื้นที่หรือแอเรียเบส (Area-based) นั้น เพื่อที่จะให้มีการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการในจังหวัดได้ ทั้งในแผนของส่วนราชการต่าง ๆ แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด จึงมีข้อเสนอให้รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐในส่วนกลาง ควรจะมีการกำหนดใช้พื้นที่จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ของ ส่วนราชการนั้นหรือภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ มิใช่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ทำแต่ภารกิจหน้าที่ ของตัวเองโดยขาดการประสานกับสภาพปัญหาของพื้นที่ ขณะเดียวกันในการประเมินผล การบริหารของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ของกระทรวง ทบวง กรม ตามมติคณะรัฐมนตรี ที่กำหนดไว้นั้น ควรที่จะมีการประเมินการบริหารจังหวัดในเชิงพื้นที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ควบคู่กันด้วย -----

ข้อเสนอเชิงนโยบายประการที่ ๒ เกี่ยวกับเรื่องของการพัฒนาโลกและการบูรณาการ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาสู่แผนพัฒนาจังหวัดนั้น นั่นก็คือกระบวนการ ที่จะให้มีการปรับระบบการบริหารที่สอดคล้องกันตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ขึ้นสู่ระดับ จังหวัด ที่สำคัญก็คือควรจะมีการกำหนดระเบียบว่าด้วยกลไกการบูรณาการการจัดทำ แผนพัฒนาระดับพื้นที่กับแผนพัฒนาจังหวัดขึ้นมา ควรจะมีการที่กำหนดให้มีการวางแผน พัฒนาอำเภอที่จะเป็นตัวเชื่อมระหว่างแผนหมู่บ้านและชุมชนกับแผนจังหวัดให้ได้ ซึ่งในปัจจุบันนี้ขาดตรงจุดนี้

ประการต่อมาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบในการออกกฎเกณฑ์และกฎระเบียบอยู่นั้น ควรจะมีการพัฒนาปรับให้สอดคล้อง และบูรณาการกับระเบียบในการวางแผนพัฒนาจังหวัดภายใต้แนวความคิดของการพัฒนา เชิงพื้นที่

ประการสุดท้าย กลไกในการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่ ควรให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานสนับสนุนเพราะว่าเป็นหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่และมี บุคลากรของท้องถิ่นอยู่แล้ว

ข้อเสนอเชิงนโยบายประการที่ ๓ เกี่ยวกับเรื่องอำนาจการบริหารจัดการ แผนพัฒนาของจังหวัด ในประเด็นนี้มีเรื่องที่สำคัญอยู่ ๓ เรื่องด้วยกัน

เรื่องแรก การปรับระบบการบริหารจัดการแผนพัฒนาจังหวัดว่าทำอย่างไร ที่จะต้องเกิดเอกภาพและครอบคลุมภารกิจของส่วนราชการในจังหวัดและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในจังหวัด จะต้องมีการบูรณาการแผนงานและโครงการที่สอดคล้องกัน และตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาในพื้นที่ให้ได้

ประเด็นที่ ๒ จำเป็นที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายระเบียบบริหารราชการ แผ่นดินในหมวดที่ว่าด้วยการบริหารราชการส่วนภูมิภาค กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวกับการบริหาร ทั้งในเรื่องของกลไก กระบวนการ และอำนาจหน้าที่ของจังหวัดให้ชัดเจนมากกว่าที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่ครอบคลุม ในเชิงพื้นที่ การบริหารคน เงิน และอำนาจหน้าที่

ประเด็นที่ ๓ ต้องมีการพัฒนาหน่วยงานจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีศักยภาพมากขึ้นกว่าเดิม ขอเรียนท่านสมาชิกให้ทราบว่าถึงแม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีความพยายามพัฒนาหน่วยงานวางแผนระดับจังหวัดมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ ปี แต่การพัฒนาที่ผ่านมาแล้วยังไม่เพียงพอสำหรับระบบที่เราอยากจะเปลี่ยนระบบการบริหารเชิงพื้นที่ ที่สำคัญคือทำอย่างไรที่จะให้หน่วยงานในส่วนกลางมีความเชื่อว่าแผนพัฒนาจังหวัดที่บรรจุโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาเชิงพื้นที่นั้นมีโครงการที่ผ่านการวิเคราะห์ตรวจสอบอย่างมีคุณภาพ มีความคุ้มค่า นั่นก็เท่ากับว่าเราจำเป็นต้องมีการพัฒนาหน่วยการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อให้มีขีดความสามารถในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการและให้เกิดความเชื่อมั่น ซึ่งในประเด็นนี้หน่วยงานของรัฐในส่วนกลางไม่ว่าจะเป็นสภาพัฒน์ หรือสำนักงานงบประมาณ หรือกระทรวงมหาดไทยจำเป็นต้องให้การสนับสนุนในการที่จะพัฒนาตรงนี้ให้มีศักยภาพ

ข้อเสนอประการสุดท้าย ในเชิงนโยบายก็คือข้อเสนอเกี่ยวกับเรื่องการบูรณาการงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดกับราชการในส่วนกลาง ข้อเสนอนี้เป็นข้อเสนอในเชิงการปฏิรูปเกี่ยวกับระบบงบประมาณที่สำคัญนั่นก็คือ

ประเด็นแรกจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไข กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณจังหวัดที่มีอยู่ทั้งหมด โดยพิจารณาให้จังหวัดเป็นส่วนราชการในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนงานโครงการที่จะแก้ไขปัญหามหาในเชิงพื้นที่

ประเด็นที่ ๒ การแก้ไขวิธีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของจังหวัดนั้น จำเป็นที่จะต้องพิจารณากำหนดกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของจังหวัด เฉพาะในส่วนงบประมาณเพื่อเอามาใช้ในการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามข้อเสนอที่มีการวางแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเอาไว้ และทุกส่วนราชการ ทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่ทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีในระบบคู่ขนานควรที่จะนำเอาแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ของจังหวัดไปพิจารณาสนับสนุนงบประมาณตามภารกิจหน้าที่เพื่อตอบโจทย์ตรงนี้ได้

ประเด็นที่ ๓ ควรจะมีการแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ในการบริหารงบประมาณจังหวัดที่สำคัญก็คือจากการศึกษาพบว่าจังหวัดที่มีส่วนราชการต่าง ๆ มีงบประมาณตามภารกิจหน้าที่ไปบริหารนั้น เมื่อมีเงินเหลือจ่ายเงินนั้นจะถูกส่งคืนไปยังส่วนราชการ เป็นไปได้หรือไม่ว่าที่จะต้องมีการปรับแก้ไขกฎ ระเบียบนี้ ถ้าเพื่อการบริหารงบประมาณของส่วนราชการจังหวัดมีงบประมาณเหลือจ่าย ควรให้งบประมาณนั้นอยู่ในจังหวัดเพื่อนำเอาไปใช้แก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ตามแผนที่วางเอาไว้ ซึ่งถ้าเห็นด้วยก็จะต้องมีการแก้ไขกฎ ระเบียบในเรื่องนี้

ประเด็นที่ ๔ การแก้ไขระบบงบประมาณนั้น คิดว่าระบบงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะมีการบูรณาการให้มีการตอบสนองต่อจังหวัด คำว่าจังหวัดในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าเอางบประมาณของท้องถิ่นไปสนับสนุนการบริหารของผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่ใช่ คณะกรรมาธิการได้ศึกษาเรื่องนี้ การที่จะให้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปสนับสนุนทางนั้นมิได้เป็นการลดทอนการกระจายอำนาจ แต่มุ่งเป้าที่จะให้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ที่มีประชาชนและจังหวัดและทรัพยากรอยู่ ณ ที่แห่งนั้น

ข้อเสนอที่ทางกรรมาธิการเสนอมาทั้งหมดนั้น ผมขอกราบเรียนท่านประธานและท่านสมาชิกว่า ณ เวลานี้ ปัจจุบันนี้มีส่วนราชการระดับจังหวัดที่ทำแบบนี้หรือไม่ มีครับ เมื่อ ๑ เดือนที่ผ่านมาผมไปเห็นโครงการอยู่ ๒ โครงการที่มีลักษณะคล้าย ๆ กับการแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่

โครงการแรกเป็นโครงการจัดการแก้ไขปัญหาน้ำที่บึงพลาญชัยและคลองคูเมืองของจังหวัดร้อยเอ็ด เจ้าภาพคือเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด แต่การบูรณาการนั้นเกิดการบูรณาการระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัด ส่วนราชการในจังหวัดและส่วนราชการกรมชลประทานที่อยู่นอกเขตพื้นที่จังหวัดสามารถที่จะบริหารจัดการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม น้ำเน่าเสียและน้ำเพื่อการเกษตรในเขตพื้นที่ได้เป็นอย่างดี นี่คือลักษณะของการแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำที่ที่บรรลุผล แต่ไม่ได้เรียกว่าการแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำในเชิงพื้นที่

อีกตัวอย่างหนึ่งผมเพิ่งไปดูเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ก็คือการบริหารจัดการน้ำ ลำน้ำแม่ต้าที่ตำบลต้าผามอก อำเภอลอง จังหวัดแพร่ เป็นตัวแบบที่ธนาคารพัฒนาเอเชีย ได้ไปดูตัวแบบ และชื่นชมว่าเป็นระบบการบริหารการจัดการบูรณาการเชิงพื้นที่ที่ดีมาก เพราะการแก้ไขปัญหาเชิงนี้ถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลต้าผามอกจะเป็นเจ้าภาพ แต่นายอำเภอในฐานะตัวแทนราชการส่วนภูมิภาคระดับอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด ส่วนราชการและชลประทานเขตพื้นที่ในจังหวัดพิษณุโลกได้มาบูรณาการแก้ไขปัญหาลำน้ำแม่ต้า ที่ในเขตช่วงหน้าแล้งบริเวณนั้นแห้งแล้งแต่การแก้ไขปัญหาที่นี่ไม่แล้ง และประชาชนสามารถที่จะมีน้ำเก็บกักเอาไว้ใช้ได้ และเกิดอาชีพใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเพาะกล้ายัก การปลูกป่า หน่อไม้ไผ่เปาะ ซึ่งสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนอย่างมหาศาล ลักษณะเช่นนี้คือการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่

เรียนท่านประธานและท่านสมาชิกที่เคารพครับ ข้อเสนอที่ได้จากการค้นพบนั้น ขอเรียนว่าเป็นความพยายามที่จะพัฒนาระบบการบริหารจังหวัด มิได้มุ่งเป้าที่จะไปลดทอนอำนาจของราชการส่วนภูมิภาคอื่น ๆ ในจังหวัด หรือไปลดอำนาจในเชิงการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เพื่อต้องการสร้างเอกภาพและแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ และปัญหาของประชาชนครับ กราบขอบพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง ได้ขึ้นบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ต่อไปขอเชิญท่านอภินันท์ ชัยธานุวงศ์ อดีตอธิบดีกรมที่ดิน อดีตผู้ว่าราชการจังหวัด นราธิวาส และจังหวัดนครศรีธรรมราชชี้แจงครับ

นายอภิรักษ์ ชื่อธานุวงศ์ (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และท่านสมาชิกที่เคารพทุกท่าน กระผม อภิรักษ์ ชื่อธานุวงศ์ หมายเลข ๑๘๖ ต้องกราบขอบพระคุณท่านสมาชิกที่ให้โอกาสกรรมการด้านการบริหารราชการแผ่นดิน นำเสนอเรื่องแอเรียเบส (Area-based) ในวันนี้ ก่อนอื่นใคร่ขอบอกกล่าวกับท่านทั้งหลายว่ากรรมการต้องขอเวลาในการเสนอผลงานข้อเสนอครั้งนี้ค่อนข้างจะมากหน่อย เพราะการทำงานเสนอผลงานชิ้นนี้ได้ดำเนินการศึกษาทั้งเอกสารการศึกษาและการลงพื้นที่ศึกษาเชิงประจักษ์ในพื้นที่ โดยมี ๕ จังหวัดตัวอย่างซึ่งทางอาจารย์ถวิลวดีได้กราบเรียนมาตั้งแต่ต้นและขอกราบเรียนว่าผลของการศึกษาจัดทำข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลักในครั้งนี้ ได้ส่งผลลัพธ์ที่สำคัญอย่างน้อยก็ ๒ ประการ

ประการแรกก็คือผลลัพธ์จากการศึกษากระบวนการการขับเคลื่อนบริการและการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ของจังหวัด ๕ จังหวัด ตัวอย่างที่เราลงไปศึกษาเชิงประจักษ์ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมและการบริหารจัดการด้วยตนเองนำไปสู่การถอดบทเรียนของ ๕ จังหวัดที่ทำการศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อน ซึ่งในขั้นต้นได้มีการหารือกับทาง ก.พ.ร. แล้วก็เสนอภารกิจที่หน่วยงานที่สมควรไปขับเคลื่อนต่อ นะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าภาพหลักเป็น ก.พ.ร. นะครับ ซึ่งปรากฏตามตารางหมายเลขที่ ๙ ในหน้าที่ ๗๒ และหน้าที่ ๗๓ ของรายงานที่นำเสนอสมาชิกไปแล้วในเล่มใหญ่ นะครับ ซึ่งจะมีตารางว่า ก.พ.ร. สมควรไปทำเรื่องอะไรแล้วก็ส่วนราชการต่าง ๆ สมควรขับเคลื่อนเรื่องอะไร นั่นคือผลจากการไปศึกษา

ประการที่ ๒ ขอกราบเรียนท่านสมาชิกได้ทราบว่าข้อเสนอการใช้แผนพัฒนาเป็นเครื่องมือเพื่อบูรณาการการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ นะครับ เมื่อพูดถึงการบูรณาการหรือภาษาอังกฤษเราเรียกว่าอินทิเกรต (Integrate) ได้โปรดเข้าใจว่าไม่ใช่การเรียกร้องให้เกิดมีการซิงเกิลคอมมานด์ (Single Command) ขึ้นในจังหวัด นะครับ เพราะมันคนละเรื่องเดียวกัน เราไม่ได้ปรารถนาที่จะเรียกร้องหลักการซิงเกิลคอมมานด์ (Single Command) ขึ้น แต่เราต้องการบูรณาการ การบูรณาการนี้หมายถึงทุกหน่วยงานทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำร่วมกัน แนนอนที่สุดหน่วยงานเหล่านั้นต้องมีแผน

ของตัวเอง มีงบประมาณและสิ่งที่เสนอเป็นเรื่องที่ถูกองคาพยพมีแผนงาน แต่ว่าในระดับจังหวัดก็สมควรที่จะต้องมีการมีแผนงานหนึ่งที่สามารถอธิบายการพัฒนาโดยภาพรวมนะครับ สามารถเห็นทิศทางการพัฒนาร่วมกันซึ่งเราจะให้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นจุดยึดโยงที่สำคัญในครั้งนี้นะครับ การใช้แผนเป็นเครื่องมือบูรณาการจึงไม่ใช่การเรียกร้องการเพิ่มอำนาจการบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่ได้เสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเจ้าของงบประมาณหรือเป็นผู้มีอำนาจจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุ แต่เป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายต้องควรรู้ภารกิจและงบประมาณซึ่งกันและกันภายใต้พื้นที่การบริหารจัดการที่เราเรียกกันว่าจังหวัดนี้ โดยมีประชาชนและปัญหาของพื้นที่เป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างแท้จริง จากข้อเสนอต่าง ๆ จากผลการศึกษาเพื่อการช่วยเหลือการขับเคลื่อนในระดับจังหวัดในขั้นนี้จึงใคร่ขอเสนอร่างระเบียบขึ้นหนึ่งขึ้นนะครับ ขอเรียกว่าระเบียบว่าด้วยการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ พ.ศ. .... กราบเรียนว่าการเสนอร่างระเบียบขึ้นนี้ก็เพื่อมุ่งหวังที่จะสร้างวัตถุประสงค์ ๒ ประการขึ้น

อันที่ ๑ คือการเพิ่มบทบาทความสำคัญของแผนพัฒนาจังหวัด

อันที่ ๒ คือการเพิ่มกระบวนการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่ ตั้งแต่หมู่บ้าน ชุมชน ตำบล อำเภอและจังหวัดนะครับ

ก่อนที่จะไปสู่รายละเอียดขอให้เจ้าหน้าที่ย้อนกลับไปภาพแรกอีกครั้งหนึ่ง คือกราบเรียนทำความเข้าใจก่อนในกระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในขณะนี้ จังหวัดดำเนินการเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัด แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ในพระราชกฤษฎีกานี้ถึงแม้ว่าจะมีข้อเสนอหรือข้อศึกษา จะปรับปรุงเรื่องกระบวนการพระราชกฤษฎีกาในระดับการมีส่วนร่วม แต่กราบเรียนว่าองค์กร หรือกระบวนการทั้งหมดยังมีพระราชกฤษฎีกานี้ใช้อยู่ครับ ซึ่งจะมีคณะกรรมการนโยบาย การบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ด้วยคือ ก.น.จ. คือ ก.น.จ. เป็นฝ่าย ที่จะกำกับด้านนโยบาย มีท่านนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีเลขาธิการ ก.พ.ร. เป็นเลขานุการใหญ่ อยู่ใน ก.น.จ. ชุดนี้ จะมีหน้าที่ออกนโยบาย ออกระเบียบแบบแผนการทำงานให้กับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด และในระดับจังหวัดก็จะมี ก.บ.จ. ซึ่งเรียกว่าคณะกรรมการบริหารงานจังหวัด แบบบูรณาการ ซึ่งจะมีการปรับปรุงคณะกรรมการชุดนี้ให้การมีส่วนร่วมมากขึ้น กระผมขออนุญาตว่าจะไม่กล่าวลงเข้าไปในพระราชกฤษฎีกา แล้วก็ในขณะเดียวกันก็จะมี ก.บ.ก. คือนอกจากจังหวัดแล้วก็มีกลุ่มจังหวัดขึ้นในการทำงานวางแผนพัฒนาจังหวัดนะครับ กราบเรียนว่าการดำเนินงานตามพระราชกฤษฎีกาที่ผ่านมา ก็จะมีข้อจำกัดที่จังหวัด ดำเนินการอยู่ทุกวันนี้ก็จะเห็นว่าแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดถูกกำหนดให้ตอบสนอง จุดเน้นการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่เป็นหลักในบางประการเท่านั้นเอง งบประมาณ ที่จัดสรรให้จังหวัดไปก็อยู่ในกรอบยุทธศาสตร์ที่ ก.พ.ร. ต้องการให้ขับเคลื่อนจุดเน้น การพัฒนานะครับ

ประการที่ ๒ งบประมาณที่ได้รับก็เป็นเรื่องที่จังหวัดได้รับตามแผนที่เน้น ในเรื่องของยุทธศาสตร์การพัฒนาในบางเรื่องในพื้นที่เท่านั้นเองไม่ได้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับงาน ตามภารกิจหรือฟังก์ชัน (Function) ของกระทรวง ทบวง กรมแต่ประการใดนะครับ

ประการที่ ๓ ก็คือข้อจำกัดแผนพัฒนาจังหวัดที่ทำผ่านมานั้นะครับ ไม่มีกระบวนการเชื่อมโยงของความต้องการหรือการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ชุมชน ตำบล อำเภอสู่ระดับจังหวัดนะครับ ก็จะไปพูดถึงเรื่องของยุทธศาสตร์ การพัฒนาหรือจุดเน้นการพัฒนาของจังหวัดบางประการเท่านั้นเอง ดังนั้นข้อเสนอแนะ ในการยกร่างระเบียบฉบับนี้ก็เพื่อเพิ่มวัตถุประสงค์ในการเพิ่มบทบาทความสำคัญของ แผนพัฒนาจังหวัด และเพิ่มกระบวนการเชื่อมโยงให้แผนพัฒนาเชื่อมโยงกันตั้งแต่ระดับพื้นที่ หมู่บ้าน ชุมชนสู่จังหวัด โดยหลักการทั้งหมดนั้น ประการแรกการพัฒนาบทบาทของ แผนพัฒนาจังหวัดนี้ต้องการที่จะเพิ่มบทบาทของแผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๒ ประการ เพิ่มจากเดิมซึ่งเน้นถึงการพัฒนา พัฒนาตามยุทธศาสตร์หรือจุดเน้นการพัฒนา ในบางประการของจังหวัด ให้เพิ่มวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาจังหวัดเป็น ๓ ประการ

ประการแรกคือตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาของรัฐบาลและ ส่วนกลาง แผนพัฒนาจังหวัดจังหวัดไม่สามารถทำงานโดยไม่ดูกรอบยุทธศาสตร์ของชาติ แล้วก็ทิศทางของนโยบายรัฐบาลเป็นอันดับ เรื่องนี้ขณะนี้ยังขาดเรื่องนี้อยู่นะครับ

ประการที่ ๒ ตอบสนองจุดเน้นการพัฒนาระดับจังหวัดแล้วกลุ่มจังหวัด นี่คือการกิจที่ขณะนี้พระราชกฤษฎีกาได้ให้จังหวัดกำลังทำอยู่นะครับ

ประการที่ ๓ ก็คือตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ นี่คือ ความเชื่อมโยงของแผนที่เราคิดว่าสมควรที่จะให้ความสำคัญเชื่อมโยงไปถึงหมู่บ้าน ตำบลด้วย

ต่อไปในการที่จะทำให้บทบาทเหล่านี้สำเร็จได้ก็จะมีร่างอยู่ในระเบียบคือ มุ่งเน้นไปที่บทบาทของกระทรวงมหาดไทยและ ก.น.จ. ซึ่งมีเลขาธิการ ก.พ.ร. เป็นเลขาใหญ่อยู่ ให้สนับสนุนกระบวนการการทำให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งต้องมีกระบวนการแจ้ง กรอบยุทธศาสตร์และการพัฒนาของรัฐบาลส่วนกลางให้จังหวัดได้ถือปฏิบัติด้วย และจะต้อง มีการกำหนดปฏิทินการทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องต้องกัน เพราะภารกิจบทบาทของแผนพัฒนาจังหวัดมันขยายออกไปตั้ง ๓ เรื่อง ดังนั้นปฏิทิน ในตลอดปีต้องทำอะไรต่อเนื่องอย่างไรแล้วก็ต้องรับจากพื้นที่มาและรับจากส่วนกลางมา ให้สอดคล้องกันอย่างไร ตรงนี้จะต้องมีรายละเอียดที่ทาง ก.พ.ร. จะต้องมาเซต (Set) ให้กับ ทางจังหวัดนะครับ

ประการที่ ๓ คือส่วนราชการต้องให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ในการทำงานในเรื่องนี้ อันที่ ๑ ต้องแจ้งกรอบแผนงานและเสนอคำขอของงบประมาณต่อผู้ว่าราชการจังหวัดให้ทราบด้วย จากการศึกษาเชิงประจักษ์ในพื้นที่ที่เราศึกษาพบว่าการทำงบประมาณประจำปีอย่างปี ๒๕๖๐ ที่ผ่านมายกตัวอย่างเช่นไปที่จังหวัดสงขลา สงขลาเขาต้องการศึกษาเรื่องเกษตรทางเลือกต่าง ๆ เราหันกลับไปถามเกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการทำงบประมาณประจำปีเขาแจ้งให้ทำคำขอของงบประมาณเขาแจ้งผ่านทางไหนก็ปรากฏว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์แจ้งตรงไปที่เกษตรและสหกรณ์จังหวัดโดยไม่แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบนะครับ นี่เป็นเรื่องที่ทางสายฟังก์ชัน (Function) เขาจะแจ้งในส่วนราชการของตัวเอง บางจังหวัดก็ตื่นะครับ ส่วนราชการก็นำเรียนผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ แต่บางจังหวัดส่วนราชการไม่นำเรียนผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ผู้ว่าราชการจังหวัดก็ไม่ว่าเลยว่ทำงบประมาณฟังก์ชัน (Function) แต่ละปีส่วนราชการเขาไปตั้งงบประมาณทำเรื่องอะไร ในขณะที่แผนพัฒนาจังหวัดก็ทำไป แต่การสนับสนุนงบประมาณของไลน์ฟังก์ชัน (Line Function) ไม่สอดคล้องต้องกันเลย เราต้องการให้ทางส่วนราชการแจ้งกรอบแผนงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

ประการต่อมาให้จัดทำคำขอของงบประมาณตามแผนงานโครงการจากจังหวัดคือเมื่อแผนพัฒนาจังหวัดไปขอให้มันเป็นพันธกิจของส่วนราชการได้ไหมครับว่านำแผนพัฒนาจังหวัดไปจัดทำงบประมาณ ซึ่งมันแตกต่างจากภารกิจเดิมตามพระราชกฤษฎีกา พระราชกฤษฎีกานี้แผนพัฒนาจังหวัดเสนอเป็นเพียงยุทธศาสตร์การพัฒนาบางเรื่องบางราว กรอบงบประมาณก็เป็นเพียงกรอบงบประมาณที่ ก.พ.ร. จัดสรรให้ในรอบหนึ่งเท่านั้นเองนะครับ เช่นจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ผมเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดก็ ๑๐๐ ล้านบาทประมาณนะครับ จังหวัดเล็ก ๆ ก็ประมาณ ๗๐-๘๐ ล้านบาทไป แต่กรอบของไลน์ฟังก์ชัน (Line Function) เป็นอย่างไรไม่มีใครตอบได้ เราอยากจะได้พันธกิจนี้ให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม นำแผนพัฒนาจังหวัดไปภายใต้ข้อสมมุติฐานว่าแผนพัฒนาจังหวัดจะต้องมีคุณภาพตอบโจทย์ทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติและปัญหาความต้องการของพื้นที่และจุดเน้นการพัฒนาทั้ง ๓ เรื่องนี้ได้

ต่อไปนี้จะเป็นเรื่องของการเชื่อมโยงการทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่ ในภาพต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนภาพในหน้า ๗๖ ท่านจะเห็นรูปแบบในการประสานกระบวนการที่จะเชื่อมโยงไปตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หลักการดำเนินการในเรื่องนี้วางหลักไว้ว่า ความเชื่อมโยงและตอบสนองต้องตอบสนองการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ด้วยนั้น อันที่ ๑ นะครับ รายละเอียดอยู่ในระเบียบข้อต่าง ๆ ตามภาพที่ได้ฉายให้ที่ประชุมทราบแล้ว หลักการที่ ๒ คือทุกส่วนราชการและหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญและช่วยเหลือการสนับสนุน และหลักการที่ ๓ คือทุกส่วนราชการและหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเน้นนำแผนพัฒนาในพื้นที่ไปจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงาน

ข้อเสนอในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนก็อยากจะให้ทางคณะกรรมการหมู่บ้านและคณะกรรมการชุมชนนี้จัดทำและประสานงบประมาณโดยจะต้องมีฐานสำคัญคือเน้นความสำคัญของระบบฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นในพื้นที่และจะมีการส่งต่อไปประกอบทำแผนพัฒนาตำบล และหมู่บ้าน ชุมชน เสนอไว้ว่าสามารถเป็นหน่วยดำเนินการตามแผนงานโครงการของส่วนราชการในพื้นที่ อันนี้เป็นเรื่องใหม่นะครับการที่จะให้หมู่บ้านและชุมชนเป็นหน่วยดำเนินการ เดิมงบประมาณเมื่อผ่านไปทางส่วนราชการ ส่วนราชการก็จะไปดำเนินการเป็นหน่วยดำเนินการ แต่เราขอให้เสนอให้หมู่บ้านและชุมชนซึ่งรัฐบาลใช้บ่อยครับ ใช้ในงบประมาณเศรษฐกิจ เราจะให้กรรมการชุมชน หมู่บ้าน หรือเราอยากจะให้สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่สามารถเป็นทางเลือกในการบริหารงานและกระบวนการการมีส่วนร่วมในการจัดทำของพี่น้องประชาชนในพื้นที่ได้นะครับ

ต่อไปในระดับตำบลนะครับ ขอเสนอให้มีการจัดตั้งองค์กรขึ้น เป็นองค์กรที่สอดคล้องกับการตั้งคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ก.น.จ. ขณะนี้พระราชกฤษฎีกาจะมีอยู่ในชั้นระดับจังหวัดเท่านั้นเอง ไม่มีชั้นอำเภอ ไม่มีชั้นตำบล ฉะนั้นเราขอเสนอให้มีการจัดตั้ง ก.บ.ต. ขึ้น ซึ่งให้มีบทบาทหน้าที่ในการทำแผนพัฒนาตำบล และบริหารจัดการกิจกรรมภายในตำบล ซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการจะประกอบด้วยผู้นำท้องที่และประชาชนทั้งสิ้น ไม่มีข้าราชการเข้าไปเลย ก.บ.ต. ซึ่งประธานและเลขานุการคัดเลือกกันเองและเราอยากจะทำให้สำนักงานพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานด้านธุรการของ ก.บ.ต. นะครับ ในขณะเดียวกันเพื่อให้มีพี่เลี้ยงเกิดขึ้นนึกถึงในสมัยปี ๒๕๓๔ ในการไปขับเคลื่อนเรื่องการทำแผนพัฒนาชนบทในพื้นที่ยากจน ในขณะที่รัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เราจะมีเขาเรียกว่าคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่ตำบล ถ้าใครรับราชการในช่วงนั้นก็จะมีคุ้นเคยกับชุดนี้เขาเรียก ๕ ทหารเสือ ตัวย่อเขาเรียกว่า ค.ป.ต. จริง ๆ เราก็อยากจะเรียกว่าชื่อเดิมคือร้อยพันขึ้นมาใหม่เรียกว่า ค.ป.ต. แต่เนื่องจากว่า ค.ป.ต. จะไปซ้ำกับคณะกรรมการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีท่านรองนายกรัฐมนตรีประวิทย์นี้เป็นประธานอยู่ เราจึงขอเรียกชื่อเป็น ค.ส.ต. ค.ส.ต. คือบรรดาข้าราชการที่ทำงานรับผิดชอบในพื้นที่ตำบลให้มีชุดนี้ขึ้นเพื่อจะเป็นพี่เลี้ยง ก.บ.ต. และประโยชน์ที่จะได้รับก็คือว่า ค.ส.ต. ก็จะเป็นคณะทำงานในระดับตำบลที่จะช่วยเหลืองานของทุกส่วนราชการ อย่างลี้มนะครับขณะนี้ทุกส่วนไม่มีเจ้าหน้าที่ระดับตำบล หลายส่วนเช่นกระทรวง พม. ไม่มีเจ้าหน้าที่ระดับตำบล ถ้ามีคณะทำงานชุดนี้ก็จะเหมือนกับรองรับงานของทุกกระทรวง ทบวง กรม ในพื้นที่ตำบลไปโดยปริยาย ซึ่งจะประกอบด้วยข้าราชการที่ไปทำงานในระดับพื้นที่ตำบล ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบล พัฒนาการ กศน. ซึ่งนายอำเภอจะเป็นคนแต่งตั้ง และมีหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้กับ ก.บ.ต. ในระดับตำบลเพื่อไปขับเคลื่อนและจัดทำกิจกรรมในระดับตำบล และแผนพัฒนาตำบล ขยับขึ้นมาที่อำเภอเสนอขอให้จัดตั้ง ก.บ.อ. ก็คือกราบเรียนแล้วว่าพระราชกฤษฎีกามีระดับชั้นจังหวัดแค่นั้นเอง เราต้องการอำเภอให้มีคณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการด้วยเพื่อจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาอำเภอนี้จึงจะเป็นแผนบูรณาการข้อมูลปัญหาความต้องการของประชาชนจากแผนพัฒนาหมู่บ้าน

ชุมชน และตำบล รวมทั้งแผนงานโครงการของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่ด้วย องค์ประกอบตามข้อ ๑๔ ซึ่งแน่นอนที่สุดเป็นองค์ประกอบที่สามารถถกเถียงกันได้ว่าใครจะเสนออย่างไร ในที่นี้ก็ไม่อยากให้เป็นเรื่องรายละเอียดที่หนักอึ้งหนักใจขอเป็นองค์กรซึ่งอยากจะให้ตั้งนะครับ ส่วนองค์ประกอบภายในก็นำเสนอให้ที่ประชุมได้โปรดพิจารณาอำนาจหน้าที่ของ ก.บ.อ. ที่สำคัญคือกำหนดแนวทางบูรณาการแผนพัฒนาตำบล เพราะว่าทุกอย่างมันต้องสอดคล้องต้องกันและประสานการปฏิบัติการของแผนพัฒนาอำเภอและจัดทำแผนความต้องการระดับอำเภอเสนอระดับจังหวัดต่อไป ระเบียบตัวนี้ความจริงมีทางเลือก ๓ ทางครับ

อันที่ ๑ เสนอให้ทาง ก.น.จ. ก.น.จ. ที่มีท่านนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีเลขาธิการ ก.พ.ร. ออกเป็นมติ เพราะว่า ก.น.จ. มีอำนาจในการกำหนดกรอบนโยบายหลักการดำเนินงานให้กับจังหวัดได้อยู่แล้ว แต่ระเบียบพระราชกฤษฎีกาใช้มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ ก็ยังไม่ขับเคลื่อนในเรื่องนี้ก็รู้สึกว่าเป็นจะไปเน้นในเรื่องการพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์ จุดเน้นการพัฒนาของจังหวัดมาก เลยอาจจะลืมนึกถึงในด้านประเด็นอื่นนะครับ -----

เพราะฉะนั้นทางเลือกอันที่ ๒ นี่คือทางเลือกให้เป็นระเบียบกระทรวงมหาดไทย แต่พอคิดถึงให้กระทรวงมหาดไทยเป็นคนออกระเบียบนี้ นะครับ ก็เกรงถึงการยอมรับของหน่วยงาน กระทรวง ทบวง กรม อื่น ๆ นะครับ ดังนั้นในทางเลือกที่กรรมการเสนอแนะครับ ขอเสนอเป็นร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อออกมาให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ถือปฏิบัติได้อย่างมีความพร้อมเพรียงกันนะครับ ดังนั้นระเบียบตัวนี้ถ้าหากมีเกิดขึ้นความสอดคล้องต้องกันของการประสานซึ่งเป็นผลจากการศึกษาในเชิงพื้นที่และปัญหาอุปสรรคที่ผ่านมา ผมจบการเสนอเพียงเท่านี้ครับ ขอขอบคุณมากครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : คณะกรรมการได้นำเสนอรายงานเป็นที่เรียบร้อยแล้วนะครับ ต่อไปขอเชิญท่านสมาชิกอภิปรายแสดงความคิดเห็นท่านละไม่เกิน ๑๐ นาทีนะครับ ขอเชิญท่านนิกร จำนง อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ขอเชิญครับ

นายนิกร จำนง : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ นิกร จำนง สมาชิก สปท. ลำดับที่ ๗๙ ที่จริงเรื่องนี้อยู่ในความสนใจค่อนข้างมากตั้งแต่คราวที่แล้วคิดว่าจะเข้าก็เตรียมการว่าจะได้มีการแลกเปลี่ยนความเห็นกันอยู่บ้างนะครับ แล้วก็เนื่องจากว่าผมเองก็ทำส่วนนี้ที่ท่านพูดถึงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เมื่อไม่กี่คูแล ๕ จังหวัดบางอะไรบ้าง แล้วก็ไปเจอปัญหามากมายในการดำเนินการก็อยากจะมาให้ความเห็นเพิ่มเติม เพราะอยากจะเห็นการพัฒนาในส่วนนี้ โดยสรุปรวมในภาพรวมผมเห็นด้วยของหลักการในการพัฒนาโดยยึดพื้นที่เป็นหลักเพราะว่าไม่อย่างนั้นมันจะคลุมไปหมดแล้วก็จับเป้าตรงไหนไม่ถูก เห็นด้วยครับ แต่มีข้อสังเกตบางประการมีข้อดีมากมายแต่ผมจะมีข้อสังเกตว่าอันแรกในการเสนอโครงสร้างเพิ่มเติมเป็นระดับตำบล อำเภอ จริง ๆ แล้วตรงนี้เราต้องยอมรับกันก่อนว่ามีก็ดีแต่ไม่ใช่ไม่มีแล้วทำไม่ได้ เพราะจริง ๆ แล้วในระบบที่กำนันผู้ใหญ่บ้านก็ดีคือระบบของกระทรวงมหาดไทยขณะนี้ต้องยอมรับว่ากลไกเดิมที่มีอยู่ ถ้าหากว่ากันจริง ๆ การรับทราบปัญหาของประชาชนก็ดีอะไรก็ดีมีอยู่แล้ว ตรงนี้เอามาเพื่อเสริมไม่ใช่ว่าเอามา แล้วก็สร้างขึ้นมากเพื่อทดแทนในสิ่งที่ไม่มี พัฒนากลไกที่มีอยู่เดิมเท่านั้น ตรงนี้เราจะได้ว่าระดับความมีอยู่ของสิ่งที่เราสร้างขึ้นมากว่าเป็นอย่างไร

และข้อสุดท้ายนี้ตั้งแต่ระดับล่างขึ้นมาเป็นแผนที่ท่านกำหนดดูเหมือนว่าจะเป็นลักษณะแบบกลับจากล่างขึ้นบนเป็นการให้ความสำคัญว่าไปดูพื้นที่ว่าเป็นอย่างไรมา แล้วก็หมายถึงว่าฟังข้างล่างขึ้นมา แต่ถ้าเราดูแล้วแผนที่นี้เป็นจากบนลงล่างมากกว่า เพราะว่าถ้าเราลำดับตรงนี้ก็ได้อันดับข้อ ๑ ที่ท่านเสนอขึ้นมาซึ่งตรงนี้จริง ๆ ถ้าเราจะมีการอ้างตรงนี้กลไกที่มีขณะนี้จากท็อปดาวน์ (Top Down) มีอยู่มากมายในระบบของเรา จากล่างขึ้นบนไม่ค่อยมี เพราะฉะนั้นที่มันเพี้ยนก็คือว่าเป้าหมายมันแม่นยำจากข้างบนแต่ข้างล่างไม่โดน เพราะว่าข้างล่างไม่ได้ต้องการ กลไกที่เสนอขึ้นมาตรงนี้เป็นการจัดทำความต้องการอะไรผมเห็นด้วยเป็นอย่างมากในลักษณะเป็นบอตทอมอัป (Bottom up) ซึ่งมันเป็นสิ่งที่ควรจะมี แต่ว่าเวลาดีไซน์ (Design) ออกมานั้นะครับ แผนของท่านตามระเบียบข้อ ๒๒ ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติตามรัฐบาลและราชการส่วนกลาง

ข้อ ๒ เน้นการพัฒนาจังหวัดแล้วถึงไปถึงความต้องการของพื้นที่ ยังเป็นท็อปดาวน์ (Top Down) อยู่ เพราะฉะนั้นถ้าตรงนี้เราไปบิดว่าคือผมเรียนว่าจากบนลงล่างนี้เรามีมากมายแล้วแต่จากล่างขึ้นบนนี้ไม่ค่อยมี ก็คิดว่าถ้าเน้นตรงนี้สักหน่อยจะได้อ้างว่าเพื่อเป็นการเช็ค (Check) ความแม่นยำ ความต้องการของพื้นที่ก็จะเป็นประโยชน์อยู่ค่อนข้างมากนะครับ แต่อย่างไรก็ตามตรงนี้น่าจะมองว่าความสัมพันธ์ระหว่างบนลงล่างกับล่างขึ้นบน อาจจะต้องเติมหน่อยว่าที่พูดมาขณะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นจากบนลงล่างเป็นหลัก รวมทั้งตลอดจนงบประมาณที่น่าสนใจมากขณะนี้คืองบประมาณจังหวัดซึ่งเดิมจะเป็นงบ ส.ส. แต่ตอนหลังเป็นจังหวัดได้และจะได้ไม่เท่ากัน ตรงนี้เองก็เป็นส่วนที่ดีถ้าหากว่าได้ผลมาก ๆ ในการวัดผลตรงนี้จะนำไปสู่การเพิ่มงบประมาณส่วนนี้ซึ่งยิ่งเพิ่มก็น่าจะยิ่งดีในความเห็นผมนะครับ -----

มีตอนนี้ที่เราตรวจสอบประมาณ ๑๐๐ กว่าล้านบาท ๒๐๐ ล้านบาท จริง ๆ มันไม่พอทำอะไรเท่าไรหรอกต่อไป เพราะมันมีการกระจายออกไปเยอะ มันเป็นงบประมาณทดลอง แต่ถ้าได้ผลตรงนี้จะเป็นส่วนสำคัญที่น่าจะสนใจ เพราะแผนที่ท่านพูดมาทั้งหมดนี้ไปตายอยู่ที่งบประมาณหมด สารสำคัญจะอยู่ตรงนั้นเองนะครับ ทุกเรื่องในการคิดขึ้นมา ผมก็จะย้ำเรื่องนี้ต่อจากนั้นนะครับว่ามันสำคัญอย่างไร ผมยังมองว่าตัวอย่างที่ยกขึ้นมานี้อาจจะมีปัญหาอยู่บ้าง ก็เป็นการดึงเล็กน้อยเพราะว่าประเทศที่ยกขึ้นมามีลักษณะต่างจากเราเยอะในทุกมิติ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองของเขาต่างจากเรามาก ทีนี้รายกที่คล้าย ๆ กันในกลุ่มภูมิภาคเดียวกันตรงนี้อาจจะชัดเจนนะครับ นี่ข้ามฟากไปทางแอฟริกาบ้าง อะไรบ้าง บางทีมันต่างพอเทียบแล้วทำให้เรางว้างจะวัดกันอย่างไรได้เพราะต้นแบบนโยบายสำคัญต่าง ๆ มันต่างกัน ในหลายมิติมาก โดยสรุปเรื่องนี้เป็นแผนที่มีการกำหนดเรื่องประเด็นพื้นที่ แต่ว่ายังติดอยู่กับปัญหางบประมาณหรือการร่วมมือที่ท่านได้พูดแล้วเมื่อกี้ว่าไปดูที่สงขลาที่ชัดเจนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เวลาจะลงไปเนื่องจากว่าเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนี้เขาเป็นคนรวมเราไปตั้งขึ้นจริง ๆ มีเฉพาะ ๕ จังหวัด ที่อื่นไม่มี คือที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จริง ๆ ผมก็ไปมีส่วนตั้งขึ้นมาว่าเนื่องจากเรามีปัญหาเรื่องความมั่นคง ดังนั้นเราก็เลยใช้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นคนคุมแผนทั้งหมด เพราะฉะนั้นข้อมูลในตำบลของทุกกรมว่าของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เอง ไม่ว่าจะเป็นกรมประมง กรมปศุสัตว์อะไรต่าง ๆ จะอยู่ที่เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ซึ่งเราพยายามจะดีไซน์ (Design) ตรงนี้ให้เป็นคนคุมเรื่องกลไกทั้งหลาย เพราะฉะนั้นถูกแล้วที่อยู่ตรงนั้น แต่อย่างไรก็ตามเวลาไปวางเขาจะถามจากตรงนี้ไปก่อน แล้วตรงนี้ไปแตกลงไปเป็นปศุสัตว์อำเภอ ปศุสัตว์จังหวัดไปรวม จริง ๆ แล้วเรามีปัญหาอยู่บ้าง ตรงที่ว่าเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ซีเขาจะเล็กกว่าเกษตรจังหวัด หมายถึงว่าโดยศักยภาพ แต่ว่าเนื่องจากเป็นนโยบายที่ออกแบบมาจากกระทรวงก็คือบังคับว่าในระบบข้อมูลคุณต้องอยู่ใต้เขานะ เราให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นคนดูแล ศูนย์ข้อมูลกลางจะอยู่ที่นั่นนะครับ แต่ว่าโดยรวมความสัมพันธ์กับจังหวัดยังมีปัญหาอยู่จริง ๆ ตามที่ท่านว่าซึ่งตรงนี้จะช่วยได้เยอะ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนี้ช่วยเรื่องโน้นด้วยครับ ช่วยเรื่องจะเป็นศูนย์กลางในเรื่องการแก้ปัญหาภัยพิบัติตามธรรมชาติทางด้านการเกษตรด้วย เขาจะเป็นคนคุมทั้งหมดถ้าสังเกตตอนนี้ ท่านกรรมาธิการบางท่านก็ดูแลมหาดไทยอยู่ซึ่งเคยเป็น

อดีตปลัดกระทรวงจะเห็นว่าเดิมการประกาศความสูญเสียทางด้านเกษตรนี้เป็นมหาดไทย ประกาศ กรมป้องกัน แต่ตอนหลังเกษตรประกาศได้เองเลยเพราะว่าเป็นการรวบรวม คือดีขึ้นมาก เราคิดว่าเรื่องประชาชนเขาเดือดร้อนให้เป็นของมหาดไทย แต่ของเกษตรต้อง ประกาศให้แม่นยำให้ชัดไม่อย่างนั้นเวลาของบขอไว้ ๑๐ ส่วนแต่ที่เกิดขึ้นจริงนี้แค่ ๓ ส่วนก็ผิด หรือขอไว้ ๑๐ ส่วนแต่เกิดขึ้นจริง ๒๐ ส่วนก็ผิด เพราะฉะนั้นจุดตรงนี้เกษตรและ สหกรณ์จังหวัดเป็นเงื่อนไขถ้าอาจจะมีการพัฒนาเรื่องทางการเกษตรตรงนี้ถูกแล้วที่ท่าน ไปหาข้อมูลมาเห็นด้วยนะครับ แต่ประเด็นที่สำคัญนี้สิ่งที่ไม่มีใครช่วยได้เลยก็คือเรื่อง งบประมาณยังเป็นปัญหาใหญ่มากในขณะนี้ ผมก็เลยอยากจะเสนอว่าถ้าอย่างนั้นเรามาดูกันว่าขณะนี้เรากำลังพูดถึงแผนความแม่นยำของแผน ความสัมฤทธิ์ผล แต่เรามาดูว่างานที่มัน จะเกิดขึ้นจริง ๆ นี่ความสำเร็จในการอิมพลีเม้นเทชัน (Implementation) หรือการทำให้ เป็นไปตามนโยบายเป็นอย่างไร แล้วของเรายู่ตรงไหน ขออนุญาตใช้เพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint) สักหน่อยนะครับ อันแรกเกี่ยวกับเรื่องการนำนโยบายประสบความสำเร็จ พี ๑ (P1) ขึ้นจอได้เลยครับ อันแรกถ้าเราจะทำว่าแหล่งที่มาของนโยบาย ประเด็นที่ท่าน กำหนดขึ้นมาโดยใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีนี่คือหลักการเรื่องนโยบายต้องแม่นยำ ไม่อย่างนั้นท้องที่ไม่ทำ หมายถึงว่าพื้นที่จะไม่ทำถ้าไม่แม่นยำ แต่ตอนนี้ถ้าเราประกาศเป็น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องนี้แสดงว่ามันเป็นกฎหมาย มันเป็นเหมือนมติ ครม. ตรงนี้ชัดใช้ได้ ก็คือว่าแหล่งที่มาของนโยบายออกมาเป็นข้อกำหนดตามนี้คือตามระบบ จริง ๆ ก็คือกฎหมายที่ท่านยกขึ้นมา ถือว่าเป็นข้อหนึ่งที่สำคัญในการทำให้สำเร็จ อันที่ ๒ ที่พยายามทำโดยมีการคุยกันคือความชัดเจนเรื่องนโยบายของโพลิซี (Policy) ที่ทำเรื่องนี้ การที่ท่านจะรวมขึ้นมาโดยใช้จังหวัดมารวมกันคุยอะไรคุย ในหน่วยราชการต่าง ๆ มาคุย ตรงนี้ ก็ใช่ที่จะทำให้สำเร็จก็คือเป็นข้อดีคือข้อที่ ๒ ที่จะทำให้สำเร็จได้นะครับ ความชัดเจนเคลียร์ (Clear) นะครับ การสนับสนุนนโยบายตรงนี้ยังเป็นปัญหายู้ง้าง ก็คือว่าจริง ๆ งานที่เรา จะไปทำในพื้นที่ปัญหาก็คืออธิบดี หรือผู้ใหญ่ หรืออย่างน้อยก็ผู้ตรวจลงไปดูบ้างหรือเปล่า ตรงนี้ถ้าจำเป็นอาจจะต้องใช้ของหน่วยใครหน่วยมันช่วยลงไปดู -----

เพราะว่าถ้าผู้ใหญ่ไม่ลงไปดู ถ้าฝ่ายสนับสนุนข้างบนไม่ลงไปดูมันจะหายไประหว่างทาง เหมือนกระซิบไปถึงคนที่ ๒๐ เป็นเรื่องอื่นไปแล้วตรงนี้อาจจำเป็น ผมไม่ทราบว่าคุณจะไปใส่ไว้ตรงไหนในหลักการ แต่ว่าถ้าไม่มีใครตามไปกำกับดูแลจากส่วนที่คืบนโยบายจากข้างบน มันจะหายไปกับสายลมได้ตรงนี้ครับ ก็ฝากไว้ว่ามีตรงไหนในร่างบ้างที่จะอยู่ตรงนี้ นี่เป็นหลักการให้สำเร็จให้ชนะครับ เรื่องนี้ที่ผมบอกว่าเป็นปัญหาการจัดสรรทรัพยากร ทรัพยากรที่ว่าเป็นทั้งงบประมาณแล้วก็คน ขณะนี้แผนที่เราวางกันระดับพื้นที่เป็นหลักคือเราวางจากพื้นที่ ปัญหาก็คือว่าสำนักงบประมาณจะให้งบใหม่ เป็นไปตามนโยบายใหม่ เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลใหม่ ถ้าไม่เข้าไม่เป็นไม่ได้ พอไม่ได้เราพยายามร่างกันดีขนาดไหน ก็ไม่เป็นผล เพราะไม่มีงบประมาณที่จะลงไปช่วยนี่ก็คือเรื่องงบประมาณซึ่งเป็นเรื่องใหญ่ว่าด้วยเรื่องให้เวลาพอไหม กำลังคนพอไหม แล้วทั้งงบประมาณอันแรกพอไหม ตรงนี้จะเป็นตัววัดว่า จะสำเร็จหรือไม่สำเร็จ ถ้าไม่มีตรงนี้ก็ไม่ต้องไปพูดเรื่องที่เหลือเป็นไปไม่ได้

ประเด็นต่อมาก็คือการจัดสรรแล้ว สิ่งจูงใจในพื้นที่ที่บอกแล้วขณะนี้ ซึ่ง ๒ เรื่องกับเรื่องความซับซ้อนในการบริหารงาน ตรงนี้หลักการในการทำให้สำเร็จมีหลักการ อยู่ว่าใช้หน่วยให้น้อยที่สุดยิ่งหน่วยเดียวยิ่งดี แต่ที่เรา กำลังออกแบบขณะนี้มันเป็นเรื่องของพื้นที่มันใช้เป็นร้อย ๆ หน่วย พอร้อย ๆ หน่วยมันก็ไปขัดกับหลักการทำงานให้สำเร็จ เพราะว่าหลักการทำงานให้สำเร็จให้ใช้หน่วยงานโดยเฉพาะราชการให้น้อยที่สุด เราจะทำอย่างไรกับตรงนี้ นี่ก็คือกลายเป็นว่ายิ่งไปพูล (Pool) ยิ่งไปรวมยิ่งทำให้ไม่สำเร็จได้ เพราะว่าความเข้าใจร่วมกันต่อปัญหาร่วมกันมันจะมีปัญหาคือคำว่าบูรณาการในปัจจุบันนี้ที่พูดกันจนเบื่อ ผู้บริหารเบื่อ เพราะคำว่าบูรณาการก็คือการไม่สำเร็จเป็นการทำงานที่เฟื่องมันขบเหลี่ยมกัน มันมาจากคนละทิศคนละทาง ผมก็เลยจะเสนอท่าน ๆ ว่าหลักใหม่ขณะนี้เราไม่ใช้การร่วมกัน หรืออินทิเกรชัน (Integration) เราจะมาใช้คอลลาบอเรชัน (Collaboration) ลองดูว่า ประเด็นนี้จะใช้ได้ไหมนะครับ ผมจะเสนอว่าในการทำงานพื้นที่เรื่องนี้อยากจะขอยกเอา โครงการพระราชดำริ ท่านยกที่สงขลาผมก็ยกที่สงขลาบ้างของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่คลองหอยโข่งเป็นแห่งแรกที่ทำเมื่อปี ๒๕๔๙ เรื่องนี้เอามาแก้ปัญหาที่เรา กำลังพูดมาทั้งหมดขณะนี้ พี ๔ (P4) ขอรูปี ๔ (P4) ครับ โครงการในพระราชดำริคลองหอยโข่ง ขอภาพต่อไปครับ ประเด็นนี้ก็คือว่าหลักการเรื่องการร่วม ผมขอเสนอเรื่องคนที่ล้อมกันอยู่

การสอดประสานเสนอเป็นคอลลาบอเรชัน (Collaboration) หรือการสอดประสานงาน เรื่องนี้เป็นมากกว่าการบูรณาการสิ่งที่สำคัญก็คือว่ามันมีเพียงทุกเฟือง แต่หลักการก็คือว่า ทุกคนต้องมองไปที่เป้าหมายเดียวกันก็คือตัวงานที่จะสำเร็จ หลักการคือการคอลลาบอเรชัน (Collaboration) หรือการสอดประสานนั่นเอง ประเด็นนี้ก็คือว่าในหลักการเรื่องนี้จริง ๆ แล้ว ส่วนกลางมีหลักการมาอย่างไรเหมือนของท่านที่นำเสนอขึ้นมาเป้าหมายเหมือนจิกซอร์ (Jigsaw) อยู่ตัวกลาง แต่รอบ ๆ คือกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ความสำเร็จก็คือต่อจิกซอร์ (Jigsaw) ตัวนี้ได้อย่างไร ต่างคนต่างถือมุม ต่างคนต่างถือ เพราะฉะนั้นภาพรวมก็คืออยู่ตรงกลาง นี่คือปัญหามาก เพราะว่าเมื่อที่ท่านพูดว่าเกษตรเองเวลาจะทำเขาก็ต้องไปบอกของเขา แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่รู้ ส่วนที่จะวางจิกซอร์ (Jigsaw) ไม่รู้ แล้วก็ของกรมอื่นละจะทำ อย่างไม่ต่อเรื่องเดียวกัน ผมอยากจะเรียนว่าภาพต่อไปเป็นภาพโครงการพระราชดำริจะตอบ ทุกอย่างได้ ไปต่อครบอีก ๒ รูป นี่เป็นวิธีการในการสอดประสานต้องมีการประชุม มีการคุยกัน รูปต่อไปครับนี่คือที่คลองหอยโข่ง คลองหอยโข่งเราสังเกตว่าเป็นการร่วมมือกันเป็นอย่างมาก เป็นโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่คลองหอยโข่ง ที่ไปทำหลายปีแล้ว ประสบความสำเร็จมาก ตอนนี้อยู่หลายแห่ง ประเด็นก็คือว่ามีมหาตมา จะไปดูแลเรื่องพื้นที่ทั้งหมดที่คลองหอยโข่ง แล้วก็มีเรือนประทับเพื่อการทรงงาน เราสังเกตได้ว่าในพื้นที่ตรงนั้นเป้าหมายร่วมกันใช้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหลัก ก็มีพื้นที่เป็นน้ำให้กรมชลประทานไปขุดเพื่อทำน้ำในพื้นที่ตรงนี้ ต่อจากนั้นพื้นที่ที่ปลูกข้าวได้ ปีกหนึ่งก็ให้กรมการข้าวลงไปดูแล อีกปีกหนึ่งเลี้ยงสัตว์ก็ให้กรมปศุสัตว์ไปดูแล -----

อีกส่วนหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องแปลง เรื่องเพาะข้าวอะไรต่าง ๆ เหล่านี้เป็นพืชผลก็ให้กรมส่งเสริมการเกษตรไปดูแล ประเด็นที่สำคัญก็คือว่าในงานตรงนี้นี่คือการคอลลาบอเรชัน (Collaboration) ที่สำคัญ เป้าหมายนี้คือความสำเร็จของโครงการนี้ในพระราชดำริก็คือโครงการฟาร์มตัวอย่างนี้เป็นความสำเร็จร่วมกัน เพราะปัญหาในการทำงานร่วมกันนี้นะครับปัญหาก็คือว่า ๑. ถ้าจะทำงบประมาณใครเป็นคนจ่าย นี่เป็นปัญหา ทำนี้ทำได้แต่งบประมาณใครออก เวลาทำเจ้าหน้าที่ที่ไปดูแลใครเป็นคนทำ แล้วถ้าสำคัญนี้ก็คือว่าถ้าสำเร็จใครจะเป็นคนได้หน้า นี่เป็นปัญหามากในการทำงานร่วมกันของเรา หรือถ้าไม่ประสบความสำเร็จใครจะเป็นคนรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้พอไม่จัดการไปทำงานร่วมกันตรงนี้ก็จะเป็นปัญหาดังนั้นโครงการในพื้นที่นี้ผมเสนอแนะว่าอาจจะต้องใช้ลักษณะแบบนี้ก็คือว่า ผมยืนยันว่าเห็นด้วยว่าความชัดเจนของนโยบายของท่านนะเห็นด้วย เรื่องงบประมาณอาจจะต้องประสานกับส่วนบนเป็นอย่างมาก แต่ที่สำคัญหัวใจสำคัญในเรื่องงานพื้นที่ก็คือว่าหน่วยราชการที่ไปทำงานในพื้นที่ตรงนั้นจะอย่างไรให้เขาลืม ๆ กรมไปเสียบ้าง ลืม ๆ ที่กรุงเทพ ๆ ไปเสียบ้าง แล้วมาเอาเป้าหมายว่าถ้านอกจากในกรณีนี้เรามีพระบารมีคอยดูแล แต่ถ้าหากว่าไม่มี ถ้าเป็นโครงการของรัฐที่เป็นอย่างนี้แล้วทำงานเหมือนกัน มีดาวดวงเดียวกันแล้วก็ส่วนความสำเร็จที่อยู่ตรงกลางคือความสำเร็จร่วมกันของทุกกระทรวง ทบวง กรม ถ้าทำได้เช่นนี้แล้วนโยบายชัดเจน งบประมาณชัดเจน งานในพื้นที่ชัดเจนว่าใครทำอะไรบ้าง แล้วมีผู้ว่าราชการจังหวัดคอยดูแลอยู่ตรงนั้น ผมเชื่อว่าเรื่องงานในพื้นที่จะสำเร็จ แล้วสุดท้ายก็จะไปสู่จุดที่สำคัญก็คือความสำเร็จของงานนั่นก็คือผลสำเร็จที่เกิดจากงาน ผมอยากจะอัญเชิญสุดท้ายนี้นะครับพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ให้ไว้ในโอกาสพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๔ มีความดังนี้ครับ “การทำงานใหญ่ทุกอย่างต้องการเวลามากกว่าจะทำได้สำเร็จ ผู้ที่เริ่มโครงการอาจจะไม่ทัน ทำให้สำเร็จโดยตลอดด้วยตนเองก็ได้ ต้องมีผู้อื่นรับทำต่อไป ดังนั้นไม่ควรยกเอาเรื่องใครเป็นผู้เริ่มงาน ใครเป็นผู้รับช่วงงานขึ้นมาเป็นข้อสำคัญนัก จะต้องถือผลสำเร็จที่จะเกิดจากงานเป็นใหญ่กว่าสิ่งอื่นใด” ก็ถือว่าตรงนี้น่าจะชัดเจนเรื่องว่าเป้าหมายของงานที่พระองค์ท่านมีพระราชดำรัสไว้ ผมเองอยากจะเรียนท่านประธานนิดหนึ่งว่าผมมีปัญหามากช่วงนี้ในการอภิปรายก็อยากจะนำกระแสพระราชดำรัสเอามานำเสนอบันทึกไว้

แต่ประเด็นปัญหาก็คือขอบนตรงนี้เลยว่าทำไมไม่มีใครทำเรื่องนี้รวบรวมไว้ ของรัฐบาลมีอยู่
 สัก ๖-๗ เรื่อง นี่เรียนท่านประธานทราบ่ว่าจริง ๆ แล้วหลักการต่าง ๆ ที่พระองค์มี
 พระราชดำรัสไว้เราน่าจะเอามาใช้งานได้ทุกอย่างเลยนะครับ แต่การรวบรวมนี้โชคดีที่เมื่อ
 ได้คุยกับท่าน สปท. พงศ์ศักดิ์ สุขสันต์ ท่านบอกว่าที่กระทรวงวัฒนธรรมกำลังจะรวบรวม
 ให้เป็นหมวดเป็นหมู่เป็นอะไร เพราะว่าขณะนี้ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทำเป็นอีบุ๊ก
 (e-Book) ไว้ ท่านประธานคงเห็นนะครับ แล้วก็ในของรัฐบาลก็มีอยู่บางส่วน มีการรวบรวม
 แต่ไม่สมบูรณ์เลย ผมนี้พยายามจะหาต้องค้นเอาเอง ต้องดูจากเว็บไซต์ (Web site) เอา
 เท่าที่ได้ เพราะฉะนั้นอยากจะฝากผ่านไปยังท่านกรรมาธิการพงศ์ศักดิ์ สุขสันต์ ระบุว่า
 ที่ท่านกำลังจะทำอยู่จะเป็นประโยชน์มาก เพราะว่าสิ่งเหล่านี้เราสามารถใช้งานในการดูแล
 เรื่องประเทศของเราต่อเนื่องไป แม้ว่าพระองค์ท่านจะไม่ทรงอยู่กับพวกเราแล้วก็ตาม
 กราบเรียนท่านประธานด้วยความเคารพ ขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
 คนที่หนึ่ง) : ต่อไปขอเชิญท่านกษิต ภิรมย์ อดีตเอกอัครราชทูต อดีตรัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงการต่างประเทศและอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ ขอเชิญครับ

นายกษิต ภิรมย์ : ขอบคุณท่านประธานครับ ผม กษิต ภิรมย์ สปท.
 อันดับที่ ๗ ครับ ก่อนอื่นผมขอเริ่มที่ตรงตัวเลขก่อนนะครับ ๐.๖๙ เปอร์เซนต์ แล้วก็
 ๖๘.๙ เปอร์เซนต์ที่ระบุไว้ในเอกสาร แล้วก็ทางกรรมาธิการได้กรุณาระบุด้วย ผมเข้าใจว่า
 ๒ ตัวเลขนี้อันแรกเป็นบที่ให้กับบรรดาผู้ว่าราชการจังหวัดใช่หรือไม่ เฉลี่ยก็ประมาณสัก
 ๘๐-๑๒๐ ล้านบาท ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ต่อจังหวัด ส่วนอีก ๖๘.๙ เปอร์เซนต์นั้นก็
 เป็นรวมของหน่วยงานต่าง ๆ จากส่วนกลางที่ไม่มีสำนักงานของเขาอยู่ในแต่ละจังหวัด
 ที่มันหายไปก็ประมาณสักเกือบ ๓๐ เปอร์เซนต์ -----

ก็คือเป็นงบที่กันไว้ให้กับท้องถิ่น ผ่านทางกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คือให้กับ อบจ. เทศบาล แล้วก็ อบต. ผมขอเรียนถามว่าอันนี้เป็นความเข้าใจถูกต้องหรือไม่ แล้วที่จริงแล้วเพื่อให้มันครบ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ จะพูดแค่ ๐.๖ เปอร์เซ็นต์ กับ ๖๘.๙ เปอร์เซ็นต์ มันคงจะไม่ถูกต้องนักนะครับ อันนี้ต้องพูดเสียให้ชัดเจนว่ามันอยู่ที่ไหนบ้าง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ อยู่ในแต่ละจังหวัด แล้วก็อาจจะทำตัวเลขมาว่า ๗๖ จังหวัดไม่รวม กทม. ซึ่งมีงบประมาณ ๖๐,๐๐๐ ล้านบาทนั้น แต่ละจังหวัดโดยองค์รวมแล้วมีงบผ่านทางท่านผู้ว่าราชการจังหวัดผ่านทาง อบจ. หรือว่าท้องถิ่นโดยองค์รวมแล้วก็ผ่านทั้ง ๒๐ หน่วยราชการที่มีสำนักงานในจังหวัดแต่ละจังหวัดนั้นรวมแล้วเท่าไร โดยองค์รวม แล้วก็แต่ละจังหวัดเท่าไร ตรงนั้นก็เองเราก็จะรู้ว่าในปีงบประมาณนี้ ปี ๒๕๖๐ มีเงินเท่าไรในแต่ละจังหวัดนั้นเป็นประเด็นที่ ๑

ส่วนประเด็นที่ ๒ ผมอยากจะโยงมาที่หัวข้อเรื่องของว่าการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก มันก็มาคำถามที่ ๒ แล้วก็ใครเป็นผู้บริหารจัดการของจังหวัด ก็มี ๒ หัวครับ หรือว่า ๒ ศีรษะ เป็นนก ๒ หัว เหมือนธงชาติของรัสเซียหรือว่าสัญลักษณ์ของรัสเซียก็คือด้านหนึ่งคือผู้ว่าราชการจังหวัด บวกหัวหน้าสำนักงาน จะเป็นพาณิชย์ เกษตร วัฒนธรรมอะไรที่มาจากกรุงเทพมหานครก็เป็น ๑ ครับ ๑ ข้าง หรือว่า ๑ ด้านของเหรียญ ส่วนอีกด้านหนึ่งที่มาจากประชาชนผ่านการเลือกตั้งคือนายก อบจ. อบต. นายกเทศมนตรี ก็เป็นคู่แฝดอยู่ในต่างจังหวัดแล้วก็มึงบอยอยู่ในมือ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ สมมุติว่าตีออกมาเสียจังหวัดละประมาณ ๕,๐๐๐ ล้านบาท ก็ต้องมาตกลงกันเสียก่อนในการปฏิรูปประเทศไทยว่า ๒ ด้านของเหรียญนี้หรือว่านก ๒ หัวนี้จะทำงานบูรณาการกันได้หรือไม่มันก็เป็นเรื่องความริเริ่มของท่านผู้ว่าราชการจังหวัดว่าจะเชิญท่านนายก อบจ. มาคุยกันสัก ๔-๕ รอบ แล้วก็เชิญนายก อบต. เชิญนายกเทศมนตรีเชิญกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมาด้วยก็ได้ในฐานะหัวหน้าทางชุมชนแล้วก็ถามว่าเรามีเงินอยู่แค่นี้สมมุติว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาทต่อปีโดยเฉลี่ยแล้วเราจะเอาไปทำอะไร ในเอกสารท่านใช้บอกว่าคู่อ้างอิงถึงยุโรปผมเข้าใจว่าเป็นสหภาพยุโรปและในที่ประชุมนี้ผมพูดหลายครั้ง ในสหภาพยุโรปนั้นเขามีกองทุนที่เรียกว่าดีเวลอปเมนต์ฟันด์ (Development Fund) แล้วก็ในแต่ละประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปเขาก็จะมีที่เรียกว่าดีเวลอปเมนต์ฟันด์ (Development Fund) คืองบพัฒนา งบพัฒนาอันนี้เขาไปทำกับอะไรครับ เขาก็ไปทำกับเขตหรือว่าพื้นที่ที่ยังด้อยอยู่

ในจังหวัดนั้น ๆ หรือว่าในประเทศนั้น ๆ เช่นในกรณีของไทยมันก็ต้องมีภาพรวมของ
 ทุกจังหวัดของประเทศไทยว่าในแต่ละจังหวัดนั้นหรือว่าในแต่ละพื้นที่จังหวัดนั้นขาดอะไร
 ไฟฟ้า น้ำประปา ท่อระบายน้ำ โรงพยาบาลขนาดเล็ก กลาง ย่อม สถานีตำรวจ ป้อมยาม
 สาธารณูปโภคทั้งหลายมันขาดอะไร แล้วก็ถามว่าในแต่ละปีนั้นสิ่งที่ขาดสามารถที่จะนำเอา
 งบประมาณเฉลี่ยสมมติว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาท ได้ไหมแล้วถ้าเป็นโครงการใหญ่โตก็ต้องมา
 ถ้ามกับทางรัฐบาลกลางหรือว่าในที่สุดรัฐสภาว่าจะอนุมัติงบประมาณให้กับจังหวัดนั้นจังหวัดนี้
 ได้มากน้อยแค่ไหนเพื่อเติมให้เต็ม เพื่อจะได้มีความทัดเทียมเสมอภาคกันทุกจังหวัดแล้วไม่มี
 อะไรที่จะขาดอีกต่อไปนะครับ อันนี้เป็นเรื่องที่จะต้องทำ คราวนี้จะเติมให้เต็มได้มันก็มีอีกคำ
 ที่อยู่ในเอกสารแล้วก็ทางกรรมการได้กล่าวไว้ด้วยคือคำว่าดาต้า (Data) คือตัวเลขสถิติ
 แล้วมันจะยากอะไร ณ วันนี้ที่จะไปขอมาจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลังของกระทรวงการคลัง
 ของจากธนาคารชาติ แล้วก็โดยเฉพาะขอจากสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 และคราวที่แล้วผมก็ได้พูดหลายครั้งก็ถ่ายภาพทางอากาศผ่านทางหน่วยจิสต้า (GISTDA)
 ของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี -----

หรือว่ามันก็จะมีข้อมูลมากมายอยู่ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธ.ก.ส. ก็ประมวลเอาข้อมูลเหล่านี้ลงมาสิครับ แล้วก็จะได้ดูทั้งประเทศ แล้วก็ในแต่ละจังหวัดว่า มันขาดอะไร ต้องการอะไรในพื้นที่นั้น ๆ แล้วมันก็จะมียุทธศาสตร์ที่คอยโอกาสถูกถามหรือเปล่า มันก็พื้นที่ในทีนี้ก็คงไม่ใช่ทางกายภาพทางด้านภูมิศาสตร์ แต่มันต้องลงไปที่หมู่บ้านที่ยังอะไรครับ ตกหล่น ถูกถามแล้วอยู่ด้วย นั่นเป็นวิธีการทำงาน แล้วไม่ต้องมาตั้งคณะกรรมการใหม่ ในระดับจังหวัด ประชากรอะไรพวกนี้ก็มีอยู่แล้วคือมีผู้ว่าราชการจังหวัด มีนายก อบจ. เอนั้น เป็นตัวแกน แล้วก็หน่วยงานหลักที่จะเข้ามาจากส่วนกลางก็คืออธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นแกนกลางที่จะต้องประสานแล้วก็เชื่อมโยงกันให้ได้ ก็เชิญสำนักงานงบประมาณมา เชิญสภาพัฒน์มาก็ได้ อย่าไปทำอะไรให้มันดูสลับซับซ้อน แล้วก็เวียนไป แล้วก็เพิ่มองค์กรขึ้นมาใหม่ต่าง ๆ เหล่านี้ ผมว่าเอาที่มีอยู่คือท่านผู้ว่าราชการจังหวัด นายก อบจ. ตัวเลขสถิติที่มีอยู่ใน ๔-๕ หน่วยงานที่ผมได้กล่าวถึง แล้วก็เอามาลงชั้น แล้วก็เอาผลที่เขาจะทำการมาส่งเป็นคำสั่งไปเลยนะครับ ผ่านทางรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยว่าให้เอาผลตัวเลขดาต้า (Data) เหล่านี้ว่าขาดอะไรจะได้เติมให้เต็ม เอามาส่งให้ที่สภา สปท. ภายใน ๑ เดือนคือก่อนสิ้นปีแล้วเราก็นำพิจารณาว่าจะโยกไปที่ รัฐบาล ไปที่ คสช. ไปที่ สนช. เพื่อจะอนุมัติ เพื่อเติมให้เต็มได้หรือไม่ ผมขอพูดแค่นี้ครับ ไม่อยากจะให้ไปสลับซับซ้อนอะไร แล้วผมก็ได้ยกตัวอย่างหลายครั้งว่าความต่างระหว่าง เยอรมันตะวันออกกับเยอรมันตะวันตก วันที่เขารวมประเทศกันเมื่อเกือบ ๓๐ ปีมาแล้วนี่ มันเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วของเยอรมันตะวันตกกับประเทศที่ล้าหลังแบบประเทศที่ยากจน ในทวีปแอฟริกา ในเอเชียแปซิฟิก และในแอฟริกา นั่นคือสภาพของเยอรมันตะวันออก แต่ว่า ๒๐ กว่าปีให้หลังมานี้ความเสมอเหมือนมันได้เกิดขึ้นแล้วเขาได้เติมให้เต็ม มีความทัดเทียม มีความทันสมัยเหมือนกันระหว่างเยอรมันตะวันตกกับเยอรมันตะวันออก ไม่มีความต่าง อีกแล้วครับ แค่ ๒๐ ปีเท่านั้น แล้วผมก็ได้พูดในสภานี้หลายหน ผมพูดในสภาผู้แทนราษฎร ก่อนหน้านั้น ผมได้พูดกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานงบประมาณก็หลายครั้ง แล้วก็พูดกับเจ้าหน้าที่ สภาพัฒน์ด้วย วันนี้ขอพูดอีกครั้งหนึ่งกับเพื่อน ๆ สมาชิกของ สปท. ว่ามันมีวิธีการทำงาน ที่มันคล่อง สะดวกมีแบบอย่าง แล้วคนที่เข้ามาช่วยเขาได้มันก็จะมีส่วนงานของ สหประชาชาติเช่นยูเอ็นดีพี (UNDP) ธนาคารโลก ธนาคารพัฒนาเอเชีย เขาก็มีประสบการณ์

ที่จะมาร่วมกับเราได้มาก แล้วเขาทำอย่างนี้ง่าย ๆ แล้วก็สามารถที่จะทำได้ในช่วงปีที่จะถึง วางแผนเสียให้เรียบร้อยแล้วก็เติมให้เต็ม แล้วก็ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างคนไทยด้วยกัน ระหว่างพื้นที่ภูมิภาคของประเทศไทยด้วยกัน ด้วยอำนาจที่มากมายมหาศาล แล้วก็ความชื่นชม แล้วก็ความเชื่อมั่นในตัวนายกรัฐมนตรีคนนี้ที่มันแทบจะไม่เคยมีมาในประวัติศาสตร์การเมืองไทยมา ๔๐-๕๐ ปีแล้ว เพราะฉะนั้นทำอะไรกันให้ง่าย ทำกันให้สะดวก ให้มันคล่องตัว ไม่ต้องมีขั้นตอนมาก ทำจากสิ่งที่มีอยู่แล้วให้มันเกิดประโยชน์และให้มันมีคำสั่งออกมา แล้วทุกคนก็ต้องเปิดใจ

ส่วนประเด็นสุดท้ายก็คือว่า ๖๐ กว่าเปอร์เซ็นต์ มันก็ต้องโอนไปให้ท้องถิ่น นะสิครับ มันอยู่ในกฎหมายอยู่แล้วนี่นะว่าในที่สุดแล้วอย่างน้อยมันก็ต้องเป็น ๕๐ : ๕๐ คืออยู่ที่หน่วยงานส่วนกลาง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ แล้วก็อยู่ที่ท้องถิ่น ๕๐ เปอร์เซ็นต์ แล้วผมก็ได้เคยพูดไปว่าหน่วยงานส่วนกลางจริง ๆ ที่มันควรจะอยู่ในต่างจังหวัดมันก็มีแค่กระทรวงกลาโหม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาจจะมียุทธศาสตร์ การต่างประเทศเข้ามาด้วย กระทรวงมหาดไทย นอกนั้นก็มันโอนไปได้หมดเลยครับงานที่เหลือจากกระทรวง ทบวง กรม ทั้งหลายไปให้ท้องถิ่น แล้วก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกับนายก อบจ. ประสานกันเสีย ถ้าเผื่ออย่างอยากจะเก็บเป็นคู่แฝดอันนี้ ไม่อยากที่จะมีการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการจังหวัดก็ไม่ว่ากัน แต่ขอให้ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดทำงานบูรณาการเป็นหัวเดียวใจเดียวกับท่านนายก อบจ. และเราก็จะได้ขับเคลื่อนได้ และเราจาก สปท. ก็จะได้สนับสนุนอย่างเต็มที่ให้ทุกจังหวัดมีความทัดเทียมไม่ด้อยกว่ากัน แล้วก็ไม่ห่างในความเจริญ อย่างน้อยทางด้านกายภาพจากกรุงเทพมหานคร ขอขอบคุณมากครับท่านประธาน

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ต่อไปขอเชิญท่านอำพล จินดาวัฒนะ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตประธานกรรมาธิการการปฏิรูปด้านสังคมและชุมชน ขอเชิญครับ

นายอำพล จินดาวัฒนะ : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ผม อำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศครับ ผมขออนุญาตแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ๒ ประเด็นครับ ผมคิดว่าสิ่งที่ท่านกรรมาธิการได้ทำมาเสนอนี้ก็เป็นเรื่องสำคัญแล้วก็เป็นเรื่องที่ตื้นะครับ อันนี้โดยหลักการแล้วก็เห็นด้วยและสนับสนุนนะครับ การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลักคือข้อที่ชัดเจนอยู่แล้ว เป็นการเน้นพื้นที่ซึ่งเป็นทิศทางที่ผมคิดว่าถูกต้องครับ ที่ผ่านมานั้นโครงสร้างระบบราชการเรานั้นกรมเป็นตัวตั้งไม่ได้ยึดพื้นที่นะครับ เน้นกรมหรือนิติบุคคลเป็นเจ้าของงบประมาณเป็นเจ้าของงานทั้งหมด ผมคิดว่าทิศทางการปฏิรูปประเทศไทยเรานั้นการมุ่งสู่การเน้นพื้นที่เป็นฐาน พื้นที่เป็นสำคัญนั้นก็คือหัวใจของการปฏิรูป ส่วนว่าเราจะทำกันอย่างไรก็ย่อมมีวิธีการต่าง ๆ มากมาย ท่านผู้อาวุโสทางการเมืองท่านได้ให้คำแนะนำไปแล้วนั้นก็ป็นวิธีหนึ่งนะครับมันมีหลายวิธี แต่อย่างไรก็ตามทิศทางผมคิดว่าสำคัญกว่าวิธีการ แต่เมื่อทิศทางสำคัญแล้ววิธีการก็จะเป็นความสำคัญตามมาครับ เรื่องนี้ผมขออนุญาตแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเพียง ๒ ประเด็นครับ

ประเด็นที่ ๑ ผมอยากจะขออนุญาตกราบเรียนว่าทุกท่านคงตระหนักรู้แล้วว่าฐานของเจตีย์มีความสำคัญ ที่ผ่านมานั้นการพัฒนาประเทศเราอาจจะมุ่งที่ยอดของเจตีย์องค์พระเจตีย์ ฐานนั้นก็อ่อนแอมาโดยตลอดนะครับ การที่ท่านเน้นเรื่องของพื้นที่เป็นหลักนี้ผมคิดว่านั่นคือการเน้นฐานของพระเจตีย์หรือของพีระมิด ถ้าฐานไม่แข็งแรง มันคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ข้างบนก็ไม่แข็งแรง มันคง มั่งคั่ง ยั่งยืนไปได้อย่างไร ต้นไม้ที่เติบโตใหญ่องงามสวยงามนั้นรากสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าเราไม่บำรุงไม่ให้ความสำคัญกับที่รากนะครับ ต้นและดอก ใบ ผล ก็อยู่ไม่ได้ครับ ผมคิดว่าเราเห็นทิศทางตรงกันครับ ผมในฐานะที่ขับเคลื่อนงานที่เน้นชุมชนเข้มแข็งมาเป็นเวลานานพอสมควร แล้วก็ตอนที่อยู่ใน สปท. นั้นก็ขับเคลื่อนเรื่องนี้และในขณะนี้อยู่ใน สปท. ก็ยังทำหน้าที่ขับเคลื่อนเรื่องนี้อยู่ ผมคิดว่าคนที่อยู่ข้างล่างเขาก็

เรียกร้องเรื่องการกระจายบทบาทอำนาจหน้าที่และทรัพยากรไปให้เขาเพื่อเขาจะจัดการกันเอง ผมอยากใช้คำว่าจัดการกันเองนะครับ ไม่ใช่จัดการตนเอง จัดการกันเองคือไม่ทิ้งชุมชนท้องถิ่น ส่วนราชการต่าง ๆ ให้ความสำคัญเสมอกัน เอกชนทุกภาคส่วนมาร่วมกันจัดการพื้นที่เป็นฐาน อันนั้นคือทิศทางที่เราควรจะไปครับ

ชุมชนท้องถิ่นนั้นเป็นศูนย์กลางผมคิดว่าเราก็พูดกันเยอะ พื้นที่เป็นศูนย์กลางก็พูดกันเยอะครับ แต่ในความเป็นจริงนั้นก็ห่างจากความจริงเยอะมาก เพราะเราเน้นกรมเป็นตัวตั้ง เมื่อสักครู่ท่านผู้อาวุโสท่านก็พูดไปเรื่องราวทั้งหมดที่เราคุยกันคือเรื่องการปฏิรูประบบงบประมาณนั่นเอง บทบาทหน้าที่ต่าง ๆ นั้นมันขึ้นอยู่กับงบประมาณ เพราะฉะนั้นถ้าเราจะขับเคลื่อนเรื่องนี้เราจะทำอย่างไรให้เป็นจริงครับ กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ นั้นก็เหมือนเส้นด้ายแนวตั้งของเสื้อผ้ามีความสำคัญครับ มีองค์ความรู้ มีผู้คน มีบทบาทอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเหมือนเส้นด้ายแนวตั้งบนลงล่าง ล่างขึ้นบนก็ยังเป็นแนวตั้งอยู่ครับ เราคงพยายามจะผลักดันให้เกิดเส้นด้ายแนวนอนคือให้ชุมชน สังคม ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาถักทอให้เป็นผืนผ้า ผมคิดว่าอันนี้คือความพยายาม ท่านออกกติกต่าง ๆ ก็เพื่อพยายามทำแบบนี้ที่เราพูดกันถึงประชาธิปไตยก็คือกลไกถักทอ ผมคิดว่าเป็นแนวคิดสากลครับ การอภิบาลแบบหุ้นส่วนหรือแบบเครือข่ายต้องเกิดขึ้น ถ้าเราไม่ถักทอไม่มีทางที่จะทำให้ประเทศบ้านเมืองเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนได้เลยครับ ทิศทางก็น่าจะเป็นแบบนี้ ท่านได้กล่าวถึงเครื่องมือต่าง ๆ หลายเครื่องมือ เช่น แผนแม่บทชุมชน เอบีซีรีเสิร์ช (ABC Research) กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ผมคิดว่านั้นคือตัวอย่างที่งดงามในประเทศไทยที่น่าจะมีการต่อยอด ผมได้มีประสบการณ์เรียนรู้กับเรื่องแผนเหล่านี้ เรื่องการวิจัยเหล่านี้ครับ -----

ผมคิดว่าเขาเน้นเรื่องการสร้างให้ชุมชนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการทำงาน เครื่องมือในการพัฒนา และเครื่องมือในการนำไปสู่การมีงบประมาณที่ถูกที่ควรในการพัฒนา ในการปฏิรูป ขับเคลื่อนประเทศครับ การที่ท่านยกตัวอย่างเหล่านี้ไว้ก็คงเป็นตัวอย่างที่สำคัญที่จะต้อง ผลักดันให้เกิดการทำงานที่กว้างกว่านั้น ในประเด็นเหล่านี้ผมอยากจะเรียนเพิ่มเติมอีกนิดเดียว สำหรับข้อที่ ๑ ที่ว่าถ้าเรามุ่งพื้นที่เป็นฐาน ชุมชนท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางที่แท้จริง ถ้าเราเชื่อมั่น ศักยภาพในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น เราก็ต้องช่วยหนุนเสริมครับ มี ๓ ข้อที่สำคัญมากสำหรับ ชุมชนท้องถิ่นจะทำให้เข้มแข็งได้อย่างไร

ข้อที่ ๑ เราต้องเพิ่มสิทธิ อำนาจ หน้าที่ บทบาท ให้ชุมชนท้องถิ่นมีมากขึ้น มันหมายถึงการปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ คืบอำนาจหน้าที่ให้เขาจัดการได้เองมากขึ้นครับ ทรัพยากรธรรมชาติ บริการสาธารณะต่าง ๆ ถ้าเรายังมองว่าส่วนราชการไม่ว่าราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นเป็นคนทำให้อย่างเดียวนั้น ผมคิดว่าไม่ถูก เราต้องคืนสิทธิ คืนบทบาท หน้าที่และอำนาจให้เขา ๑๐๐ กว่าปีเราดึงมาทำให้เองนานเกินไปแล้วครับ

อันที่ ๒ เราต้องเสริมศักยภาพความสามารถเขาหรือที่เรียกว่าเอ็มพาเวอร์เมนต์ (Empowerment) เพราะเขาถูกทำให้อ่อนแอเนื่องจากว่าเราบอกว่าเราจะทำให้จนเขาก็ทำ ไม่ได้แล้วครับ ต้องสร้างเสริมความสามารถครับ และเราจะไปบอกว่าประชาชนไม่พร้อม ชุมชนท้องถิ่นไม่พร้อม เพราะเราทิ้งเขาครับ เราไม่ได้ให้เขาทำมานาน

ข้อที่ ๓ ต้องขจัดปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่นพื้นที่จัดการกันเองได้ น้อยหรือไม่ได้ เพราะกฎหมายนั้นได้ไปตราบัญญัติให้ข้างบน หรือกรม หรือส่วนราชการ เป็นเจ้าของเรื่องเป็นผู้มีอำนาจ ยกตัวอย่างครับ กรมเจ้าท่าดูแลทุกลำน้ำทั่วประเทศ จริง ๆ แล้ว หลายเรื่องมันควรจะเป็นเรื่องชุมชนท้องถิ่นเขาดูแลและจัดการได้ อันนี้ผมแค่ยกตัวอย่าง เพื่อจะย้ำในประเด็นที่ ๑ ที่ผมพูดมาทั้งหมดนี้นะครับ ทิศทางคือเรามุ่งชุมชนท้องถิ่นจริงนั้น เราต้องปรับแก้อีกมากทีเดียว ๓ ประเด็นที่ผมกราบเรียนเพิ่มสิทธิ อำนาจหน้าที่ บทบาท สร้างเสริมความสามารถของเขา เขาทำไม่ค่อยเป็นแล้วครับเดี๋ยวนี้อ่อนแอมานาน ข้อที่ ๓ ขจัดปัญหาอุปสรรค แกไข คืนให้เขาไปเอง

ประเด็นที่ ๒ ที่อยากกราบเรียนในเวลาที่เหลือครับท่านประธาน มาเชื่อมโยง กับรายงานของท่าน ที่ผมพูดนี้อาจจะอยู่ใกล้กับรายงานของท่านนิดหนึ่ง แต่ไม่เป็นไรครับ

ทิศทางเดียวกัน เรื่องเดียวกัน เป้าเดียวกัน ข้อที่ ๒ ที่อยากเรียนคือในรายงานของท่าน ท่านมุ่งปรับกลไกในการทำงานที่ระดับจังหวัด ผมเห็นด้วยอย่างยิ่ง ผมทราบดี ผมเคยผ่านการทำงานส่วนภูมิภาคมาเป็นสิบปีนะครับ ก็พบว่าอย่างที่ท่านเสนอก็ชัดเจน เจ้าของงบประมาณ เจ้าของงานนั้นอยู่ที่กรม ส่งมาให้เราบ้างไม่รู้บ้าง ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านก็รู้บ้างไม่รู้บ้างเพราะว่าท่านเป็นแค่ผู้ประสาน ตรงนี้ก็เป็นเรื่องที่เราเห็นใจครับ การที่มีกลุ่มจังหวัดเกิดขึ้นนั้นงบประมาณก็เพียงนิดเดียว งบประมาณส่วนใหญ่นั้นจะอยู่ในกระทรวง ทบวง กรม ท่านพยายามที่จะทำให้เกิดการมีแผนพัฒนาเพื่อจะบูรณาการงานและงบประมาณที่จังหวัดเป็นเรื่องที่ดีครับ ผมลองเขียนสี่เหลี่ยมผืนผ้าของผมขึ้นมารูปหนึ่ง แล้วก็ มีเส้นทแยงมุมเส้นเดียว ผมคิดอันนี้เพื่อจินตนาการว่าลักษณะงานที่รัฐพึงทำมันมีตั้งแต่ยาก และเฉพาะไปจนถึงเรื่องทั่วไปจากซ้ายไปขวา มันควรจะมีการปรับเปลี่ยนครับ เมื่อก่อนนี้ กระทรวง ทบวง กรมคิดทำเองทั้งหมดเลย งบประมาณก็ตัวเองทำเอง ทั้งยาก เฉพาะ และง่าย วันนี้เราต้องให้ภูมิภาค ท้องถิ่น ชุมชน ๓ ส่วนเลยนะครับ ภูมิภาค ท้องถิ่น ชุมชน เข้ามาแบกรับงานที่ไม่ยากครับ งานที่มีความเฉพาะของพื้นที่ งานทั่วไป ถ้าผมเขียนเส้นทแยงมุม แบบนี้งบประมาณก็ต้องตามมา งบประมาณส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรมต้องลดลง ไปทำแต่เฉพาะสิ่งที่ควรทำที่ยากครับ ที่สลับซับซ้อน หรือเฉพาะเจาะจง พื้นที่จังหวัด ท้องถิ่น ชุมชนยังทำไม่ได้ แต่อะไรที่เขาทำได้ก็ควรจะไปปรับงบประมาณไปในทิศทางนั้น ไม่ว่าท่านจะมี กลไกอย่างไรผมคิดว่าทิศทางงบประมาณ ทิศทางงาน น่าจะเป็นแบบนี้ครับ ผมก็ให้กำลังใจ แล้วก็จะอยากเห็นด้วยกับท่านอย่างยิ่ง -----

มีอันหนึ่งที่ผมขออนุญาตเพิ่มเติม ตอนอยู่ใน สปช. ผมจำได้ว่าคณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินได้เสนองานใหญ่ชิ้นหนึ่งคือการปฏิรูประบบงบประมาณผมเองไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร เผลอพูดมาฟังแล้วก็อ่านรายงานของท่านพบว่าเรื่องที่ท่านทำนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูประบบงบประมาณ ผมจำได้ว่าตอนที่เขาเสนอเรื่องระบบงบประมาณในครั้งนั้นแล้วทราบว่าตอนนี้อาจจะมีการขับเคลื่อนอยู่ในด้านบริหาร มันจะมีกลไกทำงานงบประมาณที่ไม่ได้เหมือนทุกวันนี้ครับ ทุกวันนี้ส่วนราชการเราเป็นคนตั้งงบประมาณก็ไปชี้แจงสำนักงานงบประมาณตัดเสร็จแล้วก็มาเข้าสภา เขาเสนอกลไกกลับหัวกลับหางคืองบประมาณของส่วนราชการก็ดี ของท้องถิ่นก็ดี ของจังหวัดก็ดี ต้องไปผ่านตั้งแต่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดขึ้นมาเป็นลักษณะล่างขึ้นบน และเขาได้สร้างกระบวนการมากมายชัดเจนว่าจะต้องมีราชการท้องถิ่นหรือเจ้าของงบประมาณคือส่วนกลาง แล้วก็ยังมีท้องถิ่น สปท. และมีประชาชน ในแต่ละระดับเขาเขียนไว้ชัดเจนมากกว่าควรจะมีขั้นตอนอย่างไร และทำางจรงบประมาณล่วงหน้าจะรับจากล่างขึ้นบน สุดท้ายมันจะมีงบประมาณสุดท้ายก็ออกมาที่กรมอยู่ดีครับ แต่ในกรณีมันจะชัดเจนว่างบประมาณที่กรมจะต้องไปที่จังหวัดไหน พื้นที่ไหน เพื่ออะไร เท่าไร มันคล้าย ๆ กับที่ท่านคิด แต่ผมคิดว่าสิ่งที่เขาคิดอันนั้นค่อนข้างจะเห็นภาพชัดมากแล้วสิ่งที่ท่านอยากจะขยับให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางแบบนี้มันอยู่ในส่วนนั้น เพราะฉะนั้นผมกราบเรียนด้วยประการอันนี้ในสิ่งที่ผมได้สัมผัสครับ ผมไม่ทราบว่าเรื่องนี้ไปถึงไหน อย่างไร มันใกล้เคียงกันมากเลย ถ้าได้มีโอกาสผลักดันขับเคลื่อนให้เห็นการปฏิรูประบบงบประมาณ สิ่งที่ท่านเสนอนี้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูประบบงบประมาณ เพราะถ้าปฏิรูประบบงบประมาณไม่ได้มันก็จะเกิดประโยชน์น้อยมากที่เราจะใช้คำว่าพื้นที่เป็นศูนย์กลางหรือเป็นฐานนะครับ สุดท้าย ท่านประธานครับ สรุปคือผมเห็นด้วยในทิศทางให้กำลังใจท่านนะครับ แต่ผมคิดว่าอันที่ท่านเสนอนี้ถ้าสามารถเชื่อมโยงให้มันเป็นเรื่องใหญ่และไปถึงชุมชนท้องถิ่นและไปเชื่อมโยงกับการปฏิรูประบบงบประมาณแผ่นดินในทิศทางที่ควรจะเป็นคือพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางนะครับ และให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมบริหารจัดการด้วยกันก็จะเป็นประโยชน์กับประเทศไทย ขอขอบพระคุณท่านประธานครับ

สปท. ๕๕/๒๕๕๙

สวรรยา ๕๑/๒

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ ต่อไปขอเชิญ พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก อธิการบดีผู้บัญชาการ ตำรวจแห่งชาติ ขอเชิญครับ

พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก : ขออนุญาต กระผม พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หมายเลข ๑๒๔ กราบขอบคุณ ท่านประธานนาระดับและคณะกรรมการธิการ สำหรับสิ่งที่ผมจะนำเสนอต่อไปนี้ะครับก็คงเป็นส่วนหนึ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกันในห้องหรือในห้องประชุมแห่งนี้จากที่คณะกรรมการธิการได้พูดและนำเสนอเมื่อสักครู่นี้ะครับ รวมทั้งเพื่อน พี่ ๆ สมาชิกที่ได้อภิปรายนาระดับ ท่านประธาน และท่านกรรมการธิการครับ ผมเองก็หลังจากเกษียณตำรวจแล้วส่วนหนึ่งผมก็ไปจุ่มตัว จุ่มตัวคือ ขออนุญาตภาษาอังกฤษบางคนที่ท่านได้ทำการบ้านเยอะคือไซด์ซีอิง (Sightseeing) ไปดู ๕ จังหวัดเพื่อถอดบทเรียนมานั้น ผมก็ไปจุ่มตัวคือกินนอนอยู่กับคนในห้องถึ้นนาระดับ จุ่มตัวก็คือการแอ็บซอร์บ (Absorb) แบบว่าเขากินอะไรมือนี่และเขาพูดอะไร ญีปุ่นใช้ไฟกัสกรู๊ป (Focus group) แต่ผมไม่ใช่ไฟกัสกรู๊ป (Focus group) ผมก็ไปอยู่ไต้ถึ้นบ้านนาระดับ และว่า ลุงต้องการอะไร ป้าต้องการอะไร ขออนุญาตท่านประธานครับ กรรมการธิการครับ มี ๓ ข้อที่ผมได้ยินมานะครับผมก็ได้ยินแบบเบา ๆ แต่ว่าผมคิดในใจตั้งแต่ผมเรียนมาจาก เทรียมทหาร จบโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เรียนปริญญาโทการปกครองจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียนปริญญาเอกเกี่ยวกับเรื่องรัฐศาสตร์ และไปต่างประเทศ ทั้งยุโรป หลายทวีปนาระดับเกี่ยวกับทฤษฎีการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน จะเป็นเอ็มพีเอ (M.P.A) หรืออะไรผมก็ไม่เก่งภาษาอังกฤษผมก็ไม่ค่อยทราบ แต่ผมได้ยินอยู่ ๓ ข้อ เสียงของพี่น้องประชาชนฝากบอกว่าเข้าใจเจ้าหน้าที่ของรัฐดีต้องเร่งทำโครงการนี้ให้เสร็จ เพราะเดี๋ยวท่าน อบต. นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะไม่ทันเวลาฝ่ายบนกำลังเร่งรัดมา เข้าใจ ป้าเห็นใจ เข้าใจ ก็ทำไปแต่มันไม่ตรงกับน้ำที่กำลังแห้งอยู่ หรือว่าแทบจะไม่ตรงเลย ก็ปล่อย ๆ ไปก่อน ปีหน้าอาจจะตรง ก็ไม่รู้นาระดับ คือไม่ตรงโพลีซี (Policy) ที่ขับเคลื่อนไปถึง อนุเล็ก ๆ มันไม่ตรงกับปัญหาความเดือดร้อนทุกอนุหรือเกือบจะไม่ถึงครั้งนาระดับ -----

อันนี้ก็เป็นขีดจำกัดซึ่งพี่ ป้า น้า อา พี่น้องประชาชนชาวไทยเราเข้าใจว่ามันเป็นขีดจำกัด ท่านได้ยกตัวอย่างในเรื่องงบประมาณ เครื่องมือต่าง ๆ เพราะประเทศเรากำลังพัฒนามันจำเป็น แต่ที่ผมจะนำเสนออธิบายต่อไปในส่วนสั้น ๆ ต่อไปนะครับ อันนี้คือเสียงจากพี่ ป้า น้า อา เสียงประชาชน ๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน จะเป็นฝ่ายไหนก็ตาม ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดบอกว่า เรื่องนี้ไม่ได้อยู่ในแผน เช่นสมมุติตำรวจบอกว่ากำลังจะไปตั้งด่านถนนสายนี้ ๆ ผู้ว่าราชการจังหวัด บอกว่าอันนี้ไม่ได้อยู่ในแผน ขออนุญาตนะครับ พุดเล่น ๆ คือกรมทางหลวงชนบท หรือทางหลวงแผ่นดินปิดถนน ทางตำรวจทางหลวงหรือตำรวจท้องที่ต้องเปิดถนนใหม่อะไร อย่างนี้ ประชาชนก็รู้อีก อ้อมไปอีก ๕๐ กิโลเมตร หรือ ๑๐๐ กิโลเมตร โดยไม่มีอะไรนำทาง ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดก็บอกว่ามันไม่ได้อยู่ในแผน อันนี้คือจริงหรือไม่จริงผมไม่ทราบ เพราะใน ๑. เสียงจากประชาชน ๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน เสียงนะครับ ๓. เสียงจากภาคประชาชน ของสังคม คือบอกว่าจากบนลงล่าง จากล่างจะสู้ข้างบนบ้างได้ไหม ก็อยากให้เป็นอย่างนั้น ฝันไปนะครับ ก็อยากจะบอกว่า หรืออย่างเช่นการแก้ปัญหาที่ดีที่คณะกรรมการธิการท่านอดุส่าห์ ได้ทำถอดบทเรียนมา ใช้เวลาเยอะ ๕ จังหวัด อย่างเช่นที่ปทุมธานี ขยะ ๑. อยู่ใกล้ชุมชน เพราะเดี๋ยวนี้ปทุมธานีเป็นท้องนาจริงแต่เป็นท้องนาที่เต็มไปด้วยหมู่บ้านใหญ่ ๆ ทั้งนั้น แล้วก็ ห้างสรรพสินค้าใหญ่ ๆ จะไปลงเยอะ จะมีทางด่วน รถไฟฟ้าอะไรต่าง ๆ มันแปลงสภาพไปแล้ว ทำใหญ่ ๆ อยู่ ๒ ครั้ง ปรากฏว่าใกล้ชุมชน ชุมชนปัจจุบันและชุมชนในอากาศ คือชุมชน ในอนาคตเขาก็จะสร้างที่นี่ ๒. ใกล้แหล่งน้ำประปา เหล่านี้แม้จะเป็นข้อเท็จจริงแต่พอพูด เรื่องขยะ ความเข้าใจกับชาวบ้านนั้นอาจจะไม่เข้าใจ ทั้งที่ต่างประเทศกินนอนอยู่กับขยะ แฮปปี้ (Happy) มีความสุข สิ่งนี้ก็ต้องไต่บันไดตั้งแต่ความรู้ขั้นพื้นฐานที่จะมีความจริงใจ ให้กับชาวบ้านอย่างใกล้ชิดจริง ๆ ก็คือ ๓ ข้อ เสียงที่เขาแค่เป็นตัวอย่าง ๑ ใน ๑๐๐ หรือเปล่า ก็ไม่ทราบที่เขาได้พูด ๆ อย่างนี้มา

ท่านประธานครับ ผมเข้าประเด็นก็คือว่าจากบทเรียน จากรายงานมีประโยชน์มาก ผมคิดว่าน่าจะเป็นเล่มที่ใหญ่ที่สุดตั้งแต่ผมมาเป็นสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และเป็นเล่มที่มีสาระแล้วก็ได้ขยายเวลาแล้วลงไปทำจริง ดูในนี้ก็มีพี่ ๆ เพื่อน ๆ สมาชิกได้ลงไป พื้นที่เยอะ แล้วก็ใช้เวลา อุทิศเวลา ผมขอสนับสนุน แต่สิ่งที่ผมสนับสนุนนั้น ผมจะขอสนับสนุน ๔ ประการสั้น ๆ เสริมเติมเพื่อให้คณะกรรมการได้ไปเพิ่มเติมพิจารณาคุณะครับ

ข้อ ๑ ในส่วนที่ผมอยากจะขอเสนอก็คือว่าปัญหาทางโครงสร้างที่ผู้ นั้นหมายถึงบ้านนะครับ ตั้งแต่ยุคโลบายหรือวิสัยทัศน์ของพระปิยมหาราช ท่านได้พัฒนาระบบราชการไทยมานะครับ แบ่งเป็นกระทรวง ทบวง กรม จนกระทั่งสร้างบ้านไปถึงระดับบ้านเล็ก มีการปกครองส่วนภูมิภาค บางครั้งส่งคนเข้มแข็งไปดูแลคนที่อ่อนแอหรือไปดูแลคนที่ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก บัดนั้นจนบัดนี้บ้านที่สร้าง เราอ่านภาษาอังกฤษมันมี ๒ อย่าง คือโฮม (Home) กับเฮาส์ (House) โฮม (Home) คือบ้านที่มีความอบอุ่นจะมองด้วยหลังคาแฝก จะมองด้วยหญ้าเห็นแสงดาวตอนกลางคืน เห็นแสงตะวันบนดวงอาทิตย์ แต่เฮาส์ (House) นั้นสร้างด้วยอิฐ สร้างด้วยเหล็กที่แข็งแรง แต่คนทะเลาะกันทั้งวัน มีความแตกแยกไม่ปรองดองกัน สิ่งเหล่านี้ ท่านทั้งหลายครับ ท่านประธานครับ คือเราถึงเวลาหรือยังที่จะปรับโครงสร้างเกี่ยวกับบ้านเหล่านี้ให้มันทันสมัย ท่านกรรมาธิการท่านอุตสาหไป ๕ จังหวัด จะเห็นว่าแต่ละจังหวัดพื้นที่ไม่เหมือนกัน เราใช้สูตรเดียวกันตัดเสื้อเหมือนกันและให้ไปใส่เบอร์เดียวกัน ก็คงเป็นทฤษฎีหนึ่ง ก็คือทฤษฎีของการรูปแบบ แต่ว่าในเรื่องของความจำเป็นแต่ละพื้นที่ ธรรมชาติของพื้นที่ก็ไม่เหมือนกัน จริง ๆ เรามานั่งนึกดูธรรมชาติของพื้นที่ก็ไม่เหมือนกัน ธรรมชาติของปัญหาก็จะไม่เหมือนกัน จิตใจคนก็ต่างกัน ภาษาก็ต่างกัน ความกลมกลืนก็ต่างกัน สิ่งเหล่านี้ก็คงจะต้อง เช่นอะไรสักอย่างหนึ่งก็คือว่า

ข้อที่ ๑ ต้องดีไซน์ (Design) ออกแบบบ้านให้คนที่อยู่เขาต้องการบ้านแบบไหน แล้วเขามีโรคอะไร มีปัญหาอะไร กับคนออกแบบบ้านต้องเก่ง ต้องออกแบบบ้านที่เก่ง ๆ นะครับ ผมยังคิดไม่ออกผมเคยนั่งฝันไปว่าผมจะออกแบบบ้านแบบไหน ก็คงประกอบด้วยอีก ๓ ข้อที่ผมเสนอบ้านอันนี้ก็ประกอบไปอีก ๓ ข้อ รวมทั้งหมด ๔ ข้อ

ข้อที่ ๒ กลไกแมคคาไนซึม (Mechanism) ที่เรากำลังทำอยู่เป็นความเชื่อมโยงคอนเนกทิวิตี (Connectivity) ความเชื่อมโยงนั้น องค์ประกอบมันมีความเชื่อมโยงหรือไม่เพียงไร กราบขอบคุณท่านกรรมการท่านได้คิดในสิ่งที่ดี ๆ มี ก.บ.ต. ก.บ.อ. ต่าง ๆ เหล่านี้ ผมก็ไม่มั่นใจนะครับว่าจากตรงนั้นเรารุกไปเอาอันนี้มันจะเหมือนนิทานอีสปหรือจะเหมือนอะไรหรือเปล่าก็ไม่ทราบ ส่วนหนึ่งพวกเราที่เป็นตำรวจส่วนหนึ่งเราทำคดีเกี่ยวกับพวก อบต. อบจ. ฆ่ากันบ้างอะไรต่าง ๆ เหล่านี้อยู่เรื่อย ๆ ทำสถิติดูเรื่องนี้จะสูง ชัดผลประโยชน์อะไรต่าง ๆ ผมเองก็ไปและผมก็ไม่รับรู้อะไรทั้งสิ้น มีคนมาบอกผมอะไรบอกว่าอย่างโน้นอย่างนี้ก็เป็นลูกหลานเรา เพราะฉะนั้นตรงนี้กลไกในการที่จะให้เกิดความเชื่อมโยง ความต่อเนื่องตรงนี้คงต้องช่วยกันคิดต่อไปนะครับ

ข้อที่ ๓ การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจมันซื้อไม่ได้ บังคับไม่ได้นะครับ การสร้างแรงจูงใจให้กับปัจเจกบุคคลถึงครัวเรือน ถึงหมู่บ้านถึงชุมชนจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่แท้จริง เป็นกุศโลบายที่เราคงได้ยืมวาระเปิดจากข้างในนะครับ แต่ที่ผมนำเสนอคงเป็นกุศโลบายที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนจากภายในที่โยงไปถึงอันที่ ๔ คืออันที่ ๓ เราต้องสร้างแรงจูงใจให้ได้เพื่อให้เกิดลึกไปกว่าการที่ภาษาอังกฤษเราเรียกว่าพาร์ทิซิเพชันโมทิเวชัน (Participation Motivation) คือสร้างแรงจูงใจเป็นบันไดขั้นแรกให้ก่อนที่จะเดินไปถึงขั้นมีส่วนร่วมครับ

และอันที่ ๔ อันสุดท้ายแล้วครับท่านประธาน เราคงฝันไปว่าเราอยากได้ประชาธิปไตยเข้าสู่ประชาธิปไตยที่ก้าวหน้า แม้ว่าคนไทยเราต้องการสิทธิเราได้ยินหลาย ๆ คนบอกว่าหน้าที่เราอาจจะพร่องไปบ้าง แต่เราก็ต้องฝันไปสู่ประชาธิปไตยที่ก้าวหน้า ซึ่งขออนุญาตใช้ภาษาอังกฤษว่าการตัดสินใจร่วมกันของคนในท้องถิ่นที่มีส่วนได้ส่วนเสียจริง ๆ ภาษาอังกฤษอาจใช้คำว่าสเตกโฮลเดอร์ (Stakeholder) อะไรพวกนั้นนะ ผมไปทางยุโรปช่วงหลัง ๆ ได้ไปศึกษาเรื่องนี้บางส่วน ผมได้ไปเปิดหนังสือดูก็มีเป็น ๑๐๐ ปีมาแล้วก็มีอยู่

ตัวหนึ่งก็คือตัวเรียกว่าคอลลาบอเรทิฟ ดีซิชั่น เมกกิง (Collaborative Decision Making) ขออนุญาตใช้ภาษาอังกฤษ ก็คือการใช้ทฤษฎีภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวบ้านที่อยู่เป็นปราชญ์แต่ละสาขาที่อยู่มาเป็นร้อย ๆ ปีแล้ว ทางอีสานที่แห้งแล้ง ทางใต้ที่มีทะเลมีอะไรต่าง ๆ นี่ทางภาคกลางที่ราบลุ่มเขามีภูมิปัญญาผสมกับทฤษฎีฝรั่งหรือทฤษฎีสมาคมใหม่ผสมกันให้ได้ เป็นสัดส่วนที่ผสมเพื่อไม่ให้แต่เพียงไม่ใช่ประชาพิจารณ์ผมย៉อย่างนี้นะไม่ใช่แค่ประชาพิจารณ์ไปแตะ ๆ ต้องลึกลงไปอีก ต้องสูงกว่าพับบลิคเฮียร์ริง (Public Hearing) ในยุโรปใช้เวลาจะเข้าถึงประชาชนนี่เป็นหลายสิบปี ทำค่อยเป็นค่อยไปอย่างที่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านบอกค่อยเป็นค่อยไปนะครับ แม้แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เราเคยเห็นพระองค์ท่านมีอยู่ครั้งหนึ่งท่านไปช่วยหมู่บ้านยากจนที่เป็นขอทานนะครับ พสกนิกรที่ตามเสด็จอาจจะสงสัยว่าทำไมท่านไม่ไปตรง ๆ เลย ไม่ไปดำบลนี้ หมู่ที่ ๓ ดำบลน้ำอะไรไม่ทราบ แต่ว่าท่านใช้บริบท ใช้แผนที่ภูมิทัศน์ศึกษารอบ ๆ ก่อนเป็นร่วมครึ่งวันว่ามีแหล่งน้ำที่ไหน มีแหล่งพืชอะไรบ้างที่เป็นพืชท้องถิ่น ต้นไม้ที่ขึ้นที่นั่นดินเป็นอย่างไร ก็คือว่าใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับทฤษฎีฝรั่งผสมกันนะครับ ให้ใช้หลักความอดทนโดยค่อย ๆ ก้าวสู่ความคิดริเริ่ม ร่วมคิดตั้งแต่ริเริ่มกล่าวเบา ๆ ก็คือว่าให้เขามีส่วนเริ่มตั้งแต่เริ่มคิดด้วย -----

สิ่งเหล่านี้ทั้ง ๔ ข้อนี้ แม้ว่าจะเป็นสิ่งที่ดูเป็นตัวอักษร หรือเป็นสิ่งที่ไกลนี้ แต่ผมคิดว่า สิ่งเหล่านี้เป็นจริงนะครับ จริง ๆ แล้วไม่ได้เป็นสิ่งที่ไกลเท่าไร เป็นสิ่งที่กลับปฎิภาคผกผัน กลับมาสู่ความเป็นจริงพื้นฐานของสังคมไทยที่เหมาะสมด้วย แล้วก็เป็นส่วนที่น่าจะทำให้เกิด ความเป็นจริงในความผาสุกของประชาชน เรียกว่าประชาชน หรือพี่น้องประชาชนเรามี ส่วนร่วมในการคิดตั้งแต่เริ่ม มีส่วนร่วมอย่างจริงจังอย่างแท้จริงครับ ขอขอบคุณท่านประธาน ทั้ง ๔ ข้อครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ต่อไปขอเชิญท่านชูชาติ อินสว่าง อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ประธานชมรม สหกรณ์ภาคเกษตรแห่งประเทศไทย ขอเชิญครับ

นายชูชาติ อินสว่าง : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศ ท่านกรรมาธิการ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติที่เคารพครับ ผม ชูชาติ อินสว่าง สปท. ๐๔๑ ขออนุญาตว่าขอบคุณกรรมาธิการที่จัดให้มีการขับเคลื่อนเรื่องนี้ขึ้นในสภาแห่งนี้ ซึ่งตรงประเด็น ตรงเป้ากับเหตุการณ์ในปัจจุบันพอดี ท่านประธานครับ ทั้งหมด ทั้งหลาย ทั้งปวงที่อยู่หน้าผมเยอะมากพอสมควรว่าจะสำเร็จมาถึงขณะนี้ค่อนข้างที่จะยากเย็น ประชุมกันหลายครั้งหลายตอนแน่นอน แต่ท่านประธานครับ ทั้งหมดนี้จะสำเร็จได้ด้วยคนที่จะนำนโยบายทั้งหลายไปปฏิบัติ แต่คนมันถูกกำหนดกฎเกณฑ์โดยคนหลาย ๆ คน ซึ่งขณะนี้ ในปัจจุบันนี้ผมอยากจะกราบเรียนด้วยความเคารพว่า สิ้นเดือนกันยายน ๓๐ กันยายนที่ผ่านมา หลายคนเกษียณอายุราชการไป หลายคนต้องโดนย้ายเนื่องจากครบ ๔ ปีครบเทอม แต่ท่านประธานครับ การบริหารราชการระดับจังหวัดซึ่งผมเป็นผู้ให้บริการและเป็นผู้ให้คนอื่น ไปใช้บริการด้วย มันต้องสะดุดหยุดลงโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับจังหวัดที่เราพูดกันในวันนี้ ท่านประธานครับ ขณะนี้กระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะแคว้นบ้านผม นายอำเภอ หลายอำเภอยังไม่มาเลยครับ รู้ไหมครับว่าโดนย้าย รู้ครับ ย้ายไปแล้วครับ รู้ไหมครับว่าเกษียณ รู้ครับเกษียณไปแล้วครับ เมื่อผู้นำไม่มา คนรักษาการก็เหมือนกระทู้อ้วนป็นไม่มีประโยชน์ ป็นก็อยู่ข้างใต้กระทู้นี้ มีป็นแต่ไม่มีอำนาจให้คนมารักษาการ คนรักษาการก็บอกว่าไม่ได้ครับ ต้องรอท่านนายอำเภอมา อันนี้เสียหายนะครับ ไปที่ดินเกี่ยวโยงกับสหกรณ์ให้คนไป จดทะเบียนที่ดินตั้งแต่เช้า ๘ โมงครึ่งได้ ๓ โมงครึ่งตอนเย็น ถามว่าเขาทำซ้ำหรือ ไม่ได้ทำซ้ำ

หอรกครับเพราะคนถูกย้ายไปบ้าง เกษียณไปบ้าง ๔ คน เหลือ ๒ คน อีกคนหนึ่งทำเป็นบ้าง ไม่เป็นบ้างต้องไปขออนุญาตอีกคนหนึ่งสี่โมงเย็นกลับมานี้ยังไม่เลิกงาน แต่ที่สหกรณ์นี้ต้องส่งเงิน เสร็จเรียบร้อยแล้วภายใน ๓ โมงครึ่งธนาคารปิด มันเกี่ยวโยงกันไปหมดครับ ในเมื่อคนที่ จะทำงานมันไม่มี ถามว่าเรารู้ล่วงหน้าไหมว่าจะต้องย้าย ว่าจะต้องเกษียณ เรารู้ล่วงหน้า ท่านประธานครับ แต่ทำไมไม่ทำให้ล่วงหน้าไว้ก่อนล่ะครับ ในเดือนกันยายนสั่งการทั้งสิ้นทั้งปวง ให้เสร็จเลยครับ ทั้งนี้ให้ไปปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคมเป็นต้นไป ทำได้ไหมครับ ถ้าทำได้ พี่น้องประชาชนจะได้ไม่ต้องรอ อีกกระทรวงหนึ่งกระทรวงศึกษาธิการด้วยความเคารพครับ โรงเรียนแต่ละโรงเรียนไปดูสิครับตอนนี้สกปรกเลอะเทอะหมดเพราะรอผู้อำนวยการโรงเรียน ที่จะต้องไปทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน บางโรงเรียนครูขาด ๑๑ คน ยังไม่มีครูไปเลย จนปานนี้ยังตั้งไม่ได้ ผู้อำนวยการโรงเรียนไม่อยู่ ครูไม่มีแล้วเดี๋ยวกจะไปเรียนกับใครล่ะครับ เรารู้ไหมครับว่าปีนี้ครูต้องขาด ๑๑ คน รู้ครับ วางแผนไว้หรือยังครับ วางแผนครับ วางแผนเลี้ยงส่ง ไม่ได้วางแผนการทำงาน การจัดคาบการศึกษา รักษาการ รองผู้อำนวยการ ส่งได้ไหมครับ ส่งได้ แต่เดี๋ยวผู้อำนวยการมาก็เปลี่ยนอีกแหละครับ -----

เพราะฉะนั้นอย่าเพิ่งไปสั่ง รอ ผอ. ใหม่มา เมื่อสักครู่นี้ผมโทรไปถามผู้อำนวยการโรงเรียน ย้ายมาหรือยัง ยังครับ เพราะอะไรครับโครงสร้างถูกปรับเปลี่ยนใหม่ แต่ว่าคนสั่งการยังไม่ได้สั่งการไป ยังไม่มีการประชุมกันอย่างชัดเจน ทำไม่ได้ นี่คือนักเรียนขาดไป โรงเรียนขาดหายไป ท่านที่เคารพครับ ผมอยากจะกราบเรียนว่าถ้าไม่มีผู้นำ ไม่มีคนสั่งการแล้วไม่ว่างงบประมาณจะเลอะเลือนขนาดไหน นโยบายจะดีขนาดไหนแต่คนสั่งการคนรับผิดชอบไม่มีแล้วเราจะทำงานกันได้อย่างไร เรารู้ล่วงหน้าว่าก่อนวันที่ ๓๐ กันยายนใครย้ายบ้างใครอะไรบ้างเอามาพร้อมกันทีเดียวกับคนย้าย เลี้ยงส่งพร้อมกัน เลี้ยงรับพร้อมกันเลยสิครับ ผมกราบเรียนอย่างนี้ครับเราเป็นผู้ที่ใช้บริการของรัฐไปทำอะไรไม่ได้เลยครับ ยิ่งถ้าเป็นผู้ดำเนินการโรงพยาบาลด้วย เสร็จเลยรอตายอย่างเดียวเลย รู้ไหมครับว่าจะย้าย รู้ไหมครับว่าจะต้องเกษียณอายุ รู้ครับ แต่ยังไม่ทำ เพราะฉะนั้นภาครัฐจะจัดการตรงนี้แต่ละจังหวัดจะจัดการตรงนี้ผมถามว่าจะจัดการได้อย่างไรในเมื่อคนทำงานมันไม่มี มันยังไม่พร้อม มันยังไม่มา นี่เป็นเรื่องหนึ่ง

อีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญที่สุดในตอนนี้ท่านประธาน เรื่องข้าวครับ ตอนนี้ไม่อยากรับประทานข้าวเลย มือเดียวครับอยากรับประทานหลาย ๆ มือจะได้ช่วยอุดหนุนชาวไร่ชาวนา ถามว่าข้าวตันละเท่าไร ตันละ ๖,๐๐๐ กว่าบาท ต้องพูดให้หมดครับถ้าจะพูดเรื่องข้าวถามว่าข้าวตันละเท่าไร ต้องบอกว่าข้าวความชื้นที่ ๑๕ เปอร์เซ็นต์ ตันละ ๙,๒๐๐ บาทที่พูดกันอยู่ที่ ๖,๐๐๐ กว่าบาทนั่นหมายถึงความชื้น ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ตันละ ๖,๐๐๐ กว่าบาท เพราะฉะนั้นเกษตรกรต้องช่วยอย่างหนึ่งก็คือปรับปรุงคุณภาพข้าว ในอดีตที่ผ่านมาข้าวเราเสียหายเยอะแยะ และเดี๋ยวนี้เก็บ เกี้ยว หวาน หาบ หอบ รูด ไม่มีแล้วครับทุกอย่างใช้เครื่องจักรหมด ใช้ระบบทำงานสั่งงานแบบ ๓ จี (3G) ทั้งนั้นเลย สั่งดับ ตับ ตับไป คุณภาพข้าวก็ไม่ดี พอคุณภาพไม่ดีมันก็เกี่ยวข้องมาทางโรงสี โรงสีก็บอกข้าวมันเขียวราคามันลงก็ซื้อข้าวในราคาถูก เงินมีไหม โรงสีบอกเงินไม่มี เงินไม่มีจะซื้อก็ต้องซื้อข้าวเอามาเก็บไว้ เก็บไว้โรงสีบอกต้องเสียดอกเบี้ยอีก พอเสียดอกเบี้ยอีกก็ซื้อราคาถูก พอซื้อราคาถูกเสร็จเรียบร้อยแล้วสั่งการจากรัฐบาล รัฐบาลสั่งการไป ๒ วันนี่จะมีโครงการแบบรับจำนำข้าวมาแล้วครับ เกวียนละ ๑๒,๐๐๐ บาท พอถึงเวลาข้าวชาวนาหมดแล้ว อยู่ที่ใครครับอยู่ที่โรงสี นี่แหละครับมันเป็นสิ่งที่แบบคนมันขาดต้องให้เร็วกว่านี้ครับ ท่านคิดคุณะครับผมเรียนด้วยความเคารพ

ราคาข้าวที่ส่งออกตอนนี้ ๖๐๐ ยูเอสดอลลาร์ต่อตัน หรือประมาณ ๒๙,๐๔๕ บาท รัฐบาลกำหนดให้โรงสีซื้อในราคา ๑๑,๗๐๐ บาท โรงสีบอกว่าไม่มีสตางค์ แต่ชาวนาขายข้าวได้ตันละ ๖,๐๐๐-๗,๐๐๐ บาท พอถึงเวลาผมถามโรงสีบอกว่าตอนที่หน้าแล้ง ๆ ข้าวไม่มีสีแล้วตอนนี้โรงสีไม่แยءหรือ โรงสีบอกไม่แยءหรือครับ ตอนถูกซื้อไว้เยอะแล้ว มันไม่ทันเขาครับ เพราะฉะนั้นผมอยากจะกราบเรียนว่าถ้าจะให้การบริหารจัดการดีมอบให้จังหวัดไปเลย จังหวัดของเรามีข้าวเท่าไรช่วยกันสิครับ ราชการต้องโดดลงมาช่วย สหกรณ์ต้องโดดลงมาช่วย ธ.ก.ส. ต้องโดดลงมาช่วยแล้วจัดการกันเองโดยใช้ทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำมากเท่าไร ราคาถูก ทำสิ่งไหน มีภูมิคุ้มกันไหม มีเหตุมีผลไหมที่จะต้องทำ มีความพอประมาณไหมที่จะทำมากเกินไปหรือน้อยเกินไป นี่คือนโยบายใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนำมาใช้เลยตอนนี้ตอนที่เกิดวิกฤติตรงนี้อามาทำลายครับ เรื่องข้าวพูดกันทุกปี พอข้าวออกพูด พอพูดเสร็จเรียบร้อย พอตกลงเบ็ดเสร็จเรียบร้อย ข้าวชาวนาหมดแล้วครับ ยิ่งขณะนี้ฝนฟ้าตกลงมา เตียวตก เตียวตก เตียวตก เมื่อวานนี้ตั้งใจว่าจะขายเอาละ ๖,๗๐๐ บาทก็จะขายแล้ว คืนนี้ฝนตกอย่างกับฟ้ารั่วเลยครับ อย่างว่าแต่ ๖,๗๐๐ บาทเลย เหลือ ๓,๐๐๐ กว่าบาท เพราะมันเปียก มันชื้น มันมีสิ่งเจือปน นี่คือน้ำตาของชาวนา ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องว่าถ้าจังหวัดดูแลเรื่องนี้ อย่างจริงจังจึ้นะครับ -----

ไม่เน้นการท่องเที่ยวอย่างเดียวทุกจังหวัดเลย ดูแลเรื่องปากท้องพี่น้องเกษตรกร เพื่อนผมอยู่ที่เกษตรวิสัย ขออนุญาตเอ่ยนามครับ ผู้จัดการบุญเกิด ข้าวลืမ်ผัว ยี่ห้อลืမ်ผัวขายดีส่งออกไม่ทันเลยเพราะว่าคนช่วยกันกิน ขณะนี้พี่น้องเกษตรกรต้องช่วยกันเอง ช่วยกันอย่างไรไม่เอาข้าวไปขายโรงสีแล้วไปจ้างคนมาสี เดียวนี้เขามีรถวิ่งรับจ้างสีเลย เกวียนละ ๘๐๐ บาท เอารำเอาปลายให้เราหมด แต่ถ้าบอกว่าสีฟรี รำ ปลายเขาเอาไป พอรำ ปลายเขาเอาไป คนสีมันก็สีแรงกดให้มันถี่ขึ้น รำ ปลายก็มากอีก เพราะฉะนั้นก็ต้องใช้คนอีกควบคุมดูแล คนนี้มาจากไหนครับ ก็สหกรณ์นี่อย่างไรช่วยกัน สหกรณ์ศรีประจันต์ทำแล้ว ปลุกวันแม่ เกี่ยววันพ่อแต่มีข้อแม้ว่าใครที่อยู่ในโครงการนี้ทำเสร็จเรียบร้อยแล้วต้องซื้อข้าวตัวเองไปรับประทานด้วย ขายอย่างเดียวไม่ได้ ทุกวันนี้เราเอาแต่ขายอย่างเดียวแล้วไปซื้อกินเอา ขณะนี้ออกมาขายแล้วตามข้างถนนแทนที่จะเป็นถุงน ถแทนที่จะเป็นมัน ก็เอาข้าวออกมาแพ็ก (Pack) กิโลขาย กิโลกรัมหนึ่ง ๓๐ บาท ถ้าพี่น้องเราทั่วประเทศขับรถผ่านไปผ่านมาไหน ๆ จะต้องซื้อข้าวแล้วไม่ต้องไปห้างดังใหญ่ ๆ ซื้อข้าวเกษตรกรนี้แหละข้างทางกิโลกรัมหนึ่ง ๓๐ บาท ข้าว ๑,๐๐๐ กิโลกรัม ๑ ตัน ก็ได้ ๓๐,๐๐๐ บาท หักค่าใช้จ่ายแล้วเหลือแน่นอน ช่วยตัวเองต้องทำเต็มที่ เพราะฉะนั้นต้องคิด ผมอยากกราบเรียนผ่านท่านประธานว่า เรื่องการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่องการจัดการแบบจังหวัด ถ้าเราได้คนได้ตำแหน่งหน้าที่ การงานไปไวเท่าไรยิ่งดีใหญ่ บางหน่วยงาน ๖ เดือนยังไม่ได้คนมาทำงานเลย ที่นั่งอยู่ก็รอนโยบาย รอนโยบายอยู่นั่นแหละครับ

เรื่องที่ ๒ ก็คือเรื่องข้าว ถ้าเราไม่ทำในวันนี้ชาวนากำลังเกี่ยว เมื่อเข้านี้ผมโทรศัพท์ไปถามรรอคิวแล้ว พ่อค้าบอกไม่มีสตางค์ ไม่มีสตางค์ทำอย่างไร สหกรณ์ออกไปก่อนได้ไหม ก็กำลังตัดสินใจกันอยู่ ผมฝากท่านประธาน ๒ เรื่องครับ ๑. เรื่องคน ๒. เรื่องข้าว ค กับ ข ขอขอบคุณมากครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณมากครับ ต่อไปขอเชิญท่าน พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์ อดีตรองนายกรัฐมนตรี อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงยุติธรรม ขอเชิญครับ

สปท. ๕๕/๒๕๕๙

คันสนีย์ ๕๖/๒

พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์ : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ เพื่อนสมาชิก สปท. ท่านกรรมาธิการ ผม พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์ สปท. ลำดับที่ ๓๙ วันนี้ก็ต้องขอบคุณกรรมาธิการที่ได้กล้าไปแตะในเรื่องที่เป็นปัญหาของชาติมาไม่น้อยกว่า ๔๐ ปี เหตุผลที่พูดว่า ๔๐ ปี เพราะว่าผมกลับจากต่างประเทศ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๙ ผมก็ได้ไปอยู่ในคณะกรรมการปฏิรูปราชการ ซึ่งสมัยนั้นในรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยจะมีเรื่องคณะกรรมการปฏิรูปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๙ ปีนี้ พ.ศ. ๒๕๕๙ ตอนนี้ก็ ๔๐ ปี เรามีการพูดถึงเรื่องจังหวัดถึงพื้นที่ให้ความสำคัญตรงนั้นมานานมากนะครับ เราเคยพูดถึงเรื่องการกระจายอำนาจ การมอบอำนาจ การแบ่งอำนาจ พูดกันมาอย่างตลอด ถ้าเพื่อท่านไปดูเรคคอร์ด (Record) สิ่งเหล่านี้ คนรุ่นแล้วรุ่นเล่าได้ใช้สติปัญญา ได้ใช้เวลาในการทบทวนที่จะแก้ปัญหานี้ แต่ยิ่งแก้กลับยิ่งยุ่ง ในสายตาของผม ผมมองว่ามันกลับอ่อนแอลง ก็ต้องขอบคุณกรรมาธิการที่ได้แตะเรื่องนี้นะครับ เพราะว่าความสำคัญในพื้นที่สำคัญที่สุด มีเพื่อนสมาชิกหลาย ๆ ท่านได้อภิปรายไปแล้วไม่ว่าจะเป็นท่านนิกร จำนง ท่านกษิต ภิรมย์ หรือท่านชูชาติ หรือท่านเรืองศักดิ์ได้อภิปรายไปแล้วนะครับ -----

ตัวอย่างของการเน้นที่เห็นสำคัญที่สุด เผอิญท่านประธานได้พูดถึงว่านโยบายสำคัญที่สุดก็คือ การเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นสูตรสำเร็จที่ทุกหน่วยที่จะมีการท่องเที่ยวจริง ๆ แล้วตัวอย่าง ที่เห็นผลที่สุดในเรื่องถึงความเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ท่านได้ทรงทำให้เห็นหลายพันตัวอย่างโดยเน้นถึงพื้นที่ เน้นถึงการบูรณาการ เน้นถึงการสอดประสาน ชัดเจนครับผมว่าพวกเราเห็นมาตลอด ท่านทำให้เห็นในทุก ๆ เรื่อง ในเรื่องบูรณาการ เรื่องการสอดประสาน ผมอยากจะเล่า ความเก่าบ้างนะเพราะว่าอายุ ๗๐ ปีพอดีนะครับ เผอิญช่วงหนึ่งผมเคยอยู่ในทางการเมือง ผมเคยไปเยี่ยมหมู่บ้านหนึ่งที่หมู่บ้านคำแปง หลาย ๆ ท่านคงจะทราบเป็นชุมชนเข้มแข็ง ในเทือกเขาภูพาน มีป่าสูงวัยคนหนึ่งก็ยกมือขึ้นบอกท่านคะ ช่วยบอกข้าราชการของท่าน ในพื้นที่นี้บูรณาการกันหน่อย ผมก็ตกใจบอกคุณป้าท่านรู้จักคำบูรณาการด้วยแสดงว่า พันสมัยมาก บอกว่าเป็นอย่างไรละถึงจะให้ข้าราชการบูรณาการ ก็บอกว่าบอกข้าราชการ ของท่าน บอกผู้ว่าราชการจังหวัดของท่านหน่อยว่าเวลาข้าราชการจะมาเยี่ยมตรงนี้ ให้มาพร้อมหน้าพร้อมตากันหน่อยไม่ใช่ต่างหน่วยต่างมา พวกดิฉันต้องมาต้อนรับและไม่มี เวลาจะทำมาหากิน นี่คือคำที่ชาวบ้านเขาให้คำแนะนำผมมาประมาณ ปี ๒๕๔๘ เพราะฉะนั้นเรื่องพื้นที่นี้มีความสำคัญนะครับ เราจะเห็นว่าของเราบริหารงานแบบเป็นแท่ง เพราะฉะนั้นไม่ผิดปกติหรอกครับว่าที่ท่านอาจารย์ได้บอกว่างบของจังหวัดจริง ๆ มีอยู่ ๖๙ เพอร์เซ็นต์ ของส่วนกลางลงไป ๖๖.๘๒ เพอร์เซ็นต์ไม่ผิดปกตินะครับ เพราะฉะนั้นคนที่ อยู่ในพื้นที่นี้ผมเห็นใจผู้ว่าราชการจังหวัดที่สุด ผมว่าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ว่าจะเป็น คุณอภิรักษ์เกียรติ ท่านวิบูลย์เกียรติ ท่านศานิตย์เกียรติ หรือนั่งอยู่ในที่นี้ รู้ดีหมดว่าจะบริหารพื้นที่ อย่างไม่มันถึงจะเจริญ ถ้าเราคิดว่าเราเอาพื้นที่เป็นหลัก เอาประชาชนเป็นศูนย์กลางแล้ว แนนอนครับปัญหามันแก้ได้นะครับ สิ่งที่ผมจะพูดก็คือ ๑. สิ่งที่เป็นห่วงว่าท่านกรรมาธิการ ที่ในข้อเสนอของท่านนี้ ผมอยากฝากท่านไปคิดว่าท่านจะเอาชนะวัฒนธรรมองค์กร ของข้าราชการไทยได้อย่างไรโดยเฉพาะวิธีคิด ท่านจะเอาชนะได้อย่างไร เพราะต่างคนต่างมี อาณาจักรของตัวเอง เอนจอย (Enjoy) กับอาณาจักรของตัวเองกับสิ่งที่ตัวเองมีอยู่ เพราะฉะนั้นเวลาจะทำงานวัฒนธรรมตรงนี้ก็คือแทนที่ว่าจะเอาความสำเร็จของงานตามที่ท่าน ได้พูดมานี้เป็นหลักแต่เอาผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับขึ้นไปเป็นตัวหลัก นี่คือวัฒนธรรมองค์กร

ที่ท่านจะต้องเอาชนะให้ได้นะครับ ซึ่งที่ผมพูดมา ความพยายาม ๔๐ ปีมานี้ อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดมันยิ่งลดน้อยถอยลงนะครับ อำนาจของนายอำเภอลดน้อยถอยลง เพราะฉะนั้นก็เห็นใจ เพราะหลาย ๆ อย่างมันเป็นโอกาสของพื้นที่ อย่างท่านได้อภิปรายไปว่า ต้นทุนของแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน จริงครับ แต่ในลักษณะราชการไทย วัฒนธรรมไทยของเราจะเป็นแฟลต (Flat) ไปหมด ๗๐ กว่าจังหวัดนี้ต้องทำเหมือนกัน ถึงแม้ว่าจังหวัดนี้จะเกินความต้องการก็ยังคงได้ เพราะเรางบประมาณตั้ง เอาจำนวนตัวเลขหารนะครับ ตัวนี้เราเป็นวัฒนธรรม หรือแม้กระทั่งหลักสูตรอันหนึ่งซึ่งผมไปเจอทั่วประเทศเกี่ยวกับโรงเรียน ถ้าเพื่อมีศาสนาอื่น ไม่ว่าจะเป็นคริสต์หรืออิสลามหลักสูตรก็จะแฟลต (Flat) ไปหมดว่า ต้องอย่างนี้ ๆ แต่การเรียนภาษาก็ดี หรือเรียนศาสนาของอีกคนในพื้นที่ก็ไม่มี ทำให้เขาต้องไปมีการตั้งโรงเรียนเอกชนของเขาขึ้นมาครับ -----

ผมเองได้พยายามต่อสู้ว่าในระดับประณมน่าจะให้เขามีสอนในโรงเรียนประถมของเรา
หลักสูตรนี้ ทั้งภาษาและเรื่องศาสนาเพื่อจะแก้ไขปัญหานะครับ ณ วันนี้ก็ยังเหมือนเดิม
วัฒนธรรมของเรายังยึดอยู่เหมือนเดิม ยังไม่สามารถจะแก้ไขได้ แล้วผมก็เชื่อว่าการศึกษา
เท่านั้นที่เราจะสร้างความเข้าใจหล่อหลอมให้คนทุกเชื้อชาติทุกศาสนาเป็นคนไทย
รับผิดชอบต่อสังคมไทย เหมือนกับสังคมอเมริกันครับ ไม่ว่าชาติไหนไปอยู่ที่นั่น เชื้อชาติไหน
มีความภูมิใจของการเป็นคนอเมริกัน พอเขาถูกระเบิดปั๊บนี้ทำไมเขาติดธงชาติทุกบ้าน
รถยนต์ทุกคัน ช่วงไนน์อีเลฟเว่น (Nine Eleven) นะครับ ของเรา ๗ จังหวัดเกิดขึ้นนี้เราต้อง
แสดงออกสิครับว่าเราไม่เห็นด้วยกับสิ่งนั้น เราต้องติดธงชาติไทย เราต้องพร้อมป้องกัน ไม่ใช่
ว่าเฉย เราต้องภูมิใจของความเป็นคนไทยที่จะเดินไปด้วยกัน ณ วันนี้ผมว่าถือโอกาสดี ทุกคน
บอกว่ารักในหลวงจะขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป เริ่มต้นตั้งแต่วันนี้สิครับ เลิกโกง
ทำก็เพื่อประชาชน ทำตามแบบอย่างของท่าน เพราะฉะนั้นวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมองค์กรนี้
เป็นสิ่งที่ต้องแก่นะครับ แต่สิ่งที่ ๒ ที่ท่านจะพยายามนี่นะครับเห็นด้วยครับ ได้มี
ความพยายามอย่างต่อเนื่อง คือท่านจะพยายามจัดให้มีแผนชุมชนมาสู่อำเภอ มาสู่จังหวัด ตัวนี้
ก็มีความพยายามแล้วพยายามเล่าเพื่อจะให้เกิด แล้วก็เอาตัวงบประมาณเป็นตัวกำกับ ซึ่งก็มี
คุณหมออำพลอภิปรายไปแล้วว่าในเรื่องการจัดทำงบประมาณนี้จะต้องบูรณาการเป็นกลุ่มงาน
ชัดเจนครับ มันต้องชัดเจน ไม่อย่างนั้นก็ไม่มีเจ้าภาพ อย่างนี้ผมเคยนำเสนอ ณ รัฐสภาแห่งนี้
ว่าด้วยเรื่องการแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำในชุมชน ผมเสียตายหน้าแล้งปีที่แล้วมีที่ไหนไปชุด
ลอกบึงต่าง ๆ ขออนุญาตครับท่านประธาน บึงต่าง ๆ ที่มันตื้นเขินมีไหมครับ ไม่มี พอฝนลงมา
ก็จุน้ำได้น้อย นั่นแหละตอนช่วงวิกฤตินี้เราต้องชุดแล้วได้ดินขึ้นมา ดินก็เป็นประโยชน์
สามารถมาทำเชื้อนทำทำนบได้ ไม่มี ใครไปดูพื้นที่ไม่มีครับ แล้วถามว่าถ้าผมนำเสนอว่า
จะทำแหล่งน้ำในชุมชน ณ วันนี้ยังหาเจ้าภาพไม่เจอเลย แต่ถ้าเมื่อมีเรื่องที่ท่านทำวันนี้จะมี
เจ้าภาพ เพราะในข้อเสนอของผมที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีก็เสนอให้ชุมชนในระดับ
พื้นที่เป็นเจ้าภาพหลัก สรรวจว่าในพื้นที่ที่มีน้ำเท่าไรจะพอกับปริมาณคนในพื้นที่หรือเปล่า
แล้วก็ต้องมีทะเบียน แล้วเห็นด้วยกับอาจารย์ที่ได้บอกมาว่ามันต้องระเบิดจากข้างใน
หรือริเริ่มจากภายในชุมชนนี้เป็นเรื่องหลักนะครับ เรื่องนี้สำคัญที่สุด เพราะฉะนั้นแผนงาน
กับงบประมาณต้องทำนะครับ สิ่งที่ ๓ ที่ผมได้พูดไปบ้างแล้วก็คือการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑๑๗

สปท. ๕๕/๒๕๕๙

ภาวดี ๕๘/๒

ก็มีหลาย ๆ ท่านก็ตะไปแล้ว ของเรานี้มันพูดเป็นนามธรรม พอจริง ๆ แล้วกระบวนการที่จะให้ประชาชนที่จริง ๆ ที่มีองค์ความรู้จริง ๆ ที่จะเข้ามาตรงนี้ ผมอยากให้ระเบียบครับ ไม่ใช่แนวความคิดของผมเองหรือเป็นแนวความคิดของท่านกษิตเมื่อครั้งที่ผมอภิปรายว่าระเบิดจากภายในหรือได้เริ่มจากชุมชนมันควรจะมีบุคคลที่มีองค์ความรู้จริง ๆ ในแต่ละจังหวัดในแต่ละอำเภอในพื้นที่เป็นไปได้ไหมถ้าเพื่อเราจะขึ้นทะเบียนไว้คล้าย ๆ กับการคัดเลือกลูกขุน จูรี (Jury) ของอเมริกันว่าสาขาไหนเป็นอย่างไร ขึ้นเลยมาให้สมัครใจมาเลย ใครจะเป็นประชาชนที่ทรงคุณวุฒิในแต่ละอำเภอในแต่ละจังหวัดหรือในแต่ละชุมชน มันต้องมียังนั้นครับ

- ๕๘/๑

เพราะปัจจุบันนี้ถ้าเพื่อใช้เรื่องประชาพิจารณ์หรือพับลิกเฮียริง (Public Hearing) เราก็คงรู้ว่ามันเป็นฉาบฉวย มันยังเป็นผักชีอยู่ไม่จริงจังเพื่อเอาผ่าน ๆ เท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นอยากให้ประชาชนจริง ๆ เป็นคนที่ทรงความรู้จริง ๆ เหมือนกับที่ผมเคยอภิปราย ณ สถานที่แห่งนี้ และเป็น พ.ร.บ. อันเดียวที่ผมไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับเรื่องการผังเมืองของจังหวัด ผมได้อภิปรายไปแล้วว่าคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดกับหัวหน้าส่วนราชการทั้งหมด เมื่อก็ท่านชูชาติก็เพิ่งอภิปรายไปว่าหัวหน้าส่วนราชการก็ย้ายไปย้ายมาและจะรู้ดีเรื่องผังเมืองจังหวัดได้อย่างไร แต่วันนั้นผมได้รับฟังจากกรรมาธิการบอกก็มีประชาพิจารณ์ ผมว่าไม่เพียงพอพับลิกเฮียริง (Public Hearing) อย่างเดียวไม่พอต้องเอาผู้ทรงคุณวุฒิที่เขาอยู่ที่นั่นว่าจะทำอะไรถึงจะให้เกิดผังเมืองที่ดี เพราะว่าในแต่ละจังหวัดตอนนี้ผมเชื่อว่าประชาชนมีองค์ความรู้พอที่จะร่วมกับส่วนราชการเรา ที่ท่านเอ่ยถึงเรื่องพระราชรัฐขอให้ลึกลงไปในรายละเอียดว่าพระราชรัฐจะมีองค์ประกอบว่าอย่างไร อย่าพูดท่องคำว่าพระราชรัฐอย่างเดียวต้องลงลึก เพราะฉะนั้นผมก็อยากจะให้กำลังใจท่านว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำกันมานานแต่มันกลับเตี้ยลงทรุดลง ก็ดีใจที่ท่านจะมายกระดับให้มันขึ้นมา ก็หวังว่าจะสำเร็จนะครับ ผมสนับสนุนอย่างเต็มที่ครับ ขอขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณครับ ท่านชูชาติอภิปรายแล้ว ท่านชิตชัยอภิปรายแล้ว ต่อไปท่านชูชัย ศุภวงศ์ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ และอดีตกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ขอเชิญครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : ขอบพระคุณครับ กราบเรียนท่านประธาน ท่านกรรมาธิการ และเพื่อนสมาชิก กระผม นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ สมาชิกลำดับที่ ๔๐ เมื่อก็ท่านประธานก็พูดท่านเองว่า ๓๙ ๔๐ ๔๑ อภิปรายพร้อมกันด้วยเหตุที่ว่าท่านชิตชัยเคยบอกว่าจริง ๆ แล้ว ๖ ข อภิปรายต้องอภิปรายทั้ง ๓ คน วันนี้ผมนั่งรับประธานข่าวอยู่ก็ขาดไปคนหนึ่งก็มีไปตามผมว่าให้มาอภิปรายจะได้ครบ ๖ ข นะครับ อันที่จริงวันนี้ผมคาดหวังว่าสภาแห่งนี้จะหยิบเรื่องที่เป็นความทุกข์ยากของชาวนาขณะนี้มาพูดคุยกันแล้วมาขับเคลื่อนการปฏิรูประบบสหกรณ์ให้เป็นกลไกในการแก้ปัญหาชาวนาขณะนี้ เพราะว่าท่านชูชาติจะมีความรู้มีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างมาก แล้วก็บอกว่ากลไกสหกรณ์ในระดับจังหวัดทั่วประเทศ

มีโครงสร้างรองรับที่สามารถจะแก้ปัญหานี้ได้ นะครับ ท่านนายกรัฐมนตรีก็ออกมาพูดว่า การขายข้าวซื้อตรงจากชาวนาไม่ได้ผิดกฎหมายอะไร และผมคิดว่าระบบสหกรณ์ถ้าเราได้ เสนอไปแล้วในสภาแห่งนี้ให้มีการปฏิรูประบบสหกรณ์ การที่เราเป็นสภาขับเคลื่อนอันนี้ เป็นของจริงที่เราน่าจะลงไปทำการขับเคลื่อนที่แก้ปัญหาความทุกข์ยากของชาวบ้านนะครับ ผมนึกถึงมีการพูดถึงว่านักการเมืองต่างจากนักเลือกตั้ง นักการเมืองเขาจะหุแนบดินแล้วก็ไ้ ต่อความทุกข์ยากของชาวบ้าน ขณะนี้เราทำหน้าที่ทั้งเป็นนักวิชาการ แล้วก็คงจะต้องทำ หน้าที่ในฐานะนักการเมืองจะยอมรับหรือไม่ก็ตามที่จะต้องรับฟังความทุกข์ยากของชาวบ้าน แล้วนำมาสู่กระบวนการปฏิรูปที่เราได้เสนอไปแล้วก่อนหน้านี้ -----

สปท. ๕๕/๒๕๕๙

ปียาพัชร ๖๐/๑

ก็เสนอให้ท่านประธานช่วยพิจารณานะครับว่าการปฏิรูประบบสหกรณ์เพื่อรองรับปัญหาความทุกข์ยากขณะนี้ที่เกิดขึ้นจะเป็นประเด็นที่จะมาช่วยหรือกันต่อไปหรือไม่ เรามีโครงสร้างเครือข่าย สปช. ซึ่งท่านประธานรู้ดีครับในทุกจังหวัดของประเทศ เรามีประธานสหกรณ์ท่านชูชาตินี้ครับซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วประเทศในวงการสหกรณ์ตรงนี้จะมาช่วยแก้ปัญหาได้อย่างไรนะครับ ท่านประธานครับ ต้องขอบคุณกรรมวิธีการชุดนี้ที่เสนอเรื่องที่ดีมีประโยชน์อย่างน้อยผมเห็นว่าเรื่องที่เสนอดูเหมือนว่าจะเป็นเรื่องเล็ก ๆ นะครับ แต่แท้ที่จริงแล้วมีการเสนอ มีนัยว่ามีการปฏิรูปอยู่ ๓ เรื่องด้วยกันเป็นอย่างน้อย

อันที่ ๑ คือการปฏิรูประบบงบประมาณ ที่เดียวเลยนะครับอันนี้เป็น การปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณเลย

อันที่ ๒ เป็นการปฏิรูปเรื่องการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น สู่ อปท. หรือสู่ชุมชนท้องถิ่น

และอันที่ ๓ เป็นเรื่องของการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งท่านขีดชัยได้พูดว่าระบบนี้เป็นระบบที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิรูป

ท่านประธานครับ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคมที่ผ่านมาสภาแห่งนี้เคยพิจารณาเรื่องการปฏิรูประบบงบประมาณและการคลังภาครัฐ ในครั้งนั้นผมจำได้ว่าผมได้เสนอเขาเอาร่าง พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณเข้ามาด้วยครับ แล้วผมเสนอว่าให้ปรับงบประมาณจากใช้กรมเป็นฐานให้มีการทำงานงบประมาณเชิงพื้นที่ระดับจังหวัดแยกมาโดยเฉพาะนะครับ แล้วก็เสนอให้ปรับแก้บางมาตราในบางประโยค แต่ไม่ทราบว่าได้ดำเนินการหรือไม่ เพราะว่าเสนออย่างที่เราคิดว่าเป็นไปได้มากที่สุดนะครับ คือเสนอว่าของงบประมาณเพียง ๕ เปอร์เซ็นต์ของงบประมาณทั้งหมดไปเป็นงบของพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารที่กรรมวิธีการชุดนี้ได้เสนอมา ผมดูแล้วนี่ตัวเลขน่าใจหายนะครับ ที่บอกว่างบประมาณในพื้นที่เพียง ๐.๖๙ เปอร์เซ็นต์ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ถ้าสมมุติว่าเราเขียนอย่างน้อยซึ่งต้องไปปรับแก้ในร่าง พ.ร.บ. พิจารณางบประมาณ อย่างน้อยต้องไม่น้อยกว่า ๕ เปอร์เซ็นต์ ๕ เปอร์เซ็นต์มาจากไหนครับ ๕ เปอร์เซ็นต์ของงบประมาณทั้งหมดก็ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ตอนนี้อาจจะ ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาทเศษนะครับ ก็เป็นข้อเสนอที่มีการจัดทำมาแล้วว่าให้ทำในพื้นที่จากพื้นที่เป็นหลัก โดยที่แยกให้ชัดเจนแล้วก็มึงงบประมาณออกมา ระเบียบ

๑๒๑

สปท. ๕๕/๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๖๐/๒

สำนักนายกรัฐมนตรีอันนี้กระบวนการดีมาก ซึ่งเดี๋ยวผมจะสรุปว่ากระบวนการนี้ที่ท่านสังเคราะห์ออกมาเป็นประโยชน์กับประเทศชาติบ้านเมืองอย่างไร แต่ว่าในครั้งนี้จะพูดถึงว่า การจัดสรรงบประมาณเชิงพื้นที่ ที่เสนอเกณฑ์อย่างน้อย ๕ เปอร์เซ็นต์ ผมอยากบอกว่าเวลาพิจารณาในพื้นที่ระดับจังหวัดต้องเอางบประมาณมาคิดอย่างน้อยใน ๔ มิติด้วยกัน เวลาจะจัดสรรงบประมาณนะครับ แล้ววิธีคิดอย่างนี้เดี๋ยวก็จะมีตัวเลขออกมา

อันที่ ๑ คือจำนวนประชากรในจังหวัด จังหวัดไหนมีประชากรมากก็ควรได้รับมากนะครับ ไม่ได้หมายถึงว่าจังหวัดไหนที่ลงคะแนนเสียงให้พรรคการเมืองใด พรรคการเมืองหนึ่งมากแล้วจะได้มาก

ประการที่ ๒ รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี จังหวัดที่มีรายได้ก็น้อยก็ควรได้รับการจัดสรรมาก อันนี้ตามหลักของอดีตประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ นะครับว่าผู้ที่เกิดมามีน้อยควรจะได้มาก

ข้อที่ ๓ คือสัดส่วนคนจนในจังหวัด สัดส่วนคนจนมากก็ควรได้รับงบประมาณมาก ด้วยหลักการเดียวกับข้อที่ ๒

ข้อที่ ๔ คือดัชนีความก้าวหน้าของคนในจังหวัด ใช้หลักสากลของยูเอ็นดีพี (UNDP) คงไม่มีเวลาที่จะพิจารณานะครับ มีประมาณ ๗-๘ องค์ประกอบด้วยกัน แต่ว่าเป็นดัชนีความก้าวหน้าของมนุษย์นะครับ ฮิวแมน แอ็กชีฟเมนต์ อินเดกซ์ (Human Achievement Index) ซึ่งอันนี้เป็นหลักสากลที่ใช้กันทั่วไป และ

ข้อที่ ๕ จัดให้มีโครงสร้างระดับพื้นที่รองรับแผนงบประมาณเพื่อการนี้ โดยเฉพาะ ในเอกสารฉบับนี้ก็มีการเสนอนะครับ ซึ่งเป็นโครงสร้างตั้งแต่ตำบลขึ้นมา ซึ่งรายละเอียดคงจะต้องได้พิจารณากันต่อไป

ที่นี้ใน ๔ มิติที่ผมพูดนี้ให้น้ำหนักอย่างไรครับ ถ้าขณะนี้ถ้าคิดเร็ว ๆ ก็ให้น้ำหนักเท่ากัน ๑๐๐ ก็ให้ ๔ ส่วนก็คนละ ๑ ส่วน ๔ ก็ร้อยละ ๒๕ ถ้าใช้วิธีคิดอย่างนี้ แม้ฮ่องสอนจะได้รับการจัดสรรมากที่สุดครับท่านประธาน คือได้รับการจัดสรรปีหนึ่งประมาณ ๓,๗๖๔ ล้านบาทต่อจังหวัดต่อปี ภูเก็ตจะได้น้อยที่สุดนะครับได้มากอยู่แล้วนี้ได้เพียง ๕๖๑ ล้านบาทต่อจังหวัดต่อปี อันนี้เป็นหลักคิดที่นำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมนะครับ

ที่นี้ผมก็เลยคิดว่าเรื่องนี้มีความหมายและมีความสำคัญสูงมาก ครั้งหนึ่งท่านประธานครับ ท่านประธานอยู่ในแวดวงการเมืองมานาน ผมเองอยู่ข้างนอกแต่ว่าในฐานะเป็นข้าราชการก็ทำได้ นะครับว่าสมัยบที่ลงพื้นที่แล้วก่อให้เกิดการกระเพื่อมมากที่สุดครั้งหนึ่งก็คือสมัยเงินผันของท่านอาจารย์คึกฤทธิ์ ปราโมช ส่งข้ามไปหมดเลยครับแล้วก็ลงในพื้นที่จะมีปัญหาบ้างอะไรก็ตามแต่ว่าเกิดการกระเพื่อมในพื้นที่นั้นครับ

เรื่องที่ ๒ ก็คืองบประมาณที่ยากจนสมัย ๆ ผนฯ นายกรัฐมนตรีเปรม ติณสูลานนท์ ท่านอยู่เกือบ ๘ ปี นะครับ พื้นที่ยากจนเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่งบประมาณลงไปเห็นชัดเจนเลยนะครับ พื้นที่นั้นพัฒนาและจำเริญรุ่งเรืองอย่างมากในแวดวงสุขภาพ โรงพยาบาลชุมชนต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย และประชาชนได้รับผลกระทบมาก

ข้อเสนอที่กรรมการชุดนี้เสนอผมคิดว่ามีคุณค่ามากนะครับ ถ้าได้รับงบประมาณเพียงอย่างน้อย ๕ เปอร์เซ็นต์ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด ไม่ใช่ ๐.๖๙ เปอร์เซ็นต์ตามนี้นะครับ ถ้าว่าจะเกิดผลอย่างไรถ้าสมมุติจะมีการจัดทำงบประมาณอย่างนี้

รูปธรรมของประชารัฐที่มีการเสนอว่าเป็นแนวทางประชารัฐ ผมคิดว่าอย่างน้อย ขออีกนิดหนึ่ง ผมสรุปแล้วครับ อย่างน้อยเกิดผล ๕ ประการด้วยกัน

ประการที่ ๑ เราสามารถพูดได้ว่าทิศทางการพัฒนาประเทศหรือปฏิรูปประเทศต่อไปในอนาคตเกิดจากคนในพื้นที่ส่วนใหญ่ แม้กระทั่งขณะนี้ครับ แต่ว่าคนในพื้นที่มีสิทธิกำหนดทิศทาง โดยเฉพาะอย่างน้อยที่สุดก็ในพื้นที่ของเขา อย่างน้อยที่สุดเขาก็ได้ใช้งบจำนวนนี้ไปบอกว่าพื้นที่ของเขาควรจะทำอะไรและไม่ควรทำอะไร เขาจะใช้ภูมิปัญญา คือปัญญาที่ติดแผ่นดินที่เขาจะต้องดำรงรักษาไว้ให้พื้นที่ของเขาเพื่อลูกเพื่อหลานต่อไปในอนาคตอย่างไร ในพื้นที่ที่ส่วนกลางลงไปกระทำอะไรต่าง ๆ ที่เขาไม่พอใจนั้นก็จะได้รับการร่วมกันพิจารณา

ประการที่ ๒ ผมคิดว่ากระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่สร้างประชาธิปไตยของการมีส่วนร่วมและประชาธิปไตยท้องถิ่นครับ ไม่ใช่ประชาธิปไตยจากการเลือกตั้งเพียง ๔ นาที ๔ ปีครั้ง แต่ว่าอันนี้เป็นรากฐานของประชาธิปไตยของการมีส่วนร่วมและประชาธิปไตยท้องถิ่น

ประการที่ ๓ เป็นการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริงด้วยวิธีการงบประมาณนี้แหละครับ ท่านรองประธานวุฒิสภา ท่านคงทราบดีนะครับกระบวนการจัดทำงบประมาณที่เอากรมเป็นฐานมาตลอดแล้วพื้นที่แทบจะไม่มีโอกาสได้ดำเนินการเลย

ประการที่ ๔ ผมคิดว่าเป็นกระบวนการลดความเหลื่อมล้ำแต่สร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำอย่างน้อย ๕ มิติด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องรายได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโอกาส ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิทธิ อำนาจ แล้วก็ศักดิ์ศรี มีในเอกสารปึงใหญ่นี้ครับ ที่ผมพลิกดูมันจะมี เรื่องสิทธิของทางวัฒนธรรมไทยคืออะไรต่าง ๆ นี่ไปทำหลายจังหวัดเลยซึ่งดีมาก ต้องชื่นชม แล้วก็ยังมีมิติทางเรื่องของประเด็นสิ่งแวดล้อม มีมิติอะไรต่าง ๆ มีประเด็นเรื่องศักดิ์ศรีของคนที่อยู่ หัวไร่ปลายนาที่เขามีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์มากขึ้น ถ้าเขาได้มาร่วมกระบวนการ ในการจัดทำงบประมาณจากพื้นที่ จากข้างล่างขึ้นข้างบน

ประเด็นสุดท้ายครับท่านประธานเป็นการแก้ปัญหาในพื้นที่ด้วยคนในชุมชน ในพื้นที่เองเพราะเขาทำแผนเอง นอกเหนือจากการลดความเหลื่อมล้ำใน ๕ มิติ ซึ่งไม่สามารถที่จะลงรายละเอียดได้แล้วนะครับ ปัญหาในพื้นที่ที่ใครจะรู้ดีเท่ากับคนในพื้นที่ แต่กระบวนการนี้จะช่วยทำให้คนทุกคนในพื้นที่มีความหมาย แล้วก็มีความภาคภูมิใจ ในการแก้ปัญหาของเขา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาสุขภาพ ปัญหาขยะ ปัญหาไข้เลือดออก รวมทั้งปัญหาเรื่องการใช้สารพิษที่ไม่สอดคล้องเหมาะสมกับพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ ของเขาเหล่านั้น

ผมขอขอบคุณทางกรมการitatiที่เสนอเรื่องดีที่มีประโยชน์เช่นนี้ครับ และขอฝากท่านประธานเรื่องการปฏิรูประบบสหกรณ์เพื่อแก้ปัญหาชาวนา ชาวไร่ขณะนี้ อยากให้เป็นประเด็นขับเคลื่อนในสภาแห่งนี้ให้เป็นรูปธรรมออกมา ขอขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ต่อไปขอเชิญ พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม อดีตสมาชิกวุฒิสภาครับ

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม : ขอขอบคุณท่านประธาน เฉลิมชัย เครืองาม หมายเลข ๓๑ ท่านประธานครับ ผมภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่วันนี้สภาแห่งนี้จะได้มีโอกาส พิจารณากฎหมายฉบับหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในอดีตถ้าเราจำกันได้เป็นเพียงแค่ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับไหนจำได้ไหมครับ ฉบับที่ ๖๖/๒๓ ระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีฉบับนั้นเป็นฉบับประวัติศาสตร์ที่สามารถช่วยแก้ไขสถานการณ์ของ บ้านเมืองในช่วงระยะเวลาที่มีความแตกต่างของลัทธิทางการเมือง ความเห็นขัดแย้งของ ความคิดทางการเมืองในอดีตให้เปลี่ยนแปลงไปในสถานการณ์ที่ดีขึ้น แล้วในวันนี้เป็นโอกาส

อันดีอย่างยิ่งที่เรากำลังช่วยกันพิจารณากฎหมายฉบับหนึ่งที่ฐานะของกฎหมายฉบับนี้เป็นเพียงแค่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี แต่ต้องขอกราบเรียนว่าเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง เรากำลังช่วยกันสร้างบ้านหลังหนึ่งคือประเทศไทย แต่เรากำลังคุยกันในเรื่องที่เป็นเสาเข็มหรือเป็นฐานรากของบ้าน นั่นคือการพัฒนาในระดับพื้นที่ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้านและชุมชน ทั้งนี้ทั้งนั้นกฎหมายฉบับนี้ทางกรรมการท่านได้ทำเอกสารมาต้องขอขอบคุณท่าน เป็นเล่มใหญ่ที่สุดเท่าที่สภาแห่งนี้ได้เคยพิจารณา รายงาน ท่านมีความมานะบากบั่นพยายามเป็นอย่างยิ่ง ต้องขอขอบคุณมีความสมบูรณ์อย่างครบถ้วน กฎหมายฉบับนี้ต้องขอกราบเรียนว่าเป็นเทคโนโลยีอันหนึ่งที่ไม่ใหม่ไม่มาก แต่ก็ไม่เก่าเกินไป สอดคล้องไปตามรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านประชามติ ผมขออนุญาตอ่านเร็ว ๆ ในหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ (ข) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน สอดคล้องตามฉบับนี้ครับ ตามมาตรานี้ ความสำคัญของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีอันนี้ต้องขอทราบเรียนว่าสอดคล้องกับกฎหมายอีกฉบับหนึ่งที่ทางกรรมการท่านได้กล่าวแล้ว คือพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ๒ อันนี้มีทั้งที่เหมือนแล้วก็แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมจะอภิปรายต่อไปนี้อยากขออนุญาตเพิ่มเติมแล้วก็เสริมในสิ่งที่กรรมการท่านได้กล่าวแล้วก็นำเสนอต่อสภาแห่งนี้ไว้ ในเบื้องต้นผมมีความเห็นว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีอันนี้ถึงแม้ว่าจะจะเป็นเพียงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีผมไม่ขัดข้อง เพียงแต่ขออนุญาตนำเสนอให้ทางกรรมการท่านได้ช่วยพิจารณาว่าท่านจะมีแนวทางอย่างไรที่จะบูรณาการกฎหมาย ๒ อัน ๒ ฉบับให้เป็นหนึ่งเดียว ฉบับแรกคือพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ปี ๒๕๕๑ และฉบับที่ ๒ คือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีอันนี้ครับ ๒ อันนี้มีความเหมือนและมีความแตกต่างกัน ในพระราชกฤษฎีกานั้นเป็นบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับในระดับจังหวัดเป็นส่วนใหญ่แล้วก็กลุ่มจังหวัด แต่ว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีอันนี้ท่านกล่าวถึงการพัฒนาพื้นที่ต่าง ๆ ในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้านแล้วก็ชุมชน ท่านมีพูดถึงแผนและองค์กรต่าง ๆ ที่จะจัดทำแผนในระดับของชุมชนคือหมู่บ้าน ตำบลและอำเภอ แล้วก็หยุดอยู่แค่นั้น เพราะท่านคงเล็งเห็นว่าในระดับจังหวัดนั้นมันได้มีกล่าวไว้แล้ว ในพระราชกฤษฎีกาอันแรกที่ผมได้กล่าวถึง เพราะฉะนั้นมันจึงเป็นลักษณะคล้าย ๆ กับฟันหลอครับ อันแรกท่านกล่าวถึงอำเภอแล้วหยุดอยู่แค่นั้น แต่พระราชกฤษฎีกาก็พูดถึงจังหวัด เพราะฉะนั้น ๒ อันนี้ทำอย่างไรถึงจะบูรณาการให้เป็นฉบับเดียวกัน ให้มีสภาพบังคับที่อ่านแล้วไม่ต้องพลิกไปดูอีกฉบับหนึ่ง อ่านพระราชกฤษฎีกาพูดถึงเรื่องจังหวัด และเขาพูดถึงอำเภอว่าอย่างไรต้องกลับมาดูระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีอันนี้ พอพูดถึงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีอันนี้อยากจะดูว่าเมื่อไปถึงจังหวัดแล้วแล้วจังหวัดเขาจะทำอย่างไรต่อ ต้องไปดูพระราชกฤษฎีกา เพราะฉะนั้นมันจึงเป็นอีหลักอีเหลื่อในการเขียนกฎหมาย อ่านกฎหมายและในการปฏิบัติตามกฎหมายในอนาคต ทำอย่างไรครับ ในพระราชกฤษฎีกานั้นกล่าวถึงคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่าคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่ม

จังหวัดแบบบูรณาการ มีท่านนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และเป็นคณะกรรมการชุดเดียว
 ก็ได้ที่ผมพลิกดูกฎหมายหลายฉบับแล้วไม่มีแบบนี้ครับ ให้มีรองนายกรัฐมนตรีทุกคน
 ในรัฐบาลเลยเป็นกรรมการร่วมด้วยในคณะกรรมการชุดนั้น ส่วนมากคณะกรรมการต่าง ๆ
 จะมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานแล้วก็มีรองนายกรัฐมนตรีท่านใดท่านหนึ่งหรือไม่อย่างมาก็
 ๒ ท่าน หรือ ๓ ท่าน เป็นกรรมการร่วมด้วย แต่กฎหมายพระราชกฤษฎีกาอันที่ว่า
 มีรองนายกรัฐมนตรีทุกคนเป็นกรรมการ ทำไมครับ เพราะว่ามันเริ่มเป็นนวัตกรรมใหม่ตั้งแต่
 ในอดีต ปี ๒๕๔๕ อะไรก็ว่ามา ปี ๒๕๕๐ ปี ๒๕๕๑ ที่มีการแบ่งพื้นที่ให้กับรองนายกรัฐมนตรี
 ทุกคนและรัฐมนตรีบางท่านมาร่วมด้วยเป็นทีมเลย แบ่งให้กำกับ ติดตาม ดูแลงาน
 การบริหารราชการของพื้นที่ในจังหวัดต่าง ๆ พุดง่าย ๆ ว่าแบ่งประเทศเป็นโซน (Zone) ต่าง ๆ
 เป็นกลุ่มจังหวัดต่าง ๆ และให้รองนายกรัฐมนตรีแบ่งงานกันดู กระจายกันดู จึงมี
 รองนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการร่วมในคณะกรรมการชุดนั้น แต่ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
 ที่ทางกรรมาธิการเสนอเข้ามาก็พุดถึงในลักษณะคล้าย ๆ กัน แต่ไปหยุดอยู่ที่อำเภอแล้วก็
 ไม่ได้มีกรรมการในลักษณะที่จะบูรณาการงานทั้งประเทศที่จะเชื่อมประสานงานการเมือง
 และงานของข้าราชการไว้ด้วยกัน อันนี้เป็นสิ่งที่ผมกังวล การบริหารราชการยุคใหม่ สมัยใหม่
 เอาว่าตามรัฐธรรมนูญใหม่อันนี้เราบอกว่าเราพยายามที่จะแบ่งกัน การเมืองก็การเมือง
 ข้าราชการก็ข้าราชการ -----

เพราะฉะนั้นจึงเป็นที่มาว่าในระยะเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีของท่านที่ท่านทำมาเกือบทั้งหมด ๙๙.๙๙ เปอร์เซนต์เป็นงานของข้าราชการทั้งสิ้น และเน้นหลักส่วนมากแล้วก็เป็นงานของกระทรวงมหาดไทย ผมค่อนข้างกังวล ในอดีตเราพูดถึงเรื่องงบประมาณจังหวัดมาจากไหน เขาบอกมาจากการแบ่งเค้กกันของกรมการงบประมาณ ตัด ๆ เสร็จแล้วก็มารวมไว้เป็นกองเค้กก้อนใหญ่ แล้วก็มาแบ่งเค้กกันในจังหวัด มีใครยาวสาวได้สาวเอา ถ้าพรรครัฐบาลก็อาจจะได้มากหน่อย ถ้าพรรคฝ่ายค้านอาจจะได้น้อยหรือว่าอาจจะไม่ได้เลย ดังนั้นเป็นต้นปัญหาที่เกิดขึ้นตามมา เพราะฉะนั้นในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตัดไว้เลยครับ การเมืองอย่าว่าแต่รัฐมนตรีเลย นายกรัฐมนตรี ส.ส. ส.ว. ไปยุ่งเกี่ยวกับงบประมาณทางตรงหรือทางอ้อมไม่ได้ ถ้าไปยุ่งแล้วก็จะมีการตรวจสอบถอดถอนกันมีถึงขั้นตัดสิทธิตลอดชีวิตก็ว่าได้ เพราะฉะนั้นงานทั้งหมดจึงกลับไปเข้าราชการ สำนักงบประมาณจะเป็นงานหนัก กฎหมายฉบับนี้ของท่านผมนับถือ ท่านเขียนเอาไว้อย่างดีงามในส่วนที่ ๔ มาตรา ๒๕ ผมอ่านเร็ว ๆ ให้ฟังท่านประธานถ้ามีเวลาผมขอผมเกือบคนสุดท้ายแล้วเป็นสิ่งสำคัญ ในมาตรา ๒๕ ท่านเขียนเอาไว้ยังไม่มีใครกล่าวถึง ผมอ่านเร็ว ๆ ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐต้องให้การสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด การแจ้งกรอบแผนงานและการเสนอคำขอของงบประมาณประจำปีของส่วนราชการที่มีหน่วยงานในสังกัดส่วนภูมิภาคให้แจ้งตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้น ชัดเส้นใต้ครับและชัดเจนไปอีก และเมื่อได้รับแผนงานโครงการที่เกี่ยวข้องจากจังหวัดแล้วให้จัดทำคำขอของงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานของจังหวัด ขอบพระคุณมาก นี่คือสิ่งที่เป็หัวใจของกฎหมายฉบับนี้เลยครับ เพราะทำแผนมาแต่ตายจะพัฒนาจังหวัดอย่างโน้นอย่างนี้ จะพัฒนาอย่างไรถ้าไม่มีเงิน และการพัฒนาให้ได้เงินมันก็ต้องคุยกับสำนักงบประมาณ ที่ผ่านมามีใครทำงบประมาณ มันเป็นลักษณะท็อปดาวน์ (Top Down) กฎหมายฉบับนี้จะเป็นลักษณะบอตทอมอัป (Bottom up) จากข้างล่างนำขึ้นไปสู่ข้างบน และข้อสำคัญท่านเขียนบังคับเอาไว้ ซึ่งผมไม่แน่ใจในสภาพบังคับในอนาคตจะเกิดขึ้นจริงหรือไม่ ผมฟันฝ่าว่าจะเป็นจริงและเมื่อนั้นที่เราสร้างบ้านให้มีเสาเข็มที่เข็มแข็งในระดับอำเภอ จังหวัด หมู่บ้านจะปรากฏเป็นจริง เพราะการที่ท่านเขียนไว้ว่าเมื่อได้รับแผนงานโครงการที่เกี่ยวข้องจากจังหวัดแล้วหมายถึงส่วนราชการนะครับ กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่มีหน่วยงานของท่านอยู่ในพื้นที่ในจังหวัดต่าง ๆ ให้จัดทำคำขอของงบประมาณสนับสนุน

อย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานของจังหวัด สาธุขอให้เป็นอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้นกฎหมายฉบับนี้ ผมสนับสนุนและเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามถ้าท่านจะมีเวลาบูรณาการกฎหมาย ๒ ฉบับนี้ มันจะเป็นแมวดำหรือแมวขาวไม่เป็นใครรับขอให้จับหนูได้ คือจะเป็นพระราชกฤษฎีกาหรือจะเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีก็แล้วแต่ บูรณาการเข้าด้วยกันได้ไหม ฉบับหนึ่งพูดถึงจังหวัดคือพระราชกฤษฎีกา อีกฉบับหนึ่งอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ชุมชน ๒ อันนี้รวมเข้าเสียรวมเป็นบูรณาการให้เป็นธรรมนุญการบริหารงานระดับจังหวัดและพื้นที่ ท่านจะใช้คำอย่างไรก็แล้วแต่ เมื่อนั้นการบังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติจะไม่อีหลักอีเหลือ ผมฝากไว้ท้ายที่สุดว่าถ้าประชาชนได้รับสิทธิในการเงยหน้าอ้าปากและร้องขอสิ่งที่เขาต้องการ เมื่อนั้น ๐.๖๙ เพอร์เซ็นต์มันจะไม่เป็นแล้ว มันย่อมจะเป็น ๕๐-๖๐ เพอร์เซ็นต์ขึ้นไป แต่เราจะปฏิบัติตรงนี้ได้อย่างไรในเมื่อยังมีกฎหมายที่รอกการแก้ไขอยู่มากเหลือเกิน ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีอันนี้สภาพบังคับคงไม่ไปเหนือกว่าพระราชบัญญัติงบประมาณ คงไม่ไปเหนือกว่าพระราชบัญญัติที่มีศักดิ์สูงกว่านี้ ทำอย่างไรที่จะมีสภาพบังคับได้ ถ้าจะเป็นพระราชบัญญัติได้จะดีที่สุด ขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ต่อไปขอเชิญท่าน พลตำรวจโท อำนาจ นิยมะโน นะครับ รองผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครและเป็นอดีตผู้บัญชาการตำรวจภูธร ภาค ๑ ขอเชิญครับ

พลตำรวจโท อำนวน นิยมะโน : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ
 กระผม พลตำรวจโท อำนวน นิยมะโน สมาชิก สปท. ลำดับ ๑๙๗ พอเห็นหัวข้อแผนการปฏิรูป
 เรื่องนี้ครับผมต้องยอมละทิ้งหน้าที่ ที่ต้องสนามหลวงมาที่นี่ ที่จริงผมเป็นรองผู้ว่าราชการ
 กรุงเทพมหานคร (สนามหลวง) ด้วยครับ เพราะรับตำแหน่งมา ยังไม่ได้เข้ามาทำงานเลยครับ
 อยู่สนามหลวงตั้งแต่วันแรกจนวันนี้ครับ ดีสอง ดีสาม เพื่อจัดระเบียบ จัดระบบคนประมาณ
 ๒๐๐,๐๐๐ กว่าคนที่วอล์กอิน (Walk-in) เข้าไปต่อวันนะครับ แผนการปฏิรูปวันนี้เป็นเรื่อง
 ของการบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก ท่านประธานที่เคารพ
 เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ เรื่องนี้เป็นเรื่องมีความจำเป็นมาตั้งนานแล้ว เพราะการบริหาร
 ราชการแผ่นดินมันจะยึดโยงมันจะเกี่ยวข้องกับทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเศรษฐกิจ สังคม
 การเมือง วัฒนธรรม วิถีชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาไปได้
 ที่ต้องสนามหลวงมีครบหมดครับ ท่านเอาสนามเล็ก ๆ รูปแบบการบริหารราชการแผ่นดิน
 ที่ผ่านมาก็ต้องยอมรับว่าจากรัฐบาลลงไปสู่กระทรวง ทบวง กรม แล้วก็ลงไปสู่จังหวัด
 กลุ่มจังหวัดที่สมาชิกผู้ทรงเกียรติก่อนหน้าผมพูดไปแล้วครับจากบนลงล่างทอปดาวน์
 (Top Down) แปลว่าไม่ต้องเถียงทำอย่างเดียว สรุปโดยย่อก็คือคนคิดไม่ได้ทำ คนทำไม่ได้คิด
 และห้ามเถียง ผมถามว่าถ้าเป็นลักษณะอย่างนี้มันจะตอบโจทย์ได้ไหม ความต้องการของพื้นที่
 ได้รับการตอบสนองอย่างแท้จริงไหม คำตอบมันก็คือมันเป็นไปไม่ได้หรอกครับ เหมือนกับว่า
 ผู้บริโภคไปรับประทานก๋วยเตี๋ยวเขาใส่น้ำตาล ใส่น้ำหวานมาให้ โดยผู้บริโภคเป็นเบาหวาน
 อยู่แล้ว มันไม่ตอบโจทย์ครับ ดังนั้นตามแผนนี้ผมเอาโดยหลักนะครับ โดยรายละเอียด
 สมาชิกผู้ทรงเกียรติพูดกันไปเยอะแล้วครับว่าให้ข้างล่างเขาคิด แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่ม
 จังหวัดเขาจะพัฒนาอย่างไรให้เขาคิด มันแค่ตอบโจทย์ครับ ตอบโจทย์ดังต่อไปนี้ครับ
 มันต้องเป็นทวิเวย์ (Two-way) มันต้องบอตทอมอัป (Bottom up) ด้วย ตอบโจทย์ดังต่อไปนี้
 แผนที่จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดเขียนแผนพัฒนาขึ้นมานั้นมันจะเป็นไปตามความต้องการของ
 พื้นที่ก็จะสอดคล้องกับมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก พื้นที่ต้องการอะไร ถ้ารัฐบาล
 ออกนโยบายไปว่าให้พัฒนาแหล่งน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำก็เพื่อเกษตรกร เพื่อการทำเกษตรกรรม
 แต่บังเอิญว่าพื้นที่นั้นเขาทำอุตสาหกรรมมันคนละเรื่องกันมันไม่ตอบโจทย์ ดังนั้นจะต้องให้
 จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดแหละครับคิดมันจะตอบโจทย์

ประการที่ ๒ เมื่อผู้ปฏิบัติคือจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดเป็นผู้วางแผนพัฒนาตนเองก็จะเกิดความภาคภูมิใจว่าตัวเองได้คิดมาจากมันสมอง ๒ มือของผู้ปฏิบัติเองก็จะไม่เกิดการต่อต้าน คิดเอง ทำเอง มีส่วนคิด ก็จะทำให้ได้อย่างเต็มที่

ประการที่ ๓ จะไม่เกิดการต่อต้านจากผู้ปฏิบัติสอดคล้องกับที่ผมพูดเมื่อสักครู່แหละครับเพราะเขาเป็นคนคิด เมื่อคิดแล้วเขาไม่ต้าน แต่ถ้าถูกส่งลงไปเขาจะต้าน

อันที่ ๔ อันนี้สำคัญยิ่งครับจะสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ผมให้ดูตัวอย่างครับ ผมเคยทำวิทยานิพนธ์เอกสารศึกษาเรื่อง ๓ จังหวัดชายแดน ปัญหาหนึ่งคือขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ดังนั้นถ้าหากว่าเราจะพัฒนาในระดับจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดโดยให้จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดมีส่วนในการคิดแผนพัฒนาเขาจะมีความภาคภูมิใจเข้าได้กับกับขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของเขา เพื่อให้เป็นสิริมงคลใน ๓ จังหวัดชายแดนครับ ผมขออนุญาตที่จะน้อมนำแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เพราะท่านได้พระราชทานแนวทางแก้ปัญหาไว้ว่า เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา นี่แหละครับคือแนวทางเดียวกันกับแผนการปฏิรูปแผนนี้ ดังนั้นที่ผมอภิปรายในวันนี้สนับสนุนเต็มที่ครับ ผมอยู่ไม่ได้ อยู่ไม่ติดต้องมาอภิปรายเรื่องนี้เพราะต้องการที่จะให้แผนนี้ผ่านสภานี้ไป แต่ไม่ได้หมายความว่าเมื่อผ่านสภานี้ไปแล้วผลสัมฤทธิ์จะเกิดขึ้นทันที ผลสัมฤทธิ์จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อแผนนี้ได้นำไปสู่การขับเคลื่อนให้เป็นไปตามแผนได้อย่างแท้จริงเท่านั้น ด้วยความเคารพครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ต่อไปท่านสุดท้ายนะครับ ขอเชิญท่านกิตติ กิตติโชควัฒนา อดีตผู้ว่าราชการ จังหวัดยะลา ขอเชิญครับ

นายกิตติ กิตติโชควัฒนา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม กิตติ กิตติโชควัฒนา จากจังหวัดยะลา สปท. ๑๐ ท่านประธานครับ ถ้าหากว่าในห้วงช่วงสุดท้ายของการลงมติ ถ้าจะฟังมีคะแนนที่ออกมาดออกเสียงหรือไม่เห็นด้วย ขอสัญญาว่าไม่ใช่ผม เหตุผลประการสำคัญที่กล้ายืนยันอย่างนี้ก็เพราะว่าผมได้ฟังการอภิปรายของบรรดา ท่านสมาชิกทั้งหลายต่างล้วนแต่เปี่ยมไปด้วยความปรารถนาดีที่อยากจะเสนอแนะข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับเรื่องของการปฏิรูปในเรื่องนี้ แล้วก็สังเกตดูจากคณะกรรมการธิการที่นั่ง ฟังบรรดาสมาชิกที่อภิปรายนั้นฟังด้วยความตั้งใจ เพราะฉะนั้นก็ทำให้เกิดความมั่นใจว่าสิ่งที่ เป็นข้อเสนอแนะของสมาชิก ท่านกรรมาธิการก็คงจะหยิบยกนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข เสนออย่างแน่นอน จึงทำให้ผมกล้ารับปากกับท่านประธานในที่ประชุมว่า ถ้าหากว่าจะมี การลงคะแนนเสียงที่งดออกเสียงหรือไม่เห็นด้วยก็คงจะไม่ใช้นายกิตติ กิตติโชควัฒนา

ท่านประธานครับ เมื่อเข้ามาฟังจากการอภิปรายที่เกี่ยวข้องกับ การประชาสัมพันธ์นั้น จะเห็นได้ว่างบต่าง ๆ มันถูกใช้ไปในทางที่ไม่ถูก ไม่ชอบ ไม่ควรถึง ๗๐ เปอร์เซ็นต์ ระหว่าง ๓๐-๗๐ เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้มันทำให้ผมคิดว่าบ้านเมืองเรา มันไม่ใช่ขาดเงิน ไม่อย่างนั้นคงจะไม่ใช่ว่ามีเงินมากพอจนให้เกิดมีการโกงถึง ๓๐-๗๐ มันคงจะมี เหลือเพื่อครับ และเงินมันเยอะครับ ยังมีจนถูกโกง จนขณะนี้ยังมีอีกเท่าที่สัดดับรับฟังจาก ชาวต่าง ๆ ที่ออกมา แสดงว่าเงินบ้านเมืองเราไม่ขาดแคลน เครดิตเรายังดีก็เขาก็ยังให้ แต่ในขณะที่กันพูดถึงเรื่องงานการที่ทำ คนที่เราอยู่ในระบบราชการของเราจะบอกว่า ไม่มีคนเก่ง คนกล้า มันก็ไม่ใช่ ไม่อย่างนั้นการโกงนั้นคงไม่กล้าเกิดขึ้นได้ถึงเยอะ ๆ บางโครงการยกทั้งโครงการ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ก็มีครับ ท่านประธานครับ อันนี้คือข้อมูลที่ผ่านมา เพราะฉะนั้นประเด็นของการขาดงบประมาณของประเทศรวมไปตลอดจนถึงเรื่องของการขาดคนดี ขาดคนเก่ง คนกล้า มันไม่ใช่ ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าการไม่รู้จักใช้คนให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อประเทศ เพราะฉะนั้นวันนี้กรรมาธิการชุดนี้กำลังพูดถึงว่าเราจะเอาเงินสักก้อนหนึ่ง ลงไปสู่พื้นที่เพื่อใช้ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดให้เกิดประโยชน์ต่อพื้นที่ เพราะฉะนั้น

โครงการลักษณะอย่างนี้ ร่างอย่างนี้ ผมจึงเห็นด้วยครับท่านประธาน แต่สิ่งที่ผมอยากจะนำเสนอเพิ่มเติมจากสิ่งที่ได้พูดมาแล้วก็คือว่าการกำหนดพื้นที่นำร่องหรือจังหวัดนำร่องเพื่อเป็นกรณีศึกษานั้นโดยส่วนตัวผม ผมก็เห็นด้วย เพราะมันจะทำให้มองทะลุปรุโปร่งว่าแต่ละประเด็นในพื้นที่ที่เป็นปัญหานั้นมันมีอะไรบ้างที่ควรจะหยิบยกเพื่อการศึกษาเพื่อนำร่องนำไปสู่การศึกษาขยายผลเพิ่มเติม แต่สิ่งที่ผมขอห่วงใยของผมก็คือว่าอย่างบ้านผม จังหวัดชายแดนภาคใต้บ้านผมปัตตานี ยะลา นราธิวาส อย่างนี้เป็นต้น ผมก็อยากจะตั้งคำถามว่าเราศึกษามานานมาเยอะเหมือนกัน ร่องไม่รู้จำจนเท่าไรกลายเป็นร่องของล้อเกวียนวัวเกวียนควายอย่างนี้เป็นต้นจนไม่รู้ที่ร่องแล้ว แต่ทำไมการนำร่องการศึกษาต่าง ๆ ในปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๖ ซึ่งล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๖ ได้กำหนดหลักรัฐประศาสน์นโยบายมาตั้งนานจนมาถึงขนาดนี้แล้วทำไมมันยังเรื้อรังอยู่ -----

ท่านประธานครับ ผมจำได้สมัยตอนที่ผมเป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอสุคริบนี้นั้นมันมีปัญหาเยอะ ปี ๒๕๒๐ ผมคิดว่าไม่ใช่เฉพาะแต่บ้านผมหรือครับที่อื่นก็มีเหมือนกัน ทั้ง ผกค. จคม. ขจก. ผู้หลักผู้ใหญ่ส่วนกลางครับท่านประธาน เปรียบเทียบปัญหาคอมมิวนิสต์ ปัญหาโจรจีนคอมมิวนิสต์ ปัญหา ขจก. ก็คือผู้ร้ายในพื้นที่บ้านผมอย่างนี้ครับ เพื่อชี้ให้เห็นว่าการมองของผู้ใหญ่ในส่วนกลางกับพื้นที่ในอนาคตมันผิดพลาดอย่างไรที่นำไปสู่การแก้ปัญหาที่ยืดเยื้ออย่างไม่รู้จบจนสิ้นเสียที ผู้ใหญ่บอกว่าปัญหา ผกค. จคม. เปรียบเสมือนมะเร็ง ส่วนปัญหา ขจก. ทางใต้เปรียบเสมือนโรคเรื้อน เพราะฉะนั้นพวกเราก็คงจะนึกออกกว่าระหว่างโรคเรื้อนกับโรคมะเร็งอันไหนจะทำให้คนที่เป็โรคมะเร็งหรือโรคเรื้อนตายก่อน แน่نونครับจะต้องเป็นโรคมะเร็ง เพราะฉะนั้นรัฐก็ทุ่มเทการแก้ปัญหาโรคมะเร็งก็คือ ผกค. กับ จคม. แต่ในที่สุดขณะนี้เป็นอย่างไครับ ผกค. จคม. มันมาเป็นเพื่อนร่วมชาติ ร่วมพัฒนาชาติไทยไปแล้ว แต่ ขจก. สิครับขณะนี้ถ้าไปดูแล้วผมคิดว่าเทียบกับโรคมะเร็งก็ไม่น่าจะยิ่งหย่อนไปกว่ากัน นี่ก็คือความร้ายแรง ความผิดพลาดในการมองปัญหาพื้นที่ที่มองไม่เห็นไม่ลึกพอ มองแต่ภาพรวมของประเทศ มองแต่ภาพรวมของประเทศ มองแต่ภาพรวมของบางจังหวัดที่ใกล้ตัว ใกล้เมือง ใกล้ตัวผู้ใหญ่ เพราะฉะนั้นปัญหานี้ผมคิดว่าในฐานะที่เรา กำลังพูดถึงเรื่องจังหวัดนำร่องต่อพื้นที่เป้าหมายน่าจะแยกส่วนต่างหากว่าในพื้นที่เฉพาะพิเศษที่มีปัญหาเฉพาะที่ยืดเยื้อยาวนานมาตั้งแต่ ปี ๒๕๖๖ ล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๖ ได้ทรงตราหลักรัฐประศาสน์นโยบายที่ใช้สำหรับข้าราชการในมณฑลปัตตานี ที่ใช้สำหรับข้าราชการปฏิบัติราชการในมณฑลปัตตานีนั้นข้าราชการนำไปสู่การปฏิบัติผิดพลาดอย่างไร จึงเป็นเหตุเป็นผลให้รับสั่งของพระองค์ท่านจนถึงขณะนี้ยังไม่บรรลุภารกิจเท่าที่ควร เพราะฉะนั้นประเด็นของผมก็คือนอกจากว่า ๕ พื้นที่ของ ๕ จังหวัดต่าง ๆ ที่พูดไปแล้วทำอย่างไรเราจะกำหนดพื้นที่ลักษณะพิเศษเป็นจังหวัดหรือเป็น ๓ จังหวัดก็แล้วแต่เพื่อแก้ปัญหาการบริหารจัดการการแก้ปัญหาของข้าราชการเฉพาะพื้นที่ตรงนั้นอย่างไร อยากจะฝากครับ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าปัญหาที่นี้มันไม่ใช่ปัญหาเรื่องคนไม่มีเงิน มันไม่ใช่ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่มีไม่มากพอ แต่เป็นปัญหาของข้าราชการที่ถูกส่งจากส่วนกลางที่ส่งไปแล้วไม่ดูแลไม่จัดการให้ดีเพียงพอ ส่งไปแล้วเพียงเพื่อให้เต็มผิดพลาดที่หลังก็ค่อยมาว่ากล่าวลงโทษ ตักเตือน ผู้ใหญ่เองก็ขาดการดูแล จริงอยู่ขณะนี้ดูแลดีขึ้นแต่เท่าที่ผมคิด ผมคิดว่ายังไม่ดีพอ

๑๓๕

สปท. ๕๕/๒๕๕๙

นิชฎกานต์ ๖๗/๒

แต่มันควรจะเลิกไปนานแล้ว บางสมัยก็เห็นว่ามันเรียบร้อยดีแต่ทำไมพอเรียบร้อยดีแล้วมันจึงรุ่งเรืองตามมาก็อีกทีหลัง ท่านประธานครับมันมีบางตัวอย่างที่น่าเศร้าสำหรับผู้ใหญ่ในส่วนกลางที่มองว่าเป็นพื้นที่รองรับของข้าราชการที่เลว ๆ ก็คือจังหวัดชายแดนภาคใต้ตัวอย่างมันมีอย่างเช่นยกตัวอย่างเพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรม มีข้าราชการระดับอธิบดีสื่อมวลชนถามครับ จ่อไมโครโฟนถามว่าท่านครับ มีข้าราชการบางคนที่มันเหลวไหลไม่ดียังไงโน้นไม่ดียังไงนี้ ท่านจะจัดการอย่างไร ผมฟังจากทีวี (TV) แล้วก็ยังจำหน้าตาผู้ใหญ่ให้สัมภาษณ์ทางทีวี (TV) ได้ครับ สื่อถามว่าท่านครับข้าราชการของเราเป็นอย่างโน้นอย่างนี้มันไม่ดีท่านจะจัดการอย่างไร ท่านอธิบดีท่านนั้นบอกว่าขอชื่อ ขอยศมา ผมจะส่งไปสุจริตครับสุจริตอยู่ไหนครับ ก็คืออยู่นราธิวาสซึ่งเป็นพื้นที่ที่ล่อแหลมมีปัญหา เห็นไหมครับ -----

- ๖๘/๑

อันนี้ก็คือวิสัยทัศน์ของผู้ใหญ่ที่มองการแก้ปัญหาข้าราชการที่ไม่ดี ถ้าไม่ดีก็ส่งไปที่นั่น ก็เป็นที่รวมพลของคนไม่ดี มันก็อดที่จะนึกไม่ได้ว่าเอ๊ะเป็นพื้นที่รองรับของคนประเภทไม่ดี แล้วปัญหาบ้านเมืองของเราจะแก้ตกได้อย่างไร ช่วงที่ผมเป็นรอง ผอ.ศอ.บต. ครับ มีนักการเมืองท่านหนึ่งถามผม ท่านรองนี้ผู้ใหญ่เขาส่งข้าราชการท่านหนึ่งมีปัญหาเสพติด ถูกตั้งกรรมการสอบสวนมาอยู่ที่นี่ท่านจะแก้ปัญหาอย่างไร โอ้เสร็จเลยครับ เห็นไหมครับ อันนี้ก็คือปัญหาของผู้ใหญ่ที่มองพื้นที่ดูไร้สาระในการที่จะไปแก้ปัญหา เพียงสักแต่ส่งไปให้เต็ม ผิดพลาดทีหลังค่อยไปแก้เอา ลงโทษเอา ผมคิดว่าอย่างนี้มันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดปัญหา ถ้าเป็นอย่างนี้อีกก็คงจะแย่ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมอยากจะนำเสนอนอกจากพื้นที่ทั้งห้าแล้วนี่ เป็นไปได้หรือไม่กำหนดพื้นที่พิเศษอีก ๑ พื้นที่เพื่อเป็นการศึกษานำร่องเกี่ยวข้องกับ การประพฤติปฏิบัติของข้าราชการเป็นการเฉพาะ เพราะที่นั่นเป็นปัญหาข้าราชการเฉพาะที่ถูก ส่งไปอยู่ ที่อยู่มันไม่ดีพออย่างไร จะเต็มเต็มจะจัดการอย่างไร เรื่องงบประมาณผมคิดว่าไม่ใช่ เป็นตัวปัญหา ระเบียบแบบแผนต่าง ๆ ไม่ใช่เป็นตัวปัญหา เพียงแต่ว่าเราไม่จัดการให้ เข้มงวดกวัดขั้นเท่าที่ควร หลายครั้งเยอะแยะที่มีปัญหาแล้วส่งไป ส่งกลับ ๆ แล้วส่งไปอีก หมายความว่าอย่างไร ก็คือการหย่อนยานของการปฏิบัติหน้าที่ราชการ มันไม่ใช่เรื่อง ระเบียบที่ไม่ดี ก็ขออนุญาตนำเสนอเพิ่มเติมในส่วนนี้ครับ ขอขอบคุณท่านประธานครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณมากครับ มีท่านสมาชิกที่ประสงค์จะตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมเห็นว่าเป็นประโยชน์ ก็คือท่าน พลตำรวจโท สุวัระ ทรงเมตตา อดีตผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รักษาการแทนที่ปรึกษา สป ๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขอเชิญครับ

พลตำรวจโท สุวัระ ทรงเมตตา : กราบเรียนท่านประธาน ท่านสมาชิก สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศผู้ทรงเกียรติที่เคารพทุกท่าน ผม พลตำรวจโท สุวัระ ทรงเมตตา ที่ปรึกษา สป ๑๐ สมาชิกลำดับที่ ๑๓๖ ก่อนอื่นผมต้องขอขอบคุณทางท่านกรรมาธิการที่ได้ เสนอรายงานเรื่องนี้ขึ้นมา ซึ่งผมพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นรายงานที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนา จังหวัดแล้วก็พัฒนาประเทศของเราอย่างมากครับ ผมจึงขอสนับสนุนอย่างเต็มที่เลยนะครับ แล้วก็ขอนำประสบการณ์ที่ทำงานอยู่ในพื้นที่มาสนับสนุนข้อเสนอของท่าน แล้วก็มี ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังต่อไปนี้ ในรายงานของท่านในส่วนที่ ๖ หน้า ๗๔ และหน้า ๗๕

ข้อ ๖.๔ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จของท่าน ข้อ ๖.๔.๑ ท่านมีการกำหนดว่ามีการทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่ตอบสนองกับความต้องการของประชาชน แล้วก็มีรายละเอียดที่เชื่อมโยงจากบนลงล่าง และจากล่างขึ้นบนตรงนี้ทำให้ยุทธศาสตร์ของชาติ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนพัฒนาชุมชนหมู่บ้านนี้ได้เกิดมีการนำมาสอดคล้องประสานกันในการจัดทำแผน ซึ่งแต่เดิมนั้นไม่ว่าแต่เดิมครับ ปัจจุบันนี้แหละครับผมได้มีการไปบรรยายให้กับสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยหลายครั้ง หลายคราวหลายจังหวัดทุกภูมิภาคนะครับ ท่านทราบไหมว่าการปกครองท้องถิ่นทั้ง อบต. และทั้งเทศบาล ไม่ทราบเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เรื่องที่เราู้กันอยู่ในสภานี้แหละครับ เขาไม่ทราบ เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็นจุดอันหนึ่งว่าการจัดทำแผนพัฒนาการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เขาลืมหรือว่าเขาไม่ได้นำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีมาเป็นหลักในการจัดทำเท่าที่ควร -----

แต่จากการที่ท่านเสนอครั้งนี้จะทำให้ต่อไปนี้มีการสอดประสานกันทั้งจากบนลงล่างคือจากยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด จากล่างขึ้นบนก็คือแผนพัฒนาชุมชน แผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จะเข้าไปสู่เป็นแผนพัฒนาจังหวัดซึ่งเป็นการบูรณาการเชื่อมโยงอย่างแท้จริง อันนี้จะเกิดประโยชน์ก็คือว่าในอดีตที่ผ่านมาั้นภาครัฐจากส่วนกลางจัดสรรงบประมาณไปให้ประชาชนในสิ่งที่ประชาชนไม่ต้องการ แต่ในทางตรงกันข้ามสิ่งที่ประชาชนต้องการกลับไม่มีงบประมาณให้ แต่การเสนอของท่านครั้งนี้จะแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ได้ครับ ต่อไปนี้ประชาชนได้ในสิ่งที่ประชาชนต้องการและภาครัฐจัดสรรงบประมาณให้ในสิ่งที่ประชาชนต้องการก็จะเกิดประสิทธิภาพและป้องกันการรั่วไหลและป้องกันการที่มีงบประมาณมาเพื่อผลประโยชน์ของบรรดานักการเมืองบางท่าน หรือบรรดาบุคคลบางกลุ่มนั้นจะเกิดไม่ได้ถ้าเป็นลักษณะนี้ครับ

ประการที่ ๒ ในข้อเสนอของท่าน ข้อ ๖.๔.๒ จะทำให้เกิดการบูรณาการในการจัดทำแผนพัฒนา ซึ่งแต่เดิมนั้นผู้ใหญ่บ้าน กำนันกับสมาชิก อบต. กับนายก อบต. เป็นคนละกลุ่มคนละพวกกันครับ มีน้อยแห่งนักที่เป็นกลุ่มเดียวกัน รวมทั้งสมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรีก็คนละกลุ่มคนละพวกกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แต่การที่ท่านทำครั้งนี้จะทำให้กลุ่มที่ไม่เคยคุยกัน กลุ่มที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน อยู่ในชุมชนเดียวกันแต่เป็นคนละพวกเป็นความแตกแยกในชุมชนมารวมตัวกันโดยยึดพื้นที่ของตนเองเป็นหลักและร่วมกันพัฒนาพื้นที่ของตนเองเป็นประโยชน์อย่างมาก เป็นการสมานรอยแตกประสานรอยร้าวของชุมชนครับ

ประการที่ ๒ ในอดีตที่ผ่านมา อบต. หรือว่าเทศบาลกับทางฝ่ายนายอำเภออาจจะไม่ค่อยสอดประสานกันนักในการทำงาน หรือในการจัดทำงบประมาณ หรือในการจัดทำแผนพัฒนาในระดับตำบล ในระดับอำเภอ เพราะอดีตกำนันกับนายก อบต. ก็มักจะไม่ค่อยถูกกัน วันนี้เขาต้องมาอยู่ด้วยกันแล้วครับ อดีตนายอำเภอก็ไม่สามารถที่จะไปกำกับดูแลการปกครองท้องถิ่นได้มากนักเพราะการปกครองท้องถิ่นเขาถือว่านายอำเภอไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาเขา แต่ต่อไปนี้ร่วมกันทำงานครับ แล้วก็ที่สำคัญภายใต้การดำเนินการของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือซีอีโอ (CEO) จังหวัดนั้นก็ทำให้เกิดการบูรณาการในการจัดทำแผนพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพครับ

ในข้อ ๖.๔.๓ ที่ท่านเสนอมานั้นจะทำให้การบริหารราชการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนั้นทำให้เกิดเป็นเอกภาพ ในอดีตที่ผ่านมาท่านผู้ว่าราชการจังหวัดท่านมีแนวนโยบายในภาพรวมที่จะพัฒนาจังหวัดแต่ท่านก็ไม่สามารถที่จะไปคอนวินซ์ (Convince) ให้การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการตามแนวนโยบายของจังหวัดได้มากนัก เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งก็มีความคิดเป็นเอกภาพของตัวเอง มีนายกเป็นหลัก มีสภาเป็นองค์ประกอบ ทำทุกสิ่งทุกอย่างก็ได้รับอนุมัติจากสภาถ้าสภาไม่เห็นด้วยก็ทำไม่ได้ เพราะฉะนั้นในอดีตที่ผ่านมาท่านผู้ว่าราชการจังหวัดจึงไม่สามารถที่จะบริหารจัดการพัฒนาจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะติดขัดในเรื่องของการเป็นเอกภาพครับ ในเรื่องนี้ในรายงานของท่านจะทำให้ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมีเอกภาพในการพัฒนาจังหวัดมากยิ่งขึ้น และต่อไปนี้ถ้าจังหวัดใดไม่พัฒนาไม่ขับเคลื่อนก็มีเจ้าภาพรับผิดชอบก็คือผู้ว่าราชการจังหวัดอย่างแท้จริง ในอดีตที่ผ่านมาจะไปลงโทษท่านผู้ว่าราชการจังหวัดก็ไม่ได้ เพราะเปรียบเสมือนยักษ์ไม่มีกระบอง ไม่มีอำนาจนะครับ เป็นเพียงแค่ผู้ประสานงาน เพราะฉะนั้นต่อไปนี้มีอำนาจ มีงบประมาณในมือ มีแผนพัฒนาก็จะทำให้การบริหารการพัฒนาจังหวัดเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แล้วก็ที่สำคัญเมื่อมีการบริหารการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดจะทำให้สอดคล้องและสนองกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างดียิ่งขึ้นนะครับ

และประการสุดท้ายข้อที่ ๖.๔.๔ ที่ท่านเสนอบูรณาการงบประมาณของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด อันนี้เป็นเรื่องสำคัญครับ ในอดีตที่ผ่านมาเน้นการจัดทำพัฒนา บางทีพัฒนา จังหวัดเดียวไม่ได้ เช่น โครงข่ายการคมนาคม การพัฒนาแหล่งน้ำ หรือการพัฒนาเขต อุตสาหกรรม หรือเขตส่งออก หรือว่าเขตการท่องเที่ยว บางทีเราต้องพัฒนาเป็นกลุ่มจังหวัด เป็นคลัสเตอร์ (Cluster) ที่นี้การพัฒนาเป็นคลัสเตอร์ (Cluster) ก็ต้องมีการบูรณาการ งบประมาณเป็นคลัสเตอร์ (Cluster) เพราะฉะนั้นตรงนี้จะ เป็นเครื่องมือที่จะทำให้การพัฒนา เป็นแบบคลัสเตอร์ (Cluster) นั้นเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพครับ แล้วข้อที่สำคัญ ใน (๓) ท่านบอกไว้ว่าจังหวัดมีอำนาจในการบูรณาการงบประมาณจากทุกส่วนราชการและ หน่วยงานของรัฐครับ ตรงนี้ผมอยากจะนำเสนอท่านไปพิจารณาว่าเพิ่มคำว่าองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นไปอีกสักวลีหนึ่งได้ไหมครับ จะได้ครอบคลุมยิ่งขึ้นนะครับ ที่มีงบประมาณ ในการลงพื้นที่จังหวัดให้สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของจังหวัดครับ

และข้อสุดท้ายที่ท่านเสนอก็คือแก้กฎหมาย กฎ ระเบียบ การบริหาร งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บูรณาการสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดอันนี้ เป็นเรื่องสำคัญและเรื่องจำเป็นครับ เพราะฉะนั้นแล้วการปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะไม่พึ่ง ในเรื่องแผนพัฒนาจังหวัดครับ แต่ถ้ามีกฎหมายบังคับเขาจะทำอะไรก็ต้องเป็นไปตาม แผนพัฒนาจังหวัด และตรงนี้จะมียุทธผลได้จากเรื่องนี้ก็คือว่าในอดีตที่ผ่านมางบประมาณ รั่วไหล การใช้งบประมาณอย่างไม่มีประสิทธิภาพเกิดที่การปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าไม่ได้มีแผนพัฒนาจังหวัดควบคุมหรือไม่ได้มีการบูรณาการในการจัดทำ แผนพัฒนา ทำให้ผู้นำการปกครองส่วนท้องถิ่นบางคนหวังที่จะมีผลประโยชน์จาก งบประมาณ ก็เบี่ยงเบนงบประมาณไปทำในสิ่งที่ตัวเองจะได้รับผลประโยชน์ ตรงนี้ก็จะเกิด ความเสียหายทั้งในเรื่องของการใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่าและเกิดความเสียหายในเรื่องของ การใช้งบประมาณไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยนั่นเอง แต่ถ้าเป็นกรณีนี้แล้วมีผู้ว่าราชการจังหวัด มีคณะกรรมการเข้าไปได้ร่วมช่วยพิจารณา จะทำให้การใช้งบประมาณนั้นเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพแล้วก็มีประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรมครับ ขอขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ต่อไปขอเชิญท่านประธานกรรมาธิการได้ตอบชี้แจงนะครับ

พันตำรวจตรี ยงยุทธ สารสมบัติ (ประธานกรรมการ) : ขอบพระคุณท่านประธานครับ ในนามของกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินต้องขอบคุณท่านประธานและท่านสมาชิกทุกท่านนะครับ ที่ให้กำลังใจกับกรรมการอย่างมาก ข้อเสนอของหลายท่านเป็นประโยชน์อย่างยิ่งนะครับ กราบเรียนสั้น ๆ เท่านั้นนะครับ เพราะไม่กล้ารบกวนเวลาของท่านเกินสมควรนะครับ ท่านที่พูดถึงว่าให้พัฒนาโลกที่มีอยู่ท่านที่ ๑ ที่ ๒ ความจริงก็เป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว เราจะไปเขียนให้ชัดยิ่งขึ้นอีกท่านหนึ่งพูดถึงว่าการนำนโยบายปฏิบัติกรณำให้ตัวอย่างมาและยกตัวอย่างคลองหอยโข่งนั้นเป็นตัวอย่างที่ดี ถัดไปหลายท่านเลยพูดถึงเรื่องว่าพยายามสร้างกลไกในแนวนอน การมีส่วนร่วมของประชาชน การให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมแล้วก็พระราชรัฐโดยเฉพาะทางชุมชนมีหลายท่านที่พูดถึงอย่างท่านที่ ๑ ท่าน ท่านที่ ๓ ท่านที่ ๔ ท่านที่ ๕ ท่านที่ ๖ ท่านที่ ๗ ท่านที่ ๘ ท่านที่ ๑๐ ท่านที่ ๑๑ ตรงนี้ทุกท่านให้ความสนใจอย่างมาก และพูดถึงเรื่องบูรณาการหรืออินทิเกรต (integrate) แล้วก็ได้มีการเสนอถึงเรื่องคอลลาบอเรทิฟ (Collaborative) คอลลาบอเรทิฟ (Collaborative) ผมเคยแปลความหมายว่าร่วมแรงร่วมใจซึ่งอาจจะสอดคล้องกับเรื่องสอดประสานแต่จะทำให้ข้อความตรงนี้ชัดเจนขึ้น คอลลาบอเรทิฟ (Collaborative) หรือคอลลาบอเรทิฟ (Collaboration) ในเรื่องของประสิทธิภาพการบริหารงานโดยเฉพาะงานบริหารบุคคลท่านที่ ๕ พูดถึงนะครับ อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของเรื่องของประสิทธิภาพอยู่แล้ว เป้าหมายของเราที่จะเขียนไว้ในตรงนี้ อีกท่านหนึ่งพูดถึงเรื่องแก้วัฒนธรรมองค์กร ยึดมั่น ถือมั่น ตรงนี้ถ้าสมมุติว่าเราสามารถให้ทุกส่วนเข้ามาร่วมโดยใช้คอลลาบอเรทิฟ (Collaboration) ตรงนั้นว่าร่วมแรง ร่วมใจก็จะแก้ปัญหาตรงนี้ได้ส่วนหนึ่ง อีกท่านหนึ่งพูดถึงปฏิรูประบบสหกรณ์ -----

อีกท่านหนึ่งพูดถึงเรื่องของอยากให้องค์กรทำจังหวัดอื่น เรากำหนดไว้แล้วเวลาที่เหลืออยู่ เราจะศึกษาอีก ๕ จังหวัด ก็คือ ยโสธร พิจิตร โขงเจียม เพราะว่าพิจิตรนี้เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพ เป็นอีสต์เวสต์คอร์ริดอร์ (East-West Corridor) อย่างที่ท่านทราบนะครับ ทางเมืองกาญจน์ เราจะศึกษา เพราะว่าเชื่อมไปลงสู่ทวาย สระแก้ว เราจะศึกษาลงไปที่ว่าเป็นเขตเศรษฐกิจ พิเศษและพหุคูณ เพราะว่าจังหวัดทางชายแดนภาคใต้ใกล้เคียงกับท่านเมื่อกี้ที่พูดถึงว่าใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เราไม่เลือก ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยตรง เพราะว่า ศอ.บต. เขามีรูปแบบในการบริหารของเขาแต่เราก็จะเอาแบบใกล้เคียง ๆ อีกท่านหนึ่งที่พูดถึงเรื่องข้อมูลนี้ ที่เป็นประโยชน์เห็นด้วยนะครับ อนุกรรมการชุดที่ ๑ ของเรานี้กำลังศึกษาเรื่องเงิน (GIN) เงิน (GIN) คือ กัฟเวอร์เมนต์ อินฟอร์เมชัน เน็ตเวิร์ก (Government Information Network) มีอยู่แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ฉะนั้นอนุกรรมการชุดที่ ๓ นี้กำลังดำเนินการศึกษาเรื่องนี้อยู่ ขอบคุณอย่างยิ่งที่ว่าสอดคล้องกับสิ่งที่เราพยายามจะทำอยู่ อีกท่านหนึ่งเสนอเรื่องงบประมาณจังหวัดไม่น้อยกว่า ๕ เปอร์เซ็นต์ เรื่องนี้ในสมัย สปท. เราศึกษาอยู่นะครับ และข้อมูลตรงนี้เราส่งไปที่รัฐบาลแล้ว แล้วก็ร่างพระราชบัญญัติวิธีการ งบประมาณตอนนี้อยู่ที่กฤษฎีกา ทราบมาว่าก็พิจารณาไปได้เยอะแล้ว อีกเรื่องหนึ่งท่านเฉลิมชัย ขออนุญาตที่เอ่ยนามท่าน ท่านพูดถึงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีกับพระราชกฤษฎีกา การบริหารจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยหลักการเห็นด้วยนะครับ เพราะว่าตัวพระราชกฤษฎีกานั้น ก็ออกโดยอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ปี ๒๕๓๔ ฉะนั้น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่เราจะเสนอนี้ก็ต้องอาศัยอำนาจระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เหมือนกัน มาตรา ๑๑ (๘) อย่างที่ท่านทั้งหลายทราบอยู่ แต่ที่นี้เบื้องต้นว่าตอนนี้เราอาจจะ ต้องออกไปเป็นสำนักนายกรัฐมนตรีก่อน แล้วก็ท่านคงจำได้ว่าอนุกรรมการชุดที่ ๓ ของเรา ขณะนี้กำลังศึกษาในเรื่องของกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเพื่อรองรับ การปฏิรูปประเทศ ฉะนั้นอาจจะไปเสนอตรงนั้นได้อีกด้วย และที่สำคัญก็คือว่าทั้งตัว พระราชกฤษฎีกาที่เรียนแล้วก็ตัวระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบก็คือ ก.พ.ร. ด้วยกัน ฉะนั้นตรงนี้ก็จะรับไปคุณะครับ ขอบคุณอีกครั้งที่ท่านทั้งหลายได้กรุณา ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งนะครับ เราจะรับไปพิจารณานะครับและรับไปดำเนินการ ขอบพระคุณครับที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะและให้กำลังใจกับพวกเรา ขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงานเรื่องการบริหารจัดการของจังหวัด ที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลักหรือแอเรียเบสแอบโพรช (Area-based Approach) แล้วนะครับ ก่อนที่จะขอมติจากที่ประชุม ผมขอตรวจสอบองค์ประชุมก่อนนะครับ

(นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนทำการตรวจสอบองค์ประชุม)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิแสดงตน โปรดเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ท่านปลัดมนุค่อย ๆ เดินไม่ต้องวิ่งก็ได้ครับ ยังมีสมาชิกท่านใดที่ยังไม่ได้ใช้สิทธิแสดงตนไหมครับ รอท่านสมาชิกอีก ๒ ท่านกำลังลงลิฟต์มานะครับ โทรศัพท์ไลน์ (Hotline) มาแจ้งเลยว่าจะมาขอใช้สิทธิแสดงตน ฝากท่านประธานเรื่องรายงานดังกล่าวเพราะว่า เป็นการปฏิรูปที่สำคัญยิ่งเลยนะครับ การมีกลไกไปถึงระดับตำบลกับอำเภอและจังหวัด เพียงแต่ว่าตัวประธานความจริงถ้าเป็นได้ส่วนราชการน่าจะเป็นซีเครตเทรียต (Secretariat) หรือเป็นกรรมการและเลขานุการ -----

เช่นนายอำเภอเป็นต้น ถ้ามีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธาน อันนี้ผมคิดว่าแผนมันจะไม่ใช่แผน
ราชการแบบแต่ก่อน ไม่อย่างนั้นการโดมิเนต (Dominate) มันก็เกิดขึ้นเหมือนแต่ก่อน
๒. ก็คือกรรมการจังหวัดเดิมซึ่งเป็นโครงสร้างของปัจจุบันที่ใช้มายาวนานก็มีการประชุม
ทุกเดือนอยู่แล้ว จะสอดรับการยอมรับแผนที่มาจากร่างใหม่ได้อย่างไร การยอมรับแผน
เพราะมันหมายถึงงบประมาณนี้ มีแผนงาน มีโครงการ แต่ไม่มีงบก็ลำบาก ก็ได้คุยกับ
ท่านรองวลัธรัตน์ในเรื่องของงบประมาณเหมือนกันว่าในระดับแอเรียเบส (Area-based)
จริง ๆ นี่ในประสบการณ์ที่ผมและท่านรองทำมาและได้เห็นก็คือว่าตัวงบประมาณมาเป็นแท่ง
ภูมิภาคเขาก็ไปแท่งหนึ่ง จากส่วนกลางจากกรมเขาก็ไปแท่งลงไป ของจังหวัดเขาก็ไปลงไป
ทางผู้ว่าราชการจังหวัด ท้องถิ่นเขาก็ไป มันก็เลยกลายเป็นว่าเงิน ๓ แท่ง แผนงานโครงการ
ก็ ๓ แท่ง อันนี้จะตอบโจทย์ได้ แต่หัวใจคือจะทำอย่างไรให้แผนงานโครงการและงบนี้
มันอินทิเกรต (Integrate) กันได้ ลงไปในแอเรียเบส (Area-based) จังหวัดนี้ทั้งจังหวัด
ต้องรู้เลยว่าใน ๒๐ กระทรวงนี้ลงไปเท่าไร มีแผนงานโครงการอะไร สอดคล้องกับจังหวัด
หรือไม่ครับ ยังมีสมาชิกเข้ามาอย่างต่อเนื่องนะครับ เดี่ยวรอสักครู่หนึ่ง ใช้สิทธิแสดงตน
เรียบร้อยแล้วใช่ไหมครับ ยังเข้ามาอีก ๔ ท่าน ใช้สิทธิแสดงตนเรียบร้อยแล้วทุกท่านแล้วนะครับ
เจ้าหน้าที่แสดงผลครับ จำนวนผู้เข้าประชุม ๑๕๙ ท่าน

เรื่อง

วันที่ 31 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 เวลา 15:26

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 159

รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่อง การบริหารจัดการของจังหวัด
ที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)
(การตรวจสอบองค์ประชุม)

หน้า 1 / 1.815

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
1		พลโท กมล สุวภาพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
2		นายกฤษฎา จีณะวิจารณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
3		พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
4		นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
5		นายกษิต ภิรมย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
6		นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
7		นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
8		นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
9		นายกิตติ พิทักษ์นิตินนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
10		พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
11		นายขวัญชัย ดวงสถาพร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
12		พลโท คณิต แจ่มจันทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
13		พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
14		พลเอก คณิต อุทิศสาร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
15		นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
16		พลอากาศเอก คราฑิพย์ ภูณชร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
17		นายคำณูณ สิทธิสมาน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
18		หม่อมราชวงศ์จักรกรด จิตรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
19		พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
20		นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
21		พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
22		พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
23		นายจุมพล สุขมัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
24		นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
25		พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
26		นายเฉลิมพล ประทีปะวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
27		นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
28		พลเรือเอก ชนินทร์ ชุนทรหิรัญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
29		พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
30		นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
31		นายชาติ เียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
32		พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
33		นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
34		นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
35		นายชูศักดิ์ เกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
36		พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
37		พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรฤดี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
38		พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
39		นายฐาปบุตร ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
40		นายณรงค์ สหะธาพัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
41		พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
42		นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
43		นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
44		นายตระกูล วินิจนัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
45		พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
46		นายต่อพงศ์ เสลานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
47		นางถวิไลดี บุรีกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
48		พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
49		นายธเนศพล ธนบุญวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
50		ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
51		พลเอก ธวัช จารุกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
52		นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
53		นายธวัชชัย พักอังกูร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
54		พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
55		นายธานินทร์ ณะเฒ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
56		พลตำรวจโท อีริจิตร อุตมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
57		พลอากาศเอก อีระภาพ เสนะวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
58		พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
59		นางนรรัตน์ พิมเสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
60		นายนิกร จำนง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
61		นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
62		นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
63		นายบัญชา ปรมีศนาภรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
64		พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
65		นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
66		พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
67		นายประมนต์ สุธีวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
68		ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
69		นายประยูร เขียววัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
70		นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
71		นายปรีชา นุตศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
72		นางปัทมา เขียววิศิษฎ์สกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
73		นายปานเทพ กล้านรงค์ราญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
74		นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐ์บาทูภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
75		นายปิณฑงค์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
76		นายพนม ศรศิลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
77		นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
78		คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
79		พลเอก พหล สง่าเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
80		พลเอก พอพล มณีรินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
81		พลเรือเอก พระจันทร ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
82		พลตำรวจตรี พิสิทธิ์ เปาอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
83		นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
84		พลเอก ภิญญ ไแก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
85		พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
86		พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
87		นายมนู เสียวไพโรจน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
88		นางมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
89		นางเมธิณี เทพมณี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
90		พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
91		พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
92		นางรวีวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
93		พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
94		พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
95		พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
96		นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
97		พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
98		นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
99		พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
100		นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
101		นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
102		พลเอก วัฒนา สรรพานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
103		พลอากาศเอก วัธน มณีชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
104		นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
105		นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
106		นายวัลลภ พริ้งพวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
107		พลเอก วิชิต ยาทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
108		พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
109		นายวินัย ดะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
110		นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
111		นายวิรัช ชินวินิจกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
112		นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
113		นายวิวรรณ แสงสุริยะฉัตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
114		พลเอก วุฒินันท์ สิลายุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
115		นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
116		นายศิริชัย ไหมงาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
117		พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
118		นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
119		นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
120		นายสมชัย ฤชุพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
121		นายสมชาย พุฒิกัลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
122		พลโท สมชาย ล้นประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
123		นายสมเดช นิลพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
124		นายสมพงษ์ สระกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
125		นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
126		พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
127		นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
128		นายสันตศักดิ์ จรุงงามพิเชษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
129		พลตรี สิริวิทย์ นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
130		นายสุชน ชาลีเครือ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
131		พันเอก สุชาติ จันทร์โชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
132		นายสุนชัย คำอุดมเศรษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
133		นายสุรัชย์ ดนัยตั้งตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
134		พลโท สุรเดช เพื่องเจริญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
135		พลเรือเอก สุรินทร์ เริงอารมณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
136		นายสุวัฒน์ จิราพันธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
137		พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
138		นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
139		นายเสรี อติภักตะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
140		นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
141		พลอากาศเอก อนาวิน อิมมย์รัตน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
142		พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
143		นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
144		นายอนุสิทธิ์ คุณากร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
145		นายอภิชาติ จงสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
146		พลเอก อภิชาติ เพ็งกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
147		นายอภิรักษ์ ชื่นธานุวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
148		พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
149		นายอรุณ จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
150		นายอลงกรณ์ พลบุตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
151		ศาสตราจารย์อิศรา ศานติศาสน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
152		นายอัศวินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
153		นายอับดุลฮาติม มินฮาร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
154		พลตำรวจโท อาจิดน โขติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
155		พันตรี อาณันย์ วัชรไทย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
156		พลตำรวจโท อำนวย นิยมะโน	สมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
157		นายอำพล จินดาวัฒนะ	สมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
158		นายอุทัย เลาหวิเชียร	สมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
159		พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

เป็นอันว่าครบองค์ประชุมนะครับ ต่อไปผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าจะเห็นชอบกับรายงานเรื่อง การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก แอเรียเบสแอปโพรช (Area-based Approach) หรือไม่ ซึ่งหากเห็นชอบ คณะกรรมาธิการจะได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกไปปรับปรุงก่อนที่จะส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปนะครับ ต่อไปเป็นการลงมติตามข้อบังคับ ข้อ ๖๐ นะครับ

(นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญท่านสมาชิกออกเสียงลงคะแนน ผู้ใดเห็นชอบโปรดกดปุ่ม เห็นด้วย ผู้ใดไม่เห็นชอบโปรดกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียงโปรดกดปุ่ม งดออกเสียง ขอเชิญสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนนะครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : มีสมาชิกท่านใดที่ยังไม่ได้ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ถ้าใช้สิทธิเรียบร้อยแล้วผมขอปิดการลงคะแนนนะครับ ขอทราบผลการลงคะแนนนะครับ ผลของการลงคะแนนเป็นดังนี้ครับ เห็นด้วย ๑๕๘ ท่าน ไม่เห็นด้วย ๑ ท่าน งดออกเสียง ไม่มี ไม่ลงคะแนนเสียง ไม่มี นะครับ

เรื่อง

วันที่ 31 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 เวลา 15:27

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 159

เห็นด้วย 158

ไม่เห็นด้วย 1

งดออกเสียง 0

ไม่ลงคะแนนเสียง 0

รายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่อง การบริหารจัดการของจังหวัด
ที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)
เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ เรื่อง การบริหาร
จัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก
(Area-based Approach) โดยให้คณะกรรมการฯ นำความเห็น
และข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยัง
คณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

หน้า 1 / 1.816

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	1	พลโท กมล สุภาพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
2	2	นายกฤษฎา จินะวิจารณ์ะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
3	3	พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
4	5	นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
5	7	นายกษิต ภิรมย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่เห็นด้วย
6	8	นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
7	9	นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
8	10	นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
9	11	นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
10	13	พลเรือเอก ไกรฐ วัฒนธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
11	14	นายขวัญชัย ดวงสถาพร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
12	17	พลโท คณิต แจ่มจันทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
13	18	พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
14	19	พลเอก คณิต อุทิศสาร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
15	20	นายคณิสสร นวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
16	21	พลอากาศเอก คราธิพัทธ์ ภูญชร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
17	22	นายคำณูณ สิทธิสมาน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
18	24	หม่อมราชวงศ์จักรกรรณ จิตรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
19	25	พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
20	26	นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
21	27	พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
22	28	พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสฤณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
23	29	นายจุมพล สุขมัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
24	30	นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
25	31	พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
26	32	นายเฉลิมพล ประทีปะวณิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
27	33	นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
28	34	พลเรือเอก ชรินทร์ ชุนทรพิพัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
29	36	พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
30	37	นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
31	38	นายชาลี เขียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
32	39	พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
33	40	นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
34	41	นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
35	42	นายชูศักดิ์ เกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
36	43	พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
37	44	พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรฤทธิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
38	45	พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
39	46	นายฐาปบุตร ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
40	48	นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
41	50	พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
42	52	นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
43	54	นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
44	57	นายตระกูล วินิจนัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
45	58	พลตำรวจโท ดรีทศ รณฤทธิ์ชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
46	59	นายต่อพงศ์ เสงี่ยมนที	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
47	61	นางถวิลวดี บุรีกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
48	67	พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
49	68	นายธเนศพล ธนบุญยวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
50	69	ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญมายุ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
51	70	พลเอก ธวัช จารุกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
52	71	นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
53	72	นายธวัชชัย พักอังกูร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
54	73	พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
55	74	นายธานินทร์ ณะอม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
56	75	พลตำรวจโท ธีรจิตร อุดมมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
57	76	พลอากาศเอก อีระภาพ เสนาะวงศ์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
58	77	พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
59	78	นางนรรัตน์ พิมเสน	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
60	79	นายนิกร จำนง	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
61	80	นางนินนาท ชลิตานนท์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
62	82	นายบวรเวท รุ่งรุจี	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
63	83	นายบัญชา ปรมีศนาภรณ์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
64	84	พลโท บัญชา สิริวิริยะศ	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
65	85	นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
66	86	พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
67	89	นายประมนต์ สุธีวงศ์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
68	90	ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
69	91	นายประยูร เขียววัฒนา	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
70	92	นายประสิทธิ์ ปทุมรักษ์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
71	94	นายปรีชา บุตรศรี	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
72	96	นางปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
73	97	นายปานเทพ กล้านรงค์ราญ	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
74	98	นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐ์บาททุกา	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
75	99	นายปิณฑิ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
76	102	นายพนม ศรีศิลป์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
77	103	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
78	104	คุณหญิงพรทิพย์ ใจนสนันท์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
79	106	พลเอก พลล สง่าเนตร	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
80	107	พลเอก พอพล มณีรินทร์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
81	108	พลเรือเอก พระจุมณ์ ตามประทีป	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
82	109	พลตำรวจตรี พิธิษฐ์ เปาอินทร์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
83	111	นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
84	112	พลเอก ภิบุญ แก้วปลั่ง	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
85	113	พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
86	114	พลอากาศเอก มนัส ธิษขจร	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
87	115	นายมนู เลียวไพโรจน์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
88	116	นางมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษดิ์	สมาชิกเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
89	117	นางเมธิณี เทพมณี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
90	118	พันตำรวจตรี ยงยุทธ สารสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
91	119	พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
92	121	นางรวีวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
93	123	พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
94	124	พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
95	126	พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
96	127	นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
97	128	พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
98	129	นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
99	130	พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
100	131	นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
101	133	นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
102	134	พลเอก วัฒนา สรรพานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
103	135	พลอากาศเอก วรณ มณีนัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
104	136	นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
105	137	นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
106	138	นายวัลลภ พริ้งพวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
107	139	พลเอก วิชิต ยาทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
108	141	พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
109	143	นายวินัย ดะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
110	144	นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
111	145	นายวิรัช ชินวินิจกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
112	146	นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
113	147	นายวิวรรณ แสงสุริยะฉัตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
114	148	พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
115	149	นายไฉฉวนท์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
116	151	นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
117	152	นายศิริชัย ไม้งาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
118	154	พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
119	155	นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
120	156	นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
121	157	นายสมชัย ฤชุพันธุ์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
122	158	นายสมชาย พุฒิกัลป์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
123	159	พลโท สมชาย ลั่นประเสริฐ	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
124	160	นายสมเดช นิลพันธุ์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
125	161	นายสมพงษ์ สระกวี	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
126	162	นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
127	163	พลเอก สุรภูมิ ชลออยู่	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
128	165	นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
129	166	นายสันตศักย์ จรุงญามพิเชษฐ์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
130	167	พลตรี สิริวัตร นาคทอง	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
131	168	นายสุชน ชาลีเครือ	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
132	169	พันเอก สุชาติ จันทรโชติกุล	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
133	170	นายสุนชัย คำณนเศรษฐ์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
134	171	นายสุรัชย์ ดนัยตั้งตระกูล	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
135	172	พลโท สุรเดช เพ็ญเจริญ	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
136	174	พลเรือเอก สุรินทร์ เริงอารมณ์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
137	175	นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
138	176	พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
139	177	นายเสรี สุวรรณภานนท์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
140	178	นายเสรี อติภัทระ	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
141	179	นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
142	180	พลอากาศเอก อนาวิน อิมอรรถกุล	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
143	181	พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
144	182	นายอนุสร จิรพงศ์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
145	183	นายอนุสิทธิ์ คุณากร	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
146	184	นายอภิชาติ จงสกุล	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
147	185	พลเอก อภิชาติ เพ็ญภิตติ	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
148	186	นายอภินันท์ ชี้อาณวงศ์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
149	187	พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
150	189	นายอรุณ จิรชวาลา	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
151	191	ศาสตราจารย์อศรา ศานติศาสตร์	สมาชิกเขื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
152	192	นายอักรินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
153	193	นายอับลกุลฮาติม มินฮาร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
154	195	พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
155	196	พันตรี อาณันย์ วัชรโรทัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
156	197	พลตำรวจโท อำนวย นิยมมะโน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
157	198	นายอำพล จินดาวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
158	199	นายอุทัย เลาหวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
159	200	พลเอก เอกชัย จันทรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่อง การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก แอเรียเบสแอปโพรช (Area-based Approach) แล้วนะครับ จบการพิจารณารายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินแล้ว ขอขอบคุณประธานกรรมการ กรรมการ ตลอดจนผู้มาชี้แจงนะครับ

ต่อไปเป็นระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี
ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่เสนอใหม่ ไม่มี
ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ

การหารือของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีสมาชิกท่านใด
ประสงค์จะขอหารือต่อที่ประชุมไหมครับ ท่านเฉลิมชัย เครื่องงาม เชิญครับ

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม : ขออนุญาตท่านประธานครับ
ท่านประธานครับ เข้าใจว่าเป็นอำนาจของท่านประธานจะสามารถดำเนินการให้กลับไปสู่ระบบ
การถ่ายทอดการประชุมของ สปท. ได้ในวาระการประชุมพ่วงนี้ได้เลยหรือไม่ ไม่ทราบอันนี้
เป็นอำนาจของวิป (Whip) หรือของผู้ใด เพราะว่าตอนนี้ทีวี (TV) วิทยุโทรทัศน์ทั่วไปตอนนี้
ก็ถ่ายทอดในรายการตามปกติ ยกเว้นว่าเมื่อตัดเข้าสู่โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจก็เป็น
การเป็นไปตามระบบของเขา ขออนุญาตหารือท่านประธาน เพราะว่าประชาชนเขาสนใจที่จะฟัง
สิ่งที่เราประชุมกันมีประโยชน์สาระไม่ใช่เป็นบันเทิงอะไร เพราะฉะนั้นคงไม่น่าจะมีปัญหา
อะไรทั้งสิ้น

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
คนที่หนึ่ง) : จะนำข้อหารือท่าน พลอากาศตรี เฉลิมชัย ไปหารือท่านประธานอีกครั้งนะครับ
มีท่านสมาชิกจะหารือประเด็นอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มีก็ไปสู่วาระสุดท้าย วันนี้หมดระเบียบวาระการประชุมแล้ว
ผมขอขอบคุณสมาชิกและกรรมการตลอดจนผู้มาชี้แจงและเจ้าหน้าที่ที่มาร่วมประชุม
โดยพร้อมเพรียงครับ ขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๓๗ นาฬิกา

บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ในการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๙

วันจันทร์ที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

๑. รายงานของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....

ผลการตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

มีสมาชิกฯ แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม จำนวน ๑๖๙ คน

หมายเหตุ ปัจจุบันมีสมาชิกฯ ทั้งหมด จำนวน ๒๐๐ คน กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกฯ ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ = ๑๐๐ คน

- เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ เรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. .... โดยให้คณะกรรมการนำความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๑๖๗	เสียง
ไม่เห็นชอบ	ไม่มี	
งดออกเสียง	๒	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	ไม่มี	

๒. รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่อง การบริหารจัดการของจังหวัดที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach)

ผลการตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

มีสมาชิกฯ แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม จำนวน ๑๕๙ คน

- เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ เรื่อง การบริหารจัดการของจังหวัด ที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based Approach) โดยให้คณะกรรมการ นำความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการต่อไป

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๑๕๘	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๑	เสียง
งดออกเสียง	ไม่มี	
ไม่ลงคะแนนเสียง	ไม่มี	

ฉ.

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่
เลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สำนักกรรมการประชุมและชวเลข

กลุ่มงานรายงานการประชุม

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๗๓, ๐ ๒๒๔๔ ๑๓๑๐

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๗๒

www.parliament.go.th

การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๙

วันจันทร์ที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

รายนามคณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายประสิทธิ์ อนันตวิรุฬห์

ที่ปรึกษาด้านต่างประเทศ

นางวิชวีวรรณ ฝ่ายทอง

ผู้อำนวยการสำนักgrayงาน

การประชุมและชวเลข

ผู้ตรวจทานgrayงานการประชุม

นางสุจิตรา อรุโณ

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานชวเลข ๒

นางสาวอัมพา กันทิโกวิทย์

เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส

สิบตำรวจโทหญิง ประทีป รักเมือง

เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส

ผู้จัดgrayงานการประชุม

นางสาวศิริรัตน์ สมัครเขตกร

นางสาวภาวดี วรรณสถิตย์

นางสาวอริสา นีกรัมย์

นางปิยาพัชร จันทรส่อง

นางศิริวรรณ สากลวารี

นางสะแกวัลย์ ตั้งพิพัฒน์พงศ์

นางสาวธัญรดา สุจิระวงศ์

นางกนกวรรณ แสงมณี

นางสาวสวรรณยา วงศ์หมัดทอง

นางสาววาสนา อินตรา

นางสาวนิษฐกานต์ วงศ์ปิยะพัฒนา

นางสาวลักษณ เพชรา

นางสาวสิริพร ณ น่าน

นางศันสนีย์ ฤทธิประเสริฐศรี

ผู้ควบคุมระบบสนับสนุนการจัดทำgrayงานการประชุม

นางสาวพรภิมล ยอดทอง

กลุ่มงานชวเลข ๒

สำนักgrayงานการประชุมและชวเลข

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก
 รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
 ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๙
 วันจันทร์ที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙
 โดยคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
 ในคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
ก.น.จ.	คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	เว็บไซต์ : สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบ ราชการ (ก.พ.ร.)
ก.บ.ก.	คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	
ก.บ.จ.	คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ	
ก.บ.ต.	คณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ	
ก.บ.อ.	คณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ	
ก.พ.ร.	คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	
กชช.	คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ	
กทม.	กรุงเทพมหานคร	
กปช.	คณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ	
กศน.	การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	
กสทช.	คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	
ขจก.	ขบวนการโจรก่อการร้าย	
ค.ป.ต.	คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	
คตร.	คณะกรรมการติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ	
กรม.	คณะรัฐมนตรี	
คสช.	คณะรักษาความสงบแห่งชาติ	
จคม.	โจรคอมมิวนิสต์	
ธ.ก.ส.	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	
ธอส.	ธนาคารอาคารสงเคราะห์	
บมจ.อสมท.	บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	
ป.ป.ช.	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	
ปตท.	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	
ปปท.	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
ผกค.	ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์	
ผบ.ตร.	ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	
พ.ร.บ.	พระราชบัญญัติ	
พม.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
ศอ.บต.	ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้	
ส.ส.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	
สดง.	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	
สนช.	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
สปช.	สภาปฏิรูปแห่งชาติ	
สปท.	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	
อบจ.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล	
CEO	ประธานบริหาร หรือประธานกรรมการบริหาร เป็นตำแหน่งสูงสุดในการบริหารงานที่ใช้กันในศูนย์คอมพิวเตอร์ใหญ่ ๆ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั่วไป (Chief Executive Officer : CEO)	
GISTDA	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (Geo-Informatics and Space Technology Development Agency (Public Organization : GISTDA)	http://www.gistda.or.th/main/th/node/66
M.P.A.	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (Master of Public Administration : M.P.A.)	
TDRI	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute : TDRI)	
UNCAC	อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC 2003)	Web site : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
UNDP	สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program : UNDP) มีสำนักงานใหญ่ที่เมืองนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา เป็นองค์การพหุภาคี เพื่อช่วยเหลือด้านการพัฒนา และเป็นหน่วยงานสำคัญในการประสานงานความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาของสหประชาชาติ	วิกิพีเดีย สืบค้นเมื่อ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๐

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมาธิการวิสามัญการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ตรวจและสภาได้มีมติรับรองรายงานการประชุม ในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ วันอังคารที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๔ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๕๔/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๕๖/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๕๗/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

จึงขอลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๓๔

ร้อยเอก

(ทินพันธุ์ นาคะตะ)

ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

หมายเหตุ

- รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๕๔/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมาธิการฯ ได้ตรวจเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

- รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๕๖/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๕๗/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ คณะกรรมาธิการฯ ได้ตรวจเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

สำนักรายงานการประชุมและเลข

กลุ่มงานรายงานการประชุม